Digitaliseret af | Digitised by



Forfatter(e) | Author(s):	Blicher, Steen Steensen.; St. St. Blicher ; [udg. af P. L. Møller].
Titel | Title:	Gamle og nye Noveller
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 2; Deel 3-4
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : C.A. Reitzel, 1846-47
Fysiske størrelse | Physical extent:	1-7 i 4 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.



DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021448381

Gamle og nye

Noveller

af

St. St. Blicher.

Tredie Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1846.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
KØBENHAVN

Indhold.

	Side
Til danske Kvinder	III.
Rodiserinden	1.
Juleferierne	27.
Den døve Mand og den blinde Kone	104.
Letacq	133.
Eneboeren paa Bolbjerg	201.
En jydsk Mordbrænderhistorie	227.
Kjerlighed i Vildmosen (Nye.)	237.



BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Danske Kvinder tilegnet.

Dansk Blod mig gjennem Hjertet rinder;
Thi sjunger jeg om danske Kvinder:
Mands Fryd og Trøst, Skytsenglen i hans Huus,
Skyts for dets Væg mod vilde Stormes Bruus,
Hans travle Bi med Honning i sit Smiil,
Hans stærke Skjold mod mangen giftig Piil,
Hans Viintræ, som ved Ynde, Sødme glæder,
Hans Olietræ, som smykker Bordets Sæder
Med Børn, at vorde Begges Lyst og Hæder.

Varmt B'od endnu i Aarerne mig gaaer,
For Kvindeværd det mig i Brystet slaaer;
Saa lifligt det for Ørerne mig ringer —
Men tys! — Det er jo Guld, som klinger —
Ja det er hine gyldne Smykker,
Som Kvindeskaren ædelmodigt rykker
Af Hoved, Hals og Arme, for at frie
Den danske Konge udaf Slaverie.
Det var et Offer!

Hverken første eller sidste;
Den danske Kvinde meget har at miste
Af større Værd end Guld: til Børn og Mage
Hun offrer sine allerbedste Dage;

Om Taarer og i Offerskaalen rinde,
Med Roser krandset Du den dog vil finde.

Naar Manden i sin Styrke blusser vildt,
Orkanen i hans Bryst hun dæmper mildt.
Naar Arbejd, Møje, Trængsler ham nedbøje,
Hun letter Byrden: Glimt fra kjerligt Øje,
Et venligt Ord, et Tryk af trofast Haand,
Fornyet Kraft indgyder i hans Aand.

Han Krigermod — Hun Taalmod ejer,
Han hurtigen — Hun langsomt, vinder Sejer,
Han smykker sig med Laurbær — Hun med Myrther —
Hun holder ham, om Alt omkring dem styrter.

Vil Fred og Fryd Du, danske Mand, Dig finde,
Da elsk, og ær, og skjærm den huldе Kvinde!

Gamle og nye Noveller

af

St. St. Blicher.

Tredie Deel.

Rodiserinden.

(Grundet paa en virkelig Begivenhed).

I Marseilles Havn var usædvanligt Liv og Færsel: Bryggen vrimlede af Mennesker; alle Skibe flagede; alle Kanoner tordnede. En af Rodiserriddernes Gallioner stak i Søen, prægtigt udrustet og stærkt bemandet.

Men hvad der især tiltrak den saa Manges Nysgjerrighed og Deeltagelse, var den glimrende Skare af franske Ynglinger, som nys havde taget Korset, og nu vilde ud at prøve deres Jomfruværd paa Tyrkernes Turbaner.

Paa ingen af disse unge Riddere hvilede saa mange kvindelige Øjne, som paa François de Saint Previl. Med det ungdommelige, af Sundhed og Mod mildt glødende Ansigt henvendt (som alle hans galante Vaabenfæller) mod det skjønne Fødeland og dets skjønne Døttre, gled han baglænds ud paa det vilde Hav, og følte Nordvindens Vinger, betyngede med Sukke og Afskedsraab, vifte Køling til de blussende Kinder.

Hos ham stod hans Fætter og Barndoms Legekammerat Amaral, i enhver Henseende det Modsatte af den aabne, venlige, og under alle Sindsbevægelser stedse sindige og fuldkommen selvbevidste St. Previl.

Amaral var hoffærdig, tilbageholden — ja ofte forbeholden indtil Trædskhed; utæmmelig i sine Lidenskaber, ustyrlig i sine Ønsker, dem han ofte først af sandselig Lyst og siden af Stolthed kæmpede for at opnaae. Han var stor, velskabt og smuk — næsten smukkere end den middelhøje, men kraftfulde og smidige St. Previl; dog vanhældedes hans mandige Skjønhed af Hovmods og Indbildskheds frastødende Træk, dem kun Sandselighed — ikke Kjærlighed — formaaede at udslætte. Neppe tyve Aar gammel, var han allerede en erfaren Forfører, og efter ham udaandedes flere end eet: „Adieu, smukke Forræder!" medens dejlige, forgjæves smægtende Læber ledsagede St. Previls Bortgang med et sagte: „Adieu, smukke Uskjønsomme! Adieu, du skjønne Billedstotte!"

Provences Kyster sank ned bag Bølgerne; Corsicas fremsteeg.

Da øjnedes en Sejler forud, der syntes at være langt ud fra Landet, og nu styrede Syd efter. Gallionen søgte at indhente den, og satte derfor alle mulige Sejl til.

Efter trende Timers Jagt vare de kamplystne Rodiserе den saa nær, at de tydeligt erkjendte den for et stort tyrkisk Krigsskib. De stolte Musselmænd håvde med Villie ladet sig indhente; thi de førte kun smaae Sejl, og drejede ofte Siden til, retsom for at bie efter Forfølgerne, og spotte dem for deres Langsomhed.

Ridderne lod gjøre klart Skib, og beredte sig til en alvorlig Dyst; thi de vidste vel, at Tyrken var stærkere paa Mandskab, og at hans krumme Sværd førtes af kraftfulde Arme.

De ældre, allerede længe Krigsvante, stræbte at temperere de unge Novicers fremfusende Mod med den nødvendige Besindigheds Kulde, og lovede dem, at de ved

Entringen — om det kom dertil — skulde vorde blandt de Fremmeste.

Slaget begyndte. Kanonernes hule Torden syntes kun at være blot Trusel; thi Kuglerne gik over eller forbi. Saaledes hilse Fægtere hverandre med Skvadronader, Lufthug og Stampen, inden de ret begynde det blodige Værk.

Tyrken skød slet; men han maneuvrerede bedre, og snart var han saa nær, at han ogsaa maatte træffe og hævne noget af det Mandefald, han allerede havde lidt.

Gallionens Befalingsmand, der lige saameget som Fjenden ønskede en Entring, og ikke vilde afskrække denne derfra ved at vise ham sin hele Styrke, havde holdt den halve Besætning i Skjul til det afgjørende Øjeblik.

Dette kom: Skibenes Bove berørte hinanden. Christne og Tyrker stode paa Spring — da kaldtes de Sidste ved et tordnende Commandoraab tilbage fra Rejlingen — en Snees af de Første styrtede over til dem, og i samme Øjeblik afhuggede tyrkiske Ører Riddernes Entrehager, og deres egne stødte Gallionen fra.

Nu opdagede ogsaa Rodiserne Aarsagen til denne Maneuvre: tvende Sejlere med Korsflaget paa Toppen ilede disse til Undsætning. Tyrkernes Anfører, som først blev dem vaer, besluttede strax at søge sin Frelse i Flugten, stolende paa sit Skibs større Hurtighed.

Vel gjorde Gallionen Alt for atter at nærme sig ham; men dette var umuligt: den kunde blot forfølge Fjenden med sine Kugler, der bleve besvarede fra hans agterste Kanoner. Mere og mere fjernede han sig; inden en halv Times Forløb var han ude af Skudvidde, og efter tvende Timer havde Nattens Skygger borttaget ham fra de christne Ridderes hævnsprudende Øjne.

De til Tyrkerne Overſprungne fægtede en fortvivlet og blodig Kamp.

Uden at vorde iſtand til at yde dem Biſtand, maatte deres tilbageblevne Cammerater være ledige Vidner til den ulige Strid, og ſee hvorledes den ene Hjelm forſvandt efter den anden mellem Turbanerne.

Snart var kun Een tilbage — det var Saint Previl. Med Ryggen mod Kahytdøren holdt han ryddeligt foran ſig; hans lynende Klinge mærkede Enhver, der kom ham for nær.

„Spid ham op mod Væggen med Baadshagen!“ raabte en Stemme, og allerede loſtedes flere imod ham; men den Næſtcommanderende holdt dem tilbage, og beundrende den unge Krigers uforfærdede Mod og Tapperhed, tilbød han ham Pardon.

Baadshagerne rejſte ſig lige op, Sablerne ſank, og Halvkredſen ryggede ſig i Forventning af hans Svar.

„Hvad koſter den?“ ſpurgte St. Previl.

„Fem tuſinde Zechiner“, lod Svaret, „og Friheden gaaer med i Kjøbet.“

„Det er dyrt!“ raabte St. Previl, „men jeg ſkal ſørge for Pengene.“

„Godt!“ ſagde Tyrken, „ræk mig ſaa dit Sværd! naar Du løſer Dig, ſkal Du faae det tilbage, efterſom Du bruger det ſaa vel.“

Den Høiſtcommanderende, ſom hidtil havde været ved de Kanoner, der beſvarede Forfølgernes Skib, kom nu til.

Han harmedes over, at Kampen med de Entrede havde varet ſaalænge, men endnu mere over, at Sejren havde været ſaa koſtbar; thi det tredobbelte Antal af dræbte Tyrker laae endnu paa Dækket mellem de faldne

Riddere. Det var ham derfor haardt imod, at hans Underbefalingsmand havde skjænket den unge Christen Livet, og maaskee var det ogsaa kun de fem tusinde Zechiner, der afholdt ham fra at bryde den tilbudte og tilstaaede Fred.

St. Previl blev ført ned i Rummet, og indsluttet i et lidet Lukaf, hvor man overlod det til ham selv at forbinde sig et Par ubetydelige Saar. Med Fødemidler blev han tilstrækkelig forsynet.

Under sørgelige Betragtninger henslæbte Natten sig for ham. Standset ved det første Skridt paa Verens Bane, adskilt fra Venner og Troesforvandte — flere af disse faldne ved hans Side — befandt han sig nu i Korsets Arvefjenders Vold, og dersom hans Slægtninge skulde vægre sig ved at udrede den svære Løsningssum, kunde Trældom blandt vilde Barbarer vorde hans Lod!

Dog Haabets milde Straale gjennemtrænger endogsaa den mørkeste Vraae, hvor meget lettere fandt den Vej til den unge Frankers modige Hjerte! Rolig bar han sin Skjæbne, og ventede Guds Time med barnligreen Tillid.

Henimod Morgenstunden vilde han just — enig med sig selv og hengiven i Forsynets Tilskikkelser — overgive sig til Søvn og sød Forglemmelse af alle Sorger.

Han foldede sine Hænder i andægtig Bøn, kysede Korset paa sit Bryst, og lagde sig ned paa Straamatten med et lydeligt Hjertesuk. Da hørte han dette besvaret af et andet, tæt under sig. Han foer op med det mechaniske Udraab:

„Hvem der?"

„François! er det Dig?" lød Stemmen.

„Min Gud, Amaral!" hviskede St. Previl, „hvor er Du?"

„Paa Vejen til Skjærsilden for det første," svarte Amaral: „jeg rider paa Roret; men længe holder jeg det ikke ud; og hvor er Du?"

„I et mørkt Hul", sagde St. Previl; „i god Bevaring for det første, og med Haab om at blive ranzoneret."

„Naar Du engang kommer hjem," sukkede Amaral, „saa hils de provençalske Piger fra mig, og sig, at jeg ligger paa Havsens Bund."

„Endnu ikke, Cammerat:" sagde den fangne Ridder, „jeg vil prøve paa at frelse Dig: her er et Hul til et vist Brug; det er for lidet til at krybe igjennem, men har Du din Dolk hos Dig, vil jeg udvide det."

Han aabnede Klappen, modtog Amarals Dolk og begyndte med Forsigtighed at gjøre Aabningen større. Da han troede den rummelig nok, bad han Vennen at afføre sig sin Rustning, og sagtelig at lade den Stykke for Stykke glide ned i Vandet. Da dette var gjort, rakte Amaral St. Previl sin Haand, og slap, skjøndt med Besværlighed, op til ham.

Her fortalte han nu, hvorledes han var bleven frelst fra Blodbadet: Han havde strax i Begyndelsen af Kampen faaet et bedøvende Slag paa Hovedet, og var faldet bevidstløs om paa Dækket; han vaagnede først, da han med de Døde blev kastet overbord; det kolde Bad bragte ham til fuldkommen Besindelse, og han var saa heldig at svømme agter om, og der at klynge sig fast til Roret. Forresten var han uden Saar og Smerte, og følte ingen anden Ubehagelighed end Kulde.

Han afførte sig derfor de vaade Klæder, og den tro Ven deelte sine tørre med ham. Han tilbød endvidere ædelmodigen at dele Spise og Drikke med ham, og ved

Ankomsten til en tyrkisk Havn af alle Kræfter at virke til hans Løsladelse. For ikke imidlertid at vorde røbet, skulde Amaral, hvergang Fødemidler meddeeltes dem, skjule sig under Straasækken, der udgjorde Fangernes Seng.

De havde neppe gjort den Aftale, før lydelige Menneskestemmer tæt ved Siden af advarede dem om at holde sig selv saa tause som muligt. Virkelig vare de kun ved en tynd Brædevæg adskilte fra den tyrkiske Anførers Kahyt, og igiennem en Sprække kunde de overse en Deel af denne: en Opdagelse, som faa Dage derefter blev Anledning til deres Frelse, og satte dem istand til selv at bestemme Prisen for deres Frihed.

En Morgen blev det uroligt paa Skibet; Kanonerne gik; de besvaredes af svagere eller fjernere Skud, saa at vore Fangne ikke kunde tvivle paa, at en Kamp fandt Sted mellem Tyrken og en christelig Snekke.

Efter en halv Times Fyren taug Kanonerne, og Sværdene begyndte at klirre, — der entredes; men uvist af hvem. Dog snart overtydede Ridderne sig om, at det var deres Fjender, og at disse havde sejret. Under det frygtelige Allahraab gik Nedsablingen for sig, og derimellem hørtes Jammerskriget af mishandlede Kvinder.

Riddernes Hjerter brændte, alle deres Lemmer skjalv af Harme og afmægtig Forbittrelse.

Ikke længe efter aabnedes Døren til Høvdingens Kahyt. St. Previl satte Øjet til Sprækken, og saae nu Tyrken dragende en ung Kvinde i græsk Dragt efter sig; han slog Kahytsdøren i.

„Nu min Myrthekvist!“ begyndte han, „her ere vi ene, og Du behøver ikke at undsee Dig eller forstille Dig. Du er nu for Øjeblikket eneste Sultaninde i mit hele Harem, og derfor —“

Her afbrød han sin barbarisk-galante Tiltale, for at slutte Perioden med en Omfavnelse; men Kvinden satte ham en saa kraftig Haand for Brystet, at han gik to Skridt tilbage, og lod de opløftede Arme synke. Han rynkede Panden, strøg Knebelsbarten, og lavede sig til at lade som han var vred, for at understøtte sit forliebte Angreb med Trusler, da hun forekom ham med følgende Tiltale:

„Tyrk! jeg er Christen — Barbar! jeg er en grædt Pige, og ingen Skjøge — mit Liv er i din Magt; men ikke min Ære —"

„— Æren ogsaa min knibske Glut!" afbrød han: „Giv godvillig, hvad jeg kan tage med Magt!"

Han nærmede sig atter med udbredte Arme; men Pigen gjorde et hurtigt og sikkert Greb efter hans Dolk, rev den ud af Beltet, gjorde en Vending saaledes at hun satte Ryggen til den modstaaende Væg og holdt Dolken foran sig.

Hidtil havde St. Previl ikkun bagfra seet hendes høje, ranke Skabning; nu viste hun ham et Ansigt, hvis ædle Skjønhed paa een Gang vakte hans højeste Beundring og dybeste Medynk.

„Nu er Du i min Magt!" raabte hun: „Kommer Du mig nærmere, skal denne Dolk sidde i dit Bryst."

Amaral, som med Forbauselse havde hørt hele Samtalen, hviskede til sin Ven:

„Det maa være Fanden til Pige — lad mig ogsaa see denne Amazone!"

St. Previl tog sit Hoved bort, og trak den længe tilbageholdte Aande.

Tyrken begyndte, efter en Pause, at lokke; og, da dette ikke hjalp, atter at true. Han forsikkrede den kjække

Grækerinde, at hun dog ikke kunde undgaae ham, at han i værste Fald vilde hente et Par af sine Folk, og dersom hun nødte ham til at bruge Magten, skulde hun vorde givet hele Mandskabet til Priis.

„Gjør det!“ svarte hun, „Gaae! og hent kun dine Slaver! Men vær vis paa, at denne din egen Dolk skal frelse mig fra Eder alle.“

Med sammenpresset Bryst hviskede St. Previl: „Længer holder jeg det ikke ud — vi maae frelse hende!“

„Frelse hende?“ sagde Amaral, „hvorledes? ved et Mirakel?“

„Hvad bestiller Tyrken nu?“ spurgte St. Previl ængstelig.

„Han er ifærd med at løse en af Sophapuderne“, svarte Amaral.

„Den vil han bruge baade som Skjold og Angrebsvaaben“, sagde Previl; „nu er ingen Tid at spilde! Brædderne ere tynde og halvraadne, vi løbe dem ind og —“

„— Og saa?“ spurgte Amaral sarcastisk —

„Saa dræbe vi Tyrken og frelse hende!“ sagde St. Previl; men saa høit, at Tyrken hørte det.

„Lurer Du? Christenhund!“ raabte han.

„Nu!“ sagde St. Previl, og rendte mod Væggen af al sin Magt: den brast, og han tumlede langt ned i Kahytten — Amaral efter ham; dennes Dolk var i hans Haand.

Den forfærdede Høvding stirrede et Secund paa dem begge; men dette var nok for St. Previl til at rive Dolken ud af Grækerindens Haand og støde den i Barbarens Hjerte. Han sank uden mindste Lyd til Gulvet.

Der fulgte nu et Ophold, i hvilket de Levende vare ligesaa stumme som den Døde.

Myra — det var Pigens Navn — brød først Tausheden:

„Jeg takker Eder, mine ædle Frelsere!“ sagde hun: „Himlen maae have sendt Eder for at frie mig af et Uhyres Vold; men den alene er nu ogsaa mægtig til at fuldføre vor Redning; thi for menneskelige Øjne er Faren endnu lige stor for os alle.“

St. Previl svarte kun med et Blik, der nokſom viste, at Frygt ikke var den Følelse, som for Øjeblikket beherskede ham; han syntes at have tabt Bevidstheden om det Foregaaende, saavelsom om det Forestaaende.

Den ellers mere fremfusende Amaral havde virkelig større Fatning.

„Ved Sanct Johannes!“ sagde han, „den skjønne Dame har Ret: vi have blot vundet saameget, at vi nu kunne døe i hverandres Selskab; vi have kun drevet Prisen paa vort Liv et Par Tyrkehoveder højere i Vejret; de ville snart savne deres Anfører. Lad os imidlertid først have Ryggen fri! Hjælp mig François!“

Med disse Ord begyndte han at sætte de udsprængte Brædder ilave. Da dette var gjort, stillede de begge Sophaen foran, og derovenpaa en vægtig Kiste.

„Og hvad gjøre vi ved ham?“ spurgte St. Previl, pegende paa den døde Høvding.

„Leve vi til Aften“, svarede Amaral, „sende vi ham den Vej ud, paa hvilken jeg kom ind.“

„Og saa?“ vedblev St. Previl med et smerteligt Øjekast paa Græckerinden.

„Dog“ — han fæstede sine Øjne paa Gulvet — „maaskee er der endnu eet Middel: under Slaget hørte

jeg, at der blev raabt herned efter Karduser: deres Krudtforraad maae findes her i Nærheden."

Han greb fat i en Ring i Gulvet, og trak: en Lem hævede sig; under denne nok een, og see, her fandtes rigtigt et muret Rum, meer end halv fuldt af Krudtkarduser.

„Himlen være lovet! nu har Samson Philisterne i sin Magt; blot en eneste Ildgnist, og vi kunne sprænge dem allesammen i Luften — "

„— Tilligemed os selv!" faldt Amaral ind.

„Og hvo veed", blev St. Previl ved, „hvortil vi med denne Trusel kunne tvinge vore Fjender? — I dette Skab seer jeg Lunterne og her er Fyrtøj — skjønne Dame!" henvendte han Talen til Grækerinden, „vi vare Vidner til Eders høje Mod og Aandsnærværelse; jeg tør ikke tvivle paa Eders villige og kraftige Deeltagelse i min Plan. I og min Ven blive her, medens jeg gaaer op paa Dækket, og forelægger Tyrkerne tvende Vilkaar: enten føre de os til en christelig Havn, og i dette Tilfælde give vi dem frit Lejde, at de sikkert og ubehindret igjen maae afsejle; eller og sprænge vi Skibet i Luften."

„Eders Plan, ædle Ridder!" sagde Myra, „kan ikke være mig skrækkeligere end det, hvorpaa I allerede har seet mig vel beredt; i værste Fald bevare vi alle det Dyrebareste vi eje, vor Ære."

„Det er rimeligt," tog Amaral Ordet, „at vi redde mere end den; men lad mig udføre dette Gesandtskab! Jeg trænger saa til Klæder, og han der behøver ingen — hjælp mig, François!"

Med disse Ord begyndte han at afklæde Liget.

Myra vendte sig om; og snart stod Franskmanden som tyrkisk Bassa.

Han trykte Turbanen dybere ned i Panden, og stak den blodige Dolk i Beltet.

„Det skal undre mig," sagde han smilende, „hvad Pakket vil sige til deres ny Capitain. Synet af en ganske Fremmed i den Gamles Dragt, der kommer som ned fra Skyerne eller op af Graven, vil slaae dem med Forfærdelse. — Eder, min Dejlige!" sagde han med en Franskmands Belevenhed til Myra, „vilde jeg ikke gjerne være saa frygtelig som min Formand."

„Robert!" sagde St. Previl alvorlig; han stod allerede med den brændende Lunte i Haanden: dette er ikke Tiden til Galanterier; inden faa Minuter have vi maaskee gjort et vigtigt Skridt —"

„— Et Spring, vilde Du vel sige," afbrød Amaral; men ligesaa godt med Glæden, som med Sorgen! Adieu saalænge! vi samles snart igjen, enten her, eller" — han pegede opad — „der!"

Han aabnede Kahytdøren og gik rask op ad Trappen. Myra saae med Uvillie efter ham. Derpaa fremtog hun et lidet Guldkors fra sin Barm, knælede, kysfede det og bad med foldede Hænder en kort, men taus og inderlig Bøn. Ogsaa Ridderens Sjæl vendte sig fromt begejstret og mægtigen styrket til Dødens og Livets Herre.

Dog snart afbrødes deres Andagt af Amarals høje og raske Tilraab:

„Har J Lunten i Beredskab!"

„Ja!" raabte St. Previl, „der er kun en Alen mellem den og Krudet."

„Godt!" svarte hiin, „naar jeg raaber: Fyr! saa tænder an i Guds og alle Helliges Navn!"

Men dette frygtelige Ord blev ikke udtalt: efter nogle Minuters Forløb steeg Amaral triumpherende ned i Ka-

hyten, og raabte: „Victoria! mine Venner! nu styre vi lige mod Rodus.“

Den forvovne Yngling havde ved sin første Fremtræden sat de paa Dækket værende Tyrker i den højeste Forbauselse: det var deres Chef, og det var ikke ham; hans hele Dragt til det allermindste Stykke, hans Figur; men ikke hans Ansigt, og endnu mindre hans Stemme, da han begyndte at tiltale dem.

Amaral, som læste den skrækblandede Forundring i deres Aasyn, forsøgte ved følgende Paafund at benytte det første Øjebliks mægtige Indtryk.

„Tilbage!“ sagde han dyb og bydende Stemme, „tilbage, I Islamismens Sønner! den Første, som nærmer sig, er Dødens visse Bytte. Hører og bæver! Her er skeet et Underværk, hvis Lige ikke er seet siden Prophetens Dage: Eders Anfører er levende optagen i Paradiset, og jeg er ført gjennem Luften fra Cairos Mure, for at træde i hans Sted. For en fjerdedeel Time siden reed jeg der blandt mine Mamelukker, da Propheten — hans Navn være lovet! — aabenbarede sig for mig. Ibrahim!“ sagde han, „sæt Dig op paa den otteføddede Hest; den fører Dig med Lynets Hurtighed ind paa et Skib, som Du skal føre til den glorværdigste af alle Sejre. Saasnart Du kommer ombord, skal Du sejle lige til Øen Rodus, som de Vantroende nu beherske. Naar Du da uddrager dette Sværd —“ (her drog og svingede han det) „skal det skinne med en Glands ti tusinde Gange større end Solens. De Vantroende skulle forfærdes, flye, og styrte sig alle tilsammen i Havet; og Du skal vorde Ejer af deres Stad og alle deres Skatte.“

Ingen mælede et Ord til denne smukke Tale; Alle stode stive og maalløse, og betragtede med stirrende Blikke

denne Prophetens begunstigede Yndling, til een af de Bagerste, noget svagere i Troen end de Andre, hvisked til sine Sidemænd:

„Det skulde dog aldrig være den fangne Franker?"

„Ingenlunde!" svarte disse, „ham kjende vi alt for godt; enten er det Sandbed, han siger, eller det er Djævlen selv."

„Svarer mig, I Prophetens Sønner!" tog Amaral atter tilorde, „ville I lyde hans hellige Bud, eller vente den forfærdeligste Straf baade her og hisset?"

Imidlertid var den Næstcommanderende, som havde staaet for ude paa Skibet, kommen til, og havde hørt Ridderens sidste Tiltale.

„Hvad er dette?" raabte han, idet han traadte op paa en Lavet bag ved den tætsluttede Klynge, „og hvo er Du, som her er kommen at befale?"

Amaral gjentog kortelig sin Fabel.

„Hoho!" sagde han, „de Tider ere forbi, da Propheten gjorde Mirakler; fornuftige Folk kan Du ikke indbilde saadan et dumt Eventyr. Du er en Franker, det røber din Udtale, og maae have vidst at forputte Dig etsteds her i Skibet; men bie et Øjeblik, saa skulle vi putte Dig hen, hvor Propheten ikke meer skal finde Dig."

„Muselmænd! — griber ham!" vilde han have sagt; men inden han fik udtalt, slog Amaral op med Haanden, og raabte:

„Holdt! Endnu kun et Ord! Dersom Du ikke hører mig nu, koster det dit og hele Besætningens Liv; giv mig blot Tid at aabenbare Sandheden, saa kunne I gjøre ved mig, hvad I lyster; I har mig jo lige vis."

„Saa tael da; men skynd Dig!" lød Svaret.

„Hernede i Kahytten!“ sagde nu Ridderen, „staaer min Cammerat med tændt Lunte for det aabne Krudkammer, saasnart I lægge Haand paa mig, flyve vi alle i Luften“ — (da var det han raabte ned til dem) — „Tyrker! I see nu, hvo der har den høieste Magt paa Skibet; men vi ville ikke misbruge den, med mindre I tvinge os dertil.“

Hassan rykkede sig i sit Skjæg, og de Øvrige mumlede Forbandelser.

„Hvor er Imri, vor Bassa?“ spurgte han.

„Hvor jeg allerede har sagt,“ svarede Amaral; „hans Sjæl, om han havde nogen, er hos Propheten: han er nu blandt Houris, som vise sig mere fjelige, end Grækerinden hernede, der brugte hans egen Dolk imod ham. Men hører nu, hvad jeg haver at foreslaae Eder! I føre os til Rodus, og saasnart I der have sat os af, sejle I frit og ubehindret bort med Skib og Gods. Du skjænkede min Vaabenfælle Livet; nu ville vi gjøre Gjengjæld.“

„Vel nok!“ sagde Hassan; „men hvad Sikkerhed giver Du os derfor? Komme vi til Rodus, tage Eders Cammerater vort Skib, og gjøre os selv til Slaver.“

„Vi sværge,“ svarte Amaral, „ved vor Ridderære og ved vort hellige Evangelium: Ingen skal røre et Haar paa Eders Hoveder. Vor Stormester har ikke Magt til at bryde vort Løvte. Desuden seer Du jo, her er intet andet Valg.“

Hassan overlagde med sine Folk; og Udfaldet blev da, at denne besynderlige Pagt virkelig blev sluttet.

Amaral forlod Dækket, og Skibet vendte sin Stævn mod Johannitternes Ø. Denne laae kun en halv Dagreise borte, og under Sejladsen skiftedes begge Ridderne

til at være paa Dækket; de gik ganske roligt omkring blandt Tyrkerne.

Nu fik den skjønne Myra Tid til at fortælle Vennerne, den ene efter den anden, sin Historie: Hun var Datter af en græsk Kjøbmaad paa Rodus; denne var for fire Aar siden død; men hans Enke levede. En meget riig Morbroder til Myra, som var bosat paa Candien, men ugift, havde tilbudet at tage hende til sig, og indsætte hende til Universalarving, hendes yngre Søster skulde blive tilbage hos Moderen.

Thoraki — saa hedde denne Morbroder — var selv for en fjorten Dagen siden kommen til Rodus paa sit eget, ogsaa til Kamp ret vel udrustede, Handelsskib. Efter tolv Dages Ophold paa Den afseilede han, og medtog en Deel Rejsende, hvoriblandt et Par Familier, der agtede at bosætte sig paa Candien.

Ulykkeligviis bleve de angrebne paa Vejen af denne, dem langt overlegne, Corsar, og efter en kort Kamp tagne ved Entring. Hun selv blev dog Tyrkernes eneste Bytte; thi efterat hun var bragt ombord til disse, udvalgt af Anføreren til et Offer for hans Vellyst, og medens Myrderiet endnu gik for sig, raabtes der at Candieren vilde synke. Ej engang alle Tyrkerne fik Tid til at redde sig over paa deres eget Skib, og fjerne dette; og neppe vare de komne et Bøsseskud bort, førend hiint sank med Top og Tavl.

I de faa Timer, Sejladsen til Rodus varede, maatte Myra skifteviis være ene, snart med Amaral, snart med hans Ven. Begge underholdt hende paa aldeles forskjellige Maader: den Første talte alt for meget, den Anden slet intet; hiin angreb hende baade med Ord og Djekast; denne vovede neppe at see paa hende: et dæmpet

Suk var det Eneste, som røbede at han befandt sig i Nærheden af en dejlig Pige. Alligevel var den stumme Selskaber hende langt behageligere, end den snakkesomme.

Amaral var vant til at sejre; dette gjorde ham dristig og paatrængende; men Myra var intet let Bytte; hendes kvindelige Stolthed var et Værn mere for hendes Dyd.

Ridderen, som plejede at anse enhver Modstand for blot Skrømt og Forstillelse, gik saa vidt i sine Galanterier, at den ædle Pige med Strænghed maatte vise ham tilbage inden Ærbødighedens Grændser.

„Hr. Ridder!" sagde hun med en Tone og en Mine, som viste, at det var hendes Alvor, „gjem Eders Spøg til dem, som ville forstaae den! Hav Agtelse for kvindelig Dyd! det skulde gjøre mig ondt for Eders Landsmænder, om I nu først maae erkjende dens Tilværelse. I har seet, hvorledes en græsk Pige kæmper mod Vold; List — foragter hun."

Den forbløffede Amaral blev her afløst af sin bly og beskedne Ven. Han bed sig i de smægtende Læber; han maatte indtil videre opsætte sit Angreb; men han opgav det ikke.

Kort før Solens Nedgang sejlede Corsaren, med Korsflaget paa Toppen, gjennem det snevre Indløb ind i Havnen paa Rodus. Lidt derudenfor vare alle Tyrkerne paa Hassan nær, gangne ned i Rummet, for ej at allarmere den rodiske Vagt paa Havnebatterierne.

St. Previl stod til Roers; Hassan med sammenflettede Arme ved hans Side.

„Nu har Du os, Christen!" begyndte Tyrken til St. Previl; „det vil snart vise sig, hvorledes I holde Ord."

„Det skal Du erfare!“ svarte Ridderen: „Vi kunne ikke give Dig nogen bedre Sikkerhed for dets Opfyldelse, end den, vi selv have: Krudkammeret og den brændende Lunte.“

Han kaldte Amaral og Myra op af Kahytten.

„Lad blot saa mange af dine Folk komme paa Dækket,“ vedblev han, „som ere nok til at vende Skibet; og gaae Du saa selv herned! Hist nærmer sig en Baad med Havnecommandanten; den tager os med; jeg siger ham vor Aftale; Du sejler ubehindret bort, og i de første sex Timer lover jeg, at Ingen skal forfølge Dig.“

Som sagt, saa gjort: Baaden lagde tilborde; Befalingsmanden hørte med Beundring Riddernes Fortælling, tog dem og Grækerinden med sig, og ilede til Land.

Han respectede den oprettede Pagt, og førstegang, siden Johannitterne fik Øen i deres Vold, sejlede her en tyrkisk Orlogsmand fredelig ind og ud.

De tvende Ynglinger, der havde begyndt deres Noviciat med et saa ridderligt Eventyr, bleve af deres Rejsefæller modtagne med den mest levende Glæde, og af de Ældre behandlede med velfortjent Agtelse.

Stormesteren selv — ogsaa en Franskmand — ydede dem den tilbørlige Roes: de maatte for ham gjentage hele Historien; Amaral førte Ordet; thi St. Previl var dygtigere til at handle, end til at tale.

Deres Qvarteer blev dem anviist; St. Previl fik sit hos — Myras Moder. Den værdige Matrone modtog ham med Glædes og Taknemmelighedes Taarer; hendes Datter med et Blik, der sagde meer, end hun selv vilde eller vidste. Ynglingen følte, at han havde omskiftet et Fangenskab med et andet.

Et Fjerdingaar var henrundet. St. Previls Kjerlighed til den ædle Pige, hvis Liv og Ære han havde frelst, havde saaledes grundfæstet sig i hans Hjerte, at hverken Tiden eller Arbejde, Fraværelse eller Adspredelse mere var istand til at udrødde den.

Og dog havde endnu intet Ord forraadt den Elskede — hvad der dog ikke var hende en Hemmelighed. Yngligen agtede hende alt for højt, han tænkte for ædelt, for ridderligt, til at ville meddele hende en Følelse, som hans Stand forbød ham at nære. Han vidste, at ingen lovlig Forbindelse mellem dem kunde finde Sted; og skjøndt han havde Exempler nok paa utilladelige mellem hans Ordensbrødre og de rodiſiske Piger, skjalv han dog ved den Tanke, at Myra skulde være hans Frille.

Han foresatte sig at bekæmpe sin Lidenskab: han saae hende kun saa ofte, han var tvungen dertil; han skyede hendes Nærværelse, han opholdt sig saa meget muligt udenfor det kjere, det farlige Hjem. Han stred som en Mand; men Striden udmattede ham; den tærede paa hans Sundhed, forjog Ungdommens Roser fra hans Kinder og dens Ild fra hans Øjne.

Og dog blev han gjenelsket med den inderligste Kjerlighed. Men Myras Hjerte var stærkere end hans, med ringere Tab formaaede hun at besejre sine stille Ønsker.

Om hun end ikke var istand til at dæmpe den lønlige Ild, da mægtede hun dog at forhindre dens Udbrud: Intet Blik, intet Suk røbede ham hendes Følelser. Hendes høje Sjæl øvede et sikkert Herredømme over Hjerte og Sandser; og det skjønne Legeme beholdt sin ungdommelige Sundhed og Kraft.

Hvorvidt skulde vel en Amaral komme med en saa-

dan Pige? Om hun end ikke havde elsket St. Previl, vilde dog alle Forførerens Angreb have strandet paa saa klippefast en Dyd. Forgjæves vare derfor alle hans Kunstgreb: Smiger, Bønner, glimrende Løfter — Alt var spildt; selv den haabløse lidende Kjærligheds Maske gjorde ikke den mindste Virkning.

I Begyndelsen fattede han Mistanke om en hemmelig Forstaaelse mellem hende og St. Previl; men han opdagede snart at ingen saadan fandt Sted. Saa havde han kun den Trøst tilbage: at den skjønne Grækerinde maatte være uden al Følelse; thi den, der kunde modstaae ham — meente denne Provençalindernes Yndling — maatte Naturen have nægtet sin skjønneste Medgivt.

Men paa Rodus vare nok af dem, mod hvilke den havde været alt for gavmild: Amaral vendte sig fra den uovervindelige Myra, og søgte og fandt Oprejsning hos hendes svagere Søstre.

Et halvt Aar havde han været paa Øen, da han i Ordenens Anliggender blev beordret til Frankrige; derfra til Spanien og atter til Frankrige; videre til Candien og tilbage igjen; og saaledes skete det, at han først efter fem Aars Forløb, til Ordenens ubodelige Skade og sin egen Fordærvelse, anden Gang saae Rodus.

Et Par Maaneder før Amarals Afrejse blev Myras Moder syg og døde.

St. Previl deelte begge Døtrenes Sorg — den yngste, Frosine, var først tolv Aar gammel — han var jo for Begge som en Broder; den Afdøde havde jo elsket ham som en Søn.

Men Sorg for Fader og Moder er af ingen Varighed, om den end har Styrke for en stakket Tid: Cypressen plantes og vandes i Forstningen med Taarer; siden over-

lades dette Arbejde til Duggen og Skyerne, — den unge Pige forglemmer den over Myrthen.

Sørgedragten var aflagt; Myra indflettede atter sit dejlige Haar med Blomster. St. Previl taug og sukkede; men hans Kræfter aftog Dag for Dag; hans Gang sagtnedes, hans Udseende blev stedse mere mørkt og tungsindigt — han nærmede sig til Graven. Han mærkede det selv, og dog taug han. Hvad fortjener en saadan Kjerlighed?

St. Previl havde allerede i lang Tid spiist paa sit Værelse. En Aften lod Myra ham ved sin Pige bede, at han vilde dele Maaltidet med hende. Sødt bevæget af dunkle Anelser, traadte han ind i den festlig smykkede Stue. Bordet var dækket til To. Frosine var tilsengs.

Myras dejlige Ansigt blussede med meer end almindelig Ild; stiltiende anviste hun Ridderen Plads; de satte dem ligeoverfor hverandre; Maden blev sat frem, men de smagte den neppe. Den skjønne Værtinde gav Pigen et Vink: hun gik ud.

En Sølvpokal, fyldt med kostelig Viin, stod imellem dem; Myra satte den til sine Læber, nippede og rakte Ridderen den. Uden selv at vide hvad han gjorde, tømte han den til Bunden. Et nyt Liv gjennemstrømmede ham. Mod og Haab fyldte hans Hjerte; det var ham, som om han havde drukket af et fortryllet Bæger.

Nu først vovede han at fæste sine Øjne paa den faure Gjenboerske, og see! der sad hun i al sin fortryllende Ynde, med et Smiil, som paa een Gang smeltede hans Hjerte og hævede det til de sødeste Forhaabningers smilende Højde.

Og hun var smykket som Brud, som de græske Piger paa Livets højtideligste Dag: den røde Bryllupskjortel sammenholdtes om den smekkre Midie med et bredt gyldent Belte; en Guldkjæde slyngede sig mange Gange om den hvide Marmorhals; en glimrende Sølvplade adskilte de fyldige Bryster, der steeg og sank under det bølgende Liin; Bruden var færdig — kun Myrthekrandsen manglede endnu.

Henreven af overstrømmende Kjerlighed rejste St. Previl sig op, og vilde kaste sig for Tryllerindens Fødder med den længe undertrykte Tilstaaelse. Men Myra rejste sig ogsaa, og udstrakte sin Haand, som for at holde ham tilbage; hendes Aasyn blev med eet alvorligt, Rødmen forsvandt fra hendes Kinder; hun hentede et dybt Suk og sagde:

„Ridder! længe har vi begge baaret paa en Hemmelighed; vore Læber have ikke forraadt, hvad vore Hjerter følte — St. Previl! vi elske hinanden.“

Hun gjorde et Ophold; hendes Blik sank til Jorden; de taareduggede Øjne skjulte sig, som om de bluedes over Mundens dristige Bekjendelse. Den lykkelige Yngling bævede af Glæde, hans Hjerte bankede mod hans Bryst; han vilde tale, men fandt intet Ord for sine Følelser.

Myra hævede atter sit Blik og vedblev:

„Eders Taushed, Ridder! har talt for Eder, havde I end været begavet med en Engletunge, og ladet den tolke, hvad I nu med ædel Selvbetvingelse har dulgt: i Sandhed! aldrig skulde I have fravundet mig Tilstaaelsen om min Gjenkjerlighed. St. Previl! I har reddet min Ære! men ikke for siden at røve den. François! hvad Du ikke vilde tage, giver din Myra Dig frivillig!“

Hun løftede Laaget af en Vase paa Bordet, udtog en Myrthekrands, og satte den paa sit Hoved.

„Os," sagde hun høitideligt, „har ikke Menneskene forenet: de kunne ikke heller adskille os. Vi har en højere Lov skreven i vore Hjerter; den følge vi, min evig Elskede! Ja François! jeg følger Himlens Stemme, og trodser Verdens — elskede Mand! omfavn din Hustrue!"

Hun udbredte sine Arme — de sank i hverandres Favn.

Fire Aar svandt som een Dag, som en frydelig Foraarsdag, for det lykkalige Par. Myra havde født sin Kjereste en Søn og en Datter: Michael var tre Aar, Sophia To. Da kom Amaral tilbage: han hørte om deres Forening, han saae deres Lykke, og den urene Lue opblussede paany; Skinsygens Slange stak hans stolte Hjerte; han saae, at den skjønne Grækerinde dog havde Følelse, kun ikke for ham. Han besluttede atter at forsøge sit Held.

Med forstilt Venskab, med hyklet Godmodighed trængte han sig til sin Ungdoms Legebroder; han søgte at sætte sig fast i dennes Tillid, i det Haab at naae ved Tid og Lejlighed hos Maitressen, hvad Jomfruen nægtede ham.

Han passede og benyttede enhver Lejlighed til at være ene med hende, og anvendte nu al sin Kunst og lange Erfaring for at naae sit Maal. Ligesaa forgjæves, som tilforn: Myra afviste alle hans Bestræbelser, først med kold Høflighed, og siden med alvorlig Strænghed. Dog dulgte hun hans Nedrighed for sin Elskede.

Men St. Previl, som desuagtet anede Noget, iagttog en Tid, da Amaral maatte troe ham fraværende, og blev nu Øjevidne til hans Forræderie og Myras urokkelige Troskab.

Han hørte hende tilsidst sige: „Dersom I oftere besøger mit Huus, Hr. Ridder! i St. Previls Fraværelse, nødsages jeg til at søge Beskyttelse hos ham mod Eders Uforskammethed."

„Uforskammet," svarte Amaral, „kan man kun være mod Ægtehustruer — —"

Han kom ikke videre; St. Previl traadte ind:

„Jeg foragter Eder nu alt for dybt," sagde han, „til at spilde Bebrejdelser paa Eder — gaae, Uværdige! og lad mig aldrig finde Eder her!"

„Om ikke her, skal I vel finde mig et andet Sted," svarte Riddingen, og gik.

Myra sank med Taarer og ængstelig Forudfølelse til sin Elskedes Bryst.

Næste Dag mødtes Ridderne i flere af deres Vaabenfællers Nærværelse.

„St. Previl!" begyndte Amaral, „I brugte igaar et Udtryk, som var høist fornærmeligt; vil I kalde det tilbage?"

„Amaral!" svarte hiin, „sande Udtryk kunne aldrig være fornærmelige for en Mand af Ære; desuden var vor korte Samtale ikke offentlig."

„Men dog," sagde Amaral haanlig, „i et offentlig Fruentimmers Paahør."

„Jeg mærker vel," sagde St. Previl, „at I søger Anledning til Strid; den skal I faae: jeg erklærer Jer for uværdig til det Kors, I bærer."

Dette var nok: Tvekampen blev bestemt til næste Dag.

St. Previl stræbte at skjule det Forestaaende for sin Elskede, og det lykkedes ham. Næste Morgen rejste han sig tidlig fra den sovende Myra; han kysfede sagte-

lig hendes Haand; han omfavnede omt sine sødtslumrende Børn, væbnede sig, og gik.

Da Myra vaagnede, bragte man hende hans afsjælede Liig.

Da hun en Time havde bedækket hans blege Ansigt med Kys og Taarer, rejste hun sig og aftørrede Graaden: hendes Beslutning var fattet. Hun afsvættede det blodige Dødsaar, og klædte det elskede Liig i den hvide Jordedragt.

Derpaa gik hun ind til Børnene; de laae endnu i den søde Søvn, og omslyngede hverandre med de uskyldige Smaaarme: hun trykkede Afskedskysset paa Glutternes Læber, og gik til sin Søster. Hun vakte hende med Efterretningen om denne Morgens rædselsfulde Begivenhed.

„Naar jeg dør," endte hun, „da vær en Moder for St. Previls Børn!"

Frosine begreb hende ikke; hun var bedøvet, og hartad uden Samling.

Myra forlod hende, iførte sig sin Elskedes Klæder og Vaaben, kysede endnu engang hans kolde Læber, og gik for at opsøge hans Morder. Hun fandt ham ikke langt fra det Sted, hvor Tvekampen havde staaet, med tvende af hans Cammerater. Hun havde nedslaaet Visiret paa Hjelmen.

„Hvad!" raabte han halv forfærdet og halv spottende, „gaae de Døde saa hastig igjen?"

„Hans Hævner!" svarte Myra, og drog sin Elskedes Sværd.

Amaral greb sit, og de forundrede Tilskuere henstillede sig som Secondanter.

„Enten Du saa er død paa Skrømt," raabte han, „eller Du est opstanden, eller Djævelen har laant dit

Legeme: mit Sværd skal vise mig, om Du har Kjød eller Blod!"

En rasende Kamp begyndte: Amaral blev haardt saaret; men Myra faldt.

Da de to Smaasøskende vaagnede af deres søde Slummer, laae Fader og Moder Liig. Frosine sad ved deres Leje med Smertens vildeste Udtryk; men siden blev hun de Forladte en Moder. Et Aarstid derefter ægtede hun en riig Kjøbmand.

Da Tyrkerne bemægtigede sig Rodus, flygtede han med sin unge Hustrue til Candien, hvor de opdroge St. Previls og Myras Børn, som deres egne.

Amaral blev afskyet af næsten alle sine Vaabenfæller; Stormesteren foragtede ham. Æren, hans sidste Nødanker, var sluppet, og han drev nu, uden mindste Hold, omkring paa Lasternes vilde Hav.

Den af den Lastefuldes onde Lyster, som sidst forlader ham, er Hævnens: Amaral blev en Forræder mod sin Tro og sin Orden. Da Soliman belejrede Rodus, blev han dennes Spion — han fik en Forræders Løn; men Johannitterne mistede Øen.

Juleferierne.

(Af en gammel Skolemands Erindringer.)

1.

Sneefog.

Tredive Aar gammel fik jeg Rectoratet i en jydsk Kjøbstad. Jeg tiltraadte mit Embede ved Paaskefid, og dog var jeg til Julen endnu ikke givt — ej engang forlovet.

Det kunde være mig vanskeligt nok at forklare et saadant Underværk, der var saa meget større, som jeg ej alene dyrkede de alvorlige Muser, men tillige var en nidkjer Offerpræst i deres muntre Søstre Thalias, Terpsichores og Euterpes Templer. Uden Mythologie: jeg var første Violin i alle Concerter, første Elsker paa vort Privattheater, og det var en almindelig Mening blandt alle Stadens unge Damer, at det aldrig havde den rigtige Art med Figaro og Molinasco, naar Rectoren ikke førte dem op.

Julen var forhaanden. Jeg havde roet*) mig til et Par Ugers otium, da jeg i dette Tidsløb tænkte at fuldende min Doctordisputats „om de Gamles selskabelige Forlystelser."

Men uventet indbødes jeg til at deeltage i de Nyeres.

*) o: glædet.

Kammerraad Hansen (jeg giver ham dette Navn, fordi saa mange bære det, og jeg er en Hader af de mystiske**, der saa ubehageligt standse Læsningen) fra Ulvedal, som havde en Søn i Skolen, kom for at hente denne hjem, og trængte med saa godmodig Heftighed ind paa mig om at gjøre Følgeskab, at jeg omsider indvilgede paa det Vilkaar, at vorde befordret hjem, saasnart jeg ønskede det.

Mod det mulige Tilfælde, at Tiden stundom kunde vorde mig lang, forsynede jeg mig med en Duodezudgave af gamle Gellert.

Saasnart jeg havde indvilget, sagde Kammerraaden:

„Monstro vi ikke kunde faae Conrectoren lokket med?"

„Og alle Hørerne, Fader!" lagde Sønnen til.

Dette Indfald blev strax sat iværk; og da jeg, efter Begjæring, anvendte mine bona officia, fik vi Ja hos dem alle, undtagen hos Tredie-Lectiehøreren, der ikke befandt sig vel.

Men førend jeg begynder paa Fortællingen om vor Udflugt til Ulvedal, troer jeg at borde give et Skyggerids af disse mine Medlærere, der alle vare ugifte som jeg selv, men forresten ikke lignede hverandre i nogen Ting.

Conrectoren havde været gift; men nu i mange Aar Enkemand og barnløs, levede han temmelig stille med en gammel Søster, som bestyrede hans lille Husholdning. Han var en Mand af sunde og gode Grundsætninger, bestemt Characteer og fast Villie; alvorlig og dog blid i sit Væsen; en fortrinlig Skolemand baade som Lærer og Opdrager, og fuldkommen grundig i de Videnskaber, han over et Qvartseculum havde foredraget, nemlig Latin og Græsk.

Disse Sprogs classiske Forfattere vare hans kjereste Omgangsvenner; fremfor alle Horats, hvem han kunde udenad og citerede ved alle Lejligheder.

I hans ensformige Liv fandt kun den ene Afverling Sted: at han hver Søndagaften spilte Toccategli med Femtelectiehøreren. Ogsaa her brugte han sin egen antike Terminologie. Hukken for Exempel kaldte han bestandig Principilus, Marschen hedte hiberna, og naar han gik over, glemte han aldrig at sige: „jacta est alea, jeg gaaer over Rubicon."

Hans nu nævnte Modstander ved Brætspillet, hvem vi herefter ville kalde Ovintus, var, da jeg lærte at kjende ham, paa Alder med Conrectoren — en Mand paa Tredsindstyve, stor, stirskaaren, og begavet med en Jernconstitution.

Hans Ansigt var i Forhold til Kroppen stort, farveløst og barsk, uden mindste Indtryk af nogensomhelst Sindsbevægelse — ej engang Vrede. Det er et Ordsprog: „at man ikke kan see Folk længer end til Tænderne;" men ham kunde man ej engang see saa langt; thi den store Overlæbe hang altid ned over Underlæben — endog naar han spiste — og Ingen havde nogensinde seet ham smile. Naar han lo, da hørtes blot enkelte hule Stød eller Drøn, der ikke gjorde mindste Forandring i hans alvorlige Aasyn.

Han beherskedes kun af een — jeg kan ikke sige Lidenskab — men Tilbøjelighed, den at samle Penge; hvorfor han ej heller nænnede at spise sig mæt, undtagen ved Andres Bord, hvor han da rigtignok tog dygtigt til sig. Men brugte han Munden flittigt ved Bordet, da lod han den og hvile paa alle andre Tider. Aldrig tiltalte han Nogen først; han holdt sig blot til Svar, og disse aldeles

i Laconernes Smag. Kun paa Skolen anvendte han sine overordentlig kraftfulde Taleorganer.

Han var ingen daarlig Lærer; kun havde han en egen Maneer, den han fulgte saa nøje som et Ritual. Til de Bøger, han tydede, havde han nemlig en dobbelt Oversættelse, en bunden og en frie, og jeg kan ikke nægte, at jo den sidste ofte steg til Tøjleløshed.

Saaledes erindrer jeg blandt Andet, een af de første Dage jeg var paa Skolen, at have hørt ham gjennemgaae en Scene hos Terents, hvor der forekommer den Sats:

„Ira amantium amoris est integratio."

Da Disciplen havde oversat ligefrem:

„De Elskendes Vrede er Kjerligheds Fornyelse", raabte han: „frit!"

Disciplen begyndte: „Naar Kjerester skjændes — "

„De æ Løun, din Slubbert!" tordnede han (hans frie Oversættelse var gjerne reen jydsk) „det hedder: Naar Katteren ryues etc."

— De skjelmske Drenge lode ofte som om de ikke huskede hans Travestering, for at faae ham selv til at komme frem med den. Naar hele Klassen da gav sig til at lee, blev han slet ikke vred, men seconderede vel endog med et huult „hø hø hø!"

Han skulde virkelig ikke været ilde lidt af dem, naar han blot havde været mindre gjerrig, og tillige hvad man her i Provindsen kalder mindre nærig. Naar Ovintanerne*) kom fra deres Hjem efter Ferierne, maatte de derfor stedse mælde sig hos ham; men den, der kom tomhændet, blev ikke vel modtaget:

*) Femte Classes Disciple.

„Har Du ellers intet Bud til mig fra din Mo'er?“ spurgte han, naar Disciplen ikke mindede sig selv.

„Nej!“

„Har hun slet intet Smør flyet Dig med?“

„Nej!“

„Ingen Ost?“

„Nej!“

„Heller ingen Kyllinger?“

„Nej!“

„Go din Vej! din douen Slog!“ brummede han da. „Jeg gider ikke sit dæ for min Dun.“

Denne hans Nærighed var saa meget lumpnere, som han gjerne folgte de Naturalier, der bleve ham forærede, og kun fortærede det, der var i lav Torvepriis.

Hans Klædedragt svarte til hans Levemaade: den daglige bestod af en bruunguul Enspænderfrakke, ditto Knæburer, og lange stive Støvler — af hans Vest saae man ligesaalidt som af hans Tænder. Hans sorte Halsklæde faldt lidt i det Brunrøde, og hans Pidskeparyk i det Rødgule; thi den fik kun Pudder til de trende Højtider, samt de to Gange han aarlig communicerede; ved hvilke Lejligheder ogsaa hans ældgamle sorte Klæder kom for for en Dag.

Ovartus var næsten i alle Henseender det Modsatte af Ovintus.

Lille, spinkel og væver, havde han endnu i sit fyrretyvende Aar meget tilbage af vore yngre Dages Penhed og Bestræbelse for at behage Damerne, hvorvel han i denne sidste bestandig syntes at have været uheldig; i det mindste var han aldrig med nogen Pigelil komme saa langt som til Brudeskammelen.

Da Venus var ham saa ugunstig, havde han begivet

sig i Tjeneste hos den Gud, der trøster saa mangen ulykkelig Elsker og Ægtemand. Dog var han paa den Tid jeg lærte at kjende ham, endnu ikke hvad man kalder reent forfalden, men pimpede kun saa smaat.

Disciplene, som snarere end alle Andre opdage en Lærers Fejl og Svagheder, vare og her de Første, som mærkede den gode Ovartus's jevnlige Libationer til Fader Evan; idet han under Læretimerne flere Gange gjorde sig Ærinder ind paa sit Værelse, snart efter et Lommeklæde, snart efter en Bog, og saadant mere.

En anden Skrøbelighed, af hvilken Mange benyttede sig, for at have Smaalejer med ham, var denne, at han gjerne pralede af sin fordums, endnu ej ganske opgivne Lykke hos Damerne; hvorfor han og skar hele Kjønnet over een Kam. Da denne hans Grille ikke var nogen Hemmelighed, kan man nok forestille sig, at han ej allene blandt Mandfolk, men og i Dameselskab ofte maatte holde Lyset. De skjelmske Piger stræbte da, ved et under saadanne Omstændigheder ganske uskyldigt Coqvetterie, at bestyrke ham end mere i Indbildningen om hans egen Uimodstaaelighed.

Om Tertius kan jeg fatte mig kort.

Han var eet af disse Dosinmennesker, som mangle Selvstændighed eller selvegen Karacteer, og antage derfor, ligesom visse Dyr, Farven af de dem nærmest omgivende.

Han var — efter Verdens Dom — „et godt Menneske," fordi han gjorde intet Ondt (i activisk Bemærkelse), fordi han saavidt muligt søjede sig efter Alle, fordi han aldrig modsagde Nogen, og fordi han gjorde Alting med, og Alting middelmaadigt — eller i det høieste kun temmelig godt. Han var en temmelig god Lærer, en middelmaadig Musicus, dansede temmelig godt og spilte

middelmaadigt Lombre. Han var paa Alder med mig, skjøndt hans jevne, aldeles ulidenskabelige Væsen lod Mange antage ham for ældre, hvilken Formodning desuden bestyrkedes af hans mørke Haar og stærke Skjæg.

Saaledes kjender vel Læseren nu temmelig godt det lærde Selskab, der havde besluttet at tilbringe Julen paa Ulvedal: Jeg, fordi jeg ikke kunde imodstaae en gjestfri Mands hjerteligmeente Overtalelser; Conrectoren fordi han ikke kunde imodstaae mine; Ovintus, fordi han ventede at leve godt paa en Andens Bekostning; Ovartus, fordi han ventede gode Drikkevare og Dameselskab; og Tertius, fordi — alle vi andre vilde derud.

Det blev henimod Aften, inden vi kom afsted. I Kammerraadens Kane, som kun rummede to Personer, sad han og jeg; han selv var Kudsk, hans Søn sad bag paa. Slæden, som fulgte os, førte de fire andre Lærere.

Det havde hele Dagen været stille graat Vejr; men ved vor Udkjørsel af Byen begyndte en Sydostvind at rejse sig, og oprøre den løse Snee, der syntes at dampe som en fiin Røg paa den indgrøvtede Vej; dog haabede Kammerraaden at lange de to Mile til Ulvedal uden Hindringer, da Hestene vare raske og Vejen ham velbekjendt.

Vi smurte dygtig paa, som det hedder her i Provindsen, men snart begyndte det ogsaa at snee ovenfra, under stedse tiltagende Blæst; og neppe vare vi komne en halv Miil frem, førend Himmel og Jord stode i Eet — Alt var hvidt baade foroven og forneden.

Det var første Gang i mit Liv, at jeg befandt mig til vild Mark i et ret alvorligt Snefog. Ubevant altsaa baade med Besværlighederne og med Faren, forlystede jeg mig over Uvejret, som Barnet over en Ildebrand, som Ossians Carthon, der han fortæller om sin Fædreborgs Ødelæggelse:

„Roghvirvlerne“ siger han, „frydede mine Øjne; jeg vidste ikke, hvi Kvinderne græd.“

Ogsaa mig frydede disse Snehvirvler, der indhyllede os som i en tæt Skye; heller ikke vidste jeg en Tidlang hvi den muntre Kammerraad blev saa alvorlig og ordknap.

Endog længere hen paa Aftenen, da vor Forfatning virkelig ikke var at skjemte med, følte jeg selv i min Frygt, en vis lonlig — maaskee jeg tør kalde den romantisk — Lyst, som ofte udspringer af Faren, naar denne just ikke truer med uundgaaelig Undergang. Jeg forestilte mig, at jeg var paa Havet i en forrygende Storm.

Kjørselen lignede temmelig en Sejlads; Kanen slingrede, dukkede op og ned som et Skib mellem oprørte Bølger; og dens Spor udslettedes ligesaa snart. Her, tænkte jeg, have vi da en femte „usporlig Vej,“ som billigen kan føjes til „Ørnens Vej i Luften — Slangens Vej i Bjergene — Skibets Vei i Havet — og en Mands Vej til en Kvinde“. Men hvorledes skulde Salomon falde paa „Kanens Vej i Snefog?“

Vi kunde nu vel have været undervejs en halvanden Time, og borde altsaa med den hurtige Kjørsel snart være ved Maalet, da Kammerraaden holdt, for at raadføre sig med sin Kudsk om Vejen; paa Herrens Tilraab kjørte denne tæt hen til Siden af os, og bejaede Herrens Yttring, „om det ikke var fejl?“

Til den derpaa følgende Bebrejdelse svarte han: „at han havde stolet paa sin Husbond.“

Der hvor vi standsede var Læe, og foran os kunde vi gjennem Snedampen skimte noget Mørkt som en Bakke eller et Huus. Kudsken blev skikket hen for at undersøge denne Gjenstand.

Vi Passagerer tog os denne Hændelse endnu temmelig let.

Conrectoren var den Første, som aabnede Samtalen med at declamere et Par latinske Vers af Ovid, der beskriver Vinteren ved det sorte Hav; hvortil Ovartus bemærkede: „at Digteren neppe havde følt Kulden bedre end han, og at en Kakkelovn eller noget andet Varmt var en ønskelig Ting.“

Disciplen forstod strax hans Mening, sprang hen til Slæden, og fremtog da en Flaske med Spiritus i, af hvilken vi alle, paa Conrectoren nær, fik os en Slurk.

Imidlertid kom Kudsken tilbage, og berettede: at vi befandt os ved Kanten af en Skov — hvis Navn jeg ikke mindes — en Fjerdingmiil fra Ulvedal, og at han snart skulde finde hjem. Han kjørte nu foran med Slæden.

Det ophørte lidt efter lidt at snee ovenfra. Blæsten lod til at have sagtnet sig; vi hørte kun en dump Susen i den formeentlige Skov. Og da vi dertil havde fuldkommen Lye af den, vare vi veltilmode i Haabet om snart at komme under gjæstfri Tag.

Dette Haab skulde ikke saa meget snart opfyldes: vi kjørte og kjørte, men der kom ingen Ulvedal. Efter en god halv Times Fart over en temmelig ujevn Bund, hvor vi tidt vare nærved at vælte, standsede Kudsken med den trøstelige Erklæring: „at han ikke vidste hvor han var.“

Eventyret, som hidtil for sin Nyheds Skyld havde moret mig, begyndte nu at vorde lidt betænkeligt. Kammerraaden bandte sin Kudsk, Kudsken sine Heste; men min Conrector trøstede os med et:

„Sodales! et hæc olim meminisse juvabit“,*)

*) Kammerater! at mindes dette vil siden forneje os. Virgil.

og den stakkels Ovartus trøstede sig selv med nok en Taar af Flasken.

I det samme opdagede Kudsken Sporet af en Slæde foran os. Vi besluttede at følge det, i sikker Forventning inden kort Tid at naae en eller anden menneskelig Vaaning. — Vi kjørte og kjørte, og see! jo længere, jo mere banet blev Vejen. Vi kjørte atter i glad Forundring over det stærke Slag; men — endnu saae vi hverken Huus eller Bye; det var ubegribeligt.

Omsider øjnede vi noget Sort tæt forud. Kudsken gaaer derhen, og seer at det er eet af hans egne Hestedækkener. Det fandt sig da, at vi over en Time havde kjørt rundt i vort eget Spor, og at vi netop var der, hvor vi første Gang havde gjort Holdt.

Det var ingen Spøg meer, Kammerraaden tog til at skjænde paa sig selv, beklage os, og gjøre Undskyldninger, medens Kudsken atter recognoscerede. Han kom snart tilbage, og glædede os nu med den visse Underretning, at vi vare ikke langt fra Huus, da han havde opdaget et Lys, som han ganske bestemt forsikkrede, ikke var nogen Lygtemand. Han satte sig op, drejede derhen; Kanen bagefter.

Vi glede nu hen ad en bred og lige Vej mod Lyset, der snart deelte sig, og saaes at skinne fra tvende Vinduer. Herren og Kudsken udtomte sig i Gisninger over hvilket Sted det vel monne være, da der syntes at staae levende Gjerde paa begge Sider af Vejen.

Nu standsede Hestene lige tæt ved Huset; Lyset bevægedes hurtigt derinde, og forsvandt; men næsten i samme Øjeblik aabnedes en Dør med stor Allarm, og fra den lød et barskt

„Hvem der?"

„Vildfarende Folk“ svarte Kammerraaden, „vær saa god at sige os, hvor vi ere.“

„Gud bevar os! Hr. Kammerraad!“ lød det igjen, „hvorfor kommer De igjennem Haugen?“

„Hvad for en Hauge?“ spurgte Denne.

„Jh! Haugen! Deres egen Hauge“ lød Svaret.

Og saaledes fandt det sig da, at vi paa en Snedrive vare komne over Haugediget ned ad en bred Gang, der var indsluttet af Avnboghækker, og holdt nu udenfor Haugestuderen.

Under Spøg og Latter ilede vi ind i Huset, hvor vi modtoges af Forvalteren — som der først raabte os an — af Fruen og hendes tvende Døttre, der ventede paa os med en dygtig Natter. Og visselig! vi behøvede ikke at nødes: en Gaas og en Hare beholdt ikke andet end Skroget tilbage; især blev Gaasebrystet under Ovintus's Hænder og Tænder saa godt skeletteret, at Husets yngste Søn erklærede det uden videre Behandling tjenligt til en Springgaas.

Da Værtinden ikke havde belavet sig paa saa mange Gjæster, og slet ikke paa nogen saa graadig som Ovintus, maatte koldt Kjøkken erstatte det Manglende. Da Alles Madlyst omsider var stillet, begyndte hun først at spørge om Aarsagen til vor lange Udeblivelse og underlige Ankomst gjennem Haugen; men Søvnen indfandt sig saa hastig oven paa Maaltidet, at Ingen svarte, uden Conrector, der i en snøvlende og slæbende Tone sagde:

„Infandum regina jubes renovare dolorem.“*)

*) „Du byder, o Dronning! at gjentage vor ufigelige Elendighed.“ Æneas's Ord til Dido.

Fru Hansen gjorde store Øine til dette latinske Vers; men hendes Mand, der var studeret, sagde leende:

„Det er saameget paa dansk som: vi længes allesammen efter Sengen, imorgen skal jeg fortælle Dig det Hele."

Ovintus udstødte nogle hule Lattertoner, og erklærede dette for en fri men heldig Oversættelse; hvorpaa han reiste sig; vi andre ligesaa. —

Et Kvarteer derefter laae jeg begravet i Søvn og Edderduun.

2.

Klapjagt.

Da jeg næste Morgen aabnede mine Øine, faldt de lige paa vor muntre Vært, der stod foran min Seng iført en grøn Frakke kantet med Pelsværk, en lodden Hue paa Hovedet, og med Vandstøvler op over Knærne.

„Min Søn har fortalt mig" sagde han, „at De er Jæger; jeg har derfor gjort Anstalt til en ordentlig Klapjagt. Vejret kan ikke være bedre, men Dagen er kort, derfor maae De undskylde, at jeg purrer Dem."

„Au! jeg er bange, jeg vækker den gamle Mand," vedblev han med dæmpet Røst, og vendte sig om til den anden Seng, hvori Conrectoren laae.

Men denne var allerede vaagen; han slog Omhænget tilside og sagde:

„Leporem venator ut alta sectetur in nive — mane surgit." *)

*) At Jægeren kan spore Haren i den dybe Snee — staaer han tidlig op.

Kammerraaden lo, og efterat have paamindet mig endnu engang om Vigtigheden af Tidens Jagttagelse, gjorde han Plads for Tjeneren, der kom med The og Caffe.

Det varede ikke længe, inden jeg fuldtpaaklædt til Jagten forenede mig med det øvrige Selskab ved Frokostbordet, hvor jeg af mine Medlærere kun forefandt Førstelectiehøreren — som gjorde Alting med. Alle de Andre vare mig ubekjendte; men jeg erfarede snart, at her gaves Officierer og Præster, Herremænd og Bønder, ja saagar en Degn, der tillige viste sig som Lyseholder ved Samfundet, hvorvel han sved Adskillige ved sine ofte bidende Svar.

Min Sidemand, en velfødet Pranger og Selvejer, sagde, med et Blik til Krudtmaalet i mit Knaphul: „a tænkte ikki te di Lærde —" (det var den velfornemme Mands Talebrug, at han næsten aldrig fuldendte nogen Periode).

Degnen, der herved fandt sig fornærmet, svarte for mig:

„Jeg har ogsaa lært Latin, og tænker dog, jeg kan see lige ud af en Bøssepibe, han veed."

„Hm!" sagde Prangeren med et spodsk Smiil, „naar en Hare bliver saa stor som en Stud, som saa —"

Degnen, der bedre end jeg kjendte Betydningen af denne Figur, svarte ligesaa spodsk:

„Han har vel aldrig havt sig en Neverkuk?*) Kan han huske, da han faldt i Søen ved den hule Eeg, og Mikkel lettede Bagbenet over hans Støvle — han veed?"

---

*) En Rums.

Her brast hele Bordet i Latter; den Snærtede holdt gode Miner, og lo selv med.

I saadan Tone lob Samtalen fort, indtil Jagtherren kom ind, og forkyndte os, at Klapperne vare samlede.

Idet vi rejste os, kom Quintus og Quartus, og satte sig ved det ledige Bord. Conrector kom ogsaa, men ikke for at spise: han havde sin Rejsekavaj paa, en Nathue under Hatten, og Stok i Haanden.

„Gud bevare os!“ raabte vi flere med een Mund, „hvor vil De hen?“

„Paa Jagt!“ svarte han, og stødte Stokken mod Jorden med en Mine som naar han paa Skolen raabte pax!*) til Disciplene, „det er den første Gang i mit Liv, det vorder vel og den sidste. Domine confrater!“ sagde han til mig, „jeg vil følge Dem, see Deres underlige Gjerninger, og opflamme Dem med min Tale.“

Dette vakte en almindelig Latter; men Kammerraaden sagde dog:

„Tal kun ikke saa højt, at Fjenden hører det!“

Og derpaa stege vi i de forspændte Slæder og glede fejende afsted hen til den Skov, hvor Jagten skulde begynde.

Det var een af de Vinterdage, der, hvorvel i fuldkommen Modsætning til den smilende Sommers, i mine Øjne har en højtidelig, en — om jeg saaledes udtrykker mig ret — en hjertestyrkende Skjønhed; et stille Snefald havde senere paa Natten klædt Jorden, Skov som Mark, i pureste Hvidt. Enkelte Træstamme, Væggene i et Par fjerne Bondehuse vare de eneste morke Pletter i det uen-

*) Stille!

delige Snehav, der trindtom smeltede sammen med Himmelen.

Himmelen var klar og aldeles skyfrie, men Farver, glindsende, levende, som ingen jordisk efterligner, sølverhvidt, blegrødt, rødguult, rødblaat, purpurrødt — eller hvorledes vi i det fattige Tungemaal søge at beskrive dem — sammensmeltede, vexlede, dreves uafladeligt og dog umærkeligt, alt som Daglyset steeg i Sydost. I Vesten højt sad Maanen, med et lidet Indskaar i sin blege Skive; den syntes tøvende at ville kæmpe med Solen om Lysets Herredømme.

Nærved blinkede endnu den Stjerne, som stedse ledsager Nattens Dronning, og er den sidste der viger for Dagens. Men da denne opsteeg i sin blændende Skjønhed, flammende, funklende, af det hvide Vinterhav, jagende foran sig Morgenglandsen vidt ud over, højt op ad Himmelbuen; da dens Lueblik faldt som et oplivende Smiil paa den kolde blege Jord, der nu rødmede liig en Brud ved Brudgommens Nærmelse; da Træernes Sølvergrene glimrede i Morgenlyset, Riimfunkerne gnistrede i den klare Luft, og tindrede som Diamanter paa de snedækkede Marker — men hvor fandtes vel den Dødelige, der ejer Ord for den sødeste, reneste af alle Glæder? vi har jo kun eet Organ baade for Glæden og Sorgen — Taaren.

Slæderne holdt ved Kanten af Skoven. I største Stilhed stege vi ud.

Kammerraaden, der selv satte af, anviste med Hvisken og Fingerpeeg vore Stader op igjennem en lang og dyb Dal. Min Conrector blev hos mig, men maatte finde sig i at tage Plads bag ved det Træ, foran hvilket jeg stillede mig.

Jeg formanede ham endnu engang at holde sig rolig

ved Synet af fremkommende Vildt; og ventede med Bossen ved Hoften paa Signalet til Jagtens Begyndelse.

Efter et halvt Qvarteers Forløb lod kort forud tilhøjre et Knald, saa et tilvenstre, og det tredie i Midten; og derpaa Klappen og Banken paa Træstammerne, tillige med den anførende Skyttes og de næstcommanderende Skovfogders Raab. —

Snart viste sig en statelig Kronhjort overst oppe paa den modstaaende Banke. Han standsede nogle Øjeblikke, saae sig tilbage, og klippede med Ørene, og derpaa sprang han i kort Gallop lige ned imod mig. Paa 10 Skridts Afstand stod han atter stille, og drejede Hovedet. Jeg holdt ham paa Halsen, og trykkede til — han faldt.

Conrector stak Hovedet om til mig, og spurgte hvad det var? Jeg pegede paa Hjorten, som laae i de sidste Trækninger.

"Macte virtute esto!"*) raabte min Secundant triumpherende.

Jeg bad ham indstændig om at dæmpe sin Glæde og sin Stemme, og ladede igjen.

Bakken foran var jevnt opskydende, og temmelig bar for Træer, saa at jeg kunde overse den hele Skydeplads lige til baade øverste og nederste Ende af Dalen.

Det var et yndigt Syn for en Jæger, hvorledes Vildtet, alt som Klapperne droge frem, kom springende, humpende eller luskende hid, Raadyr, Harer og Ræve; de sidste forsigtigt spejdende efter en sikker Gjennemgang, og hine firmende planløst hid og did, snart farende tilbage og snart i deres blinde Frygt hurlende tæt forbi Skytterne, alt under livelig Skyden — mine Træffer, mine Bommer.

---

*) „Tillykke med Din Tapperhed."

Conrector kunde ikke bare sig for at hviske til mig naar han saae Noget:

"Ecce! ecce!"*)

Hvortil jeg igien hviskede med halv Mund:

"Tace! tace!**)

Endnu var Intet kommen mig i passende Skudvidde.

En Ræv havde længe gaaet frem og tilbage hen ad Bakkens øverste Kam. Omsider forsvandt han paa den anden Side. Strax efter forkyndte de vilde Skrig fra Klapperne, at han søgte at snige sig igjennem dem; men kort derpaa pilede han ned imod min anden Sidemand tilhøjre.

Denne traadte ubesindigt et Par Skridt frem, og lagde an. Ræven snoede sig som en Vind — Bøssen knaldede — forbi! Nu blev han ved i Farten sidelænds hen forbi min næste Sidemand — han skjød — ogsaa forbi!

Med lønlig Glæde over disse Fejlskud ventede jeg nu at Raden skulde komme til mig; men ak! alt for tidligt yttrede min Bagmand samme Forventning i et alt for lydeligt:

"Jam ad triarios venit res."***)

Vips! gjorde Mikkel atter en Vending, og frelste sig bag ud mellem mine to Sidemænd, der ærgerlige paa sig selv, gjorde lange Halse efter Skjelmen. Jeg selv kunde ikke undertrykke et harmfuldt:

„Aa fy da!"

Men jeg maatte dog tilsidst lee ved min Collegas Undskyldning:

---

*) „See! see!"

**) „Tie! tie!"

***) „Nu falder det Kjernetropperne til."

„Jeg troede profecto ikke, at han forstod Latin."

Nu raabtes af.

Skytterne samledes om den fældede Skovens Konge; og med Stolthed deelte jeg deres Glæde over dette lykkelige Skud; thi et stort Dyr var paa Ulvedals Jagt en stor Sjældenhed. Herover glemtes mine Sidemænds Pudler og den stakkels Conrectors Flause; ja det øvrige skudte Smaavildt ændsedes neppe.

Den anden Saat var mager; men i den tredie var jeg saa hældig at skyde tre Ræve, hvorover jeg indhøstede hele Selskabets beundrende Lykønskninger; men meest smigrende var mig dog Herregaard-Skyttens Yttring til Nogle af de Andre:

„Det er en allerhelvedes Rector; han kunde tjene for Skytte hvor det skulde være."

Den første Skov var afdreven, og som vi vilde begive os paa Vej til den næste, kom Kammerraadens store Familie os imøde.

Der var begge Jomfrue Hansener; der var Quartus og der var Quintus; og — som i en meget naturlig Forbindelse — Flaskefoder og Madkurv. De skjelmske Piger, som af Broderen vare blevne underrettede om hans Læreres Skjødesynder, lode ham igjen give dem et Vink om: at det var en ufravigelig Skik paa Ulvedal, aldrig at nyde Noget, naar der var Jagt, før om Aftenen efter Jægernes Hjemkomst.

Saaledes trak Madkurven den Ene; Flaskerne saavel som Pigerne den Anden. Denne gjorde sin Bestilling som Udskjænker Ære, men sad ej heller selv med tør Mund; thi Kammerraaden mindede ham jevnlig om, at han ikke maatte glemme sig selv.

„Drak jeg virkelig ikke selv?" spurgte han hvergang

ganske forundret, og tømte med et resolveret „Naa da!“ Solvtumlingen.

Qvintus aad for dem begge To.

I som læse denne min første og sidste Kjærlighedshistorie, tilgiver mig den Snakkesomhed, hvormed jeg opholder mig ved saamange Smaatræk i disse mine lykkelige Ungdomsdage. Ethvert af dem har Roesomhed for mig; endog de ubetydeligste vilde jeg nødig savne paa dette landlige Vinterstykke, der endnu saa ofte fremstiller sig i Fortidens fjerne Baggrund, tiltrækker og fængsler min Erindring, opliver og forynger mit gamle, af tunge Sorger derefter saa haardt prøvede Hjerte.

„Gode Læser! jeg har ingen Anden, til hvem jeg kan sige: „kan Du huske det? og kan Du huske det?„

De ere borte — alle de, som dengang med mig deelte den glade Juul. Jeg er ene blandt en yngre Slægt, og derfor dvæle mine Tanker saa tidt og saa længe ved den henfarne.

Efter at have tildeelt os denne Forfriskning, vendte vore smukke Marketentersker tilbage med en let Madkurv og tomme Flasker. Conrectoren, som nu havde faaet nok af Jagten, fulgte dem; vi andre kom først efter, da Solen havde fuldendt sin korte og lave Bane, og de større Stjerner pippede frem paa Himmelens mangefarvede Hvælving.

"Otium est pulvinar *amoris*,"*) sagde Conrector advarende til Disciplene, naar han tydede et Sted i Æneidens fjerde Bog, hvor den fromme Skjelm Æneas mødes med Dido i Grotten, og forklarede han altid *otium* ved: „gode Dage og Mangel paa bestemt stadigt Arbejde.“

*) „Lediggang er Elskovs Hovedpude.“

Her befandt jeg Rigtigheden af hans Maxime. Tilforn havde jeg virkelig aldrig havt Tid eller Mag til at forelske mig. De smukke Pigeansigter vare gledne mig forbi som Billeder i den magiske Lygte. Havde jeg endog en enkelt Gang givet mig Stunder til at fastne mit Blik ved en Gjenstand i Hovedstadens glimrende Panorama; de alvorlige Muser havde dog stedse henviist deres lydige Søn til Collegier og Bibliotheker, Lucubrationer og Timeinformationer.

Der skal otium til at elske, og den manglede jeg nu ikke paa Ulvedal; ogsaa vare der Piger nok, men den ene gik mig ivejen for den anden. Det gik mig ligesom den Beskjænkede, der stod midt paa Torvet med Gadedørsnoglen i Haanden, og stak efter de uafladelig rundtsejlende Huse.

De smukkeste af alle dem jeg saae, vare unægtelig Kammerraadens egne to Døttre; men de vare begge to lige smukke, saa at jeg aldrig vidste, hvem jeg skulde give Fortrinet, naar de stode ved Siden af hverandre; og vare de adskilte, syntes mig den Tilstedeværende altid at have det.

Enten det nu kom af denne Ligevægt i min deelte Tilbøjelighed, eller deraf, at de unge Piger i Grunden vare hverken meer eller mindre end Hverdags-Fruentimre med glat Overflade men uden dyb Grund — nok er det, jeg kunde af den ene modtage Kaffekoppen uden noget electrisk Stød i Fingrene, og ved Lombrebordet spøge med den anden uden at forspille mig. Selv de Kys, der under Julelegene saa rigelig faldt i min Lod, frembragte ikke i mit Hjerte hiin søde Beklemmelse, Digterne saa ofte omtale — Ingen vil da tvivle paa, at jeg efter Dagens

Udmattelse og Aftenens Lystighed sov saa haardt, som om der aldrig var Kjerlighed til.

3.

Urolig Nat.

Gjerne havde jeg sovet til den lyse Dag; men der blev intet af: høisst kun i tre Timer var jeg borte. Da vækkedes jeg af et stærkt Rabalder paa vor Kammerdør; og derpaa fulgte en drøj Eed, en fleerstemmig Latter, og derimellem Hyssen og Kalden til Orden og Roligheb.

Endelig gik Døren ordentlig op, og en Pige kom ind med Lys i Haanden og Rejsekapper over Armen. Efter hende kom fire Mandfolk — tre unge og et gammelagtigt — belæssede med Peltse, Pudehynder, Sophapuder og ditto Pølser, hvoraf jeg sluttede, at en Sosterseng skulde opredes til disse lystige Brødre, der nylig maatte være ankomne og ikke vilde gjøre „dem selv" Uro.

„Hvem ligger her?" hvidskede Een til Pigen, medens de alle paa Tæerne fulgte hende.

„Det er de to fornemste af Hørerne," svarte hun, idet hun aabnede en Dør i Tapetet.

„Det kunde jeg mærke," sagde en Anden, „her lugtede saa latinsk."

Og dermed gik hele Flokken ind i det aabnede Bagværelse. Pigen kom strax tilbage, og overlod Herrerne til dem selv.

Nu vilde jeg igjen overgive mig til Søvnen, men forgjæves! Først gjorde de derinde en uendelig Støj med at trække hverandre af Støvlerne, hvorved snart Een snart

en Anden dumpede i Gulvet, hvilket heller ikke gik af uden Latter. Og da de endeligen vare komne til Leje, begyndte Commercen paa nye — som jeg kunde høre — med at trækkes om Kapper og Hynder; hvilket omsider foranledigede et almindeligt Bombardement med Sophapolserne, der gave et Bump efter det andet paa Bræde-Væggen. Endelig sluttedes Stilstand.

Jeg var allerede nær ved at sove ind igjen, da et skingrende Hanegal lod ude i den lange Gang. En Fnisen i Bagværelset lod mig formode, hvo der havde bragt den levende Vækker i vor Nærhed.

Det blev ikke derved: Hanen havde begyndt sin Fanfare anden Gang, da han blev afbrudt ved en Larm af ganske anden Beskaffenhed, og som sandsynligviis forskrækkede ham endnu stærkere end mig, thi han udstødte et skjærende Skrig. Det lod nemlig, som om flere velbeskoede Heste kom galopperende op ad Trappen, der førte til Corridoren, og frem og tilbage i samme.

Det var for galt. Min Gjenboe, der hidtil havde sovet sødelig ovenpaa Dagens uvante Anstrængelse, vaagnede endelig, satte sig overende, lyttede, og mumlede for sig selv:

"Lemures nocturnaqve spectra!"*)

Jeg svarte intet, fordi jeg ventede paa hvad dette vilde blive til. Men Spectaklet ophørte; der paafulgte en dyb Stilhed, som dog snart afbrødes, idet den ene af Galningerne med huul og skjælvende Stemme declamerede:

„Und immer weiter, hop hop hop,
Geht's fort im donnernden Galop —"

videre kom han ikke; thi ved et dundrende Stød sprang

*) „Gjengangere og natlige Spøgelser."

Døren op paa vid Væg, og midt i Aabningen viste sig — en Dværg med et langt hvidt Skjæg.

Jeg blev ikke ganske vel tilmode, Conrectoren ligesaalidt:

„Sover De?“ hvidskede han.

Jeg svarte „Nej,“ men idet samme lystes Gaaden: Mandslingen brægede: det var — en Gedebuk.

Som jeg siden efter hørte, gik Personen frit omkring, hvor han behagede, og maatte denne Nat være sluppen ind i Corridoren med de Fremmede, der virkelig vare ganske uskyldige deri.

Frygten gaaer, naar dens naturlige Aarsag opdages, over til Arrighed. Saaledes gik det ogsaa mig. Jeg sprang op, og greb Mads om det ene Horn; og da jeg endnu troede, at dette ogsaa var et Puds af de fire Spectakelmagere, trak jeg ham hen til deres Dør, aabnede den, og stødte ham derind; hvorpaa jeg atter lukkede. Derpaa gik jeg hen til Conrectoren, fortalte ham ganske sagte Alt, hvad der var foregaaet imedens han sov; og lagde mig igjen.

Jeg havde kun gjort Ondt værre; thi istedet for at Fyrene før havde slaaedes med bløde Sager, toge de nu fat paa Bukken, og skød ham over paa hverandre fra en Side af Kammeret til en anden, til uendelig Morskab for dem selv, men mindre for den ærværdige Hr. Mads, der halv af Angst, halv af Arrighed gav sin bedste Stemme med i Latterchoret.

Men man kedes ved Alt i Længden. Een af dem foreslog omsider, at man skulde slænge en Kappe til Bukken, og der indbyde ham til Hvile. Da Alt derefter blev fuldkommen roligt, maatte jeg troe, at han havde taget mod Tilbudet.

"Tandem!"*) sukkede jeg, og lagde mig i Lave; men det var forbi med min Søvn; jeg var nu engang bleven alt for aarvaagen.

Vel en halv Time laae jeg og ventede forgjæves: da lød et langt og dybt Suk fra den anden Seng. Jeg keeg derover; og da Maanen nu var kommen saa højt op paa Himmelen, at den temmelig oplyste Værelset, saae jeg min Gjenboe halv oprejst i Sengen, med den ene Haand holdende i Sengebaandet, og med Hovedet hvilende paa den anden.

„Er De ikke vel?" spurgte jeg.

„Aajo!" svarte han atter sukkende, „det er blot gamle Reminiscentser."

Efter et Ophold sagde han paa Latin — hvilket Sprog han talte fuldt saa færdig og gjerne som Dansk —

„Kjære Ven! De veed nok, jeg er Enkemand og barnløs; men har De hørt, hvorledes jeg blev det?" —

„Nej!" —

„Vil De høre det?" —

„Ja! — naar" lagde jeg til, „det kun ikke er at oprive Deres Hjertesaar?"

„Ak!" sagde han, „mine Hjertesaar lukke sig allige-vel ikke her i Verden — de kunne ikke, og skulle ikke — de ere for mig Guds aabne Breve paa en glædelig Gjen-forening med dem, efter hvem jeg sukker. — Da jeg havde taget store Philologicum, gjorde jeg en Rejse til de nord-tydske Universiteter. I Kiel saae jeg min salig Kone. Vi kom til at elske hverandre; og da jeg Aaret derefter havde faaet mit nærværende Embede, rejste jeg derud, og holdt Bryllup."

---

*) „Endelig!"

Her taug han, trykkede sine Øine med Lagenet, og vedblev:

„Fem Aar levede vi tilsammen — min Ven! der var ikke eet ondt Ord imellem os i disse fem Aar — husker De det sidste Capitel af Salomons Ordsprog? der har De hendes Beskrivelse. Ja! hun gjorde mig Godt og intet Ondt alle hendes Livs Dage."

Her sank han tilbage paa Puden og græd, men ikke længe; atter hævede han sig og sagde:

„Min Svigerfader var Kjøbmand — en inderlig god Mand; han var skrøbelig af Helbred, brystsvag. Efter de fem lykkelige Aars Forløb kom der Brev fra hans Kone: at hans Dage vare talte; at han endnu kun havde det Ønske, før sin Død at see sin eneste Datter — de havde en Søn til, men som døde kort før Faderen. — Hun vilde afsted — hun borde vel og; men det var mig ikke muligt at ledsage hende længere end til Colding. Der skiltes vi. Der saae jeg hende sidste Gang; men ikke hende allene. Vort eneste Barn, en velsignet Glut, fire Aar gammel, havde vi taget med dertil; dog uden at tænke paa, at hun skulde videre. Men da hun skulde tage Afsked med Moderen, da blev der Klage og Jammersang, og den Ene kunde ikke komme fra den Anden. Og Enden blev, at de To fulgtes ad; og jeg rejste allene til mit Hjem. —

„Gode Mand! veed De, hvad det er at vente? eller veed De ikke, hvor langsommelig Tiden kan være. Dagen efter min Hjemkomst løb jeg selv paa Posthuset, for jeg beregnede, at hun kunde skrevet mig til fra Flensborg. Der var intet Brev. Dog slog jeg mig til Ro; thi næste Postdag tvivlede jeg ikke om at erholde et. Det kom heller ikke. Jeg var fløjet derhen, men jeg krøb tilbage. Nu begyndte Dagene at længes; Nætterne ligesaa. Jeg

vaklede mellem Haab og Frygt, mellem Troe og Tvivl; jeg antog og forkastede een Mulighed efter den anden. Følgende Postdag heller intet.

„Nu bleve Minutterne til Timer, Timerne til Dage. Jeg havde hverken Ro eller Ro. Jeg gik op og ned i mit ode Kammer. Jeg gik fra Værelse til Værelse i hele Huset, som Een der leder, og ikke veed hvorefter. Jeg saae paa Solen: den stod stille; jeg saae til Klokken — havde det ikke været for Pendulens Slag, jeg vilde ogsaa troet, at den var gaaet i Staae. Snart kastede jeg mig paa Lejet, snart gik jeg med hurtige Skridt hid og did, som om jeg derved kunde fremskynde den blytunge Tid.

„En Maaned havde slæbt sig afsted; det forekom mig, at det var et Aar siden jeg skiltes fra Kone og Barn. Jeg kunde ikke holde det længer ud. Jeg rejste — Dag og Nat. Jeg kom til Colding; og vidste ikke hvordan jeg var kommen der. Jeg kom til Hadersley. Gjæstgiveren, som kjendte mig fra mine forrige Rejser, spurgte mig, om jeg nu vilde ud og hente min Kone og fortalte: at da hun for en Maaaned siden var der med hendes Datter, laae just et Skib sejlfærdigt til Kiel; paa dette gik hun ombord, for at spare Vognleje; og da Vinden var god, haabede hun at naae Rejsens Maal saa meget snarere.

„Ved denne Efterretning løb en kold Gysen over mit hele Legeme; jeg var neppe istand til at bestille Vognen. Jeg kom til Kiel — ind i min Svigerfaders Huus — han laae Liig — hans Kone for Døden, og min vidste Ingen af at sige."

Han taug, men et dybt Suk sagde mig Resten.

„Herre Gud!" sagde jeg, „Skibet maae være forgaaet."

„Uden mindste Tvivl," svarte han i en rolig og hen-

given Tone; „Skipperen havde hjemme i Kiel; Værten i Hadersleb havde nævnet hans Navn, som jeg mindedes — jeg forhørte mig der — hans Enke bar allerede Sorg for ham. En anden Skipper havde bragt den Efterretning: at han i en Byge var kantret, og sunken med Mand og Muus."

Her lagde Oldingen sig igjen tilbage, og foldede Hænderne over sit Bryst.

Denne sørgelige Historie gjorde saa dybt et Indtryk paa mit Sind, at min Indbildningskraft lod mig ingen Ro, men førte mig fra een Jammerscene til den anden, fra Enkemandens tomme Bolig til Liigstuen i Kiel, til den ulykkelige Kvinde paa det synkende Vrag, hvorledes hun fortvivlet knuger Barnet i sit Favn, og raaber til Himlen om Frelse, indtil Bølgen kvæler hendes Stemme og lukker sig over Begge — jeg blev tilsidst saa benouet, at jeg gjerne kunde have reist mig af Sengen, for at vorde denne rædsomme Forestilling kvit.

Jeg satte mig virkelig overeende, og saae over til den ynkværdige Mand — han sov!

„Gud være lovet!" sukkede jeg med lettere Hjerte, „som skjænker os Lindring og Lise for endogsaa de tungeste Sorger. Han lader den lægende Tid henglide over dem alle; den jevner, udsletter og dækker over, som Havet over dem, det tager med sig i sit dybe Skjød." —

Nu nød jeg omsider en Times Slummer. Da jeg vaagnede, randt vel Fortællingen mig strax i Tanker; men det forekom mig nu som om Begivenheden var bleven meget ældre, som om det allerede var længere Tid siden jeg hørte den, og sjælekarsk stod jeg op, for at nedskrive et Par Bemærkninger om de gamle Romeres Jagtforlystelser.

Medens jeg slumrede, var der lagt Ild i Kakkelovnen, og Kammeret allerede luunt. Jeg tændte Lys, satte mig og skrev; og var netop bleven færdig, da Tjeneren kom og meldte: at Thevandet var inde i Stuen. Klokken slog syv.

Jeg gik ned, og fandt hele Familien oppe; og nu kom Gjæsterne til en efter den anden, tilsidst min Conrector. —

Blandt de første Spørgsmaale var som sædvanlig: hvorledes vi havde sovet. Uden Omsvøb fortalte jeg Nattens Begivenheder, og spurgte naturligviis om, hvem mine muntre Naboer monne være. Ingen vidste det bestemt; man gjættede paa den og den; thi Skjelmerne havde sagt Pigen nogle ravgale Navne, som hun ikke kunde huske.

Som vi snakkede herom, kom de Tre af dem — de Unge nemlig.

Da den Forreste treen ind ad Døren, raabte Kamraaden med en dygtig Trumf: „jeg tænkte det nok!“ og sprang ham imøde.

Men han og alle vi andre brast med det samme i en krampagtig Latter; thi hvem havde han ved sin Side? Gedebukken! med Degnens Paryk og snollede Hat paa Hovedet; dens ene Forbeen laae paa Spøgefuglens Arm, og saaledes trippede den nok saa pent frem paa Bagbenene.

„Her“ sagde han, „forestiller jeg Dem min Contubernal, velærværdige Hr. Mads Buk, privilegeret Søonforstyrrer paa Ulvedal, samt Vicegartner sammesteds, som og adjungeret cum spe successus*) hos Degnen i Ulstrup.“

Hvad det dog er for en velsignet Gave, denne snak-

*) Med Haab om at arve hans Embede.

somme Munterhed, der som et electrisk Stød meddeler sig Alle, og tvinger selv den Bedrøvede til at lee med Taarer i Øjnene! at kunne vende den lyse Side op paa alle Ting, gribe enhver Glæde i Flugten, spøge med Vid, og skjemte uden at fornærme!

Herredsfogden — uagtet hans ungdommelige Udseende, var han en Mand ind i de fyrgetyve — besad i høj Grad dette lykkalige Talent; og ansaaes derfor med Rette som Sjælen i alle Selskaber. Vort Fik nu først ved hans Ankomst rigtigt Liv; og det forekom mig virkelig, som vi hidtil havde savnet ham.

De to Andre vare vakkre Ynglinger, begavede med en Deel af hans Lune og hele hans Godmodighed.

Da der endelig opstod en Pause i Latteren, erindrede vi den fjerde Medrejsende.

Ingen af de Tre kjendte videre til ham, end at han var Kjøbmand og heed Andersen. Han var stødt paa dem i Gjestgivergaarden i Vejle; og da han strax viste sig som en dannet og meget behagelig Mand, havde de ikke taget i Betænkning at tilbyde ham en Plads paa deres Vogn, saasom han netop skulde den Vej.

I det samme traadte han ind; og efter at være paa Anmodning forestillet Vert og Vertinde, sagde han med en Verdensmands Belevenhed:

„Dersom Undskyldninger kunne forsvare min Paatrængenhed, eller om jeg troede at de forlangtes, vilde jeg gjerne frembære dem; men disse Genier har lovet at tale min Sag — "

Her afbrødes han ved det elskværdige Ægtepars hjertelige Velkommen! og endnu inden at være gjort bekjendt med os andre, vedblev han:

„Jeg er Kjøbmand — i yngre Dage Sømand —

og kommer fra Cap for at besøge mit Fødeland, som jeg ikke har seet i to og tyve Aar; men meest for at see min eneste Broder, som jeg i al den Tid slet ikke har hørt noget til. Han boer her i nærmeste Kjøbstad og er Conrector — "

Her vendtes Alles Øine til denne: han sad bleg og skjælvende, og formaaede ikke at rejse sig, neppe nok at frembringe de Ord:

"Christian! er det Dig?"

Brødrene sank i hinandens Arme.

Min ædle Vens Overraskelse var saa meget større og frydeligere, som han allerede i mange Aar havde troet Broderen død, da der siden hans første Udrejse til China ikke var indløben anden Efterretning fra ham, end at han var forbleven i det usunde Batavia. Hans bestandige Taushed havde sin Grund, først i Ungdoms Letsind og siden i den Beslutning, ej at ville lade høre fra sig, med mindre han kunde vende tilbage som riig Mand; hvilket nu var Tilfældet.

4.

Comtessen.

Herredsfogden spillede en særdeles god Violin; og havde paa Maae og Faae medbragt et Skriin pakfuldt af Musicalier. Sex Andre behandlede forskjellige Instrumenter; men der var desværre ingen paa Ulvedal, naar undtages en gammel Floite af Kammerraadens. Dog herfor blev snart kjendt Raad: en Vogn kjørte til Byen at hente Stadsmusikanten med hele hans Forraad.

Imidlertid leed vi slet intet af Kedsomhed. Efter en tæt Frokost, ved hvilken Degnen og hans hornede Substitut gave rigelig Stof til Skjemt og Løjer, tog Herredsfogden fat paa sit Instrument, og strøg en Valts, der snart rev de Fleste med sig; og da der ikke vare Damer nok, maatte ogsaa Mandfolk danse med hinanden.

De gjenfundne Brødre sade smilende sammen, og saae til. De slap næsten aldrig hverandres Hænder; og den ældre — Conrectoren havde femten eller sexten Aar forud — passede især paa den yngre med en Ængstelighed, som om han var bange for at miste ham igjen — som en nygift Mand, sagde Herredsfogden, paa sin unge Kone. Kom Kjøbmanden ham et Øjeblik af Sigte, spurgte han urolig: „hvor blev Christian? saae I ikke Christian?" og søgte til han fandt ham.

Een Morskab afløste den anden; den lystige Jurist var Sjælen i dem. Han gjorde endog et Par Gange det vidunderlige Konststykke, at han fik Qvintus til at lee saa heftigt, at man saae hans Tænder.

Dagen var borte inden vi mærkede det; Aftenen ligesaa. Endog Damerne havde saaledes ladet sig henrive i denne Munterheds Hvirvel, at da det blev Sengetid, kom de først i Tanker om, at der manglede Leje til Een. Vel skete Tilbud nok, om at ligge paa Stole; men saadanne bleve ikke antagne.

Den ene Datter hviskede Noget til Moderen, men denne rystede paa Hovedet, og svarte sagte, hvorved jeg blot nam de Ord:

— „Gjøre hende Uro saa silde —".

„Det behøves jo ikke heller" sagde nu Kammerraaden; „der staaer jo en Seng i den sorte Stue; Hovednoglen lukker op — i Morgen kan vi gjøre Undskyldning."

„Den sorte Stue?“ spurgte begge Pigerne med store Øjne; „hvem vil Fa'er ha' til at ligge der?“

„Jh —“ svarte han smilende — „Degnen for Exempel.“

„Nej Katten ryuv mæ, om a gjør!“ raabt denne bestemt, „saa skal a fahr go hjem.“

„Nu blev jeg nysgjerrig, saavelsom alle de, der ikke havde været paa Gaarden før:

„Hvad er der med den sorte Stue?“ lød paa engang flere Stemmer.

„Intet Andet“ sagde Kammerraaden lidt haanligt, „end at det spøger der. Man siger, at en stakkels Frøken, der var kommen for Skade, i gamle Dage er levende indmuret deroppe — naa, een Vej skal vi ud — ville De trække Lod, mine Herrer! eller — tør Ingen ligge ene — kan De jo blive to — jeg er ogsaa villig —“

„Ingenlunde!“ raabte vi, „De maae ikke jages ud af Deres egen Seng!“

„Saa trække vi“ sagde Herredsfogden; „men den, der faaer Lodden, skal bestemt ligge allene hos Frøkenen.“

Vi trak, jeg blev den Udvalgte, og modtog Forsamlingens Lykønskninger; men Degnen satte ordentlig et glubsk Ansigt op, og sagde:

„A vill, Katten ryuv mæ, ett bytt mæ ham, om a saa ku vinn hiele Ulvedaahl.“

Det berygtede Værelse laae langt borte i en anden Fløj af Borggaarden, og for at naae derhen maatte jeg gjennem adskillige andre, tilligemed en lang steenlagt Gang, Trappe ned og Trappe op igjen. Tjeneren aabnede, tændte et medbragt Lys, og fjernede sig med Gaardlygten, efterat have kastet et hurtigt og skye Blik hen til et vist Hjørne i Stuen.

Denne førte med god Skjel sit varslende Tilnavn: Loft og Vægge vare malede, men med saa mørke Farver, at det Hele udgjorde et sandt Natstykke. Selve Omhænget paa den uhyre Himmelseng var af et Slags forbrunt gammeldags Silketøj eller Damask. —

Inden jeg krøb indenfor dette, gjorde jeg med Lyset i Haanden en Rundar. Da jeg kom til det Hjørne, hvorhen Tjenerens Øjne saa mistænkeligt skelede, opdagede jeg strax et Billede, der alt for levende erindrede mig om før berørte Sagn. Det forestillede en ung Kvinde, med et skjønt men dødblegt Ansigt og nedslagne Øjne. Hendes Legeme var indhyllet i en Nonnedragt, og i de foldede Hænder holdt hun Crucifix og Rosenkrands.

Dette Malerie befandt sig tæt op til Hjørnet; og paa den anden Side deraf stod en Mand, som med Rette bar Navnet af den Røde; thi alt paa ham var rødt lige fra Haaret og Skjægget til de snævre Beenklæder og lange Snabelskoe. Hans skumle blodtørstige Blik var stivt fæstet paa Damen skraaes over for ham.

Jeg hørte siden, at dette skulde være Faderen til den af ham selv fordømte, indmurede Pige.

Det var mig lige indtil denne Nat uforklarligt: hvorlunde den, som ikke troer paa Spøgelser, alligevel kan frygte for dem. Men da, ved pludselig at gribe mig selv i en vis Banghed, ledtes jeg til den Overbeviisning, at en saadan Frygt er grundet i vor ligesaa ubegribelige aandige Natur, er eet af de Rivter i Dødens Forhæng, gjennem hvilke Sjælen skimter Udødeligheden. Og lige siden har Spøgelsefrygten aldrig været mig en Gjenstand for Skjemt — end mindre for Spot; meget mere har jeg betragtet den som en hellig, skjøndt dunkel, Aabenbarelse fra Aandernes Verden.

Jeg kunde ikke sove. Mine Øjne faldt ofte sammen, men aabnedes atter, for at skotte hen til den skumle Krog, hvor Maanen belyste det liigblege Ansigt.

Tilsidst tyktes mig, jeg hørte en svag Lyd derhenne, som af et musikalsk Instrument.

Jeg holdt min Aande — hørte Intet. Lidt efter kom Lyden igjen.

Nu lettede jeg Hovedet fra Puden — det var intet Selvbedrag; men Tonerne saa fine og fjerne, at det ikke var muligt at skjelne, om de kom fra et Instrument eller fra et menneskeligt Bryst. En let Gysen udbredte sig fra min Isse og ned over hele Legemet. Var det Aandesang fra Murenes Indre? Den Ulykksaliges Dødspsalme? — Det blev ved.

Mine Nerver dirrede med en sælsom Krillen, og Benouelse indklemte mit Bryst. Jeg rejste mig heelt overende, og stirrede stivt paa Billedet, ventende med stille Forfærdelse, hvert Øjeblik at see Noget.

Ansigtet bevægede sig — hævede sig — sank — forstørredes — formindskedes — Angesten steeg. Dog havde Fornuften ikke saa aldeles tabt sin Virkeevne, at den jo endnu kunde berolige mig med den Forklaring: at disse tilsyneladende Bevægelser maatte tilskrives Maanen, alt eftersom den gik bag en Sky eller atter fremtraadte.

— En ny Stilhed.

Jeg begynde at aande friere, tænke roligere, overlægge. Jeg fattede en rask Beslutning: stod op, og kastede mig i Klæderne, gik hen til et Vindue, og det forekom mig virkelig, som om jeg hos den klare venlige Maane hentede mig nogen Trøst og Opmuntring. Jeg delte mit Blik mellem den og det frygtelige Hjørne.

Men hvad nu videre? Skulde jeg her blive staaende

til Dag? — eller — jeg keeg ud: der var dybt ned; jeg maatte befinde mig i andet eller tredie Stokværk. Skulde jeg flygte tilbage? den lange mørke Vej, jeg var kommen? vække hele Huset? give mig selv til Priis for Latter, Spot, Foragt?

Af denne Uvished udreves jeg igjen ved Klangen af de gaadefulde Toner, der ikke kom fra hiin Krog, som det forhen tyktes mig, men fra den modstaaende Side. Jeg vovede at gaae derhen, at lægge mit Øre til Væggen — det var Sang, jeg hørte — en blød kvindelig Stemme.

Besindelsen vendte tilbage; men Forundringen tiltog; hvo kunde synge her? saa silde? — Jeg lod mit Uhr repetere — Klokken var halv eet — midt i den allerfarligste Aandetime! — Jeg hældede mig til Væggen — den gav efter — en Tapetdør gik langsom op, og ind til en meget stor Sal. I den anden Ende af denne viste sig en Lysstrime, der kastede et Skjær langt ud paa Gulvet.

Der indenfra kom Tonerne. — Nu taug de; men strax derpaa var der Een, som talte, og en Anden som svarte — Nysgjerrigheden drog mig — paa Kattefødder stred jeg derhen, for at see hvo af Damerne der var kommen saa uformærkt i min Nærhed, for at kvinkelere Natten ud.

Jeg keeg ind ad Nøglehullet — nær kunde jeg segnet om af Forfærdelse; thi der sad hun selv, den Indmurede, i sin sorte Dragt og med det stjønne blege Aasyn. Hun vendte Siden til, og havde et Papiir liggende for sig, hvorpaa hun syntes at tegne. Ved samme Bord sad med Ryggen til mig endnu et Fruentimmer, af hvem jeg blot kunde see Hovedets og Overkroppens smukke Omrids, da hun selv dækkede det foran staaende Lys. Jeg var naglet til min Post. —

Nu bøjede den Sidste Hovedet hen for at betragte Tegningen.

„Denne Blomst" sagde hun paa Fransk og med den reneste Udtale, „lykkes mig overordentlig."

„Du mener Tusindfryden?" svarte hiin i samme Sprog.

„Det er een af mine kjæreste Blomster, Alice!"

Hun drog et dybt Suk, saae med et ømt Smiil paa Tegningen, og lod Penselen hvile.

Hun med Ryggen til mig sukkede ligeledes, drog Hovedet tilbage, og gav sig til at sye, som hendes Armbevægelser viste mig. — Efter et Ophold, i hvilket hun atter gjorde nogle Strog, sagde Malerinden langsomt og vemodigt:

„Den er Aarets sidste Blomst."

Og med Blikket — jeg kunde sige — medlidende hæftet paa Blomsten, sang hun med hiin bløde smeltende Stemme, der før saa hæftigt forskrækkede mig, følgende franske Elegie, som jeg her har stræbt at gjengive paa vort eget Maal:

Hvorfor tøver Du saa længe?
Somren er jo alt forbi.
Ene Du i visne Enge
Smiler paa min Stie.

Vil Du minde mig om Vaaren,
Som med dine Søstre svandt?
Atter vække Længselstaaren,
Som forgiæves randt.

Vække Minder, som bespænde
Hjertet med Tungsindighed.
At min Sommer er tilende,
Troer Du ej jeg veed?

Her taug hun, lænede sig tilbage mod Stoleryggen, og foldede Hænderne i Skjødet; en stor Taare rullede ned over hendes lilliehvide Kind.

Da skød hendes Selskaberinde Syetøjet fra sig, greb hendes ene Haand, trykkede den mellem begge sine til Barmen, og sang i højere kraftigere Tone og hurtigere Tempo:

Ej om Vaaren vil minde,
Ej om svundne Sommer, Nej!
Men Dig lære end at finde
Glæden paa Din Vej.

Sørg dog ej for Vaarens Glæder!
Sine Blomster har Din Høst
Selv den Taare, som Du græder,
Er ej uden Lyst.

Hendes egen Stemme hensmeltede ved de sidste Ord i stille Graad. Hun rejste sig, sank paa Knæe for den Siddende, omfavnede hende, og lagde sin Kind paa hendes Arm. Denne lagde signende sin anden Haand paa Trøsterindens Tinding.

Jeg veed ikke, hvilken vemodig Medfølelse, der saa uvilkaarlig gjennemtrængte mit hele Væsen, at mine Øjne stode i Taarer, skjøndt disse Sørgende vare mig ligesaa ukjendte, som Aarsagen til deres dybe Kummer.

Det gav et Smek i Panelet tæt ved mig. Den Siddende saae sig om efter det. Jeg var bange, de skulde faae i Sinde at kige ud i Salen; derfor gik jeg med lange Skridt, og hurtigere end jeg var kommen, paa Hosesokkerne tilbage til min sorte Stue; her søgte jeg nu atter Sengen; men den uroligste Nysgjerrighed virkede, ligesom Frygten før, mod Søvnen.

Hvem i al Verden kunde de dog være, disse mærkværdige Mennesker? — Fremmede for Husets Folk! — Og Ingen havde omtalt dem endog kun med et Ord! —

Jeg blev tilsidst saa forvirret, hartad fortumlet, af denne forgjæves Fritten og Gjætten, at jeg var nær ved at indbilde mig, jeg havde været Tilskuer ved en Aandescene, og at de tvende uforklarlige Væsner tilhørte eet af de henrundne Aarhundreder. Den Enes Lighed med Billedet — dennes ualmindelige Dragt — dette fremmede, fordum blandt Adelen brugelige Tungemaal — alt stemmede med Sagnet.

Endelig sov jeg ind, og sov lige til det første Dagskjær.

Utaalmodig klædte jeg mig paa, og ilede ned i den almindelige Samlingsstue.

„Hvordan har De sovet? mærkede De Noget? hørte De Noget? saae De Noget?“

Saaledes lød det fra alle Kanter; og det varede længe, inden jeg ogsaa kunde komme til at spørge:

„Ligger der Nogen i den Fløj? Hvem boer der? hvad er det for Damer?“

Kammerraaden lo: „Har De besøgt Damerne, eller Damerne Dem?“

Nu fortalte jeg hele Eventyret.

De Fleste af dem stak i at lee, og Værten raabte:

„Vores Rector har, min S.... rigtig villet liste sig ind til Comtessen — “

— „Hvad for en Comtesse?“ faldt jeg forundret ind.

„Jh! Comtesse R... som har lejet Værelserne derovre. Hendes Forfædre har ejet Gaarden her — Gud veed hvorlænge; men Faderen solgte baade den og Godset.“

„Men hvem er saa Alice?“ spurgte jeg videre.

„Hm! det er ikke godt at sige" lød Svaret; „det er Alice eller Else, som de Andre her kalde hende. Hun skal være et Slags Française for Comtessen. Hun er da kommen med hende herind udenlands fra."

Nu vidste jeg saa meget; men det var kun til endnu mere at pirre min Nysgjerrighed. En Comtesse og en Française er uden videre ingen Gjenstande for denne; men disse! saa højst dannede, — som de jo tydelig viste sig for mig i hine Øjeblikke — rige paa Kundskaber, paa Følelse — dog levende i slig Adskillelse med deres sikkert store og interessante Hemmeligheder!

Jeg blev ved at spørge, og fik stykkevis efterstaaende lidet tilfredsstillende Oplysninger, som endda gaves mig med samme Ligegyldighed, hvormed Folk, der bestandig have boet i en smuk Egn, besvare en Fremmeds Spørgsmaal om de forskjællige Puncter, der i Udsigten tiltrække sig hans Blik.

Comtessen kunde være midt imellem de tredive og de fyrgetyve; havde tilbragt den længste Tid hos Slægtninge i det sydlige Frankrig, og kun boet paa Ulvedal noget over fire Aar. Hun levede meget stille, saae ingen Fremmede hos sig, og kom ej heller ud, undtagen til Kirke een Gang om Maaneden.

Kammerraadens besøgte hun og Mammesellen, efter forudgaaet Mælding, regelmæssig den første Søndag i hvert Fjerdingaar til The, og indbød dem til sig den følgende. Men Alt uden synderlig Morskab for nogen af Parterne, da hun talte det Danske med nogen Vanskelighed. Hun gjorde meget Godt i Stilhed, opklædte hvert Nytaar to fattige Børn, uddelte til Julen Fødevare, med mere; og Degnen roste hende, fordi hun til Højtiderne offrede ham en Specie. Med Mammesellen var han endnu

fuldkomnere fornøjet, da hun bar mange Børn — dog kun de Fattiges — i Kirke, hvorved hun betænkte ham med en Rigsdaler. Forresten var Begges Væsen noget stivt, afmaalt og fornemt, hvilket Kammerraaden dog godmodigen skrev meest paa Sprogets Regning.

Jeg bad nu Kammerraaden om at vorde mældt hos Comtessen, for personlig at aflægge min Taksigelse for Natteherberget. Han lod strax Tjeneren gaae over; men forsikkrede mig tillige, at hun ikke modtog mit Besøg.

Denne kom snart igjen, og bragte virkelig den Beskeed: at Comtessen bad sig undskyldt, fordi hun ikke kunde see Hr. Rectoren, eftersom hun befandt sig upasselig; men det skulde iøvrigt være hende kjært, om han fremdeles vilde afbenytte hendes Værelse.

„Der laae vi den Nat, og havde ingen Dyne paa os," raabte min lattermilde Vert, og slog en hjertelig Skogger op; „lad os faae Lombrebordet frem."

5.

Alice.

Jeg har oftere bemærket, saavel hos mig selv som hos Andre, at en enkelt Begivenhed, den være stor, vigtig, bedrøvelig, ja frygtelig, ikke nær saa let bringer os ud af Fatning — end ei af Stemning — som flere forskjællige, skjøndt disse ere hver for sig ganske ubetydelige, og tilsammentagne af langt ringere Vægt end hiin. Man kan modstaae et eneste tungt Slag, men bukke under for flere lette.

Saaledes gik det mig her: først fortrød det mig, at

Nattens Gaader havde faaet en saa hastig og klar Opløsning: dernæst ærgrede jeg mig over, at de erholdte Oplysninger om de tvende interessante Figurer i dette Natstykke gjorde dem endnu gaadefuldere end før: og endelig harmede jeg mig over den Ligegyldighed, hvormed de af Husets Folk omtaltes. Disse sank i mit Omdømme ned til Hverdagsmennesker; deres Munterhed forekom mig flau, deres Skjemt fad, og deres Forlystelser platte.

Jeg blev reent forstemt, og spillede min Lombre i et Lune omtrent som naar jeg retter en Stiil, der vrimler af grammatikalske Bommerter. Stadsmusikantens Ankomst virkede derfor paa mig som et pirrende Middel paa den Asthenike,*) men det var ligesaa meget ham selv, som hans Musik; begge stode i fuldkommen Opposition til hinanden.

Jeg skal forklare mig tydeligere.

Han var en Mand med et grimt, barskt Ansigt, et rue og skarpkantet Væsen, smaatalende, knurvorn i hele sin Omgang. Og dog var den lifligste af alle Kunster ham Alt, og alt Andet — Intet.

Musik var hans Stolthed — jeg tør ikke sige Glæde; thi aldrig saae han mørkere ud, end netop under Udførelsen af de allerskjønneste Stykker. Han elskede Kunsten (som en Tyran sin Kone, sagde Herredsfogden), men intet Menneske under Solen; enhver, som ikke forstod Musiken, foragtede han.

Hvo der nu kjendte ham, og tog ham, som han var, den morede han paa en dobbelt Maade: først ved sin Kunstfærdighed, dernæst ved sin Gnavenhed. Herredsfogden kjendte ham: staaende paa Trappen med Violinen til Kinden modtog han Apollos Præst — ikke med Buk eller mundtlig Hilsen — men ved at spille og variere

*) Som lider af Svakkelse.

Musikken til de Ord: „Vær Velkommen!“ i Heibergs „Indtog.“

Dette sindrige Galanterie blev strax forstaaet og gunstig optaget; Musikanten nikkede, og sagde:

„Det er den rette Maade at tale paa.“

„Ja visselig!“ svarte Stjelmen med alvorlig Pathos, „Kunsten culminerer ikke, før den fuldkommen erstatter Mandens Taleorganer.“

„Slaae nu Beterne i Hartkorn!“ raabte Kammerraaden, da vor Capelmester — som Herredsfogden kaldte ham — traadte ind.

Den sindige Primus paatog sig dette Arbejde. Og nu gik det løs over den guddommelige Kunst: Instrumenter udpakkedes, prøvedes, stemtes; Nodestole opreistes, Noder fremlagdes; og Alt med en Iver, en Travlhed og Alvor, som om der arbejdedes paa Verdens Vel.

Vertinden viste sig to Gange i Døren til Concertsalen, og spurgte: om Herrerne ikke kunde faae Tid til at spise; men erholdt kun korte og ubestemte Svar.

Omsider kom Manden i Huset med en Jagtpidsk i Haanden, og drev os tilbords.

Det var yderst morsomt at see paa Fiedler (Capelmesteren) og Herredsfogden, medens de monstrede hverandres musikalske Skatte: Hænder og Øine i idelig Bevægelse: afbrudte Udraab som „godt, prægtig! det skal vi ha'! nydelig! extra,“ og saa videre.

Med tilsidst kom Fiedler med en splinternye Composition, som han ordentlig med et glubsk Gesiæs holdt Herredsfogden lige op under Næsen, og som afpressede denne et A.....h! der gik igjennem flere Takter, og endte smorzando.

„Den smager ham“ raabte Kammerraaden.

„Det troer jeg nok“ sagde Fiedler, „det er en ny Kvartet for fire Violiner.“

„Hvordan skal vi faae den?“ spurgte hiin i sørgelig og næsten grædende Tone.

„Vel skal vi det“ svarte den Anden; „De, og jeg, og Assessoren, og — Hr. Rectoren; han kan, det veed jeg.“

„Bravo!“ skreg Herredsfogden, og bukkede sødt smilende for mig — „men hvad er det der ligger?“

„Hm!“ svarte Fiedler; „det er Noget, som vi ikke kan bruge; man har sendt mig det med det Øvrige — en stor italiensk Arie med Accompagnement af Violin, Violoncel, Fagot og Hoboe, Instrumenterne har vi, men hvor er Soloen?“

„Det var muligt, Alice kunde“ tog den ene Jomfrue Hansen Ordet; „hun synger flere saadanne græselige lange Tingester — jeg vil gjerne vise hende den —“

„Gjør det, bedste Jomfrue!“ raabte Herredsfogden.

Men Fiedler sagde med foragtelig Mine: „Pyt! — skal vi prøve Kvartetten?“

Den gik, dog ikke uden adskillige Smaafejl, ved hvilke Stadsmusikanten snærrede eller stampede i Gulvet.

Saamange af Selskabet, som ikke forstod eller ikke yndede Musik, listede sig efterhaanden bort, og toge fat paa anden Slags Spil — Kort og Tærninger. Og saaledes bleve vi Kunstens Dyrkere, med nogle faa Tilhørere og Tilhørerinder, overladte til os selv og vor Drenslyst.

Det var bleven Aften. Vi vare ifærd med en Symphonie, da jeg under en Pause seer et Fruentimmer, som jeg ikke før havde bemærket.

Hun stod ved Siden af Jomfrue Hansen lige nede ved Døren, og hørte til med nedslagne Øine I Haan-

den holdt hun en Rulle Papir — det maatte være hende — Alice! men uagtet min højt spændte Nysgjerrighed, kunde jeg kun skjænke hende et flygtigt Blik; thi Musikken rev mig med sig. —

Symphonien var ude. Hun traadte frem, langsom, beskeden, men ikke bly.

„Pyt!" sagde jeg i mine egne Tanker, da jeg nu nærmere betragtede hende — „smuk Figur, men intet udmærket Ansigt — saa koldt, saa livløst!"

Hendes Øjne saae jeg endnu ikke, og først længe derefter; thi de bedækkedes næsten halvt af Øjenhaarene, og hun fæstede dem ikke paa Nogen, de foer kun ganske flygtigt over dem hun talte med.

Hun traadte hen til os, udfoldede Rullen, og sagde med en tvungen Udtale, der tilkjendegav hendes franske Herkomst:

„Jeg kjender den Soprano, og ar den synget før; med Assistance af di min Værer! —"

Hvo der nu gjorde store Øjne, det var alle vi Værer; men ingen større end vor Capelmester, hans Ansigt blev en halv Gang saa langt som ellers; han gloede paa hende, som om han ikke rigtigt havde fattet hvad hun sagde.

„Hvem før' an?" spurgte hun med et flygtigt Øjekast omkring i Kredsen. —

„Jeg — jeg!" svarte han hurtigt, anviste hende bukkende Plads foran sin egen Nodestoel, fremtog og fordeelte de ledsagende Stemmer med ualmindelig Høverhed.

Jeg fik ingen — hvormed jeg var vel tilfreds — og stillede mig mellem de faa Tilhørere. —

Hun saae sig tilbage, Fiedler nikkede til sine Medspillende, og pegede med Buespidsen paa Noderne; hun tog

sine i begge Hænder — de vare i Sandhed smukke — satte den højre Fod frem, den var nydelig, klappede tre Gange med Taaen, og —.

Da jeg forgangen Aar første Gang saae Roat gaae op; da han stod der med Balancestokken — en heel Skibsraa — i Hænderne, vuggede sig frem og tilbage med Ryggen til Stotten, traadte rask ud paa Touget og snappede Foden tilbage, som om han tvivlede paa dets Styrke — da følte jeg en Beklemmelse, en ængstelig Uroe: „Vil han? tør han? kan han? Om han selv bliver bange, svimler — om Touget brister —"

Men da Musikken saa stemmede an, da han med Kraft og Sikkerhed vendte ind paa denne smalle Broe mellem Liv og Død — da lettede det mit Bryst, da følte jeg, at med ham havde det ingen Fare.

Saaledes følte jeg her en vis Benouelse, da jeg saae den unge Pige med saa yderst vanskelig en Opgave for sig, blandt saa mange skarpe Kjendere. Men saasnart hun intonerede og det med en Virtuosas Sikkerhed, Kraft og Fylde, da hendes Sølverstemme gjennemfoer mig som et electrisk Stød, da følte jeg ogsaa med en Slags sød Forskrækkelse, hvor vis hun var i sin Sag.

Nu først vovede jeg ret at betragte den Mund, der udsendte saa herlige Toner. Men saaledes var den ikke smuk — man burde heller aldrig see paa en Sangerinde, eller og skulde hun være maskeret; hvad har Øjnene hos hende at bestille? mine vendte jeg ogsaa bort, og nød nu en Henrykkelse, som ikke blev afbrudt før Sangen; Instrumenterne havde jeg slet ikke hørt.

Men en let Bøjning leverede hun sit Blad til den forbausede Concertmester; med nedslagne Øjne og et svagt Smiil modtog hun de fra alle Kanter indstrømmende

Taksigelser, og gik derpaa hen til Husets Moder, hos hvem hun satte sig, ventende som Tilhørerinde paa et nyt Nummer. —

Da dette var forbi, blev hun anmodet om atter at glæde Selskabet med sit fortrinlige Talent, hvortil hun uden mindste Snerperie viste sig villig; men uheldigviis havde hverken hun eller vi noget Accompagnement, undtagen af Pianoforte.

Jeg vovede at foreslaae et da Capo af Arien, men derfor bad hun sig forskaanet:

„Jeg ikke elske da Capo," svarte hun, „anden Gang man ikke gjør saa vel — men — jeg mig ikke udtryk i Dansk — "

„ — Behag at tale fransk, Mademoiselle!" tog jeg Ordet paa dette Sprog; „jeg troer næsten at kunne gjette Deres Tanker."

Nu ophørte hendes Forlegenhed og det Tvungne i hendes Væsen, der vistnok allene havde sin Grund i den Tvang, Sproget paalagde hende; med fransk Liveligheed sagde hun:

„Man skulde aldrig forlange Gjentagelse hverken af Musikstykker, sceniск Spil eller Declamation. Saa strax derefter lykkes det ikke saa godt som første Gang; kan aldrig gives ej heller modtages med den første Varme, og baade Kunstner og Tilhører tabe begge."

„Jeg kan ikke andet end give Dem Ret — skjøndt det strider mod min egen Fordeel — " svarte jeg, „men dog med Indskrænkning. Vel kunde Deres Paastand endogsaa logisk bevises; thi lad os blot forestille os sexten encores i Rad; da vil jo det fuldkomneste Mesterstykke tabe — i det mindste sin Friskhed; og taber det sextende Gang, taber det og den femtende, og saa videre lige op

til den anden. Men gives der ikke alligevel Undtagelser? Compositioner, som aldrig tabe sig? som i høj og stedse højere Alder beholde den ungdommelige Friskhed?"

„Beholde?" gjentog hun, „jeg vilde hellere sige: fornye, og denne Evne til at kunne fornyes, er netop Kjendemærke paa de Frugter, der taale at gjemmes. Men min Mening er jo og kun denne: at de maae nydes i Mellemrum. Et slikvurnt Barn, som ikke kan styre sin Begjerlighed, forspiser sig let i det Søde, og spiser sig keed deraf; derfor holde forstandige Forældre det tilbage, at det maae nyde lidt og længe."

Det sidste sagde hun med et muntert Smiil, der — dog kun for et Øjeblik forandrede hendes Ansigt, og viste et Glimt af indvortes Liv, som det ellers savnede. —

Jeg blev afbrudt i denne Samtale, da man kaldte mig hen i Orchesteret, og da Nummeret var forbi, og jeg atter vilde knytte den, savnede jeg Alice.

Hun var pludselig bleven afhentet til sin Comtesse.

Som unge Herrer gjerne pleje, saa begyndte vi nu at recensere den Bortgangne; og havde hun ikke bedre Skjæbne, end et nyt Digt imellem æsthetiske Kunstdommere, alle finde de Fejl, men ikke alle de samme; hvad een roser laster en anden, og vilde Forfatteren i en ny Udgave tage enhver Rettelse og Udsættelse tilfølge, skulde det gaae ham med hans Bog, som det efter Fabelen gik hiin aldrende Mand med hans Hoved, af hvilket en ung Elskerinde udrykkede de graae Haar, og en ældre de sorte; saa den sjelige Stakkel tilsidst beholdt slet ingen tilbage, men sad der aldeles skaldet imellem dem.

Men mange skarpe Domme ere ikke altid et ondt Tegn; det viser, at man leder efter Fejl. Om tvende

Puncter vare dog Alle enige: at hun sang guddommeligt, og at hun havde — en stor Mund!

Dette sidste maatte jeg selv, skjøndt ugjerne, indrømme. Men sandelig! Ingen af os havde endnu seet hende.

Midt under Aftensmaaltidet kom hun igjen.

Den opmærksomme Vertinde overlod hende sin Stol vedSiden af mig med den Yttring: at de to Franske bedst vilde underholde hinanden.

Det traf ind; thi aldrig for havde jeg hos noget Fruentimmer fundet saa fiin en Belevenhed forenet med saa dyb en Følelse; og dog skiftede hun med ejendommelig Lethed Æmnet, saa ofte jeg bragte et nyt paa Bane. Hvor gjerne havde jeg gjort hende selv til eet! men paa den lige Vej gik dette jo ikke an, og Omveje ledte ej heller til Maalet, eftersom hun bestandig bøjede af, eller vel endog med et kunstigt Spring vendte heelt tilbage. —

Skade — tænkte jeg tidt — at den Mund, der taler saa smukt, ikke selv er det!

Jeg erfarede ikke meer, end hvad jeg allerede forud havde formodet: at Comtessen var hendes Velgjørerinde og eneste Veninde.

6.

Juleball.

Man vil finde det naturligt, at jeg beholdt mit sidste Natteleje; og ligesaa, at jeg en heel Time lyttede ved Tapetdøren. Men forgjæves; jeg hørte ikke det allermindste til de Uforklarlige.

Omsider jog Søvn og Kulde mig fra min Lurepost i Seng.

Efter en uafbrudt og kvægende Hvile vaagnede jeg først i Dagbrækningen. Jeg klædte mig paa, og gik hen til Vinduet. — Det var Toevejr. Graa Regnskyer drev ilende og lavt hen over Skoven — den mørke Skov, der nylig stod smykket til Julen i Vinterens prægtigste Solvmor.

Saaledes — tænkte jeg — aflægger den unge Husfrue sin Brudestads og brammende Hovedpynt, og nøjes beskeden med dagligdags Klæder og eget Haar. Sydvestvinden hylede i de gistne Vindueskarme, og svingede Rortaget i Borggraven med uophørlig Susen og Skraslen.

Jeg blev vemodig stemt; det var som de lavthængende Skyer nedtrykte mit Sind, og indsnevrede mit Bryst. Jeg tænkte med Tungsind paa min ædle Naboerske, det sidste henvisnende Skud af en fordum mægtig og blomstrende Stamme. Snart er ogsaa hun forsvunden af sine Forfædres Haller, der allerede beboes af en fremmed og frodig fremblomstrende Slægt.

Uvilkaarlig sukkede jeg med Hellenernes blinde Sanger:

„Menneskets Æt er som Løvet,"
„Vinden nedhvirvler i Støvet;"
„Disse Skovene taber,"
„Andre Foraaret skaber."

Det var mig dengang aldeles uforklarligt, hvorfor mit „Toevejrhumør", som Herredsfogden kaldte det, ikke vilde lade sig fordrive den hele udslagne Dag. Jeg tog Deel i Alt, men kun Halvdeel, og det hændtes mig flere Gange, naar nogen af Selskabet eller jeg selv kom til at savne mine Tanker, at jeg fandt dem oppe hos Comtessen, eller i hendes Værelser.

Vi havde mange Ting for: vi musicerede, spilte Billard, Kort, Fjederbolt; og tilsidst sloges vi med Snebolde. Kort sagt: man slog sig løs paa alle mulige Maader; men jeg var og blev bunden — jeg vidste ikke hvoraf.

Al denne Galskab skulde endes med Dans.

Nogle flere Damer — paa hvilke der var Mangel — bleve hentede. Kort før Ballet skulde tage sin Begyndelse, kom een af Herrerne i Tanker om Alice.

„Hun er mageløs i Sang," sagde han, „og dersom hun kun danser halvt saa godt — "

„ — Hun danser slet ikke," faldt den ældste Jomfru Hansen ind, „i det mindste har vi aldrig seet hende dandse; indbuden har hun været to tre Gange, men altid undskyldt sig."

„Skal vi ikke forsøge det engang endnu?" sagde Herredsfogden, „hvem kan vide — om — Rectoren for Exempel indbød hende? han converserede hende iaftes saa yderst behageligt, og det lod til, som de ikke fik Materien udtømmet — skriv hende en Billet!"

Det gjorde jeg.

Svaret kom mundtligt og strax: „hun skulde have den Ære."

Jeg stod just i en venskabelig Strid med et Par andre Dansere om, hvem der skulde føre den første Dans op, da Alice traadte ind.

Amor og alle Gratier! det var hende, og det var ikke hende; jeg saae, og jeg saae: det var ikke hiin mørkklædte, mørkladne, kolde, hartad stive Francaise; det var Terpsichore selv, let som en Zephyr og mild som Morgenstjernen. En snehvid Balkjole sluttede i tætte Folder om den yndigste Krop, og naaende kun til Anklerne lod den frie til Beskuelse de nydeligste Fødder, omvundne paa

gammelgræsk med rosenrøde Silkebaand. Et himmelblaat Flor tilhyllede Barmen, og en eneste Lillie — et Værk af Kunsten — prydede den mørkebrune Haarfletning paa hendes Isse.

Men Ansigtet fremfor Alt, hvilken sælsom Forvandling var det undergaaet! Hvor var den store Mund bleven af?

Som hun med et Par takkende Ord smilte mig imøde, da jeg traadte til for at hilse og opbyde hende, kunde jeg gjerne ønsket den endnu større, for at see desflere af de skjønneste Tænder, der nogensinde fremskinnede mellem tvende Purpur-Læber. Og Øjnene! ogsaa disse aabnede mig nu for første Gang deres mørkeblaae Himmel, og viste mig i et Glimt, hvilken Aand der boede forinden. Hvad er Skjønhed andet end Gjennemskinnet af en skjøn Sjæl. Hver enkelt Deel af Ansigtet kan være smukt, det hele regelmæssigt; men fattes det Aandens Glands, har det ikke større Værd end Pygmalions Galathea, førend Guderne hørte hans Bønner, og skjænkede hende een; det vækker Beundring, men ikke Kjærlighed.

Vel var det, at Musikken i det samme begyndte; thi min Overraskelse var saa hæftig og tillige saa sød, at jeg skulde have glemt Dansen, mig selv, og alt Andet omkring mig. —

Unge Læser! smukke Læserinde! nu vide I allerede, hvad jeg dengang ikke endda mærkede: at Kjærlighedens Gud havde ramt mig med sin skarpeste Piil.

Hvorledes kunde jeg ogsaa tænke, at den, der ved første Sammenkomst var mig saa ligegyldig, derefter pludselig skulde vorde mig saa dyrebar? Jeg havde stedse forestillet mig, at Kjerlighed nødvendig maatte begynde ved det allerførste Syn. Eller var den der virkelig strax?

laae den hidtil i Dvale, og vækkedes blot? som naar vi drømme, og først ved vor Opvaagnen vide, at vi have drømt.

Jeg fornam ikke hvorledes jeg var faren, før Alice var borte.

Henimod Midnat forlod hun Ballet, for at begive sig til sin ensomme Veninde. Da var det for mig, som om Lysene brændte sovnigt, Musikken lød mattere, og Dansen gik tungere, som om hun havde taget det halve Liv, Lys og Glæde bort med sig. Jeg kunde ikke længer skuffe mig selv over mit Hjertes Tilstand. —

Denne vigtige Opdagelse skulde fordrevet mig fra Selskabet hen i Ensomhed, havde jeg ikke frygtet, derved at røbe mig selv — jeg, der saalænge hun bivaanede Ballet, ikke havde været fra Gulvet.

Men endnu mindes jeg grant, hvad Tvangen kostede mig: istedenfor at jeg før havde dandset med Liv, saa dandsede jeg derefter paa Livet; min forrige selvbudne Munterhed veeg for en besværlig og ofte uheldig Vittighedsjagt.

I Pusterummene gik jeg fra Værelse til Værelse; saae paa de Spillende, uden at vide hvad de spillede; blandede mig i Samtaler, uden at vide hvad de angik. Uden videre Beskrivelse: jeg bar mig ad som en Forelsket.

Saalænge der dansedes, gik det saa som saa. Men da der var færre Damer end Chapeauer, og blandt de første nogle daarlige Danserinder, med hvilke der — maatte gjøres — hvad i Landsbysproget kaldes Hoverie: foreslog de sidste til en Forandring — Julelege.

Nu blev jeg værre faren. Jeg maatte give Pant paa Pant; snart vare alle mine Lommer tomte. Og da saa Panterne skulde indløses! Hvor dyb var ikke Bron-

den? hvor haard den brede Steen? hvor tung den polske Kirkegang? jeg hang, jeg skriftede i Sandhed som en Synder, og alle de Kys, jeg fik og gav, smagte deels som Ædikke og deels som Vand.

Men paa Forundringsstolen ventede mig dog den haardeste Prøvelse.

Det var stakkels Primus, som skulde forkynde mig Selskabets Anmærkninger, hvilket han ogsaa gjorde med samvittighedsfuld Nøiagtighed og største Alvorlighed. Jeg frygtede og sad som paa Naale.

Adskillige dunkle Hentydninger havde jeg med kunstlet Rolighed nedslugt; men een forstyrrede den ganske:

„Og somme —“ endte han — „forundrer sig over, at Hr. Rectoren er bleven saa forunderlig, siden hans Dame gik bort.“

„Den skal sidde!“ raabte jeg, og sprang op fra Stolen.

Mandfolkene loe, Fruentimmerne fnisede. —

Den Skyldige var ikke at udfinde. Primus angav den yngste Jomfrue Hansen; men hun fralagte sig rent ud Beskyldningen.

„Var det ikke Dem, saa var det Deres Søster,“ sagde han.

Hun nægtede ligesaa haardnakket. Enden blev, at han selv maatte sidde, og jeg fik ingen Hævn.

Legen havde tabt sin Morsomhed — man gabede — man snakkede om Sengen. Jeg længtes efter den, for uforstyrret at kunne tænke paa hende, der paa saa underfuld en Maade havde overrumplet mit Hjertes hidtil uindtagelige Fæstning.

Jeg gjennemgik den hele Aften fra hendes glimrende Fremtrædelse til den sidste yndige Hilsen, med hvilken hun

forsvandt. Jeg gjentog ethvert af hendes Ord. Jeg dansede alle vore Danse om igjen; og nu først begreb jeg, hvori hendes Mesterskab ogsaa i denne Færdighed bestod; ej allene i Skjønheden, men og i Letheden af alle hendes Bevægelser. Uden allermindste Anstrængelse udførte hun de dengang endnu brugelige Armtoure; Arme og Fødder rørte sig ligesom ved et skjult Maskinerie i uforstyrrelig Takt, medens det dejlige Legeme svævede mellem de andre Dansende, ligerviis som Svanen sejler rank og rolig mellem tumlende Bølger.

Jeg lod min Indbildningskraft paa ny afpræge mig hendes Miner, Smiil og Øjekast, naar vi mødte hinanden, naar vi talte sammen, om de ikke indeholdt noget meer end blot Artighed: det syntes saa — men — her greb mig pludselig den Tanke: hvorledes var hun mod de andre unge Mandfolk? — hm! det vidste jeg ikke.

Kun det havde jeg dog bemærket: at Conrectorens Broder nogle Gange betragtede hende, dog med en vis Alvorlighed; og at hun ligesaadan havde skottet til ham fra Siden. Han var rigtignok en Mand henad Aarene, men af et yngre, endnu mandigt og kraftfuldt Udseende. Hans Haar og Kindskjæg faldt mere i det Graae end i det Sorte, men vanheldede dog ikke Smukheden af hans solbrændte Ansigt, der oplivedes af et Par muntre lyseblaae Øjne. Hans Skabning var athletisk og hans Holdning som en Krigers. —

Dog herover beroligede jeg mig snart, saameget lettere som jeg hørte ham snorke af Hjertens Grund. Han og Broderen — de uadskillelige! — vare nemlig flyttede op i min forrige Seng, og jeg havde faaet en anden i samme sorte Stue, eftersom de sidst tilkomne Damer indknebe Huusrummet til det yderste.

Jeg vaagnede først temmelig højt op paa den korte Vinterdag. Jeg keeg over til den anden Seng — den var tom. Jeg drejede mig om til Vinduet: Solen skinnede derind. Jeg stod op.

Som jeg var paaklædt til at gaae ned, og allerede udstrakte Haanden efter Trykkeren, lød der en taktmæssig Knirken inde fra den store Sal — mon det er hende? tænkte jeg, listede mig hen til den velbekjendte Dør, og lurede saa sagtelig ved den, at jeg kunde med det ene Øje titte derind.

Det var hende! Hun var i Morgendragt; men et Kastetorklæde tildækkede Hals og Barm — ej engang Dagen maatte see dem.

Hun var ifærd med, i en Commode at gjemme sin pent sammenlagte Balstads, og da hun blev færdig dermed, trak hun en anden Skuffe ud, tog Noget i Haanden, som jeg ikke kunde see, men hvorfra nedhængte en sort Lidse af Silke eller Haar. Længe betragtede hun det med dyb Bemodighed, sukkede, trykkede det med begge Hænder til Brystet, kysede det, og vendte de graadfulde Øjne didop, hvor de Dødelige søge Trøst for Smerten hernede. Derpaa gjemte hun atter det Fremtagne, tørrede sine Øjne, og forlod Salen med roligt Aasyn og lette Fjed.

Hvad kunde det være? et Billede formodentlig; men hvis? en Elskers? — det faldt mig tungt paa Hjerte — maaskee en Moders? — det lettedes igjen.

Men hvo var hun da selv? en Emigrantinde? af høj Stand — alt for høj! det forraadte jo hendes fuldkomne Dannelse. —

„Vished!“ sagde jeg fast besluttet til mig selv, og ombyttede min Ensomhed med Selskabets muntre Larm.

7.

Liniedandserinden.

Dagen henløb, uden at jeg var kommen i det Rene med mig selv, paa hvilken Maade jeg vilde erklære mig for Alice; men da jeg nu engang havde bestemt, at jeg vilde, kunde jeg og uden mærkelig Adspredelse deltage i Forsamlingens adskillige Morskaber, som dog fra nu af havde saa lidet Tiltrækkende for mig, at jeg ikke er istand til at mindes, mindre at beskrive dem.

Det var Juleaften. — Følgende Helligdag tog jeg i Kirke, ledsaget af nogle Faa, hvoriblandt de tvende Brødre. Alice var der — det vidste jeg — men Comtessen ikke, saasom hun ikke befandt sig vel. —

Under hele Tjenesten saae den andægtige Pige kun paa Præsten og sin Bog: det glædede mig.

Først da vi begge paa eengang traadte ud af Stolen, mødtes vore Øjne. Hun rødmede, og hilsede venligt; men tale sammen gjorde vi ikke — jeg manglede Mod dertil.

— „I Morgen!“ tænkte jeg.

Det blev Morgen igjen. — Brødrene havde, som de forrige Dage, forladt Værelset.

Jeg stod op — jeg stod en heel Time, lyttede, keeg ind i Salen — nej! hun var der ikke. Flere Gange gik jeg til Kammerderen, og vendte atter tilbage. Min Beslutning vaklede, mit Mod sank. —

Da lød omsider den velkjendte Knirken.

„Nu eller aldrig!“ sagde jeg halvhøjt, og gik derind.

Hun fyslede ved Commoden, men da hun fornam Nogen, vendte hun sig hastig imod mig; jeg saae, at hun

forstrækkedes — skiftede Farve, og derved steeg mit Mod paany: det første Skridt var overstaaet.

Jeg blev staaende i ærbødig Afstand, og sagde:

„Mademoiselle!“ —

Men mere sagde jeg ikke, fordi jeg ikke rigtigt vidste, hvad jeg vilde sige. —

„Monsieur,“ svarte hun, men heller ikke mere. —

Jeg blev forknyt, benouet, indviklet i min egen raadvilde Ængstelighed. Da øjenede jeg pludselig en Udgang:

„Jeg har hørt“ sagde jeg hurtigt, „at Comtessen ikke befinder sig vel.“

„I Dag er hun noget bedre.“

„Det glæder mig.“

— Atter en Pause.

Min pinlige Forlegenhed steeg med hvert et Pulsslag — den var ikke til at udholde.

Som en svulmende Strøm gjennembryder Dæmningen, saaledes udvældede mine trangt indsperrede Følelser i en Strøm af Ord — hvilke? — det veed jeg ikke; men saameget erindrer jeg: at Farven forlod Alices Kinder, og Glandsen hendes Øjne, og at hun støttede sig med den ene Haand til Commoden.

Jorden brændte under mine Fødder.

„Min Herre!“ begyndte hun med klar og fast Stemme; men det forekom mig, at denne Fasthed var fremkunstlet, „min Herre! Deres ærefulde Andragende er af den Beskaffenhed, at den forpligter mig til den oprigtige Tilstaaelse —“ (det er ægte fransk Stiil! tænkte jeg) — „at jeg er bundet til Comtesse R.... ved saadanne Baand, som Intet i Verden kan eller maae løse. Hun er mit Alt — og jeg — hendes sidste Trøst — den sidste Traad, der knytter hende til Livet.“

— „De seer —“ lagde hun ilende til — „at jeg skatterer Deres meget hædrende Tillid, idet jeg berører et Forhold, som ellers ikke fremstiller sig for Verdens Blik.“

Mit havde jeg, medens hun talede, nedslaaet som en Synder for Dommeren.

Nu hævede jeg det atter, og med det samme sank hendes; men to store Taarer vældede ud under de lange Øjenhaar. Jeg kom igjen til Mod og Mæle:

„Det Forhold“ sagde jeg, „hvori De befinder Dem til Comtessen — jeg ærer det — hvorlidet jeg end kjender dertil — men — tillad mig blot dette ene Spørgsmaal: — om dette Forhold nu ikke var? —“

Her kastede hun et Lynblik til mig, trak i sine Handsker, og svarte med tilsyneladende Kulde:

„Det er — og —“

Hun saae sig omkring som Een, der søger en Lejlighed til at slippe bort.

„Alice!“ sagde jeg med tiltagende Dristighed, „jeg kjender Dem kun under dette Navn, og med dette tiltaler jeg Dem, hvis De saa vil, for sidste Gang. Jeg er ingen letsindig Yngling; som Mand, som ærlig Mand, og efter alvorlig Prøvelse af mit Hjerte, siger jeg frit og aabent: det tilhører Dem — reent og udelt. Men — hvis ingen Følelse i Deres Skulde tale for mig —“

Hun saae paa mig med et smerteligt Blik, i hvilket jeg troede at skimte et Glimt af Ømhed.

Jeg greb hendes Haand, som hun ikke unddrog mig.

„Alice!“ vedblev jeg, „hvis jeg ikke var Dem ganske ligegyldig — kun et Ord, et eneste hvisvalende Ord! Jeg kan vente, vil vente taalmodig, indtil det Forhold, De nys betegnede, maaskee kunde forandres, uden at løses.“

Hun trak sin Haand blidelig tilbage, holdt den anden

et Par Secunder for Øjnene, sammenpressede Læberne, som for at dæmpe frembrydende Graad, og viste saa til en Stol ved Siden af mig.

Mekanisk satte jeg mig; hun sank, eller mere segnede ned paa en anden. —

Nogle Øjeblikke sad hun bestædt i indvortes Kamp; hurtigt bølgede Barmen, Øjenlaagene klippede: omsider frembrød hendes Ord med et skjælvende Suk.

„Førend De anden Gang ønsker mit Svar paa det vigtige Spørgsmaal, De har behaget at gjøre mig" — sagde hun med Fatning — „bør De kjende mere til mig, min Skjæbne og min Stilling, end det lidet, De hidtil vidste. Men først, saafremt De har — som jeg — jeg — nærer en oprigtig Højagtelse for Dem, udbeder jeg mig Deres Løvte: at De, naar min Historie er til Ende, bier indtil jeg selv uopfordret svarer paa Deres alt for artige Yttring."

Jeg lovede det.

„Hvad min Fødsel og Herkomst angaaer" sagde hun, „da er jeg mig selv ligesaa ubekjendt som Dem. Jeg veed hverken af Fader eller Moder; ene, uden Frende eller Ven, er jeg udstødt paa Livets Skueplads. — Og til en virkelig Skueplads hæfte sig mine tidligste Erindringer; ja, min Herre! jeg har henlevet min Barndom med Linicdansere, Springere og Kunstryttere —"

Jeg følte, at der gjennemfoer mig ligesom en kold Gysen; og jeg bemærkede, at hun kastede et Sideblik til mig. —

„Min Smule Færdighed i Dans — har jeg erhvervet under Graad og Pidskesnert. Ofte ønskede jeg — ak! jeg kunde ikke bede til Gud; thi jeg kjendte ham ikke — jeg ønskede, at Touget maatte briste, og jeg ved et sønder-

knusende Fald faae Ende paa mine Lidelser. Selv turde jeg ikke kaste mig ned, thi jeg frygtede Svøben meer end Døden. Ofte, naar Klap og Bravoraab regnede ned over mig, og jeg med Armene korsviis over Brystet bøjede mig for det jublende Publicum, trillede de bittreste Taarer ned over mine magre sminkede Kinder.

„Jeg skulde upaatvivleligt engang alligevel fundet Lejlighed til at gjøre sikker Ende paa min usle Tilværelse, hvis ikke den for mig saa heldige Forandring var indtruffen: at nogle rejsende Musici etsteds havde sluttet sig til vores Bande. Een af disse, en Romer af Fødsel, opdagede min Syngegave, og paatog sig at uddanne den. Da jeg herved paa dobbelt Maade kunde bidrage til at fylde Directørens Casse, tillod han mig gjerne at nyde Romerens Undervisning, og jeg nød den med dobbelt Lyst; thi for det første elskede jeg Sang — Glædens og Sorgens Tolk i Menneskets Bryst —; for det andet var jeg saalænge befriet for Directørens og hans Kones Mishandlinger, og for det tredie kunde jeg hos min godhjertige Lærer spise mig mæt i Macaroni.

„Jeg gjorde god Fremgang, men til min egen Skade; thi forhen havde jeg sluppet med at voltigere og danse, nu maatte jeg og synge offentlig. Og da jeg gjorde dette med Tvang og Frygt, var jeg ikke stedse saa heldig at indhøste Tilhørernes Bifald: og da fik jeg arme Stakkel Hug til min Aftensmad."

Her sukkede hun smerteligt, og aftørrede et Par uedrullende Taarer; ogsaa mine randt ved Forestillingen om denne Engels grusomme Behandling.

Jeg følte mig saa beklemt, at jeg ikke kunde fremfremføre et Ord.

„Men" vedblev hun, „Gud forbarmede sig over den

forældreløse Skabning, og frelste mig af disse Barbarers Hænder. Vi befandt os just i Livorno, for derfra at indskibe os til Engelland. Under den sidste Foreſtilling havde jeg gjort mine Sager saa slet, at jeg havde den haardeſte Straf at vente. I min store Angeſt besluttede jeg nu at udføre det Forsæt, hvori jeg hidtil var bleven hindret. Endnu inden Foreſtillingen var forbi, sneg jeg mig bort, og løb af alle Kræfter lige ned til Havnen, og styrtede mig i Vandet.

„Det var i Aftenskumringen; men nogle Sømænd, ved hvis Skib jeg sprang ud, havde seet mig. Øjeblikkelig kastede Een sig ned, greb mig, og bragte mig uskadt op paa Dækket. Aldrig saasnart var dette skeet, før min Tyran med en anden af Banden, som strax maae have mærket min Flugt, kom farende til og fordrede mig udleveret. Jeg skreg og kastede mig ned for min Redningsmand. Jeg omsnoede hans Been, „frels mig! behold mig! dræb mig!“ raabte jeg med min sidste hendøende Kraft — Bevidstheden forlod mig.

„— Da jeg opvaagnede befandt jeg mig liggende afklædt i en Seng, og i et smukt Værelse, som havde et for mig aldeles fremmed Udseende. En venlig Mand i blaae Klæder sad hos mig, og da han saae, at jeg slog Øjnene op, klappede han mine Kinder, og talte saa kjærligt til mig, at jeg greb hans Hænder, og bedækkede dem med Kys. „Bliver jeg hos Dig? er Roletti borte? vil Du hytte mig for ham? vil Du beholde mig?“ saaledes raabte jeg, og strakte mine skjælvende Hænder ud imod ham. Han kysede min Pande, og gav mig de trøstefulde Forsikkringer: at jeg var i fuldkommen Behold: han havde løskjøbt mig, og jeg havde ikke meer at frygte af den slemme Roletti.“

Alices Øjne tindrede, hun udstrakte sine Hænder, som om han stod for hende, og sagde:

„Gud glæde dig, min Sjæls Frelser, ihvor du er! i denne Verden, eller i en bedre! — der! —"

Med en Madonnas Aasyn vendte hun sine Øjne didop, hvor hun engang skulde takke ham. Hendes Hænder foldede sig, og sank i Skjødet.

Jeg troede, at hun havde glemt min Nærværelse.

Dog ikke længe; hun tog atter ved.

„Det var den samme, som drog mig op af Vandet. Han førte et Handelsskib, men endnu i dette Øjeblik veed jeg ikke, om han var en Engellænder, eller af et andet nordligt Folk; thi hans Modersmaal forstod jeg ikke. Men hans sidste Velgjerning imod mig var ligesaa stor som den første.

Strax den næste Dag kjøbte han mig ordentlige Klæder, tog mig med sig til en Villa i Nærheden af Livorno, og forestillede mig for nogle der boende Damer, blandt hvilke den yngste modtog mig med særdeles Godhed; og da jeg havde fortalt hende det sørgelige Brudstykke af mit korte Levnetsløb, spurgte hun, om jeg vilde blive hos hende? De kan vist forestille Dem, at jeg i Førstningen vægrede mig, og ikke vilde skilles fra Capitainen. Dog snart overbeviste begge mig om, at dette ingenlunde gik an. Jeg blev. Han rejste. Jeg saae ham aldrig mere. —

„Denne Dame er min Opdragerinde. Jeg kunde dengang være ti eller elleve Aar, men havde hverken lært at læse eller at skrive; Religionen var mig aldeles fremmed. Hun underviste mig selv i Alt, og saaledes indhentede jeg snart det Forsømte, ligesaa meget af Kjerlighed til hende som af egen Lærelyst. Ja, min Herre! Gud beskikkede

hende til Moder for den Forældreløse. O, denne min anden Moder er — De gjætter det allerede — Comtessen her — og —"

Her rejste hun sig — „nu kjender De, Hr. Rector! Styrken og Helligheden af et Baand, som De vist er for ædel til at ville opløse."

Ogsaa jeg rejste mig, kyste med taus Ærbødighed hendes Haand, hvilket hun ikke forholdt mig og vendte tilbage til mit Værelse.

Jeg følte nu alt for vel, at jeg maatte fraſige mig den ſkjønne Alice, og bekæmpe min Lidenſkab, og at det første Skridt hertil var en ſnarlig Hjemrejſe. Alligevel vilde en alt for pludſelig gjøre Opſigt, og røbe mit Hjertes Hemmelighed, hvilken de Omværende allerede havde begyndt at ane. Tilmed var den halve Tid af Ferierne endnu tilbage.

Jeg maatte altſaa ophitte et rimeligt Paaſkud, for ej at ſynes uſkjønſom mod de vakkre Ulvedalers mange Artigheder og hjertelige Gjæſtfrihed. Dette fandt jeg let, og berammede da Afrejſen til anden Dagen derefter.

Vore bedſte Handlinger fattes dog ſtedſe Heelhed. De udſpringe alle af flere Bevæggrunde, hvoraf nogle igjen ikke ere aldeles rene. Saaledes avledes denne min Beſlutning ikke ene af Agtelſe for de tvende Damers indbyrdes Forhold, men ligeſaa meget af en Slags Klogſkab — en vis Hjertets Politik, ſom tilhviſkede mig: at jeg herved vilde befæſte mig i Alices Gunſt. Maaſkee endog at herunder ſtak lidt mandlig Stolthed, og den igjen blandet med en Smule Tilſats af hvad Franſkmændene kalde dépit amoureux. *)

Og under alt dette tør jeg vel beſtemt paaſtaae: at

*) Forliebt Trodſighed.

ikke et svagt Haab om Muligheden af Alices Besiddelse endnu ulmede i mit Hjertes inderste Lonkammer.

8.

Secaptainen.

Den paafølgende Nat vaagnede jeg hændelsesviis midt i min Søvn, og blev uforsætlig Tilhører ved en Samtale, hvis Indhold griber alt for meget ind i denne hele Historie, til at jeg ikke skulde gjøre mine Læsere bekjendte dermed.

Brødrene, som vistnok troede at jeg bestandig sov, gjennemgik deres vigtigste Livsbegivenheder. Den ældre maae ved min Opvaagnen have endt sin Beretning; thi jeg hørte da, at han sagde:

„Saaledes var det urandsagelige Forsyns Førelse med mig, kjære Broder! Fortæl Du nu mig oprigtig, hvorledes det er gaaet til, at Du med saa stor Guds Velsignelse aldrig har faaet iſinde at gifte Dig!"

„Det er snart sagt" svarede den yngre: „fordi jeg ikke har havt Lyst til nogen, undtagen Een, og hende kunde jeg ikke faae."

„Men denne ene!" sagde Conrectoren, „hvem er hun? hvorfor fik I ikke hverandre? lad mig høre det saadan i Sammenhæng!"

„Ja vel! siden Du ønsker det" svarede Broderen. „Jeg var kommen tilbage fra et Krydstog under Kurilerne, og laae ved Peter Pouls Havn paa Kamschatka, da der indløb Ordre fra Admiralitetet: at jeg ufortøvet skulde gaae over til Nordvestkysten af America, der foretage nogle Opmaalinger, og siden den nærmeste Vej — om Cap

Horn nemlig og gjennem Middelhavet — til en Havn i det sorte Hav, for at afgive mine Beretninger. Paa denne Tour maatte jeg for Haverie anløbe en Havn i Middelhavet, og det traf sig just, at det blev —"

— „Glem ikke, hvad Du vilde sige!" faldt Conrectoren ind, „hvornaar var det? hvorlænge er det siden?"

„Lad mig see!" svarede Sømanden, „det er en tolv Aar siden. — Nu, seer Du, traf det sig saa, at der paa denne Plads var nogle fornemme rejsende Russere; og de kom ombord til mig, og jeg kom til dem igjen, og det gik lystigt til med Baller og Basseraller i en Fandens Tid. — Paa saadant et Pikkenik blev jeg paasejlet af den Fregat, jeg mener, og fik en Skamfiling i Hjertet, som jeg ikke i mange Tider forvandt."

„Aha!" brød Skolemanden af, „Du blev forelsket — ikke sandt?"

„Vist gjorde jeg" svarede Broderen, „og det var ikke saa sært, for det var den skjønneste Sejler — skal Du vide — jeg i mine Dage har seet. Jeg gjorde Signaler; men dem besvarede hun ikke — eller hun forstod dem ikke. Saa løb jeg hende klods paa Siden, og prajede hende — i al Høflighed. Og saa passiarede vi, og saa danste vi, og —"

„Var det et italiensk Fruentimmer?" faldt den Ældre atter ind, „og hvad hed hun?"

„Hun var ingen Italienerinde" svarede den yngre; „men barnfødt i Frankrig, og hed Roseau. Men Navnet gjør nu ikke noget til Sagen. — Kort at fortælle: vi kom sammen een Gang, og to Gange, og flere Gange; og tilsidst kom det mig saa i Munden at jeg sagde hende reent ud paa godt Dansk: "Mademoiselle! Je vous aime."*)

*) Jeg elsker Dem!

„Godt!“ sagde Conrectoren, „og hun? — “

„Hun sagde ingen Ting“ vedblev den Anden, „for hun hang i mine Arme, og saae ud som hun vilde til at himle. Og saa gav jeg hende et Kys, og hun gav mig eet igjen, og det blev til mange Kys, og havde nær aldrig faaet Ende. Og Meningen blev, at vi bandte hojt og dyrt — “

„Hvad? bandte hun?“ spurgte min Conrector.

„Naa ja! jeg mener blot, at vi tilsvor eller lovede hverandre med Haand og Mund, at vi vilde holde af hverandre saalænge Livets Vind pustede i vore Seil.“

„Det var et smukt Løvte“ sagde Skolemanden, „hvorfor monstroe blev det ikke opfyldt?“

„Det kom saaledes!“ svarte Sømanden. „Blandt Russerne der paa Pladsen var der en Greve, som og syntes godt om Marie, og da han mærkede, at jeg havde taget Luven fra ham, satte han alle Kludene til, for at hale mig. Og da det ikke hjalp — “

„Holdt lidt!“ faldt hiin atter ind, „hvad vil Du sige med „Kludene“ og det?“

„Jeg mener kun“ svarede denne, „at han vilde stikke mig ud med Complimenter og Guldstads, Diamanter og Perler og saadant Ragerie. Men da han nu alligevel maattte sakke agter ud, saa blev han grov, og vi ragede uklar, og saa kom vi til at duellere — “

„Aa fy! Broer Christian!“ brummede Conrectoren „har Du duelleret? det er en barbarisk Skik.“

„Det kan gjerne være“ sagde Sogutten; „men det er nu eengang Skik, og den maae man følge. Det gik da godt nok, men ikke alt for godt: han fik en Kugle i Skroget, og maatte lægge op et Fjerdingaarstid, for at lade sig kalfatre — “

„Han døde ikke?“

„Nej! Men han var af en stor Familie, og havde mægtige Venner, og jeg blev drillet og chicaneret, saalænge til jeg maatte tage min Afsked. Og det var min Lykke som Du veed.“

„Men Pigen?“

„Pigen! — Ja, seer Du! da han ikke selv kunde faae hende, saa fik han nogle af sine gode Venner til at bagvaske mig hos hende og hos Familien, som om jeg var en liderlig Hund, der havde mig en Kjereste, paa hver Plads, jeg kom til. Nu skulde det netop træffe sig saa, at jeg i samme god Lag havde skjænket hende et levende Beviis paa min Kjerlighed — “

„Hvad!“ foer den Gamle heftig op, „Christian! var det kommen saavidt? Gud forlade Dig! havde Du besvangret hende?“

Broderen loe.

„Du ta'er fejl, det var ikke saadan meent — det skal jeg fortælle Dig bag efter. Nok er det: hun troede Sladderen — skrev mig til, „at saadan og saadan“, og derfor vilde hun nu dreje af, og jeg kunde styre min Cours hvorhen jeg selv lystede. Jeg løb strax for at klare Tingen; men hun havde allerede lettet, tilligemed hele hendes Escadre. Jeg har ikke seet hende siden.“

„Hvorfor skrev Du ikke til hende? søgte hende op?“ spurgte hiin.

„Ja hvor?“ sagde Sømanden. „Jeg vidste ikke engang Navnet paa hendes Hjemstavn. — Det var forbi, og derved var intet videre at gjøre.“

Her opstod en kort Taushed, efter hvilken Conrectoren først tog ved:

„Det er sandt, den Omstændighed, Du berørte, der gjorde hende Hovedet saa kruset —“

„Rigtig! det gik saaledes til. En Aften, som jeg —“

Her paakom mig uhældigviis en Nysen, som ganske afbrød Samtalen. Conrectoren sagde „Prosit!“ og Broderen sagde til ham: „en anden Gang.“

9.

Slutning.

„Ingen veed — naar Solen staaer op — hvordan den vil gaae ned,“ er eet af Degnens Ordsprog i Ulstrup, hvorved han næsten har erhvervet sig Anseelse af en Sandsiger; og det temmelig nemt, thi i Grunden er det ikke andet end en Spaadom, der langt oftere træffer ind, end slaaer feil.

Dette Tankesprog — som Herredsfogden ophøjede i Orden med de syv Vises i Grækenland, den avisbelæste Pranger satte ovenfor Etatsraad Syrachs:

„Es kann nicht so bleiben;“

og Degnen selv lidt nedenfor den vise Syrachs: „Priis Ingen lykkelig, før hans Endeligt kommer“ — dette Tankesprog, som han ogsaa anbragte paa den til Afrejse bestemte Dag, da en tyk sortgraae Teetaage skjulte Himlen og indhyllede Jorden, har uudslettelig indpræget sig i min Hukommelse, idet nemlig den physiske Betydning, i hvilken Oraklet gaves, fik en moralsk, uventet og glædelig Opløsning — alt som i nærværende Capitel nøjere skal oplyses.

Endnu medens vi alle tre laae i Sengen om Mor-

genen og snakkede, foreslog Captainen: at vi skulde takke Comtessen personlig for Brugen af hendes Værelse.

Jeg fortalte ham, hvorledes jeg var bleven høflig afviist, men bifaldt dog, at vi bad om Audients hos hendes Naade. —

Det gjorde vi, og, imod al Forventning, blev den os tilstædet.

Jeg veed ikke hvorledes det kom sig, at jeg gik først og allene — dreves jeg maaskee uvilkaarlig af et vist lonligt Haab? Amor er en Sophist; og hvad værre er: han leger med sine Fanger som Katten med Musen.

Alice var ikke tilstede; men at hun alligevel maae have talt gunstigt om mig til Comtessen, kunde jeg skjønne af den særdeles artige Modtagelse, jeg fandt hos den vakkre Dame.

Hun var af en fiin men indtagende Skabning, og hendes Ansigt ejede endnu meget af det, der nogle Aar tilbage maae have gjort hende til en udmærket Skjønhed. Hendes Tale var, som det kan formodes, aandfuld og livelig; og uden Tilbageholdenhed indlod hun sig i en høist roesom Samtale om de skjønne Kunster og deres Skatte i la bella Italia. Den trak sig temmelig langt ud, og jeg fandt, at det var paatide at afbryde.

Jeg havde allerede rejst mig, for at tage Afsked, da Tjeneren meldte Captainen, og denne blev indladt. Han bar, til min Forundring, hollandsk Sofficiers Uniform, og en russisk Orden paa Brystet.

Langt højere steg min Forundring, da han blev staaende stiv som en Ordonnants tæt indenfor Døren, eller paa selve Tærskelen, med et Ansigt, hvori noget høist sælsomt afspejlede sig, hvilket og uvilkaarligt førte mine Øine fra ham til Gjenstanden.

Der stod Comtessen — et lignende Spejl — men hendes Forbauselse syntes blandet med Glædesglimt; ogsaa kom hun først tilorde:

„Hvis jeg ikke fejler" — stammede hun svagt og med arbejdende Bryst — „har jeg engang tilforn —"

Med et dybt Buk udførte og bekræftede han Spørgsmaalet.

„Det er mange Aar siden" vedblev hun, og hendes Øjne sank til Jorden.

„Elleve" svarede han, og saae ligeledes ned for sig.

En Stund taug nu begge. Da trængte Taarer sig frem under hendes Øjenlaage; hun saae atter ivejret, lagde den ene Haand under Barmen — udstrakte den anden, og kastede et forvirret, uroligt Blik til mig. — Jeg følte strax, at tredie Mand her var tilovers.

Med et tauft Buk drog jeg mig tilbage, og listede mig bag om Captainen ud af Værelset.

Jeg ilede at opsøge Conrectoren, for at meddele ham den ikke mere tvivlsomme Opløsning af hiin Hemmelighed, i hvilken jeg om Natten var bleven Medvider.

Jeg foer — ubegribelig for alle dem, jeg mødte — fra Stue til Stue, Trappe op og Trappe ned. Omsider fandt jeg ham i vort fælles Soveværelse.

„Næsten aandeløs udstødte jeg: „han har hende — hun er her — det er hende — kan ikke være andet —"

„— Hvem dog? humanissime!" sagde han forundret.

„Hvem anden —" svarte jeg — „end hende i Livorno — hende De veed —" jeg havde glemt Navnet.

„Hjelpe mig Gud!" sukkede han med foldede Hænder, „Kjæreste Hr. Collega, hvorledes er det fat? insanis aut versus facis?*)"

*) Er Du gal, eller gjør Du Vers.

„Ah nej, nej!“ raabte jeg, „det er som jeg siger Dem, kom! kom! —“ jeg greb hans Haand — „De skal selv see — det er hende — Comtessen —“

Jeg drog ham med mig ind i Salen; men her holdt han mig tilbage, standsede, og sagde:

„Vie Kjære! jeg maae summe mig lidt — hende — i Livorno — han i Nat fortalte om — hørte De det?“

„Noget af det“ svarte jeg, „jeg vaagnede hændelsevis mod Enden af Historien.“

„Men hvad siger De?“ udraabte han, og slog Armene over hinanden, idet han med store Øine stirrede paa mig, „denne franske Pige — hm! Rüseau — Rousseau — eller hvad det var hun hedde — og Comtessen? —“

„— Er een og samme Person“ forsikkrede jeg.

„Nu skal De see — hun gjør ham sikkerlig Afbigt for hendes ugrundede Mistanke — kom!“

Endnu vilde han ikke afsted; Tvivlen fik atter Overhaand, han satte Næverne i Siden, og saae paa mig med et Smiil, der omtrent skulde sige saa meget som: „Det er et eller andet Skjelmerie, Du har for.“ —

I dette Øieblik hørte vi Comtessen sige: „naar De ret vil betragte min gode Alice, vil De selv let opdage den store Liighed i Deres Ansigtstræk, som gav Bagtalelsen Vægt. Jeg var allerede to Dagsreiser fra Livorno, da hun bragte mig ud af Vildfarelsen; og da jeg ankom der igjen, var De borte.“

"Per deum optimum maximum!"*) raabte Conrectoren, "ita se habet res."

Og dermed sprang han foran mig ind til de Lykkelige.

Nu først blev jeg mig det søde Haab om Alices Be-

*) Ved den store og gode Gud! — alt forholder sig saa.

siddelse fuldkommen bevidst, og med bankende Hjerte gik ogsaa jeg derind. —

Forsoningen mellem de Gjenfundne var fuldbragt. Alle tre stode Haand i Haand, og en Glæde som vi tænke os de Saliges, straalede i deres Aasyn.

„Broder!“ raabte Captainen, og faldt med frembristende Taarer om Broderens Hals.

Jeg nærmede mig Alice. Hun rødmede i yndig Forvirring.

Førend jeg nu anden Gang bejlede, læste jeg hendes Svar; og dette hævede mit Mod.

„Ædle Alice!“ sagde jeg, „er Hindringen nu bortrøddet? og tør jeg haabe?“

Med engleligt Smiil svarede hun: „der ere mine Forældre!“ —

Begge havde hørt mit Andrag, og Comtessen tog Ordet tilligemed Alices Haand:

„Hun elsker Dem, Hr. Rector, og hun er Dem værd. Allerede for to Dage siden mærkede jeg noget, men seer nu først hvad det betydede — “ hun lagde hendes Haand i min, „— tag hende! og elsk hende som hun fortjener.“

Gud veed, hvor Tiden blev af; men det var Middag, inden Kammerraadens og alle de Øvrige erfarede, hvad der imidlertid var foregaaet. —

Der blev en almindelig Glæde, og den Dag tænktes ikke mere paa Rejsen.

Ved Bordet blev den dobbelte Forbindelse højtidelig fejret med behørige Skaaler, Trompetstød og Sange; blandt disse udmærkede sig een, digtet paa staaende Fod af den lojerlige Degn, ved sit gammeldags Tilsnit og sine uforblommede Hentydninger paa det forventede Offer. —

Enhver var lystig paa sin Viis; men ingen meer end

den gamle Conrector. Han kunde ej engang sidde rolig paa sin Stol; men gik om saa til Een og saa til en Anden, og declamerede latinske Vers baade til Lærde og Ulærde. Det gik endog saavidt, at han istemmede:

"Gaudeamus igitur."*)

Da den var udsungen, sagde han til Broderen:

„Christian! denne Dag er den skjønneste i mit Liv; der er Intet i Verden, som kan gjøre mig gladere, end jeg nu er." —

„Det skal Du ikke bande paa!" svarede Captainen med en ganske sælsom Mine, og hviskede derpaa noget til sin Kjereste.

Begge stode op og fulgte ud efter Captainens Tjener, som Dagen iforvejen var ankommen med sin Herres Tøj, havde hjulpet til at varte op ved Bordet, og nylig sagt Noget til ham, der med eet gjorde ham ganske alvorlig.

De kom ikke igjen; og nu blev jeg kaldet ud. —

Da jeg traadte ind i det Værelse, hvor de tre befandt sig, vendte Captainen sig imod mig, holdende et stort Silkeklæde i den ene Haand, og et Stykke beskrevet Papiir i den anden.

„Der synes at opgaae et Lys" sagde han med dybsindig Mine; „men hvad det lader os stimte, forekommer mig saa selsomt, at jeg frygter det kunde være en Lygtemand. Seer De! min Tjener her — De kan ikke tvivle paa hans Sanddruhed, han har været hos mig i mange Aar — De veed dog Alices Historie, saavidt nemlig hun selv og vi to (han pegede paa Comtessen) kjender den?"

Jeg bejaede det. —

*) Lad os nu være glade!

„Vel!“ vedblev han, „min Tjener paastaaer ogsaa at kjende hende, ja at han har kjendt hende længere end vi andre, og at han kan følge hendes Tilbagespor lige op til Østersøens Bredder. — Som en fattig og frendeløs Dreng lod han sig hverve til Rosettis Trup som Oppasser, og da han blev større, som Maskinkarl. Han fortæller: at da de for noget over tyve Aar siden gav Forestillinger i Rostock, var han og een af Springerne en Dag gaaet ud fra Byen, og langs med Havet, for at skyde Strandfugle. Da see de noget Mørkt komme drivende til Land. De gaae hen for at tage imod det, og opdage, at det er Rusfet af et Skib. Saasnart de havde faaet det slæbt helt op paa Strandbredden, undersøgte de det, og fandt derinde et voxent Fruentimmer og et lille Pigebarn sammenbundne med et Klæde — just dette, jeg her har. Den første var død og blev død, og begravedes paa nærmeste Landsbyekirkegaard. Men i Barnet var der endnu Liv, og det beholdt Livet. De toge det med sig, og Rosetti, som saae, at det var smukt og velskabt, tilegnede sig det, for at afrette det til æquilibriske Kunster. Og det er just vores kjære Alice.“

„Derpaa vil jeg gjøre min Eed“ faldt Tjeneren ind. „Jeg var endnu hos Manden, da hun sprang i Vandet i Livorno, og kjendte hende strax igjen, det første jeg saae hende her.“

„Alt det veed jeg ogsaa“ vedblev Captainen; „men nu videre!“

„Her er Klædet, der bandt dem til hverandre“ sagde Tjeneren; „det tog jeg til mig, og har gjemt det lige siden; og dette Brev sad paa den Dødes Bryst; jeg torrede det, og gjemte det ligeledes, i den Tanke at det maaskee engang kunde komme til Nytte.“

Brevet var ufuldendt, og lød saaledes:

„Min elskede Mand! Vi ere i Havsnød, Skipperen frygter, at vi ikke kunne frelses. Er det da Himmelens Villie, at jeg og vort Barn saa langt fra Dig, min dyrebareste! skulle —"

Meer stod der ikke. Sandsynligviis er Skibet i dette Øieblik adsplittet og sunken.

„Hvoraf vidste J, at Barnet hed Alice?" spurgte nu Comtessen.

„Saameget kunde det selv sige" svarede Tjeneren, „rigtignok syntes mig, det var Elise og ikke Alice; men saaledes kaldte Rosetti og de andre hende."

„Var der da Ingen som spurgte hende" vedblev Comtessen, „hvem hendes Forældre var, hvor hun var fra, og saadant?"

„Aajo!" svarede han, „men hun kunde ingen Forklaring give; hendes Fader hedde Fa'er, og Moderen Mo'er, og til Stedet hvor de boede, vidste hun intet andet Navn end „Hjem."

Hidtil havde jeg lyttet med stedse stigende Opmærksomhed; men nu syntes mig Tvivlen at maatte vige for frydefuld Vished.

„Hr. Captain!" raabte jeg, „det kan ikke være andet: min elskede Alice maae være Deres Broderdatter."

„Jeg er meget nær ved at troe det" svarede han, „men ganske afgjort er det ikke — veed De ogsaa, hvorledes han mistede Kone og Barn?"

„Han har her paa Ulvedal fortalt mig det — ogsaa Tiden stemmer —"

„— Men" afbrød Captainen, „det er dog besynderligt, om Alice ikke selv kunde huske noget meer fra sin Barndom, hun var vel dog en fire Aar eller saa —"

„— Det var alt kun som Drømme for hende“ sagde Comtessen, „og Præget af denne dunkle Skrivt udslettedes efterhaanden. Hun mindedes sine Forældre, men ikke hvordan de saae ud; hun kunde huske, at de boede i en stor Bye med mange røde Huse, men ikke hvad den heed; at hun sejlede paa et stort Vand, men ikke hvorfra Skibet kom. Og sit Modersmaal maae hun blandt Goglerne aldeles have glemt; thi af Dansk forstod hun ikke et Ord.“

„Findes der ingen Bogstaver paa Schawlet? sagde Captainen.

„To“ svarede Tjeneren; og virkelig saae vi i det ene Hjørne et A og et E. —

„Hvad hed Deres Broderkone?“ spurgte jeg ivrig.

„Det sagde han mig ikke“ svarede han; „men her er tilforladelig Nøglen.“

Imidlertid var man staaet fra Bordet, uden at bie længer efter os. Conrectoren søgte sin Broder, Alice mig; han kom først og netop som Broderen holdt Tørklædet frem med de anførte Ord.

„Hvad Pokker stikker Jer, I unge Mennesker?“ raabte han; „hvilke Raad oplægge I her?“

Jeg var ubetænksom nok til at ville fortælle ham uforberedt det Hele; men den sindige Sokriger greb min Haand og sagde:

„Ikke hidsig, min Ven! lad mig allene staae tilroers!“

Han traadte nu tæt hen til Broderen, og tiltalte ham saaledes:

„Det er en Nødvendighed — jeg beder Dig, læg Mærke hertil! — at jeg gjør et Skaar i din Munterhed, og vækker alvorlige Erindringer — hvad hed din salig Kone?“

Conrectoren gjorde store Øine og sagde:

„Min Gud! hvorfor spørger Du mig derom nu? — hun hed Adolphine Ewers."

I det samme faldt hans Blik paa Torklædet, og det lod, som han begyndte at gjenkjende det; og i selvsamme Øieblik traadte Alice til. Jeg faldt om hendes Hals, Captainen om Broderens; men Comtessen raabte: „sagte dog! og dræb dem ikke!"

Jeg var beruset af Glæde; Intet formaaede at standse den: faa Øieblikke derefter laae Fader og Datter i hverandres Arme.

Den døve Mand og den blinde Kone.

Paa en Reise gjennem det sydlige Frankrige — (har een af mine Venner fortalt mig) kom jeg en Aften til en lille peen Landsbykroe. Værten, en smuk Mand paa de Fyrgetyve, tog imod mig i Døren. Et Ar, som deelte det høire Øjebryn; et andet ved den venstre Mundvig, der ellers ikke vanheldede Ansigtet, men gav det kun et skjelmsk Anstrøg, Æreslegionens Kors, og meer end alt dette: hele Holdningen viste, at jeg havde en forhenværende Krigs for mig.

Han førte mig ind i Dagligstuen, med mange Undskyldninger, fordi han ikke strax kunde anvise mig andet Værelse:

„Om en lille halv Time," lagde han til: „vil en Rejsende tage bort; imidlertid beder jeg Dem tage tiltakke med mit og min Kones Selskab."

Med disse Ord viste han paa en meget smuk og velklædt Brunette, der lod til at være i sine bedste Aar. Hun rejste sig fra en Lænestoel og hilste; men jeg bemærkede, at hendes Øjekast gled hen forbi mig.

„For at forebygge Confusion," sagde nu Værten: „vil jeg nu strax underrette Dem om, at De har to Invalider for dem: jeg er stokdøv, min Herre! og min Lille

der er blind. De vil derfor behage, at give hende directe deres Ordrer, eller ogsaa at nedskrive dem paa denne Tavle."

Jeg stodsede og yttrede i et Par Ord min Deeltagelse.

„Jeg seer paa Deres Ansigt," sagde han smilende: „hvad De siger; men De maae ikke beklage os! vi føle i den Henseende intet Savn: Mama hører for mig, og jeg seer for hende; begge har vi to Ører og to Øine, det er eet til hver; og det er jo ogsaa nok for Ægtefolk, der ere moitié om alle Ting."

Den vakkre Kone nikkede med et ømt og ydigt Smiil; hendes matte Øine stirrede hen ad den Kant, hvorfra de kjere Toner lode.

Et nydeligt halvvorent Pigebarn kom nu ind i Stuen med en Præsenteerbakke, og bad om een af de Fremmedes Regning.

„Deres Datter?" spurgte jeg — Moderen med Ord og Faderen ved Tegn. Begge bejaede; og han lagde til: „saadanne har jeg Ser, min Herre! og dem er min Josepha og jeg ogsaa lige gode om."

Han lo, og hans Josepha smilte endnu ømmere og ydigere, end før.

Min muntre Vært skrev Regningen op og leverede sin Datter. Denne gik og en mindre Dreng kom ind.

„Victor!" kaldte Værtinden (der, som alle Blinde, kjendte Folk paa Gangen): „kom og led mig ud i Fadeburet!"

Drengen løb strax til, tog Moderens Haand, svajede den frem og tilbage, og begyndte at danse afsted med hende.

„Stille, Du Vildkat!“ skjændte hun. Knøsen kysſede Haanden, lagde sin Kind kjelende op til hendes Arm, og gik saa taalig som et Lam.

„Dejlige Børn, De har, min Herre!“ skrev jeg da de vare gaaede; han smilte med Faderstolthed, og et Par Taarer traadte i hans fyrige, brune Øjne.

„Ja ja!“ vedblev jeg: „Æblet ligger ikke langt fra Stammen; men apropos: det forekommer mig, at Deres Kone har en ganske fremmet Udtale; hun taler Fransk — jeg kunde næsten sige — som en Spanierinde.“

„Meget rigtigt!“ gjentog han flere Gange, og nikkede hurtigt dertil — „meget rigtigt! hun er ogsaa en Erobring fra Spanien; jeg beholdt mere af Landet end min Kejser — har været!“ lagde han sukkende til.

„Ja, min Herre! denne Kone er min skjønneste Trophæe! disse her“ — han pegede paa sine Ar — „og en halv Snees andre paa Kroppen, og dette“ — han trykkede Ridderkorset med Inderlighed til sit Bryst — „en egenhændig Gave af — De er jo vist en Udlænding?“

„En Dansk!“ svarte jeg.

„Vel, vel!“ vedblev han: „Dette har den store Napoleons Heltehaand selv overrakt mig paa Friedlands blodige Sletter. Alle disse ere kjere Erindringer — menneskelige Souvenirs; men min Josepha, hun er en Guds Gave!“

Han foldede Hænderne over sit Bryst, og Glædes og Taknemmelighedstaarer trillede ned over hans solbrændte Kinder.

„De sætter ikke alene mit Hjerte, men ogsaa min Nysgjerrighed i Bevægelse,“ skrev jeg: „og dersom det ikke var ubeskedent af en Fremmed, saa vilde jeg gjerne have erfaret, hvorledes een af den store Kejsers tappre

Soldater har indflettet denne yndige Myrthekviſt mellem ſine Laurbær!"

Paa den artige Franſkmand forfejler en Artighed aldrig ſin Virkning; og min Tiltale indeholdt en tredobbelt — jeg troer næſten, at den til hans kjære Napoleon havde en ligeſaa ſtor, ſom den til hans kjære Joſepha.

„Naar de andre Rejſende ere borte," ſvarte han: — „der er ſaa et Par Lilier iblandt" — her ſkottede han til Døren og drejede Munden nedad med et ſpodſk Smiil — „Trocaderokarle! naar vi blive ene, ſkal jeg med Fornøjelſe meddele Dem mit Eventyr."

„Tobaksrøg ulejliger Dem dog ikke?" ſpurgte min krigerſke Ven, da de Fremmede vare paa Døren.

„Ingenlunde!" ſvarte jeg: „jeg ryger gjerne ſelv."

„Saameget bedre!" raabte han: „for naar jeg ſkal fortælle om mine Feldttog, maae jeg ogſaa have min Feldtpibe i Munden."

Med diſſe Ord fremtog han af et Skab et lille Chagrins Futteral, der indeholdt en Stump Leerpibe, neppe et Spand lang. Han ſtoppede denne til ſig ſelv, en Tyrkepibe til mig. Begge bleve tændte, Børnene viſte bort, og Stole ſatte hen foran hans Joſephas.

Vi toge Sæde; han ligeoverfor mig og med Siden til ſin ſmukke blinde Huſtrue, hvem han klappede under Hagen, og førſt tiltalede ſaaledes:

„Maman! den fremmede Herre ønſker at høre vor Hiſtorie, og ſaa maae Du, min ſøde Krigscammerat! ogſaa være tilſtede. — Ja, min Herre!" vedblev han, henvendende ſig til mig: „den ſtakkels lille Kone har ogſaa været i Ilden, ret i Ilden; derom vidne diſſe blinde Øjne."

Han bøjede sig over til hende, og kyssede omt først det ene, saa det andet, medens et Par Taarer nedrandt over Begges Kinder. Hans venstre Haand forblev herefter under hele Fortællingen hvilende mellem begge Josephas; og med den højre gesticulerede han, tog Piben nu og da af Munden, og brugte samme snart som Sabel, snart som Bøsse og snart som Bajonet.

„Det var i Aaret 1808," begyndte han: „at den franske Ørn første Gang svingede sig op over de pyrenæiske Alper; muntre fulgte vi dens Flugt, og anede ikke at den lumske Død lurede i hver en Dal paa denne yndige Halvøe. Men hvorfor skulde jeg sværte min Josephas Landsmænd? De ere gode, saalænge de maae være det; men Munkenes Prædikener, min Herre! er det Samme for dem, som Brændevin for Tydsken; det er disse gjerrige Dagdrivere, der gjøre dem galne; det er denne uforbederlige Yngel, Napoleon har at takke for al sin Ulykke. Havde han havt de tre hundrede Tusinde tappre Krigere, de her lode hænge, brænde, snigmyrde og forgifte, havde han havt dem i Rusland — men dette hører nu ikke til min Historie. Altsaa: det første Blod var rundet i Madrids Gader; Ørnen udspilede sin Kloe; Spanien var occuperet; men nu skulde det ogsaa erobres.

„Mit Corps marscherede mod Syden. Endnu kjendte vi ikke Folket eller denne Krigs Natur; vi ansaae Mytteriet i Hovedstaden for et tilfældigt Pøbeloptøb, der ingen betydelige Følger vilde have. Sorgløse droge vi ind i la Mancha, den udødelige Cervantes's Provinds. Mit Compagnie blev netop indqvarteret i Toboſa; vi droge frem under Spøg og Latter; enhver Bonde, vi mødte, hilste vi med et „„bon jour Sancho!"" og alle

Fruentimmer hed for os Dulcinea eller Maritorno. Men vor Skjemt blev ikke besvaret; man modtog os koldt, med morke og ildevarslende Blik; vi mærkede strax, at vi ikke vare velkomne Gjæster.«

„Jeg fik mit Logis i en anseelig Avlsgaard, der laae et Par Bosseskud fra Byen; jeg og to simple Soldater — thi jeg maae sige Dem, min Herre! jeg var dengang Sergeant-Major ved det 42 Linieregiment, eet af de skjønneste, min Herre! i den store Armee. Nu vel! min Vært var en Mand over Bondestanden, i sine bedste Aar, en smuk Mand, stor, martialisk; men tilbageholdende, stolt som alle hans Landsmænd. Andet Ondt vil jeg ikke sige ham paa; thi han var min Josephas Fader.«

Her kyssede han sin Kones Haand; hun sukkede dybt, og et Par Taarer stjal sig ned under hendes lange morke Øjenhaar.

„Hans Fejl — om jeg maae kalde den saa — var hans altfor store Patriotisme, der yttrede sig i det vildeste Had til min Nation og dens store Kejser. Hans Mund sagde vel Intet; men hans Blik, hans hele Aasyn desto Mere.

„Alligevel behandlede han os med en vis alvorlig Høflighed, og aldeles Intet havde vi at udsætte paa Beværtningen: Spise og Drikke var udsøgt, vore Værelser vare endog ualmindelig smukke; jeg havde eet for mig alene, hvorfra der var Udgang til en stor og dejlig Hauge. Jeg afbenyttede denne saa ofte som muligt, fordi jeg næsten altid var sikker paa, her at træffe vor Værts Datter, den smukke Josepha. Ikke fordi jeg jo ogsaa kunde tale med hende ved Bordet; men De veed nok, min Herre! med en smuk Pige taler man bedst under fire Øjne, allerhelst naar man ikke er Sproget mægtig —

hvilket var Tilfældet med mig — thi da kunne Øjnene letteſt hjælpe Tungen.

„Saaledes gik det den dejlige Spanierinde og mig: i Andres Nærværelſe kunde vi ſlet ikke faae vort Hjertes Mening frem, enten gjennem Munden eller Øjet; men i Enrum, iſær i et viſt dunkelt og lonligt Jasminlyſthuus, gik det ſtrax meget flydende; ikke fra Tungen, thi den gik ſnart iſtaae, eller ſnakkede om ganſke ligegyldige Ting; men Øjnene kom reent ud med Sproget. Og ved deres Hjælp kom ogſaa Tungen omſider igang. Kort at fortælle: jeg havde ikke være tre Dage i Joſeph Leos Huus, førend hans Datters dejlige Øjne betroede mine, at jeg ikke var hende ligegyldig, og mine gjorde hende en lignende Tilſtaaelſe. Efter otte Dages Forløb ſagde vore Tunger det Samme.

„Beſynderligt nok, at vi først derefter begyndte at anſtille Betragtninger over Følgerne af denne vor Kjerlighed; og de vare i Sandhed ikke de behageligſte: jeg, en omflakkende Kriger, idag her, imorgen der, ſnart i Syden, ſnart i Norden, og overalt efter rimelig Beregning beſtemt til at døe en tidlig Død paa Ærens Seng, og med mit Blod — ſom hundrede tuſinde Andre — at beſegle den ſtore Kejſers og den ſtore Nations Hæder og Lykke: hun, en Spanierinde, eneſte Datter af en Mand, der med næſten alle hans Landsmænd deelte Hadet mod alt Franſk — hvad ſkulde Enden herpaa vorde? Ja, havde min Kjerlighed blot været et almindeligt Soldatereventyr! men intet mindre; jeg elſkede min Joſepha med Oprigtighed, og jeg følte hvad jeg ſkyldte det ſtakkels Barn, der blindthen følgende ſine Følelſer, havde kaſtet ſig i mine Arme.

„Men hvad var nu at gjøre? Alle diſſe fornuftige Betænkninger kom bag efter, og den antændte Brand ſtod

ikke mere til at slukke. Hvad gjorde vi da? det, som alle Daarer gjøre, naar de have begaaet en dum Streg: vi overlod Udfaldet til Tiden, der gjør saa mange krogede Ting rette og sætter Taaberne paa samme Hylde som de Vise.

„En Nat, da vi som sædvanlig mødtes i Haugen, var Josepha mere mørk og nedslagen, end hun plejede: hendes Skriftefader havde trængt hæftig ind paa hende, for at erfare Noget om vor Forstaaelse; men, dreven af en dunkel Anelse, havde hun standhaftigen nægtet og fortiet Alt. Herover gjorde hun sig nu ængstende Skrupler; thi det er jo ufravigelig Pligt for alle rettroende Katholiker, Intet at holde skjult for deres Sjæleførgere. Vi franske Soldater, Revolutionens Børn, toge ikke den Ting saa strængt: Napoleon var vores Pave, og Absolution modtog vi af Fjendehaand tidlig eller silde paa Valpladsen. Jeg stræbte derfor at berolige hendes omme Samvittighed, og besvor hende, at holde vor Kjerlighed hemmelig, og ikke at røbe det Mindste derom for noget Menneske. Hun lovede det, og forlod mig med et lettere Hjerte.

„Men næste Nat var hendes Ængsteligbed vendt tilbage med forøget Styrke.

„„Robert““ sagde hun, idet hun med Hæftighed sluttede mig i sine Arme, „„Min Fader har sikkert ogsaa mærket Noget, men hans Opførsel sætter mig baade i Frygt og Forundring; thi han giver ikke utydeligt at forstaae, at dette Forhold behager ham — ham, jeg saa mange hundrede Gange har hørt forbande dine Landsmænd. Robert! Robert! ak gid jeg aldrig havde seet Dig! der foreståaer Dig vist en Ulykke, og jeg skal dele den med Dig, om jeg end ikke kan afværge den.““

„Jeg sluttede den elskede Pige i mine Arme, og søgte med paatagen Rolighed at bortjage hendes Bekymringer og stille hende tilfreds. Det lykkedes mig kun halvt; ved Afskeden formanede hun mig til Forsigtighed og Opmærksomhed, da man aldrig kunde vide, hvad hendes Landsmænd havde ifinde. Jeg fulgte hendes Raad, og saae endnu samme Nat tvende mistænkelige Skikkelser liste sig ud af Huset.

„Dagen efter overraskede, jeg paa en Spadseregang i den nærliggende Olivenskov, min Josephas Fader i en ivrig Samtale med Familiens Skriftefader — hvem jeg allerede godt kjendte — og en anden Munk. Jeg hørte ikke hvad de sagde; men saasnart de bleve mig vaer, gik begge Munkene bort; kun min Vært blev tilbage, og fulgte mig hjem under en trohjertig Passiar om ganske ligegyldige Ting.

„Paafølgende Aften var han ved Bordet ualmindelig oprømt, tomte flittig sit Glas, og nødte mig og mine Cammerater til at drikke meer, end vi plejede. Dette gjorde mig noget mistænkelig. Jeg gjorde Tegn til dem, for at de skulde holde Maade; men de forstode mig ikke, eller vilde ikke forstaae mig, og bleve ved at gjøre Værten Beskjed.

„Selv holdt jeg Maade og sørgede for, at jeg ikke skulde drikke Samlingen bort. Men mine Vaabenbrødre bleve stedse mere og mere oprømte; begyndte at skvadronere og synge. De jublede over Spaniens nærforestaaende Indlemmelse i det store Rige, og — Joseph Leo jublede med.

„Omsider sagde vi Godnat; han med et betydningsfuldt Smiil, de Andre med stammende Tunger, og jeg med voxende Mistænksomhed.

„Da jeg var kommen paa mit Værelse, og overtænkte vor Værts Opførsel, bestyrkedes jeg end mere i min Formodning om, at et hemmeligt Anslag maatte være iværk. Jeg foresatte mig næste Morgen at gaae ind til Byen for at advare min Chef, der, saavel som hele Compagniet, hidtil havde levet i sorgløs Tryghed. Selv kunde jeg ikke sove; der anede mig Noget.

„Mekanisk spændte jeg mit Sidegevær om, stak en Pistol til mig, og gik ud i Jasminlovhytten, hvor jeg ventede Josepha. Jeg sad her vel en halv Time; hun kom ikke; det var over Midnat. Jeg blev ængstelig og vilde just gaae hen og see til mine Cammerater, der sov i en Sidefløj af Gaarden, da Josepha kom hurtig som et Vindpust og kastede sig skjælvende, som et Løv, og med bankende Hjerte op til mit Bryst.

„„Red Dig, Robert! red Dig!““ hvidskede hun i den højeste Grad af Angest; „„man vil myrde Eder allesammen. Hele Landet staaer op imod Eder; paa eengang skal det allevegne bryde løs; naar, veed jeg ikke; men snart skeer det, maaskee i denne Nat. Robert! Robert! for at frelse Dig forraader jeg en Hemmelighed, som vel Ingen har betroet mig, men hvori dog min egen Fader er Medvidende — flye! flye! og lad mig saa vorde et Offer for min Kjerlighed til Dig!““

„„Josepha!““ sagde jeg, „„vil Du sætte dit eget Liv til for at frelse mit? hvorledes skulde jeg da forlade Dig? Skulde jeg flye og lade Dig tilbage blandt dine hævntørstende Landsmænd? Nej! dersom Du ikke følger mig, saa vil jeg blive her og vente min Skjæbne.““

Hun omfavnede mig Heftighed og svarte:

„„Robert! jeg er din; jeg følger Dig i Livet og

i Døden; men lad os ile, min Elskede! thi Livet og Døden hænger af et Øieblik.""

„Først" sagde jeg, „maae jeg vække mine Cammerater og tage dem med; thi at forlade dem, det forbyder mig Ære og Pligt. Dog maaskee er ej heller Faren saa nær og saa stor, som Du forestiller Dig — hvad veed Du om dine Landsmænds Anslag?"

„„Imorges"" fortalte hun, „„saae jeg vor Skriftefader og en anden gejstlig Herre skyndsomt snige sig fra Lunden ind gjennem en Bagdør; og medens jeg endnu stod og grublede over Hensigten af dette hemmelige Besøg, hørte jeg flere Fodtrin nærme sig det Værelse, hvori jeg befandt mig. Det var som om en lønlig Stemme tilhviskede mig, at jeg skulde søge Skjul i det store Hjørneskab, for derfra at belure deres Samtale. Begge Paterne traadte ind — min Fader med dem. Ak! Robert! sværg mig til, at Du ikke vil hævne Dig paa din Josephas Fader! og at Du vil gjøre Alt for at redde ham, om han nogensinde skulde komme i dine eller dine Cammeraters Vold!""

— Jeg svor. —

„„For din Skyld synder jeg mod ham og mit Fødeland; men jeg kan ikke tie, naar Sværdet hænger i et Haar over dit Hoved. De talte om, hvorledes den store Plan, at myrde alle Franskmænd paa eengang, nu var sin Udførelse nær; hvorledes de Indviede gik nu omkring over hele Spanien, for at underrette alle Huusfædre om, hvad de havde at gjøre, samt betegnede de forskjellige Dødsmaader, hver især skulde anvende. Med Forfærdelse hørte jeg dette og mere, blandet med de grueligste Forbandelser over Eder og Jubel over Eders nærforestaaende Undergang. Kun Tiden omtalte de ikke; men den kan ikke være fjern, og jeg frygter saare, at Slaget skal skee i denne Nat.""

„Saaledes talte hun med stedse stigende Angst og Bævelse.“

„„Gaae, min frelsende Engel!““ tog jeg Ordet, „„gaae, det snareste og forsigtigste Du kan, og hent hvad Du anseer for nødvendigt paa vor Flugt! imidlertid henter jeg mine sovende Soldater.““

„Hun viste mig en liden Bylt, og svarte: „„Her har jeg allerede Alt.““

„„Saa bliv her, kjæreste Josepha! til jeg kommer igjen““ — sagde jeg, og ilede med bevingede Fjed gjennem Haugen og over Gaarden hen til mine Cammeraters Værelse.

„Døren stod paa Klem — jeg saae Lys derinde, og hørte hvidskende Stemmer, som ikke var deres:

„„Godt truffet!““ sagde Een, „„deres Kjetterssjæle ere allerede Halvvejen til Helvede, begge Hundene ere saa døde som Stene.““

„„Og nu afsted!““ sagde den Anden, „„til Sergeantens Værelse, at han snart kan komme til at indhente dem!““

„Haaret rejste sig paa mit Hoved: Hævn og Vrede stormede i mit Bryst. Jeg keeg gjennem Sprækken: der stode tvende Munke — den Ene, Husets Skriftefader, med Lygte i den ene, en blodig Dolk i den anden Haand — mine stakkels Vaabenfæller laae foran dem i Sengen med dødblege Ansigter.

„Jeg trak min Kaarde, stødte Døren op, og i to Secunder laae begge Morderne for mine Fødder, rallende og væltende sig i deres Blod. Lygten faldt til Gulvet, men Lyset brændte endnu; jeg greb den og foer tilbage til Josepha.

„„Kom!““ sagde jeg, „„kom min Elskede! her er

intet Øjeblik at spilde. Vi maae ile ind til Byen, for at bringe Compagniet paa Benene.““

„Krampagtig klyngede hun sig til mig. Vi steeg over Haugemuren og toge Vejen ad Toboſa til. Ingen af os talede et Ord.

„Vi vare ikke komme den halve Vej, før det med eet begyndte at blive lyst i Byen; fra flere Vinduer saae vi det glimte gjennem Mørket, og snart farvedes Himmelen oven over af et rødligt Skjær. Jeg standsede. —

„„Hvad betyder dette? her maae Complottet være opdaget, og Compagniet allerede paa Benene — afsted! jeg hører Raaben og Larmen.““ —

„„Og jeg Syngen““ sagde Joſepha, „„ah““ lagde hun hurtig til, og knugede sig fast om min Arm, „„det er Spansk, de synge — det er en Nationalmelodie, som jeg vel kjender.““

„„Saa er Alt forbi““ raabte jeg: „„og Forræderne have sejret.““

„I det samme hørte vi rappe Fodtrin, som af hurtigt Løbende, nærme sig paa Vejen hen mod det Sted, hvor vi stod. Vi sprang tilside, og bag ved en Busk.

„„Ud til Leo og Locles og de Andre!““ raabte Een aandepustende og paa Spansk, „„lad os see, hvad de der have bestilt.““

„„Og om de have gjort det saa godt som vi!““ stønnede en Anden: „„ikke een af det hele Compagnie maae undslippe!““

„Her havde jeg i et Øjeblik faaet meer end nok at vide.

„„Joſepha!““ sagde jeg, og slap hendes dirrende Haand; „„Du hører selv, at dine grusomme Landsmænd have dræbt alle mine brave Cammerater; mig venter den

samme Skjæbne; skil Dig fra det ulykkelige Slagtoffer, mens det endnu er Tid, og frels Dig selv! gaae! forlad mig!""

""Aldrig!"" raabte den ædle Pige, kastede begge Arme om min Hals, og klyngede sig med mere end kvindelig Styrke op til mig.

""Du elskelige Væsen!"" sagde jeg og kyste hendes glødende Pande, ""saa bliv da, bliv hos mig, siden jeg er Dig kjerere end Livet; ak hvor gjerne vilde jeg nu bevare baade dit og mit — men hvorhen? og i Mørket? paa ubekjendte Veje? Hovedqvarteret er ti Mile borte — og overalt, om nu denne Mordnat strækker sig over den ganske Halvøe, og jeg maaskee er den eneste levende Franskmand i denne store Mordergrube?""

""Vi ere to"" sagde den velsignede Pige; ""jeg er ikke mere Spanerinde; jeg frasiger mig Fødeland, Slægt og Hjem. Du er nu min eneste Slægtning, min eneste Ven; og hvor Du er, Robert! der er mit Hjem.""

„Mine Taarer strømmede af uendelig Kjerlighed, af inderlig Medynk med det dyrebare Væsen, der saaledes elskede mig over alle Ting, ja mig alene af Alt. Jeg saae til Jorden, nedtrykket af en hidtil ukjendt vidunderlig frydblandet Smerte. Jeg tog hende paa mit Skjød, og hældede mit Hoved ned til hendes trofaste Bryst, og tænkte: ak! gid vi nu sad saaledes ved Durances fredelige Bredder i min fædrene Hytte! Hun anede mit Ønske; thi hun spurgte sødt hviskende:

""Hvorlangt, min Eneste! er der til Grændsen mellem dit og mit Fædreneland?""

— ""Hundrede Mile,"" svarte jeg dybtsukkende.

Hun gjøs.

""Robert!"" sagde hun, ""jeg veed en lønlig

Klippehule hist oppe mellem Bjergene; lad os tye derhen! Jeg vil skjule Dig der, gaae ud om Dagen og bringe Dig Føde og Underretning om dine Landsmænds Skjæbne. Kom, søde Robert! den hellige Jomfrue kan endnu forbarme sig over os.""

„Vi gik. Besværlig, frygtelig var vor Vandring; Lyset i vor Lygte var udbrændt; vi maatte arbejde os møjsommelig frem gjennem Tykninger, Bakker og Dale, og over mangen en brusende Skovbæk maatte jeg bære min kjære Vejviserinde. Bag ved os hørte vi Banditternes Sang og vilde Jubelraab, Staalgny og Glædesskud. Lys funklede fra hundrede adspredte Steder, og flammende Fakkelskin bølgede bag ved og paa begge Sider; kun foran os laae, i skummel, truende Mørke, den høje skovgroede Bjergaas, over hvilken Stjernerne mat tindrende syntes at vinke ad os.

„Det blev Morgen inden vi naaede Rygningen af den forreste Bjergrad. Vi standsede paa en aaben Slette, og saae os rundt omkring.

„„Hisset!"" raabte Josepha, og pegede ned i en skummel Dal: „„hisset maae vort Fristed ligge; jeg kjender det paa Vandfaldet og de to store Acazier. Der, min Robert! ere vi for det første aldeles trygge; Ingen kjender Hulen, uden jeg og den gamle Hyrde, som nu meer end i et heelt Aar ikke forlader Huset. Priset være den velsignede Jomfrue og Santa Theodosia! Men først, min Kjereste! en Hjertestyrkning paa Nattens Angst og Møie!""

„Med disse Ord aabnede hun sin Bylt, satte sig ned, bredte et Klæde over sit Skjød, og lagde derpaa Brød og Figener. Vi spiste, og glemte for nogle Øieblikke ved hverandres Side den urolfulde Verden der nedenunder os. Som den Skibbrudne, der har frelst sig op paa et Klippe-

flykke i Havet, hører fra sit sikkre Standpunct paa Stormens Hylen og Bølgernes Torden i Dybet; saaledes lyttede vi sorgløse til Bøssernes Knalden og Klokkernes Ringning paa la Manchas Sletter. Vi forekom os selv som de tvende eneste Overblevne fra en Alt ødelæggende Syndflod, som de eneste Levende af en heel Menneskeslægt, der nu blev ringet til Graven.

„Da vi havde fuldendt vort tarvelige Maaltid, steeg vi Haand i Haand ned ad den inderste Side af Bjerget, for at naae den forønskede Hule. Tidt sank vi ned i Klovter, og hildede os mellem Rankeverter, hvorfra min Kaarde maatte aabne os Udgang; men de to højtstaaende Acazier bragte os altid igjen paa det rette Spor.

„Omsider naaede vi det forønskede Asyl: det var en snever Huling, der gik — uvist hvorlangt — ind i Fjeldet; ud fra den sprang en liden Kilde. Vi undersøgte den saa vidt Lysningen vilde række, og fandt den rummelig nok for Tvende; vi samlede udenfor Løv og Mos, og beredte os derinde et Leje, paa hvilket vi førstegang indsov i hverandres Arme.

„Det var højt op paa Formiddagen, da vi vaagnede. Josepha vilde nu liste sig hjem saa ubemærket som muligt, og ved næste Nats Frembrud komme tilbage med Levnetsmidler og Oplysninger om det Skete, og om, hvorvidt der endnu maatte være Franske tilbage, hos hvem vi derefter kunde søge Tilflugt.

„Ikke uden ængstende Følelser slap jeg den kjære Pige af mit Favn; men hun løsrev sig kjækt og tillidsfuldt. Hun var virkelig nu modigere end jeg, end Soldaten; i det mindste var hendes Haab frejdigere og hendes Tro paa Forsynet større, end min.

„Hvilken langsommelig Dag, min Herre! tilbragte

jeg i dette mit eensomme Fængsel! hvor skjalv jeg for min dyrebare Josepha, at hendes Flugt med mig skulde være robet, og hun selv faldet som et Offer for hendes blodtørstige Landsmænds grændseløse Hævngjerrighed! — Solen gik ned — det blev mørkere og mørkere udenfor mig — det blev endnu mørkere i min Sjæl. — Omsider kom hun, liig en til Livet opvækkende Engel. Foruden Forfriskninger medbragte hun Lys og Fyrtøj. Hun kastede Alt ned ved mig og sank i mine udbredte Arme.

„Da Gjensynets første Henrykkelse var sagtnet, slog vi Ild, tændte Lyset, og forføjede os til et endnu bequemmere Sted længere inde i Hulen. Her lejrede vi os nu, og jeg spiste og drak med Begjerlighed. Josepha tog et Par Mundfulde, og nippede til Bægeret; men betragtede mig med glædestraalende Øjne, og smilte over min Graadighed.

„Da Hunger og Tørst var stillet, lagde hun Armen om min Skulder, og fortalte: I Tumulten havde man slet ikke savnet hende; men siden efter mig desto mere. Hendes Fader, der hele Natten havde været virksom paa andre Steder, og havde overladt mit og mine Cammeraters Mord til de tvende Munke, kom først hjem ved Middagstid. Han saae i mit Værelse, og fandt det tomt; han ilede ind i de Andres, og fandt der baade Soldaterne og Munkene — alle fire døde.

„Han maatte have anet, hvorledes det var tilgaaet, og hvo de Sidstes Banemand monne være; thi han begyndte mistænkelig og harmfuld at udfritte sin Datter. Men med kvindelig Snildhed og mandelig Fasthed vidste hun at slippe vel fra denne farlige Inqvisition: hvad hende angik, lod baade Faderen og de andre Tilstedeværende at være fuldkommen beroligede; men efter mig bleve strax

forskjellige Hobe paa fire og fire udsendte. Af mit Compagnie, der laae i Tobosa, var ikke en eneste Mand undsluppen; men hvorvidt Myrderiet forresten havde strakt sig — dette havde hun endnu ikke været istand til at erfare.

„For ej at vække Mistanke om at hun vidste mit Skjul, maatte Josepha forlade mig længe før Dag, og stræbe at være hjemme før Morgenlyset begyndte at gryе. Atten eviglange Timer tilbragte jeg atter i sørgelig Eensomhed. Først da Midnattens Maane kastede sit blege Skjær ind i Aabningen af min Hule, vendte hun tilbage til sin længselsfulde Ven. Denne Gang bragte hun trøstende Efterretninger; det blodige Complot var de allerfleste Steder røbet eller opdaget saa betids, at mine Landsmænd kunde tage betryggende Forholdsregler.

„Morderne grebes, dræbtes eller adspredte sig; kun enkelte Franske bleve myrdede; men de øvrige concentrerede sig desto mere, indkaldte deres Forposter og Udvagter, eller forstærkede dem: kort at fortælle, Tobosa var een af de faa Byer, hvor den infernalske Plan saa fuldkomment lykkedes. Slutteligen havde hun ogsaa erfaret, at den Division, hvortil mit Regiment hørte, havde taget en fast Stilling to til tre Mile borte paa hiin Side Bjergene. Didhen besluttede vi med næste Daglys at tage vor Tilflugt. Men Skjæbnen havde besluttet det anderledes.

„Jeg vaagnede i Dagbrækningen; Josepha sov endnu trygt ved min Side. Sagtelig kyste jeg hendes Kind, og rejste mig, for at see om intet Tegn paa mine Landsmænds Nærmelse skulde lade sig tilsyne. Jeg gik udenfor Hulen. Sletten og alle Dale vare endnu skjulte i Morgenduggen; kun Bjergskovens Kroner ragede frem af det hvide Taagehav. Solen bebudede sit Komme ved Purpurglorien i Osten. Mit Hjerte blev inderlig bevæget;

min Sjæl oploftede sig, og, gjennemstrømmet af Følelser, der ellers ere fremmede i Feldten, faldt jeg paa Knæe, for at bede til den, der skabte Solen, Josepha og mig.

„Styrket og glædet ved Bønnen vilde jeg rejse mig op og vende tilbage til Hulen: da jeg blev revet bag over af flere kraftige Hænder, og bunden — jeg var i mine Fjenders Vold. En skrækkelig Overgang, min kjære Herre! Sex vilde Skikkelser omringede mig med Haanlatter, Spot og Forbandelser; iblandt dem min Josephas Fader.

„„Morder! Rover!““ skreg han: „„hvor har Du gjort af min Datter?““

„Jeg taug; jeg vidste ikke hvad jeg skulde svare, om jeg skulde røbe hendes Skjul eller ej; dog jeg valgte det Sidste; thi jeg maae bekjende: jeg frygtede for hendes Liv — mit eget ansaae jeg med god Grund som fortabt, og beredte mig paa at døe med en fransk Soldats Standhaftighed.

„„Gjør med mig — svarte jeg — hvad Eders blinde Had indskyder Eder; men forgrib Eder ikke mod Eders eget Kjød og Blod! Hvad kommer Josepha mig ved? Savner I hende, maae I søge hende andensteds; I har vel selv unge Karle, som en Pige kan faae Lyst til.““

— „Jeg lyttede, om hun endnu sov: jo! det var ganske stille i Hulen, hvis Indgang skjultes af tykke Myrthebuske.

„„Du kjetterske Pigetyv!““ raabte han igjen: „„saaledes slipper Du ikke; bekjend, eller døe!““

„Han satte mig en Dolk paa Brystet.

„„Stød til!““ sagde jeg rolig — „„dog holdt! endnu et Ord: om jeg nu siger Eder, hvor Josepha er, vil I saa tilgive hende, og lade mig bøde for os begge?““

„„Franske Hund!““ svarte han, „„jeg er ingen Barnemorder; hende skjænker jeg Livet.““

„„Men vi ikke!““ hørte jeg det hviske bag ved mig.

„Nu var jeg ganske bestemt paa ikke at røbe hende — blot hun ikke skulde røbe sig selv.

„„Josepha““ sagde jeg, „„har vel havt en Slags Godhed for mig; men jeg har ikke seet hende siden jeg flyede Eders Huus. Da jeg mærkede Uraad, tog jeg Afsked med hende; hun var meget bedrøvet, og sagde, at hun vilde gjøre en Fodvandring til hendes Tante i et Kloster, hvis Navn I selv maae vide; der kan I vel finde hende.““ —

„Denne Nødløgn gjorde et behageligt Indtryk paa den barske Leo; hans mørke Aasyn opklaredes noget, og han forlod os skyndsomt med den trøstelige Formaning til mine øvrige Vogtere:

„„Gjør det kort, og piin ham ikke forlænge! han er dog ikke værre, end hans øvrige Staldbrødre.““

„Nu begyndte en Raadslagning, hvorved jeg vel kunde bare mig for at lee. Een vilde have mig hængt strax ved Hovedet; en Anden ved Benene; den Tredie forbedrede denne Dødsmaade saaledes, at jeg skulde hænge med Hovedet i en Myretue, for — som han sagde — at more dem med mine Grimasser. Den Fjerde vilde have mig flækket midt igjennem i to Dele, ved Hjælp af tvende sammenbøjede Grene; men den Femtes Forslag vandt omsider eenstemmigt Bifald.

„„Longa““ sagde han: „„staaer med sine Gueriller inde i Bjergene, neppe en Miil herfra. Jeg var hos ham igaar, og hørte at han idag tidlig vilde være i Tuestadalen. Der skal holdes en lille fornøjelig Autodafé: de føre sex franske Kjettere med dem, som skulle

brændes levende; lad nu denne være den syvende, og bidrage med sin fordømte Krop til at forherlige Festen!""

„Ifølge denne kjerlige Beslutning, som Forsynet til min Frelse maae have indskudt Umenneskет, førte de mig nu med bagbundne Hænder hen til det antydede Sted. Jeg kastede lønligen et Blik om til Hulen, og tilsukkede den sovende Engel et smertuligt Farvel.

„Vor Vej faldt besværlig, ofte op ad stejle Klipper, atter ned ad, snart til den ene og snart til den anden Side, saa at det blev høj Middag, inden vi naaede til den frygtelige Dødens Dal.

„Hvilken Scene fremviste sig her! Et Hundrede eller flere Spanier laae, gik, eller stode paa den dunkle Skovslette, med deres lange Bøsser i Armen og Papiir-Cigarren i Munden. Midt imellem dem laae ni af mine ulykkelige Landsmænd koblede til hverandre. Longa, den skrækkelige Menneskeslagter Longa, stod foran dem, lænende sig paa Kaardefæstet, og betragtende dem med et skummelt, dødbebudende Smiil.

„Saasnart Hoben blev os vaer, istemte den et Glædesbrøl, der besvartes af mine Førere med et lignende. Jeg blev slængt hen til mine Cammerater. Nu først bemærkede jeg, at der inde i Kredsen var oprejst ni smaae Baal af tørre, raadne og grønne Grene; det sidste viste mig de nedhængende friske Blade, og jeg kunde heraf slutte mig til vore forlængede Pinsler."

„Da mine Førere havde aflagt Beretning mig angaaende til Guerillachefen, sagde denne: „„Gesvindt Børn! reed ogsaa en varm Seng op til denne Kryster; thi om fem Minutter tager Comedien sin Begyndelse. Muntert! vi har endnu en lang Marsch at fuldende inden Solen gaaer ned.""

„At dø paa Valpladsen, min Herre! falde for ærlig Soldaterhaand — det er Intet; det gaaer som en Dans; men at henrettes som en Forbryder, at massacreres af fejge Kjeltringer, af Skovrøvere og Galejcandidater — det er Helvedes Pine for en honnet Krigsmand. — Tragedien begyndte: mine ni Landsmænd bleve bundne kastede hver paa sit Baal, og surrede fast, medens man tilberedte det tiende for mig. Ak! min Herre! jeg har været i elleve store Batailler, og i fem og tredive Skjermydsler; men aldrig var jeg saaledes tilmode, som i denne Forfærdelsens Time. Den staaer for min Sjæl, som om det havde tildraget sig igaar.

„Endnu efter saa mange Aars Forløb drømmer jeg mangen Gang om denne Helvedes Fest, og opvaagner i Forskrækkelse. Endnu seer jeg mine Vaabenbrødre paa Baalene, og deres Bødler grinende og hylende omkring dem; endnu seer jeg dem tænde an, seer Røgen qvalme op igjennem Grenene, Luen slikke efter dens Bytte; jeg hører dens Knistren og Buldren, og derimellem de Ulyksaliges Smerteskrig, og Bødlernes sataniske Skoggren. Jeg forbandede min Fødselsdag; jeg ønskede, at Klippen vilde falde ned og knuse mig; jeg forsøgte at nedsvælge min Tunge, og saaledes qvæle mig selv, som jeg har hørt om Negerne; jeg hævede min Overkrop ivejret for at knuse min Pande mod en Træstub — forgjæves! jeg kunde ikke naae den. Da tilknugede jeg mine Øjne, og ønskede, at jeg ogsaa kunde have tilstoppet mine Ører, ja dødet med eet alle mine Sandser. Men nu grebe Uhyrerne mig, min Tuur var kommen, og det lindrede virkelig min Sjæls Marter, at jeg nu kunde ombytte den med Legemets, og snarlig see en Ende paa begge.

„Jeg sad bunden til en Pæl paa min haarde Dods-

seng. Mine Vaabenfællers rundt omkring mig vare nedsunkne i Aske og Emmer, der endnu ulmede og uddampede en qvælende Stank af de halv forbrændte Legemer.

„Longa tog selv en Brand, holdt mig den først under Næsen med de Ord:

„„Lugt nu, Du franske Hundehvalp! de spanske Jasminer!““ og stak derpaa Baalet an forneden paa alle fire Hjørner.

„Jeg hørte det knittre under mig, Røgen steeg mig op i Næsen — det begyndte at varme — jeg skjænkede min Keiser og min Kjereste hver en smertelig Tanke, og befalede min Sjæl Gud i Vold — — da, da knaldede Geværer, klirrede Sabler, da lød som Himmelmusik det velbekjendte

„Vive l'empereur! allons allons, braves français!“ *)

„Kuglerne, mine Venners, mine Befrieres Kugler peeb mig om Ørerne. Jeg drejede mit Hoved om til den Side, hvorfra de kom, og see! det var dem! det var mit eget Regiment. Frels mig, frels mig, Cammerater! inden jeg brænder! raabte jeg, allerede næsten halv qvalt af den hede Qvalm. Men man hørte mig ikke, kunde vel ej heller see mig for Krudtdamp og Røg af selve Baalet. Jeg vilde atter raabe; men mit Raab blev til en afmægtig Hvæsen. I dette Øjeblik saae jeg nogle af mine Bødler liggende paa Jorden, trufne af de franske Kugler, og de Øvrige iilsomst flygtende ind ad Skoven til, ligesaa ivrigen forfulgte af mine Cammerater, der alle, uden at see mig, fore forbi. Min Fortvivlelse havde naaet den allerhøjeste Pynt — “

Her holdt min vakkre Robert inde, greb begge sin Kones Hænder, trak dem med Heftighed op til sit Bryst, og bedækkede hendes Kinder med Kys og Taarer.

*) Leve Keiseren! fremad, tappre Franskmænd!

„Ja min Herre!“ blev han atter ved, „denne Engel sendte Gud til min Frelse. Jeg saae igjennem Røgen og Ilden, hvorledes hun kom farende med en Ørns Hurtighed, sprang op paa Baalet, overskjar med en Dolk den Stikke, som bandt mine Hænder til Pælen, og — segnede livløs ned i mit Skjød.

„At springe op, tage hende i mine Arme, og fare ned af Baalet ved den Side, Ilden endnu mindst havde angrebet — alt dette var hurtigere gjort, end jeg nu har fortalt det. Tre Favne derfra sank jeg til Jorden med min dyrebare Frelserinde. Et Par af mine Cammerater kom til — jeg greb den enes Vandflaske og bestænkede Josephas forbrændte Ansigt. — Hun kom tillive, hun aandede atter; men — o Gud! mit Liv havde hun kjøbt med Tabet af sit Syn —“

— Her kysede han atter med inderlig Ømhed og nye Taarer sin Hustrues for evigt udslukte Øjne.

„Jeg kan ikke“ sagde han hulkende, „jeg kan ikke blive ved — fortæl, Josepha! fortæl Du selv, hvorledes Du frelste mig!“

Han satte hende blidelig tilbage i hendes Stol, rejste sig og gik i hæftig Bevægelse nogle Gange frem og tilbage i Værelset.

Josepha foldede sine Hænder og sagde med et fromt Smiil:

„Gud har frelst Dig — jeg ikke; jeg udfandt Intet af mig selv; en højere Viisdom indgav mig Alt, hvad jeg skulde gjøre. Da jeg hiin rædselfulde Morgen opvaagnede i Hulen, udstrakte jeg Armen efter Robert, som jeg troede at finde ved min Side — hans Plads var tom — jeg kaldte — der kom intet Svar. Jeg sprang forskrækket op og ilede hen til Udgangen. Mellem

Myrthernes Blade saae jeg flere Skikkelser bevæge sig; jeg hørte min Faders Røst, Roberts Røst — Blodet standsede i mine Aarer, jeg stod maalløs og stiv af Forfærdelse.

„Endelig nærmede jeg mig Buskene, bøjede lettelig Kvistene tilside, og saae og hørte nu Alt, hvad min Mand allerede har fortalt. Flere Gange stod jeg paa Spring til at bryde frem, og kaste mig for min Faders Fødder; men et Blik paa hans vilde Ledsagere, blandt hvem jeg gjenkjendte vor Nabo Alverde, hvis Haand jeg kort tilforn havde afslaaet, sagde mig, at alle mine Bønner vilde være spildte. — De gik. Jeg sprang frem paa Bjergryggen, kastede mig ned og bad til den Benedidede om Redning for min arme Robert. Jeg blev bønhørt. Langt borte paa Sletten viste hun mig en stor Hob Krigere — det var Roberts Regiment.

„Jeg fløj over Bakker, Dale og Bjergelve; ja, jeg troer vist, at jeg af Engle blev baaret igjennem Luften, saa hurtig, saa let og sikker kom jeg afsted og naaede den franske Hær. Obersten gik foran; jeg kastede mig for hans Fødder, og besvoer ham at frelse Robert og endnu flere Fanger, hvem Guerillerne nu stode i Begreb med, under de grusomste Pinsler at aflive: jeg tilbød mig selv som Vejviserinde. Alle Stier og Gjenveje til Tuestadalen kjendte jeg nøje, og at jeg endda neppe kom tidlig nok for at befrie min Elskede, det har De, min Herre! nu nyligen hørt.“

Robert tændte sin Feldtpibe anden Gang, satte sig i den forrige Stilling, og vedblev som følger:

„Jeg var ej heller sluppen ganske uskadt af Skjersilden: mit Haar var afsvedet i Nakken, og begge mine Hænder, der havde været bundne paa Ryggen, temmelig

forbrændte; thi paa den Kant af Baalet maae Luen først være brudt igjennem, og der var det ogsaa, ved at overskjære Strikkerne, at min Josepha fik sin Skade. Vi sade begge paa Jorden; hun lænede sig endnu halv afmægtig og smertefuld til mit Bryst. Imidlertid kom Soldaterne efterhaanden tilbage fra Jagten efter Longa og hans Bande, og flokkedes omkring os.

„Omsider nærmede Oberſten sig; Kredsen aabnedes, og han traadte hen til os.

„„Foudre, Camérade!““ sagde han, „„Du har været temmelig i Ilden; men hvem er den smukke Pige, Du skylder din Redning? Jeg seer, Du har gjort godt Bekjendtskab i Toboſa. Mon dieu! hun er værre medhandlet end Du — Du skal i Lazarethet; men hvad gjør vi med hende?““

„Hvor jeg er, min Oberſt!“ svarte jeg, „der maae hun ogsaa være; vi to kan ikke mere adskilles.“

Han smilte:

„„Meget vel, min Ven! men her i dette fordømte Land er ikke Tid eller Lejlighed til lange Amouretter. — Hvor boer Du, Lille? Kan Du selv finde hjem, eller skal jeg lade Dig escortere?““

„„Ak, min Herre!““ svarte hun, „„jeg har ikke mere noget Hjem; vær naadig imod mig og Robert, og lad os blive samlede! Lad mig blive hos ham den korte Tid, jeg maaskee har tilbage. For Guds Skyld, Hr. Oberſt! vær dog barmhjertig!““

Hun udstrakte bedende sine Hænder mod en anden af de hosstaaende Officierer; Oberſten var gaaet bagtil og betragtede min forbrændte Ryg og svedne Nakke.

„„Jeg er ikke Oberſten;““ sagde Officieren: „„see paa den, Du taler til, min Skat!““

„„Ak Gud! jeg kan ikke see““ sukkede hun.

„Da var det først jeg vidste, hun var blind. Min Oberst! — raabte jeg nu; — dog troede jeg ikke selv, at hun for bestandig skulde have mistet sit Syn — De seer, hvad hun har tabt for min Skyld, Hjem og Fødeland og Forlighed — “

„„A la bonne heure!““ afbrød han, „„tag hende saa med! men Du maae ikke overlæsse Dig selv med Bagage — gjør et Par Børe af Grene, Soldater! bær dem ned til Vognene, og lad dem saa følge med de andre Saarede!““

„De kan ikke forestille Dem, kjære Herre! hvad min stakkels Lille maatte udstaae, inden vi naaede Lazarethet, og endnu mindre den Taalmodighed, hvormed hun bar alle Smerter. Jeg selv, min Herre! jeg laae ikke heller paa Roser; men jeg — jeg var Soldat.

„Inden vi bleve helbredede gik to Maaneder hen; de vare ikke de værste i mit Liv. Vi havde vore Feltsenge Side om Side; Haand i Haand indslumrede vi, og med ømme Haandtryk vaagnede vi: vor bestandige Samværen forsødede alle vore Lidelser. — Paa een Dag forlode vi Sygelejet, og paa samme Dag bleve vi forenede ved Kirkens hellige Baand.

„Men nu kaldte mig min Pligt fra min elskede, min blinde Hustrue: Jeg maatte følge Regimentet og hun Bagagen. De kan tænke Dem, min Herre! hvad hun led: Savnet af mig, den uophørlige Frygt for at miste mig, hendes eneste Ven og Tilflugt i Verden, og dertil Tanken om det arme Væsen, hun bar under sit Hjerte! Næsten hver Dag kunde hun høre Kanonernes og Bøssernes Torden, hver Dag vidste hun mig imellem fjendtlige Kugler og Sværd, — hver Aften maatte hun berede sig paa at erfare min Død eller Lemlæstelse.

„Og dog udholdt hun, med en Heltindes Standhaftighed, saa mange, saa langvarige Legems og Sjæls Lidelser. Et Kys af mig var nok til at lade hende glemme en heel Uges Elendighed. Ja selv glemte jeg Døden, der næste Dag i tusinde Skikkelser lurede paa mig, naar jeg blot nogle Øieblikke kunde hvile i hendes Favn. Naar jeg da langt borte udraabte hendes Navn, og hun kjendte min Røst, o! hvor skjalv hun af Glæde, hvor udstrakte hun Armene og famlede efter mig; hendes Mund søgte min, hun knugede mig til sig, som om hun aldrig mere skulde slippe mig af sit omme Favnetag. — Ikke sandt! Maman! Du troede, at enhver Omarmelse var den sidste?"

— Josepha omfavnede ham, som om det nu igjen skulde være Tilfældet.

„Dog, Himlen" tog han atter Ordet, „forbarmede sig over os, paa en Maade, vi aldrig selv havde været istand til at udtænke: den — gjorde ogsaa mig til Invalid. I en Bataille sprang en Bombe tæt ved mig. Jeg fik en voldsom Contusion i Hovedet, der for flere Dage berøvede mig Bevidstheden. Da denne vendte tilbage, var og blev jeg stokdøv.

„Jeg fik nu min Afsked, og Josepha og jeg ilede herhid med et hjemvendende Regiment. Min Fader var imidlertid død, og dette Huus var nu min Ejendom; vi tiltraadte det saa betids, at min Hustrue her fødte mig den første Datter.

„Og nu, min kjære Herre! har jeg fortalt Dem vor Historie. Den er ganske sandfærdig, og De kan endvidere fuldkommen troe mig, naar jeg siger Dem: at Tabet af vore Sandser ikke gjør noget Skaar i vor

huuslige Lyksalighed — tvertimod opfyldes paa os det bekjendte Sagn: der gives intet lykkeligere Ægteskab, end det, hvor Manden er døv og Konen blind."

Her sprang han op og trykkede under munter Latter et hjerteligt Kys paa Hustruens smilende Mund.

Letacq.

I.

Hjertenskjære Ven!

Dersom det sorte Segl for Brevet har indjaget Dig nogen Forskrækkelse, saa lad disse første Linier igjen berolige Dig med Hensyn til den Familie, Du elsker! Den er endnu heel og urørt af Dødens Knokkelhaand; og dog har han været her i Huset, den Ubønhørlige, og taget med sig et elskeligt Væsen, hvis Savn vi alle føle, fra mig selv af og lige ned til det yngste Menneske paa Gaarden — min lille treaarige François.

Du vide da: igaar otte Dage ledsagede vi til hans jordiske Hvilested vor gamle kjære Letacq.

Det var en Begravelse, om hvilken mine Bønder sagde, at ingen Greve kunde forlange den bedre. Og vistnok, dersom Liigkarens Sorg kan betragtes som Maalestokken for den Hedengangnes Værd, da blev François Letacq fyrstelig begravet.

Gaardens mandlige Tyende bar hans Kiste; udenfor dem gik det kvindelige. Nærmest Liget gik Mademoiselle Partonneaux og lille François: han som Navne, hun som Landsmandinde, vare jo hans Nærmeste.

Derefter kom mine øvrige sex Børn — Par om Par — min Kone og jeg, Forvalteren, Hovmesteren, Skrivere, Kammerjomfruer, Husholderske ɔc. ɔc., samt adskillige Lind-

budne fra Præstens; Ingen blev hiemme paa Liliedal, uden Vægteren og den gamle sengeliggende Kirstine.

Den almindelige — jeg kunde næsten sige trivielle — Skik, med Blomsterstrøening, anbragtes her ikke uden rørende Betydning; det var jo Blomstergartnerens Børn, der fulgte deres Fader i Graven! Enhver af Følget bar sin Krands, den mine Døttre havde bundet, og det saaledes, at hver Krands bestod kun af een særskilt Blomsterart.

Jeg har været med, hvor Sarkophagen prydedes med Kaarde, med Stjerner og Ordensbaand; men prægtigere tyktes mig her disse Naturens simple Insignier, disse Kjærlighedens og Venskabets, Sorgens og Trostens, Savnets og Haabets Symboler paa Gartnerens Kiste.

Og ingen Krands henlagdes uden en Taare, eller dog et oprigtigt Suk; thi var der vel Nogen blandt dem alle, som ikke af den venlige Letacq havde modtaget snart en Blomst, snart en heel Bouquet, altid ledsaget af et Nik, et Smiil, eller en godmodig Skjemt?

Du har viist ikke glemt ham, den gamle Cavalier, naar han i sin Søndagsstads kom trippende med Blomsterkurven paa Armen og uddeelte Floras Gaver? Min Mariane har høist træffende aftegnet ham i hans snevre, grønne, eenradknappede Kjole, som altid var hægtet lige under det vældige Kalvekryds, i den gule langskjødede Vest, de blaaflammede Bomuldsstromper og solvspændte Skoe, og Hatten kjækt paa det ene Øre. Karle og Piger, lutter virkelige Portraiter, slutte en Halvkreds foran ham — thi han har Ryggen imod Haugeporten, for at værge sin Skat; ellers skulde de roverske Hænder spilde ham Fornøjelsen af en skjønsom, og med vittige bonmots krydret Uddeling. — Det Øieblik er valgt, da han rækker en

kæmpemæssig Malkepige en Solsikke saa stor som en Tallerken, med de Ord: „ma beditt! un beddi Boloms!“ —

Men jeg kommer fra Begravelsen. Da Liget var nedsænket, afsang mine Børn følgende, af Hovmesteren forfattede Smaavers:

Du visnede med Løvet,
Og sank i Døden hen;
Thi vil dit Støv med Støvet
Forene sig igjen.

Din Blomstertid er omme
Paa denne Verdens Øe;
Thi maae til Jorden komme
Du som et modent Frøe.

Af Jorden est Du kommen
Til Jorden maae Du gaae,
Og atter Du til Dommen
Af Jorden skal opstaae.

Efter Jordspaakastelsen holdt Præsten en kort, men meget passende og hjertelig Parentation over de Ord: „Jeg er en Fremmed og en Gjæst hos Eder; giver mig en Ejendom til en Begravelse!“

Og da nu denne Ejendom af vor kjære Gjæst var taget i Besiddelse, da dette hans ydmyge Vinterhuus var tækket med sit Grønsvær, istemtes efterstaaende Slutningsstropher:

Nu lade vi ham sove
I Jordens Moderfavn!
Fra Livets vilde Vove
Han fandt sin trygge Havn.

Sødt hvile han fra Sorgen
I dybe Natteroe!
Til evigt Foraars Morgen
Skal aabne Gravens Boe.

Hvad Mørket her omfatter,
Igjen dog Lyset seer.
Det Frøe fremspirer atter
For ei at visne meer.

Graven er midt østen for Kirkens Gavl, tæt ved Muren. Den skal indhegnes med et Jerngitter og prydes med en Steen, som jeg lader komme fra Kjøbenhavn, og som endnu en Række af Aar skal bevare den Saliges Minde herneden, hvor dog Intet foreviges, men Alt er kun „for en Tid."

Og hvor snart kan ikke den Tid komme, da man paa dette Marmor vil læse:

„François Letacq,
født paa Chateauvieux i Frankrige 1768,
død paa Lilliedal i Danmark 1833.
Han var et godt Menneske,"

og spørge: „hvad monstroe det var for en Letacq? hvorledes er Du kommen til at lægge dine Been her i Danmark? Et godt Menneske! det er meget sagt — det er en stor Roes, naar den sand."

Jo, sand er den; og Du glemmes vist ikke der, Du gode Sjæl! der, hvor Monumenterne ere varigere end Marmor.

Siden denne Dag har saavel jeg selv, som min hele Familie, fornummet den Tomhed, som følger ovenpaa en kjer Vens Bortrejse, paa Adskillelsen fra et behageligt Selskab: man har ingen Huen af sit Arbejde, ingen Stadighed nogensteds, man drives uvilkaarligen hid og did med en Slags Uro, liig den, som en fangen Trækfugl yttrer mod Rejsetiden.

Vel ti Gange om Dagen har vi været i hans Kammer, beseet alle hans smaae Efterladenskaber, og gaaet

igjen: vi har kigget til hans Lommeuhr, som nu er gaaet istaae, men som Ingen af os har tænkt paa at trække op; bladet i hans sølvspændte Bønnebog — et gammelt Arvegods i hans Familie — trukket Gardinet bort fra hans Garderobe, og trukket det for igjen; stirret paa hans tamme Stillits, der maaskee skulde have sværtet tildøde, hvis den ikke selv havde mindet os ved at drage sin tomme Ædekop og Fingerbølle op og ned; og endeligen kastet et Blik til hans halvt henvisnede Rosentræe, som Christian først igaar sandsede at vande.

Komme vi i Haven, gaaer det os ligesaadan: vi gaae fra det ene Kvarteer til det andet, fra Blomst ill Blomst; finde ikke, vide ikke hvad vi søge — ak! det er Gartneren, der fattes; det er den ejegode, den ædle Letacq! han har forladt sine Blomster.

„De visne af Sorg og Længsel," siger Julie.

„Asteren ikke" siger Mariane, „den veed, hvor han er — den seer op til Himlen til de andre Stjerner efter ham." —

Meest bryder os vor lille François med sine mange Spørgsmaal: „hvor er store François? lille François vil hen til ham! Er han paa Kirkegaarden? er han hos vor Herre? — det siger Mo'er — mig vil ogsaa til vor Herre — "

Og saaledes gaaer det i eet væk: den lille Sladdermund, troer jeg, tænker endnu meest paa sin bortfarne Ven, som om det anede ham, at han var den, der først skulde glemme ham.

Aldrig glemmer jeg hans Afsked med os. Det var den samme Dag, som han døde om Natten; han yttrede selv det Ønske, at sige os det sidste Farvel. Han var ved sin fulde, sin lyse Forstand, og dertil i en Sinds-

stemning, som kun en god Sjæl beholder i det store Øjeblik, da den flytter fra et reent og uvanhelliget Legemet.

Da vi traadte ind i Kammeret, sad han overende og ventede paa os; min ældste Søn stod ved Hovedgjerdet og understøttede ham — det var just hans Tuur at passe den Syge. — Oldingens Livskræfter syntes, inden de vilde forlade Legemet, alle at have forenet sig i de klare, spillende Øine; den rejsefærdige Sjæl havde nu kun dette ene Organ for Meddelelsen af sine ømme Følelser: han saae vexelviis paa os alle, smilte og nikkede.

Længst og inderligst dvælede hans Blik paa lille François, hvem min Kone bar paa Armen; Barnet rækkede efter sin gamle Ven — min Kone lagde Gluttens Læber til den Døendes blege Mund — de sidste Taarer randt over hans Kinder — Mælet vendte engang tilbage, for sidste Gang hviskede han sit „adieu mon ami!" — hans Øjne brast, den salige Sjæl var ikke mere i Legemet.

Det har altid forekommet mig, at Alderdom var en Tilstand, en Beskaffenhed, der alene angik Legemet. Det syntes vel, som om visse Sjælskræfter tabe sig, svækkes, forældes: Hukommelsen, for Exempel, aftager i Hurtighed, Klarhed og Omfang, ligesom de Sandser, ved hvis Hiælp Kundskabernes Forraad indsamledes, vorde affældige: Skarpsindigheden sloves, Dømmekraften slappes; dette kalde vi at gaae i Barndom! et skjønt, et ædelt Udtryk for den, der opfatter den rigtige Betydning: „Oldingen bliver atter Barn", er det ikke det samme som „han bliver ung igjen?" Sjælen boer i et gammelt Huus, hvorved den kedes og ledes. Den vorder barnlig paany, at den forynget kan hensættes i evig Ungdoms Stand.

Det er høist mærkeligt, at i den høje Alderdom forsvinder Livets mellemste Periode først af Erindringen;

Barndomstidens Minde holder sig længst og klarest, eller oftere: vender, efter flere Aars Forglemmelse, i fuldkommen lyse Billeder tilbage. Ufyldsalderen kommer igjen, den forjager, formørker det med Sorg, med Anger blandede Minde om en urolig, mojefuld Manddom, for atter, i yndigt, skyfrit, ufordunklet Morgenskjær at fremstille Livets skjønne Vaar: „vi blive Børn igjen, for vi kunne komme ind i Himmelens Rige."

Jeg er ikke vis paa, om Du fuldelig forstaaer mig, eller om jeg tydelig nok kan udtrykke mine Tanker; men til Oplysning vil jeg meddele Dig et meget betydningsfuldt Exempel.

Natten for vor elskelige Vens Død vaagede jeg den sidste Halvdeel hos ham. Han havde ligget et Par Timer i dyb Søvn; pludselig vaagnede han, udstrakte sine Arme, og hvidskede omt fortroligt:

„Suzette! her er Jongvillen, jeg lovede Dig — kom nu, og kys mig for den! din Maman bryder sig jo slet ikke derom — kom, søde Suzette!"

Og i denne Tone vedblev han saalænge at phantasere om en Kjærlighed, som var fyrgetyve Aar gammel, og som han i Sundhedstilstand saare sjelden, og stedse med Nolighed, ja næsten med Ligegyldighed omtalte; og — synderlig nok — jeg hørte ham nu første Gang, efter næsten ligesaa lang Tids Forløb, tale Modersmaalet reent og ublandet med danske Ord, dette gascogniske Maal, som forekommer de øvrige Franske saa snurrigt, men mig saa naivt og hjerteligt.

Denne Suzette, hans inderlig Elskede, hvem han havde saa højmodigen frasagt sig, for at opfylde ædlere, men tungere Pligter, hun var da endnu ikke udslettet af hans kjærlige Erindring ved et Mellemrum af fyrgetyve

Aar og fire hundrede Mile! Han var nu igjen den fyrrige, forelskede Yngling, der kun levede og aandede i Kjerlighed! han sværmede atter omkring ved Dordognes Bredder, imellem Medocs Viinhaver; bandt Krandse af Jonquiller og Jasminer, for at smykke Ungmøens glindsende Ravnehaar! han dansede atter ved hendes Haand i de svale, duftende Orangelunde! han var atter den kjelne Knøs paa atten Aar.

Saa ældes da Kjerlighed aldrig! den kan slumre en Levealder, men den opvaagner igjen paa Gravens Rand, den vaagner med Ungdoms Kraft i Oldingens Barm, i hans brystende Hjerte, naar han nærmer sig Dødens skumle Porte — mon dette for evigt at døe? for at følge Støvet i Graven? for med et falsk Haab grusomt at daare den bortflygtende Sjæl? mon ikke meget mere for med saa sød en Anelse at mildne dens Bortgang fra Legemet, dens sidste Kamp mod Frygt og Smerte?

Hvor dog Alt minder mig om den bortgangne Ven! — Imorges kommer Skytten, og fortæller mig, at han for et Øieblik siden har seet den første Sneppe.

„Det er Skade" lagde han til med et kunstlet Smiil, „at Letacq ikke levede saalænge til at han kunde tage den Jagt med — det var en Karl til Snepperne"

Da han satte Hovmesteren af, raabte han til ham: „Pas nu vel paa! det var altid salig Letacqs Post."

Den gode Student er en maadelig Jæger; han fejlede tre Snepper efter hinanden: da raabte Skytten vranten:

„Det skulde være Letacq! tirez haut! — bous! der laae hun!"

— Ogsaa jeg skød et Par slemme Bommere.

„Det er længe siden" brummede den Gamle, „at jeg saae naadig Herre skyde saa tidt forbi — det er" lagde han

bandende til, „som om vi ikke kunde faae Snepper, undtagen vi havde ham med — den Sacrenoms Letacq!“

Men det falder mig nu først ind — ja tilforladelig! Du er vist ganske uvidende om den Afdødes Ungdomshistorie. Nu husker jeg først, at jeg under dit sidste, alt for korte Ophold paa Lilliedal ikke fik Tid og Lejlighed til at fortælle Dig den. Jeg havde neppe begyndt, før min Naboe kom, afbrød mig, og tog Dig saa bort med sig.

Jeg maae opfylde dette mit hidtil forglemte Løfte, at ikke Alt, hvad jeg foran har skrevet, skal vorde Dig end mere uforklarligt, end den grevelige Families Forhold til Gartneren allerede dengang var Dig.

Allerbedst, jeg sender min sal. Faders selvegne Haandskrivt, som efter hans Død fandtes i hans Gjemme, forseglet og adresseret til mig. En stor Deel af Indholdet — især for saavidt Letacq vedkommer — var mig af hans mundtlige Fortællinger allerede dengang bekjendt; og jeg seer ingen Grund til at dølge nogen Omstændighed for Dig, mine dyrebare, prøvede Ven! Efter Afbenyttelsen udbeder jeg mig Manuscriptet tilbagesendt. —

Gid Du kunde bringe det i egen høistkjære Person!

Naar Du vorder færdig med Læsningen, vil Du sikkerlig anden Gang tage dette Brev i Haanden, billige — ja dele de Følelser, der have dicteret det.

Min hele Familie hilser Dig paa det Venligste — Levvel!

II.

Den gamle Grev Lilliedals Haandskrivt.

Jeg var imellem ni og ti Aar, da min Fader førte mig til det sydlige Frankrig. Jeg var bestemt til at arve Tante Heloise, der ejede et Gods i det fordums Gascogne, var Enke, og uden Børn; men paa det Vilkaar, at hun selv vilde besørge min fremtidige Opdragelse, indtil jeg naaede mit attende Aar.

Da, — saaledes var Planen lagt — skulde jeg erholde en Officierplads i Garden, ved hvilket Corps hendes afdøde Mand havde staaet som Major.

Min Fader opholdt sig kun en Maanedstid paa Chateauvieux, for at see, hvorledes jeg vilde finde mig i min nye Stilling, og forlod med ømme Afskedstaarer en Søn, som han aldrig mere skulde omfavne, men hvis Lykke han fandt sig forpligtet til paa denne Maade at fremme, da min ældre Broder, som Stamherre, var bestemt til at arve Grevskabet.

Det varede længe, inden man formaaede at trøste mig over Tabet af Forældre, Sødskende og Fødestavn. Min Hjemvee var saa hæftig og vedholdende, at Tante omsider troede at maatte forbyde Alle og Enhver i min Nærværelse at nævne Danmark, Lilliedal, og, kort sagt, hvilketsomhelst Ord, der kunde minde mig om Fødelandet.

Paa den anden Side stræbte hun af al Magt at gjøre mig det nye Hjem og alle dets Omgivelser saa behagelige og kjære som muligt; hun spadserede med mig i Slotshaven, der var anlagt i hiin stive Smag, med lige og brede Gange, den ene som den anden; Hække af Tax og Ligustrum, der vare pyntede med udklippede Pyramider, Kugler og andre Figurer baade af livløse og levende Ting;

store Runddele med Springvand i Midten og Fisk i Kummen; et Vandfald en miniature paa femten Trappetrin — af Tidslede talte jeg dem adskillige Gange — samt adskillige Terrasser, hvis Opgange forsvaredes af Træsoldater, der havde det Fortrin fremfor de sædvanlige af Kjød og Been, at de aldrig behovede at afløses.

Herfra forskriver sig denne min virkelig overdrevne og ubillige Modbydelighed for den franske Havekunst, og udelukkende Forkjærlighed for den nyere engelske. Jeg indseer ret vel, at hiin ogsaa har sine smukke Sider; at det ej alene er Kunstens Sag, at komme Naturen til Hjælp — som, paa Vejen sagt, ret godt veed at hjælpe sig selv — men ogsaa at opfinde Noget paa egen Haand. Hvorfor skulde vel det Krogede alene være skjønt? Hvi denne eensidige Yndest for krumme Gange, der dog minde om det ene Menneskes mosommelige Fremslæben, det andets listige, slangeagtige Fremsnigen, og, kort sagt, Alles Omveje for at naae et Maal, som paa lige Vej ligger langt nærmere? Kunne ikke de snorrette Alleer ligesaavel erindre Vandreren om Dydens og Sandhedens afmaalte Bane? Terrasser om den stejle og besværlige Opgang til Ærens Tempel, eller om den bratte og farlige Nedgang til Lasternes Afgrund? —

Men, som sagt, Trang og Længsel prægede i min unge Sjæl et Indtryk, som aldrig udslettes.

Endmere beklager jeg, at noget Lignende fandt Sted med Henyn til den franske Digtekunst: jeg fik samme Lede til Racine og Corneille, som mangen Skolediscipel til Horats og Ovid, og det af samme Aarsag. Hver Aften maatte jeg fremsige mit bestemte pensum, modtage Rettelser for min Tone og Udtale, og derpaa høre Tante Elses

egne Declamationer, saalænge til Ole Lukøje meldte sig, og gjorde Ende paa de æsthetiske Forelæsninger.

Dog langt kjedsommeligere faldt mig hendes Prædikener over Adelskab, dets store Nytte og høje Værd, hvilke allesammen endte sig med Sammenligninger mellem fransk og dansk Adel, og hvori den første stedse beholdt Fortrinet. Den højeste Grad af Torturen var det, for Tanten saa vigtige og behagelige Studium af vor Families og hendes afdøde Mands Stammetræer.

Alle mine Forfriskninger fra disse Arbejder bestode i at spille Fjederbolt med Hovmesteren — der ikke heller havde stort Andet at bestille — samt i at drille Tantens Skjødehund, Charite; at sige, naar hun ikke var tilstede.

Omsider fornam hun dog, at jeg tog af baade i Munterhed og Kræfter, og da hun efter sin Maade virkelig elskede mig, fandt hun paa at give mig Legebroder: det var Letacq.

Slotsgartnerens Søn blev saaledes forundt Adgang til de indre Gemakker; dog under saadanne Indskrænkninger, at dersom Reglementet kunde blevet fulgt i al sin Strænghed, vilde vore Lege blevne til en Tvang for os, istedetfor en Moroe: han maatte nemlig ikke tiltale mig anderledes, end med et „Monsieur le Comte!" bukke dybt for mig, naar han kom og gik, uden Knur finde sig i alle mine Luner — ja selv i Skjældsord og Slag, om saadant skulde behage mig, med meget mere; Alt under Straf af evig Forviisning fra Hove.

Men saasnart vi vare ene, dispenserte jeg ham fra denne for os begge piinlige Etiquette: thi af Adelsnykker havde jeg ingen medbragt hjemme fra, og de, Tanten vilde indpode mig, sloge fejl, formedelst hendes mig saa modbydelige Methode. I hendes eller Hofsindernes Nær-

værelse maatte jeg nødvendig forstille mig, om jeg vilde beholde en Cammerat, der snart ved sin Munterhed, Godmodighed og opfindsomme Aand blev mig uundværlig; men paa vor egen Boldgade, i Haven, i Skoven og Marken, paa Ridetoure, ved Fiskerie, Fuglefangst og saa videre, heed jeg simpeltvæk „Louis“ som han „François.“

For at vorde uddannet til en fuldkommen Cavallier, lærte jeg naturligviis at danse, fægte og ride, og paa min indstændige Begjæring deeltog Gartnersønnen i alle disse adelige Øvelser, skjøndt Tanten i Førstningen hæftig satte sig derimod. Men uagtet hendes despotiske Overherredømme, sik jeg efterhaanden det rigtige Greb paa at dreje hende efter min Villie. Det gik hende ikke bedre, end mangen en mægtig regjerende Dronning, der uden at vide det danser efter den endnu mægtigere Yndlings Pibe.

Jeg vil ile forbi et Tidsrum af otte Aar, fordi det Intet indeholder, som jeg finder værdt at optegne. Om jeg derfor, efter Digteres og andre sværmerske Sjæles Talebrug, bør kalde denne mit Livs sorgløse og daadløse Periode fortriinsviis „den lyksalige,“ drister jeg mig ikke til at afgjøre.

Men vist er det: min Erindring dvæler nu langt hellere ved de paafølgende Aars Farer og Trængsler; og kan dette vel ansees som en retfærdig Naturlovs fyldestgjørende Erstatning for de stormfulde Dages Frygt og Møje. Saaledes taler den gamle Søemand ikke om sine heldige Sejladser, hvor Elementerne vare ham gunstige, hans Arbejde lidet og let — Alt for Datiden behageligt, men eensformigt; Stormene derimod, Havsnød, Skibbrud, Livsfare, disse Begivenheder staae levende, altid nærværende for hans Indbildningskraft; om disse taler han gjerne

med atter opblusende Ungdoms Ild. Billedet af en skyfrie Himmel, et roligt Hav, efterlader kun svage Indtryk paa hans Hukommelse; men dybt indpræge sig de mørke, af Orcanen og Lynilden sønderrevne Stormskyer, de bjerghøje fraadende Bølger, dem han med Mod og ved Dygtighed undertvang eller undflyede.

Ridende, dansende, fægtende, spøgende, fiskende, naaede jeg den Alder, da Livet begynder at vorde Alvor; jeg manglede endnu kun Portd'epee og Epauletter for at naae den Bestemmelse, min Tante havde taget med mig; men Skjæbnen havde taget en anden.

Jeg nærmede mig det attende Aar paa samme Tid som Frankrige modnedes til hiin store Crisis, der vendte op og ned paa alle statsborgerlige Forhold, og hvis Virkninger endnu fornemmes over den hele Verden.

Jeg anede, saa lidet som de fleste Andre, hvorhen Notablernes Sammenkaldelse vilde føre; jeg var, i saa Fald, ikke mere fremsynet, end Calonne selv; at Tante Else var ligesaa klog som jeg, lader sig let begribe. Vi ansaae denne Begivenhed som Noget os ganske vedkommende: „L'état, c'est le roi," tænkte vi med Louis quatorze ved hvilkensomhelst Statsbegivenhed, og drømte mindst om, at Stat og Konge saa snart skulde staae adskilte, ja fiendtligt, mod hverandre, at Venskabs og Kjærligheds skjønne Baand saa mangelund skulde sønderrives, de blødeste Hjerter selv forhærdes — kort alle Naturens hellige Følelser for en Tid omvendes i dette politiske Jordskjælv.

Dets Udbrud bebudede sig vel ligesom de physiske Jordskjælv ved en vis Dosighed, en sygelig Slaphed i Luften, der virker nedslaaende, søvndysende paa den hele animalske Natur — saaledes dette ved lignende Symp-

tomer i den moralske; dog, de som mærke Tegnene, ere mange, men de, som agte paa dem, kun faa.

Og hvad skulde da jeg attenaarige Knøs, med Hjertet fuldt af Kjerlighed, bryde mig om Ministerskifter, Nationalbankerotter, og andre slige, en forelsket Yngling uvedkommende, Smaating? —

Men jeg vil gaae ordentlig frem i min Fortælling.

Allerede i nogen Tid havde jeg bemærket en paafaldende Forandring hos min kjere Legebroder. Snart var han usædvanlig stille og ordknap, og snart igjen overgiven og snaksom. Stundom kunde Fisken drage hans Korketold under Vandet, Haren springe op lige for hans Næse, uden at han satte en Finger i Bevægelse.

Raabte jeg, i første Fald, til ham: „François! træk op!" trak han Snoren istykker, eller rev Krogen ud af Fiskens Mund; og skreg jeg, i sidste Fald: „tirez bas!" saae han op i Luften, eller skjød, naar Haren var saa langt borte, at man ikke kunde række den med en Riffelkugle. Da dette nogle Gange saaledes var indtruffet, blev jeg ærgerlig, og skjændte.

Han slog paa Bøssekolben med den flade Haand, og sagde: „Sacre nom!" det er Suzettes Skyld."

„Hvad for en Suzette?" spurgte jeg.

„Møllerens Suzette!" svarte han.

„Hvad for en Møller?" spurgte jeg igjen.

„Suzettes Fader!" svarte han igjen.

Heraf blev jeg ikke klogere; men da jeg nu besindede mig paa, at Letacq bestandig paa vore Jagtvandringer viste en særdeles Forkjerlighed til Revieret omkring Møllen Jouillac, at, om vi end gik ud paa en anden Kant, han dog omsider trak herhen, at han da stedse havde et lille Svipærinde ind i Møllen, saa efter Dit og saa

efter Dat — ved at komme alt dette ihu, kunde jeg selv begynde, uden hans Hjælp, at orientere mig.

Jeg kjendte noget Lidet til Kjerlighed, men kun af Racine og Tante Else. Det var altsaa den højere Kjerlighed — den i højere Stænder — efter Tantens Beskrivelse, der dog ikke svarte ganske til Racines, et Arrangement mellem tvende gode Huse, der satte dem i en vis Forbindelse, formedelst en Ægteskabscontract, oprettet mellem Sønnen af det ene og Datteren af det andet. Eller, betragtet fra en fornøjeligere Side, et Drama, i hvilket Forstanden havde en Hovedrolle, Hjertet en Statistrolle, som altid endte dermed, at Cavallieren med Anstand og Stirlighed knælede for Damen, og at denne ligesaa pent rejste ham op igjen, og at begge da forklarede Tilskuerne Betydningen af en saadan Handling, idet de sagde eller sang: „Nous nous aimons."*) —

Vel havde Poeten givet Vink om adskillige Lidenskaber, der ved slig Lejlighed sattes i Bevægelse; men jeg forstod dem ikke, hvorvel det anede mig, at der undertiden maatte høre mere til, end at lægge den højre Haand paa det venstre Bryst, med den venstre løfte Kaarden ivejret, medens man nedlod sig paa det højre Knæ, og sukkede: „Je vous adore!"**)

Instinctsmæssig antagende, at der ogsaa maatte kunne gives en Slags Kjerlighed i de lavere Stænder, og nysgjerrig efter at vide, hvorledes samme producerede sig, spurgte jeg François, om han elskede Suzette, og hun ham?

---

*) Vi elske hinanden.

**) Jeg tilbeder Dem!

Paa Bekræftelsen af dette Spørgsmaal, erklærede jeg: at jeg vilde see, hvorledes de bare sig ad, og derfor folges med ham ind i Mollen.

François gjorde et Luftspring af Glæde over denne min Beslutning, og udbrød i en Strøm af Lovtaler over den lille Mollerdatters Aands- og Legems-Fuldkommenheder. Derpaa berettede han mig: at der fra Forældrenes Side Intet stod i Vejen for hans Ønsker, naar han blot havde Sikkerhed for at erholde Gartnertjenesten efter sin Fader, til hvilken han sikkert haabede, jeg ved min store Indflydelse hos Tanten let vilde kunne forhjælpe ham strax, uden at jeg skulde behøve at opsætte det, til jeg selv engang blev Herre af Gaard og Gods.

„Den maae Du være saa vis paa, som om Du allerede havde den" sagde jeg; „men hvorfor har Du ikke før sagt mig Noget herom?"

„Sacre nom!" raabte han, „jeg har ikke selv vidst det før; jeg vidste nok, at vi elskede hverandre, men først iaftes kom vi til at snakke derom, og med det samme bede de Gamle om deres Minde."

Under denne korte Samtale havde vi tilbagelagt den lange Dal, som adskilte os fra Mollen, og nærmede os med Stormskridt til min Staldbroders Paradiis.

Molleren og hans Kone modtoge os i Døren. Den Førstes krybende, sledske Væsen gjorde strax et modbydeligt Indtryk paa mig, og forfejlede derfor ganske den ikke utydelige Hensigt at indynde sig hos den tilkommende Stamherre.

Hans evindelige: „Hr. Greve! Deres Naade! min naadige Herre!" var stedse ledsaget af kluntede Buk og vamle Smiil; og hans hundske Væsen klædte ham saameget værre, som han var en stor, velvoxen og smuk Mand,

hvis regelmæssige Ansigt kunde have tjent til Model for Alexanders eller Cæsars; en høj Pande, en Ørnenæse, Øine som en Løves og Bryn som den olympiske Jupiters tydede, efter Naturens Skrivt, paa Aandsstyrke, Højmod og Herskekraft; men Møllerens Bestræbelser syntes at gaae ud paa, i næsten enhver Henseende at gjøre Moder Natur til Løgnerske; kun Hustruens umiskjendelige Frygt for sin Ægteherre, hendes tause Lydighed og uforstilte Forknyttelse vidnede, at han var Konge i sit Huus.

Endnu havde jeg ikke seet Suzette; men formodede med Grund, at hun var i Kjerestens Selskab; thi François var strax forsvunden, og havde overladt min Underholdning til Forældrene. Saasnart der blev et Ophold i den mig meget ligegyldige Samtale, spurgte jeg om hende. Moderen kastede et frygtsomt og mistroisk Blik til mig; men Faderen svarte med indsmigrende Venlighed:

„Hun er formodentlig ude i Haven eller Lunden med sin Forlovede — Deres Naades Gartner — jeg haaber allerydmygst, at han har Deres høje Tilladelse? — jeg vil paa Øjeblikket hente hende."

Ved disse Ord bukkede han dybt, og ilede hurtig bort; og jeg, efter et hurtigt Farvel til Konen, ligesaa.

„Naar François kommer" sagde jeg i Døren, „saa lad ham blot vide, at jeg er gaaet hjem!"

Underlig stemt, deels ved Møllerens ækle Kryberie, deels ved en mig hidtil ganske fremmed Uroe i Sindet, begav jeg mig paa Tilbagevejen.

Tæt ved denne, under en mægtig Castanie i Lunden, sad det lykkelige Par: Pigen lænede fortrolig det smilende Ansigt til Ynglingens Barm — han med Bossen i den ene og hende i den anden Arm. Dybt inde i Fremtiden fornam de ikke min Nærværelse, før jeg, efter længe at

have været Vidne til deres Lyksaligheð, traadte til og lyk-ønskede dem.

Suzette sprang op, nejede undseelig og rødmede, med Hænderne foldede i Skjødet over en Blomsterkost — sikkert en Foræring fra den galante Gartnerknos.

Denne førte hende til mig med et Smiil, som bedre end Ord tolkede hans Hjertes Tilstand, og udbad sig mit Samtykke, hvilket jeg atter gav ham med inderlig Deel-tagelse, hvorvel jeg ikke tør nægte, at samme jo var blandet med en vis ubehagelig Følelse. Om det var Skin-syge eller Længsel efter en anden, ikke tilforn savnet Su-zette, maae jeg lade uafgjort, da Kjerligheds Lykke var ogsaa mig nærmere, end jeg dengang anede, og min Ube-kjendte allerede ved min Hjemkomst befandt sig paa Cha-teauvieux; thi havde jeg da om føje Tid Intet at mis-unde min Ven.

Endnu inden jeg var kommen til Slottet, mødte mig een af Tjenerne, som af min Tante var udsendt for at opsøge mig. Han fortalte, at tvende fremmede Herrer vare nylig indtrufne fra Marseille, og at en tredie — salig Majorens Broder nemlig — var ventende med sin Datter.

Ved min Indtrædelse fandt jeg de to Første i en saa ivrig Samtale med Tanten, at de ikke bemærkede mig, før jeg alt havde gjort mig bekjendt med deres Personer og Gjenstanden for deres Underholdning.

Den Ene — hans Navn er nu faldt mig fra — var en aldrende Mand, med et koldt og stolt Aasyn, stiv og formelig i sit hele Væsen; og, som jeg af Samtalen erfarede, var han valgt til en Repræsentant for Adelstan-den i de til Hovedstaden indkaldte „états généraux" — de Andre titulerede ham: „Hr. Marqvis!"

Den Anden, der snart derefter kom til at spille en glimrende, for Frankriges Velfærd maaskee alt for stakket Rolle i det store Drama, saae ud til at være 12 à 16 Aar yngre; hans brede koparrede Ansigt oplivedes af et Par smaae, lynende Øine. Naar han taug, og disse skjulte sig bag de lange, sorte Øienhaar, naar hans smalle, blege Læber vare tæt tilsluttede, Ingen skulde da have drømt om, at denne var Frankriges Demosthenes, hvis Philippiker snart skulde bringe Troner og Tribuner til at skjælve. Men tog han Ordet, da blev hele dette mørke Aasyn Ild, der strømmede oplysende, henrivende, fortærende baade fra Læber og Øine.

Aldrig i mit Liv har jeg kjendt et Menneske, hvis Tunge udtrykte saa klart, saa kraftigt de Tanker, der glimtede som Lyn paa Lyn fra Sjælen; hvis Minespil saa fuldkomment stemmede med, understøttede, bekræftede hvad han talte. Han standsede aldrig, undtagen der, hvor en Pause var nødvendig, hvor Tilhørerne maatte gives Tid til at samle Talerens Ideer, og følge hans hurtige Tankegang. Han ledte aldrig om Ord; ethvert sad færdig paa hans Tungespidse, som Pilen paa Buen beredt til at udfare i det rette Øieblik.

Mindst drømte jeg om, at det var den Mand, der skulde give Revolutionen sin Retning ved i Boldhuset at sige til Hoffets Sendebud, der vare udskikkede for at opløse Nationalforsamlingen, de evig mindeværdige Ord: „Siger Deres Herre, at man ikke skal drive os herfra uden ved Bajonetternes Magt.“

Som jeg siden hørte, havde han forgjæves stræbt efter at vorde valgt af Adelstanden, og rejste nu — saa sagde han selv — af Nysgjerrighed og som blot Tilskuer med til Paris.

„Man har — " udlod han sig tilfældigviis — „ikke villet antage mig som Tommermand paa dette Statsskib, der nu lægges paa Stabelen; velan! jeg gaaer med som Passageer."

Min Tante forestillede mig som tilkommende Livvagtsofficier.

Marquien sagde mig et Par Artigheder: „han haabede, at jeg vilde gjøre saavel den danske Noblesse, som min nye Stand Ære" o. s. v.

Hans Ledsager skjænkede mig blot et flygtigt Øjekast, ledsaget af et Buk, og disse mærkelige Ord:

„Kunde De følge mit Raad, unge Mand, vilde De reise hjem og tjene Deres egen Konge, som kun holder en Livvagt til sin Fornøjelse."

„Hr. Greve!" faldt Marquien ind: „De giver det unge Menneske en særdeles slet Lærdom: skal man kun tjene sin Konge for Fornøjelsens Skyld?"

„Lykkeligt det Land" svarte Greven, „hvor dette er Tilfældet; men kan De, Hr. Marquis! bestemt sige, hvem han her kommer til at tjene, Kongen eller Staten?"

„Begge to vel" svarte denne.

„Peut-être!" sagde Greven: „Ellers" — vedblev han, henvendende sig halvt til mig og halvt til min Tante — „var det ikke uklogt, at forblive tjenestelos paa en Tid, naar man ikke rigtigt veed, hvem man kommer til at tjene; der tabes i al Fald Intet ved at see til, hvad denne Gjæring vil frembringe — "

„—Gjæring" — faldt Marquien lidt spodsk ind — „Madam! De maae vide, at Grev Mirabeau er synsk — han seer Spøgelser — "

„ — Oja" afbrød denne ligesaa hurtigt: men Spøgelser med Kiød og Been, levende Gjengangere fra Carl

Stuarts Tid — jeg er rigtignok lidt overtroisk, Hr. Marquis!"

Marquien smilede og sagde: „Vantroe er ofte Moder til Overtroe." —

Mere hørte jeg ikke; thi just i dette Øjeblik indtraadte Oberſten, min Tantes Svoger, med ſin Datter, og hende tilhørte fra nu af min hele Opmærkſomhed. Over hendes Øjne glemte jeg ganſke Grev Mirabeaus, og hans Veltalenhed faldt reent igjennem mod de faa Ord, der nu og da faldt ſom koſtlige Perler fra hendes Roſenlæber, eller klang, naar hun ſmilte, ſom Harpetoner fra Mundens Perlerader.

Man havde neppe hilſet hinanden, for Herrerne atter vare midt inde i Politiken; dog førtes Samtalen egentlig kun mellem Marquien og den nysankomne Oberſt; thi Greven talte kun, naar han blev opfordret til at ſige ſin Mening — han lod til at finde langt ſtørre Fornøjelſe i Underholdningen med Adelaide, hvilken han ligeſaa meſterlig forſtod at føre, men med en Slags Veltalenhed, der ikke behagede mig fuldt ſaa meget, ſom hans politiſke.

Kort at fortælle: jeg var i den førſte Time baade forelſket og ſkinſyg, og begge Dele uden ſelv at vide det. Min dobbelte Trøſt var, at Greven næſte Dag vilde reiſe og Adelaide blive.

Da Gjæſterne var gangne til Hvile, vendte min Tante ſig til mig med en ualmindelig fornøjet og triumpherende Mine, og ſpurgte:

„Nu, Louis! hvorledes finder Du min Niece?"

Jeg tilſtod, at det var en meget ſmuk Pige.

„Saameget deſto bedre, min Søn!" ſagde hun; „dog haaber jeg, at Du ikke har været blind for hendes Talenter? hun er i Sandhed en fuldkommen ung Dame, og

Godset Ladaucq indbringer 100,000 Livres aarligen — Du forstaaer mig dog?"

Jeg forstod hende; men vidste Intet at svare.

„Velan, min Kjære!" vedblev hun, „Oberſten og jeg har lagt den Plan, at forene Ladaucq med Chateauvieux — hvad siger Du derom?" —

Jeg sagde Intet, men faldt hende henrykt om Halsen; dog pludselig faldt mig een Hindring ind: „om hun ogsaa vil elske mig, Tante?" hvidskede jeg.

„Derpaa bør man ikke tvivle" svarte hun; „men forresten maae jeg erindre Dig om, at conversere hende lidt bedre, end Du gjorde iaften. Du maae vise hende, at Du har Levemaade, Forstand og Vittighed. See Dig i Speil paa Greven! det er en Cavalier, som han bør være: han lod hende ikke et Øieblik Ro, men attaquerede hende uafladelig med sine Galanterier, det ene finere end det andet — saaledes skal det være! Nu god Nat, min kjere Neveu! Jeg venter Alt af din gode Conduite."

Hvad den gode Tante Heloise ventede, indtraf virkelig; men langtfra ikke ved de anbefalede Midler. Min Conduite behagede hverken hende eller Oberſten, ej heller — hvad der var det Allerværste — den skjønne Adelaide; thi hele Conversationen bestod, fra min Side af, blot i Sukke, frygtsomme Øjekast og usammenhængende Ord; og mit Galanterie steg ikke højere, end til stumme Opvartninger og en slavisk Opmærksomhed paa ethvert af hendes Vink.

Med alt dette erhvervede jeg mig ikke saa meget som et Smiil; et koldt „jeg takker Dem!" „gjør Dem ingen Ulejlighed," — deri bestod hele min Løn.

Tantens Irretesættelser for denne min kjedede Opførsel, og hendes lange Lectioner i Elskekunsten gjorde mig

kun endnu mere forknyttet. At Oberstens Formaninger til sin gjenstridige Datter vare ligesaa frugtesløse, berettede hun mig ogsaa, og skrev uden videre denne Gjenstridighed paa min Regning. Men Knuden stak just deri — det erfarede jeg siden — at Papa allerede havde valgt, uden at adspørge sin lille Datters Tilbøjelighed — Hjertet lider ingen Tvang, og bortvender sig endog ofte med sin Tilbøjehed fra den Gjenstand, som paanodes det.

Jeg brændte — som det hedder — men Adelaide, som i Forstningen var blot ligegyldig, blev omsider — saa syntes det — iiskold. Dog haabede jeg stedse, og besluttede derfor, ansporet af begge de Gamle, at gjøre et afgjørende Skridt: jeg skrev en Kjerlighedserklæring.

Under dette Arbejde blev jeg overrasket af Tanten. Hun forlangte at see mit Svendestykke — smiilte — casserede det, og dicterede mig selv et andet Frierbrev, med hvilket jeg var endnu langt mindre tilfreds, end hun med mit. Dog lod jeg hende raade; men Udfaldet blev og derefter: Adelaide gav mig det tilbage med den knipske Erklæring: „at hun ikke havde nogen Smag for Poesie.“

Nu blev jeg — ikke fortvivlet — men trodsig paa min Side. Jeg tog Sagen paa en ganske modsat Maade; eller bedre, jeg tog mig slet ikke af Sagen; thi jeg havde opgivet Haabet om Adelaides Gjenkjerlighed, og min Stolthed oprørtes, deels ved Tanken om min frugtløse Trældomsstand, deels ved Forestillingen om det Uværdige i at tiltigge, eller ved Hjælp af den faderlige Myndighed, at tiltvinge sig en Kone. Jeg rettede atter min krummede Nakke, og antog en Mands Holding: min Opførsel mod hende blev høfligkold. Jeg var ikke oftere eller længer i hendes Selskab, end Husets Skikke udfordrede det; den øvrige Tid tilbragte jeg paa mit Værelse.

Hvad jeg bestilte der? Intet, med Sandhed at sige; thi vel læste jeg flittig i krigsvidenskabelige Skrivter; men naar jeg holdt op, vidste jeg som oftest ikke selv, hvad jeg havde læst. Mine Øjne fulgte Linierne, men mine Tanker! mine Tanker fulgte, mod min Villie og faste Beslutning, en stedse undvigende Gjenstand: og hvor tidt jeg end kaldte dem tilbage fra det frugtløse, udmattende Løb, formaaede jeg dog ikke at holde dem stadig et Øvarteer tilende i Krigsgudens Tjeneste.

Saa misligt seer det ud med Menneskets højtpriste frie Villie; ej engang vore egne oprørske Tanker formaaer den at bevinge, naar disse vorde Overløbere, og give sig i Tjeneste hos en anden, en ufrie Villie, naar de — skjøndt modstræbende, ja hadende, foragtende det uværdige Aag — vorde en bedre eller slettere Lidenskabs Trælle! Hvor ofte kastede jeg harmfuld Vauban tilside, og greb fat paa Harpen — ak! ogsaa den var Forræder; den forførte mine uskyldige Fingre: naar jeg vilde, de skulde spille en Marsch, blev det et Hyrdestykke af Stella: naar jeg vilde synge:

„Il faut donc rompre ces chaines indignes"*)

begyndte de rebelske Fingre at præludere til

„Tu le veux donc! o peine extrême:"
„Il faut obéir malgré moi."**)

Vred rev jeg da i Strængene, og tvang dem til at tone den Første; men see! naar Fingrene vare bragte til Lydighed, revolteerte Munden, og sang — ret som for at spotte mig:

---

*) „Det bør da at bryde disse skændige Lænker."

**) „Du vil da, o Harm og Smerte!"
„Imod min Villie jeg lyde maae."

„Souvent l'amour nous prouve son empire"
„Et malgré nous il enchaine nos sens."*)

En fransk Philosoph siger: at baade Dyder og Laster udspringe af een fælleds Kilde, som hedder Egenkjerlighed.

Jeg har ofte ønsket, at han havde Uret; men jeg kan ikke bevise det. Tvertimod, naar jeg ret overvejer det, hvad er vel Kjerlighed til en Anden, uden umiddelbar Kjerlighed til sig selv? Drivt til at lykfaliggjøre sig selv ved en Andens Besiddelse? Og hvad skulle vi sige om Venskab? er ikke dets nødvendige Betingelse gjensidig intellectuel Nydelse — Epicuræisme i en højere Potents? Vel sandt: Letacqs Venskab mod mig har siden viist sig saa opoffrende, saa uegennyttig, som nogen menneskelig Dyd er istand til; og dog — nej! jeg vil ikke gaae videre i denne golde, trøstløse Philosophie! hvi skulle vi berøve Dyden dens eneste Værd?

Om endog hiin Maxime kunde være uomstødelig Regel, ingen Regel alligevel uden Undtagelse — den ædle Letacq er en Undtagelse — jeg ikke, med Ydmygelse bekjender jeg dette: i to hele Maaneder havde jeg over min egen Ulykke glemt hans Lykke og mine Lovter.

Jeg sad en Dag fordybet i de Tanker, jeg vilde undflye, hildet i det Garn, jeg ikke havde Kraft til at sønderrive; da vakte et dybt Suk mig af mine Drømme — jeg saae op — Letacq stod foran mig med korslagte Arme, han stirrede paa mig, hans Øjne svømmede i Taarer.

„Ha!" raabte jeg, „François? er det Dig? hvorledes gaaer det? er der Noget fejlt med Suzette?"

---

*) „Tidt maae vi føle Elskovs Herredom,
„Den mod vor Villie og uden Hinder
„Vort hele Væsen lænkebinder."

„Ikke med Suzette“ svarte han, „ikke heller med mig; men — med Dem selv, kjære Greve! De kommer aldrig i Skoven, aldrig i Haven. Sneppen er kommen, og reist igjen, og De sidder bestandig indmuret her — det er ikke, som det skulde være — tor François spørge Dem om Aarsagen til Deres Kummer?“

Jeg sprang op, og omfavnede ham; mit sammenpressede Hjerte fik Luft; jeg udtømte mine Sorger i hans trofaste Barm; jeg aabenbarede ham min eensidige, magre Kjærlighedshistorie. Jeg græd; han — loe, dansede omkring i Værelset, gned Hænderne, og raabte:

„Gud være lovet! det er ypperligt! der er herligt!“

„Menneske!“ sagde jeg forbauset og harmfuld, „og derover glæder Du Dig?“

„Ja af mit inderste Hjerte“ svarte han, „min hele Sorg har været den, at De ikke kunde lide Frøkenen; men nu bliver Alting godt; hun elsker Dem ligesaa hæftigt, som De hende!“

Et dybt Suk fra mit mistrøstige Hjerte var Svaret.

„Jeg veed det“ vedblev han, „jeg har seet det, jeg forstaaer mig paa Sligt. Endnu denne Morgen belurede jeg hende i Haven: hun stod dernede i Lysthuset, og plukkede Blade istykker, bejede Grenene tilside, og kiggede herop til Deres Vindue; og Alt dertil sukkede hun, og tørte Taarerne af sine Øjne.“

Vantroe rystede jeg med Hovedet, og sagde:

„Du tager fejl, François! det kan gjerne være, hun elsker; men ikke mig — en Anden — Grev Mirabeau maaskee, eller Gud veed hvem.“

Han blev halv ærgerlig: „Jeg sætter min Dobbeltløber mod en Nøglebøsse, det er Dem, hun elsker — hør engang! vil De blot gjøre et eneste Forsøg?“

„Jeg har gjort alt formange“ svarte jeg, „jeg fornedrer mig ikke oftere — “

„Nej, nej! ikke saa!“ afbrød han mig: „De skal blot sætte hende paa en uventet Prøve: imorgen kommer De paaklædt ned i Frokostværelset i Rejseklæder, og med et Brev i Haanden, som er kommen med Ilbud fra Paris — jeg holder med to opsadlede og oppakkede Heste udenfor Døren — De siger, at Generalen derinde, hvad det er han hedder, skriver Dem til, at den belovede Officierplads er bleven ledig, skal besættes strax — intet Øieblik er at spilde — De maae bort over Hals og Hoved — og læg saa Mærke til, hvad Virkning det har paa hende, om hun ikke vil blive saa bleg som en Lillie, eller give et Skrig af sig, eller besvime — “

„ — Men“ indvendte jeg, allerede noget opmuntret ved hans Sikkerhed — „om nu Intet af dette skeer, om hun bliver sig selv lig, hvad saa?“

„Ja saa“ siger han, „saa — rejser De alligevel; eller vilde De blive her og græmme Dem tildøde for en Pige, som foragtede Deres Kjerlighed? Men den Frygt er overflødig — De skal nok see!“

Han vedblev endnu saa længe og hæftigt at ægge mig til denne Theaterstreg, at jeg samtykkede.

Hvi skulde jeg vidtløftig udmale denne korte Scene, hvoraf jeg ej engang tydeligt mindes mere, end at jeg først blev omfavnet af Adelaide, derpaa af Øberſten og endelig af Tanten, som, efter Letacqs Raad, var gjort til Medviderske i Planen. Men neppe troer jeg, at Nogen af os Fire var lykkeligere end Letacq — i det mindste var han den, som i Lykken følte sig stoltest — han var jo Forfatter til Idyllen.

Nu følger en Periode i mit Liv, om hvilken jeg kan fatte mig kortelig saaledes: „o søde Forlovelsestand!“ —

Det var hiint Havblik, jeg forhen har berørt, eller, for at bruge en mindre fattig Lignelse, hiin Morgendecoration til Livets Skuespil, der kan kjendemærkes poetice et eleganter med:

„Foraarsluft, Rosenduft,
Blomstervang, Fuglesang —“

eller prosaisk og geographisk rigtig ved følgende Træk: „klar Himmel — grøn Jord — i Baggrunden Dordogne med sine Viinbjerge — i Forgrunden tilhøjre Slottet Chateauvieux, halvt skjult af mægtige Træer, allerforrest en fransk Have i Le Nôtres Stiil, og ved et Springvand i samme Grev Lilliedal og Frøken Adelaide Arm i Arm, og lyttende med sympathetisk Henrykkelse til en Nattergal, som ikke sees, men forestilles syngende i Busken — tilvenstre, ligeledes i Forgrunden, Mollen Jouillac, dybt nede i en romantisk Dal, og ved Bækken, som driver Molleværket, Letacq og hans Suzette, sysselsatte paa samme Maade som Parret tilhøjre —“

Ak! hvorfor er dog en Copie varigere, end Originalen? Lærredet beholder i Aarhundreder de indprægede Gjenstande, bevarer Himmelens Reenhed, Træernes friske Grønne, Figurernes Ungdommelighed; men den naturlige Himmel overdrages med Skyer, de levende Træer visne, de virkelige Mennesker forandres, ældes.

Nu ligger Chateauvieux i Gruus, Træerne ere borte, Kilden, som tilforn udsprudlede af Løvens Mund, sniger sig sukkende hen over Siv og vilde Brombærranker; kun Mollen staaer der endnu dybt i sin lønlige Dal, beskyttet af de vældige Banker. Men hvor ere de Elskende, som

vandrede paa disse yndige Steder i sorgløs Tryghed, i skuffende Drømme om et paradisisk Hyrdeliv? Een kun er tilbage af dem alle fire, og begræder fjernt herfra i det kolde Norden sin henfarne Ungdoms bedste Fryd.

En Vinter — her i Danmark en lang og dyb Søvn, hist i Syden kun et let Blund — en Vinter, et Foraar, en Sommer glede forbi, og den Tid nærmede sig, da et dobbelt Bryllup skulde holdes — eet paa Slottet og eet i Møllen.

Efter min Kjærestes indstændige Begjæring, og min egen Tilbøjelighed, som nu havde taget en anden Retning, opgav jeg gjerne den militaire Bane, og fik heri Medhold, ej alene af Tante Elise, men og af den gamle Krigsmand, min Adelaides Fader; thi hvad der imidlertid foregik i Paris, havde ganske stemt ham for et fjernt og ubemærket Ophold langt borte fra den urolige Hovedstad. De Efterretninger, vi fik, løde stedse mere og mere uventede og forbausende. De hist forsamlede Stænder førte et Sprog, som ingen ægte Adelsmand rigtig forstod; og end mere ubegribelige vare de voldsomme, og, som det syntes, dumdristige Skridt, de gjorde til Indskrænkning i den verdslige og gejstlige Magt.

Snart hørte vi nu, at den tredie Stand — Borgerne — med hvem dog ikke saa Faa af de højere havde forenet sig, trodsede Kongen selv, og det under Anførsel af — Mirabeau, hvem min tilkommende Svigerfader da erklærede for en Overløber og Forræder. Vi mindedes nu denne frygtelige Mands prophetiske Ord; og da jeg virkelig ikke var vis paa at komme til at tjene Kongen, men maaskee en Bande af Revolutionsmænd, syntes det jo klogest, her at bie til Stormen lagde sig; thi at

den skulde vorde saa langvarig, og naae det afsides liggende Chateauvieux, dette var endnu ikke faldet os ind.

Thi bleve da Forberedelserne til Adelaides og min Bryllupshøjtid gjorte i al Rolighed, og saa nær kom vi, at Dagen allerede berammedes.

Letacq havde efter sin Fader faaet den meget fordeelagtige Gartnertjeneste; den Gamle var flyttet til sin ældste gifte Datter, der boede i gode Vilkaar ikke langt fra Chateauvieux, for blandt sine fremvorende Børneborn at tilbringe sine sidste Dage, der ikke forventedes at ville vorde ret mange, saasom han havde lagt de Halvfjerdsindstyve tilbage, og desuden var svagelig af Helbred. Sønnen kedede sig følgeligen ved Ensomheden i sin Fødebolig, og længtes inderlig efter at indføre Suzette som Kone i samme.

Det var just ottende Dagen før Bryllluppet skulde være, at jeg paa min Vens Anmodning var gaaen hen for at tage hans nye Smaaindretninger og Udpyntninger i Øjesyn. Jeg traf ham midt inde i Løvkøjsloren, hvor han stod med foldede Hænder og hartad bedrøveligt Aasyn, drejende sig til alle Sider. Han saae ej engang paa mig, idet han sagde:

„Det er vistnok, var det ikke for Deres og Frøkenens Skyld — og saa Een til — da skulde disse velsignede Smaastakler ikke saa ubarmhjertigen bortrives midt i deres faureste Ungdom. Men hvad skal vi sige: til saadan en Grevinde og saadan en Gartnerinde kan det Bedste ikke være for godt."

Her løftede han de foldede Hænder op for sit smilende Ansigt, gned dem hurtig, og sprang over Bedene ud til mig i Gangen. Og nu begyndte han omstændelig at beskrive alle de mange forskjellige Bekrandsninger og

Blomsterdecorationer, som, for at forskjønne Festen og fryde dens Dronninger, vilde have et Nederlag blandt hans Yndlinger til Følge.

Jeg trøstede ham med, at disse vare saa mange, at en lille Udtynding neppe vilde kunde mærkes.

„Ikke mærkes?“ raabte han, „kan ingen Anden mærke det, saa kan dog jeg; jeg kjender hver en Blomst her i Haugen. Men vil De ellers blot betænke!“ — her regnede han paa Fingrene — „hele Capellet heroppe, hele Ridderſalen, hele Vejen fra Capellet til Ridderſalen, og saa Kirken i Jouillac, og saa Møllerens Stadsestue i Jouillac, og saa et Værelse til i Jouillac — “

„ — Er det Brylluppet her tales om“ faldt en Stemme ind, „saa skal Du ikke for tidlig plukke dine Blomster af; der kunde imidlertid blive Andet at tage vare.“

Det var Svigerfaderen, der saaledes tiltalte Letacq. — I de senere Tider havde denne Mands Sprog og Væsen forandret sig meget til det Bedre. Alt som den revolutionaire Aand udbredte sig, rettedes hans Ryg og Nakke: ved enhver ny Sejr, Trediestanden vandt over de Første, syntes han at blive en Tomme højere, hans Mæle dybere, hans Sprog djervere.

Tilforn hed jeg stedse „min naadige Hr. Greve;“ dette blev først forkortet til „min Hr. Greve!“ derefter simplificeret til et skjødestløst „min Herre!“ men i Dag til et blot „De.“

„De tillader“ sagde han til mig i en Tone, der lod næsten befalende, „at jeg taler et Par Ord under fire Øjne med min Svigerson!“

„Meget gjerne“ svarte jeg, og lod dem alene med hinanden, ikke uden Bekymring over Møllerens Adfærd; thi han var virkelig et politisk Thermometer, hvis Stigen

eller Falden nøjagtigen angav Revolutionens Frem- eller Tilbagegang.

At dette levende Vejrglas nu viste paa Bastillens Erobring, erfarede jeg snart.

Et Par Timer derefter opsøgte Letacq mig. „Kjære Greve!“ sagde han mørk og nedslagen, „vi ere komne til at leve i forunderlige Tider; behag at læse dette Brev.“

Brevet, som jeg for sin daværende synderlige Nyheds Skyld har gjemt, lød saalunde:

„Borger des Moulins!“

„Despotismens Grundstotte er falden; Kvinder og „Børn have knuset Capets Lejesvende, og jevnet Ba„stillen med Jorden. Men det bliver ikke derved, Bro„der Robert! Snart skal den blodrøde Frihedshue „vaje over hele Frankrig. Min Ven Mirabeau „arbejder paa et stort Værk: Adel og Gejstlighed skal „afskaffes. Du maae hverken betale Tiende eller Land„skyld, eller nogen anden Afgivt — Sligt vil snart „ophøre af sig selv.

„Meer endnu: min Ven Marat har forsikret „mig, at inden tre Maaneder skulle alle Overtroens „Templer — jeg mener Kirkerne — og alle Røver„reder — jeg mener de adelige Slotte — forsvinde „af hele Riget. — Jeg sender Dig hermed den gud„dommelige Marats Folkeblade: studeer dem, og gjør „Dig værdig til at nyde den himmelske Frihed! Jeg „sender Dig tillige en Dolk, som er Mage til een, „jeg gjorde til min Ven Robespierre — brug den „vel, naar Tiden kommer! — I Gaar blev jeg ind„ført i Klubben af min Ven Hertugen af Orleans „ — hele Bretonnerklubben omfavner Dig som des „Moulins Broder. —

„Endnu eet: inden otte Dage skeer store Ting! „Folket skal opstaae i Masse — det skal væbne sig „med Hævnens Dommersværd — derfor indlad Dig „ikke i nogen Forretning af Betydenhed; men oppebie „først den store Explosion! — Din trofaste Broder „Charles des Moulins.

Hilsen og Venskab!"

„Hvad er dette?" spurgte jeg i højeste Forundring, „og — Charles des Moulins — en Ven af Mirabeau — en Ven af Marat — en Ven af Robespierre — en Ven af Hertugen af Orleans — hvem er det?"

„Min Svigerfaders Broder" svarte han, „Kleinsmed i Faurbourg St. Antoine."

„Klejnsmed des Moulins og Hertugen af Orleans!" gjentog jeg med Hovedrystен, „enten er Smeden gal, eller Hertugen."

„Hele Paris er gal, kjere Greve!" sagde Letacq; men det er en Galskab, der smitter, for Molleren her er nu nær ved at være halv gal; han vil hverken betale Hendes Naade Landgilden af Mollen, ej heller Klosteret sin Tiende — jeg frygter, der forestaaer os skrækkelige Begivenheder. Der bliver for det første Intet af mit Bryllup; thi vi kunne ikke vorde viede, for Tienden er betalt. Dog, det er neppe det Værste — "

Her blev han afbrudt ved Oberstens Komme.

„Kjere Søn!" begyndte den vakkre Krigsmand, „hvor nødig jeg end vilde udsætte din Lykke endnu længer, kan dog dette Brev, som jeg haaber, overtyde Dig om, at min Nærværelse paa Ladaucq for det første ikke er overflødig. Heller ikke her tor J imidlertid falde i Søvn; thi hvad der truer os, skal virkelig allerede have ramt flere Godsejere i Bretagne."

Idet jeg modtog Oberstens Brev, rakte jeg ham til Gjengjæld Klejnsmedens, efterat Letacq paa mit spørgende Øjekast havde forsikret: at Molleren havde givet ham det netop i den Hensigt, at han skulde gjøre det ret bekjendt.

Da jeg har anført det ene, vil jeg ej heller udelade det andet; begge kunne dog bidrage til at betegne eet Moment i denne uhyre Statsomvæltning, hvis Kæmpegang ilede med Stormens Fart saa langt forud for alle Beregninger, Forestillinger og Formodninger. Her følger det:

„Meget kjære Fætter!"

„Du kjender af Historien de physiske Revolutioners „moralske Virkninger. Af Petrarchs og Bocaccios Be„skrivelser over Pesten see vi, hvorledes denne grue„lige Landeplage opløser alle naturlige og borgerlige „Forbindelser, blander, forvirrer de Forhold, som gamle „Vedtægter, Sæder og Love have oprettet og hævdet. „Alle Forretninger gaae istaae, Standsforskjel ophører, „Orden forsvinder; det veldannede og i mange affon„drede, skjøndt paa hverandre indvirkende, Samfund „afdeelte Statslegeme taber sin Ligevægt: Alt kastes „tilbage i hiin oprindelige Naturstand, hvor Hvermands „Villie er Hvermands Lov. Jordskjælv, Ildebrand, „Oversvømmelser, Hungersnød fremvise i mindre eller „større Grad de samme demoraliserende Virkninger.

„Men uden nogen af de her opregnede Aarsager, „befinder Frankrige sig i en lignende Tilstand — jeg „siger Frankrige; thi Sygdom i Hovedet — jeg me„ner Hovedstaden — vil snart føles i alle Legemets „Dele. — Hvilket politisk Chaos er dog ikke dette! „Adelsmænd, Præster, Soldater, Borgere have sprængt „de Skranker, som hidtil affondrede disse forskjellige

„Stænder, og lobe blindt imellem hverandre, som paa „en Maskerade; men Ingen veed, hvo eller hvad der „styrer den plumrede Masse. Hoffet vakler, svæver „raadvild hid og did, vilde holde sig til en enkelt „Stand, men veed ikke, hvor den er at finde.

„Kongen mærker at han glider, men seer ikke hvor „han skal finde Fodfæste. Dronningen og de fleste „Prindser af Blodet søge at samle omkring sig Kjer„nen af Adelen og den højere Gejstlighed, men der er „intet Sammenhæng! Den, de idag troe at have „vunden, farer imorgen excentrisk ud af den snevre „Cirkel. Nationalforsamlingen river uafladelig ned, „men bygger kun lidt op igjen.

„Mirabeau — den Eneste maaskee, som var „istand til at finde Ledetraaden i denne Labyrinth — „stræber forgjæves at forene de stridige Partier: Hof„fet troer ham ikke, og han troer ikke sine Colleger. „— Hvad skal dog Enden vorde paa denne uendelige „Forvirring? Udsigterne ere, egentlig talt, bælmørke.

„Dersom Du i dette Øjeblik var herinde, min „Fætter! Du vilde ikke kunne gjenkjende Paris, Pa„ris! — den gode Tones, den fine Levemaades Ho„vedstad. Marquien gaaer Arm i Arm med sin Skræ„der, begge ligedan klædte i aabentstaaende Kjoler og „side Matrosburer. Hertugen af Orleans er Dus med „med sin Skomager; en tydsk Prinds, der var kom„men herhid, for at studere Hofetiketten, sidder i Bre„tonnerklubben paa en Bænk med en Slagter, der lige„frem kalder ham „„Charles Hesse.““ Og en anden „halvgal Tydsker, en Baron Cloots, der kalder sig „selv „„Anacharsis““ og „„Menneskekjønnets Tals„mand,““ lader sig midt paa Gaden omfavne af Fisker-

„kjærlingerne. Disse indfinde sig til Cour hos Dron-
„ningen, tiltale hende „„min gode Antoinette!““ holde
„hende moralske Forelæsninger, og kysse Dauphin.
„Kort sagt: hele Paris staaer paa Hovedet.

„Dog, Du maae være vis paa, der er Enkelte,
„som staae paa Benene, og bruge Hovedet. Gigantiske
„Planer udruges i Londom og sættes i Udførelse lige-
„saa varme som de komme fra Hjernen. Den om-
„talte Klub er et af Værkstederne; og det er et her
„fornylig udruget Anslag, som egentlig foranlediger
„denne min venskabeligt advarende Skrivelse.

„Noaille — tænk Dig engang — Noaille
„vil med allerførste i Nationalforsamlingen foreslaae
„alle Feudalrettigheders Ophævelse og Tiendens Af-
„skaffelse! See Dig for itide, at dine Bønder, naar
„de høre, at de ere blevne „„frie Borgere,““ ikke
„sætte dit gode gamle Ladaucq paa den anden Ende!
„Arrangeer Dig iforvejen med dem, og gjør, som alle
„de Klogere og Moderate — giv efter for Stormen,
„saalænge, eller saa kort, den varer! Og vent med
„mig blidere og roligere Tider!

Din Ach. Merancourt.“

Efterskrivt. „Jeg havde nær glemt at fortælle
„Dig — saaledes opsluger den ene Begivenhed den
„anden — at Bastillen den 14de dennes af Pøbelen
„er stormet, indtaget og nedreven; og, hvad der er
„det sørgeligste, den gamle brave Delaunay, hvem
„Du sikkerlig har kjendt, blev myrdet paa den meest
„barbariske Maade. Kongen, Nationalforsamlingen,
„alle Autoriteterne, om der er nogen, vare ørkesløse
„Tilskuere ved denne Begivenhed. Kongen sagde blot:

„„Det er jo en Revolte;““ men Hertugen af Liancourt „sagde rigtigere: „„Sire! det er en Revolution!““

Dette Brev var for mig en Commentar over det første, og gav mig endnu en sikkrere Nogle til den mig forhen saa uforklarlige Forandring i Mollerens Adfærd. Jeg anede allerede, at vi ogsaa paa Chateauvieux vilde fornemme Stødene af hiint vulkanske Udbrud.

Forinden Obersten rejste, bivaanede han først hos Tanten et Cabinetsraad, i hvilket jeg ogsaa havde Sæde; men desværre blev Resultatet ikke ganske saadant, som han og jeg ønskede.

Den gamle Dame var, som de fleste andre Kvinder, i ethvert vanskeligt og ualmindeligt Tilfælde, der udfordrer raske Beslutninger og Opofrelser, temmelig paastaaende og ueftergivende. Naturligviis var hendes Blik ind i Tingenes nærværende Stilling dunkelt, ensidigt og indskrænket, og Forkjerligheden til den hidtil vante Forfatning saa stor, at hun ej var at formaae til saadanne Indrømmelser og Afstaaelser af nogle virkelig strænge Rettigheder, som kunde erhverve hende sine Livegnes Velvillie, og bevare hende de øvrige.

Hun vilde Intet bortgive, og mistede derfor Alt. Det Eneste, vi kunde afliste hende, var det Løfte, at behandle hendes Undergivne med større Nedladenhed og Popularitet.

Obersten rejste, bespændt af tunge Bekymringer; og det var først efter nogle Dages Forløb, at mine Kjertegn formaaede at standse den kjerlige Datters Taarer.

Med hver Dag forøgede sig det Betænkelige i vor Stilling, min Frygt og Bøndernes Mod, der snart steeg til Overmod og Trodsighed. En Afgift var just forfalden, men tilbageholdtes af de Fleste; og, skjøndt Forval-

teren ogsaa raadede til Eftergivenhed, paastod dog Tanten, at ville have Restancerne inddrevne med Strænghed, da Vægringen havde sin Grund — ikke i Mangel paa Evne — men i aabenbar Gjenstridighed.

Hvad der vakte og nærede denne var vistnok, foruden de mange andre Rygter om lignende heldig Opsætsighed i andre Egne, Møllerens hæftige Frihedsprækener. Af den troe Letacq erfarede jeg, hvorledes han ikke undlod at underholde sine Mollegjæster med Nyhederne fra Paris, og at forelæse dem Brevet fra hans Broder — Hertugen af Orleans og Mirabeaus Ven — samt at forevise dem Dolken som et Sindbillede paa Folkets Souverainitet. Naar Tønderet er tørt, har Gnisten godt ved at fænge; og tilskrives maae det Nationens medfødte Godmodighed, at Luen ikke før slog ivejret; men ulmede den længe, brændte den desto hæftigere.

Det var en gammel Skik paa Chateauvieux, at den Dag Landskylden betaltes — den ottende August — beværtedes Godsets Bønder paa Slottet, og dansede derefter hele Natten i Borggaarden, saafremt Vejret tillod denne Forlystelse.

Forvalteren, Letacq og jeg havde Dagen iforvejen gaaet omkring — hver paa sin Kant — til de meest Gjenstridige, og virkelig formaaet dem til Eftergivenhed, saa at baade Landskylden, og andre Restancer bleve rigtig erlagte den ommeldte ottende August. Herover blev min Tante højlunet stemt. Hun hoverede over sin egen Fasthed, og stjændte med mig over min utidige Frygtsomhed. For at give sine gode Undersaatter — som hun nu kaldte dem — et Beviis paa sin Skjønsomhed, forøgede hun det sædvanlige Qvantum af Viin med et Par Ankere treaargammel Margaux.

Saavel i Kraft af Druesaften, som i Følelsen af formeentligt Ædelmod, vare ogsaa Bønderne ualmindelig opromte; og jo længere det led hen ad Dagen, jo mere tiltog deres Lystighed.

Jeg foreslog Tanten, at hun, Adelaide og jeg skulde bære Forsamlingen med vor Nærværelse. Hertil var hun strax villig, og vi gik da ud i Borggaarden, nedlode os paa en Bænk under de store Kastanier ved Indgangen, og saae paa Dansen.

Under et Ophold i denne, traadte en rask og kjæk Bondeknos ærbødigen hen til os, og bød med en dyb Compliment min Adelaide op til en Dans. Hun saae smilende til mig; jeg nikkede, og inden Tanten kunde forhindre det — som jeg vist troer hun havde ifinde — stod min Kjereste allerede med sin Danser øverst i Rækken. Jeg blev heller ikke tilbage, men stillede mig med den første den bedste Bondepige nogle Par længere nede; og skjøndt man vilde indrømme mig næstøverste Plads, var jeg dog populair nok til at beholde den, jeg havde; den sjæleglade Letacq blev min Sidemand, og hvem Anden end Suzette hans Meddanserinde?

Endnu efter saa mange Aars Forløb rores mit Hjerte, ved Mindet om denne Dag, af Følelser, for hvilke det fattige Tungemaal ingen Benævnelse ejer: hvad der paa eengang baade udvider og sammenpræsser mit Bryst, synes at være Glæde; men en Glæde, der udstrømmer i Taarer, udaandes i Sukke — synes at være Vemod, der bærer Glædens Farve, og elskes som den. Der er saadanne Tidspuncter i vort Liv, der, fremfor andre, hæfte sig, i stedse ufordunklet Klarhed, ved Erindringen; og dette, jeg nu omtaler, netop maaskee fordi det saa snart og pludseligt omskiftedes med det rædsomste Uvejr.

Adelaide og jeg gik, efter fuldendt Dans, op paa Balconen, hvorfra vi havde Udsigt over Haven, og vidt hen over Dordogne til de fjerne Bjerge, hvis Toppe forgyldtes af den dalende Sol. Blandet var Lyden bag ved os af Instrumenterne og de Dansendes Trin. Den lyseblaa Himmels Klarhed, Luftens Mildhed, Fuglenes Sang, og mere end alt dette, vor egen lykkelige Kjærlighed, forsatte os i en Tilstand, som Digterne betegne ved det Udtryk "paradisisk."

Ak! min Søn! Din Faders Paradiis var en flygtig Drom.

Solen havde tilsmilet os sit Farvel, da en pludselig Stilhed inde i Gaarden vakte min Opmærksomhed; men derovenpaa fulgte et usædvanligt vildt og larmende Raab, herefter atter Taushed, og atter et endnu stærkere Brøl.

Adelaide foer forskrækket op, og sagde: „Louis! hvad er det? jeg frygter, der er noget Galt paafærde."

Jeg søgte at berolige hende, skjøndt jeg selv var intet mindre end rolig, og ledte hende ind til min Tante, som vel havde hørt Larmen, men uden derved at ane Noget hende selv vedkommende. Derpaa ilede jeg ind i Gaarden.

Hele Folkemassen havde sammensluttet sig i en tæt Kreds, og lyttede til en mig ganske fremmed Stemme, som midt derinde fremsagde eller forelæste Noget. Jeg gik derhen og hørte netop Slutningen —

— „Og skal ligeledes fra idag af alt Livegenskab, Hoverietjeneste, Landskyld og alle andre Feudalrettigheder af hvad Navn nævnes kan, ophøre og for evig være afskaffede over hele Kongeriget — leve Nationen! leve Friheden!"

De sidste Udraab gjentoges med stojende Glæde af hele Hoben, og Hatte og Huer fløj ivejret.

Nu aabnedes Kredsen, og Forelæseren traadte frem just tæt foran mig. En uheldvarslende Figur: Det var en lang, mager fortsmudset Person: en stor trekantet Hat, smykket med den trefarvede Cocarde — et mig hidtil ukjendt Friheds-Symbol — bedækkede — ikke Panden — men Nakken, og hang næsten bag ud over Ryggen. Videre var han iført blaae Kjole og Pantalons; en rød, kun halv tilknappet Vest. Et sort Silkeklæde var bundet løst og sludsket om hans lange Hals; et Par vide, i mange Folder nedhængende Stovler slubbrede om hans Smalbeen, og en uhyre Sabel, fastgjort i et bredt, guult Gehæng, dinglede ved hans Side, og klirrede mod Stenene ved enhver af Fyrens Bevægelser.

I den højre Haand holdt han et trykt Blad — det var hiint Nationalforsamlingens følgerige Decret, som knuste de privilegerede Stænders Vælde, og om hvilket Oberstens Correspondent havde spaaet.

Jeg havde allerede næsten Nok for at orientere mig i denne nye, men for mig og min Familie saa sørgelige Tingenes Orden, eller — Uorden. Dog var jeg ikke mægtig til ganske at dæmpe min Modbydelighed for denne Friheds- og Ligheds-Apostel, der som en ond Engel var styrtet herind iblandt os, for at forstyrre Dagens Glæde og hele vort tilkommende Livs Lykke.

„Hvem er De, min Herre?“ spurgte jeg mørk.

Han saae sig med et spottende Smiil om til alle Sider, og svarte: „Hvem er det, Du taler til? Er det til mig, hvorfor bruger Du da det taabelige „„De?““ Jeg er kun Een — et fornuftigt Menneske siger Du til det andet — og hvem er Du?“

En Bonde, som endnu ikke strax kunde komme tilrette med den nye Grammatik, og den ligesaa nye Ligheds-Lære, stødte til ham, og mumlede: „det er den unge Herre!“

Sansculotten skottede haanligt til ham, og sagde:

„Du er en gammel Nar! Hvad er det, Du snakker om Herre? der er ingen Herre i Frankrig, uden Folket.“

Han vendte sig atter til mig, og gjentog: „Hvem er Du, min Knos? veed Du det ikke, saa læs her!“

Med disse Ord rakte han mig Decretet, og tog en en Slump andre Exemplarer frem, som han uddeelte i Forsamlingen, medens jeg gjennemlob mit.

Da jeg løftede Øjnene fra Papiret, havde Bønderne samlet sig i flere Smaahobe, hver med sin Forelæser; men den Fremmede stod og talte, under hæftige Udraab og Fagter, med Mølleren i Jouillac. —

„Som jeg siger Dig“ tordnede han, „da jeg for tre Dage siden vilde gaae ind i Nationalforsamlingen, mødte jeg der udenfor min Ven Mirabeau, og da siger han til mig: „„Borger des Moulins!““ siger han, „„nu har vi slaaet de to Been fra den Stol, som Fordom og Overtroe kalde Trone, det tredie falder af sig selv.““

„Ja, Broder Robert, Frihedstræet er plantet; men min Ven Marat siger, at det maae vandes med Blodet af tre hundrede tusinde Franskmænd.“

Nu vidste jeg hvem jeg havde for mig, og mærkede med Forfærdelse, at Revolutionens Storm havde naaet vort fredelige Hjem.

Jeg stod som fastnaglet til Jorden med det skrækkelige Decret i min Haand, da Revolutionsmændenes Afsending vendte sig rundt til de Omstaaende, og sagde:

„Nu el, mine Venner! det var en glædelig Nyhed jeg bragte Eder; lad den derfor ikke forstyrre Eders Ly-

stighed, men tager fat hvor I slap! dette er sidste Gang I for Eders egne Penge lade Eder beværte paa Chateauvieux — danser da med Hjertens Lyst denne velsignede Nat! Imorgen følger Enhver, som kan bære Vaaben for Fædrelandet, med mig til Bergerac!"

De Yngre begyndte atter at danse med fordoblet Fyrrighed; men de Ældre sammenklyngede sig for at tale over denne hartad utrolige Vending i deres Kaar, der — ikke saa utroligt — endnu mere end Vinen gjorde dem svimle i Hovederne.

Jeg bragte mine Damer det sørgelige Budskab.

Adelaide modtog det med taalmodig Hengivelse for sin egen Deel; kun for Faderens Skyld følte hun Frygt og Bekymring.

Ikke saa min stakkels Tante: paa dette Slag var hun ingenlunde saa forberedt, som vi andre To; og derfor skulde det strax have sønderknuset hende, hvis hun ikke var bleven opholdt ved det svage Glimt af Haab: at Documentet enten kunde være falsk, eller og at denne unaturlige Tilstand — som hun kaldte det — ikke kunde vare ret længe, men Alt igjen vilde vende tilbage i den gamle Orden.

Medens vi saaledes trøstede hverandre med en Fremtid, som dog Ingen af os ret torde stole paa, traadte Letacq ind til os.

Den vakkre Svend, skjøndt Fædrelandets forunderlige Skjæbne havde nedrevet det Skillerum, som ældgammel Standsforskjel hidtil havde rejst mellem ham og os, iagttog dog den forrige ærbødige Opførsel, og en oprigtig Deeltagelse malede sig umiskjendelig i hans ædle Aasyn. Han berettede: at Møllerens Broder gjorde Alt, for at ophidse, eller, som han kaldte det, exaltere Bønderne; at

hans nye Lærdomme begyndte at finde Indgang hos Mængden, og at det derfor blev nødvendigt, ved et rask Skridt — ved klog Nedladelse nemlig — at vinde Almuens ustadige Sind.

Dette gavnlige og velmeente Raad blev strax fulgt; jeg gik ned, og tiltalte Forsamlingen omtrent saaledes:

„Mine Venner! efter Nationens Villie ere vi nu alle lige: hvor ubilligt vilde det derfor være, at nedtrykke dem, som tilforn stode højere end I? at tilføje dem, som alene have tabt, mens I alle have vundet, endnu større Tab? Den gamle Kone, som forhen ejede Eders Huse, Eders Jorder og Vinbjerge, har nu intet Andet tilbage, end denne Gaard med dens faa Omgivelser; jeg haaber, I ville indrømme hende en fri Borgerindes Rettigheder, og ikke forurolige hende i Besiddelsen af det Lidet, som er hende levnet, og hvorpaa Ingen af Eder kan have noget retmæssig Krav! Naar vi alle maae nyde Sikkerhed for det, vi efter Naturens Ret besidde, skal jeg ikke være den Sidste til at raabe: leve Nationen! leve Friheden!“

Denne lille Tale, der uformærkt — jeg kunde næsten sige imod min Villie — havde opvarmet mig selv, fremkragte hos Tilhørerne den gunstigste Virkning; man tiljublede mig fra alle Sider Bifald; endogsaa Brødrene des Moulins trykte med Hjertelighed min Haand.

Den Parisiske sagde med huld Beskyttermine:

„Du er en flink Gut! see her! fæst denne Cocarde paa din Hat! det er een, som min Veninde, Rolands Kone, selv har syet.“

Prydet med dette Frihedens Ordenstegn, vendte jeg tilbage til de ængstelige Damer, hvis Frygt jeg for Øjeblikket saae mig istand til at betvinge.

Efter et kort Ophold forlod Hoben, syngende og støjende, Slottet.

De følgende otte Dage bragte intet Nyt. Det var saa stille paa Chateauvieux, at Stedet forekom os snart som et Fangeslot, snart som een ved Krig eller Pest uddød Egn; thi vi saae Ingen uden Gaardens Folk, vi, som vare vante til bestandig Færsel af den hoveriegjørende Almue.

Letacq alene vedligeholdt os Forbindelsen med den øvrige Verden. Han aflagde sine daglige Besøg i Møllen, og hjembragte os hvergang nye, men sjelden trøstelige Efterretninger: den første var Nationalgardens Oprettelse, og det — som vi rigtigen formodede — over hele Frankrige.

Charles des Moulins var En af de Tusinde, som paa eengang udstrømmede i alle Retninger fra Hovedstaden, og i mindre end otte Dage bevæbnede to Millioner Borgere og Bønder — en Plan af Bretonnerklubben, Jacobinernes Vugge, og udruget maaskee alene i Mirabeaus Hjerne.

I Bergerac havde Pariserfmeden samlet hele Omegnens vaabendygtige Almue, ladet den forsyne med Bøsser, Bajonetter og Cocarder, og tillige sat alle Stadens Skrædere og Sadelmagere i Arbejde.

I Begyndelsen trøstede vi os ved denne Indretning, formenende, at den vilde bidrage til at forebygge Plyndringer og anden Uorden; vi drømte ikke om, at det netop var det voldsomste Oprør, der saaledes blev organiseret.

Vi havde nu i fjorten Dagen Intet hørt fra Oberften; og begyndte desaarsag at ængstes for hans Skjæbne — jeg især; thi fra Letacq vidste jeg, hvilke Voldsom-

heder der i den senere Tid vare udøvede imod flere Adelige, men jeg skjulte det for Fruentimmerne.

Vi Tre sade i Haugestuen, og meddeelte hverandre vore lidet glædelige Bemærkninger over Frihedstumlens Virkning paa vore nærmeste Omgivelser: tre af Tjenerne havde forladt Slottet, og af de tre Tilbageblevne havde den ene antaget antaget en Tone og et Væsen, som intet Herskab i forrige Tider vilde have taalt: han undsaae sig ikke ved, i vor Nærværelse at tale højt, lee og nynne, træde haardt og fast i Gulvet o. s. v.; istedetfor at han tilforn, og de Andre endnu, aldrig talte, uden de bleve adspurgte, og da i en lav, hviskende Tone, og stedse trippede pænt paa Tæerne igjennem det Værelse, hvor Nogen af Herskabet var tilstede.

Nogle af de kvindelige Tyenders Opførsel var endda mere næsviis, og vi tænkte allerede paa at afskedige de fleste af dem.

Som vi gjennemgik dette saare ubehagelige Æmne, aabnedes Haugedøren, og sagte, med spejdende Øjekast indtreen en Mand i den nye Nationalgardeuniform. Vi kjendte ham ikke, før han med udbredte Arme fløj hen imod Adelaide.

Det var hendes Fader — Ak! hvor forskjellig var denne hans lønlige, frygtsomme, snigende Ankomst fra de forrige pragtfulde larmende Indtog! da tvende Løbere, i Dragter, som glimrede af Sølv, med højt gjenlydende Pidskesmæld travede ind i Slotsgaarden, og stillede sig paa begge Sider af Opgangstrappen! og da derefter den med sex stolte Svedfurer forspændte Karet med Forrider, Kudsk, Tjenere — Alle i prægtig Stadslivree, — raslede op for Døren! Hvor travlt fik da alle Slottets Domestikker, for at modtage den Ankommende! Enhver vilde være den

første, og Ingen den sidste; af lutter Tjenestver stødte de Panderne sammen, og rendte hverandre omkuld i Corridorerne.

Oberstens Komme paa en saadan Tid, ad en saadan Vej, og meer end dette, hans sælsomme — os alle modbydelige — Dragt, lod mig øjeblikkelig gjætte hans Skjæbne, endnu før han fortalte os samme.

„Mine Børn!“ sagde han, efter først at have med Taarer og smertelige Sukke omfavnet os alle, „mine Børn! I see i mig en Bettler — en landflygtig Mand! Jeg har mistet Alt, undtagen denne røvede Kjole. Ladaucq er ødelagt, udplyndret, opbrændt: en Horde af Marseillanere har paa deres Marsch til Paris oprørt mine Undersaatter, og i Forening med Udskudet blandt dem forøvet denne Niddingsdaad. Jeg har forgjæves søgt som Krigsmand at forsvare min Ejendom, men Røverne vare for mange; mine tro Tjenere faldt, og jeg selv undkom med Nød og neppe. Min Kaarde har tilkæmpet mig denne Uniform, som jeg hidtil skylder min Frelse: jeg nedlagde en Nationalgardist, der enkelt i Skoven forfulgte mig; og med ham har jeg byttet Klæder og Vaaben.“

Saasnart den første Forskrækkelse havde givet Plads for rolig Betænkning, oversaae vi letteligen det Mislige i vor Forfatning. Det var meer end rimeligt, at den dræbte Nationalgardist vilde blive funden og kjendt, og Forbytningen opdaget.

At man vilde søge Obersten her, maatte vorde en uudeblivelig Følge af den første Opdagelse; og fandtes han paa Chateauvieux, kunde Slottet og dets Beboere ikke undgaae at dele Skjæbne med Ladaucq. Vi monstrede da alle Kjeldere, Hvelvinger, Longange og Huler i og omkring Borgen: intet Smuthul syntes os fuldkommen trygt,

efterſom intet med Sikkerhed kunde antages ſom ganſke ubekjendt for een eller flere af Tyendet.

Udvandring var endnu ikke kommen i vore Tanker.

Midt i denne Raadvildhed indtraadte ad ſamme Dør ſom Flygtningen, og i ſamme Uniform, min vakkre Letacq.

„Hr. Oberſt!“ hviſkede han hurtigt, og med et ſpejdende Øjekaſt omkring i Stuen, „her er De ikke ſikker; nede i Mollen ſidde fire Gardiſter og een af Deres forrige Tjenere, efter hvis Anviisning man vil ſøge Dem her. Jeg fik Suzette til at opholde dem med nogle Forfriſkninger, medens jeg løb herop; men vi kunne vente dem hvert Øjeblik.“

„Jeg er forloren“ ſukkede Oberſten; Adelaide fløj med et Angeſtſkrig om hans Hals.

„I Kaminen!“ raabte Tante.

„I Begravelſen!“ jeg.

Men Letacq faldt haſtigen ind: „Det duer ikke — her er han ingenſteds ſikker — jeg veed et bedre Friſted — vil De betroe Dem til mig, Hr. Oberſt! ſaa indeſtaaer jeg for, at alle Frankrigs Gardiſter ikke ſkulle finde Dem — men uden Betænkning —“

Oberſten ſaae til mig.

„Gaae min Fader!“ ſagde jeg, „Letacq holder hvad han lover.“

„Hvor? hvor? ſpurgte Tanten og Adelaide.

„Det maae Ingen vide uden jeg“ ſvarte han, og ilede afſted med den ulykkelige Flygtning.

Jeg fik neppe Tid til at berede Damerne paa de ſkrækkelige Gjæſters Komme, før vi allerede hørte dem ved Slottets Hovedindgang. Jeg havde grebet en Bog, hvori jeg læſte højt — viſt ikke med den ſikkreſte Stemme; min Tante og min Kjæreſte toge fat paa Fileernaalene. —

Jeg vil ikke udførligen beskrive hvad der foregik i de paafølgende ængstelige Timer: hvorledes hver Krog, hvert Skab, hver Skorsteen, ja lige til hver en Liigkiste i Gravhvælvingen blev undersøgt; hvorledes Tyendet, hvorledes vi selv bleve truede. Først ved Dagbrud forlode de Slottet, med Løvte, snart at besøge os igjen — de meente at være komne for tidlig, og at den, de søgte, snart vilde indfinde sig.

Denne Begivenhed gav Tanten hendes Banesaar. I hendes Alder, med hendes religieuse og politiske Troe, er det vanskeligt at finde sig i en total Omvæltning af alle hidtil bestaaende Forhold. Den fra Barnsbeen tilvante Levemaade vorder en ubetvingelig Natur, som forstyrres lettere, end den forandres: fjortende Dagen derefter stod hendes Kiste ved Siden af den, i bedre Tider, hensovede Ægtefælles.

Jeg var hendes Arving — ak! min Søn! en Arving til uafladelig Frygt og Fare; jeg vidste jo ikke, hvilket Øjeblik det kunde behage de vilde Horder at ødelægge den Vaaning, jeg fra nu af anfaae som et Fængsel, det jeg maaskee blot skulde forlade, for at finde Døden udenfor dets Mure.

Der blev stedse mere og mere øde og uhyggeligt paa Chateauvieux, til omsider kun een gammel Tjener og een endnu ældre Pige udgjorde hele Tyendet; thi Letacq var sjelden hjemme. Dog bragde han os regelmæssigen hver Aften Underretning fra Obersten, hvem han snildeligen havde skjult paa et Høeloft i Møllen, hvor Efterstræberne naturligviis allersidst vilde søge ham. Ogsaa gjorde han os bekjendt med Revolutionens Gang, og mange af hine Rædselsoptrin, der stedse bleve hyppigere og blodigere.

Tvende Hunsunderſøgelſer, begge dog uden ſærdeles Ulempe, maatte vi endnu udholde af Marſeillanerne; endelig forlode de, efter en ſex Ugers frugtløs Venten, Mollen og Egnen; og Oberſten kunde nu, ledſaget af Letacq, ombytte ſit Fængſel i Mollen med et andet paa Slottet, men ſom dog forſødedes ham ved en elſket Datters Nærværelſe og ømme Kjerlighed.

Jeg iler bort over et Tidsrum af et Aar, der tilbragtes i mere eller mindre ængſtelig Uvished om vor tilkommende Skiæbne, og i hvilket vi ikke vare mægtige for at bringe det til nogen faſt Beſlutning. Mit beſtandige Raad var, at tage til Danmark med Alt, hvad der af Penge og rørlige Ejendomme lod ſig bjerge; men den gammeladelige Franſkmand kunde ikke ſaa let losrive ſig fra det ſkjønne Fædreland, om hvis Frelſe han endnu ikke havde opgivet alt Haab: at flytte til Danmark forekom ham at være det ſamme, ſom at opſlaae ſin Bolig paa Pic de Midis evig ſneeklædte Bjergaas, og næſten ligeſaa uglædelige vare Adelaides Foreſtillinger om den Egn, paa hvilken jeg uden ſynderlig Held, ſtræbte at henlede hendes Opmærkſomhed.

Under ſaadanne Omſtændigheder kunde der ej heller tænkes paa den ægteſkabelige Forbindelſe imellem mig og min Elſkede; men dettes Ønſkes Opfyldelſe maatte, ſom de fleſte andres, henſtilles til den uviſſe og mørke Fremtid.

— I denne Henſeende var Letacq ikke lykkeligere end jeg: Borger des Moulins udſatte ſtedſe Brylluppet fra Tid til anden, og hans Grunde herfor vare ikke forkaſtelige; thi Gartnerens Skjæbne kunde, i oeconomiſk Henſeende, neppe ſtilles fra Slotsherrens. Efter Faderen og en for nylig afsød Slægtning havde han vel arvet et tu-

finde Livres; men de fleste af Pengene stode, under saa slibrige Conjuncturer, slet ikke sikkert.

Udvandringerne toge nu deres Begyndelse, og bleve snarere fremskyndede end hemmede ved Nationalconventets strænge Forholdsregler: Forbudet opflammede Lysten, og Dødsstraffen — som det gaaer — forøgede kun Martyrernes Antal.

En Dag berettede Letacq os, at Oberstens Navn stod paa Emigrantlisten: han var altsaa ved Loven en fredløs Mand, og det var en Livssag at hæle ham.

Nu bestemte han sig til Flugt; for silde! Efter min, af ham desværre ikke itide antagne Plan, vilde jeg have solgt eller opgivet mit franske Slot, og paa et dansk Skib fra Bordeaux søgt mit fredelige Hjem; Adelaide skulde have fulgt mig som Kone, og hendes Fader forklædt som Tjener. Denne Plan vilde før Emigrantloven ikke have medført store Vanskeligheder; thi for mig som Udlænding stod Vejen aaben.

Nu derimod, da min stakkels Svigerfader omsider bifaldt samme, var den for hans Skyld forbunden med største Fare for os alle.

Den troe Letacq optoges som Medlem i det hemmelige Raad, der i Midnattens Stilhed gjennemgik alle Midlerne til Flugt, tilligemed de hartad uovervindelige Farer og Vanskeligheder, der modsatte sig den.

Da afbrødes pludselig vore Forhandlinger ved en Tummel i Gaarden, Trampen, Klirren af Vaaben, og derefter en hæftig Banken paa Døren.

Obersten blegnede: „Jeg er forraadt" sagde han, „ak Himmel! min Datter! ogsaa Dig ville de Umenneskeer myrde — "

Han sluttede hende i sine Arme; men Letacq, som

aldrig tabte Besindelsen, sagde med en Fasthed i Stemmen, der indgjød Trøst og Mod:

„Endnu ikke, Hr. Oberst! jeg veed et sikkert Skjul — følg mig!"

Uden Indvending, uden Tøven slap Obersten Adelaide, og ilede med sin Fører ud i den dunkle Hauge, medens jeg sprang til den anden Side af Huset og aabnede Døren —

Her stod nærmest foran mig Møller des Moulins med blank, skuldret Sabel, og bag ham fire andre Bevæbnede, førende imellem sig en Fange, hvis Ansigt endnu beskyggedes af Formanden.

„God Aften!" sagde des Moulins, idet han traadte ind, og jeg ryggede mig tilbage; „her er en Eidevant, som Du maae laane Huus inat, Borger! hans Rejse gik egentlig til Spanien, men vi ville forkorte ham den."

Da jeg mærkede, at dette Besøg ikke gjaldt Obersten, gjenvandt jeg snart min Fatning, og førte de fremmede Gjæster ind i den almindelige Dagligstue.

Da jeg her med Lyset i Haanden vendte mig for at byde dem til Sæde, faldt mit Blik paa den Fangne: det var hiin stolte Marquis, som ikke to Aar iforvejen i Selskab med Mirabeau var rejst herigjennem til Paris, for at befæste Bourbonernes Trone, og bringe den oprørske Pøbel til Lydighed. Medynkvækkende var Synet af den ulykkelige Adelsmand: af den forrige Værdighed, Anstand og Pynteligbed var neppe Spor tilbage; de tynde, graatindsprængte Lokker — tilforn pænt kræppede og puddrede — hang vildt i pjudskede Trævler om det blege Ansigt; en sid, grov Bondekofte, tæt tilknappet fra Halsen til Knærne, hang slubbrende om det magre, af Mathed krumbøjede Legeme; de blaae Stromper og tilsølede Skoe tilhørte ojen-

synligen en langt ferere Person. Saa fortumlet var Fangen af en langvarig Flugts, for ham saa uvante Besværligheder, og af den idelige Dødsfrygt, at han slet ikke kjendte mig. Ej heller syntes han at lægge Mærke, enten til Stedet, hvor han befandt sig, eller til de Mennesker, som omgave ham: han havde allerede naaet det Punct af Ulykke, hvor Fortvivlelse gaaer over til Ligegyldighed.

At give mig tilkjende for ham i denne Tilstand, havde blot været at vække ham op fra mindre qvalfuld Letargie til nye Smerte.

Des Moulins forlangte for ham og to af hans Bevogtere et sikkert Værelse.

Jeg anviste dem et med tvende Senge, lod dem her give Forfriskninger, og formaaede dog saa meget hos den strænge Republicaner, at han tillod den gamle Mand nogle Timers Hvile. Næste Morgen skulde han føres til Bergerac, for der at forhøres og dømmes.

Jeg beroligede Adelaide, saavidt muligt, med Hensyn til det Forefaldne — dog uden at sige hende, hvo Fangen var — og vendte skyndsomt tilbage til mine ukjerkomne Gjæster i Dagligstuen, dem jeg ogsaa lod beværte med hvad Huset formaaede.

De tvende af disse vare Parisere, Ultrajacobinere, hvis Tale drejede sig om „Aareladning," „Blodbaab" og „Lygtepæle," og var til stor Opbyggelse for Landsbymolleren, der længe kun viste sig som den andægtige Tilhører. Af deres Yttringer gav det sig snart, at de vare Moderklubbens Apostle, udsendte med vigtige Hverv til Filialklubber i det sydlige Frankrig; og at den ene af dem i et Værtshuus nærved Chateauvieux havde opdaget Marquien — hvem han i Hovedstaden havde kjendt — under Forklædningen. Da dette skete, havde des Moulins

netop været tilstede, og viist sig som ivrig Patriot; og ingen Anden end han kunde have givet Anslag paa Chateauvieux til Natteqvarteer.

— En Nat, riig paa sørgeligt Indhold, frugtbar paa Begivenheder, hvis levende Farveskjær aldrig fordunkles, og som endnu stedse i vaagne Nætter omgiver, liig et Panorama, min Phantasie!

Den af de tvende Sansculotter, som fornemmelig førte Ordet, var en — ved første Anskue — ubetydelig Person: spinkel, faarebenet, med store, matblaae, rødkantede Øine, lignede han en for tidlig opløben Kjøbstædlommel fra Nordtydskland eller Skandinavien; en overvættes stor Næse, med vide, røde Næseboer, der vare i uafladelig Bevægelse, som paa en snøftende Hønsehund, krummede sig ud over en ligesaa uforholdsmæssig stor Mund, mellem hvis smalle, blegblaae Læber tvende Rader skjæve, sorte Tænder ragede frem. Hans Stemme var væmmelig skurrende, og hans Latter endnu mere modbydelig. Kort sagt: han var en værdig Fortæller af Pøbeloptrinene i Versailles hiin 6te October.

Da den første Flaske Viin var tømt, og Skaaler drukne for Dagens Afguder, stødte han til mit Glas, og sagde ret fidelt:

„Din Skaal, Borger — for Fanden! hvad hedder Du?"

„Lilliedal!"

Med skadefroe Geskæftighed tog Mølleren her strax fat:

„Lilliedal er et udenlandsk Ord, og betyder saameget som la vallée des Lis, eller Lisval." —

„Lilliedal? la vallée des Lis — Lisval" — gjentog han haanligt, og drejede Munden i en nedadvendende Halvcirkel, „Lillidal? det er et miserabelt Navn —

veed Du ikke, at alle Lillier ere forlængst visnede her i Frankrig? — Død og Pestilence! hvorledes tør Du endnu hedde Liliedal? Adelsmand maaskee? Aristocrat? eh?

Her satte han Glasset haardt fra sig, sprang op, og sparkede Stolen væk bag ud.

Des Moulins faldt hurtig ind: „Ingen Aristocrat, men en dansk Borger og et meget skikkeligt Menneske."

Sansculotten saae ikke det spodske Smiil, der betog dette Vidnesbyrd det meste af sit Værd; derfor satte han sig igjen, klinkede paanye, og sagde:

„Det er en anden Sag; Borger des Moulins indestaaer for Dig — men en Dansk — det er snurrigt — hvorledes kommer Du her? og er dette Danmark en Republik?"

Jeg besvarte begge hans Spørgsmaal saa temmelig til Behag, idet jeg fortalte ham, at min Fader vel var Adelsmand, men min Moder borgerlig af Fødsel, og at man i mit Fædreland længe havde havt ligesaa udvidet Trykkefrihed, som i Frankrig.

Den gode Forstaaelse var atter tilvejebragt, og med hvert Glas tiltog Republikanernes Lystighed. Een Anecdot afløste den anden, og alle om Jacobinernes og deres Tilhængeres blodige Bedrivter; Foulons, Berthiers og Fleres Mord beskreves og lovpristes, og Lygtepælens Skaal blev drukket med Enthusiasme.

„Apropos af Lygtepæl!" raabte den anden Pariser — en stummel Karl med store overhængende Bryn og vældige Knebelsbarter -- „vi har ikke engang fortalt vore gasconske Venner noget om den sidste Lanternefest — "

„— Den fik en nederdrægtig Ende", faldt Staldbroderen ind, og slog i Bordet saa Glassene dansede — „en uudslettelig Plet paa Conventets Ære! Seer I: man

var kommen under Vejr med, at en vis Bager — en hemmelig Tilhænger af Monsieur Veto — skulde have ladet sig underkjøbe til at blande Gyps i Melet. Folket holdt en Standret over ham, og hængte ham strax udenfor hans egen Dør. Godt! det var Alt i sin Orden. Men bagefter mumledes om, at Bageren var ukyldig — hip som hap! han var mistænkt, og allerede derfor skyldig at døe; og Conventet faaer det dumme Indfald at stikke sin Næse ind imellem Døren og Karmen: man arresterer, man forhører, man dømmer een af de bedste Patrioter, som havde hængt Bageren, til døde, og lader virkelig Dommen exeqvere."

„Ja" faldt den Sorte ind, „det var en reen Scandal — der er hemmelige Aristocrater i Conventet — man maae opdage dem! — man maae hænge dem! ellers er det ude med Friheden. En dejlig Frihed den! naar man ikke engang har Lov til at hænge en Skurk af en Bager! — Stakkels des Moulins!"

„Hvad? des Moulins?" faldt Molleren ind, „hvem var det, som hed des Moulins?"

„Ham" lød Svaret, „som Conventet lod henrette — ja, det er sandt, Du hedder ogsaa des Moulins, Borger! men der ere saa mange des Moulins til i Verden — kan jeg troe — denne var ellers Klejnsmed og boede i Faurbourg St. Antoine — hans Døbenavn var Charles Louis; men han skrev sig da blot Charles — —."

Molleren sprang op og raabte:

„Ved den sorte Pest! det var min Broder!"

„Eh bien!" sagde Pariseren ganske koldsindig, idet han atter fyldte sit Glas, „det er en Ære for Dig, Borger, at Du havde en saadan Broder, der vidste at døe for Friheden — jeg gratulerer Dig!"

Han skyllede Vinen ned; men paa den Broderløse

gjorde den kraftige Trøstegrund en saadan Virkning, at han med en Fatning, en ægte Sansculot værdig, klinkede med Gratulanten paa Frihedens og Lygtepælens bestandige Velgaaende.

Denne heroiske Scene blev afkortet ved en usædvanlig Larm i Sideværelset, hvor Marquien og hans Vogtere befandt sig. Vi foer derind og fandt Fangen liggende paa sin Seng med brustne Øjne og aaben Mund — han var steendød.

Efterat have udøst mange Forbandelser over den Afsjælede, fordi han var undsluppen Lovens Sværd, skred man til en Undersøgelse, der snart viste os Dødens Aarsag: en meget lille, flad og tynd Flaske, ikke større, end at den let kunde skjules mellem Kind og Tænder, laae endnu i hans høire Haand.

Den lyshaarede Pariser, som opdagede Flasken, lugtede til den, og sagde:

„Her er Noglen til Charaden! — Skade, den gamle Orn var Aristocrat — han er død som Republicaner."

Herpaa holdt han Phiolen op mod Lyset, og rakte mig den med de Ord:

„Den indeholder endnu en lille Slurk — put den til Dig, om Du engang skulde komme i lignende Forlegenhed, Borger — Du med det ulykkelige Navn!"

Jeg gav ham den tilbage, og svarede saa kjækt, som jeg kunde:

„Behold den selv, Borger! Jeg har Intet at frygte, hverken af Conventet eller af Folket."

En nye Støj i Forstuen kaldte os fra Marquiens Dødsseng. Det var Mollersvenden fra Jouillac, der skrumlede i Mørket fra Dør til Dør og ikke kunde finde den

rette, indtil han omsider snublede over Noget, og i Faldet med Panden stødte den op til Dagligstuen.

Der ligger et Instinct i den menneskelige Natur — og det neppe af de bedste — som vækker hos os en ganske ufrivillig Latter, naar vi see Nogen uforvarende tabe en Kop, et Glas ud af Hænderne, snuble eller falde; men ved denne Lejlighed havde ingen af os Trang til Latter, undtagen Ridderen af Lygtepælen.

„Velkommen Cammerat!" raabte han med en høj Skogger, „jeg seer, Du er af dem, der ville gjennem Verden med Hovedet, Du er af mine Folk."

Svenden svarte Intet paa denne Tiltale, men rappede sig hurtig op, og sagde til des Moulins med en Forfærdelse, hvori Faldet havde den mindste Skyld:

„Mester! kom hjem! Djævelen er nede i Kjelderen"

Molleren smilte, og sagde mistroisk: „hvoraf veed Du det? hvad havde Du i Kjelderen at bestille?"

„Jeg gik den forbi," svarte denne, „med min Lygte, for at fore Hestene, da hørte jeg dernede ligesom en Nysen —"

„— Sagde Du ikke Prosit? —" faldt Pariseren ind.

„Nej," svarte Svenden, „men jeg holdt Lygten til Vinduet, og da saae jeg langt inde imellem Fadene to store gloende Øine."

Nu brast alle de Andre i Latter, men mig løb det koldt ned ad Ryggen; thi det slog mig øieblikkelig, at det maatte være Obersten, hvis Briller havde givet det Gjenskin, som forskrækkede Karlen.

„Tosse!" raabte jeg, „det har været en Kat —"

„Nej, nej! svarte han, „før jeg gik bort, nøs det igjen."

Nu blev des Moulins opmærksom, og sagde:

„Det er ikke rigtigt, Landet vrimler af flygtende Aristocrater — følg med!“ raabte han til de Tvende, som havde bevogtet Marqvien, „hvem veed, om vi ej endnu kunne gjøre en levende Fangst istedetfor den døde, der ligger hist inde?“

Jeg betoges af den skrækkeligste Angest; men hvad kunde jeg gjøre, andet end stræbe at fordølge den og oppebie hvad Skjæbnen havde besluttet over os alle?

Der forløb, eller hensløbte sig en frygtelig Halvtime, hvis Pinagtighed forøgedes ved den Tvang, jeg maatte paalægge mig for de Tilbageblevnes Skyld: jeg maatte jo, for ikke at røbe mig, deeltage i den nu dobbelt ømmelige Samtale, der drejede sig om Nødselsoptrin i den ulykkelige Hovedstad — ak! snart kunde jeg maaskee vente eet gjentaget for mine Øjne, og selv vorde noget meer end blot Tilskuer ved samme.

Endelig udreves jeg af denne martrende Uvished: Døren fløj op.

Den Første, jeg saae, var Obersten med bagbundne Hænder; den Næste var Letacq, som holdt Rebet.

Man kan let forestille sig, at dette uventede Syn maatte gjøre et hæftigt Indtryk paa mig; og vel var det, at Sansculotternes Opmærksomhed alene henvendte sig til samme Gjenstand. Jeg fik Tid at fatte mig, til at gaae ind i den Rolle, jeg her havde at spille, og som naturligviis maatte være i samme genre som Letacqs; thi jeg tvivlte intet Øjeblik paa, at han jo havde gjort en Dyd af Nødvendighed. Molleren var med, og brystede sig ikke lidet af sin Fangst. Til mig kastede han et listigt og giftigt Blik.

Jeg trak paa Skuldrene, og sagde saa koldt som det var mig muligt:

„Det gjør mig rigtignok ondt, Borger des Moulins! men han er egentlig ikke at beklage; og overalt er det mig en Trøst, at han i Grunden slet ikke kommer mig ved."

Da Le Stilet — saaledes kaldte sig den i Borgerblod omdøbte lyshaarede Pariser — havde ladet sine store Glasøjne løbe op og ned ad Fangen, satte han et Vrængefjæs op, og saae spørgende paa Møllerен.

Denne gav ham fornøden Underretning om den ulykkelige Oberst, og sluttede med at fortælle: hvorledes han, længe og allevegne forfulgt og ængstet, omsider havde søgt et Skjul i Møllerens egen Kjælder, vist nok fordi han formodede, at Ingen der vilde søge ham.

Le Stilet begyndte et Slags Præliminairforhør, men blev ikke værdiget noget Svar.

„Din Trodsighed," sagde han da, „klædte Dig ret godt, hvis Du ikke var en Hund af en Aristocrat; men naar Du skal danse Carmagnolen, og Folkets ca ira! ca ira! tordner for dine Ører — da vil vi see! Nu, for i Nat kan Du faae en Sovekammerat, der er ligesaa taus som Du selv — des Moulins! denne unge Borger" — han pegede paa Letacq — „kan vel bevogte ham? hvem er han?"

„Gartner, og — min tilkommende Svigerson" — lagde han til med Eftertryk; men mig undgik ikke det Ironiske i hans Tone.

Le Stilet vendte sig til Letacq, og sagde, pegende paa Døren til den Hensovedes Værelse:

„Der, Borger! Du indestaaer for Fangen med dit Liv. — God Nat! men sov ikke!"

Letacq slog en kaad, temmelig naturlig Latter op, og svarte:

Frygt ikke, Borger! jeg skal nok passe paa den gamle Skurk."

Han tog et Lys, førte Fangen ind, og lod Døren staae paa Klem.

„Du har en Datter" sagde Le Stilet til des Moulins, „hvor er hun?"

„Hjemme i Møllen" svarte denne.

„Det er ikke langt herfra?" spurgte hiin.

„Nej."

„Lad os saa have Fornøjelsen af hendes Selskab! Jeg gider ikke sove, og der er endnu et godt Stykke af Natten tilbage."

Molleren rejste sig.

„Er der ellers ingen Damer i denne Ornerede?" vedblev Le Stilet, og saae paa mig.

Den lumske Møller tog Svaret: „En gammel Pige og en ung Frøken."

„Lad os see den Unge!" raabte hiin; „men lad Frøkenskabet være borte! Fanden har taget alle Frøkener i Frankrig."

Sansculottens Kaadhed, Baronens ulykkelige Opdagelse og nødtvungne Paagribelse af den ærlige Letacq, havde sat mit Sind i forskjellige Bevægelser, blandt hvilke dog Frygten hidtil havde været den fremherskende; men nu var ogsaa min danske Taalmodighed udtømt: Harmen sejrede over alle de andre Sindslidelser, og jeg var fast bestemt paa at sætte Haardt imod Haardt.

„Denne Dame" sagde jeg, „er alt længe i Seng, og Ingen har Ret til at forstyrre hendes Ro."

Le Stilet gloede paa mig i stum Forbauselse; men hans Kammerat — der kaldte sig La Terreur — oppede sig i Sædet, skottede til sin Kammerat, og sagde:

„Den sorte Pest! Monsieur foragter vist vort ringe Selskab — "

„ — Citoyen!" faldt jeg hurtig ind, „jeg frabeder mig Skjældsord i mit eget Huus! Jeg er ingen Monsieur, men dansk Borger."

„Godt, godt!" svarte han ganske rolig, og lænede sig tilbage i sin forrige magelige Stilling; men hans Kammerat vedblev endnu nogle Secunder at stirre paa mig, som om han vilde forsøge at læse min politiske Troesbekjendelse ud af mine Øine.

„Ønsker Du Noget?" spurgte jeg.

„Lidt Aftensmad og din Kjereftes Nærværelse ved Bordet" svarte han, uden endnu at unddrage mig sit gjennemborende Blik.

Det Første er til Tjeneste" sagde jeg, „det Sidste skal Du faae imorgen til Frokosten."

„Foudre! jeg vil have det strax!" skreg han, sprang op fra Stolen, og jog den høire Haand ind i Barmen.

Øieblikkelig rejste sig ogsaa La Terreur, og gjorde samme Haandgreb.

Jeg blev siddende, og sagde saa koldt som muligt:

„Hvorfor denne Hidsighed? hør engang, mine Venner! — "

Længer kom jeg ikke; vildt afbrød mig Le Stilet:

„Tie! Du har ikke Ordet; vi, den store Nations Repræsentanter" —

„Ja det er vi" — istemmede hans Følgesvend. —

„Vi", vedblev hiin, „befale, og Du — Du adlyder, eller Djævelen skal annamme Dig og hele dit forbandede Dannemark!"

Neppe vare disse Ord udtordnede, før tvende Dolke lynede imod mig — Bordet var imellem os — jeg var

ubevæbnet; men da jeg kjendte mine egne Legemskræfter, tog jeg hurtig den Beslutning: at bruge Bordet baade til Forsvar og til Angreb, at vælte det over Banditterne, fraviste een af dem sin Dolk, og — videre gik nu ikke min lynsnare Tanke, saalidet som Molleren, der stod ved Enden af Bordet, var indbefattet i min Beregning. —

I dette, for Liv og Død, for mig og min Adelaide afgjørende Øjeblik, da begge Terroristerne allerede laae under Bordet, den aldeles forbløffede Møller endnu sad paa sin Stol, og jeg med et afbrækket Bordbeen i Haanden vilde slaae hine Dolkene af Hænderne — fløj Døren til Fangekammeret paa vid Væg, og Baronen og Letacq, begge bevæbnede med Hirschfængere, ind til os.

Nu sprang Molleren op, og søgte Udgangsdøren. Jeg indsaae strax, at hans Flugt maatte blive vor Fordærvelse, da han sikkert vilde hente Forstærkning. Idet jeg derfor raabte til mine Hjelpetropper:

„Tag Dolkene fra dem og bind dem!“ foer jeg hen og stillede mig i Vejen for Molleren.

„De bliver her, og holder Dem rolig!“ jeg svingede mit Vaaben; „gaae hen og sæt Dem!“ befalede jeg — han adlød.

Imidlertid bleve Skurkene snart afvæbnede og bagbundne. —

Saavidt vare vi komne; men hvad nu? Jeg var virkelig forlegen med Sejren; thi hvad skulde vi gjøre med Fangerne? Dræbe dem? det faldt mig ej engang ind; loslade dem paa Æresord? det var det samme som at fælde vor egen Dødsdom. Og saa Molleren? han var ligesaalidet at troe, som de andre To. —

Der hengik nogle Secunder under fuldkommen Taushed fra begge Sider; Ingen skulde sige, at her saa nys

var kæmpet paa Liv og Død, og alle Kæmperne dog ilive. Men denne Stilhed var mere ængstelig end Tummelen før; Vaabnenes Klirren, Bordets og Stolenes Knagen og Bragen havde ikke nær det frygtelige som vor stakaandede Pusten.

Letacq brød Tausheden. Maaskee havde han allerede inden han løste og bevæbnede Baronen lagt den Plan, som han nu fremsatte:

„I eller vi," sagde han til Pariserne, „der er ingen tredie Udvej. Komme I los, da koster det alle vi andres Liv, og derfor maae I finde Jer i nogle Dages Arrest."

Her vendte han sig til Baronen og mig:

„Vi maae udvandre — der er ingen længere Opsættelse mulig. Indtil vi kunne være i Sikkerhed, maae disse forvares hernede i Gravcapellet."

„Men han?" faldt Baronen ind, og kastede et Blik paa Mølleren.

Letacq svarte ikke, men han skiftede Farve — des Moulins var jo Suzettes Fader.

Jeg tog Ordet for ham, og sagde, ikke uden nogen Bitterhed:

„De maae holde Deres Venner med Selskab."

„Meget vel!" svarte han; „men naar nu alle de gode Herrer reise bort, og komme vel ikke meer igjen, hvad skal der saa blive af os? hvem skal lukke os ud igjen?"

— Min Tanke faldt paa Suzette.

„Det skal Deres Datter."

Her saae Letacq halvt spørgende og halvt bedende til mig; Mølleren nikkede med et polidsk Smiil.

Under alt dette havde begge de Bundne siddet ubevægelige paa Jorden med Ryggen til Væggen, der hvor

de vare henstillede; kun den Morkes skulende Øjnes Rullen, og den Lyses Snoften igjennem de sig ud og ind bevægende Næseboer, tilkjendegav deres indvortes Harme.

„Allons donc!" raabte nu Letacq, og rejste den Ene efter den Anden; og nu gik Toget ned i Gravhvælvingen.

Mølleren maatte gaae foran, bære Lyset og hæve den tunge Lem, der bedækkede Nedgangen.

Herpaa, imedens Baronen og jeg stode Vagt, hentede Letacq Levnetsmidler, Tæpper, Lys og Fyrtøj; og da han dermed var færdig, anbefalede han Fangerne Rolighed og Taalmodighed, og forsikrede dem: „at de om tre Dage skulde erholde deres Frihed; men gjorde de Forsøg paa at bryde ud, eller larmede, vilde vi snart bringe dem til evig Taushed."

Da Lemmen var lukket, og en Marmorsteen ved forenede Kræfter lagt over den, sagde han til mig, dog med Villie saa højt, at de dernede kunde høre det:

„Nu er der ingen Tid at spilde! inden fire og tyve Timer maae vi være herfra; thi om fire Dage gaaer Skipperen." —

Dette sagde han for at indbilde dem, at vor Flugt gik til Bordeaux — hverken Baronen eller jeg vidste endnu dengang, hvor han vilde føre os hen.

Vi ilede alle tre til Adelaides Værelse.

Da Pigen havde underrettet hende om det natlige Besøg, fandt vi hende vaagen og i ængstelig Bekymring. Vi fortalte hende, hvad videre var skeet, og at vi uden Ophold maatte flye hendes ulykkelige Fødeland. Hun modtog vel dette Budskab med Forskrækkelse, men indsaae dog strax Nødvendigheden af dette tunge Skridt, og gav sig til, med vores Hjelp, at indpakke sine Juveler.

Den herlige Letacq havde længe forudseet alt dette, og derfor kunde han strax bringe os fire fuldstændige Nationalgardedragter — thi Adelaide maatte ogsaa bære Mandsklæder. Snart stode vi heelt udmonderede og udrustede. I Patrontaskerne havde vi vore Penge, Kostbarheder og Linned.

Endnu stod tilbage at overdrage Suzette Fangernes Befrielse, men og med det samme at betroe hende de farlige Hemmeligheder — deres Fængsling og vor Udvandring: Handlinger, der begge vare lige dødskyldige. Dog, her var intet Andet for.

Letacq paatog sig denne Bestilling, for ham den tungeste i hele hans Liv: han skulde sige sin Elskede et langt — ja rimeligviis det sidste Farvel; thi hvo vilde dengang stole paa Emigrantlovens Ophævelse; og om han endog nogensinde torde vende tilbage, hvor var saa Suzette? i Graven? eller i en Andens Arme?

Visselig, min Søn! hans Offer var næsten meer end menneskeligt, derfor kan ej heller Mennesker fuldelig lønne ham. Din Moder og jeg gik vel Dødsfarer imøde, men dog med Haab om Livet og Kjerligheds Glæde; han derimod forlod begge frivilligen, alene for at frelse os og grunde vor Lykke.

Efter en Times Venten saae vi ham igjen. Han var bleg — havde grædt, men Dydens Sejr stod malet i hans bestemte Aasyn. Taus vinkede han ad os: vi fulgte ham. Jeg bar Adelaides Bøsse; skjælvende støttede hun sig paa min Arm. Stille Taarer og dybe Sukke var hendes Afsked med det elskede Hjem.

Hvorfor skulde jeg opholde mig ved Beskrivelsen af vor Flugt? den lignede saa mange tusinde Andres.

Letacq havde et Sødskendebarn bosat i Nantua

ved Helvetiens Grændser; didhen førte han os efter fjorten Dages Vandring, paa hvilken han ved sin Snildhed, Mod og Aandsnærværelse reddede os af flere end een farlig Forlegenhed.

Næste Dag stod vi paa sikker Grund. Endnu engang vendte vi os om mod det ulykkelige Frankrig.

„Adieu pour jamais!" sagde Baronen grædende og skjulte sit Ansigt med begge Hænder.

Adelaide skjulte sit ved min Barm.

Letacq udstrakte sine Arme mod Suzettes Hjem, og hulkede: „Jamais!"

Det kjere Navn kom aldrig mere over hans Læber.

Aaret derefter, samme Dag som din Moder fødte Dig til Verden, erholdt vi de første Efterretninger fra Chateauvieux, ved en dansk Kjøbmand i Bordeaux:

Suzette — var død.

Her har Du min og min ædle Vens Ungdomshistorie. Skal han overleve mig, da forsød hans sidste Dage! ær ham som en Fader, og elsk ham som dine Forældres frelsende Engel!

Eneboeren paa Bolbjerg.

I.

Naar den, der rejser fra Viborg til Randers, er kommen om forbi Norderenden af den lange Søe, som bærer Byens Navn, og op ad den første stejle Lyngbakke: udbreder sig for hans Øjne den store Taps-Hede — et Navn, hvortil der knytter sig Erindringer, mørke, bedrøvelige som Egnen selv.

To eller tre Smaahytter, omgivne hver af et lidet Stykke opdyrket Jordsmon, yde den eneste Afverling paa den to Mile lange Vej indtil Landsbyen Ørum. Herfra gaaer det skiftevis over eller om ved Hede og Agermark. Byer og Kirker vise sig stedse tættere og tættere ved hverandre, og den vide Synskreds oplives ved fjerne Skove: man mærker, at man nærmer sig Halvøens frugtbare og velbebyggede Østerland.

Ved Byen Leisten siger man Lyngen Farvel, og glemmer den øjeblikkelig over det yndige Landskabsstykke, der pludselig ligesom fremmanes af den sidste mørkbrune Banke, og udstilles Vandreren til forlystende Skue.

Nedenunder ham udbreder sig et af Landets største Kjær, halvtbevoxet af Elle og Vidier, og derfra hæve sig høje, bølgeformige, skovgroede Bakker, der indeslutte en dyb og snever Dal, i hvis Baggrund Herreborgen Nye Fusingøe med sine hvide Mure og lysrøde Tag blinker

venligt frem mellem hundredaarige Bøge. Bomhuset til højre, tilvenstre Mollen med Dammen — nu næsten skjult bag Træer — smykke Dalens Forgrund.

Og skulde en Konstner nogensinde komme til at optage denne smukke, ægte danske Udsigt, vil han finde de store Enge oplivede af tamme og vilde Dyr, og saaledes kunne give sit Malerie et sandt Udseende af paradisisk Fred og Ro.

Fyrgetyve Aar tilbage stod her, istedet for det nuværende nymodens Slot, den gamle ærværdige Ridderborg med sine tvende spidse Gavle eller Taarne end dybere inde i Dalen, og hvo der har seet denne, onsker vist, at den stod der endnu, og ikke var bleven ombyttet med en Bygning, som ukjendte Rejsende snarest vilde antage for en peen Kroe.

Jeg for min Deel savner Skjelernes Herresæde; maaskee fordi det er iblandt mine Barndomsminder, maaskee fordi min Smag i Bygningskonsten er fuldt saa gothisk som græsk. Denne være reen, simpel og ædel! mig tykkes den tillige kold, stræng og ensformig, og forholder sig i mine Øjne til hiin, som en fransk Tragoedie til en Shakespearsk.

Jeg elsker dette regelløse, altid afverlende i vore nordiske Kæmpeborge, dette dristige, opadstræbende i vore Templers Hvælvinger, spidse Buer og skyhøje Spiir. Jeg hænger endydermere ved det Lonlige, ofte Labyrinthiske i det Indvendige af vore gammeldags Herregaarde, med samme Forkjerlighed, som i unge Dage bragte mig til at foretrække et phantastisk Æventyr for en sand Historie, og med hvilken jeg endnu hellere følger Abbotsfords Digter i Bjerghuler, Fængsler og Roverkuler, end en Madame Genlis til Bourbonnernes stive Hof.

Behageligt overraskes en Fremmed, naar han er kommen ind i Dalen, mærker, at den ikke, som den seer ud til fra hiinsides Kjæret, er lukket, og nu med eet har en vidtstrakt Bjergsøe, hvis Ende han ej engang øjner, foran sig. Men hans Blik drages dog snart hen til en i Søen udspringende Halvøe, der er heelt bevoxet med majestætiske Linde.

Mod Vesten, tæt op til denne Lund — fordum en Hauge — stod det gamle Fussing. Foran forbandt en bred Grav begge Søens Arme, og adskilte Borgen fra det faste Land.

Og hvorfor staaer den endnu ikke der paa den yndigste Plet i hele Dalen? En gammel Spaadom truede den med Undergang: en Julenat skulde den tilligemed Halvøen synke i Afgrunden! — En frygtsom Beboer nedrev og flyttede den. —

Gammelfussing er ikke meer; men lad da efterfølgende Sagn, som overlevede den, opskyde som en Mindeblomst mellem Torne og Nælder paa dens Tomte! og Vandreren skal ofte see sig tilbage og tænke: der var det.

II.

I Bjerregrav, til hvis Pastorat Herregaarden hører, døde for et halvt Seculum siden Præsten Laurits Blicher, min Bedstefaders Broder. Min Fader levede som Student nogle Aar i hans Huus, og af ham har jeg den Begivenhed, som nu skal fortælles.

Det var i Aaret 1738, en Sommeraften i Skumringen, at en med tvende Heste forspændt Kareth kom rullende op for Gangdøren af Præstegaarden i Kousted.

Hr. Mogens kom skyndsomst ud i sin grønne storblommede Damasfes Slobrok, og med den røde Nathue paa sit velærværdige Hoved.

Da see! fra den aabnede Karethdør nedsprang en Kavaleer med Kaarde ved Siden, og — Maske for Ansigtet.

„I er vel Præsten her?“ spurgte han, og uden at oppebie Svaret, lagde han til: „Kan I døbe et Barn?“

„Det var ikke godt andet“ sagde den forundrede Præst, „hvad har den gode Herre ellers at befale?“

Istedet for at svare, traadte Herren til Karethen, udtog en lille sort Kasse, gik med denne under Armen hen mod Døren, og gjorde med den anden Haand Tegn til Præsten, at han skulde gaae foran og vise Vejen.

Men denne blev staaende, pegede paa Kassen, og sagde:

„Med Eders gunstige Tilladelse, skulde dette være —“

„ — Et Barn, som I hører,“ tog Kavaleren Ordet — thi i det samme hørtes Lyden af et saadant — „vil I behage!“ —

„Cujum Cujas?“ sagde Præsten, uden at røre sig af Stedet, „hvis er Barnet?“

„Det kan være Jer det samme!“ lød Svaret, „I skal blot døbe det.“

„Jeg beder ydmygst om Forladelse!“ gjenmælede Hr. Mogens, „jeg kan ikke døbe Barnet, forend jeg veed hvem det tilhører.“ —

„Hvorfor ikke?“ sagde den Fremmede, og holdt en strikket Silkepung hen for ham; „her er Offer.“

Hans Velærværdighed virrede med Hovedet: „Kan ikke gjøre det; jeg maae først vide Barnets Forældre.“

„Behøves ikke, behøves ikke“ sagde Herren hastig;

„Barnet har christelige Forældre, det kan jo være nok for Eder — naa! vil I?“

„Hverken jeg vil eller jeg kan“ lød Svaret.

„I vil ikke?“ gjentog hiin med dæmpet Stemme, „betænk Jer vel!“

Med disse Ord stak han Haanden i Vestelommen, trak en lille Pistol frem, spændte den og sagde:

„Vær fornuftig, velærværdige Herre! I har at vælge mellem Guld og Bly — hvilket vil I have?“ —

„Ingen af Delene“ svarte den uforskrækkede Præst, „om jeg ellers maae raade mig selv. Er det Eder virkelig om dette umyndige Barns evige Salighed at gjøre — som det lader til — saa vil I sagtens ikke betynge Eders Samvittighed med Drabet af en uskyldig Mand.“

Maasken loe spottende, og sagde:

„I er døbt, og kunde aldrig faae en saligere Død — endnu engang — hvilket vil I?“

Efter nogle Øjeblikkes Betænkning sagde Præsten:

„Vil I ikke hellere betroe mig, hvem Barnet tilhører; for min Taushed betrygger Eder min hellige Embeds-Eed.“

„Det staaer ikke i min Magt, og — for sidste Gang —“ her hævede han Pistolen, dog sigtede han ikke paa Præsten, men berørte med Piben Pungen, der laae paa Kistelaaget.

Da fik Hr. Mogens pludselig en Tanke. Ved Besættelsen af Vorning Præstekald havde Patronen Grev Skjel forbigaaet ham, og valgt hans Skolekammerat Hr. Jens; hvorfor hiin bestandig havde havt et Horn i Siden paa denne.

Her var en Lejlighed til at spille Collegaen et Puds.

„Hør engang!“ sagde han: „Jeg vil sige Jer reent

ud, og I skal ingenlunde tvivle derpaa! hos mig kommer I ikke et Haarsbred videre, hverken med Løfter eller med Trudsler. Men jeg vil give Jer Anviisning paa en Mand, der ingen Omstændigheder gjør, og strax døber Eders Barn. Veed I hvor Vorning ligger?"

Maskeen nikkede.

„Godt!" vedblev Præsten: „Hr. Jens der — min Broder i Christo — holder mere af Guld end af Bly — Kjør I kun til ham i Herrens Navn."

Med disse Ord bukkede han dybt, og traadte baglænds ind ad sin Dør.

Den Fremmede saae tavs efter ham, uden at besvare hans Afskedshilsen, stak Pistol og Pung i Lommen, steeg saa med Kasseen igjen ind i Karethen, idet han raabte til Kudsken: „Allons donc!"

„Oui Monsieur!" svarede denne, og nu gik det i fuldt Trav ud af Byen.

Hr. Jens var allerede gaaet tilsengs, og hans Hustrue stod i Begreb med at følge ham, da bemeldte Kareth raslede ind i Vorning Præstegaard. Hurtig kastede hun en Kaabe om sig, og ilede ud for at modtage det sildige Besøg.

Saasnart hun havde erfaret Hensigten af dette, forsikkrede hun, at hendes Mand strax skulde døbe Barnet. Imidlertid bad hun Herren træde indenfor i Dagligstuen, indtil Hr. Jens blev færdig med sin Paaklædning, hvilket ikke vilde vare længe. At hun dog spurgte om den Fremmedes Navn, kan man nok vide; og ligesaa: at hun ej fik andet Svar, end det, Guldet i Pungen gav.

Veltilfreds med dette, ilede hun ind til sin snorkende Ægtemage, ruskede ham vaagen, og sagde:

„Rejs Dig, bitte Jens! her er et Barn, som vil døbes." —

Bitte Jens var ikke en Mand at løbe med, allermindst fra Sengen af. Der laae han altsaa endnu, da hans Kone kom tilbage fra den Fremmede, hvem hun imidlertid forgjæves havde søgt at udfritte.

Nu fik han Utak, hvilket han tog imod med et phlegmatisk:

„Naah, naah! det jager vel ikke — hvis er Barnet?"

„Det kan være Dig det samme" svarte hun ivrig; „men det tilhører ganske vist store Folk, for det er kommen i en Kareth hertil, og en fornemme Kavaleer er fulgt med og vil give Dig fem Ducater for din Umage."

Ved disse rørende Ord reiste Præsten sig overende, skød Dynen lidt ned, og satte sin Nathue ovenpaa den; han havde sikkerlig inden faa Øjeblikke været ude af Sengen, hvis ikke Konen uheldigviis havde lagt til:

„Den Nar i Kousted! han kunde havt Ducaterne — for der har de først været med Barnet — men i det Sted viser han dem herover.

Da Præsten hørte dette, saae han et Par Secunder stivt paa sin Kone, sank derpaa atter blidelig ned i Puderne, trak Dynen over sig, og sagde:

„Blæser hun fra den Kant? Saa er der Fidi ved — Nej tak! tør Hr. Mogens ikke døbe det, skal Hr. Jens ikke heller — seer vi det! — jo vist! — sig ham reent ud, at jeg skal nødvendig vide, hvem Forældrene ere!"

Alle Madamens Forestillinger frugtede intet, ligesaalidet hendes Skjænden: Manden var ubevægelig.

Nu kom Tjenestepigen ind ganske bleg af Skræk, og forsikrede aandeløs og skjælvende: at det ikke var rigtig

fat med de fremmede Krabater; hun havde nemlig været ude hos Kudsken, og spurgt ham, hvorfra de vare? hvortil han med huul og gyselig Røst havde svaret: „Fra Helvede!“

Da hun havde optaget dette som Spøg, og videre spurgt ham: om han ikke skulde have en Dram og en Bid Brød, havde han i en endnu fælere Tone svaret:

„Jeg æder kogende Beeg, og drikker smeltet Svovl — vil Du have noget af det, saa sæt Dig op, og følg med!“

I det samme var Lyset i Stuen faldet paa hans Ansigt, og det var kullende sort.

„Din Gaas“ sagde Præstekonen, „det er ikke andet end en Maske, som Herren derinde ogsaa bærer.“

Men Præsten sagde: „Seer vi det! — stræb at blive skilt ved dem, jeg vil ikke have med det at bestille, om han ogsaa kunde veje Barnet op med Guld.“

Med disse Ord satte han Nathuen paa, vendte sig til Væggen, og Søvnens Gud sejrede over Guldets.

Men den gode Madame Jenses havde en anden Smag. Hun bed sig i Lippen, grundede nogle Øjeblikke, og hviskede saa til Pigen, hvad hun havde at gjøre. Hvorpaa hun gik til den Fremmede, og sagde: at nu var Alt strax færdigt til Daaben. — Pigen skulde komme og lyse ham.

Derefter ilede hun ned i Studerekammeret — det laae afsides i den vestre Fløj, og ligger der endnu — iførte sig Præstekjole, bandt Pibekraven om Halsen, og trykkede Parykken dybt ned paa Hovedet; lidt Lysetane over Munden og paa Hagen, gjorde Forvandlingen fuldstændig.

Den fremmede Herre lod sig let skuffe: Kammeret var i sig selv snævert og dunkelt, og oplystes kun sparsomt af en søvnig Praas. Dertil forvendte Præstinden sit Mæle

med en konstig Blanding af Hæshed og Huulhed saa heldigt, at endog en Bekjendt af hende neppe vilde fattet Mistanke.

Kort at fortælle: Barnet blev døbt, og Madamen fik sine fem Ducater; Pigen gav hun en Ulfeldts Tomark, for at holde reen Mund. Men den var spildt, som man snart vil erfare.

Da Præsten om Søndagen kom til hans ene Annex, Ovorning, fortalte Degnen ham: at der hiin Nat var kommen et Menneske, der saae ud som en Morian, ind til ham, og havde forlangt Kirkenøglen. Da Degnen bemærkede, at der stak en Pistol ud af hans ene Vestelomme, turde han ikke afslaae hans Begjæring, men endnu mindre følge efter ham, hvorvel han gjerne gad vidst, hvad den Sorte foretog sig i Kirken.

Et Qvarteerstid derefter kom han igjen, og gav ham Kirkenøglen, og kort derpaa rullede en Vogn ud af Byen — saavidt han kunde skjønne — hen ad Hammerhøj til. Saasnart det blev Dag gik han op i Kirken, men kunde ikke opdage det allerringeste.

Nu ilede begge derhen. De ledte forgjæves, især oppe i Choret, indtil Menigheden omsider var bleven samlet, og Tjenesten begyndte.

Medens Hr. Jens stod paa Prædikestolen, bemærkede han, at nogle Fruentimmer langt nede i Kirken imellem stak Hovederne sammen, hviskede og kikkede ned under Stolen foran dem.

Da Tjenesten var ude, gik han ned og spurgte dem om Aarsagen til deres Urolighed.

De viste ham nu en lille sort Kasse, som Ingen tilforn havde seet der.

Paa Præstens Befaling blev den fremtaget og aabnet, og til Alles store Forskrækkelse fandtes deri — et dødt Barn, indsvøbt i fiint Linned. Det var kjendeligt, at det maatte være nylig født, og ligesaa, at det var nylig død; thi endnu var det ikke begyndt at gaae i Forraadnelse. Han lod Laaget sømme til, og det lille Liig hensætte der hvor det var fundet.

Kassen, som er af tykt og stærkt Egetræe, staaer der endnu den Dag i Dag under en Fruentimmerstol lige for Kirkedøren, men Sømmene ere bortrustede og Laaget løst. Det Eneste, som findes deri er Støv og Smul, tilligemed nogle smaa Beenstumper.

Hvo af de ærede Læsere, som maatte passere Alvejen mellem Viborg og Randers, vil uden stor Tidsspilde kunne overbevise sig om Virkeligheden heraf, da Kirken ligger kun et kort Bøsseskud syden for Byen.

Et andet endnu tilværende Bevis for Tildragelsens Rigtighed er dette, at i Vorning Kirkebog findes for hiint Aar — men siden indskudt og tilskrevet: „døbt et lidet Barn nafnlig Christian.“ —

Det er rimeligt, at Pigen ikke har kunnet holde tæt, og at Præsten ogsaa har erfaret sin Kones raske Daad, den han neppe har misbilliget, saasom det uskyldige Barn upaatvivlelig var dræbt, og nu dog før sin Død havde annammet den hellige Daab, skjøndt forrettet af en Kvinde.

Endelig har mange endnu Levende kjendt den omtalte Tjenestepige, der som gammel Kone døde først for en fyrretyve Aar siden i Vorning Pastorat, hvor min Farbroder var Præst fra 1783 til 1825.

Saavidt og ikke videre gaaer Sporet, og synes nu efter saa langt et Tidsrum at være tabt for stedse. Det Mørke, som tildækker den hele skumle Begivenhed, vil aldrig

opklares, før alle Mørkets Gjerninger engang komme for Lyset. —

Efterstaaende Sagn er kun et svagt Stjerneglimt i en maanelys og taagefuld Nat.

III.

I Aarene nogle og fiirs døde nord oppe i Vesterhanherred et ganske synderligt Menneske, som Ingen egentlig kjendte, endskjondt han skal have havt sit Tilhold der længer, end fra Midten af forrige Aarhundrede.

Hans Klædedragt var som Havgasernes plejer at være til daglig Brug: tykt og grovt Vadmel, vævet af sammenblandet hvidt og sort Uld; men da det sidste, ufarvet, antager med Tid og Slid et rødbrunt rustagtigt Skjær, har Tøjet selv et lignende Udseende, som dog falder mere i det Graae, og svarer temmelig til Vesterhavets Taage, naar denne svagt belyses af den dalende Sols mørkrøde Skin. — Hans Sprog var dansk, men saaledes som en Jyde over Bondestanden udtaler det. —

Hans Levemaade og Næringskilder vare de samme som alle de andre Klitboeres: Fiskerie og Strandinger, hvorhos han ligeledes holdt en Ko og nogle Faar, der med Naboernes deelte fredelig det tynde Græs i den uoverskuelige Sandørken. — Han skal have været stor, velvoxen, og havt et smukt men tungsindigt Ansigt; hvilket sidste Almuen anseer som Tegn paa lønlig Brøde; „thi uforskyldt Sorg — mener den — kan, som Guds Tilskikkelse, ikke knæle*) en Mand."

---

*) Sætte i Knæerne o: nedtrykke.

Ingen deroppe vil nogensinde have seet ham lee: ej heller var dette at undre over, efterfom han aldrig faaes i disse Menneskers Gildeslaug eller andre deres Forsamlinger, men allene ved deres strenge og farlige Dont paa paa den stormfulde Strand.

Han kaldte sig slet og ret Christian, hvortil Egnens Folk øgede Navnet Bolbjerg, efter det Sted hvor han havde opslaget sin ensomme Bolig.

Den nordligste Arm af Liimfjorden strækker sig Havet paa en halv Miil nær, og indslutter tilligemed en vestligere mindre den bakkede Jordtunge, som Indbyggerne kalde Hannesland, hvoraf siden opstod Benævnelsen: Hanherred. Dens sydlige Deel har skjønne Kornmarker, og frodige Enge omfatte de lavvandede, af Stormen aldrig voldsomt oprørte Indvige. Velbyggede Bondergaarde ligge spredte omkring ved Kysterne, og deres Beboere tage uden Anstrængelse og uden Fare rundelig Livsnæring af den villige Jord og de rolige Vande; i Tryghed høre de det hule Drøn af det vilde Hav bag Sandbjergene.

Gaaer Du ind iblandt disse, da finder Du en heel anden Natur. Det er som om Du vandrede paa en uhyre Kirkegaard blandt talløse Kæmpegrave, eller paa Tomterne af en ødelagt Forverden. Derinde er Taushed og Roe, men allevegne Spor af Uroe, Forvirring og Elementernes Oprør: denne Sandregion er selv et Hav, hvis vældige Bølger synes grebne af Almagten midt i deres vildeste Tumlen, og tryllede til evig Stilhed, deres Sider bestrøede med Klittag, hvis skarpe bleggule Takker altid see ud som visnede, og, naar Vinden blæser, hvisle med ensformig vedholdende Klagelyd, og paa hvis Toppe ryger, som paa Sneedriver, den fine Flyvesand.

Men vandrer Du videre omkring, overraskes Du ved

det uventede Syn af tamme Dyr, dem som klæde og dem som føde Mennesket, selv dettes Boliger opdager Du nu og da, lønligt beliggende og trindt omgivne af de skaldede Banker. Du opmuntres ved at finde dem ikke som Armods faldefærdige Hytter, men som landlig Velstands nette, hyggelige Vaaninger, ikke sjælden hvidtede og afstolpede med smukke Farver, og sirede med Udskur, der ligne — og stundom ere virkelig — Skibsruffe og Dækskahytter, Skjænk fra det baade graadige og gavmilde Hav.

Ydermere oplivet skal Du føle Dig ved Synet af friskgrønne Græspletter ved disse Klithuse, og kraftfulde Kornstrimler — en Erobring fra det karrige Sandhav.

Herinde, ret norden for den foromtalte Bugt, begynder en bred Bakke at hæve sig over de mindre Sandknuder, og strækker sig i jevntstigende Højde lige ud til Havet. Før Du endnu er kommen saa højt op, at Du seer dette, da vend Dig engang omkring og betragt den sydlige Halvdeel af Panoramet! lad dit Øje med Velbehag svæve ned over Marker og Enge, Huse og Byer, og hen over Fjorden med dens mange Vige, til Landstrimlerne paa hiin Side Bredningen, der skille mellem Vandet og Luften; hvor Vejrmøller og Kirker — mørke Smaapriker og lyse — fremhæve sig som Tegn paa det store Landkort.

Fra dette smilende Landskab vend Dig atter! træd op paa Klippens yderste Rand! Tohundrede Fod stejlt neden under Dig, har Du Havet — det vilde, det grændseløse Hav; overalt saavidt Du øjner, uden Afvexling, uden Hvilepunkt for dit ustadige Blik, til hist i det Fjerne, hvor det sammensmelter dunkelt med Himmelen, som Tiden med Evigheden. Smaae synes Dig herfra dets Bølger, og langsom deres Rullen mod Landet, og selve Buldret deraf lyder dæmpet deroppe i Højheden.

Er Du svimmel, da kom ikke Yderkanten for nær! det er en Klippe, hvorpaa Du staaer; og brat luder den ud over den smalle stenige Bred. — Men kuler Nordvesten, da stiig ned ved Siden og stil Dig paa Havstokken, der seer Du Havet i sin Vælde; hvorledes de tunge Bølger bryde sig fraadende paa Revlerne — de trende Revler, der i Mellemrum strække sig heelt hen om Halvøens vestlige Kyst, til Landets Beskjermelse, men til Fordærvelse for de Sømænd, der komme denne farlige Strandbred for nær.

Men vogt Dig, at Du ikke selv træder den for nær! en tilbagevendende Bove kunde suge Dig til sig ned i Dybet, og den næstfølgende knuse dit Legeme imod Kanten; inden Stormen har lagt sig, ville de grusomme Bover ikke slippe dit mishandlede Liig.

Et Steenkast ude fra Bredden kneiser en Klippe, stejl, rue, uformet, liig en Oldtids Borgruin. I Aarhundreder har Havet forgjæves bestormet dens faste Muur; dets uhyre Bølger torne derind, men brydes mod det haarde Fjeld, opløse sig i Skum, og synke afmægtig tilbage.

Er omsider dit Øje mættet, er dit Øre døvet af den uophørlige Torden, da gak atter did op hvorfra Du nedsteeg! Giv dine Sandser, dine Tanker Hvile, og stræk dine udmattede Lemmer paa den bløde Grønsvær i Fordybningen, som Du finder tæt indenfor den højeste Skrænt! — her stod engang Eneboerens Huus; og Klippen, hvorpaa Du ligger, er Bolbjerg — Jyllands eneste Fjeld, de Søfarendes Skræk.

Paa dette frygtelige øde Sted havde den ommeldte fremmede Mand opreist sin Hytte. Dens Vægge murede han af Kalksteen, som han saugede af Klippen; og Overdelen beklædte han med Tang, der snart blegedes af Regn

og Sol, og gav den lille Vaaning et sørgeligt Udseende af Ælde og Affældighed. I stille Vejr hang det liig hvide Oldingslokker langs ned ad Væggen, bedækkede det eneste Vindue og den øverste Halvdør; men i Storm fløj det vildt, og hvinede til Bølgernes Brumlen i Dybet.

Henved fyrgetyve Aar havde han levet her, var bleven gammel, hans Haar bar Tagets Farve. Men endnu besøgte han den langtbortliggende Kirke hver Helligdag, og var altid en vis Mand ved alle Strandinger deromkring, baade til at bjerge, og end mere til at redde: flere Skibbrudne takkede ham for deres Liv. I Paalandstorme, naar saadanne Ulykker kunde ventes, saaes han altid staaende paa Udkik ovenfor sin Hytte ved Bjergets yderste Brink.

Engang savnedes han. Et Uvejr kaldte de andre Klitboere ned til Stranden. De nærmeste keeg som sædvanlig op til Bolbjerg, og spurgte forundrede: „Hvor mon Christian være?"

Christian kom ikke.

Da gik nogle derop, og fandt ham død paa sit Leje, med opslagen Psalmebog paa Brystet. En gammel Havgasse lukkede hans Øjne og hans Mund, og stak ham Bogen under Hagen.

Saaledes blev han funden af Herredsfogden, hvem disse Efterretninger skyldes, saavelsom en Slags Dagbog, den Afdøde havde efterladt sig. Den bestod egentlig af løse Papirstykker, som Samleren siden efter rimelig Gisning har ordnet, og nu overgiver til den læsende Verden.

Begivenhederne ere faa, usammenhængende og dunkle; hvorfor ogsaa den, der overlod Fortælleren dette Haandskrift, kaldte det „noget synderligt og forvirret Tøj, hvoraf kun saameget lod sig udlede, at Manden maatte være kommen af skikkelige Folk, men havt et forskruet Hoved."

Læseren — haaber jeg — vil finde endnu noget mere. Her ere Optegnelserne, som Papiir, Skrivt, Blækkets Farve, og Indholdet selv tydelig vise, at være blevne til i saare forskjellige Tidspunkter.

IV.

„Hvad lærer jeg nu af alle disse Bøger? at blive misfornøjet med mig selv og mit Standpunkt i Livet? — men har jeg da lært Andet af mine Rejser? — Jo! Gud ske Lov! jeg har lært, at al Menneskets Uroe er kun en Stræben efter Roe. Og den kan jeg finde her, naar jeg bevarer en god Samvittighed og et nøjsomt Sind — en god Samvittighed? — har jeg den?"

Min gode Junker! det er altsammen spildt Umage. Immer vil han have mig højere op, siger at hans Hr. Faders Plan, da han tog mig ud af min ringe Stand (der borde jeg have bleven), og lod mig oplære med sin Søn, var at jeg i det ringeste skulde blive Birkedommer paa Godset.

Der fortælles jo om en Kejser, at han ikke vilde bytte en Kaalhave bort imod det hele romerske Rige. Og jeg skulde foretrække Birketjenesten paa Fussing for min Frihed; — à propos! hvorledes staaer det sig egentlig med Friheden?

Jeg har tænkt alvorlig over den Ting. Det maae og det skal blive anderledes. Det er sandt: jeg har aldrig forført, aldrig med Forsæt lagt an paa Nogen. De komme jo af dem selv — jeg kan ikke være i Roe. Og jeg er jo dog ikke meer end et Menneske?

Ak! hvis jeg kunde finde Kjerlighed istedenfor Vellyst! een trofast Veninde for alle disse ustadige! Min Faders Fiskerhytte skulde være mig kjærere end Skjelernes Slot. — Ja! det er en Sandhed: Den har levet vel, som levede vel i Londom.

Menneskets og al dets Idræt er idel Forfængelighed. — Ingen veed ret hvad den selv vil; og naar vi faae hvad vi ville, ere vi dog ikke fornøjede.

Jeg higede efter Verdens Glæder! jeg greb dem, men de bleve til Bobler i min Haand. Hvilke har jeg tilbage? Alle de Frugter, jeg hidtil plukkede, vare ormstukne. Intet er vist, intet er varigt — undtagen Døden.

Naar den gamle Birkedommer dør, skal jeg have hans Tjeneste. Jeg veed ikke om jeg duer til den; men jeg kunde ikke undgaae Herren. Kun har jeg betinget mig, at jeg vil blive boende i min Fødehytte.

Hvor yndigt ligger denne! bag mig og over mig de tætte Linde, foran mig den blanke Sø mellem skovklædte Bakker. En kjærlig Hustrue vilde gjøre denne Plet til et Paradiis — — men fortjener jeg et Paradiis? ak! hellige Uskyld!

Gid jeg var et Barn igjen!

Den høje Dame er kommen. Nu bliver der et Spektakel: der skal koges og brases og danses og rumsteres, og være Fyrværkerie i Torvekrogen. Det gaaer lige til Ækelhed. — Og hvad er hun saa andet end en Courtisane? —

Gid jeg havde været Fisker, som min Fader før mig; ikke kjendt meer af Verden end Søen her!

Savn gjør ikke fattig; men at man føler det. — Nil admirari! *) — ja du snakker godt min kjære Flaccus! men — det var ikke sært! nu skal jeg atter frem med min Viol de Gambe **) — det evige Gnierie — raab ikke saa høit! nu kommer jeg.

Hun er smuk. Men hvad kommer det mig ved? jeg har kjendt dem ligesaa smukke, og ligesaa — svage. — Jeg kunde næsten troe, at jeg havde fundet Naade for hendes Øine — jeg kjender disse Blik — Kornmodn paa Elskovs Himmel. Hvad ere de vel mod ægte Kjærligheds milde Stjerneglimt! — Skal jeg nogensinde skue dem? Desværre! mit Livs Himmel er forlængst indhyllet i Lystens Taagedunst.

Hvoraf kommer dette? Jeg er ikke tredive Aar, og dog tykkes mig, at jeg har levet i hundrede. Kan man tage op af Tiden, som af en Arvepart? og — forøde den inden den falder.

Hun er overordentlig smuk — og vittig som en Pariserinde. Men, laissons cela! hun staaer mig baade for høit og for lavt. — Ja havde hun været min Lige, og hendes Hjerte reent. Imorgen rejser hun, Adieu! Deres Højhed.

Aftenvinden suser i Sivet og Løvet; og histoppe klinge Violer og Fløjter. Menneskets Musik blander sig med Naturens. Men ak — vee for Harmonien! Hjertets Moll og Skjebnens Dur — det skurrer.

*) Aldrig undres over Noget.

**) Et Instrument.

Hvor fristende, at stirre ned i det kolige dunkle Dyb! der opløse sig alle Disharmonier; Længselens Adagio og Nydelsens stormende Allegro hensmelte i et sødt Smorzando. Der kommer en Pause — hvor lang bliver den?

Hvad er det? Hun har forlangt mig til at gjennemsee sin utroe Forvalters Regnskaber. Velan! Jeg gaaer; skjøndt en vis Anelse holder mig tilbage. Det pikker herindenfor som et Dødninguhr.

Dumheder!

Skal jeg eller skal jeg ikke? — En Draabe meer eller mindre af denne jordiske Nectar — men hvad om det nu var aqva tofana?

Ligemeget! Jeg har allerede faaet formeget af saadan Gift. Mine Pulsslag ere talte. Jeg subtraherer maaskee blot et Par Ziffre fra Hovedsummen. — Aabn dit Favn, min Havfru! jeg synker — lad Bølgen lukke sig over os!

Det bliver mig lidt for alvorligt. — Hemmeligt Ægteskab! Et smukt Partie! En Fiskerson og en Grevedatter! Du stakkels Samvittighed! man kan stundom fornøje Dig med lidt — hvor hun sukkede, hvor hun græd! men naar jeg blot vilde lade mig vie til hende — NB under evig Tausheds Løvte, saa var hun rolig.

Er det Forstillelse, saa spiller hun sin Rolle fortræffeligt. — Dog — hvo kan randsage et Menneskes Hjerte? hvo kjender sit eget? Og ere vi ikke alle Hyklere for os selv — uden at vide det?

Det maae i det mindste overregnes.

Indtægt.	Udgivt.
1. En deilig Kone.	1. Frihed.
2. En stor Formue.	2. Rolighed.
3. Et lystigt Liv.	3. Selvstændighed.

Balance.

Har Mennesket virkelig fri Villie? Det kunde være et Spørgsmaal. Forend vi foretage os en Gjerning, mene vi saa, men bag efter seer det ud, som om den alligevel skulde være skeet, enten vi havde villet eller ej. — Du troer at gaae din egen selvvalgte Vej, men det er Skjæbnen, som har afstukket den.

Var det ikke min Villie at nøjes med en Fiskerhytte? Men Skjæbnen vil, at jeg skal eje en Herregaard. — Christian! vær dog ingen Nar.

Jeg forbauses. Et matrimonium ad morganaticam! — Er jeg da en Konge? — Men hun — — — Den venstre Haand — kjender allerede Vejen — — Saamænd! Samvittigheden faaer sit Salarium — hvad vil den saa mere?

Den venstre Haand! er den ikke ligesaa hvid og blød og sød, som den højre? — Kom med den!

Tænkte jeg det ikke nok? En Ægtemands Rettigheder og en Tjeners Forpligtelser! — Dette Slaverie bliver tilsidst utaaleligt.

Naar det endda ikke var med hendes grædselige Jalousie! Jeg maae ikke tale med noget ungt Fruentimmer — ej engang see paa andre; jeg maae gjøre hende Regnskab

for hver Time paa Dagen, hvor jeg har været, hvad jeg har bestilt — det er ikke at udholde.

Hjelp Himmel! hvilke Basiliskojne, jeg fik idag, blot fordi jeg snakkede mildt med den Bondekone fra Voldum! Og iaften kommer Skraldet nok efter Lynet, og saa har vi Regnen. Det er det allerkedsommeligste! Naar hun endda vilde forskaane mig for disse vamlende Forsonings-scener!

I Sandhed! hun er Katten, og jeg er Musen: først piner hun mig, og siden æder hun mig op. Det er en synderlig Façon at elske paa; dog troer jeg hun gjør det; men — Tys! der hører jeg allerede Signalet — o vee mig arme Synder!

Hvor længe skal dette vare? Og kan hun dog aldrig blive keed af mig? — Men i dette Fald, troer jeg, vilde hun putte mig ind i Dukkeskabet og gjemme mig der blandt andre Rariteter; hun slipper mig ikke.

Nu veed jeg hverken ud eller ind. Der hjelper ikke det Gode og ikke det Onde. Sleger jeg for hende, bebskylder hun mig for Falskhed; og vender jeg den laadne Side ud, saa daaner hun. Jeg maae tilsidst desertere fra Herregaard og Alting.

Bodil! hvilken yndig Klang haver dette Ord! Bodil! det smukkeste af alle Navne?

Hvergang jeg hører det, tager mit Hjerte til saa sødelig at banke, og en Længsel bespænder mig — men omt og blidt; ikke som hidtil nedhvirvles jeg i Sandseligheds vilde brusende Fos; jeg glider sagteligt hen ad den ædlere Kjærligheds rolige klare Sø.

Skal jeg naae dens Havn?

Hendes Mund tier, men hendes Øine hvidske: „Christian! jeg elsker Dig!“ — O Bodil!

Den afgjørende Time nærmer sig. Jeg kan tælle Minutterne; men nu skjælver jeg — hvorfor? for hvem? for min — ja hvad for en Min? Kone? Nej! hvad betyder vel dette Venstrehaandsgiftermaal! — Spilfægteri! — Min — Maitresse da? — desværre! hun er min Beherskerinde, en kvindelig Tyran, hvem jeg nu hader — og frygter.

Himmel! vidste hun noget, anede hun blot: jeg veed det, hun kunde myrde hende. Gud naade mig ulykkelige Menneske!

Hun er en Engel. — Men hvad er jeg? — —

Dette er Kjerlighed. Min Gud! tilgiv Du mig naadelig, at jeg har misbrugt din himmelske Gave! — Jeg kjendte den ikke. — O jeg Daare! som troede, at det var Honningen jeg nød; det var Giften, jeg udsugede.

Ja! jeg er bleven et andet Menneske — og — et bedre? Ja! priset være Du min Skaber! Du har omvendt mig ved Kjerlighed.

Ingen Attraae, ingen Uroe, ingen Storm i mit Indre; men Fred og Haab og stille Glæde. — Nattens skumle Taage er forsvunden; og en ny Morgenrøde straaler i uplettet Glands.

Gud hjelpe mig! Hun har mærket noget; og hvor kunde hun andet? — Jeg maatte jo rive mig løs af Syn-

dens Lænker. — I otte Dage saae jeg ikke Skjøgen. Men hun tvivlede paa min foregivne Upasselighed.

Derfor sendte hun sin Fortrolige, denne skumle forhærdede Skurk, hvis hvide Haar er en Skjændselskrone. — Jeg maae flygte.

Er hun paa Spor? Hvad vilde hun paa Tustrup? hvorfor talte hun saa meget med Bodil — saa nedladende, saa sledsk? Jeg skjælver for os begge.

Saaledes skal det være! Alt giver jeg hende tilbage: Herregaard og Guld, lige til denne forbandede Ring. Og saa dithen, o min Elskede! hvor Kjerligheds Tempel vil optage og skjule os.

Nu er det skeet! Men hvilken skrækkelig Scene! — Himmel! beskjerm Du os! — Der lurede en Djævel i hver af hendes Djenkroge, da hun kastede sit Blik efter mig i Døren. Opdagede hun, at jeg elsker en Anden — men det troer hun da ganske vist — men fik hun at vide, hvem det var: hun skulde være istand til Alt. — Forsigtighed!

Jeg har det. Hemmelig skal min uskyldige Kjerlighed være; hemmelig som den syndige! — Min kjere Junker og saa Præsten skulde være vore eneste Medvidere. Bodil fæster sig til Viskum; jeg bliver paa Fussing.

Og naar saa hun derovre har glemt det Forbigangne, eller faaet sig en nye Elsker, hvilket jeg haaber: saa, o min inderligt Elskede! saa bliver Du min Hustrue for Gud og mine to eneste Venner paa Jorden.

Stormene have udraset, og jeg er i Havnen. Aldrig mere forlader jeg den. Blæs op derude! oprør Dig, Du Verdens urolige Hav! mig naaer ej engang Gjenlyden af din fjerne Dundren. Jeg hører kun min lille Engels glade Skvaldren og Moderens Vuggesang. Jeg er et lykfaligt Menneske.

See! Solen opstaaer fra Bjerget — den sender sine Straaler hid over den tindrende Sø at lykønske mig til denne min jordiske Salighed. Fiskene spille af Glæde paa de klare Vande, og alle Smaafugle fryde sig med mig.

Soli deo gloria in æternum *).

Min søde Bodil vil endelig, Drengen skal hedde Christian. Nu! hun faaer at raade i alle Ting. Hun elsker mig over al Maal og Maade. Naar jeg kommer ned fra en stakket Fraværelse paa Slottet eller i Præstegaarden, da er det som hun ikke havde seet mig i hele Aar. — Og naar jeg selv hist ovre fra Bakkerne stimter mit Huses hvide Væg hernede paa Pynten, er det da ikke som om en Lysstraale pludselig ramte mit Øje, og trængte mig lige ned i Hjertet?

Skulde hun endnu have noget isinde? Junkeren paastaaer, at han har seet den frygtelige Gamle derude i Venning Eller; men han forstak sig i Buskene. Hvad vil han her?

Imorgen skal jeg til Randers, at indkjøbe til Barselet. Jeg vil da forskaffe mig et Par Pistoler. Man kan aldrig vide, hvad der kunde indtræffe.

Herren holde sin Haand over mine Elskelige!

*) Gud alene Æren i Evighed.

(Mellem ovenstaaende og næstfølgende maae aabenbar være forløbet et Tidsrum af flere Aar).

Gud er retfærdig. — Ved mit syndige Levnet havde jeg selv gjort mig uværdig til lykkeligt Ægteskab. Min Samvittighed var falden i Søvn? derfor maatte den vækkes med Forskrækkelse.

Og det er Naade af den Alvise, at han tillader mig at afsone mine Overtrædelser med langvarig Anger og strængt Arbejde. — Han lønne ogsaa min kjere Junker som forhindrede mig i Selvmord, og siden plejede mig i min langvarige Afsindighed! — Uden ham havde jeg været evig fortabt, og skulde aldrig gjensee min Hustrue og vort salige Barn.

O du Helvedes Furie! — Hvad havde den Uskyldige gjort Dig?

Men Frelseren vil, at vi skulle tilgive vore Fjender. Saa vil og jeg, idet jeg sukkende og bedende underkaster mig de tunge Prøvelser. Taalmodig vil jeg lide, paa det jeg maae samles engang med min Dyrebare i hans glade Himmerige.

Herre! hvorlænge? — Nej, jeg tør ikke spørge. Gud vil det — hans Tøven er Kjerlighed.

Stormen tuder, og Havet bruser, Sandet fyger og hvisler om min Hytte. Men snart skal jeg ikke mere høre disse sørgelige Toner. Sandet i mit Timeglas er nær udrundet. Jeg føler at det lakker ad Aften. Min Livekraft aftager mærkeligen. O Herre! forbarme Dig snart!

Naaderige Gud og Frelser! Var dette et Budskab fra Dig? En kjerere Engel kunde Du ikke sende.

Var det en Drøm eller et Syn? Hun stod ved mit Leje med Barnet paa Armen, smilende saligt som Herrens egen Moder! og den lille Engel rækkede efter mig. — Jeg kommer.

Dette afbrudte Stykke maae være det sidste, Eneboeren har efterladt sig, og skrevet i den Sygdom, som endte hans langvarige Sjælslidelser.

Det overlades til Læserens egen Phantasie at udfylde de store Huller i denne mørke og sørgelige Historie, saavelsom at gjætte Grunden til den Beslutning at tilbringe Livet — et Liv af over tredive Aar — i hiin vilde og glædeløse Ørken.

En jydsk Mordbrænderhistorie.

Paa Dørhammeren i Randlev Præstegaard staaer udskaaret Følgende:

„Det blotte Liv vi fik til Bytte,
„Da sidste Gang vi flytted ud;
„En bedre Bolig give Gud,
„Naar vi igjen skal flytte.“

Skulde dette Vers nu være, eller snart vorde udslettet af det møske Veed, og ikke fornyet: da vil det dog findes blandt mine Sandsagn, saavelsom hvilken Udaad, der fremkaldte hine gudfrygtige Linier.

Forfatteren var Præst dersteds. Han var endnu mere: han var Godsejer; og hvorvel det kun var Strøegods, han ejede, udgjorde det tilsammenlagt saameget, at han kunde gaae Side om Side med mangen Herremand.

Som Præst var han „en dejlig Mand“ efter Almuens Begreb; men som Herremand blev han ikke saaledes roest. En haard Magtstreg af ham maae jeg gjøre Læserne bekjendte med, da den, slet ikke indtvungen, er som en Indledning til Rækken af de Begivenheder, som falde under Beskrivelse.

I Aaret 1747 tjente i Præstegaarden en af Præstegodsets Piger. En under samme geistlige Hosbondhold staaende Karl havde fattet Godhed for hende, besøgte hende nu og da, dog meest i Londom, og foresnakkede

hende: at de skulde see at komme sammen ved hendes Forældres Gaard, der, efter de Gamles Alder og Svaghed, snart kunde blive fæsteledig. Præsten blev af en Dretuder underrettet om denne „Smutten." Han tog Pigen for sig, og fortalte hende, at han havde bestemt hende for en Anden; og ligesaa vilde han sørge for den, hun nu legede Kjæreste med. Det skulde hun sige ham og forbyde ham i Præstens Navn at gjøre flere slige Besøg. — Forbudet blev ikke overholdt, hvilket Præsten snart erfarede.

Hvad gjorde saa denne? lod Karlen hente, og befalede ham: at ride en Hest til Frederits til Generalen, hvem han havde solgt den til. Et Brev fik han med til den opgivne Kjøber.

Aldrig saasnart var dette afgivet og læst, før denne lod hente to Underofficierer, der toge Karlen imellem sig, og berettede ham, at hans Herre Præsten havde sendt ham som sin Vornede til Regimentet, hvor han nu skulde tjene Kongen, saalænge han duede dertil, eller ogsaa blev omskiftet med en Anden. — Vi maae nu for det første overlade Karlen til Stokkedressuren, og see os tilbage i hans Hjemstavn.

Hans Elskede trøstede sig snart i Præstens Informators Arme; og blev denne Forstaaelse holdt saa hemmelig, at i næsten et heelt Aar Ingen anede det Mindste herom.

Den til Kalveskindsallarmen overgivne Karl var fra Byen Spottrup i Halling Sogn. I samme Bye boede en Huusmandsfamilie, bestaaende af Mand, Kone og en voxen Søn. De stod i en vild Omegn i Ry for at være det slemmeste Roverpak. Snart blev et Faar henne om Natten i Marken, snart et Unghoved, saa hist og saa her.

Ogsaa skeete ikke sjælden Indbrud, hvorved myntet og umyntet Sølv bortrøvedes. „De Spottrup Kjeltringer“ vare stærkt mistænkte; men at opdage og gribe dem var ikke lykkedes.

I samme Bye boede den berørte ulykkelige Karls gamle Forældre med en eneste Datter. Familien havde ikke meget tilovers, men slog sig dog igjennem ved Flid og Sparsommelighed. Til den unge Pige fik den unge Rover Lyst. Begges Forældre bleve snart enige om "Handelen" (et godt betegnende Udtryk); thi hvorvel Kjeltringfamiliens Rygte ogsaa var trængt til Spottrup og næstomliggende Byer, havde alle disse dog været frie for Plyndring — „Ræven“ hedder det, „bider ikke nær ved sin Hule.“ — Dertil kom: at Fæstebonden, ved en Slægtnings Dødsfald, var kommen i lovlig Besiddelse af et Par hundrede Daler, Husmanden i ulovlig Besiddelse af langt flere. Han tilbød ydermere, at ville spæde dygtigt til, for at faae hiins Søn frikjøbt af Krigstjenesten. Dette blev ellers overflødigt, da han, keed af Dressuren, havde deserteret, var indfanget igjen, tilbørlig cureret for Fejtelyst med „Hesselfidt,“ bragt paa Sygestuen og der creperet. — „Derfor kan I takke den sorte Hund i Randlev,“ sagde den gamle Rover; „men det skulde han vel have betalt!“ — „Ja hvordan det?“ sukkede den fortabte Søns Forældre. — „Vi kan jo see til!“ lød Svaret; „men det er nu slet ikke værd at snakke om.“ — Kort at fortælle: de to Unge bleve gifte. Og saa var det godt.

Vinteren lidde, og var næsten forbi, da Han i Huset vandrede med Pose og Stav henad Vejen fra Randlev til Nørth (af Almuen kaldet Raath). Næsten hele denne Bye hørte til Præstens Strøegods; han havde følgelig der, baade i Bye og Mark og Skov, Hals og Haand

over Ræve, Harer og Bønder. Den samme Dag, som Mestertyven i Spottrup vejfarede her, havde Præsten ladet Bønderfolkene anstille en Klapjagt.

Han selv med flere Jagtvenner deeltog i den. Nu træffer det sig, at den Vandrende træffer et Stykke langs baghen med Skytteværken. Som han er henud for Præsten, kommer en Ræv farende denne skjøns forbi; men seende Staadderen, der vel ikke holdt sig saa stille som Jægeren, gjorde Mikkel en lynsnar Vending — Præsten fejlede. Han saae sig om, bliver Rævens Frelser vaer, skjælder ham ud og befaler ham at skynde sig bort. Den Anden blev staaende og grinte. Præsten, imedens han hurtigen ladede, brugte med stigende Forbittrelse flere, just ikke gejstlige Kraftudtryk; ja forløb sig endog saavidt, at han truede Stokkemanden med „blaae Ærter." — „Tag han sig selv iagt for de gule!" svarede denne, og trak sig bort inden Præsten var færdig med Ladningen. — Den gamle Rover havde mere end eengang overtænkt: hvorledes han skulde komme Præsten tillivs, uden selv at vove sig for yderligt; men den sorte Mands Bøsser, hans store Hunde og egen velbekjendte store Legemsstyrke havde endnu hidtil holdt ham tilbage. — Men nu naaede hans Ildvorenhed sit høieste Punct: „Kan jeg ikke" brummede han, „komme til at slaae ham for Panden, eller lette ham for nogle af hans Offerpenge, saa lad den røde Kok gjøre det!"

Naar man drager nordfra til den gamle Herregaard Aakjer, har man tilhøjre temmelig høje Bakker og nogle dybe Dale, begge bekrandsede med mægtig Bøgeskov; tilvenstre en langudstrakt Eng, med sin Bæk, og denne bebræmmet med sine vandelskende Eller. — Aakjergaardens Opbygger har, som i Almindelighed Anlæggere af Herreborge, ogsaa været vandkjær. Den har maattet opføres

paa udaget Gruusfyldning fra de nærliggende Bakker, midt ude i Sumperne. Der staaer den endnu, vistnok i sin oprindelige Skikkelse, og besidder — hvis de ikke fornys ere bortbragte — to mærkværdige Antiqviteter: Svend Feldings tre Alen lange Slagsværd, og hans Ollebrødspotte, som, fuld, kunde give en Svend Falling (som han efter Byen vist burde kaldes) til Davre fuldt op at bestille. — Nordfra Gaarden stod endnu for faa Aar siden en Eeg, ved hvilken vor Svend sommetider skal have bundet sin Hest.

Ved denne Eeg fandt i Aaret 1748 et Stevnemøde Sted — paa passende Tid, nemlig ved Midnat. Den gamle Rover, hans værdige Kone og ligesaa værdige Søn forsamledes der, eller i Dalen der bagved, efter en Dags og en halv Nats Recognoscering og Smaaexpeditioner. Efter gjensidige Forklaringer begave de sig paa Vejen hjemad, men bleve kort efter indhentede af en Vogn, paa hvilken sad, bag Kudsken, den Sorte i Randlev. Ved Hjælp af Maanestinnet anerkjendte denne vor mærkværdige Fribytterfamilie, og tilraabte den: „Hvor har J Tyvetøj nu været henne paa denne Tid af Natten? Bie lidt! I skal snart komme der, hvor J hverken vil see Sol eller Maane!“ — Han rullede fra dem.

Den gamle Krabat greb de Andre hver ved sin Arm, og mumlede: „Bie lidt! — bie lidt! — Nei! nu er det ikke Tid at bie — inden firecgtyve Timer skal den Præstegaard ligge paa Jorden — Hør Moer! gaae nu saa stille ad Vejen gjennem Orting til Randlev, saa Du kan være der i Dagningen, naar Mariane gaaer ud at malke. Snak saa med hende paa en knov Maade, om hvordan hun har det og er fornøjet. Og sig saa til hende: at hun skulde see til at komme velbeholden ud af den Præstegaard, for Du havde seet Lys brænde over den tre Nætter efter

hinanden; og det var ligesaa godt hun reddede sig det første som det sidste med det Korn Tøj, hun havde. Men for ikke at blive for bar herefter, skulde hun see at bjerge noget Sølvtøj og Penge, hvis hun kunde komme til dem, af Præstefolkenes; for de vilde blive ædte alligevel. — Røverkonen udrettede dette Hverv, og gjorde endvidere den Aftale med Tøsen: at hun skulde møde med Alt, hvad hun kunde overkomme, udenfor Kirkeporten næste Aften Klokken elleve. „Men" lagde hun ved Bortgangen til, „lader Du et eneste Menneskesbarn, i hvem det saa er, vide et eneste Ord om alt dette her, saa kan Du vente, at den Slemme strax er hos Dig med nogle af hans Engle, for at føre Dig derned, hvor Ilden aldrig gaaer ud, og hvor Du kan ligge hos den rige Mand, og bede om en Draabe Vand, uden at faae den, til evig Tid." — Den unge Pige havde vel nogen Lyst til at advare sin lærde Galan, men Frygt for Helvedstraffen holdt hendes Mund lukket. — Endnu før den fastsatte Tid indfandt hun sig ved Mødestedet, med sine faa Klædningsstykker. At hun maae have medbragt noget Bjergegods af større Værd, derfor giver hendes forgelige Skjæbne stor Sandsynlighed. Præsten blev snart fri for at savne Noget.

Det var over Midnat, da han laae i den første Søvn. Konen slumrede let og afbrudt; thi hun havde et lille Barn at vugge ved sin Side af Sengen. Pludselig bemærker hun et flammende Skjær paa Vinduesruderne, hæver sig overende, seer, lytter, og fornemmer ovenover en Buldren, en Knærken, en Knagen, og udenfor end stærkere Lysglimt. Hun ruster Manden vaagen, og raaber: „Herre Jesus! jeg er bange, det er ilde fat — hør! see!" — Den opskrækkede Præst springer ud af Sengen: ja, Tagene i Gaarden stode i fuld Flamme; han kunde tydeligt høre, at

Stuehusets Overdeel ogsaa stod i Lue. „Op!“ raabte han til Konen, „Livet kan vi maaskee redde gjennem Haven.“ Dermed greb han Barnet, slog et Vindue op, løftede hende ud og selv bagefter. Kun faa Spring havde de taget, før Tækket skred ned bag ved dem; og saanær havde de været indebrændte. I de bareste Natklæder foer de nu til en Bondegaard, hvor de modtoges af en Karl, der nys var hjemvendt fra en behagelig Fenstren og nu, seende Ildebranden, gjorde Anskrig af fuld Hals. De halvnøgne Præstefolk bleve forsynede med Bønderklæder. Hun, følende sig sin Nedkomst nær, fik Bud efter Jordemoderen. Præsten skyndte sig tilbage til den glødende Tomt, hvor nu slet intet var at gjøre inden Ilden var heelt udbrændt; men han var ængstelig for sit Tyende. Af dette opdagede han Ingen, undtagen den ene Pige, som stod og græd for sit Tab, og Studenten, der sad paa sin Kiste under et Træ i Haven, og saae hartad forstenet ud. Efter gjentaget Spørgsmaal fik Præsten saameget af ham: at han, siddende for sine Bøger til langt ud ad Natten, havde fornummet Ildebranden, der da allerede rasede saa voldsomt, at han neppe fik Tid til at kaste nogle Klædningsstykker og Bøger i Kisten, slæbe den efter sig ud ad Vinduet (som var paa Enden af Huset, hvor Vinden bar fra); af Gaardens Folk havde han ikke fornummet Nogen. — Dette var naturligt; thi da man kom til at rydde op, fandtes der stegte Levninger af begge Gaardskarle mellem de ligeledes forbrændte Heste, og Rygteren kvalt paa Møddingen, hvor han kun forlængede sit Liv nogle kvalfulde Øjeblikke. — Men Pigen? som jo skulde været frelst paa Kirkegaarden? Ja hun var sandelig falden blandt Røvere.

Den onde Kvinde førte hende op i Vaabenhuset, hvor de andre To vare beskæftigede med Antændingsapparaterne. Formodentlig have de der efterseet hendes Tøj, og deri forefundet noget stjaalet Metal. For i Sikkerhed at bemægtige sig dette, samt dernæst forhindre, at hun ikke skulde røbe dem, har de myrdet hende med Knivstik; thi i denne Tilstand fandtes Dagen derpaa hendes Liig i en nær værende dyb Vandgrøft, hvorhen de havde slæbt det, hvilket Blodpletter, ledende fra Grøften op i Vaabenhuset, tilkjendegav. (Man viste endnu i min Ungdom, paa den indvendige Side af Vaabenhusets Egedør fem fortagtige Pletter, som troedes at være tegnede af hendes blodige Fingre; ligesom og et Par anbrændte Sparrer tyde paa, at Brændmaterialierne, under Mordernes Fraværelse med Liget, maae have begyndt at tage for sig selv.)

Mistanken — snarere moralsk Vished — antydede Forbryderne. De fængsledes. De benægtede, og vare aldeles samstemmige i deres Forklaringer, foreskrevne og indprentede af Anføreren. — Vidner, af hvilke En havde seet dem komme ilsomt fra den anstukne Vaaning, kastet sig bag en Tornebusk, men tydeligen kjendt dem; en Anden seet dem fare ind paa Gosmer Kirkegaard, og hørt dem banke paa Vaabenhuusdøren; en Tredie hørt en lignende Banken paa Halling Kirkedør, og derefter seet tre Mennesker skyndsomt gaae derfra til Spottrup — alle disse Vidnesbyrd tornede af paa Lovprincipet om eenstidige Vidner, og paa de Anklagedes indstuderte Rollefasthed. — Om Tortur — den Tid meget brugelig — blev anvendt, vides ikke, men kan formodes; i saa Fald med uafgjørende Virkning; thi Dommen faldt ud til „livsvarigt Fængsel med strængt Arbejde."

Med et Par psychologiske Mærkeligheder skal jeg slutte Beretningen.

1) Det var i hiin Tid — maaskee længe derefter — en rodfæstet Overtro: at naar en Ugjernings mand, efter den i Mørket forøvede Udaad, kunde, inden Soleopgang, slaae tre Slag paa tre forskjellige Kirkedøre, da skulde han vorde, om ikke ganske angerløs, saa dog straffløs. Og er det sandsynligt, at hine Misdædere i denne skumle Overtro have befæstet deres Forstokkethed. —

En af mine Ungdomsbekjendte — født just i Gosmer-Halling Pastorat — har fortalt mig: at, som han en Dag spadserede paa Kjøbenhavns Volde, havde en rundrygget, hvidhaaret Stokhuusslave bedet ham om en Almisse. Den gaves, med det Spørgsmaal: „Du, som gaaer paa Gravens Rand, hvad har Du bedrevet?“ —

Slaven svarede: „Det er nu i denne Tid fire og tyrgetyve Aar siden jeg var med at brænde Randlev Præstegaard af.“ —

„Og slaae Pigen ihjel?“ fortsatte Spørgeren, der gjøs som for et Gjenfærd. —

„Nei!“ sagde han, rettende Ryggen et Øieblik, „det gjorde vor Fa'er alene; men han truede mig til at hjælpe ham med at slæbe hende ned i Sønderkjær, ligesaavelsom jeg ogsaa blev tvungen til at stikke Ild paa de to Længder.“ —

„Gud hjælpe Dig!“ sukkede min Bekjendt, „hvorfor har Du ikke heller angivet Dig selv herovre, og faaet Ende paa det i en Hast, istedetfor denne forskrækkelige lange Tid at sejpines baade til Legem og Sjæl?“ —

„Aah! jeg haaber,“ lød hans Svar, „at vor Herre derfor vil blive mig en naadig Dommer paa hiin Dag.“ —

Slavefogden gjorde Ende paa Samtalen. — Denne førtes i Aaret 1793.

2) Præsten bar Tabet af alt sit verdslige Gods med agtværdig Jævnmodighed; hvilket han jo og saameget lettere kunde, som han var riig nok til at oprette det, og endda havde fuldtop. — Meget nær tog han sig de Fires skrækkelige Endeligt; saameget smerteligere for ham, som han ikke kunde fordølge sig, at hans Barskhed paa hiin Jagtdag havde fremskyndet Ugjerningen. — Dog, ogsaa disse Tab forvandt han under Tidens lægende Magt. —

Men eet Tab var der, som han aldrig kunde forvinde.

„Og hvilket?"

Det af et Morbærtræ. — Det var opvoxet med ham, blomstrede med ham, bar med ham; nu var det død før han. Alle de andre ildsvedne Træer i Haven lod han uden videre omhugge; men det brandlidte Yndlingstræ maatte intet Jern vedrøre. Han puslede omhyggelig ved det, afskar nogle af de forbrændte Grene, forbandt andre, om hvis Helbredelse han havde Haab, gjødskede om ved Foden eet Aar efter et andet. Og da alt Haab om dets Oplivelse var forbi, nægtede han dog ikke at oprydde det. — Først ved hans Begravelse blev det tørre Morbærtræ anvendt paa Skorstenen.

Kjerlighed i Vildmosen.

(Nye.)

Dokkedal hedder en Bye lidt Syd for Limfjorden og tæthen mod Kattegat. Til Værn mod dette og til Læ for dets Storme har denne Række af straatakte Huse en Række af sammenhængende Høje, dem de kalde Molbjergene. Træd op paa een af disse „Knuder", og see Dig først mæt paa Havet; og drej Dig saa om mod Landet! Her er noget ganske Andet at see.

Bag Dig havde Du Blaat; foran Dig har Du nu Graat, eller en Naturfarveblanding af Graat, Guult og Bruunt. Hvad for en Hovedfarve er den fremherskende, er vanskeligt at afgjøre; men paa Kjedlens Overflade er opkogt een, der kan sætte en Sællandsfar i slet Humør.

Denne Mosørkens Udseende vilde være milevidt aldeles eensformigt, hvis den ikke var paa to Etager, den ene tre til fire Alen højere end den anden, lidt brunere af Lød, da Lyngen paa det mindre sumpige Jordsmon trives, skjøndt tarveligt.

Men kiig videre ned i Sydvest, og op i Nordvest! Hist opdager Du en anseelig Menneskebolig med Hauge til, og paa den nordligere Kant en ordentlig Skov. Bag denne ligger, men fra dit Standpunkt usynlig, ogsaa en Herregaaning, benævnet Høstmark. Dette Navn, saavelsom den forriges: „Vildmosegaard", antyder en yn-

gere Oprindelse, nemlig paa en senere Tid, da Vandherredømmets Svækkelse indrømmede Beboelse paa disse Øser.

Høstmark er opstaaet langt tidligere end den anden, Mosegaarden, eftersom dens Beliggenhed egentlig er paa en Halvøse. Den sidste skulde maaskee endnu ikke været til, hvis ikke Kjerlighed — den første Vindmøllebygger — ogsaa her havde vist sin vidunderlige Magt.

En adelig Herre blæste nogle Bønderhytter overende, og opbyggede paa Tomterne det nuværende Lindenborg. Navnet erholdt den for at Mindet om hans Frue kunde vedligeholdes: jeg sørger nu ogsaa derfor paa en anden Maade.

„Das Fräulein von Linden" var en fattig Skjønhed, og følgelig med kun svagt Haab om at vorde Frau, da Junker Hans aus Dänemark derauβen saae og forelskede sig i hende. Hun bønhørte ham, og fulgte med til hans Bolig i Blenstrup. Paa hendes Befaling blev det nye Herresæde opført, og opkaldt efter den naadige Frue.

Denne Dame var ellers intet mindre end naadig, hvilket flere end Junkeren fik at føle; og kan man sætte Liid til hendes ej uddøde Eftermæle, var hun en Messalina baade i Vellyst og Grumhed.

Førend der begyndtes paa Bygningen, lod hun grave og mure en flere Favne dyb Brønd indenfor det vordende Slots Omkreds. Da den ikke gav Vand, bestemte hun den til Bevaringssted af Ferskerie om Sommeren, forsynende den med en tætsluttende Lem, ikke til at drages op, men til at falde ned, naar en Skaade under den blev trukket fra. Hvorledes dette bevirkedes blev hendes Hemmelighed, i hvilken ingen Anden gjordes deelagtig, undtagen Tømmermanden, som, for ej at røbe den, blev

det første Offer i Lindenborgs Oubliette*): han forsvandt og forglemtes.

En Tjener blev hans Efterfølger, saasnart den qvindelige Rolf Blaaskjæg, keed af ham, havde kastet sine Øjne paa Kudsken. Denne, og efter ham Gartneren, nød samme Løn for deres natlige Opvartninger.

Der hvidskedes i Gaarden, og mumledes udenfor om disse ubegribelige Forsvindelser. Man var ikke uvidende om hines Forhold til Slottets Herskerinde; men tænkte, at hun havde givet den ene efter den anden Penge til lønligen at rømme bort fra Egnen.

Herren tilbragte sin Tid med junkerlige Forretninger; Toevejrsdage fordrev han med Riden, Jagen, Sviren og Lystighed i Selskab med Ligedanne; og dette Herreliv greb ofte ind i Nattens Rettigheder. Paa saadan Maade vare flere Aar blevne borte for ham. Det første Aar af hans Ægteskab var ikke forbi, før hans Kjærlighed til Hustruen var bortdunstet, og han gik sine Veje, som hun gik hendes.

Det indsees let: at han med saadan Levevis tænkte kun nødigt og flygtigt paa alvorlige Ting. Alligevel forekom disse Rømninger ham betænkelige. Hans Svirekammerater yttrede ligeledes i lyse Mellemrum deres Betænkeligheder, saavelsom i dunstfulde Timer Anmærkninger over Junkerindens Mistænkelighed i Kjæresteſager.

Dog skulde han have slaaet alt dette hen i Vejr og Vind, hvis ej — som Sagnet beretter — en af Slottets qvindelige Tyende, hos hvem Herren trøstede sig over Fruens Utroskab, havde, figurlig talt, sat ham Spjælke paa Øjnene. Hun berettede: at hun havde seet Skytten, og et Aarstid efter Gartneren ved Midnatstide gaae med Fruen hen til et af Taarnene, forsvinde derinde, og hun

*) Underjordisk Fængselkjælder.

begge Gange komme ene tilbage; og var det just paa de Tider, begge forsvandt.

Junkeren blev nysgjerrig, tog Mod til sig og forlangte Noglerne, som Fruen havde taget i Forvaring.

„Der er ikke noget at see," sagde hun; „men vil Du derind, skal jeg ledsage Dig."

Da hun havde aabnet Døren til Oublietten, bød hun ham gaae foran. Han gik, traadte paa Lemmen, og sank ned mellem sine Medbejleres Aadsler. Lemmen lukkede sig for stedse: Fliser bedækkede snart efter den og det græsselige Værelses hele Gulv.

Saavidt til foreløbig Indledning.

I Egensekloster, deroppe ved Liimfjorden, var der en Abbed engang — ja det var saa omtrent midtimellem den Tid, da den bohmiske Gaas blev stegt i Costantz, og den, da den sachsiske Svane hævnede Gaasens Død, uden at blive stegt. Den samme Abbed Eusebius var en oprigtig Catholik: han holdt paa Formen, kuede Fornuften og kvægede Sandserne, især sine egne; var da sandselig i Londom og aandelig aabenlyst, som det sig hør og bør. Han passede Messe og Otteſang, tømte sit Bæger uden Klang; han gjorde Opvartning for Gudsmoder in effigie, og for smukke Piger og Koner in corpore. Saadan noget har Følger; blandt hvilke een, om hvilken denne Historie drejer sig.

„Si non caste, tamen caute!"*) var en af hans faderlige Formaninger til Novicerne. Han selv var hverken castus eller cautus. — Hans Formand i dette gejst-

*) Ikke saa kydsk som forsigtig.

lige Sinecure havde faaet den tilkommende Eftermand saa kjær, at han brugte ham meget ung i Bestillinger, ogsaa verdslige, udenfor Klostermurene.

Den første af de forannævnte Herregaarde laae indenfor Munkecasernens Enemærker. Dens gejstlige Herre bestikkede en Munk til om Sommeren at have Opsyn med Gaardens Drivt. Eusebius erholdt denne Bestilling, saasnart han, kun lidt over de Eenogtyve, havde ladet sig omhylle med Kappen, og bedække med Hætten.

Paa disse Tider havde Gudumlund en ung adelig Enke til Herskerinde, døbt Marie Malene. Hun faaer Eusebius at see, og finder ham snart værdig til at vorde hendes Skriftefader. En bedre kunde hun ikke have udvalgt sig: inden Aar og Dag viste sig Frugten af deres Andagtsøvelser, et Pigebarn. — Det samme betroedes Skovfogden ved Høstmark til Pleje, vorede, og blev smukkere end sommetider gavnligt er for en femtenaars Tos.

Som jeg nu videre skal fortælle: der havde Lindenborgs Messalina en Halvbroder, langt yngre end hun, og langt bedre af Sind og Tænkemaade. Det gik nu saa, at han besøgte Lindenborg, hvor han snart kom til at holde meer af Svogeren end af Søsteren. Han var jo en tydsk Adelsmand fra Rover- og Riddertiden, og paa det jydske Slot fortes der „ein freies Leben“ — (undtagen i Dublietten) — det behøver ikke at males, for man har Malerier nok i den genre, og de ere brogede nok.

Vildsviin og andre vilde Dyr, saavelsom vilde Mennesker, var Halvøen dengang vel forsynet med. Vildt udæsker til Jagt. Dens Vaaben var endnu de gamle: Bue og Spyd; thi vel var Krud opfundet af den sorte Munk; men det brugtes kun til Morterer og Kanoner.

Junker von Linden blev paa en Jagtuur skilt fra sit

Følge, og forvildede sig. (Det samme hændtes Kong Henrik den fjerde.) Sulten, tørstig, træt, gnaven, støder han paa Skovhuset, gaaer derind, og faaer Lind for alle sine Mangler. Else — saaledes heed hiint Elskovsbarn — var electromagnetisk, og virkede i denne Egenskab paa Junkeren; der blev strax Rapport imellem dem, men!!! — — —

Man maae kalde det hvad man vil: Kydskhed, Blyhed, Klogskab, Listighed; men dersom Evas Døttre ikke vare saa tilbageholdende som Adams Sønner ere fremfusende, da var Verden for længe siden blevet splittergal. Vor Junker var nærved at blive det, da hans Storme, een efter den anden, afsloges.

Dog opgav han ikke Belejringen, men betroede Søsteren sin Nød. Da hun var af de yderst sjeldne Mennesker, som elske det Onde for dets egen Skyld, lagde hun ham strax en Plan til at forraske, bortrøve Pigen, og faae hende saaledes i sin Magt, at hun maatte blive tvungen til at capitulere. Dette Forslag oprørte hans ufordervede Sind, og hans skarptbebrejdende Afslag slog af Søsteren et Smiil, der havde saameget giftigt i sig, at han uvilkaarlig gøs, og, uden at mæle, forlod hende.

Da han var borte, nikkede hun, ikke med smilende Mine, men med et Aasyn, som naar hun havde tillaaset Dubliettens Dør.

Vor Junker ilede til den Elskede, og fortalte hende reentud, hvad den onde Søster havde tilraadet ham; men lagde til: at naar hun vilde tage ham til Ægtemand, var han dertil strax beredt, og derpaa forberedt, saasnart en Gejstlig kunde formaaes til at forrette Vielsen.

Pigens glade Tanker faldt i Øjeblikket paa Pater Eusebius. Denne kom nemlig imellem i Skovhuset for

at see til sin Datter, hvem han virkelig elskede; men med en renere Kjerlighed end den, der havde givet hende Tilværelse. Dog robede han aldrig for hende, hvor nær de vare beslægtede, men angav som Aarsag til hans Omhed for hende: at hun var hans, formedelst en mislig Sag, bortromte Broders Barn.

Saadant troede vel Plejeforældrene ikke, men vogtede sig noje for at ymte herom til Datteren; Præstemagten var endnu dengang en frygtelig Bussemand.

Hun betroede sit Hjertes Anliggende til Eusebius, hendes formeentlige Farbroder. Denne viste sig ogsaa villig til at opfylde hendes Ønske; men da han ret godt kjendte Fruen paa Lindenborg, indskærpede han hende den yderste Forsigtighed, og forestillede hende Nødvendigheden af en ligedan hos Kjeresten.

„Men naar I nu ere forenede, hvad saa?" spurgte han, „og hvorhen saa?"

„Til min Kjerestes Søster, tænker jeg" svarede hun.

Munken virrede med sit skaldede Hoved, og sagde mørkt:

„Den Vej var den allerværste, som vælges kunde. Du bliver her for det første, min Datter; og din Mand aflægger Dig sine lønlige Besøg som en Tyv om Natten. Men mærke I Uraad, og at hun paa Lindenborg har faaet Nys om Eders Forbindelse, saa maae I øjeblikkelig gribe Flugten."

„Gud hjelpe os! hvorhen?" udstødte hun skjælvende.

„Naar I" — svarte han — „kunne finde Eder i at leve ene to, adskilte fra alt menneskeligt Samkvem, uden at see Andre end mig og Een til, da skal jeg sørge for et Fristed, hvor ikke engang en Ræv skal opsnuse Jer."

Pigen greb hans Haand og kyste den, hendes Taarer vædede den.

„Men" sagde hun, foldende sine Hænder, „kan en Kvinde da være saa grusom mod sin egen Broder?"

„Mit fromme Barn!" svarte han, „see Dig omkring paa alle disse Træer og Værter: alle sammen have de grønne Blade, smukke Blade; men pluk nu eet af hver, og læg dem ved hverandre! Du vil ikke finde to ligedanne hverken af Skikkelse, Farve eller Smag. Saaledes gaaer det og med os Mennesker: om vi vare tusinde Millioner, ikke tvende vilde findes eens i Sind eller Skind. Dette Nældeblad der har i Figuren Lighed med denneher Plantes, men det er mørkere, det har Braadde, det brænder Dig. — Hun, jeg advarer Dig for, er en Brændenælde."

Som han havde udtalt sine sidste Ord, kom Elskeren gelejligen til, og blev nu ligeledes underrettet om det Glædelige, som Fader Eusebius nyssen meddelte Kjeresten, lige til Advarslen mod den farlige Søster. Denne var allerede bleven overflødig.

Ved hans Tilkomst viste hans, ellers stedse aabne og livlige Ansigt en urolig Mørkhed, som flygtigt smittede Pigens; men den unge Mands vilde, ved Trøstens og Haabets lysende Straaler, endnu ikke fuldkomment lade sig udglatte.

Grunden til denne hans ualmindelige Forstemthed blev naturligviis efterspurgt, men ikke forklaret. Fortælleren her, som kjender den, afholder sig fra for stikkelige Menneskers Øjne at fremstille Noget, der, hvis vor Junker ikke som Joseph havde revet sig ud af Garnet, skulde styrtet ham i en Fortvivlelse, lig den, for hvilken en israelitisk Kongeson gjorde sin Søster til Offer.

Abbeden grublede nogle Øjeblikke, ikke ret mange; da indsluttede han Parret i sin Favn, og sagde:

„Med Eders Forbindelse har det stor Hastværk, endnu i denne Dag maae I forenes for Tid og Evighed, og jo før jo hellere skjule Eder saalænge, til I blive istand til at forlade denne giftige Bund. En Dag, højst to, tøve I hos Skovfogdens; han rober Eder ikke, hans Kone ligesaalidt; for de tør ikke. Min Søn!" — han lagde Hænderne paa hans Skuldre — „Du kjender ikke den Skat, jeg idag skjænker Dig — det er hende der staaer! Lad den ikke stjæles, ikke roves Dig fra! See til, Du kommer vel og snart fra Borgen! Har Du mere, end Du paa eengang kan bære, skal jeg sende Dig ved Natten en tro, taus og forsigtig Klosterbroder, som kan hjelpe Dig at bjerge det. Hold saa Dig selv og din Hustrue inden hine Vægge, indtil jeg faaer indrettet til Eder andensteds."

Sildigt paa Aftenen sneg sig den unge Mand ind i Slottet, udenfor hvilket Klosterbroderen allerede biede efter ham; — Indgang, Udgang, Bjergning, Alt gik heldigt, men — ikke ganske ubemærket: Messalinas dafortiden opvartende Cavaleer, Ridefogden — nys kommen i Tjeneste — havde fornummet Noget til den natlige Færdsel; og da Junkeren næste Dag savnedes, og Søsteren lod anstille Undersøgelser, fik hun af Fogden den Underretning: at han i en Frastand havde skimtet noget Levende, som skred fra Gaarden af øster paa.

Nu maatte han fungere som Spion allevegne paa den Kant. Efter Generalindens Ordre forklædt som Natmandskjælling og med et Tørklæde bundet om nederste Deel af Hovedet, for at skjule Skjægget, tiltraadte han sin værdige Bestilling.

Efterat have seet og hørt sig for i store og smaae Gaarde, med Eenstedhuse, kommer Udsendingen ogsaa til Skovhuset et Par Dage efter den stilleglade, lønlige Vielsesfest. Den lyksaliggjorte Ægtemand gaaer just gjennem Kjøkkenet, hvor Tiggerfken sidder, og bliver strax opmærksom paa hendes mandige Ansigt og stirstaarne Legeme.

Han standser, og spørger: „Hvad er Du for en Karl?"

Dette „Karl" slog denneher Kumpen; dog tabte han ikke Hovedet, som Frankeren siger, men svarede paa jydsk Bondemaal: at hun var en fattig Enke der og derfra, og bad om Noget i Guds Navn.

Junkeren greb i Lommen og gav et Par Skillinger; men kom derved Spionen saameget nærmere, at han tydelig saae paa de øverste fortrikkede Kindbakker, at de nylig maatte være ragede.

„Gaae til Bekjendelse!" raabte han, og løftede Haanden, „og siig strax hvem Du er, og hvad Du har her at bestille!"

„A haar ett ant aa bestell" svarede Skjælmen, „end aa be om nød, — han sie saa wes o mæ, faade A haa let Skjæg, men vel han ænnele veed hwofor, da ær ed faade A desvahr ær en Hwærken."

Junkeren forstod ham ikke, men Skovfogden var nu just kommen til.

„Pfui!" udsprudede denne Tydskfødte, „ein Zwitter!" snurrede sig om og ud af Kokkenet, Junkeren efter ham.

Som de keeg ud af Stuevinduerne efter den mandhaftige Tiggerkvinde, siger Skovfogden:

„Hun ta'er for lange Skridt til at være et Kvindfolk; det er vist en forklædt Gavtyv. Skal vi ikke trække

Tingesten ind igjen, og holde skarpt Forhør? jeg ynder ikke saadanne Djne."

„Lad 'en være hvad 'en er; det kan være mig ligemeget," var Svaret. Den Anden virrede med Hovedet, og brummede:

„Vi vil lukke tættere, end vi sædvanligen plejer; hav Eders Spyd og Jagtkniv paa rede Haand nær ved Sengen! Vi kunne gjerne faae en urolig Nat."

Den fik de. Ved Midnatstid, da de Nygifte laae sødelig indslumrede, pikkedes hurtigt og stærkt inde fra Skovfogdens Sovekammer. Den unge Kone, som var mere lydhør og letsovnet end Manden, fornam det og vækkede ham. Han sprang op, hans Blik faldt paa Vinduet, hvorfra i samme Øjeblik noget Mørkt nedgled. Han greb Spydet i den ene Haand, tog Kniven i den anden, keeg og lyttede. Han opdagede gjennem Skumringen fire Mænd, som hvidskede ivrigt til hverandre, og derpaa nærmede sig Vinduet. Et Brækjern anbragtes, og Vinduet opreves.

Tydskerens Hjerte sad hvor det skulde sidde: paa den nærmeste Indbryder klovede han Hovedet, gjennem den næste jog han sit Spyd; de to andre forsvandt. Nu kom Skovfogden til, men forsilde til at yde Bistand, da han ikke før havde faaet Noget om sig, og fundet et Værge.

Den Spydstukne havde saameget Liv tilovers, at han kunde sige hvo der havde udsendt dem, for at fange og føre de Nygifte til det skumle Lindenborg.

„Jnat" siger Skovfogden, „blive vi nok sikkre, men inden den næste maae J være herfra."

„Hvad skulle vi gjøre ved de Døde?" spurgte Junkeren.

„Begrave dem" svarte hans brave Vært, „her nærved i Skoven er en Ulvegrav, der kyle vi dem ned, lidt Jord og tørre Grene ovenpaa: lad saa disse Aadsler ligge til Dommedag."

Da de vilde til at slæbe Ligene hen til den Grav, der egentlig var bestemt for Rovdyr, saae de, at den foregivne Hværken var den Ene, endnu iklædt sin Maskeradedragt; hun kom snart til at blive den Andens bestandige Contubernal.

NB. Fortællingen kan vel gjerne betragtes som sluttet her; alligevel skal siden følge en annecteret. De som have fulgt nu „Manden i Mosen", ville, haaber jeg, følge ham, naar det gaaer om igjen.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Gamle og nye

Noveller

af

St. St. Blicher.

Fjerde Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1846.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Indhold.

	Side
Fortid — Nutid — Fremtid	III.
Telse	1.
Baglænds	86.
Falddøren	119.
Eva	142.
Jøderne paa Hald	173.
Skytten paa Aunsbjerg	220.
Eneste Barn	241.
Den jydske hvide Dame	259.

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

Fortid — Nutid — Fremtid.

Skal jeg tilegne Fortid dette Bind?
Nuja, jeg har jo fra de Døde ranet,
Har i Gravkamrene mig listet ind,
Og Nattens Skygger frem til Dagen manet.

Nuja, der kommer visselig en Tid,
Da ogsaa jeg en Fortid skal tilhøre,
Da ogsaa min Aand man vil mane did,
Hvor der for Poesie er Aand og Øre.

End Nutid? hm — ja, det var bedst maaskee,
Man veed ej hvad man faaer, men hvad man haver,
Den Snee, som faldt ifjor, ej nu vi see,
Hvad er vel saa den døde Skattegraver?

Dog jo, der bliver alletid et Nu,
Bli'r altid Rum dog for antike Sager;
Hvad der tiltaler Nutids Sind og Hu,
Det troer jeg Fremtid heller ikke vrager.

Gamle og nye Noveller

af

St. St. Blicher.

Fjerde Deel.

Telse,

En Fortælling fra Ditmarskerkrigen.

1.

Jorden var bedækket med Snee, Himlen med Stjerner, Maanen qvælede, alle Vinde vare til Hvile. Forneden var intet Liv, men foroven var Firmamentet i uendelig Bevægelse: de utallige Smaalys i Mørket glimtede, tindrede, bævede, blinkede — og smiilte — som Engleøjne fra den fjerne, dunkle Evighed.

Tildækket med Vinterens Liiglagen, omsunklet af den store Gravhælvings Blaalys, laae Landsbyen Wöhrden, og sydligst i samme Fogdens Hans Wollersiens Huus. Paa den brede Gavl, som vendte ud til Marken, stod et Vindue aabent, og indenfor dette en ung Pige, som af og til lænede sig paa Armene i Vindueskarmen, stak Hovedet lidt ud, og kikkede nu til den ene Side, nu til den anden.

Naar en sexten Somres Møe staaer ved Midnatstid i klingrende Frost, for aabent Vindue, seer hun vist ikke efter Stjerner; hendes Haab, hendes Længsel er ikke saa langt borte; hendes Tanker have ikke Carl den Stores, men Emmas Gang. Og naar en ung Pige saaledes venter, venter hun vist heller ikke forgjæves. —

Fjernt ude paa Sneen saaes en mørk Plet, der stedse blev større, og stedse kom nærmere — det var Reimer fra Wimerstedt, en ung, smuk Ditmarsker, blandt sine Jevnlige den første i Dans og i Strid. Pigen trak nu Vinduet sagtelig til, men krogede det ikke, og lagde sig

paaklædt tilsengs. Ynglingen kom hid, aabnede det kun paa Skrømt tillukkede Vindue, og befandt sig snart inde i den Elskedes Sovekammer.

Forarger Eder ikke, I kydske Jomfruer og Ungersvende! Dette er vel et Stevnemøde, men ingen tydsk Schäferstündchen, ingen fransk tête à tête; det er en heel uskyldig, ved ældgammel Folkeskik hjemlet Sammenkomst mellem tvende Forlovede, der tale med kold Forstandighed om den snart begyndende Husholdning, om forventet Brudeskjænk og Indkjøb, om Husets og Værtskabets Indretning, om hvem der skal bydes til Bryllup, og om hvem der ved samme skal hædres med forskjellige Bestillinger.

Under disse ærbare Forhandlinger hørtes udenfor en Knirken i Sneen.

„Sæt Krogen paa Vinduet!“ hviskede Pigen hurtigt.

Reimer rejste sig, og gjorde efter Befaling; dog blev han staaende for at opdage, hvo det var som gik derude — en stor, mørk Skikkelse, der stedse kom nærmere.

Sagtelig trak han sig tilbage fra Vinduet, satte sig igjen paa Kanten af Kjerestens Seng, og sagde, — dog uden mindste Skinsyge:

„Hvem kan det være? det lader til, han ogsaa vil fenstre.“

„Vistnok Wolf Isebrand,“ svarte hun, „det er kun faa Dage siden, han sagde til mig, at han kom en Nat med det første for at besøge mig. Jeg tænkte, det var hans Spøg, og svarede ligeledes i Spøg, at Nætterne nu vare for kolde, og at mit Vindue var frosset fast.“

I det Samme pikkedes der sagtelig paa Ruden, og en Stemme sagde: „Telse Hansdatter! sover Du?“

„Nej!“ svarte hun: „men her kommer Ingen ind.“

„Da seer jeg dog," gjenmælede hiin: „et Spor hertil, og intet herfra."

„Det er mit!" tog Reimer Ordet.

„Hvad for en mit?" spurgte Wolf.

„Reimers fra Wimerstedt!" svarte denne: „jeg kom først, Wolf Isebrand!"

„Hm!" brummede Wolf: „det kunde Du have sagt mig, lille Telse! Det er ikke smukt at holde en ærlig Karl for Nar, og lade ham løbe for Ingenting i Frost og Snee."

„Vær ikke vred, Wolf!" sagde Pigen: „jeg troede jo, I vilde skjemte med mig, for Folk har sagt, at I var gode Venner med Viben-Marie — hun boer jo ikke heller saa langt herfra, og saa gaaer I dog ikke forgjæves."

„Den Dyvel med Viben-Marie!" udstødte Wolf: „hun har ogsaa faaet sig saadant et glat Ansigt kikket ud, med en Smule Fnug paa Hagen."

Her sprang Reimer atter hen til Vinduet, og sagde lidt hidsig: „Fnug kan blive til Skjæg, og en glat Hage kan være ligesaa god som en koparret!"

„Hys!" faldt Telse ind: „ingen Spektakler! Reimer! Du skal være skikkelig! — gaae væk fra Vinduet!"

Han adlød. —

„Wolf Isebrand! jeg vil sige det kort og godt: Reimer og jeg ere Kjærester, og om fjorten Dage skal vi have Bryllup."

„Tillykke! tillykke!" sagde Isebrand but: „det kan ellers hænde, at Reimer inden den Tid faaer Andet at tænke paa — god Nat!"

„Hvad meente han med det?" spurgte Telse.

„De snakke saa smaat om Krig;" svarte Reimer:

„de holsteenske Herrer ville nok engang maale deres Ridderlandser med vore Springstokke.“

„Ikke Andet?“ sagde Ditmarskerinden: „saa springe de vel til Polse, som de pleje.“

„Det tænker jeg med;“ sagde Ungersvenden: „alligevel denne Gang faae vi nok fornemme Gjæster — Hertug Frederik og hans Broder, Kongen af Danmark — “

Atter afbrødes den politiske Samtale ved en stærkere Pikken paa Vinduet og et højere: „Telse Hansdatter! sover Du?“

„Hvad er det?“ hviskede Reimer: „jeg troer, at alle de unge Karle i Wöhrden har faaet isinde at fenstre her inat — “

„— Telse!“ raabtes der endnu lydeligere: „sover Du!“

„Ja!“ svarte den skjelmske Tøs med dæmpet Fnisen, og: „det er Carsten Holm!“ hvidskede hun til den lykkelige Elsker.

„Snakker Du isovne,“ sagde Stemmen udenfor: „kan Du ogsaa rejse Dig isovne, og lukke mig ind.“

„Det gjør jeg ikke,“ svarede Telse; „for jeg drømmer just nu, at der staaer en slem, sledsk, tyvagtig Hankat herude.“

„Spøg nu ikke længer, min Skat!“ sagde hiin med kjælen Røst: „men luk mig Vinduet op! Du veed jeg mener det ærligt.“

„O ja!“ svarte hun: „ligesaa ærligt, som Du meente det med Anneke Delve, hvem Du snakkede godt for, og siden lod sidde — jeg kjender nok din Ærlighed, Carsten Holm!“

„Tak for den, min Lille!“ svarede han: „men sig

mig blandt anden Snak, hvorfor gav Du mig Lov til at besøge Dig inat?"

„For at gjøre Dig keed af det Frierie," sagde hun: „og paa eengang at blive fri for dit Overhæng."

„Tusind Djævel!" raabte den gjækkede Elsker: „tør din Taske holde mig for Nar!"

„Ingen Skjældsord!" foer Reimer op; Telse hyssede paa ham, og vilde holde ham for Munden; men den opbragte Ungersvend vedblev: „dersom Du ikke pakker Dig, skal jeg vende en Mølle med din Meeltyv derude i Sneen, saa det skal knage i alle dine Ledemod!"

„Reimer! Reimer!" advarede Pigen: „det er den rige Holm i Hejde; han staaer højt hos hele Borgerskabet, og hans Ord gjælde som Guld."

„Aha!" raabte Holm: „hænger det saaledes sammen? Den, der kommer først til Mølle, faaer først malet; det er ret og billigt. Hvem er det ellers, om jeg maae spørge, der taler saa kjerligt til mig? Stemmen, tykkes mig, lignede Reimers i Wimerstedt."

„Rigtigt!" svarede denne, „og her ere to Næver, som ogsaa tilhøre ham; har Du Lyst at prøve dem, saa bie lidt!"

„En anden Gang, go'e Ven!" gjenmælede Molleren: „spar dine Næver til siden; vi kan snart have alle dem nødige, vi har. Og Du derinde, der er saa bange for Mandfolk, forhast Dig ikke med at sye din Brudekjole! Du kunde maaskee faae Andet at tænke paa — Godnat! sov vel, begge To!"

Med disse spottende Ord gik den anden skuffede Bejler skoggrende bort.

„Vred blev han;" sagde Telse; „men jeg vilde dog ikke havt, at han skulde vidst, Du var her hos mig.

Hvem kan vide, hvad han vil finde paa, for at gjøre Dig Fortred? — Du er ogsaa altid, som naar man stikker Ild i Blaar."

„Jeg blæser ham et Stykke," svarte Reimer: „den Grynbotte! Hvad vil han gjøre mig?"

„Jeg veed ikke?" sukkede Telse: „men der bæres mig intet Godt for."

„Underlige Pige!" sagde Reimer: „før saa kjæk, og nu forsagt! Den Frygt vil jeg kysse bort."

„Nei, nei!" raabte hun alvorlig: „ikke saa! — vær artig, Reimer! — saaledes har Du aldrig før været — skal jeg kalde paa Fader? — Naa! gaae nu! herud af Vinduet med Dig!"

„Godnat da!" knurrede Ynglingen, og flængte Kjerestens Haand fra sig: „men om fjorten Dage — Hochtit, ja Hochtit, Juchhee!"

Med dette Omkvæd af en marsisk Bryllupsvise sprang han hen til Vinduet, aabnede det, svang sig ud, og dansede munter hen over Sneen til sit Hjem.

Telse rejste sig op af Sengen, gik til Vinduet og saae endnu længe efter den bortilende Kjereste. Endnu langt længere end hun var istand til at øjne ham, hørte hun ham snart fløjte, snart synge:

„Juchhee! Hochtit, ja Hochtit is hyt."*)

Tillukkende Vinduet gjentog hun sagtelig: „Hochtit, ja Hochtit," og et smt Suk hævede det jomfruelige Bryst.

2

Slottet Melbek havde aldrig tilforn huset saa mange og fornemme Gjæster. Der var Koug Hans, tre Rigers

*) Der er Bryllup idag.

Herre; hans Broder Hertug Frederik af Holsteen; deres Søskendebørn, Greverne Adolph og Otto af Oldenborg, og af danske, holsteenske og tydske Riddere og Adelsmænd over tvende tusinde: saa at baade ethvert Værelse paa den vidtløftige Borg var fuldt, og ligeledes i den nærliggende Bondeby, hvor Indvaanerne, paa Husbond og Madmoder nær, havde maattet give Plads for Riddersvende, Staldkarle, Tjenere og alskens Tros.

I alle Salene var Tummel og Larm, Raaben og Sang og Bægerklang, Latter og Ordstrid; kun i den største, hvor de regjerende Herrer befandt sig, gik det mindre støjende til; kun der var det muligt at høre sine egne Ord.

Nederst for den ene Ende af det lange, med sølvfryndset Dækketøj beklædte, Egebord sad Verten, den gamle, men endnu kraftfulde og krigslystne Henrik Ranzau; i Højsædet for øverste Bordende Trillingerigernes Konge, der nylig var hjemkommen fra en Sejr over de opsætsige Svenske, og fra deres tvungne Hylding i Stokholm; fra ham igjen og nedad ved begge Sider Hertugen, de oldenborgske Grever, samt nogle af de fornemste Adelsmænd og Anførere i den foreståaende Krig. At denne var Samtalens Hovedæmne, er let at tænke sig.

Alt vare flere Skaaler drukne, da Hertug Frederik igjen rejste sig med sit Bæger, vendte sig mod Kong Hans og sagde:

„Min Herr Konge og Broder! Nu drikker jeg Eder Ditmarsken til!"

Han tømte det vældige Bæger. Kongen greb sit og sagde:

„Jeg takker for Skaalen, og drikker Eder til med Halvparten!"

Alle stode op og drak paa dette Ønske.

Knud Gjøe, Herre til Krenkerup og Landsdommer i Lolland, var den, som drak sidst og langsomst; og idet han satte sig, brummede han som for sig selv: „Før Du har truffet Bjørnen ret — "

" — Skal Du ej Gjæld paa Huden gjøre." faldt hans Sidemand Ebbe Geed lidt høiere ind, saa at et Par af de holsteenske Herrer vel hørte, men ikke forstod det betydningsfulde danske Ordsprog.

Men Kongen, skjøndt længere borte, baade hørte og forstod dets sidste Halvdeel — thi Kongerne have ikke alene lange Hænder.

„Er Geden bange for Bjørnene," sagde han paa Dansk — ellers førtes hele Bordtalen paa Tydsk. —

„Nei, Eders Majestæt!" svarte den danske Ridder rask og frimodigt; „men jeg tænker, at See Dig for! er bedre end See Dig bag! at ingen Fjende er at foragte, og at Forsigtighed ikke vilde skade; det kunde ellers let hænde: at Gedeblod ikke blev det kostbareste, der om stakket Tid kan komme til at rinde."

„Wat segt he?" spurgte Grev Otto af Oldenborg sin Fætter Hertugen.

„Han siger" svarte denne spodsk og i samme Sprog, „det var bedst at falde Marskbonden tilfode, og kysse Hænderne paa de otte og fyrgetyve Sognefogder."

En almindelig Latter besvarede dette Hertugens Indfald, og Hans Ahlefeldt, der var bestemt til at føre den berømte Dannebroge, sagde haanligt:

„Den der vil med ind i Marsken, maae ikke have en Hare bunden for Rumpen."

„En Hare for Fronten kan være ligesaa slem" sagde Ebbe Geed.

Denne bedske Pille faldt ikke til Jorden: de Danske

og Tydske loe; selv Kongen trak paa Smilebaandet; men Holstenerne beed sig i Læberne. —

Et hundrede Aar eller lidt mere tilbage i Tiden var nemlig indtruffen den synderlige Begivenhed, at en Hare havde jaget en heel Hær af Holstenere paa Flugt og ud af Ditmarsken. Ved Indrykningen sprang hændelsesviis et saadant Dyr op foran Fortravet. De jagterfarne Ridere i samme opløftede det almindelige Jagtskrig. Bagtropperne troede, at Ditmarskerne gjorde Anfald, standsede og droge sig tilbage. Der kom nogen Uorden i hele Hæren, og Fjenden, som laae i Baghold, benyttede Forvirringen, angreb og vandt en fuldstændig Sejr.

Kongen, som vilde forebygge Ordvexling og Uenighed mellem de tvende Nationer, greb atter det fyldte Bæger og sagde i munter Tone til Ahlefeldt:

„Hermed tildrikker jeg Eder det meldorpske Klostergods."

„Til Lykke, Hr. Prior!" raabte Hertugen lystig.

Samtalen tog nu en ganske anden Vending. Den unge Grev Adolf af Oldenborg raabte overgiven til den nybagte Prior:

„Ærværdige Fader! ora pro nobis!*) naar I læser Eders første Messe!"

„Og giv os" lagde Broderen til, „naadig Absolution for vore tilkommende Synder!"

„Absolverer Eder selv først, min naadige unge Herre!" svarte Ahlefeldt i samme Tone, „naar I bliver Abbed i Lunden." —

„Naar saaledes alle I Herrer!" sagde Kongen, „blive Priorer, Abbeder og Munke, som det kan falde sig: hvad skal saa jeg være?" —

*) Bed for os!

„Pave, min Hr. Broder!“ tog Hertugen Ordet, „Pave i Ditmarsken.“ —

„Og jeg“ raabte Grev Otto, „vil være Skriftefader i et Nonnekloster.“

Denne Skjemt vilde været længere fortsat, hvis ikke Værtens Søn, den unge Breide Ranzau, var traadt ind i Hallen med det Budskab: at tvende ditmarsiske Gesandter befandt sig udenfor i Gaarden, og bade om Audients hos Kongen og Hertugen.

„Gesandter!“ sagde Hertugen spodsk, „har Bønder ogsaa Gesandter!“ —

„Hvor ere de?“ spurgte Grev Otto. —

„Nede i Borggaarden,“ svarte den unge Ranzau.

Greven rejste sig og gik hen til Vinduet.

„Jeg gad dog vide,“ sagde han: „hvorledes disse Marskstude see ud,“

„Naa, og hvordan see de da ud?“ spurgte hans Broder, som blev siddende. —

„Store, brede og velmæskede“ svarte Otto ved Vinduet, „sorte som Ravne fra Top til Taae. De gaae ikke ind af en almindelig Dør, uden paa Kant; for jeg troer, de i det mindste ere iførte sex Veste og tolv Par Buxer.“ —

„En god Vinterdragt,“ sagde Hertugen: „spørg dem, min kjære Ranzau! hvad der er deres Begjæring!“ —

„Det har jeg allerede gjort,“ sagde denne; „men fik til Svar: at de havde Befaling, alene at fremføre deres Ærinde for Hans Majestæt Kongen og Eders Høihed.“

„Dumdristige Pak!“ raabte denne, „naar det endda var Underkastelse, de havde at forkynde.“ —

„Maaskee?“ sagde Kongen, „om min Hr. Broder saa tykkes, ville vi ikke nægte dem Audientsen; der hjemme

har jeg for Skik at tale med den Allerringeste af mine Undersaatter, naar han begjærer det — skulle vi ikke høre, hvorlunde disse brøstige Karle ville belægge deres Ord?"

„Alt som J vil, min Hr. Broder!" svarede Hertugen; „men jeg veed forud: vi faae kun Vrøvl og knubbede Ord; dog kan dette Optrin maaskee more vore Fremmede, saa mange af dem, som ikke tilforn har havt den Ære at være i Selskab med vore kalkunske Bønder fra Marsken — behag at føre dem op, Hr. Greve!"

Breide Ranzau gik, og kom snart tilbage med begge Affendingerne, der med deres bredskyggede Hatte i Hænderne ærbødigen, dog uden Frygt og Forlegenhed, stillede sig indenfor Døren.

Hertugen, som sad med Ryggen til dem, drejede Ansigtet halvt om og talte over Axelen:

„Har de Ditmarskens Herrer faaet vort Fejdebrev? og hvad svarer de dertil? ere de endnu lige haardnakkede, eller ere de blevne omsindede, og have afskikket Eder med Afbigt og Bøn om Naade?"

Den Ældste af Gesandterne, en ikke fuldt midaldrende, stor og kraftfuld Mand, tog Ordet og svarte:

„Naadige Hr. Hertug! Paa de otte og fyrgetyve Forstanderes, Fogders, Eedsvornes og det menige Folks Vegne, bede vi Eder, saavelsom Hans Majestæt, Eders kongelige Hr. Broder, om Fred og Rolighed for vort Land —" —

„— Fred og Rolighed!" afbrød Hertugen opbragt og kastede sig om paa Siden af Stolesædet, „Fred og Rolighed? det er hvad vi ønske for os og vore Undersaatter, men hvad J dagligen bryde og forstyrre: Ingen kan rejse umolesteret i Eders Land, og Ingen sejle forbi Eders røverske Kyster." —

„Braadne Kar i alle Lande, Hr. Hertug!“ svarte Ditmarskeren; „det kan vel hænde, og vi ville ikke nægte det, at Uorden er begaaet hist og her —“

„— Naa!“ faldt Hertugen ind, „og naar er en saadan Uorden — som I behage at kalde Rov og Mord — naar er den bleven ændset af Eders vise og retfærdige Fogder, Forstandere og Eedsorne? Siig mig: naar skete det sidst, at saadan en Voldgjerningsmand blev straffet?“

„Naadige Herre!“ sagde Gesandten, „naar Kiv og Slagsmaal finder Sted, er der gjerne Fejl paa begge Sider; men det er Skik hos vore Naboer, at vi skulle bære hele Skylden, og det ikke alene for vore egne, men ogsaa for Andres Synder; og saasnart der spørges om Udaad fjern eller nær, saa hedder det strax: det har en Ditmarsker gjort.“

„Fordi det næsten altid er saa!“ sagde Hertugen; „ingen Røg uden Ild — I ere et kivagtigt, grumt og troløst Folk!“ —

„Troløst?“ gjentog Gesandten, og Blodet underløb hans brede Ansigt, men han undertvang sin Harme. —

„Ja — ret troløst!“ vedblev Hertugen; „det er ikke nok, at I plyndre og myrde i Eders egne Landemærker; hvor ofte have I ikke midt under Fred og Vaabenhvile gaaet fjendtlig ind over mine Grændser, og over min kongelige Broders, skændt og brændt og myrdet?“

„Det er skeet nogle sjældne Gange,“ svarte hiin; „men af enkelte Personer, Sogne eller Slægter, uden vor Øvrigheds Vidende eller Villie, for at tage Selvhævn over tilføjede Forurettelser, dem man forgjæves til Eders Øvrigheder havde indanket og paaklaget.“

Hertugen rynkede Ansigtet, og vendte atter Ryggen til:

„Gammelt Snikſnak! gamle Udflugter!“ ſagde han, „jeg har ikke ladet Eder komme herind for at ſtjændes med Eder, men for at høre, om I ville antage vore tilbudne Fredsvilkaar.“ —

„Og de ere hverken haarde eller ubillige,“ tog nu Kongen Ordet: „uagtet disſe vore bekoſtelige Krigsruſtninger, fordre vi endnu kun fem tuſinde Mark, foruden hine femten tuſind, vi faſtſatte i Rendsborg, og de trende Pladſer til Skandſernes Anlæg, hvilke vi dog ſelv med egen Bekoſtning og eget Arbejde ville fuldføre.“

„Eders kongelige Majeſtæt!“ ſagde den anden Ditmarſker, en yngre Mand med et ſkummelt og trodſigt Aaſyn, „vi erkjende ingen Overherre uden Gud, og ingen Skytsherre uden Erkebiſpen i Bremen. Vi betale ikke Skat; thi det var at erkjende os ſelv for Underſaatter. Og vi lade ingen Fæſtninger anlægge i vort Land; thi det var jo at paalægge os ſelv Lænker.“ —

„Hvad ville I her da!“ foer Hertugen op. —

„Bede og byde Fred“ ſvarede den ældre Geſandt.

„Bede og byde Krig“ parodierede Frederik, „og den ſkulle I faae — har I intet videre at forebringe, ſaa ere vi færdige.“ —

„Et godt Raad, Eders Høihed!“ ſagde den Yngre koldt. —

„Ej, Ej!“ raabte Fyrſten leende: „et godt Raad! Raad har vi ellers nok af, dog — lad høre, I Herrer!“

„Vi Ditmarſkere“ ſagde hiin tørt, „har fra Arilds Tid forſægtet vor Frihed, og bevaret vort Land ved Guds Hjelp og vor egen Styrke. For ſaa gammel og dyrebar en Ejendom have vi beſluttet at kæmpe til ſidſte Mand; og før vi ſkulle overgive os til nogen menneſkelig Fiende, ville vi hellere begrave os ſelv, vore Kvinder og Børn,

vore Huse og Marker og vor Ejendom i Havet. Højbaarne kongelige Herrer, Fyrster, Grever og Riddersmænd! hvorfor ville I vende Eders glorværdige Vaaben mod os stakkels Bønder?" —

Her fløj et neppe mærkeligt Smiil over Talerens Ansigt. —

„Hos os er hverken Ære eller Fordeel at hente: sejre I, da vil den Roes ikke vorde stor, om tre store Kongeriger og et Hertugdomme, der kunne opstille tre Gange saamange Krigere, som der er Mennesker i Marsken, faae Bugt med en Snees Landsbyer; og Byttet tør i saa Fald vorde ringe; thi det Lidet vi har, tage vi med os. Men skulde Lykken gaae vore Fjender imod, og Gud og den hellige Jomfru stride for de Betrængte — "

Han standsede, de buskede Øjenbryn droge sig højt op paa Panden, og Øjnene, som hidtil neppe havde været synlige, rullede store og stolte omkring paa alle Tilstedeværende. —

„Det er ikke første Gang" vedblev han, „at de holsteenske Herrer ere komne snarere ud af Marsken, end de kom derind, og at der gik færre hjem, end der droge ud. Det er skeet før, at en regjerende Hertug har ladet sin Hær og sit Liv i vore Sumper."

Under denne Samtale var næsten hele Selskabet staaet op fra Bordet, og havde slaaet en Halvkreds om Gesandterne. Nogle betragtede dem med haanligt Blik, Andre — især af de Yngste — mønstrede deres Klædedragt med spottende Miner.

Kun Kongen, de tvende danske Riddere Knud Gioe og Ebbe Geed, og endnu een fremmed Herre vare forblevne paa deres Pladser. Saasnart Taleren havde fuld-

endt, og givet sit gode Raad, udbrød Tilhørernes længe dæmpede Harme:

„Han truer — Bonden truer — de trodse, — de udæske os — " saaledes lød paa eengang flere Stemmer.

„Var det i mit Land" sagde en tydsk Ridder, „saa hængte vi strax disse uforskammede Tolpere."

„Voxer der i Holsteen intet Hamp for saadanne Halse?" sagde en Anden.

„Man skulde skjære Næsen af disse næsvise Knegte" sagde den Tredie.

Hertug Frederik trængt sig igjennem Halvkredsen tæt hen foran Ditmarskerne og sagde:

„Hvad forbyder mig at straffe Eders Dristighed med Doden?"

— „Eders egen Ære" svarede den Ældre, „og Frygt for vore Landsmænds Hævn," lagde den Yngre dumdristigen til. —

„Frygt!" raabte den forbittrede Hertug; „Herr Henrik Ranzau har dog vel her paa Gaarden en Stump Reeb, der er stærkt nok til at holde disse svære Klumper?"

Her rejste sig hans kongelige Broder og sagde:

„Bønderne have halv Ret: vor Ære byder os, at sende dem umolesterede hjem. Broder Frederik! det anstaaer os ikke at vredes paa saadanne."

Hertugen gik taus tilbage til sin Stol, og de Øvrige fulgte — En efter Anden — hans Exempel.

Den ene fremmede Herre, der under alt dette ikke havde mælet et Ord, men derimod alvorligen tiltalt et mægtigt Vildsviinhoved, ligesom han under hele Maaltidet ikke havde taget videre Andeel i Conversation, end den at drikke de udbragte Skaaler, havde nu omsider tilendebragt sit Bordværk. Han skød Sølvfadet fra sig, Stolen til-

bage, og stod op. Det var en midaldrende, kæmpestor Mand — endnu højere og ligesaa fær som den største Ditmarsker — med et soelbrændt arret Ansigt, et sort, krøllet Haar, høide Bryn og store brune Øjne.

„Er Ditmarsken bunden med Kjæder til Himlen?" brummede han, „siden man gjør saa mange Omstændigheder? Her ere Udrustninger til at sprænge et heelt Kongerige; og jeg med min Garde alene, tager Marsken paa min Samvittighed — Waer dy, Buer! wenn min Garde kumt!"

Han udstødte nogle hule Toner, som lignede Latter; men intet Træk forandredes i hans barske Aasyn.

Den unge Ditmarsker saae stivt paa ham, og sagde betydningsfuldt:

„Junker Slenitz! Marsken har Grave." —

Hans ældre Ledsager skottede til ham, og sagde hemmeligt:

„See til, Wolf Isebrand! Du mager det saa, vi kunne komme hjem igjen med hele Lemmer!"

Derpaa traadte han et Par Trin frem til Hertugen, og sagde saaledes at kun han og Kongen hørte det:

„Jeg havde endnu et Ord fra mig selv at tale med Eder, naadige Herre!"

Hertugen rejste sig, saae et Par Secunder forskende paa ham, og sagde: „I kan følge mig ind i Sideværelset."

Ankomne her, begyndte Ditmarskeren saaledes:

„Højbaarne Hr. Hertug! nødtvungen og haardt imod min Villie, har jeg paataget mig denne hensigtsløse og formaastelige Gang; men mine halstarrige Landsmænd ile deres egen Undergang imøde — det indseer jeg og nogle Enkelte iblandt os; dog vor Stemme formaaer Intet, og

vi tør ikke udlade os mere med hvad vi mene. Mit Navn er Carsten Holm; jeg er Borger i Hejde og Møller af Haandtering. Ved Flid og Sparsomhed har jeg lagt mig lidt til Bedste, og dersom Eders Højhed vil love mig Sikkerhed for Plyndring og Overlast, naar I indtager Landet, vil jeg aabenbare Eder mine Landsmænds Forsvarsplaner, og vise Eder den Vej og Maade, paa hvilken I letteſt kunne naae Eders Maal."

„Saafremt I farer med Sandhed" svarte Hertugen, „lover jeg Eder paa mine og min kongelige Hr. Broders Vegne Frihed og Sikkerhed for Eders Liv og Gods — lad høre, hvad I veed at berette!"

„Vore Landsmænd" sagde nu Carsten Holm, „vente Angrebet paa den sædvanlige Vej ad Nordhamme, som de derfor have stærkt befæstet, og hvor de agte at samle deres ſtørste Styrke. Mit Raad er derfor: at medens I lade en Trop drage mod dette Sted, for at skjule Eders rette Djemeed, drage I med Hovedhæren fra Wilstermarsk over Windbergen og lige mod Meldorp, hvor jeg indeſtaaer Eder for, at I ikke vil finde synderlig Modstand; thi de saa Lejetropper her ligge, ville løbe ved ſørste Salve. Naar denne Landets fornemſte Bye er i Eders Vold — hvorved I ikke behøve at gaae altfor lemfældigen tilværks — vil Skræk betage de Øvrige, og disse ville sikkerlig give sig paa ſørste Opfordring. Skulde det krigerſke Partie alligevel faae Overhaand, kunne I vente hele Stridsmagten ved Hejde eller Lunden. I dette Fald maae I ikke opholde Eder ved Nordhamme, men over Hemmingſtedt drage lige mod Hejde. Naar I da som Sejrherre ankomme der: saa mindes, naadige Herre! hvad I har lovet og tilsagt mig!"

Hertugen gjentog sit Løfte, og førte ham tilbage til Landsmanden, der stod omringet af de unge Grever og mange af de øvrige Herrer, hvem han blot med roligt og uforfærdet Blik, stundom med Smil og stundom med Skuldertræk, svarede paa alle deres Finter og Spottegloser.

Kongen havde med Hans Ahlefeldt og Junker Slenitz, den sachsiske Gardes Anfører, begivet sig ind i et andet Værelse, for at tale om de forestaaende Krigsoperationer.

Begge Gesandterne afskedigedes, og sendtes under tilstrækkelig Bedækning tilbage til Grændsen; ikke uden mange Skjældsord og Forbandelser af de holsteenske Krigere, der ved saadan Lejlighed ikke kunde tilbageholde Udbruddet af det gamle indgroede Nationalhad. Ditmarskerne lode, som om de Intet hørte, og smaasnakkede indbyrdes om Vind og Veir og andre ligegyldige Ting. —

Ebbe Geed, som anførte Escorten, bestaaende af tre hundrede jydske Ryttere, havde Nød med at holde de forbittrede og tildeels beskjænkede Holstenere tilside. Nogle forsøgte endog, væbnede med korte Sværd, at trænge sig ind mellem Geledderne; og da de med flade Klingedask bleve tilbagedrevne, begyndte Een af dem at smaanynne den gamle Spotvise mod de Danske: „Grütz und Grütz.“

Men Ebbe Geed hørte det, og rendte den omvendte Landse saaledes mod Sangerens Bryst, at han tumlede bag over, og beholdt det øvrige af Visen for sig selv. Vare i det samme ikke Brejde Ranzau og nogle flere holsteenske Officierer komne til, skulde denne ubetydelige Begyndelse have faaet en blodig Ende. Men saaledes naaede man velbeholden til Grændsen, hvor Gesandterne modtoges af deres ventende Landsmænd.

Ved Afskeden rakte Wolf Isebrand den danske Ridder Haanden, og sagde:

„Jeg takker Eder for godt Selskab og ærligt Lejde; og vil, for at vise min Erkjndtlighed, give Eder det oprigtige Raad, at I denne Gang bliver borte fra Ditmarsken, hvis I kan og maae; jeg lægger det oprigtige Ønske til, at vi To ikke mødes saa snart igjen."

Ebbe Geed rystede hans Haand, smilte og sagde: „Mand imod Mand er altid vel mødt."

Derpaa kastede han sin Stridshengst omkring, og travede med sin Skare tilbage til Melbek.

3.

Paa Torvet i Hejde, det største maaskee i hele Verden, var meer end det halve Ditmarsken forsamlet. Hvor forskjellig en Scene, denne, fra hiin paa Slottet Melbek! — Hist den gamle, mørke, ja skumle Ridderborg, med sine høje Taarnspidser, sine Muurkrandse og Tinder, tykke Mure, dybt indskaarne Vinduer, og snævre Gaarde, velbefæstet med dobbelte Grave, dobbelte Volde — hvilke sidste ragede halvt op om de mørkerøde Huse — stod den der som et truende Sindbillede paa Adelstolthed og Herrevælde — en Fæstning og et Fængsel — omgivet af skovklædte Bakker og Dale.

Men i dens Indre hvilket Liv, hvilken Lystighed, hvilken Stads og Herlighed! Alle Gaarde vrimlede af Krigere i blanke Rustninger, og af Tjenere i mangefarvede Dragter, af Krigsvogne og Stridsheste, Alt i travl, forvirret, uophørlig Bevægelse. Alle Sale vrimlede af prægtigklædte Herrer: Silketrøjer med snævre Ærmer og

Puf om Skuldrene, lange snævre Silkeburer med tykt udstoppede Hofter, af de meest glimrende Farver, røde, gule, grønne og blaae; dertil brednæsede Skoe med uhyre Sløjfer, udgjorde Datidens Stadsdragter. Ringe, Armbaand, Halskjæder — alt af Guld og kunstigt Arbejde, og fine Kniplingskraver fuldendte den kostbare Pragt.

Hvo da var flyttet derfra lige til Hejde, maatte troe sig hensat i en anden Verdensdeel, eller i en anden og fjern Tidsalder. Den aabent liggende Bye, med sine lave Huse, sit vide Torv, sine langtudstrakte, flade og jevne Omgivelser syntes at vidne om Fred og Frihed, om Ydmyghed, Tarvelighed, og alle andre en lykkelig Olds Dyder. Kun med Friheden havde det sin fuldkomne Rigtighed; det Øvrige kunde taale mange Indskrænkninger. Med Naboerne, de Danske, Nordfriserne, Holstenerne, befandt Ditmarskerne sig i næsten uafbrudt Krigstilstand, snart med Een, snart med Flere. Og var der udvortes Fred, opstod stundom Sogn mod Sogn, for med Spydet at jevne een eller anden Familietvist.

Med Ydmygheden stod det sig endnu slettere: Bevidstheden om egen Kraft og Vælde, Mindet om Fædrenes Sejre, fjendtlige Hæres Nederlag, frygtelige Fjenders Ydmygelse, fyldte Marskbonden med Stolthed, der alt for ofte steeg til Overmod; men hans Stolthed sad ikke i Klæderne, den laae dybere i hans Bryst, i Følelsen af eget Menneskeværd og Selvstændighed. Kun ringe var derfor hans eensformige simple Folkedragt mod hiin de høje Herrers spraglede Glimmer. Lutter mørke Skikkelser vrimlede blandt hverandre paa Hejdes Torv, i de tilstødende Gader, og ud og ind ad Kirken, ligesom Bier i Sværmetiden ved Kuben. Præsterne sang deres Messer ved de forskjellige Altere, og Tusinder af begge Kjøn og af hver en Alder

strømmede til, og knælede for den hellige Jomfrues Billede, udbedende sig af hende Sejren og Beskyttelse for det truede Fædreland. Alle Klokker ringede fjern og nær over hele Marsken, og sammenkaldte Folk til Bod og Bøn.

Paa Torvet i Hejde holdt de otte og fyrgetyve Forstandere Raad, omgivne af Mænds og Ynglingers Skarer. Aldrig tilforn havde Friheden befunden sig i lignende Fare; aldrig havde saa mange og mægtige Fjender forenet sig til Landets Betvingelse eller Undergang.

Derfor vare ogsaa Meningerne deelte; mange, især af de Yngre, skyndede til Forsvar og Kamp paa Liv og Død; men næsten ligesaa mange, fornemmelig de Ældre, raadede til Eftergivenhed og Fred paa taalelige Vilkaar; og disse havde ogsaa trængt igjennem med det forhen omtalte Gesandtskab, skjøndt hine havde maget det saa, at den modige og stive Wolf Isebrand var stillet den smilde og bøjelige Carsten Holm ved Siden.

Deres Fuldmagt lød paa: at de vel i yderste Nødsfald maatte love Kongen og Hertugen en Pengesum, dog ikke under Navn af Skat eller Tribut; men ingenlunde indrømme de to paastaaede Skandsers Anlæg ved Meldorp og Brunsbüttel; kun den tredie ved Ejderen kunde under visse Betingelser tillades. Som vi have hørt, hindrede Fyrsternes ubøjelige Strenghed, Isebrands ligesaa ubøjelige Stolthed, og maaskee den tvetydige Holms egne hemmelige Planer enhver Underhandling.

Begge kom nu tilbage, og omringede af en nysgjerrig og frittende Hob, som stedse formerede sig, men fik bestandig kort og utydelig Besked, gjorde de sig Plads gjennem den tæt sluttede Kreds, og traadte frem for Landets Bestyrere.

„Krig!“ raabte Isebrand, endnu inden han blev adspurgt. —

„Krig!“ gjentog den kamplystne Ungdom.

„Krig!“ lød det nu fra Torvet og ned gjennem alle Gader; Kvinderne og Børnene udtalte dette frygtelige Ord i Forstningen med Smerte og Skræk; men snart maatte disse Sindsbevægelser vige for Harme, Forbittrelse og blodtørstende Had; og Konerne vare dem, som først opæggede deres Mænd til Strid for Arne og Frihed, lovende dem Hjelp og Bistand til sidste Blodsdraabe, saaledes som deres Mødre før dem i Fortiden havde kæmpet ved Fædrenes Side.

De Affendte aflagde nu nøjagtig Beretning om deres Sendelse, om Audientzen hos de forsamlede Herrer paa Melbek Slot. Da Holm kom til sin hemmelige Samtale med Hertugen, saae mange af Forstanderne paa ham med mistroiske Blikke; selv Isebrand, som dog skulde være indviet i hans Plan, skottede stundom til ham med tvetydige Smiil.

„Hvad var din Hensigt“ spurgte strax een af de Ældste, „med denne lønlige Sammenkomst, hvortil Du ikke var bemyndiget?“ —

„Deels at udforske Noget om Fjendernes Krigsplan,“ svarte Holm, „deels, om muligt at lokke dem i en dobbelt Fælde. Jeg lod som om jeg ganske mistvivlede om et heldigt Udfald af Krigen paa vor Side, og som om jeg var tilbøjelig til at forraade vore Anslag og Forsvarsmidler. For at gjøre Hertugen trostyldig, bad jeg ham om Sikkerhed for mig selv og mine Ejendomme, naar de fik Landet i deres Magt. Jeg mærkede ret vel, at han ikke fæstede stor Liid til mine Beretninger: derfor sagde jeg ham Sandheden, i den Forudsætning, at han ikke skulde

troe den. Jeg sagde ham, at vor største Styrke vilde samles ved Nordhamme, og at Meldorp derimod vilde saagodtsom overlades til sig selv og de faa lejede Hageskytter. Jeg mener, at de just nu antage det Modsatte: Meldorp for stærkt besat, og Nordhamme for svagere befæstet, og desaarsag gjøre Anfald paa det sidste Sted. Det er altsaa mit Raad, at vi her forene vore fleste Fæniker; men derfor ikke tabe Meldorp af Sigte." —

„Du er en snild Mand, Carsten Holm!" sagde Een af de otte og fyrgetyve, „men lidt for konstig i dine Beregninger. Du har med dine fine og klogtige Anslag ikke gjort andet, end forvildet os i vore, og vi ere ligesaa kloge som for paa Fjendens Hensigter. Hvad har Du vel udforsket? og kan Du nu bedre end een af os Andre sige os, hvor han vil komme?"

„Ikke for vist," svarede Gesandten: „maaskee hverken Hertugen eller Kongen i dette Øjeblik veed det selv; men rimeligt bliver det, at vi kunne vente dem ved Hamme." —

„Carsten Holm har Ret!" raabte en Anden: „ved Hamme maae vi samle vor Magt."

„Og hvad gjøre vi saa ved Meldorp?" spurgte en af de ældste Forstandere.

„Som Holm har sagt!" svarte den Forrige: „Vor Magt er ikke saa stor, at vi skulde dele den paa forskjellige Steder, hvor den ene Deel kunde afskjæres fra den anden." —

Efter mange Raadslagninger, Indvendinger og Gjendrivelser, blev omsider den snedige Mollers Forslag antaget; hvorvel Sydmarskerne stode stærkt paa den modsatte Mening.

Da disse omsider saae, at de ikke vilde trænge igjennem, raabte en Meldorper:

„Siden I Nordmarsker ikke bryde Jer om, hvorledes det gaaer os her i Sønden, og vi, for at forsvare Jer andre, skulle forlade Huus og Hjem, Kvinder og Børn — "

„ — Tag dem med Jer!" afbrød ham Carsten Holm: „Der er Ingen herinde, som jo med Glæde sætter et Par Smaalandsmænd til sit Bord."

„Tage dem med?" brummede hiin: „det er let sagt; men nu under Vinters Hjerte, og saa give alt vor Pik og Pak op for en Boldkjep? Det var smukkere, I kom og hjalp os at forsvare vor Smule Ejendom. En Fænnike eller to kunne I dog i det mindste have tilovers for os — og kom Du selv med, Carsten Holm! mens Du troer, det er saa sikkert i Meldorp."

„Hvor jeg meest kan tjene mit Fodeland," svarte denne: „der vil jeg helst være; men bliver det Forstandernes Mening, at jeg skal drage til Meldorp med min Fænnike, vil jeg ingenlunde vægre mig: vorder Æren der mindst, vorder Faren det ogsaa." —

Og blev dette da omsider saaledes besluttet.

Krigsraadet holdtes et Stykke udenfor Kirken, som laae ved den ene Side af Torvet. Af samme udgik nu den ældste af Præsterne, bærende et stort Guldkors foran sig.

Ærbødig gjorde Mængden Plads, og aabnede ham Indgang til Forstandernes Kreds — Alle hilsede med dyb Alvor og stille Andagt.

„Den hellige Jomfrue benedide Eder, I Folkets Dommere!" sagde Præsten, og gjorde Velsignelsens Tegn til alle Sider: „Hvilket Raad haver Herren indgivet Eder?"

„At værge vort Land og kæmpe for Friheden med Liv og Blod!" lod det eenstemmige Svar.

„Dette Raad kommer fra Gud!“ raabte han: „men glemmer nu ej heller at give Gud hvad Guds er! gjører Hærenes Herre et Løfte for Sejren, ham der frelste Israel gjennem Havet, og bød det at opsluge Pharao og hans Hundredetusinder; hvad ville I love ham, om han giver Fjenden i Eders Haand?“

Paa dette Spørgsmaal fulgte en øjeblikkelig Taushed, til een af de Ældste fremstod og svarte:

„Siig selv til, ærværdige Fader! hvad Eder bedst tykkes; og saaledes skal det være.“

„Vort Land,“ sagde Præsten: „er det eneste i Christenheden, som endnu intet Jomfruekloster ejer: lover at bygge og indvie et saadant til den hellige Gudsmoder!“

„Det love vi, og det sværge vi!“ raabte hele Forsamlingen med oprakte Hænder.

„Vor velsignede Frue!“ sagde Præsten, hævende Korset i sine foldede Hænder: „høre og fuldkomme Eders Løfte! Amen!“

„Og nu,“ talte han efter et højtidsfuldt Ophold, og med forstærket Stemme: „her, o Ditmarsken! her er dit Banner! I dette Tegn skal Du sejre! Dette Forløserens Billede skal slaae Fjenderne med Forfærdelse, med Senacheribs Forfærdelse! med Pharaos Ødelæggelse! Deres Buestrænge skulle briste, deres Sværde skulle døves, og synke af Mathed med Hænderne, der bære dem! deres egen Mængde skal være deres Fordærvelse! de skulle nedtrædes og knuses under Hestefødderne, under deres egne Stridsvognes Hjul! Dybets Magter skulle røre sig, Havets Bølger opsluge dem! Der skal være Graad og Hylen og Hændevrid af de Ihjelslagnes Hustruer og Børn! Rygtet om deres Forsmædelse skal udgaae som et Lyn til

alle Verdens Ender; og Enhver, som det hører, ham skal begge hans Ører klinge!"

Et stormende Bifaldsraab fulgte denne prophetiske Tale; og Korset modtoges med jublende Glæde af Landets Styrere.

Saasnart Larmen noget sagtnedes, slog Een af disse til Lyd med Haanden, og spurgte:

„Hvo skal føre dette hellige Banner i Striden?"

„Efter gammel Sæd og Forfædrenes Maade," svarte Carsten Holm: „bør det være en hæderlig Jomfrue."

„Vel talt, min Søn!" sagde Præsten: „en reen og ubesmittet Jomfrue skal frembære den velsignede Jomfruesøn, og indvie sit hele Liv til Kydskhed og Herrens Tjeneste. — Hvo af Eder unge Kvinder!" lagde han til, og saae sig omkring ud over Torvet: „vil først tilbyde sig? Skjøndt vi siden kunne udvælge blandt de Mange, skal dog den Første under lige Omstændigheder have Fortrinsret."

Ingen svarte; derimod droge de unge Piger sig deels tilbage, deels saae de hist og her, og hvidskede med Naboer og Naboerske, som om de intet havde hørt. Kjække og højhjertede vare de vel i Almindelighed, og Flere af dem skulde gjerne have offret Livet for den Elskede; men at opoffre Kjærligheden og dens Glæder — det er mere end man skal forlange af nogen Pige. Hver havde jo sin Elsker, eller ventede ham; og at fraside sig Livets sødeste Haab, er langt tungere, end at bortgive Livet selv.

„Det vil være vanskeligt," tog Carsten Holm Ordet: „at vælge blandt saa mange, og vil vække Utilfredshed og Misundelse at foretrække Een for de Andre blandt dem, der melde sig. Bedre: enten at en Fader selv til-

byder sin Datter, eller at Forstanderne og Folket her enes om, hvem de ville hædre med saadan Udmærkelse."

„Det Sidste er det Bedste!" raabte Flere paa eengang: „hvem tilkommer fornemmelig denne Ære?"

„Hans Wollersien i Wöhrden" hvidskede Holm til sine Sidemænd: „er een af Landets ældste og meest agtede Mænd — hans Datter skulle I vælge."

„Hans Wollersien!" raabte Begge højt: „hvad mener I om Eders Datter Telse? vil I unde hende den Ære?"

„Telse Hansdatter!" raabte Flere: „det er sandt — lad det blive hende!"

„Jeg har kun den ene;" sagde Hans Wollersien: „og hun er forlovet med Reimer af Wimerstedt —."

„— Lad hende trolove sig med den himmelske Brudgom!" udbrød Præsten: „det er bedre for hendes Salighed, og en større Hæder for dem begge og Eders hele Slægt."

„Skee Guds og Folkets Villie!" sagde Faderen: „men lader os dog adspørge hende selv, om hun vil, og — om hun kan!" lagde han betænkelig til: „Jeg vil ingenlunde tvinge hende, aldenstund der findes mange ligesaa værdige som hun."

„Der er kun eet tænkeligt Tilfælde," sagde Holm med et ondskabsfuldt Smiil: „som vi for det første ikke tør antage; men herom kan Ingen give bedre Beskeed end Pigen selv."

„Jephta" sagde Præsten, „var ogsaa en Dommer over Folket, og han skjænkede Herren sin eneste Datter, dog vistnok mod sin Agt; Eders Offer skal være saameget kjærere, som det er frivilligt."

„I Herrens Navn da!“ sagde den gamle Wollersien: „lader os gaae og adspørge Pigen!“

Fire andre Overster bleve, tilligemed tvende Præster, udnævnte til at følge med ham til Wöhrden, og at overgive Korset, saafremt Telse vilde modtage samme.

Carsten Holm blev tilbage, for at deeltage i de videre Raadslagninger til Landets Bedste og Forsvar. Disse bestode særdeles deri: at udnævne Høvedsmænd for de adskillige Fænniker; i at fordele Kanonerne og forsyne med Krud og Kugler, og i at beordre Folk til Sluserne, for i Nødsfald at kunne aabne disse, og sætte Lavlandet under Vand.

Hans Wollersien og hans fer Ledsagere fandt den unge Pige ved sin Væv. Da hun hørte Hensigten af deres Komme, blegnede hun, og Væverskytten faldt hende ud af Haanden.

„Med min Faders Minde,“ svarede hun sagte og langsomt: „er jeg trolovet til Reimer af Wimerstedt.“

„En langt højere Lykke og Ære venter Dig, unge Pige!“ sagde en af Præsterne: „Landets Banner, det hellige Kors, skal betroes i dine Hænder. Din Fader har allerede lovet paa dine Vegne, og i hele Folkets højtidelige Forsamling, at Du vil modtage den Dig tiltænkte Hæderspost.“

„Viis nu,“ sagde den Anden: „at Du elsker dit Fødeland højere end egen usikker Lykke og sandselig Lyst!“

Telse rødmede, stridige Tilbøjeligheder kæmpede i hendes Bryst; hæftigt bevæget steeg og sank det som Havets Bølger: Kjerligheden drog hende til Reimer — Æren til det flammende Kors. Endnu sejrede den første.

„Er det ogsaa Eders Villie, Fader?“ spurgte hun bævende.

„Ikke min Befaling,“ svareede han, „men mit Ønske: jeg tænkte, Du vilde vise os, at Du er en Wollersien; at Du hører til en Stamme, som altid har elsket Fædreland og Ære over alt Andet paa Jorden.“

Telse sænkede de taarefyldte Øjne som til et Afslag; dog Kjerligheden viste hende endnu en Udflugt.

„Reimer Vaget“ sagde hun: „har jo vort Ord, uden hans Minde tør vi ikke bryde det. Jeg troer han er inde i Kirken, for at hente sin Fane; mig tykkes, vi først burde lade ham hente, for at høre, om han vil løse mig fra min Forpligtelse.“

Faderen bifaldt dette Forslag, og Reimer blev hidkaldt.

Saasnart han havde hørt, hvorom Talen var, og at Afgjørelsen stod til ham alene, nægtede han først bestemt at give sit Samtykke, og gav til Gjengjæld Anviisning paa flere unge, hæderlige Piger, som Ingen endnu vidste at være bortlovede. Man trængte hæftigen ind paa ham med eet Angreb efter det andet fra Ærens Side: foreholdt ham, hvor selvisk han elskede sin Kjereste; hvorlidet han tænkte paa hendes, paa sin egen Ære og paa Fædrelandets Bedste.

„Mit Fædreland,“ sagde han: „skylder jeg mit Blod, og skal betale min Gjæld — om Behov gjøres — til sidste Draabe; men hvorfor skal jeg, fremfor alle Andre, opoffre det Kjereste, jeg ejer i Verden?“

„Fordi,“ svarte den ene Præst: „at Folkets Øverster vise den hædrende Tillid til Dig; fordi Du ikke bør skuffe dem i den Mening, at ingen Voigdemann vilde agte sin egen Lykke højere end Landets.“

„Fordi," sagde een af Oversterne: „fordi den, vi i saa ung Alder have betroet en Fane, som aldrig endnu har været i fjendtlig eller feig Haand — fordi Reimer Vaget af Voigdemannernes ældgamle og uplettede Stamme, bør vise, at han er en Mand og ingen egensindig forkjælet Dreng —."

Reimer kastede et vredt Blik til Taleren; men han taug, agtende hans Alder og Værdighed.

„Fordi," sagde den anden Præst: „fordi det er Himmelens Villie, den Du ikke uden Formastelse tør modsætte Dig." —

Den fra alle Kanter hæftigt Bestormede saae sig omkring med mørke, usikkre Blikke. Da han henvendte dem til den Elskede, for at læse i hendes Øine, skjulte hun dem for ham, og forandrede ikke en Mine i det blege Ansigt.

„Du betænker Dig, min Søn?" sagde den gamle Wollersien: „om endogsaa en Anden efter dit Forslag antager det Tilbud, vi staae i Begreb med at forkaste — og derpaa er ikke at tvivle — da vid, at Du sætter en uaftvættelig Plet paa begge vore Slægters nedarvede Ære!"

„Den Plet," svarede Ynglingen stolt: „om det er nogen — den ville I og jeg igjen aftvætte i Fjendeblod."

„Dine Indvendinger," sagde nu een af Landsstyrerne, Carsten Holms ældre Halvbroder: „forekomme mig saa løse og svage, at jeg næsten kunde fristes til at antage en lonlig, men ogsaa tilstrækkelig Grund til Telse Wollersiens Vægring: unge Jomfrue!" — henvendte han sig til hende — „jeg kalder dig saa, fordi jeg ikke vil ynte det Modsatte. Du veed, at kun en reen og ubesmittet Mod tør berøre det hellige Korses Banner.

Modstaaer Du længer et heelt Folks Ønske og Begjæring, da giver Du dermed tilkjende, at Du ikke er det, hvorfor vi anse Dig."

En blussende Rødme farvede Jomfruens skjønne Ansigt — Æren sejrede. Dybt fornærmet, med stolt og aabent Blik rejste hun sig fra Væven, og traadte hen for de Udsendte.

„Nu er jeg Eders!" sagde hun: „den himmelske Jomfrue, som kjender min Uskyld — hende vil jeg fra nu af tilhøre! Farvel Reimer Vaget!" — her rakte hun ham Haanden — „dette er sidste Gang I berører denne Haand; siger frit ud, om vi have elsket hverandre i Tugt og Ærbarhed?"

Ynglingen sukkede et stille Ja.

„Tak for Eders Kjærlighed og Troskab!" vedblev hun: „og forestiger mig nu, ærværdige Fader! den Eed, jeg haver at aflægge!"

Reimer knyttede Haanden for sit Bryst, og gik hastigt ud; tvende Taarer trængte sig frem under den gamle Wollersiens hvide Bryn.

Den dyre, den frygtelige Eed blev fremsagt; Løftet om stedsevarende Kydskhed, om Afstaaelse fra Livets sødeste Fryd, blev givet og beseglet ved Præsternes højtidelige Ceremonier og Former: Telse Wollersien var Himlens indviede Brud.

Da hun om Aftenen lagde sig paa det eensomme Leje, forhen bestemt til Brudeseng, men som nu aldrig mere skulde deles med den elskede Brudgom — ak! af hvilke ganske andre Følelser bankede da det uskyldige Hjerte, end da hun faa Nætter iforvejen havde losrevet sig fra Elskerens Favnetag, og var indslumret under lyse Drømme om Fremtidens Glæder!

Og Ynglingen, han som hiin Nat munter og modig, fløitende og syngende dansede hjem fra Kjerestens søde Kys — hvor stille og taus vandrede han nu over de sneedækkede Marker. Livets skjønneste Haab var forsvunden som en flygtig Ungdomsdrøm — kun eet havde han tilbage, dette, at drukne sin Smerte i Fjendernes Blod. — Vee dem, naar de møde ham, den unge, blodtørstende Løve!

4.

Enten nu Hertug Frederik ansaae Carsten Holm for Landsforræder eller for Spion, og i sidste Fald hans Udsagn følgelig for en Dobbeltfinte: nok er det, Fyrsterne fulgte virkelig den af Ditmarskeren — uvist om for Alvor eller paa Skrømt — foreslagne Vej over Alvenstorp og Windbergen lige til Meldorp.

Det gik gladelig, som til Dans; og med Dans, med Spil og Sang, begyndte Krigen. I Windbergen kom nemlig Fortroppen ubuden til Gilde. I de sydligere Byer var flygtet, hvad flygte kunde, og alle Huse fandtes øde og tomme; men i denne holdt en Deel af de forgløse Indvaanere sig lystig ved et Bryllup.

Der fortælles, at Brudeparrets Forældre havde ladet haant om, for Krigens Skyld at opsætte den berammede Fest (hvorvel de med de fleste Andre i Byen havde bortskikket en Deel af deres rørlige Ejendomme, tilligemed de uvorne Børn): en ulykkelig Trods, der kom dem selv og de faa Gjæster, der vare forvovne nok til at følge Indbydelsen, dyrt at staae.

Som Fortravet i den stille Nat nærmede sig Byen, hørte de allerede langt borte Musiken. Man standsede,

lyttede, gik videre frem, udsendte Spejdere, der omgik Byen, og da disse havde overbeviist sig om, at alle Huse paa eet nær vare forladte, vendte de tilbage, og afgav deres Beretning, hvorpaa Gildegaarden snart blev omringet.

De dumdristige og ligegyldige Bryllupsfolk vidste af Intet, før Døren sprang op og Landseknægtene styrtede ind. Her var hverken at tænke paa Modværge eller Flugt. Værgeløse myrdedes alle Mænd og Karle, kun Spillemændene skaanedes for det første, tilligemed de unge Kvinder. Disse, som i faa Øjeblikke saae Ægtefæller, Kjærester, Slægtninge, Venner sønderhuggede, gjennemborede, falde i deres eget Blod, grebes af forstenende Rædsel, som om Helvede ved et Trolddomsslag havde aabnet sig og udspyet en Legion af Djevle.

Ligesaa ubegribeligt som forfærdeligt var hvad der foregik; og først kom de til en endnu gyseligere Bevidsthed, da de gemene Krigere, efter fuldendt Blodbad, og medens de Døde af Kammeraterne udslæbtes, grebe dem, drog dem ud paa Gulvet til Dans, og befoel tillige de skjælvende Musikantere at spille op. Modstræbende, skrigende, bedende, jamrende, svingedes de vildt omkring af Morderne. Instrumenternes bævende, skurrende Toner udgjorde med Soldaternes Hujen og Kvindernes Skrig en sand Helvedes Musik. Bordene omringedes af Andre, som under brølende Sang og Latter tømte de levnede Kruus og Bægre.

Disse Blodhundes værdige Anfører, paa hvis af Naturen veldannede Ansigt Lasterne allerede havde indtrykt deres uudslettelige Mærke, havde tilegnet sig Bruden og hvirvlede hende omkring i vilde, vellystige Svingninger. Den Ulykkelige, nylig dansende i Kjærligheds søde Ruus ved den Elskedes Haand, nu Enke og hengivet i et Umen-

neskes Vold, følte Fortvivlelsens Mod og Hævnens bittre Sødhed: hun gav den i Blodet snublende Skurk et saa vældigt Stød for Brystet, at han tumlede baglænds til Jorden; og som han faldt, sprang hun hen, greb en af de bortsatte Partisaner, og jog den dybt ind i hans Side — hans Sjæl foer ud i en Forbandelse.

Saa hastig var dette forbi, at hun endnu fik Tid at fuldbringe et andet og tredie Offer, og at tilraabe sine Medsøstre, „at de skulde følge hendes Exempel, hævne de Faldne, sælge Livet dyrt og frelse Æren!"

Kun det Sidste lykkedes; thi Krigerne, forbittrede over Anførerens og de tvende Kammeraters Fald for en Kvindes Haand, opfrede nu i en Hast dem, de ellers skulde have bevaret til Skændsel, og maaskee derefter til en smerteligere Død.

Saaledes var Gildets Ende og Krigens Begyndelse. Denne oprørende Udaad var ovet af Gardens Fortrav, som Forspil til den store Dødningedans paa Hemmingsteds Enge.

Disse Udyr — et Affkum af alle Europas Folkeslag — i hvis Bryst den sidste Gnist af Menneskefølelse forlængst var udslukt, tilbragte Resten af Natten i Drik og Dobbel. Tydske, franske, spanske og italienske Sange af det liderligste Indhold, ledsagedes af Bægerklang, Eder, Tærningers Raslen og de Spillendes Trumfen i Bordene. Og langs hen med Huusgavlen derudenfor havde de stillet de myrdede Kvinders Liig — i Midten Bruden med sin blodbesprængte Krands over den dødblege Pande. Saaledes fandtes de af den efterrykkende Hær, med hvis Avantgarde, den berygtede og frygtelige „store Garde", de forenede sig til videre Skænden og Brænden.

Det var en stille Vintermorgen. Himlen bar Glædens og Kjærlighedens — Jorden bar Uskyldsfarve. Paa

den lysblaae Hvælving glimtede endnu enkelte Stjerner: Maanen hang bleg i Vesten. Hele den østlige Horizont var purpurrødt ombeltet, smykket med en guldstribet Glorie, der hvor Solen vilde opstaae. Jorden var tilhyllet med den nysfaldne rene Snee, alle Træer og Buske vare hvidt beklædte. —

Tindrende, flammende fremsteeg Dagens Konge; rødtglimtende i dens Straaler bevægede sig de staalklædte Krigerrækker gjennem den ulykkelige Bye. Vejen faldt tæt forbi Brudehuset, udenfor hvilket de myrdede Gjæsters Liig laae henslængte i den blodbestænkte Snee, og bag dem siddende op mod Huusgavlen de kvindelige i deres sønderrevne og besudlede Højtidssmykker. Spottende drog Garden dem forbi; med muntre Sange de Danske og Holstenerne bagefter, neppe værdigende dem et flygtigt Øjekast.

Da de kongelige Brødre, ridende Side om Side, kom lige ud for Stedet, rejste sig en kun halvdød og atter opvaagnende Ditmarsker overende, og støttede Haanden paa sin Sidemands Bryst. Størknet Blod havde sammenklistret en Deel af hans hvide Haar, og røde Strimer furede hans dødblege Aasyn; han fæstede sit stive og vanvittige Blik paa de Kommende.

Deres Gangere studsede, standsede, snorkede og ryggede sig; og mod deres Villie maatte Brødrene høre den døende Oldings Tiltale:

„Himlen udspye Eder, og Jorden opsluge Eder, I kronede Røvere! Hvad ville I her i vort fredelige Land? Hvad har vore værgeløse Kvinder og umyndige Børn forbrudt mod Eder? deres Blod klæber ved Eders Hænder; det skal brænde Eders Sjæle i Helvede som uudslukkelige Luer! Fremad! fremad! myrder! ødelægger! men Hævnens Dag er ikke forbi; Forbandelsens Time kommer, paa

hvilken I skulle hyle af Angest og skjælve af Forfærdelse! I skulle see Eder omkring efter Flugt og Redning; men der er Ingen, som frelser Eder af Blodhævnerens Haand!"

En Piil afbrød hans Forbandelse: ramt i Brystet slog han ud med Armene, og segnede afsjælet tilbage i Sneen. Toget gik videre frem.

„Et sørgeligt Syn!" sukkede Kongen. —

„Desværre!" svarte Hertugen, „Krigens ufrasktillelige Ulykker!"

„Den mishandlede Olding," vedblev Kongen, „disse ynkeligt myrdede Kvinder ville seent gaae mig af Tankerne — mig tyktes, de sad der som vore Dommere paa hiin Dag! Denne Krig begynder sørgeligt, min Broder!"

„Ingen Krig uden Blod!" sagde Hertugen mørk.

„Men uskyldigt Blod!" faldt Kongen ind — „det begynder allerede at fortryde mig, at vi have taget denne Garde i vor Tjeneste — det er ikke Mennesker, men Djævle."

„Derfor" svarte Broderen, „ere de heller ikke for gode til Hærens enfans perdus; lad dem optage de første Stød, og Ditmarskerbonden paa dem kjøle sit rasende Mod!"

„Kun deres Grusomheder ikke skulle bringe Straf over Os og Vore! den Doendes Forbandelser lod mig som en truende Spaadom."

„Ej! ej! min Hr. Broder!" raabte Hertugen, „kan en afsindig Bondes Bespottelser forstyrre Eders Fatning, da havde det været bedre, vi aldrig havde begyndt Toget herind i denne Røverhule."

„Broder Frederik!" sagde Kongen bebreidende, „ere vi komne her for at indtage, eller for at ødelægge Landet? Til det Første behøvede vi ikke disse fremmede

Mordbrændere; maaskee ville de endog gjøre os Erobringen vanskeligere, thi de bringe Beboerne til Fortvivlelse.«

„Kjære Hr. Broder!“ svarte Hertugen, „saa yderligt vil det ikke gaae: naar Meldorp er indtaget, vil hele Landet falde os tilfode — værre vorder det med Byttets Deling; disse Rovdyr ere umættelige. Dog i dette Fald have vi Magt til at holde dem i Ave — fem og tyve tusinde mod fem tusinde, om deres Antal ikke formindskes forinden.“ —

En Kanonsalve afbrød Samtalen; det var Garden, som begyndte Angrebet paa Meldorp.

Denne Bye blev overrumplet, temmelig uforberedt; i det ringeste havde man ikke ventet at vorde anfaldet af saa stor en Magt. Derfor var ogsaa Forsvaret planløst, vildt, fortvivlet. Lejetropperne — et hundrede Mand omtrent — da de saae den hele uhyre Hær komme anrykkende, raadede Indvaanerne til øieblikkelig Overgivelse; og da disse, forbittrede og udskjældende dem for Fejghed og Forræderie, tvang dem til at blive paa den anbetroede Post, løb de ved første Kanonskud over til Fjenden.

De Indfødte, langt fra at følge disse Fremmedes Exempel, bleve endnu mere halstarrige i deres Beslutning: at stride til det Yderste, og kun over deres egne Liig at lade Bestormerne indtrænge i Byen. Ej heller vaklede de i dette heltemodige Forsæt: sikkert og hurtigt skjød de først med Stykkerne, der rev store Huller i Gardens Front, derefter med Pile og Kastevaaben, og værgede tilsidst med deres lange Spyd — Ditmarskernes Livvaaben — i Porten Mand mod Mand.

Trang blev Vejen for Landsknægtene, og dyrt maatte Indgangen kjøbes. Men saameget vandtes dog ved Forsvarernes Selvopoffrelse, at Størstedelen af de Værgeløse

fik Tid at frelse sig ud af Byens modsatte Side til Nordmarsken. De Tilbageblevne ventede en frygtelig Skjæbne.

Carsten Holm var efter den forudtagne Bestemmelse henlagt i Byen med et Par hundrede Mand. Saasnart det første Anskrig hørtes, samlede han sine Folk, og ilede med Borgerne til Sydsiden af Byen. Da de der vare ankomne og saae den lange Række af Fodfolk og Ryttere, som naaede lige til det nu antændte og brændende Windbergen, raabte han:

„Fjenden har skuffet os; istedetfor at tage den gamle Vej over Hamme, anfalder han os her med sin hele Styrke; at holde ham ude af Byen med vor ringe Magt, er umuligt; det Eneste vi kunne udrette, er at standse ham saalænge, medens de Gamle, Kvinderne og Børnene kunne redde sig ved Flugten Nord paa. For at opnaae dette Øjemed er det overflødigt, at vi Alle opoffres; den ene Deel af os bør hjelpe de Flygtende. Vælger nu, I Meldorper! hvilket I selv ville! Jeg med Mine ere lige villige til at blive og til at gaae." —

„Vi takker Eder," svarte en Olding, „for Eders broderlige Venskab; men ikke skal det sporges, at vi Meldorper flygtede fra vor egen Bye, og overlode dens Forsvar til Andre — iler, og redder hvad I formaaer!"

Da foer Carsten Holm og hans Nordmarskere tilbage ind i Byen, joge de Nølende ud af Husene, og hjalp til at bære de mindre Børn. Nogle kunde formedelst Alder, Andre formedelst Sygdom, ikke komme afsted. Mange Oldinge og gamle Kvinder vilde ikke forlade deres Fodested, og mange Koner væbnede sig, og ilede hen for at hjelpe deres Mænd i Kampen paa Liv og Død, for at sejre, eller falde med dem.

De Flygtende deelte sig i tvende Hobe; den ene drog ad Büsum, den anden ad Hemmingsstedt; Bedækningen deelte sig ligeledes, og Holm med sin Afdeling valgte den sidste Vej. De undkom Alle, paa ham, Anføreren, nær. Han var rigtignok den sidste paa Flugten; men Ingen vidste dog, hvorledes det gik til, at han med eet forsvandt, og med endnu større Forundring erfaredes siden, at han var taget tilfange, og indbragt til det erobrede Meldorp.

Byen blev tagen med Storm: meer end nok for Garden til at besmykke sine Grusomheder. Alt hvad der havde Liv, maatte døe, og det Livløse maatte fordærves og ødelægges; kun Husene sparedes for den strænge Vinters Skyld. — Skjøndt alt dette udrettedes af Fortogten med en Skyndsomhed, der Intet lod tilbage for Hovedhæren: maatte dog de tvende højbaarne Brødre være Vidne til et Krigsoptrin, endnu mere oprørende end hiint i Windbergen.

I det de rede ind i Byen, saae de gjennem de sønderslagne Ruder af et Huus en halvvoxen Pige, som hidtil maae have vidst at skjule sig, komme farende med et lille Barn paa Armen, og tæt efter hende en Landsknægt. Da hun ikke længer kunde undløbe, vendte hun sig, og rakte Barnet som et Skjold op mod Forfølgeren. Glutten udstrakte smilende sine smaae Hænder efter den blanke Hjelm og den vajende Fjederbusk — Barbaren kløvede dets Hoved. Hertugen nedskjød Uhyret, og reddede derved Pigen; men hverken han eller Broderen glemte nogensinde denne hjerteskjærende Scene.

Tause rede de ind ad Franciskanerklosterets skumle Port. Ogsaa Himlen var skummel og taaget; den drog et tykt Slør over Jordens Elendighed. Det var stille i

Luften, og grant hørtes i det Fjerne Vesterhavets hule Drønen — et Forbud paa Forandring af Vind og Vejr.

Under Tilberedelserne til Hærens Indkvartering og Forplejning i de Meldorp omliggende Landsbyer, spadserede de kongelige Brødre alene, med langsomme Skridt, frem og tilbage i Refectoriets store Sal. Kongen standsede flere Gange, og lyttede.

„Hvorfra" sagde han omsider: „kommer det Bulder, jeg hører langt borte?"

„Vesterhavet!" svarte Hertugen.

„Det lyder mig som Hævnens Torden," sagde Kongen —: „gid denne Krig var snart tilende."

„Den er tilende;" faldt Hertugen ind: „som jeg haaber, ville Indvaanerne, skrækkede ved denne advarende Begyndelse, ile med at underkaste sig, og derfor ville vi — om Dig saa synes — tøve her nogle Dage." —

Førend herpaa blev svaret, indtraadte de unge Grever, Hans Ahlefeldt med flere Generaler, og tilsidst Gardeanføreren, Junker Slenitz.

Til denne sagde Kongen koldt: „Eders Folk, Hr. Junker! ere tappre, men grusomme; de skaane hverken Kvinder eller umyndige Børn."

„Eders Majestæt!" svarede Slenitz ligesaa koldt: „Naar Falken slipper løs efter Raadyrene, gjør den ingen Forskjel paa Buk og Lam. Ville vi have den ene, maae vi tage den anden med. I Krig gaaer det ikke anderledes til — jeg tænkte, Eders Majestæt kjendte Sligt fra Sverrig af."

„Krigen kjender jeg noget til;" sagde Kong Hans: „men ikkun den Krig, der føres mod bevæbnede Mand; paa Værgeløse har mine Soldater aldrig øvet deres Mod — en General maae vide at holde Krigstugt."

„Jeg har staaet i den Formening," svarte Junkeren: „at den store Garde, som med Ære har tjent saa mange Potentater, blev taget i Sold for at føre Krig, og ikke for at begræde Krigens Elendigheder. Naar den besejrer Eders Fjender, burde det vel ikke tages saa nøje, om et Par gamle Kjellinger gik med i Løbet. Skeer dette, er det uden min Skyld; jeg kan ikke være allevegne."

Kongen vendte sig fra ham, bød sig i Læberne, og sagde til sin Broder:

„Jægeren er ligesaa god som Hundene — lad os skynde os med Jagten, at de Alle tilhobe kunne faae deres Afsked."

Atter afbrødes Samtalen, idet Henrik Ranzau traadte ind med den fangne Carsten Holm. Hertugen saae og gjenkjendte Fangen, han vinkede ad ham; de traadte affides hen i et Hjørne af Salen — Kongen sluttede sig til dem.

Holm bukkede dybt for Begge, og sagde: „Jeg lykønsker Eders Majestæt og Eders Høihed til denne sejerrige Begyndelse, og glæder mig til, at mit ringe Raad blev naadigen optaget og fulgt."

„I skal heller ikke klage over Uskjønsomhed," sagde Hertug Frederik: „naar Landet er indtaget, og bragt tilbage til Orden og Rolighed, skjænke vi Eder Tileburg til evig Arv og Eje."

Holm bukkede sig endnu dybere, og vedblev: „Jeg lod mig udenfor Byen frivilligen fange, for fremdeles at være til Nytte med mine Kundskaber om Landet og dets Indvaaneres Sindelag. Og dersom Eder saa synes, vil jeg gaae tilbage til mine Landsmænd, enten for at fremskynde deres Underkastelse, eller, om de dertil ikke ere at formaae, da at meddele de naadige Herrer deres Anslag."

„Ret vel!“ sagde Hertugen, „jeg anseer Eder for en klog Mand, og troer at I er os af Hjertet hengiven: men efter alle de Fredstilbud, vi have gjort Eders stolte Landsmænd, anstaaer det os ikke at henskikke Eder som Gesandt eller Mægler —“

„— Det er ogsaa langt fra min Mening“ svarede Holm, „jeg maae komme som Flygtning, som den, der hemmelig er undveget af Fangenskab. Men nu i det Tilfælde, at den krigerske Stemning faaer Overhaand, at Mistanke mod mig kunde opstaae formedelst mit fredelige Sindelag, og at det derfor kunde gjøres mig vanskeligt, at slippe her tilbage: da vover jeg forelobig at tilraade snarest mueligt Anfald paa Nordmarsken, og det nemlig over Sønderhamme og Hemmingsstedt og lige los paa Hejde. Paa denne Vej indestaaer jeg for, at Ingen venter Fjenden, og jeg skal stræbe at bestyrke denne Formening.“

Her bukkede han atter, sigende: „Jeg udbeder mig, og haaber den store Naade, at maatte herbergere de høje Majestæter i mit Huus i Hejde!“

Man tilnikkede ham et venligt Ja, lod ham bortfjerne sig, og gav den fornødne Befaling til at fremme hans Flugt.

Kong Hans, som ved den nære Udsigt til Ende paa Krigen var bleven noget muntrere stemt, kaldte paa Henrik Ranzau og sagde til ham:

„Kjære! min Broder og jeg have overlagt, at vi ville tøve her et Par Dage, for at afvente hvad Indtryk disse første Begivenheder ville gjøre paa de trodsige Marskbønder. Imidlertid ville vi stræbe at gjøre Opholdet saa behageligt som mueligt; og til den Ende kunde vi ønske

Eders holsteenske Damers Nærværelse. Det nødvendige Forraad af Mad og Drikke burde ej heller savnes."

Ranzau smilte, bukkede og gik. Nogle Escadroner fik Ordre at vende tilbage, og fra Melbek og omliggende Slotte at hente Damer, Musikantere, Sangere, Gøglere og Hofnarre, Drikke- og Spisevare af alle Slags og i største Overflødighed.

5.

Det var Søndag, aarle om Morgenen. Bedeklokkerne gik; de klang dumptungsindigt i den graae dunstfulde Tøeluft; det lød som naar der ringes for Lig — som om det var Ditmarskens Frihed, der ringedes til Graven.

I trende Døgn havde en stærk Tøe ganske forandret Landets Udseende: Sneen var forsvundet fra Træer og Tage, fra Bakker, Digkamme og Agerrygge; kun i Renene, i Grøfterne og i Geestens Dale laae den endnu; lange, lige, hvide og sorte Striber betegnede den flade Marsk.

I Wöhrden holdt de Otteogfyrgetyve Raad; didhen havde og forsamlet sig en stor Mængde, saavel fra hele Landet, som især fra de nærmeste Sogne.

Meningerne vare temmelig deelte: Mange vare for Fred, dog Flere endnu for Krig. Blandt de Første talte Carsten Holm længst og ivrigst:

„Jeg vilde ønske," — endte han — „at enhver Krigslysten havde været med ved Meldorp, og seet hvorledes Byen paa to smaae Timer havde forandret sig! Da jeg som Fange førtes tilbage, laae de henslængte paa Gaderne, lemlæstede, døde eller døende, der kort tilforn havde været friske og sunde, glade og sorgløse —

hvem mene I? bevæbnede Mænd? — de laae alle ved Byens Porte — nej, Kvinder og Børn og graahærdede Oldinger. De blodige Landsknægte løb hid og did med Spydet i den ene Haand og Bytte i den anden, eller sang og drak og rumsterede indenfor de sønderslagne Ruder. Hist og her derinde hørte jeg Hylen og Hvinen af de Ulykkalige, som fremslæbtes af deres Smuthuller, krænkedes, mishandledes, myrdedes, og i deres hendøende Skrig Bødlernes Skoggren. Hist slængtes et nøgent, sønderflænget Kvindeliig ud af Døren, her et Barn gjennem Vinduet — det kan ikke have gaaet grædseligere til i Jerusalems Forstyrelse. Betænker det vel, I Landets vise Fædre! samme Skjæbne have vi her og overalt ivente."

Alle Tilhørerne blegnede af Skræk og Harme, fnøs af Forbittrelse; men Landsstyreren Johan Arens tog Ordet og sagde:

„Alt hvad I her fortæller os, maae snarere opflamme til retfærdig Hævn, end overtale til skændig Overgivelse — de Myrdedes Blod raaber til Himlen. Hvad skulle vi vinde ved denne fejge Underkastelse? kun en langsommere Død, eller en endnu værre Trældom. Hvad er det dog, som nu skal kuldkaste den engang med velberaad Hu tagne Beslutning? Hvad have vi tabt? et Par Byer, som ikke kunde forsvares — have vi ikke hele den Deel af Landet i vor Magt, fra hvilken Fjenderne i alle forrige Krige med blodige Pander ere tilbageviste? Hvad have vi tabt? et Par hundrede af vore Medstridende — men vi andre Tusinder have vundet tidobbelt Had til de umenneskelige Voldsmænd, der komme til os med Sværdet i den ene Haand og Lænken i den anden. Hvad have vi tabt? et Par hundrede Kvinder og Børn — men vi have vundet tidobbelt Mod til at hævne deres uskyldige Blod. Vi

have Intet tabt, uden maaskee Modet hos nogle Faa, som lidet eller intet have ejet."

Carsten Holm afbrød ham og sagde: „Ikke altid er den feig, som raader til Fred; Forsigtighed er ikke Frygt." —

„Ikke altid!" svarte Arens; „jeg beskylder Ingen — heller ikke Eder; I maae selv bedst vide, om det var blot Forsigtighed, der bragte Eder til at følge med Kvinderne, istedetfor at tage tage Deel i Byens Forsvar?"

„Her ere nok tilstede af dem, der vare med mig," sagde Holm stolt, og saae sig omkring i Forsamlingen, „lad dem sige, om jeg ikke tilbød Byemændene at gaae i deres Sted, skjøndt jeg saae den visse, den unyttige Død for Øjne!"

Dette bejaedes fra flere Sider.

„Jeg skylder Fødelandet mit Liv," vedblev han triumpherende, „og skal ærlig betale min Gjæld; men derfor henslænger jeg det ikke iblinde. Ville alle I andre stride, saa er jeg med; men overlægger iforvejen, hvo der skal sørge for de Værgeløse, naar vi ere faldne!" —

Carsten Holm er en gjæv Mand, og taler efter forstandigt Overlæg!" sagde Hans Peters, en af de Otteogfyrgetyve; „var det ikke bedre, itide at give efter for Stormen? Den forlangte Pengesum kunne vi let udrede; og de tre Skandser — naar Fjenden først er borte, og hans Hær opløst, kunne vi vel raade med dem efter vort Tykke." —

„Der er Mening i!" raabte mange Stemmer: „Hans Peters snakker ikke hen i Taaget." —

Johan Arens traadte frem to raske Trin, udstrakte sin Arm, og sagde med hævet Røst:

„Kjender I den Bye, der ligger? er det ikke Mel-

dorp? er det ikke der, hvor de for tre Dage siden slagtede vore Brødre og Søstre uden Skaansel, ung og gammel iblandt hverandre? Var det ikke der, hvor Menneskeblod, Ditmarskerblod løb som Vand paa Gaderne? Og endda tale I om Fred? Fred! ja en Fred som den Lammet har, naar det taalmodigt seer paa, hvorledes Moderen slagtes, og selv bagefter drøvtyggende lægger sig ned, og rækker Hals for Kniven! — ved Gud og den hellige Jomfrue! hvo der havde seet det, Holm saae, han maatte blive til en glubende Løve, om end Naturen havde givet ham et Harehjerte. Seer I hiin mørke Plet over Meldorps Kirketaarn? Vide I, hvad den betyder? — Det er Kongebanneret, Blodbanneret, der vajer som et Sejerstegn over det frie Ditmarsken, os til en Trusel — nu, saa løber da alle I, som ere kede af Friheden og af Livet, løber hist over og knæler for dette Dannebroge, som ingen Ditmarsker saae siden Sejren ved Bornhøvede! knæler! rækker Hals for Øxen! og trøster Eder saa i Døden med den Tanke: at I dog nu ikke seer, hvorledes Landsknægtene skænde Eders Hustruer og Døttre, myrde Eders smaae Børn — hør! hør! hvor det dundrer derovre! Nu drikke de hverandre Ditmarsken til; de drikke paa Eders Undergang og Fordærvelse — ville I ikke afsted, og takke for Skaalen?" —

Her holdt Taleren inde nogle Øjeblikke, medens Alles Blik vare henvendte til Meldorp, hvor det dundrede Skud paa Skud, og Røghvirvel fulgte paa Røghvirvel, indtil hele Byen var indhyllet i Krudtdamp.

Endnu havde Ingen svaret paa Arens's æggende Tilraab: Nogle taug af Undseelse; Andre kunde for Harme ikkun fremføre uarticulerede Toner, og Resten glædede sig

i Stilhed over en Tale, der fuldkomment udtrykte deres egne Følelser.

Endelig optog Wolf Isebrand den angivne Tone, og sagde med et spottende Smiil:

„Skulle vi da afsted til vore naadige Herrer, saa lader os ikke glemme at medtage, til Tegn paa vor dybe Underdanighed, disse Faner, vore forsængelige Forfædre have ophængt herinde i Kirken! Lad os nedlægge for Fjendernes Fødder dem, de saa frækt og formasteligt fratoge de højbaarne Hertuger og Grever ved Nordhamme og ved Anbroen og her — her i dette samme Wöhrden, hvor man betalte smeltet Blye med koldt Staal, og saa uhøfligt behandlede de fornemme Gjæster*). Dermed kunde vi tydeligst vise vor oprigtige Anger og Fortrydelse over Fædrenes himmelraabende Synd, at ville værge for Liv og Gods, for Frihed og Fødeland."

Som en højt opdæmmet Strøm bryder med forøget Vælde ud af sit Fængsel, overstrømmer — bortriver Alt med sig: saaledes frembrøde nu de længe dæmpede Følelser af tusinde modige kamplystne Hjerter. Hartad eenstemmig besluttedes, forkyndtes nu den ædle Strid for Frihed eller Død, og det næsten ene med vilde Raab og grusomme Forbandelser.

*) Grev Geert den Skaldede (Niels Ebbesens) vilde undertvinge Ditmarsken. Han trængte ind i Wöhrden, og adsplittede Fjendernes liden Hær; en Deel af denne søgte ind i Kirken, og da de ikke vilde overgive sig, lod Greven sætte Ild paa Taget. Da det smeltede Blye dryppede ned paa Ditmarskerne, gjorde de i Pine og Fortvivlelse et Udfald. Flere strømmede fra alle Kanter disse tilhjelp; Holstenerne bleve slagne — to Tusinde faldt — Greven maatte søge sin Frelse i Flugten. Han saae aldrig Ditmarsken mere; men vendte sine Vaaben mod Norden.

Nær vare Holm og de øvrige Fredsvenner blevne Offere for det første Udbrud af den rasende Krigslyst; men Arens og flere anseete Ordførere toge dem i Beskyttelse, idet de viste, hvor nødvendig Enigheden nu var, at enhver Arm var kostbar, og at Blodsudgydelsen ikke burde begynde med Landsmænd.

Isebrand taug, han syntes ligegyldig ved, enten Holm og hans Partie var med eller ikke. Kun da Forhandlingerne om Forsvarsværket begyndte, sagde han stiklende:

„Lad os høre Carstens Mening, om han ikke denne Gang kan sige os, hvor vi skulle vente Fjenderne!"

Med Fatning, og uden at lade sig mærke med, at han følte noget til Snerten, svarte denne:

„Første Gang har Fjenden narret os; men nu troer jeg at have opsnappet saameget, at jeg sikkert venter ham paa den nærmeste Vej fra Meldorp til Hemmingsstedt."

Johan Arens smilte, og sagde: „Jeg troer ikke Carsten Holm er heldig i at gjætte; der indtræffer gjerne det Modsatte af hvad han formoder: og altsaa gjætter jeg paa, at vi skulle have de fremmede Gjæster enten fra Nordhamme eller Büsumsiden." —

„Men jeg," sagde Isebrand tørt, „er nu af Holms Mening; det er ikke rimeligt, at han hvergang skal gjætte urigtigt. Forrige Gang troede vi ham, og toge fejl; troe vi ham ikke denne Gang, kunde det hænde at vi ogsaa toge fejl." —

„For ikke at tage reent fejl!" raabte een af Forstanderne, „kunne vi jo befæste os paa alle tre Steder. Der er ikke saa langt imellem, at jo de Andre snart kunne komme de haardest Angrebne tilhjelp. Og deler Fjenden sin Styrke, er det jo nødvendigt, at vi ogsaa dele vores."

Herimod indvendte Nogle: at Undsætning — i Tilfælde af samlet Anfald paa eet Sted — kunde komme forsilde, og for dem ved Büsum gjøres umulig, naar Sluserne aabnedes og Marsken sattes under Vand. — Endelig, efter lang Raadslagning, fik den Mening Overhaand, at alle Adgange til Nordmarsken burde forsvares; men den til Hemmingsstedt svageſt besættes, saasom den af Naturen var stærkest. De allerfleste af Raadet ansaae det for nok, at her blev stillet en Fænnike og et Par Kanoner.

Som denne Beslutning var tagen, indbragte et Strejfpartie tre fjendtlige Spejdere. De To bleve af den forbittrede Mængde, i bogstavelig Forstand, sønderrevne; men den Tredie lykkedes det Jsebrand at frelse; og denne bekræftede paa Tilspørgsel, at Fjenderne havde isinde at gjøre Angrebet der, hvor Holm formodede.

Skjøndt vel de Fleste troede, at dette var et Krigspuds, i hvilket det kom ud paa eet om Spejderen var Medvider eller ikke, virkede det dog saameget: at Besætningen paa Hemmingsstedtvejen forøgedes indtil fire Fænniker, eller omtrent fem hundrede Mand, og tolv Kanoner. De tre Sogne: Neuenkirchen, Hemmingsstedt og Wöhrden afgave Mandskabet hertil, og Wolf Jsebrand fik Overanførselen, efter hans egen Begjæring; og han forlangte igjen Carsten Holm til Medbefalingsmand.

Herover forundrede sig Mange; men Jsebrand erklærede koldt: at Holm havde været Ledsager paa Gesandtskabet, nu ønskede han ogsaa at beholde ham hos sig i Striden; han ventede god Bistand af hans dybe Forstand og store Snildhed. Til disse Yttringer smilte Holm — dog lidt tvungent — og en Kjender af Ansigter vilde have læst i hans baade Mistroe til Jsebrands Lovtale, og Ulyst til at modtage den foreslaaede Hædersposk.

Saavidt var Alt ordnet; men nu opstod det Spørgsmaal: hvilken Deel af Forsvarshæren skal have det hellige Banner — det indviede Kors? Enhver af dem gjorde Fordring paa dette Palladium, og erklærede sin egen Post for den vigtigste og farligste, forfægtende sin Mening med alle muelige Grunde — baade stærke og svage. De Otteogfyrgetyve vidste tilsidst ingen anden Udvej, end Lodkastning.

Da fremstod Carsten Holm og erklærede trodsigen: at hvor Korset kom hen, der vilde han med; visse Folk havde draget hans Mod og hans Ærlighed i Tvivl, han forlangte nu Lejlighed til at vise begge Dele, og dertil var Dusind-Dyvels-Werff Stedet.

Een efter Anden gav hertil sit Bifald, og understøttede Holms Paastand med det Tillæg: at dette Sted laae midt i Forsvarslinien, og at om Angrebet skete paa een af Fløjene, da kunde saavel Korset som dets Stridsmænd snart henflyttes til det truende Punct.

Et skadefro Smiil foer over Holms mørke Ansigt, idet han kastede et hurtigt Blik til Isebrand, og et længere til Reimer, som hidtil taus og indesluttet i sig selv havde staaet udenfor Kredsen, og kun lidet lagt Mærke til Forhandlingernes Gang.

Pludselig traadte han ind imellem de Ældste, og sagde: „Nu troer ogsaa jeg, at Fjenden vil anfalde ved Hemmingsstedt, og beder Eder om, at vi Wimerstedtere maae være med der!“

Ogsaa dette bifaldtes.

Ind i Wöhrdens, efter Krigen med Grev Geert meget forstørrede og rigt udsmykkede Kirke, stimlede nu hele Forsamlingen. Foran Alteret stode Præsterne og signede det bedende Folk. Nærmest ved dem knælede i tvende

Halvkredse de otteogfyrgetyve Landsstyrere, de Fleste ærværdige ved hvide Alderdomslokker; og bag ved dem det øvrige Folk, saamange som Kirken var istand til at rumme. Chorsangen fyldte det vide Tempel; Murene dirrede, og Fanerne, disse stolte Minder om Fædrenes Heltedaad, bølgede over de Bedendes Hoveder.

Da fremtraadte, ført af tvende Præster, fra Sacristiet en tilsløret Kvinde, iført en bleggraae, ydmyg Nonnedragt; — det var Telse Wollersien — bag efter hende bar en tredie Præst det hellige Kors. Midt for Alteret stillede de sig, og afførte Pigen, under Psalmesang Sløret og Nonnekappen, bedækkede hendes fyldige Barm med en hvælvet Guldbrynie, hendes Arme med Skinner, satte en blinkende Hjelm med højtvajende Fjedre paa hendes Hoved og Korset i hendes Hænder.

Som hun saaledes stod der i Ungdoms Skjønhed, med tindrende Øine og blussende Kinder, de sorte Lokker nedbølgende over den glimrende Rustning, lignede hun en Valkyrie, eller en Krigens Gudinde, som modtager de Dødeliges Hylding.

Da Gudstjenesten var tilende og Kirken forladt, overgaves den dejlige Skjoldmøe til Wolf Isebrand; men denne overgav igjen baade hende og Fanevagtens Anførsel til Reimer.

Den elskende, men ikke svaghjertede Yngling, modtog med Stolthed denne af en uheldig Medbejler anviste Hæderspost. Og under de Ældres Opmuntringer og de Yngres Lykønskninger, bortdrog nu den lille Heltehob, der havde Ditmarskens dunkle Skjæbne i sine Hænder.

Det var over Middag, da den naaede den yderste Pynt af Geestlandet, lige sønder ud fra Hemmingsstedt, hvor det strækker sig ud i Marsken mellem denne Bye og

Meldorp. Den indgrøftede Vej fra sidste Sted og op i Nordmarsken gaaer lige mod Geestspidsen; men paa et Bueskuds Afstand bøjer den sig vesten om samme, og løber længer borte op i Højlandet.

Ret ud for denne Vejens Bøjning standsede Wolf Isebrand med sin Trop, og lod den ufortøvet begynde at opkaste en Skandse. Gamle og Unge, som deels havde fulgt Toget, deels siden strømmede til fra de nærmeste Byer, toge ivrigen Deel i Arbejdet. Hver, som var mægtig for at røre en Haand, hjalp til: Hakker, Spader, Skovle og Trillebøre kom i Gang, og den, der ikke kunde gjøre Andet, sankede Steen.

Isebrand var allevegne tilstede, og bestyrede Værket — Opmuntring behøvedes ikke. Endnu inden Mørket faldt paa, var Skandsen istand og beplantet med Stykkerne, af hvilke de sex kunde bestryge den lige Vej, de øvrige sex tillige beherske dens Krumning. En dyb Grav strakte sig heelt udenom Befæstningen, og længer borte fra denne, i behørig Afstand, endnu tvende andre, ligeledes med noget lavere Brystværn. En tyk Taage, som hele Eftermiddagen rugede over Landet, havde skjult dette Foretagende for Fjendernes Øine.

Det var Midnat; Stjernerne glimtede mat gjennem Taagens tynde Slør. Vejret var mildt og stille; Vinden hvilte. Der var Stilstand i Luften; det var som om Himlen betænkte sig, fra hvilken Kant, og mod hvem den skulde sende Stormen. Kun det evige oprørte Vesterhav lod høre sin hule Brummen, hiin varslende Røst, som ej forgjæves naaer Marskboernes Øre.

Isebrand fornam den, som han vandrede fra Ende til anden paa sin nys opdæmmede Vold, og sagde til Reimer, der med nedbøjet Hoved lænede sig paa en Kanon:

„Vi faae uroligt Vejr, og nordlige Vinde imorgen: vil Fjenden besøge os, kommer han maaskee til at vade eller svømme. Frisk op, Reimer! Natten er lang, og jeg seer, at Du har ligesaaliden Lyst til at sove, som jeg — lad os faae en Sang!"

Reimer rettede sig og saae tilbage; der stod Teltet, i hvilket Telse befandt sig med Faderen og nogle af sine kvindelige Slægtninge.

„Er Du bange for at vække vor Fanebærerinde?" spurgte Isebrand, „hun sover ikke mere end Du; jeg har hele Natten hørt dem hvidske derinde — syng, min Gut! og vær munter!"

Nu sprang Ynglingen op, og satte sig paa Kanonen; holdende om Spydet, der stod ved hans Side, istemte han en krigersk Folkesang. Alt som han sang, kom flere til, slog Kreds om ham og faldt ind med i Omkvædet; og langs hen med Brystværnet efternynnede de vækkede Krigere, som ikke vilde forlade deres Sæder, de kjere velbekjendte Toner. —

„Det er Reimer!" sukkede Telse, og trykte den brændende Kind mod Korset, som skilte hende ved den Elskede; men hendes Medsøstre gik udenfor Teltet, for nærmere og tydeligere at høre Ynglingens skjønne Stemme.

Ofte tilforn, ved lystige Gilder, naar Paukerne og Piberne taug under Ophold i Dansen, havde de omkredset ham, de blussende Piger, og smilende lyttet til hans Kvad.

6,

Den syttende Februar fremlyste — for mange Tusinde Livets sidste Dag. Efter Midnat havde Nordvestvinden

rejst sig, og var efterhaanden steget til stærk Blæst, som jog den kolde, regnsvangre Havguse ind over Landet.

I Meldorp var Alt i Bevægelse; Husene vare fulde af svirende Krigsmænd, og de der ikke kunde rummes inde, sværmede omkring paa Gaderne. Sang og Musik lød allevegne, men fortrinligen der, hvor ellers kun hørtes Messer og Psalmesang, mellem Klosterets gamle, alvorlige Mure. Hornenes, Fløjternes og Gigernes muntre Klang blandede sig i underlig Mislyd med Vindens Brusen og Hylen derudenfor, som Lampernes Skin med Dagstjæret i den store Dansesal.

Da knaldede det første Kanonskud, saa Vinduerne klingrede. Dansen holdt op, Instrumenterne tav. Cavalerne takkede af og førte Damerne til Sæde, og i Skynding overlededes blandt mangt et Par omme Haandtryk, veltalende Øjekast og kjælne Ord, saavel i Alvor som i Spog. Man gjentog sig Nattens Fornøjelser, og trøstede sig for det hurtige Opbrud med den følgende i Hejde; ja mangen forelsket Ridder engagerede sit Hjertets Dame til næste Aften. —

Ingen adskiltes nødigere end Ebbe Geed og den dejlige Ida Ranzau; hun dog med et snart Gjensyns glade Haab — han med Uro og sælsomme Ahnelser.

„Jeg gaaer" sagde han, tredie Gang førende hendes Haand til sine Læber, „en uvis Kamp imøde; denne Uvished, skjønne Frøken! binder min Tunge."

„Dersom I ikke" svarte hun skjæmtende, „forinden glemmer hvad I har mere at sige mig, saa sees vi jo snart igjen."

„Snart?" gjentog han sukkende, slap hendes Haand og greb efter sin Fingerring, den han med et mørkt Blik

drejede nogle Gange, trak halvt ud og skjød ind igjen: Ida saae i sød Forventning til Jorden.

Da tordnede det andet Skud. De Elskende foer op, som af en Drøm.

Endnu et Haandtryk, et sjælfuldt Blik, et ømt: „vi sees igjen!“ og ud ilede den dansk Ridder med alle de Andre, for at ombytte den lette Balklædning med Vaabendansens tunge Staaldragt.

I Klostergaarden holdt Kongens, Hertugens og de øvrige Anføreres opsadlede Stridsheste, utaalmodigt stampende, og tyggende de skummende Miler; de høje Ryttere stode fuldt udrustede i Forsalen, og ventede det tredie Signal.

Hans Ahlefeldt traadte hen for de kongelige Brødre, og sagde i en tilsyneladende ligegyldig Tone: „Ubehageligt Rejsevejr ovenpaa en gjennemvaaget Nat.“

„Et Satans Vejr!“ svarte Kong Hans og keeg ud af Døren op mod den mørke Himmel, som allerede nedslyngede Regndraaber og Sneeflokker blandt hverandre.

„Ikke værre“ faldt Hertug Frederik ind, „for os, end for Fjenderne.“

„Vi have det dog lige imod os,“ sagde Ahlefeldt.

„Des ivrigere“ svarte Hertugen, „ile vore Folk efter Qvarteer.“

„Vejen“ vedblev Ahlefeldt, „vil blive meget moradsig, og Skydset ubrugbart.“

„Saa har vi Landser og Kaarder“ raabte Frederik; „der ere flere end nok til at forsvare Eders Dannebrog.“

Den fornærmede Hærfører havde et stolt Svar paa Læberne, men Larmkanonen brølte tredie og sidste Gang; Alle sprang til deres Heste.

Kongen brummede, idet han satte sig tillave i Sadelen:

„En Dag kunde vi endnu have tovet, Broder Frederik! det er et formaledidet sataniſk Vejr.“

„Band ikke vor Herres Vejr!“ ſagde Hertugen, „denne er vor Formælingsdag med den rige Marſk — „der regner Guld ned i Brudens Skjod.“

„Der regner Vand!“ udſtødte Kongen, „det ſeer jeg, og ſiden efter Blod! — Gid Fanden havde et ſaadant Bryllupsvejr!“

Han ſporede ſin fnyſende Hingſt, og foer ud med ſit Følge for at tage de opſtillede Tropper i Øjeſyn.

I Spidſen for tredive tuſind Mand holdt paa ſin ſtore kulſorte Ganger Gardens Anfører, den kæmpeſtore Slenitz, ſtaalklædt fra Jøſe til Fod.

Han hilſte med ſit lange Sværd, ſlog Viſiret op, og ſagde: „Med Eders Majeſtæts Tilladelſe rider jeg nu forud, at beſtille varm Aftensmad og godt Natteleje i Hejde.“

Kongen nikkede, og ſvarte: „Kan ſmage godt paa kold Frokoſt — adieu ſaalænge, Hr. Junker!“

Junkeren travede afſted; den ſtærke Heſt puſtede under ſin tunge Byrde. Efter ham rullede Gardens Kanoner, og derpaa de fem tuſinde vidtberømte, frygtelige Landſeknægte. Deres lange Spyd bølgede over dem i deres taktmæsſige, dundrende Gang, ſom Trommer og Piber ſtyrede; de lange Rækker bugtede ſig ſom en blinkende Strøm ned over den lange Bakke udenfor Meldorps nørre Port. Dem fulgte det holſteenſke Fodfolk med ſine Stykker; og ſom hver Fænnike kom ligefor Kongen og hans Broder, ſtandſede den et Par Secunder, og hilſte paa krigerſk Viis. Næſtefter kom de danſke Soldater, og derpaa Rytterne. Foran til diſſe ſluttede ſig de høje Brødre med Følge, Hans Ahlefeldt og Dannebroge i Spidſen.

De holsteenske Ryttere udgjorde Bagtogten. Efter dem kom Trosset — uendelige Rækker af Ammunitions- og Bagagevogne; nogle førte Øl, andre Viin; atter andre vare bepakkede med Sengeklæder, Dækketøj, Bordservicer, tilhørende Kongen og Hertugen og adskillige af de holsteenske Herrer; mange førte Spisevarer, een Vildt, en anden Tamt — Alt færdigt til Spiddet eller Gryden.

Endeligen sluttedes Caravanen af Marketentere og Marketentersker, Spillemænd og Skjøger, Soldaterkoner og Børn blandt hverandre. Have Vejret været bedre, skulde ej engang de fornemme Damer have blevet tilbage; nu maatte de for det første tage tiltakke med Klosteret, fra hvis Vinduer de tilvinkede deres Mænd, Kjerester, Fædre, Brødre, Slægtninge og Venner et ubekymret Levvel.

Paa Skandsen for Dusend-Dyvels-Werff havde man hørt Signalskuddene i Meldorp, skjøndt Vinden bar fra; men da Luften var tyk af Taage og Snee, blev det umuligt at see derover, og ligesaa umuligt at gjætte, ad hvilken Kant Fjenden vendte sig. Stormen og Sneefoget tiltog bestandig.

Isebrand eftersaae Kanonerne, lod Fænghullerne bedække, Krudt og Lunter bevare for Fugtighed; og alt imellem lyttede han, og keeg ud over Vejen til Meldorp.

Efter noget meer end en Times Forløb fra det sidste Kanonskud at regne — raabte Reimer, der uafladeligen havde staaet paa Udkik:

„Jeg skimter Noget derude — kom og see, Wolf Isebrand!“ —

Denne kom, og lidt efter udbrød begge paa eengang: „Der har vi dem!“

Alle sprang nu til for at komme op paa Brystværnet; men Anføreren standsede dem med det Raab:

„Tilbage! hvad ville I her? Fjenden maae ikke vide af os at sige, før han seer Røgen fra vore Kanoner — til Orden! Hvermand paa sin Post!“

Han saae atter ud mod Meldorp, og nu synedes tydelig en mørk Masse i Sneen, og svage Vaabenglimt; og større og længere blev den sorte Strime, og flere og hyppigere Glimtene.

„Rider nu,“ raabte Isebrand til de med Hestene i Beredskab staaende Ilbud, „alt hvad Hestene kunne strække, til Hejde, og siger til de Otteogfyrgetyve, at Fjenden kommer her; at de maae sende os Forstærkningen fra Lunden og Delve og de andre nordre Sogne, og skikke Bud over Hals og Hoved til Büsum; dersom de der ikke allerede har aabnet Sluserne, er intet Øjeblik at spilde! — og I ved Kanonerne, stiller dem accurat paa Vejen; men Ingen skyde, før jeg siger til!“

Kun langsomt fremskred den fjendtlige Hær, og borte var allerede hiin Orden og krigerske Holdning, med hvilken den var udmarscheret af Meldorp. Vejret blev stedse barskere, Vejen sumpigere; Forspændshestene kunde kun vanskeligt slæbe Kanonerne; naar een trak frem, sank en anden tilbage; her sprang et Kjøretøj, og der blev en Hest afkræftet liggende — alt dette gjorde Standsning.

Fodfolket, som kom efter, maatte med stor Besværlighed og med større Arrighed ælte i det Dynd, som Artilleriet havde opkjørt. Gelederne vaklede, brødes; ikke sjælden trængtes de Yderste ned i Sidegrøfterne. Man bandte, skjændtes, trykkedes, skuppedes. Officiererne vare ikke længer istand til at dæmpe den udbrydende Uorden; kun naar Anføreren vendte sin Hest, og brølte med sin Løvestemme, paafulgte en kort Taushed.

Saaledes var man kommen Skandsen paa et Par

hundrede Favne nær, uden endnu at bemærke den; thi Sneen pidskede de Fremrykkende i Øjnene, og Isebrand holdt sig endnu ganske rolig.

Endelig bemærkede Slenitz, som utaalmodig var redet et Stykke forud, den første Grav, som ogsaa overskar Vejen lige ved dens Krumning. Han standsede, og opdagede nu paa eengang baade den anden Grav og Skandsen selv, over hvis Brystværn Kanonerne og enkelte Hoveder stak frem. Hurtig ilede han tilbage, lod gjøre Holdt og befalede Kanonerne at beskyde Skandsen; Fjendens Taushed begyndte at forurolige ham.

Da Isebrand saae, at Kanonerne vendtes og Hestene fraspændtes, lod han først begynde det blodige Dagværk: trende Kugler gjennemfurede Gardens tætsluttede Rækker. Hans haarde Tiltale besvaredes, men kun med liden Eftertryk, da Ditmarskerne stode dækkede af den tykke Vold, og Garden sigtede med mindre Sikkerhed; dog faldt der enkelte af Skandsens Forsvarere.

Flere Salver gaves fra begge Sider — Ditmarskernes med stedse lige morderisk Virkning. Gardens Ild blev derimod bestandig svagere; nogle Kanoner demonteredes, paa andre blev Fængkrudtet vaadt og vilde ikke brænde. Da befalede Slenitz at storme Skandsen: med Glæde hørtes denne Ordre af disse tappre Krigere, der ikke vare vante til, saaledes værgeløse at lade sig nedskyde. De fore forbi de unyttige Kanoner og hen til den første Tværgrøvt, over hvilken de lagde deres Landser, og de til dette Øjemed i Meldorp tillavede Riisknipper og Kurvefletninger. Modige sprang de herover, og snart fyldtes Rummet mellem den første og anden Grav.

Her mødte en ny Hindring: Knipper og Fletninger skulde hentes bag fra, og føres gjennem den tætpakkede

Masse, som ej engang kunde udbrede sig til Siderne, saa-som den ogsaa her indsluttedes af brede og dybe Grave. Ditmarskernes Kugler gjorde Rivt paa Rivt i denne sammenhobede Klynge: den vaklede, ravede, bølgede hid og did, liig en sivgroet Holm under stridige Vinde. Ordenen var borte og havde taget Besindigheden med sig; Frygten fik Indpas. Officierernes usikkre, ofte hinanden modsigende Commandoraab, de Saaredes Skrig og Stønnen, Ditmarskernes Jubel, deres Spot, deres Trusler og Forbandelser, som Vinden hidførte lydeligen — Alt forøgede de forhen sejrvante Krigeres Uro og Forvirring. Man maatte tilbage og ud af den frygtelige Fælde; Anførernes vældige Røst, der end ikke overdøvedes af Larmen og Stormen og Skydsets Torden, befalede Retiraden.

Uordentlig, morderisk var denne, mere endogsaa end Fremtoget: man styrtede til, trængtes, stimedes, for at komme over Graven; paa mange Steder brast den skrøbelige Bro; de Forreste nedtraadtes, og bleve selv til Bro for de Efterkommende. —

Rolig, uforfærdet, omsuset af Kugler, holdt Jørgen Slenitz paa sin store Stridshingst midt imellem den tilbagevendende Fortogt og Middelhoben, og ordnede begge til et nyt og forandret Angreb. Højt fremragede hans Kæmpeskikkelse over alle hans Krigere. De flokkedes omkring ham, som Bølgerne om en Klippe, der staaer urokket under Stormens Rasen midt i det oprørte Havs Brændinger.

Paa Skandsens Brystværn stod Isebrand, og betragtede taus og smilende Forvirringen i den fjendtlige Hær; hans Kanoner vedbleve at lyne og tordne.

Da traadte Reimer af Wimerstedt hen til ham og sagde: „Vore grove Klumper synes ikke at smage de

fine Herrer derhenne — de betakke sig — de vige — skulle vi nu ikke følge dem et Stykke paa Vej?"

„For tidlig, Reimer, for tidlig!" svarte Isebrand, „hvorfor skulle vi opoffre vore Folk, for Noden kniber? Stykkerne gjøre jo endnu god Besked — vi ville tove til Havet kan komme os tilhjelp — hvert Øieblik maae vi vente vor gamle trofaste Bundsforvandte."

„Hvad!" raabte Reimer, „hvo er det, der stormer ned ad Vejen og forbi Skandsen?"

Isebrand saae derhen, og sagde: „Det er Tellingstedternes Fane — det er af Undsætningen, de sende os fra Hejde; men Hidsighed duer ikke — see, hvor Garden ordner sig for at tage imod dem!"

„Vi maae komme dem tilhjelp!" sagde Reimer.

„Paa ingen Maade," svarte den sindige Anfører: Ditmarskens Frelse hænger i et Haar; forlade vi Skandsen, og overmandes af denne uhyre Mængde, saa er Alt fortabt — "

„ — See!" raabte Reimer, „nu springe de allerede over den sidste Grav — nu vende de Spydene — de fælde dem — nu gaaer det los — lad i det mindste Kanonerne tie, ellers skyde vi vore Egne tilligemed Fjenderne."

„Nej! ikke heller det!" svarte Isebrand; „men sig dem blot, at de rette dem lidt højere — Ilden maae blive ved, og Kuglerne ikke spildes.

Reimer foer omkring ved Kanonerne at udrette denne Befaling.

Slenitz raabte, da han saae Tellingstedterne angreb, til sine Tropper:

„Munter, Karle! nu har vi dem — de komme af

sig selv — tager imod dem, som det anstaaer den store Garde!"

En hæftig Kamp begyndte. I Begyndelsen kunde Gardisterne ikke modstaae Ditmarskernes stormende Angreb og længere Spyd; men langt vare de ej heller istand til at vige; thi Veien var spærret, og een Kolonne fremdrev den anden: Umueligheden i at flygte twang dem først til at staae, og derefter til at trænge den lille forvovne Hob tilbage.

En Fjerdepart af disse hundrede Tellingstedter faldt, og de Øvrige sprunge paa de omvendte Spyd tilbage over Graven, hvor Garden for det første ej var istand til at følge dem.

„Seer I!" sagde Isebrand til Reimer og til de mange Andre, der vare traadte op paa Brystværnet for at see paa Striden; „Hidsighed uden Plan, Blodspilde uden Fordeel! — Afsted Du og Du til Hejde! sig dem at Krigen er ene her; thi fra ingen af de andre Kanter høres endnu et eneste Skud! lad alle Mand ile herhid! og spørg dem, hvad de bestille ved Sluserne? hvor Havet bliver af? — Sove de der ved Nørremeldorp og Büsum, skulde al Verdens Ulykker slaae dem!"

Tvende Ditmarskere sprang ned, satte sig til Hest og foer op til Hejde. En nye Trop kom dem med Stormskridt imøde — det var Delverne.

Gardens erfarne General stræbte at benytte Krigslykkens første svage Smiil: han lod alle brugbare Kanoner føre op og rette mod Tellingstedterne, som raadvilde hvorken gik frem eller tilbage. Ogsaa Delverne, som ikke kunde rummes i Skandsen, vilde vorde udsatte for de fjendtlige Kugler.

Isebrand, som saae Faren, sendte Tilbud til sine

blottede Landsmænd, bad dem forlade Vejen, trække sig ud mod Vesten, og fra Siden anfalde Gardens Batterie; medens han fra den østlige Kant lod Reimer med sine Wimerstedtere omgaae det — begge Hobe skulde forsøge at trænge ind over Vejen, bemægtige sig Kanonerne, fornagle eller omstyrte dem. Et farligt Foretagende, som dog til de tvivlraadige Fjenders Forbauselse i faa Minutter lykkelig udførtes. Efter at have affyret en unyttig Salve, bleve Artilleristerne nedstødte, Kanonerne væltede eller nedrevne i Grøfterne — og alt dette forinden Landsknægtene der bagved formaaede at frelse dem.

Vel gjorde de nu et ordnet modigt Anfald, og dræbte i dette de Ditmarskere, som tøvede forlænge paa Veien; men de Øvrige svang sig med Behændighed paa deres Spyd tilbage over Grøfterne, og forurolige de fra Engen deres Fjender. Forgjæves lod Isebrand dem kalde tilbage: saa forbittrede vare de, saa gridske paa Kampen, at Anførerens Befaling Intet formaaede, hvilket dog ej heller var noget Usædvanligt hos det ubændige Folk.

Slenitz gjorde Anstalter til at fordrive Modstanderne: han lod sammenbringe Riisknipper, Lavetter, Hjul — Alt hvad der kunde tjene til at opfylde Grøfterne; og da han saaledes paa begge Sider havde skaffet sig Overgange, befalede han det dobbelte Angreb, under Feldtraabet: „Vaer dig, Bonde! nu kommer Garden.“

„Hjelp, Maria!“ skreg Ditmarskerne, og stimlede sammen til Vadestederne, hvor haardnakket Modstand længe holdt Fjenderne tilbage; mange af disse faldt for Marskbøndernes lange Spyd, flere klemtes ud i Grøfterne.

Da Isebrand mærkede Slenitz's Hensigt, og i det samme saae Vandet stige i Engene mod Vesten, raabte han:

„Nu, Landsmænd! nu er Tiden kommen — ikke til

at døe, men til at sejre; til at fordærve vore Fjender og hævne alt det uskyldige Blod, de have udøst i Windbergen og Meldorp. Frisk heran! seer I ikke, at baade Himlen og Havet er med os? Følger mig! fremad, fremad! og seer Jer ikke tilbage!"

Med disse Ord sprang han ud over Brystværnet og Graven, de fire hundrede Wöhrdener og Hemmingsstedter efter ham. Som en Stormvind foer Hoben over den anden og tredie Grav, og med det Udraab: „Vaer dig, Garde! nu kommer Bonden!" styrtede den sig ind paa Fjenden, der nu havde tre Sider at forsvare. De, der vare trængte over Grøfterne mod Øster og Vester, bleve forladte af deres i Fronten ængstede Kammerater, og faldt alle under Ditmarskernes frygtelige Spær og Hellebarder. Disse betjente sig derpaa af Fjendens Overgange, og forenede sig med Isebrands Trop. De ængstede, sammenpressede Landsknægte faldt, hartad uden at kunne gjøre Modværge — hele Fortogten var ødelagt.

Men foran Middeltræfningen holdt endnu den uforfærdede Slenitz, ordnende, opflammende denne til nyt Angreb; efter at have befalet Bagtogten at dele sig, gaae over Grøfterne, langt udenom Ditmarskerne og Skandsen, og bemægtige sig denne, som han nu troede, var forladt — han vidste ikke, at den var besat af fem hundrede Mand friske Tropper under Johan Arens's Anførsel.

I Spidsen for den lille, modige Hær, der allerede havde tilintetgjort en sjette Deel af Garden, og frem over Dynger af Døde og Døende, trængte nu Isebrand og Reimer ind paa Centrummet.

Den Første viste med Spydet paa Slenitz, og sagde: „Du tager Hesten og jeg Manden!"

Og med det Raab: „Vaer Dig, Junker! nu kommer

Bonden!" rendte han sit Spyd mod dennes Bryst, og Reimer sit dybt ind i Hestens Bringe.

„Fordømte Pak!" tordnede Slenitz, og afhug i et Drag begge Spydskaftene.

Isebrands var trængt ind gjennem Brystharnisket; men saaledes til Siden, at Spidsen kun berørte Ribbenene, bøjede sig mod Rygskinnen, og blev hængende ved Gjenhagerne.

Junkeren sporede i samme Øjeblik sin Hest, for at sætte ind paa Angriberne og nedhugge dem; men Hesten, smertefuld af det dybe Dødssaar, stejlede, vaklede med sin tunge Byrde — og sank under den til Jorden.

Dens Rytter, behændig som stærk, kom til at staae opret, og hævede atter sit uhyre Slagsværd, da Reimer underløb og greb ham om Livet, og Isebrand med en Hellebarde slog ham Sværdet af Haanden. En tredie Ditmarsker sprang til, klyngede sig op om hans Hals og, da de andre To skøde efter, tyngede ham baglænds ned — det drønede i Jorden, da den vældige Kæmpe faldt, forladt af sine Gardere, der nu allerede begyndte at vige for Bondehærens uimodstaaelige Angreb.

Skjøndt kun let saaret, var det ham umuligt, i den tunge Rustning at rejse sig mod de tre vældige Fjender. Og dog havde disse langt vanskeligere ved at dræbe, end ved at fælde ham: hans flinthaarde tykke Hjelm og Harnisk modstod alle Hug og Stød.

„Kan han ikke doe som en ærlig Mand," raabte Isebrand, „saa lad ham drukne som en Hund!"

Og dermed væltede alle Tre den halvkvalte Kæmpe ned i Grøften — den døde Hest oven paa ham.

Da sank Gardens Mod: „Flye, flye!" lød det hen

igjennem de vaklende Rækker. „Obersten er falden — Fjenden sejrer."

Da vendte sig de Bagerste af Middelhoben til Flugt; de Forreste sprang til begge Sider i Grøfterne, og søgte at vinde Engene; men paa den vestre Side stode disse allerede under Vand, og de fleste af dem, der søgte herud, fandt Døden; de paa den østlige Side søgte ind i det herværende Krat, og reddede sig for største Delen, inden den voxende Oversvømmelse naaede dem. Bagtogten, som allerede efter Ordre var kommen over Grøfterne, saae de Forrestes Flugt, fulgte deres Exempel, og frelstes eller druknede med dem. Den store, mægtige Garde — for en Time siden sex tusinde velordnede, sejrvante, sejrstolte Mænd — var slagen, adsplittet, opløst, tilintetgjort.

Hele den øvrige store Hær havde i denne vigtige Time været ganske uvidende om, hvad der foregik ved Dusend-Dyvels-Werff. Stedse langsommere og langsommere blev dens Fremrykken, til den omsider maatte holde ganske stille. Kongen og Hertugen spurgte forgjæves om Aarsagen til denne Standsning; Ingen kunde give nogen Oplysning. Det varede et Kvarteer og længer; endnu kom man ikke videre: saa langt man kunde øjne for Sneefoget, holdt Fodfolket ubevægeligt foran de hærførende Brødre.

Kongen, som ikke i bedste Lune havde forladt Meldorp, blev stedse mere utaalmodig over dette Ophold i saa umildt et Vejr, og forlangte hastig Underretning om Aarsagen til denne uforklarlige Sinkelse; men de der bleve skikkede forud, og med Møje trængte sig frem gjennem nogle Regimenter, kunde tilsidst hverken komme frem eller tilbage; de der sendtes udenom, kom vel igjen, men kunde ikke berette Andet, end at de vare standsede af Moradser,

og at Sneen og den tykke Krudtdamp, som drev dem lige lige i Øjnene, ikke tillod dem at see hvad Garden foretog sig.

„Junker Slenitz," bemærkede Kongen, „gjør temmelig lange Complimenter idag."

„Han er ligesaa forsigtig som tapper," svarede Hertugen, „og længe vant til at krige i Marsklandene; han vil have Vejen ryddelig, inden han rykker frem."

Nu taug Kanonerne, men Fodhæren kom endda ikke videre.

„Dette er mig ligesaa ærgerligt som ubegribeligt!" raabte Kongen; „skal det vare ret længe, er jeg istand til at vende om til Meldorp — see kunne vi ikke, og høre ligesaalidet."

„Med Eders Tilladelse" sagde Ahlefeldt, „det forekommer mig, som om jeg skulde høre en dump, utydelig Larm der forude!"

Man lyttede; men Stormens Hvinen, Hestenes Pusten, Trampen og Pladsken i den sølede Vej, forvirrede hiin dunkle Lyd fra det Fjerne. —

Omsider trængte et Rygte tilbage gjennem den lange Colonne af holsteensk, tydsk og dansk Soldater: „Garden" heed det først, „har stødt paa en uhyre stærk Skandse, besat med hundrede Kanoner; Fortogten laver sig til at tage den med Storm."

Strax efter hørtes der, at Skandsen var taget. Kort derpaa sagde man, at Stormen var afslaaet og at Garden trængtes tilbage; og atter heed det paanye, at Ditmarskerne havde forsøgt et Udfald, og bleve nu huggede sammen. Endelig skimtede man nogle af de flygtende Landseknægte, der satte ind ad Geesten til, og nu raabtes

der: „Det er Bønderne der løbe, nu bliver det snart lyst her foran."

Men faa Minutter efter lød det Rædselsbudskab: „Det er Garden der flygter, den er slagen og adsplittet; Obersten er fangen eller falden."

Strax efter heed det i den danske Hær: „Holstenerne ere slagne."

Den bitreste Harme opfyldte de kongelige Brødres høje Sind: Der holdtes de indspærrede paa den snævre, sumpige Vej, uden at kunne komme Hæren forved tilhjelp; uden at kunne bevæge enten Fodfolk, Skyds eller Ryttere; eet Rygte skrækkeligere, utroligere end et andet; intet Sikkert at opdage om Avantgardens Skjæbne; Intet at see, undtagen de nærmeste Pelotoner af Hæren; Alt forresten Snee og Vand — thi Havet havde allerede oversvømmet Engene paa begge Sider.

En hastig Beslutning maatte tages; men hvilken? Ingen vovede at udtale det Ord „Retirade." —

Kongen skød Skylden for denne mislige Stilling paa sin Broder; han afvæltede den paa de ham omgivende holsteenske Herrer; disse igjen paa Jørgen Slenitz. Men stedse nærmere og mere truende kom Faren: allerede hørtes Vaabenbraget og de Kæmpendes Skrig lydeligen forude; allerede saaes Uro og Forvirring blandt Fodfolket; allerede saaes Flygtninger springende, vadende, tumlende, raabende om Frelse paa begge Sider i Vandet.

Da var Hertugen den første, som nævnede det krænkende Ord.

„Vi maae retirere" sagde han, „ud af denne forbandede Fælde, og paa tør Land ad Meldorp til; der ville vi modtage den dumdristige Fjende."

Med bittre Taarer vendte Brødrene deres Heste,

overladende til deres Stab med den halve Deel af Rytteriet at komme Fodfolket til Hjelp, og standse Fjenden, om det virkelig skulde lykkes ham at trænge saa langt frem. Med største Besværlighed trængte de sig igjennem Rytterhoben og Trosvognene, og kun Vrefrygt aabnede dem Vejen, som herefter lukte sig for mange Tusinde; og neppe vare de slupne ud af Trængslen, førend Flugten blev almindelig, endogsaa over den hidtil uangrebne Deel af Hæren.

Saasnart Kongen og Hertugen vare borte, søgte de tilbageblevne holsteenske og danske Herrer at oprette den forstyrrede Orden, og enten at forjage en Fjende, som hverken formedelst Antal eller Tatik var frygtelig, eller i det mindste at udføre et mindre vanærende Tilbagetog.

Forgjæves! Mod, Besindelse, Disciplin — Alt var tabt, opslugt af ubetvingelig Angst: den vrede Himmel foroven, det troløse Hav ved begge Sider, foran den glubende Fjende — kun een Vej syntes endnu aaben; og dog var det den farligste af alle. Ryttere, Fodfolk, Kanoner, Vogne, Officierer og Soldater blandedes, styrtedes, væltedes, nedtraadtes blandt hverandre, indtil omsider de dybe Grøfter syntes sikkrere end selve Vejen. Mange sprunge da frivilligt, mange stødtes ud, og prøvede ved Svømning eller Vadning at undslippe Døden.

Ditmarskerne som iagttoge, at flere og flere af de til Døden indviede Offere paa denne Maade satte sig i Frihed, ilede nu paa begge Sider langs hen med Grøftkammen, og indspærrede deres Fjender; brød Nogen ud, gjennemborede de ham eller rev ham med Hellebarderne ned i Dybet; og ofte — naar denne Dødsmaade syntes dem for langsom — sprang de i Masse over Grøften, og trængte de tætsluttede Rækker over i den modsatte Side, hvor

atter Andre modtoge dem med Hug og Stik. Som Edderkopper fare til og fra de i Garnet hængende Fluer, snære dem fastere og fastere, give dem Rap paa Rap med deres lange, frygtelige Tænder: saaledes fore Ditmarskerne op og ned med den indspærrede Hær, svang sig over Grøfterne og tilbage igjen; og dette med saa megen større Letheb og Kraft, som de forlængst efter Isebrands Exempel havde bortkastet Harnisk, Hjelm og Skjold — de behøvede jo ikke mere at forsvare sig, men blot at angribe, at dræbe.

Den kongelige Hærs store Mængde var dens Fordærvelse; det halve Antal skulde kunnet bevæge sig friere, og lettere have ordnet sig igjen efter hiin første Forvirring; Over- og Under-Befalingsmænd havde kunnet sees, høres og følges. Nu saaes kun den mangfoldige Dodsfare, nu hørtes kun de Saaredes Jamren og Fjendernes vilde Sejrsraab, nu fulgtes kun den blinde Frygts Indskydelser. De Færreste faldt under Ditmarskernes Spyd; Flere druknede uden Saar i Gravene, nedtraadtes af Hestene eller af hverandre indbyrdes.

Dog viste sig, midt i denne fordærvelige Modloshed, ikke faa Exempler paa Standhaftighed og mandig Foragt for Døden; det skjønneste gav Generalen Hans Ahlefeldt, tilligemed et halvhundrede danske og holsteenske Adelsmænd og høje Officierer, der sluttede sig til ham og og det trehundredaarige Rigsbanner, det stolte Dannebroge, der var betroet i hans Hænder. Dette Modværge frelste nogle tusinde Flygtninge og Ridderskabets Ære; men ikke den gamle sejrvante Dannerfane.

Den ene af dens Forsvarere segne efter den anden; og sidst af alle Hans Ahlefeldt under det synkende Flag. I dette Øjeblik havde de unge, oldenborgske Grever

med en fra Bagtogten samlet Nytterhob arbejdet sig frem til hans Undsætning. Forsilde! Snart bleve de skilte fra deres Ledsagere og omringede.

Da længere Forsvar var umulig, raabte den Ældste: „I gode Ditmarskere! tager Løsepenge for vort Liv, saamange I ville — vi ere Greverne af Oldenborg!"

„Vi" svarede Wolf Isebrand, „ere Bønderne af Ditmarsken, og have ingen Tid til at gjøre Fanger idag."

Med disse Ord stødte han sit Spyd i Ynglingens Bryst — Broderen faldt ved hans Side.

Slaget var forbi. Den store, veludrustede Hær, hvis Lige Holsteen aldrig havde seet, var inden Middag dræbt eller forjaget; neppe en Fjerdedeel kom tilbage — som det hedder i Visen: „hvor før reed Fire, der rider nu Een" — og Ingen saae sig om, før han var kommen heelt ud af dette skrækkelige Land.

Hele Holsteen, hele Danmark blev opfyldt med Forfærdelse og Sorg; i begge Lande fandtes neppe et adeligt Huus, hvori man jo begræd Fædre, Brødre, Sønner. Forgjæves fremsendtes Løsepenge med ydmyge Bønner: Ditmarskerne, grummere end Hectors Banemand, afsloge at udlevere de Faldnes Legemer.

Oven Jorden maatte de forraadne og opædes af vilde Dyr og Fugle; deres Been opstabledes som et Gjerde paa begge Sider af Vejen imellem Meldorp og Hemmingsstedt; i mange Aar laae de der, som et Minde om „de Vældiges Ydmygelse og de Ringes Ophøjelse."

Ditmarskerne fore videre frem over Kongehærens livløse Ruiner. Støttende det blege, blodige Hoved til et Vognhjul, laae Ebbe Geed just paa Isebrands Vej, Skjoldet sønderhugget, Hjelmen klovet ved hans Side.

Sejrherren kjendte ham, og sagde hastelig: „Tak for

sidst, Hr. Ridder! Bedre var det for Eder, om I havde fulgt min Advarsel; men jeg skylder Eder en Tjeneste; kan I bjerge Livet, skal jeg see at bringe Eder i Huuslye."

Neppe var det sidste ude af hans Mund, før en Hellebarde hvinede ned mod den Saaredes Hoved; med Dødshugget fulgte en Røst, som vildt udbrølte:

„Ridderblod er ikke bedre end Greveblod — korteste Pine er den bedste."

Man naaede Trosset. Alle Vognene vare forladte, der fandtes ikke en levende Sjæl paa nogen af dem; allerede længe før Slagets Ende vare de flygtede ad Meldorp til. Ogsaa denne Bye var øde og tom; de Tilbageblevne, tilligemed den efterladte Besætning, befandt sig allerede i Holsteen da Ditmarskerne kom. Nogle af disse fulgte vel de Flygtendes Spor; men uden at have naaet dem, vendte de om ved Grændsen, og forenede sig med deres øvrige Landsmænd, som imidlertid havde kjørt de erobrede Vogne op til Byen.

Et uhyre Bytte: den hele Krigskasse, umyntet ædelt Metal, Kongens og Hertugens Sølvbordtøj, kosteligt Bohave og prægtige Stadsklæder til Brug ved de forventede Sejrsgilder i Hejde og Lunden; mange private Pengeskrine, som betænksom Speculationsaand havde forsynet sig med, for strax at kunne handle med de plyndrende Soldater.

Dog Intet var for Øjeblikket mere kjærkomment, end det store Forraad af Spise- og Drikkevare: nogle Vogne bepakkede med slagtet og plukket Fjerkræe, andre med spækkede Harer og Dyrerygge, andre med kogte Skinker, og atter andre med Bagværk, stærkt Øl, gammel Mød, herlige Vine — Alt tilsammen i stor Overflødighed.

Ikke i Hejde, men i Meldorp; ikke af Fyrster og

Ridderſmænd, men af Bønder fejredes nu den berammede Feſt. I de rigt udſmykkede Haller, hvor Natten tilforn Danmarks og Holſteens glimrende Adel forlyſtede ſig i ſiirlige Hofdanſe med ſine Fruer og Frøkener, der tumlede ſig nu i plumpe Spring de ſiirſkaarne Marſkbøer med rødmuſſede Bønderpiger — af Overgivenhed ſmykkede med den nye og ſjældne Stads, med Fjederhatte, Guldkjæder, Knæeſløjfer og Ridderbaand. Spottende titulerede de hverandre indbyrdes med Hertuger, Grever og Friherrer — Damerne vare alle durchlautige og naadige.

Reimer, Hans Ahlefeldts Bane, hilſtes ſom Feldtmarſkalk og Ridder af Dannebrog; Wolf Iſebrand hedte Greve af Oldenborg — og Ingen var ringere end Junker. De mange, tildeels ukjendte Inſtrumenter blæſtes og ſtrøges i vildtſkurrende Misklang af indenlandſke Spillemænd, hvis hele Færdighed ellers ſtrakte ſig kun til Trommer og Piber. De lange med dyre Damaſker dækkede Borde, glimrede af Sølv og Guld og ſlebent Krystal, og — ſvømmede i koſtbare Vine. Skaaler paa Skaaler lød for Ditmarſkens evige Frihed.

Saadan en Nat fulgte paa den evig uforglemmelige ſyttende Februar.

7.

Natten til den attende Februar, Aaret efter det ſtore Slag ved Hemmingsſtedt, fenſtrede Reimer af Wimerſtedt atter hos Telſe Wollerſien; men ikke ſom hiin Nat, da han munter og let i Hu danſede hen under den ſtjerneklare Vinterhimmel. Tvivlraadig, ængſtelig ſneeg han ſig nu ad forbudne Veje; Taage indhyllede hans

Gang, Toevinden peeb i hans vaade Lokker, og Uglen tudede fin tungsindige Midnatssang fra Wöhrdens Kirketaarn.

Han standsede foran den ærværdige Bygning, hvor hans Trophæe, det gamle Dannebroge, hang blandt fyrgetyve mindre Faner, en Amindelse fra Frihedskampen — en hellig Reliqvie for ufødte Slægter: Krigersryd hævede hans stolte Barm, og en Haabets Straale trængte ind i Ynglingens elskende Hjerte; en lys Tanke opklarede dets Mørke, som Lynet den skumle Uvejrsskye. Hurtig ilede han til Jomfruens Bolig, og pikkede sagtelig paa det fra gladere Tider saa velkjendte Vindue.

Det gik op paa Klem, og en bævende Stemme hvidskede: „Er det Dig?“

„Luk bedre op, Telse! jeg har gode Efterretninger“ svarede Reimer ligesaa sagtelig, „jeg har været i Meldorp.“

„Ak, Reimer!“ sukkede hun, „bliv hellere udenfor! jeg tør jo ikke tage imod Dig — “

„ — Hvorfor ikke?“ vedblev han, og stod allerede i Kammeret, „med Klosteret er det forbi — Du bliver hverken Nonne eller Abedisse.“

„Hvorledes det?“ fvurgte hun glad; „fortæl mig, hvorlunde det gik til!“

„Der var da stor Forsamling;“ tog han tilorde: „Prioren og hans Munke, de Otte og Fyrgetyve, alle Præsterne og en stor Mængde Folk baade fra Byen og hele Landet. Først blev oplæst et Brev fra Erkebispen i Bremen, hvori han roste os Allesammen for det gudfrygtige Indfald, at ville oprette et Nonnekloster; han opmuntrede os til at stræbe med Bygningen, og begave det rigeligt: saa vilde han sende os mange rare Reliqvier, et

Stykke af Christi Kors, en Stump af den hellige Jomfrues Svededug, og meget mere, som jeg nu ikke kan huske. Denne Skrivelse ledsagede nu Præsterne med mange fromme Formaninger.

„Den første, som svarte herpaa, var Johan Arens: „„Det er altsammen meget godt — sagde han — Løvtet er gjort, og det bør holdes; Penge har vi at bygge Klosteret for, men hvor faae vi Nonner fra?““ —

„Han kunde ikke bare sig for at smaasmile, da han sagde dette, for den Arens, ved vi nok, har aldrig været nogen Helgen. —

„„Det er vel den mindste Sorg““ svarte Prioren, „„en større Vanskelighed vorder det at vælge blandt saa mange, uden at fornærme Nogen.““

„„Klosterløvtet skal dog være frivilligt?““ spurgte Arens.

„„Det forstaaer sig““ svarte Prioren, „„tvungne Løvter modtager Himmelen ikke.““

„„Hr. Pastor!““ raabte Arens overgiven, „„kjender jeg de ditmarsker Piger ret, er der Ingen af dem under de halvtredsindstyve, som har Lyst til at gaae i Kloster; de ville vistnok langt hellere giftes.““

„Der blev en Mumlen blandt de gejstlige Herrer, og Præsten her fra Wöhrden sagde stødt: „„Af en sat Mand at være, og en Landshøvding dertil, taler J noget verdsligt — letsindigt — ““

„Saa blev Arens vred, vendte sig om imod ham og sagde: „„Verdsligt eller ikke, jeg taler efter min Overbeviisning. Og det siger jeg Eder: ingen Irettesættelser, Præst! Vi Ditmarskere bære Agtelse for Eders Stand og det hellige Ord, J forkynde; men forresten, maae J erindre, ere vi frie Folk, der hverken bøje os under

Scepter eller Krumstav. Ingen Tvang ville vi vide af at sige, ingen Truen og heller ingen Lokken.."""

"""Ingen af Delene skal bydes Eder"" svarte Prioren; """men I vil dog heller ikke forbyde Klosterets Oprettelse? eller hindre gudfrygtige Kvinder at indtræde deri?""

"""For mig"" raabte Johan Arens studs, """maae der indtræde saamange, der ville; men jeg tænker endnu, at vore unge Kvinder hellere ville skaffe Fædrelandet Forsvarere, som det altid kan behøve, end sidde i eensomme Celler og dreje Rosenkrandse. Og hvad de gamle angaaer, jeg troer heller ikke de skøtte stort om Klostertugt — vore Kvinder ere fødte i Frihed, saavelsom vi."" —

"Den Tale fandt stort Behag, undtagen hos de gejstlige Herrer; og Fogden Peter Nanne sagde: """Kanskee vil det gaae som Arens mener, og det kommer alt paa en Prøve an; vore Meninger her kunne Intet afgjøre.""

"""Aaja!"" siger Arens, """lader os anstille et Forsøg! Her i Meldorp findes sagtens en tre hundrede giftefærdige og gamle Piger: kald dem tilsammen, eller gaae til dem enkelte — hvilket I selv behage — og dersom I da faae Ja hos Tre af dem, giver jeg af egen Formue tre sølv Lysestager til Alteret i Hejde Kirke, saa svære som de findes i nogen anden.""

"""Det lader sig høre!"" raabte Hejde Præst, """vi kunne jo prøve dette gudelige Frierie! naar vi tage hver sin Gade, er det snart bestilt; kommer mine Brødre! og hjelper paa eengang Klosteret til Jomfruer og Kirken til Lysestager!""

"Dette sagde han lystigt, og alle Præsterne droge nu afsted, hver sin Vej. —

"Medens de vare borte, blev der snakket herom baade

frem og tilbage. Carsten Holm holdt med de Gejstlige, som han altid gjør, og sagde blandt Andet: „„Jeg ynder ikke denne sælsomme Bejlen; det seer næsten ud, som om vi lode de Guds Mænd løbe med Liimstangen. Og sæt nu, at de Ingen hværve, hvad beviser saa det? hvilken Pige kan vel over Hals og Hoved bestemme sig til saa vigtigt et Skridt?““

„„Meget vel!““ raabte Thomas Boye, „„Sagen er bekjendt nok, de have havt et heelt Aar at betænke sig i; og hvad det angaaer at holde Præsterne for Nar, det har Intet at betyde: saadan en Tour gjør de hellere end gjerne.““

„Saa blev Holm studsig og meente, at man her i Landet ikke viste Kirken og dens Tjenere Ærbødighed nok, men Johan Arens svarte ham ligesaa studs: „„Hvad Ærbødighed? gaae vi ikke i deres Messer og Skriftestole, og give dem deres rundelige Brød? Hvad vil Du mere? Mod Kongevælde har vi forsvaret os med Liv og Blod i disse mange hundrede Aar — lad Ingen komme her og byde os Præsteregimente! Vi ere frie Folk, og regjere os selv.““

„Den Tale roste de Allesammen, og Molleren maatte tie stille. — Det varede nu en Timestid eller mere, saa kom Præsterne igjen, den ene efter den anden; men allesammen slukorede og ganske mutte, paa Hejdepræsten nær: han kom trækkende med to gamle Piger paa over tredsindstyve Aar, og efter dem fulgte en heel Stimmel unge Piger, som smidskede og fnisede.

„„Jeg fik To for Een““ raabte han muntert, „„hvormange har I andre?““

„De tvende Piger bleve førte midt i Forsamlingen, og Prioren spurgte dem nu: „„Har I beraadt Eder med

Gud og med Eders eget Hjertelag, at I frivilligen ville tjene Herren Eders Livstid med Bøn og Sang, i Lydighed og Kydskhed?"" —

„Hertil smilte Mange, og de Unge der bag ved knistrede. De sagde begge To ja. „„Men"" lagde den Ene til, efter nogen Betænkning: „„jeg vil have frit Forlov til, mellemstunder at besøge Slægt og Venner og ærbare Gildeslaug"" —

„„Og jeg"" faldt den Anden ind, „„vil ikke være saa bunden, at jeg jo kan forlade Klosteret, om jeg engang skulde faae iskinde at forandre mig"" — —

„Da skulde Du hørt, Telse! hvilken Latter der blev i den hele store Forsamling; og Præsterne — kan jeg troe — de fleste af dem loe med. Da der blev lidt roligt, sagde Johan Arens: „„Kan I see, jeg kjendte nok vore Piger: de have bedre Lyst til Brudekrandsen end til Rosenkrandsen. — Nonnekloster faae vi aldrig her i Marsken.""

„„Da kunne vi faae et Munkekloster endnu"" sagde Peter Junge, „„vi lovede før Krigen at bygge et Kloster, om Gud forundte os Sejer; vort Løfte bør vi opfylde, og jeg seer ikke, hvorfor jo et for Munke ikke er ligesaa godt som et for Nonner.""

„„Ogsaa godt!"" svarte Præsten i Lunden; „„og saameget bedre, som her altid ere flere Theologer end Præstekald i Landet. Lad os faae et Kloster i vor Bye; det vil snart blive fuldt besat.""

„Dette Forslag vandt almindeligt Bifald, og saaledes blev da omsider besluttet, at et Franciskanerkloster skulde oprettes i Lunden. Du seer altsaa, kjereste Telse! at Du fra denne Side har Intet mere at frygte."

„Ak, Reimer!" sukkede hun, „hvad kan det hjelpe

os? vi ere jo dog lige nær — Eden, den dyre Eed tør aldrig brydes."

„Og hvorfor ikke?" sagde han; „til hvem har Du aflagt denne Eed? til Præsterne; men Biſpen er over Præsterne, og Paven over Biſpen. Han har Magt til at løse, saavelsom til at binde; kan han løse et Klosterløvte — det veed jeg ofte var Tilfældet, — kan han ogsaa ophæve Gyldigheden af din Eed — "

„Har jeg ikke aflagt den til Gud?" indvendte hun.

„Nej viſt ikke" svarte han, „Du har svoret til Mennesker — Mennesker kunne fritage Dig for din Forpligtelse. Hør engang, kjæreste Pige! jeg har faaet et lykkeligt Indfald: jeg drager til vor Skytsherre Erkebiſpen, og taler for ham vor Sag baade med Ord og med det røde Guld. Penge udrette Alt i Verden, og saameget har jeg dog af min egen Arvepart og af mit Bytte i Krigen, at jeg kan kjøbe en lille Lap Papiir, som tilintetgjør dit halvaflokkede, halvafpungne Løvte."

„Men om nu Erkebiſpen ikke vil, om han ikke kan — ikke tør?" sagde Telse.

„Saa gaaer jeg lige til Paven" svarte den bestemte Ungersvend. „Der bliver ſikkerlig Intet ivejen; og der er ikke længere til Rom, end at jeg jo paa nogle faa Maaneder kan vinde baade hen og hjem."

Med vaagnende Haab, og ak! med vaagnende Elſkovs Lyſt kastede Pigen sig i den blussende Unglings Favn.

8.

I det paafølgende Efteraar reed Carſten Holm en Novemberdag mod Aften fra Hejde ind i Holſteen; hans

Vej faldt gjennem Neuenkirchen. Som han kom forbi det vestligste Huus i Byen — en noget afsides liggende Lade — hørte han derinde en klynkende Stemme. Han holdt, stod af Hesten, bandt den i en Ring ved Døren og keeg gjennem en Aabning ind i Fæmlet.

Der laae paa en Halmdynge en ung Kvinde med sit nyfødte Barn paa Armen. Den nedgaaende Sol lod gjennem en Sprække i Muren falde en Straale lige paa hendes taarefulde Ansigt. Varlig listede han sig tilbage, satte sig igjen tilhest, og travede ind i Byen.

Han overvejede just med sig selv, om han skulde meddele Ladens Ejermand eller Præsten den gjorte Opdagelse, da han udenfor et Huus saae tvende af Byens agtbare Koner. Han holdt Hesten an, hilste og sagde: „Hvad kaldes denne Bye?"

„I maae vel ingen Ditmarsker være" svarte den Ene, „siden I ikke veed, at den hedder Neuenkirchen."

Holm smilte og rystede med Hovedet: „Neuenkirchen kan det ikke være; Neuenkirchen har altid havt Ord for en skikkelig Bye, saagodt som alle andre her i Marsken; men denne lader til at være fuld af Horer — i det første Huus, jeg kom til, saae jeg een."

Kvindernes Forbauselse gik snart over til Forbittrelse, og denne udbrød i en Strøm af Skjældsord, af hvilke „Løgner" og „Æreskænder" ikke vare de groveste.

„Saa sagtelig! saa sagtelig!" raabte Holm alt derimellem, „ville I blot umage Jer til hiin Lade herudenfor, kunne I strax finde Kvindfolket med hendes nyfødte Horeunge; og selv ville I da see, om hun hører Eder til, eller om det er en Fremmed, som gjør Eder og Eders Bye denne Ære."

Med disse Ord sporede han sin Hest, og reed sin Vej øster ud af Neuenkirchen.

Efterat have ledsaget den dem ubekjendte Mands Henfart med fornyet Skjælden, begyndte de at tage hans Ord i Overvejelse, og besluttede at undersøge det betegnede Huus. Nogle Naboerske, som deres højrøstede Skjænderie havde hidlokket, meddeeltes denne tvivlsomme Nyhed, og Alle ilede ud til Laden. —

Stiltiende nærmede de sig denne, og hørte strax et spædt Barns dæmpede Skrig. Een efter den Anden kikkede gjennem Hullet i Porten, og saae ligeledes hvad Holm havde seet. —

Med tause Tegn paa Forfærdelse og Afskye, ilede de tilbage ind i den Gaard, som Laden tilhørte. Da Mand og Kone der havde fattet Sammenhængen i den Fortælling, der fremførtes af flere Stemmer paa eengang, raabte den Sidste:

„Saa skal ogsaa den og den flytte og føre hende ud med samt hendes Unge! — hvem er hun?"

Det kunde Ingen besvare; men Alle vare enige i, at hun maatte være langvejs fra, saasom ikke en Eneste af dem vidste at have seet hende tilforn. Saa glad paa Byens Vegne, som man nu var ved denne Forvisning, saa forbittrede bleve dens Indvaanere — især den kvindelige Deel — over slig Skamplet, paasat dem af fremmed Liderlighed. Konen i Gaarden erklærede: at Skjøgen strax skulde udjages; men hendes Mand, der ikke tog sig den formeentlige Vanære saa nær til Hjerte, meente, at man kunde forunde hende Huuslye til næste Morgen, da hun og Barn ellers vilde omkomme i den kolde Efteraarsnat. Heri fandt han den hæftigste Modstand hos de ærefjere Koner; dog skulde hans kolde Bestemthed tilsidst have sejret,

hvis ikke Een af dem uformærkt havde tilhvidsket Hustruen: at han vidstnok maatte have Aarsager, hvorfor han med saa stor Ømhed tog sig af Horekvinden.

Den mistænkelige Ægtefælle gjemte ikke længe paa den meddeelte Formodning, men sagde sin Mand lige i Øjnene:

„At dersom han ikke strax lod Kvinden udkaste, kunde Folk ikke troe Andet, end at hun jo maatte være hans eget Boelskab."

Da steeg det ditmarsiske Blod ham til Hovedet, og mere rasende end nogen af Konerne raabte han:

„Før saadan en Mistanke skal falde paa mig, før skal jeg svide min egen Hytte af, og indebrænde det fordømte Pak."

Med et vildt Skrig bifaldtes den grusomme Beslutning. Manden sprang ind, reev en Brand af Ildstedet, og foer i Spidsen for alle Kvinderne ud til Laden. Her bad vel den, med Hensyn til hans Troskab beroligede Hustrue, at han vilde skaane deres Ejendom, erklærede, at det var jo nok, naar Skjøgen blev udjaget, og greb ham om Armen for at holde ham tilbage; men han, ophidset — som oftest de koldeste Gemytter — lige til Vanvid, stødte hende fra sig, foer som en Hvirvelvind rundt om Huset, og stak Ild paa alle fire Hjørner af Taget. I nogle Øjeblikke stode de forbausede Kvinder stille og saae til; men da Luen begyndte at slikke op ad det tørre Straae, udstødte de et Rædselsskrig, og ilede til Døren for at aabne den.

Den rasende Ditmarsker stillede sig foran samme, og værgede den med sin Brand, der, omsvinget i Luften, glødede og gnistrede de Angribende imøde; for al den Hujen og Raaben hørtes endnu Intet fra Husets Indre.

Husfruen, der havde bragt sin Ægtemage til saadan Yderlighed, udfandt nu hurtigt et Middel til at dæmpe Ildebranden i hans Sind:

„Er Du gal?“ raabte hun, „dersom Du indebrænder hende, ville Folk sige, at Du ikke torde lade os see hende — luk op, luk op! at hun kan komme ud!“ —

Det virkede. Øjeblikkelig omsindet vendte han sig, og rev Døren op; men og i samme Øjeblik skrege de til ham:

„Taget falder! red Dig! red Dig!“

Han sprang baglænds ud fra Huset, og tæt foran ham skred det brændende Tække ned for Døren. Igjennem Flammer, Røg og Gnister saaes den Indespærrede springe hid og did med Barnet i sine Arme, skrigende i Dødsangest om Hjelp og Frelse.

Døren var spærret; man foer omkring til de andre tre Sider — ogsaa her laae den brændende Vold — Redning var umuelig: Halmen derinde var nu ogsaa antændt — hele Huset var et Baal — snart hendøde de Ulykkeliges Skrig i Luernes Buldren og Bragen.

I denne samme Stund reed Reimer fra Holsteen ind ad Ditmarsken, paa Vejen til Neuenkirchen og Wöhrden. Lang og besværlig havde hans Rejse været. Bremens Erkebisp kunde, eller rettere, vilde ikke opfylde hans Ønske: Han havde jo kun den tomme Titel af Ditmarskernes Skytsherre, men ingen Magt og ingen Fordeel; han var kun det Skjermbræt, bag hvilket de stolte og ubændige Marskboere trodsede Konger og Fyrster, og skaltede og valtede efter Behag i eget Land.

Reimer blev i Bremen først opholdt med tvetydige Løvter, og siden reentud afviist. Han drog nu til Rom; men her vare for den eensoldige og ligefremme Marskbonde

saamange Krogveje at gaae, saamange lavere og højere Trappetrin at belægge med Guld, at han først saare seent vandt op til den pavelige Trone og naaede sine Ønskers Maal. —

Med Dispensationen paa sit glade Bryst ilede han ud af den sidste holsteenske Grændsebye, da han bemærkede hiin Ildlos inde i Marsken. Den forekom ham som et Glædesblus antændt af den Elskede, for at fejre og belyse hans Hjemkomst.

Langt ud paa Aftenen naaede han Neuenkirchen. Paa den vestlige Kant af Byen kom han lige forbi Brandstedet, hvor kun dunkelrøde Emmer, enkelte fremspringende Gnister og den svedne Lugt tilkjendegav ham, at her havde den Ildebrand været, som han langt borte i Skumringen havde seet. Ubekymret reed han videre ad Wöhrden til, inderlig frydende sig til, hvor sødt det dyrebare Brev vilde overraske den længselfulde Pige.

Det var Midnat, da han ved sin hæftige Banken vakte alle Mennesker i Hans Wollersiens Gaard. „Hvor er Telse?“ var hans første Ord. Hun var to Dage iforvejen gaaet til Lunden at besøge sin Moster — lød Svaret. Neppe gav han sig Tid til at vise Faderen det pavelige Løsebrev; paa een af dennes Heste svang han sig, og fløj afsted til Lunden. Der vidste Ingen af Telse at sige.

Bespændt med tunge Ahnelser, mindende sig hiin sidste ej ufkyldige Fenstren, kom han atter tilbage og fyldte Huset med Forfærdelse. — Ved første Daggrye droge Alle ud for lede.

Intet Spor før ved Neuenkirchen: en Mand fra Epperwöhrden, som kjendte Telse Wollersien, havde mødt hende der hiin Aften, og, da han var kommen hende

langt forbi, med Forundring seet, at hun gik ind i den nu afbrændte Lade.

Den frygtelige Gaade var opløst. — Hvad hjalp det den hævnfnysende Yngling, den ulykkelige, barnløse Fader, at de opvakte en Borgerkrig mellem de tvende Byer? At Hundrede maatte udgyde deres uskyldige Blod? at omsider Mordbrænderen blev udleveret, og paa det grusomste henrettet? De ynkeligt Myrdede kunde ikke mere kaldes tillive, og den rette Ophavsmand til Ugjerningen blev aldrig opdaget.

I Aaret 1559, da Ditmarskens Frihed gik tilgrunde, da fem Sognefogder, de sidste Tilbageblevne af Otte og Fyrgetyve, faldne i den fortvivlede frugtesløse Kamp — bonsaldende aflagde Kong Hans's Ætling den herefter aldrig brudte, aldrig fortrudte Hyldingseed: da var Reimer Vaget af Wimerstedt en af disse Fem, en gammel Ungkarl paa to og firsindstyve Aar.

Baglands,

Novelle af Peer Spillemand.

Udgivet af

S. S. Blicher.*)

Syvende og sidste Capitel.
Dagen efter Brylluppet.

Klokken var 12 — eller for at tale astronomisk (eller gastronomisk) — Klokken var 0; thi Ingen af os vidste, eller brød sig om at vide, hvad den var. Den, saavelsom Tiden selv, den udparcellerer, var for os et Nul, eller en Cirkel. —

Hm! Rummet var ogsaa en Cirkel; hvorvel jeg tør gjøre min corporlige Ed paa: at det Dagen forud var firkantet. Og dette manglede heller ikke Centrum — gravitatis nemlig — i det mindste virkede Centripetalkraften

---

*) Jeg finder mig foranlediget til at gjøre Høje og Lave opmærksom paa: at min Fætter, med hvem jeg ofte er temmelig forlegen, og har megen Overhæng af, nu ogsaa har bragt mig dette hans sidste Hjernefoster paa Halsen. Jeg tør af visse Aarsager ikke vel afslaae ham at fremsætte for de ærede Giæster denne lange og temmelig magre Krebs; men det staaer til Enhvers eget Behag, hvormeget eller hvorlidet man vil nyde af samme; som og, enten man vil begynde ved Halen eller ved Hovedet; thi det kommer vel ud paa eet.

B.

øjensynligt paa flere af Gjæsterne. Ogsaa Centrifugalkraften kunde jeg tydeligt spore; det maatte eet af Justitsraadens Spejle bekjende: thi denne sidste Vis*) greb engang Velærværdige Hr. Biborius, og rev ham saa voldsomt ud af Peripherien, at Glasset nødvendigviis maatte give efter for Trykket af hans brede Ryg. —

Der skete ellers samme Gang, baade før og endnu mere efter Kl. 0, forskjellige Mirakler, dem mangen Een, der ikke er nøje bekjendt med Vinens underfulde Indvirkning paa den menneskelige Hjerne, maaskee neppe nok vil troe.

Saaledes talte Kammerraaden Latin med Hr. Biborius, skjøndt jeg med Vished veed, at han før denne Dag var aldeles ukyndig i dette ligesaa vanskelige som sirlige Tungemaal. Til ydermere Beviis: saa hørte jeg ham engang, da han klinkede med Præsten, udtrykke sig saaledes: „drinkimus Glassum Pastoribus", hvilket jeg vel ikke vil udgive for ciceronianſk Latin, men alligevel, som det meste han talte, gik ud paa „um" og „us."

Saa Cancellieraaden: han vilde kysse Degnen, der virkelig stod ganske stille op til Kakkelovnen; men det var ham platterdings umuligt at træffe Degnens Mund.

Saa var der Captainen og Consistorialraaden: den første græd og den anden loe, begge To over een og samme Ting; og dog vidste Ingen af dem, hvad det var for en Ting.

Nu, da vi kjørte hjem, vilde Krigsraaden lægge sin Haand paa Kanten af Vognsjælen — muligt i den Hensigt at styrke Ligevægten — men han strakte den for langt ud, nemlig paa Hjulet, der naturligviis løb rundt i Haanden. Da den herved opvakte Fornemmelse var ham lige-

*) Kraft.

saa uforklarlig som ubehagelig, tog han Haanden til sig, og betragtede den indvendig med stor Opmærksomhed, og da han nu fandt den saa ilde begegnet, blev han vred og bandte Kudsken, „fordi han havde kjørt over hans Fingre."

Men det Allermærkværdigste hændtes dog Assessoren, ligeledes paa Hjemvejen.

Vi to sade sammen, men baglænds — hvilket ellers ikke skal være hensigtsmæssigt under saadanne Omstændigheder. — Da nu Vejen gik et langt Stykke i lige Linie ret ud fra Tidselholt, saa havde vi Gaarden en Tidlang for Øje; hvorvel det faldt os vanskeligt nok, at faae den til at staae stille. Som vi nu bestræbe os for at „fixere" denne smukke og behagelige Ejendom, griber Assessoren pludselig min Haand, og stammer med inderlig Rørelse: „Det vil vist blive et nederdrægtig rart Bryllup der paa Tidselholt — vi skal ogsaa holde ud, saalænge han har en Flaske Viin i Kjelderen!"

Der er herved at mærke tvende Vidunderligheder: den første, at han troede vi kjørte til Bryllup, da vi dog uimodsigelig kjørte derfra: den anden, at Assessoren, en velstuderet Mand, som havde faaet bedste Character til alle sine tre Examina, kunde begaae saa grov en Bommert, at bruge Futurum istedetfor Præteritum.

De unge Ægtefolk saae vi ellers den Dag meget lidt til — overalt, vil jeg tilstaae, var Jagttagelsesevnen samme Dag noget slov og uvirksom. Vel bemærkede jeg dem flygtigt ved Frokostbordet; men ikke om de ned synderligt. — Da jeg savnede dem, gik jeg ud i Haven — ikke for at lede efter dem; men jeg fornam nogle visse Kjendetegn paa mit sædvanlige Tilfælde „Clairvoyance", og des-

aarsag gik jeg ud i det Frie, for uforstyrret at kunne have mine Syner. —

Der var i en fjern Krog af Haugen eller Lystlunden en Løvhytte, som jeg havde udseet til, deri at ville gjennemgaae min Paroxysme. Men som jeg bøjer Løvhanget tilside for Indgangen, saa seer jeg gjennem en lille Aabning i Bladene de Nygifte siddende derinde. At hendes ene Haand var skjult i hans den ene, at hendes Hoved hvilte op til hans Bryst — det var altsammen i sin Orden; det frapperede mig slet ikke. Ligesaalidt forundrede det mig: at de hyppigen anbragte de gængse Pronomina possessiva „Min" og „Din," saavelsom og de meget brugelige Adjectiver „evig" og „uendelig."

Jeg skulde derfor ganske rolig have overladt dem til deres grammaticalske Øvelser og indbyrdes Undervisning, hvis hun ikke pludselig havde afbrudt disse lærde Lectioner med det af et rørende Øjekast op til den „Evigelskede" ledsagede Spørgsmaal:

„Hvad skal der blive af Juliane? stakkels Søster!"

Den unge Mand tog hende under Hagen, bøjede sit Hoved, kyssede hende omt, og sagde — eller snarere deklamerede, og det saa langsomt, at jeg i den Tid gjerne kunde opremset Lindgreens Tirade om de syv Churfyrster — „Min — eje — gode — Kone!"

Sjette Capitel.

Bryllupsdagen.

Jeg troer, at Aurora virkelig har været skinsyg paa Bruden — og det var da heller ikke uden Grund; thi for det første var Bruden dejlig, og for det andet var

Brudgommen saa smuk, som et Mandfolk kan taale at være; og for det tredie havde han i en Række af Aar temmelig regelmæssigt gjort hiin sin Opvartning; men paa den senere Tid forsømt saadant, nemlig siden han begyndte at kjerestes med Vilhelmine. —

Det var derfor ikke at forundre sig over, at den Tilsidesatte paa Bryllupsmorgenen slet ikke lod sig see, men indhyllede sig i et graat, tykt og vaadt Slør, hvorigjennem hun græd — som Justitsraadinden udlagde det — „Guld ned i Brudens Skjød." —

De to Forelskede brød sig Pokker om Vejret; i deres Sjele var den yndigste Morgenrøde, paa deres Himmel var ikke en Sky. Men jeg derimod var ikke glad ved Regnen; thi medens de Andre kunde have Tag over Hovedet, var jeg nødt til at manøvrere i den frie Luft. Der skulde nemlig om Aftenen være en Slags Illumination i Haugen; og da jeg, som fordi jeg duer til Ingenting, skal bruges til Alting, havde faaet det glimrende Hverv, var det en følgelig Sag: at jeg kunde blive knortet og gnadrig.

Det var altsaa ikke saa sært, at jeg kom op at tokkes med Husholderfken og Kokkepigen; thi det var i deres Atelier, at ogsaa jeg skulde gjøre mine Forberedelser; hvorover vi tidt kom i Collision ved Brugen af Potter, Knive og andre Kjøkkenredskaber. — Men, som det hedder i Ordsproget — „Seer det graat: kan det blive godt" — saaledes sønderrev Auroras Husbond, da han eulminerede, det omtalte dunkle Slør: og længe før Gjæsterne bleve samlede, havde vi det nydeligste Vejr, og den tjenstvillige Sol havde tørret Vandet baade af Græs og Løv. —

Da jeg nu omsider, under hyppig Opposition fra Ministerialpartiet, havde faaet mit Apparat heelt færdigt, og lykkeligt transporteret til sit Bestemmelsessted, og vil

til at begynde, hvem kommer saa? Ingen Anden end Juliane.

Hun saae mig rigtignok ikke, for jeg traadte instinctmæssig bag et Grantræ. Jeg kikkede ganske forsigtig mellem Grenene, og tænkte ved mig selv: hvad mon hun nu vil her? Saa satte hun sig da paa en Træbænk, lagde Hænderne sammen i Skjødet, løftede dem samlede op, og lod dem synke igjen. Derpaa saae hun op i Vejret — jeg saae ogsaa derop, for jeg tænkte, der havde været noget Usædvanligt at see efter; men der var ikke Andet at opdage end Grene og Blade, og en Smule Himmel imellem dem. Men hun maae dog have seet noget Mere end jeg, og det noget særdeles Interessant, for Taarerne løb hende ned af Kinderne, og det ikke faa, men mange. Det varede mig vel længe — for det er kedsommeligt at see en ung og smuk Pige — det var hun tilforladelig — sidde saadan og flæbe, og det paa sin Søsters Bryllupsdag.

Det forstaaer sig: hun vilde kanskee gjerne selv havt Ferdinand; men da det nu ikke saaledes kunde føje sig, saa burde hun som en fornuftig Pige — og det var hun virkelig — have fundet sig i Omstændighederne, og ikke ærgret sig over, at Ferdinand hellere vilde have Vilhelmine. Jeg tør just ikke gjøre min Eed paa, at det var derfor hun suurmulede, men jeg har dog en stærk Formodning derom; for at hun før havde gjort sig Speculationer paa denne smukke og rige Cavaleer, det skal jeg give gyldige Beviser for.

Naa, lad det nu være hvad det var! Hun pillede af igjen, og jeg passede Mit. Men havde hun tøvet noget længer, skulde jeg, ihvor travlt jeg havde, gjort mig den Umage, ved philosophisk Ræsonnement at have udroddet hiin taabelige og barnagtige Lidenskab.

Som jeg havde faaet den sidste Lampe anbunden, hørte jeg den første Vogn, og strax efter den anden; og saa gik det en halv Time fort i een Rumlen dernede i Gaarden. —

Det var Justitsraadens Idee, at der skulde iagttages samme Ceremoniel som ved et gemeent Bondebryllup; Gjæsterne skulde først forsamles i Gildegaarden, for derfra at kjøre i Procession til Kirken; og skulde følgelig Musikanterne paa den første Vogn, Bruden med hendes Førerinder paa den anden, Brudgommen med hans Førere paa den tredie, og skulde der endelig til Kirken kjøres Fod for Fod — ret som ved en Liigbegængelse.

Justitsraaden meente, at Alt dette havde sin Betydning: „Før Ægteskabet" sagde han, „saa har Hun Magten, og Han danser efter Hendes Pibe; ligesom den sagte Kjørsel betegner den jomfruelige Blyhed, Anstand og Tilbageholdenhed." —

Fra Kirken gik det i den modsatte Orden: nu var Han foran, og man kjørte fejende, hvilket skulde forestille, at nu burde Han raade, og føre en raskere Commando.

Mod Allegorien selv har jeg ikke Noget; men den bliver ikke saa sjelden bagvendt udlagt og udført i Virkeligheden. Og jeg har flere Gange været med, hvor Bruden — naar jeg maatte have Noget i det at sige — skulde kjørt efter ham til Kirken, og foran derfra. Disse To — tykkes mig — kunde meget passende have siddet ved Siden af hverandre baade hen og hjem.

Juliane var saamænd ikke med til Kirke; hun kunde ikke faae Tid!!! Og veed De saa hvad hun bestilte imens? Ikke andet end puslede lidt i Brudekammeret, og det var endda lidt nok; for jeg saae gjennem Døren — den stod just paa Klem, da jeg engang skulde der forbi,

for jeg var heller ikke med i Kirken, for jeg kunde ikke heller faae Tid — saae jeg, hvorledes hun stod ganske stille og lediglos foran Spejlet.

Jeg tænkte naturligviis strax, at hun stod der for at spejle sig i Mag, og begyndte i mine egne Tanker at moralisere over den kvindelige Forfængelighed, om hvilken jeg har læst og hørt saameget Fornuftigt og Grundigt. Men jeg tog fejl: hun saae ikke i Spejlet, men underneden, hvor der hang to smaae Billeder, nemlig Brudens og Brudgommens. Saa tog hun dem, eet i hver Haand, saae veemodigsmt paa dem, kysfede dem endogsaa begge to; hang dem igjen paa deres Sted — det var dobbelt Umage — vendte sig, foldede Hænderne, hævede dem, trykte dem til Brystet, saae op paa Plafondmaleriet der i Gibsloftet, og bevægede Læberne en Smule.

Jeg meente, at det var Maleriet og Konstneren, hun ydede sin Beundring, men min Fætter, hvem jeg siden fortalte det, han meente — for han vil nu altid være klogere end andre Folk — at hun bad for Brudeparrets Lykke.

Naar jeg ikke havde været saa belæsset med Forretninger, vilde jeg været med i Kirken — ikke for at høre Præstens Tale, for den ene Brudevielse er ligesom den anden: „de skal holde af hverandre, og de skal dele det Sure og det Søde ligeligt med hverandre, og han skal bære kjønt over med hendes Svagheder, og hun skal være ham kjønt lydig" — dette sidste kunde Præsten ligesaa godt tie stille med.

Men — hvad var det nu jeg vilde sige — jo, jeg vilde have været i Kirken, for at — ija! af samme Grund, som man gaaer i Kirke, naar der er Confirmation.

Imidlertid, jeg maatte nu blive derfra, og ved Bordet

siden fik jeg da ogsaa Lejlighed til at betragte Damerne, og hvad de havde paa. Jeg kan endnu huske det saa grandgiveligt, at jeg derom vilde forbinde mig til at aflægge en omstændelig og nøjagtig Beretning; men da jeg frygter, at somme Læsere kunde rynke Næsen herover, skal jeg blot indskrænke mig til følgende Bemærkninger, der uden Tvivl ville have almindelig Interesse: Fru Krigsraadindens Kjole var ikke andet end simpel Florencetaft; men Cancellieraadindens — Jomfrue Møller, min Borddame, benægtede det; men jeg vil doe paa, den var Satin turque — og begge besatte med Tylskniplinger. Ej heller bør jeg lade ubemærket: at Fru Hansen bar en Krands af Perler, der saae ganske ud som ægte; og at Consistorialraadinden havde en Ring paa hver Finger, og to paa somme.

For Maden er jeg desværre ikke istand til at aflægge rigtigt Regnskab, for jeg spiste selv ikke synderligt, uden en Tallerken Suppe — det var af den brune — den anden var en lille Smule snærret; men det beder jeg, man ikke vil tilregne Husholderfken; thi hun gav Kokkepigen to vældige Drefigen for det — og saa spiste jeg et Par Postejer; men jeg skal aldrig nægte, at Butterdejgen kunde været fuldkomnere, og det kom deraf — som Justitsraadinden efter Bordet hvidskede til mig — at Husholderfken havde selv drukket Brændevinen til den. Vil nu Nogen vide nøjere Beskeed, den faaer henvende sig til Consistorialraaden, der spiste af alle Retterne, og derhos er en Mand af den fineste Smag.

NB. Juliane saae man ikke meget til. Hun havde rigtignok sin Plads ved Bordet; men hun var der ikke ret længe ad Gangen, og mere ude end inde; forresten saae hun ganske fornøjet ud, og jeg sluttede deraf —

maaskee en Smule for rask — at hun allerede havde slaaet Grillerne af Hovedet.

NB. NB. Da Stegen — eller Stegene, for vi fik baade Kalvesteg, Dyresteg og Kalkunsteg (denne meest for Consistorialraadens Skyld) — da de nu kom paa Bordet, slog jeg med Desertkniven paa Glasset, rømmede mig, rejste mig og sang en Bordvise, som jeg selv til denne Lejlighed havde forfattet. Jeg vilde ogsaa gjerne have frydet Læserne med dette — alle Tilstedeværende kaldte det et — Mesterstykke; men jeg kan naturligviis ikke tiltræde en for mig saa smigrende Mening — Læserne skulde med Fornøjelse have faaet det, dersom jeg selv havde havt det, eller nogen af Gjæsterne havde opbevaret det.

Mit Exemplar beholdt min Dame, og det havde hun næste Morgen — ikke i Hovedet, men paa Hovedet, og det ganske defect. Et andet Exemplar, eller rettere de forbrændte Levninger deraf, opdagede jeg om Natten paa Kakkelovnspladen ved andre Fidibusstumper. Og et tredie nød den Ære ved Frokosten at paradere som Manchet paa en Flæskeskinke. —

Dersom Nogen troer, at jeg harmede mig over saadant, den tager mærkelig fejl; thi jeg anseer det netop for den sødeste Løn, at Eens Digte kunne saaledes blive udbredte allevegne; og at de blive revne istykker, det viser jo: at man rives om dem.

Men, jeg beder om Forladelse! jeg kunde nær forsømt at fremstille de vigtigere Begivenheder. — Da nu Brudeparrets Skaal blev drukket, og vi Allesammen gjorde dem den behagelige Ulejlighed at klinke med os hver især, kom Juliane ogsaa med sit Glas, og saae saa mild ud, som dertil. Bruden satte ogsaa et mildt Ansigt op; men hendes Haand rystede lidt, og der kom hende et Par Per-

ler, som jeg antog for ægte, i Øjnene, NB. det var ikke den eneste Gang hun idag græd; for jeg kom siden hændelsesviis til at see, hvorledes begge Søstrene i et Værelse, hvor de troede sig uden Vidner, faldt hverandre om Halsen, og da sagde Juliane:

„Bliv lykkelig, min Søster! jeg bliver ikke ulykkelig!"

Det kan nu Enhver tage for hvad den vil; men jeg for min Deel synes at det var kjønt sagt; — der var Moral i det.

Men jeg beer igjen om Forladelse for Illuminationen, at den nemlig ikke faldt bedre ud. Jeg havde af mine mangefarvede Papiirtutter i en Løvportal dannet Bogstaverne „F." og „V.", og nedenunder en allegorisk Figur, nemlig tvende Hjerter i hverandre, eller et Tvillinghjerte; jeg mener, at dette var et pent Symbol paa Brudeparrets brændende Kjærlighed. Men, ret som for at spotte med min søde Idee! jeg havde neppe faaet den sidste Lysstump tændt, førend en grusom Regnbyge slukkede dem allesammen, og saaledes aldeles dæmpede Hjerternes Brand.

Min Fætter, hvem jeg fortalte denne Ulykke, meente: at denne Regnbyge netop kom meget heldigt, for at fuldende Allegorien, og — med hans gunstigste Tilladelse — vaasede en heel Deel om „Ild og Vand, og Varme og Kulde, om Elskovs Morgenrøde og Hverdagslivets Aftenblode;" hvilket jeg, for at skaane de Læsendes skjønne Følelser, ikke videre skal berøre.

Justitsraaden fandt sig i Ulykken med en beundringsværdig Stoicisme, trøstede mig endogsaa med den Forsikkring: at han nok skulde sørge for en anden Illumination inde i Huset, ved Hjælp af de brændende Fluida, hvormed Kjælderen var vel forsynet.

Jeg haaber nu, at jeg ikke skal have forbigaaet noget Væsentligt, og slutter altsaa dette Capitel med den Bemærkning: at Bryllupsdagen endte med Dands til den følgende Morgen.

Femte Capitel.

Dagen for Brylluppet.

Idet jeg her griber Pennen, svæver jeg Uvished om: hvor jeg helst skal tage fat. Dog, jeg vil først have det Vigtigste expederet. — Da jeg ved Daggry stod op for at digte den omtalte Bryllupssang, som, desværre for Læserne! forvildede sig i Jomfrue Mollers Haar paa Kakkelovnspladen, og paa Flæskeskinken, hørte jeg udenfor min Dør en alvorlig Debatte mellem Justitsraadinden og Husholdersken om Postejerne.

Denne levende Discussion over en saa vigtig Materie, tildrog sig hele min Opmærksomhed. Der handledes om intet mindre, end om de skulde fyldes med Hønsefarce eller med Muslinger. Fruen kæmpede for Skjældyrene — Husholdersken for de befjedrede, og begge med saa kraftige Grunde, at jeg ikke vidste, til hvilken Side jeg skulde hælde.

Det var ikke muligt at vide, hvo der tilsidst vilde gaaet af med Sejeren, hvis ikke Justitsraaden, der hændelsevis og heldigvis kom til, havde interveneret med det Mediativ: at man kunde anvende begge Dele. Dette blev eenstemmig antaget, og Differencen saaledes lykkelig hævet. Beroliget herover, havde jeg atter sat mig i en højtidelig Stemning, da der kom Bud fra Degnen: „om at være ham behjelpelig med at pynte Kirken."

Jeg maatte afsted, men ikke før jeg havde udsøgt og medtaget et Par Kurve fulde af grønne Grene og symboliske Blomster, hvilke jeg anbragte saaledes: Over begge Brudefolkenes Stole befæstede jeg en Bue af Myrtekviste, hvilket i Blomstersproget vil sige saameget som: „Sød er standhaftig Kjerligheds Løn." Ibundne vare følgende:

1) Maanedsroser, som betyde: „Den varigste af alle Skjønheder er Hjertets;"
2) Adonis, det er: „Dit Billede følger mig allevegne;"
3) Apricoskvist, o: „Du fortryller;"
4) Orangeblomst, o: „en Kjerlighed saa stor, at den ej kan udtrykkes med Ord;"
5) Kongelys, o: „Dit Hjerte og din Haand gjør mig rigere end nogen Konge;"
6) Lærkegvist, o: „Du kroner mit Haab;"
7) Fløjelsblomst, o: „Min Lykke er i din Haand;"
8) Evighedsblomst, o: „Kjerligheden tilhører ikke Tiden alene;"
9) Natviol, o: „Naar Aftenzephyr suser, mødes vi," og
10) Enebærgvist, o: „Midnat er Elskovs Middag."

(Saameget kan jeg da ved given Lejlighed her sige Læseren med Hensyn til mit tidt omrørte Bryllupscarmen, som jeg havde betitlet: „Blomsterkrands paa Brudens Hoved": at det havde eet Vers for ethvert af ovenstaaende Nummere, og at jeg paa en ligesaa peen som sindrig Maade havde i velklingende Riim udviklet de særskilte Betydninger.) —

Kommen tilbage fra Kirken, fuld, i det mindste svimmel af min egen Phantasies skyhøje Flugt, gaaer jeg feil

af mit eget Kammer og ind i Julianes. Jeg bad om Forladelse for Fejltagelsen, og vilde forføjet mig bort; men hun bad mig med et veltilfreds Smiil, at bie og beſee Søſterens Brudekjole, med hvilken Gjenſtand hun netop var ſysſelſat. Jeg ſaae og jeg roſte — og jeg meente det virkelig — og ſkottede af og til ſaa lumſkelig til hende: men der var ingen Forandring paa hendes Sjæls Barometer: det ſtod endog højere end „Smukt Vejr," det viſte „Beſtandigt."

Men Kvikſølvet — jeg mener Kvindelunet — kan haſtig falde; det erfarede jeg ogſaa her. Jeg var nemlig neppe kommen til mit eget Værelſe, før der hos mig opſtod nogen Tvivl om Barometrets Paalideligheb. Jeg trækker da mine Skoe af og ſtikker Fødderne i mine Pampuſſer — dem med Hattefiltsſaaller (hvilken Slags Saaller, ſaavel ved ſaadanne ſom og ved andre Lejligheder, ere meget henſigtsmæssige) og liſter mig med Kattefjed hen til hendes Dør. Paa denne var, hvor en Knaſt havde ſiddet, et Hul ſaa ſtort ſom en af de nugjældende mindſte Kobbermynter. Ved dette anbringer jeg mit ene Øje, og hvad ſeer jeg ſaa? Juliane ſideværts, ſiddende ved Natbordet, og ſkrivende; men havde jeg ikke vidſt, det var hende, jeg ſkulde neppe kjendt hende igjen: Barometret var ſunken til „Blæſt og Regn!"

Hun ſkrev — da hørte jeg fra Trappen ved den anden Ende af Gangen Juſtitsraadindens Stemme „Juliane! Juliane! ſtræb og kom! ſtræb og kom!"

Jeg ſtræbte at løbe, og havde neppe naaet min egen Dør, før den Tilraabte foer ud af hendes og ned ad Trappen. (Jeg blev ellers bange for, at der var noget galt paafærde; men da jeg hørte Fruen raabe: „mine Blonder! mine Blonder!" ſaa beroligede jeg mig igjen).

Hvad monstroe det var, hun sad og skrev paa? tænkte jeg — vips! saa er jeg i Kammeret, ved Natbordet, og seer i hendes opslagne hemmelige Protocol efterfølgende Linier: „Kvinden har kun een Kjerlighed — hendes første er og den sidste. Skuffes den, da vorder hun enten ulykkelig eller — ond — o Gud! lad mig blive ulykkelig!"

Det var da en rasende Paradox! Men det er Følgen af den forbandede Romanlæsning: den sætter saa let en ung Pige Fluer i Hovedet; og saa kan hun være taabelig nok til at gaae hen og gi'e sig til at elske uden Tilladelse, uden at raadføre sig med Forældre eller Sødskende, eller Venner, eller Bekjendtere, eller med sin egen Fornuft. Hvis jeg maatte raade, skulde alle Romaner forbydes, undtagen „Grandison" og saa mine egne; i hvilke Fornuften altid er ovenpaa, og Hjertet beholder sin naturlige, underordnede Plads. —

Neppe havde jeg anstillet denne fornuftige Betragtning, før jeg hører Trad af flere Fødder paa Gangen. Nu var jeg nær ved at „blive ulykkelig" — hvad om Nogen kom herind, og fandt mig i Julianes Sovekammer! de kunde tænke — hendes gode Navn og Rygte! — min egen Ære! — jeg smuttede bag Sengen, og trak Omhænget for mig.

Døren gaaer op. De Forlovede træde ind — Hun med de Ord: „Søde Ferdinand! Du skal dog see — hvor er Juliane?"

Jeg skjælvede. Men, til min Lykke, gav hun sig nu til at vise ham sin Bryllupsklædning, som han da ogsaa fandt allerkjereste.

Med eet afbryder hun forfærdet Synsforretningen, raabende: „Ih men du Søde! hvad er det?" og giver

sig til at undersøge et Stykke af Stadsen, hvorved een eller anden Fejl maatte være begaaet.

Fæstemanden, som tog sig den Ting lettere, fik nu Øje paa de nysnævnte Antegnelser i Julianes Dagbog. See! hans Barometer faldt nu flere Grader, og truede med Regn. Dette bemærkede Vilhelmine, lod Stadsen være det den var, og sine Øjne lede af hans til det gedankenschwere Blad.

Den stakkels Fæstemøe skuddrede, blegnede, faldt ham om Halsen, og hulkede: „Min Søster — ulykkelig — o Gud! hvem er da det, der har bedraget hende?"

„Der har Ingen bedraget hende" svarede han smerteligt, „uden hendes eget Hjerte — kom min Eneste! imorgen skal Du vide Alt — til den Tid rolig! Det vil blive godt endnu Altsammen." Hermed slog han sin Arm om hendes smekkre Midie, og førte hende ud af Værelset. —

Da Lyden af deres Trin paa Gangen vare forsvundne, vilde jeg have forladt mit Smuthul; men jeg blev atter fængslet — i moralsk Forstand — mellem Væggen og Omhænget; thi Juliane kom farende ind med forvildet Aasyn, og med bølgende Bryst udpressede hun neppe hørligt: „Gud! om hun har seet det!"

Derpaa tog hun Dagbogen, slog den sammen, foer omkring og ledte — formodentlig efter sin Commodenøgle — og da hun ej kunde finde den, stak hun Hjertejournalen ind under Hovedpuden i Sengen, trykte nogle Taarer tilbage i Øjenkrogene, og ilede atter bort.

Læser! fordøm mig ikke! Fristelsen var stærk, og jeg svag: jeg forgreb mig paa Julianes Hjertes Helligdom. Jeg kan ikke ene bære Bevidstheden om denne Synd; jeg gjør Dig til min Medskyldige — men ikke endnu — jeg

vil ikke forraske Dig. Du skal have Tid til Betænkning og Overlæg.

Da jeg havde gjennemlæst nogle Blade — bagfra, ligesom Du læser denne Historie — kom Vilhelmine allene ind, foer hen til Natbordet, stirrede, naturligviis efter Bogen, den jeg imidlertid havde puttet ind igjen under Hovedpuden. Men jeg maae i Forskippelsen baaret mig ubehændigt ad; thi ved at lade Øjnene løbe omkring har hun faaet et Glimt af det forbudne Skrift at see, river det ud, slaaer op, læser, skjælver, og sukker — saa det gjorde mig ordentligt ondt at høre — „Det er Ferdinand hun elsker!"

Hendes Hænder faldt sammen — og Bogen naturligviis paa Jorden. —

I samme skjæbnesvangre Moment seer jeg Juliane paa Dørtrinet. Hun har seet og hørt det samme som jeg; thi hun skiftede hurtig Farve, og vaklede — men med eet stiver hun sig, og næsten kneiser — saa hun syntes flere Tommer højere, end hun i Grunden var. Derpaa svæver hun langsomt — højtideligt — med halvt hævede Arme hen mod Søsteren — der var noget Dronningligt i hendes Aasyn og Anstand. — Endskjøndt jeg aldrig veed at have seet noget Portrait af hiin berømte Dronning i Palmyra, saa tør jeg vædde paa, at hun har seet saaledes ud, dengang hun opofrede sin Elsker for sin Pligt. —

„Søster!" sagde hun med dæmpet men fast Stemme, og udbredte sine Arme.

Vilhelmine vendte sig heel forbløffet, og blev staaende.

„Søster!" gjentog hiin, og lod Armene synke — (jeg vilde ønske, mine Damer og Herrer! at De havde hørt dette Tostavelsesord saaledes fremsiges! der var Effect i

det) — „Du veed nu mit Hjertes Hemmelighed — gjem den i dit — denne være den eneste, i hvilken Din Ferdinand aldrig vorder deelagtig! Jeg elsker ham — som jeg elsker Dig — og velsigner Eder begge.“

Vihelmine sank til hendes Barm. —

Det var en rar Pige, den Juliane! Det vil vist Enhver indrømme mig. — Men nu skal De bare høre videre.

Under denne effectfulde Scene staaer Gjenstanden for begge Søstrenes Kjerlighed i Døren. Men han lod sig ikke forknytte: han gaaer hen, mir nichts und dir nichts, og omfavner dem samlede — de blev jo noget forskrækkede; det var ikke saa sært — og saa kysser han saa den Ene saa den Anden paa Panden, og siger (jeg havde aldrig troet, han var saa lærd): „Den Kjerlighed, der forener os, er Englenes Glæde; den er fra Aandernes Verden.“ —

Det var en sublim Tanke; den gjorde Indtryk paa mig: Værelset var tomt, inden jeg havde summet mig, og fattet den Bestemmelse, at springe ud i Haugen af Vinduet. —

Da jeg ikke vejer meget, kom jeg uden Skade til Jorden, dog ikke paa Fødderne allene, men ogsaa paa Knæerne og Hænderne. Jeg rejser mig, og banker Støvet af mine Klæder, da hører jeg Een slaae en Skogger op ved Siden af mig. Jeg seer derhen — det er Justitsraaden.

„Dersom jeg ikke havde bedre Tanker om Dem,“ siger han, „kunde jeg snart troe — hvad Fanden havde De at bestille i min Datters Kammer? Blev De kastet ud af Vinduet?“

„Om Forladelse, Hr. Justitsraad!“ siger jeg, „jeg

kastede mig selv ud, paa Grund af — som De behager at antyde: at Deres Datters Ære var mig dyrebar —."

Han loe igjen: „Meget vel! Nu veed jeg, hvorfor De kom ud; men jeg kan ikke begribe, hvorfor De kom ind." —

„Jeg maa ta'e mig den Frihed at sige Dem: jeg tog fejl af Værelset —"

„— Ah! saa tog De fejl baade da De kom ind, og da De kom ud." —

Han blev ved at lee i Stødemaal, saalænge jeg kunde høre ham. Det var for godt Kjøb jeg slap saaledes fra denne „Fenstren."

Jeg gik nu hen i en afsides Krog af Haugen, for at anstille nogle nyttige Betragtninger over de store Ting, jeg havde seet bag Sengegardinet. Der faldt mig under samme Meditation adskillige gode og sunde Tanker ind, hvilke, desværre! alle paa een nær, bleve borte i Brylluptiden.

Denne ene har jeg godt ved at huske; thi den kommer ofte tilbage af sig selv: „Hvorfor" hvidsker det, „kunne Somme faae hele to Kjerester paa eengang, og Du slet ingen dit hele Liv?" —

Idet jeg grundede paa, grundigen at besvare denne Kvæstion, faldt jeg isovn, og vaagnede ikke, før jeg skulde til og iseng.

Fjerde Capitel.

Otte Dage for Brylluppet.

Jeg var just færdig med at løse Fætters Pintseoffer, og ifærd med at bundte Tiggerbrevene — som han kalder dem. —

„Jeg kan dog aldrig vide," siger han, „om Vielsen skal gaae for sig i Kirken eller i Stuen?" —

„Hm," svarer jeg, „det kan jo være Dig det samme, Du faaer alligevel ikke noget af Offeret." —

„Det er heller ikke derfor," siger han, „thi Justitsraaden forlanger vist ikke, at hans Gjæster skulle betale Præst og Degn for hans Kones Mad og hans egen Vin! men jeg kan nu engang ikke lide Stuebryllupper: det er for al Verden ligesom man var bange for, at gjøre denne Handling altfor højtidelig, eller — "

„ — Da kan Du nu faae det at vide," faldt jeg ham ind, „der har vi Justitsraaden med samt hans Pibe; han kommer vist for selv at agere Bedemand."

Rigtig. Han træder ind ad Døren, tager Piben af Munden, og fremsiger den sædvanlige Bedemandsremse:

„Jeg skulde hilse fra de gamle og de unge Folk, om Præsten og hans hele Huus ville komme i Dag otte Dage, og følge med dem i Kirken, og høre paa hvad Præsten siger, og saa følge med dem til Brudehuset igjen, og spise og drikke og holde Dem lystig, og blive der og ture saalænge De selv behager." —

Piben indtog nu igjen sin bestemte Plads, fra hvilken den dog i korte Mellemrum maatte vige, medens den velbaarne Bedemand videre fremførte:

„Og saa skulde jeg bede — Puh — fra mig selv — Puh — om Hr. Pastoren — Puh — eller hans Hr. Fætter Spillemanden — Puh — vil gjøre — Puh — en Sang — Puh — ."

Fætter bukkede, og sagde ja; men — jeg kjender ham — jeg kunde see paa ham, at Justitsraadens sidste Anmodning ikke huede ham nær saa godt som den første.

Da vi igjen bleve ene, siger jeg til ham: „Vil Du eller skal jeg?“

„Du maae“ siger han. „Jeg havde allerede havt det ifinde; men netop fordi man purrer mig for det, standser min Vena. Digteren skal være fuldkommen fri — “

„ — Tøjlelos?“ siger jeg. —

„Nej“ siger han, „men uden Tøjle. Ingen vorder Digter, fordi han vil, og digter ikke heller, naar han skal.“ —

„Aha!“ siger jeg, „nu forstaaer jeg, hvad vor danske Diogenes meente — “

„ — Diogenes? er det Wessel?“ siger han.

„Nej“ siger jeg, „det er Peer Jensen fra Vibye — en Mand, som ved sine Viser har tjent mere, end baade Wessel og Din Velærværdighed. Jeg traf ham forgangen Aar i Dyrehaven, hvor jeg saae, at han gjorde godt i Poesie.“

„Min Ven!“ siger jeg til ham, „det gaaer strygende for Dig. Kan Du ikke ogsaa lære mig at gjøre Vers?“

Da gav ham mig dette orakelmæssige Svar: „Det kan ikke læres — Saadan noget maae komme af sig selv.“

Neppe var Bedemanden borte, saa kom Degnen dervore fra, og vilde ogsaa have Poesie.

„Hvad vil han med det?“ siger Fætter.

„Jeg vilde gjerne synge noget over Bordet“ siger Degnen. —

Jeg mærkede, at Fætter vilde blive malisjøsk, og saa ta'er jeg Ordet, og siger til Degnen: „Jeg skal gjøre een.“ —

„Ja kan han ogsaa?“ siger han.

„Jo jeg kan,“ siger jeg, og med det samme blev jeg

begejstret, og i kortere Tid end Consistorialraaden behøver til at snyde sin Næse, digtede jeg efterstaaende Carmen:

Det er en stor Fornøjelse,
Men kræver god Fordøjelse,
At komme saa til Gilde.
Thi ønske jeg nu vilde:
At alle Gjæsterne
Maae spise, drikke saa,
At alle Resterne
Maae blive faa
Og smaae.

Hvem der blev glad, det var Degnen; og det troer jeg nok.

Men da han var borte, saa siger Fætter: „Kjære Peer! den Vise var meget populær — "

„ — Populær?" siger jeg lidt studsig, „skal det være det samme som folkelig?" —

„Aaja!" siger han, „Du har været særdeles heldig med dette Digt, for det er noget som Folk kan forstaae, uden at bryde Hovedet, og læse, uden at faae Hjerteondt; og Stoffet selv er kraftigt — nærende — "

Jeg vendte ham Ryggen, og blev saa arrig, at jeg satte mig for, da jeg kom ud, at jeg aldrig vilde see ham mere.

Dette Forsæt udførte jeg ogsaa hele Dagen lige til et Par Timerstid før Aften, da han lod mig hente, for at spille Fransfuus med sig.

Tredie Capitel.

Otte Uger før Brylluppet.

Jeg privatiserte — det vil sige: jeg gik og drev hos Fætter, og gik ham tilhaande med hans Romanfriverie.

Saa siger han til mig en Dag, det var kjønt Vejr: „Peer!“ siger han, „skal vi ikke til Tidselholt en Vending?“

„Lad gaae!“ siger jeg, og saa gik vi. —

Da vi kom, var Justitsraadens ene hjemme; men jeg saae nok, at de ventede Fremmede, og det ikke Hverdags; thi der var ingen Ro paa Fruen: saa var hun inde, og saa var hun ude, og naar hun var i Stuen, saa havde hun enten det eller det at bemærke ved Døttrenes Paaklædning — der heller ikke var som til daglig Brug — og var hun i Kjøkkenet, kunde vi høre ind, hvordan hun dominerede med Pigerne. —

Justitsraaden var som altid: ligedan enten det gaaer saa eller saa. Om saa Kongen kom til Tidselholt, troer jeg ikke, det vilde gjøre nogen Forandring paa ham, undtagen for saavidt, at han kom til at stikke Piben ind saalænge; og det vilde maaskee falde ham lidt tryktent, thi han ryger uafladeligt — undtagen naar han spiser og sover. —

Døttrene vare mere stille og alvorlige end sædvanligt, og den ene skottede saa sælsomt til den anden, naar denne ikke mærkede det.

Som vi sidde ved Theebordet, og Justitsraaden og min Fætter tale om Vexeldrivt, Borgerkrigen i Spanien, og Capitelstaxten med mere — rejser Fruen sig hastig, skyder Stolen tilbage, og siger: „Der kommer han!“

Justitsraaden, som havde sin Kop for Munden, drikker ud og spørger — uden at see efter Noget — „Hvem? lille Moer!“

„Jh!“ svarer hun, „hvem anden end vor nye Naboe fra Rørkjær — Du veed jo, han har ladt sig melde.“

Nu rejste vi os alle, nærmede os Vinduerne ud til

Gaarden, og saae en ung Mand til Hest nærmende sig i kort Trav til Indgangen. Mand og Kone gik ud for at tage imod ham; Døttrene stillede sig op, hver med Ryggen til sit Vindue. —

Rytteren var Cancelliesecretær Skov, Ejer — neppe et Aar — af Rørkjær, Ungkarl, smuk, dannet, belæst, af en erkjendt retskaffen, hæderfuld Tænkemaade, og — hvad der var meer end alt dette tilsammentaget — meget riig. — Ham saae jeg nu ikke saa nøje paa — for jeg har før seet en velskabt Cancelliesecretær og Herremand; og desuden, „naar et Mandfolk er lidt kjønnere end Gammel Erik," saa er det jo nok, som Ordsproget siger.

Desmere lagde jeg Mærke til de to Søstre. Inden den Fremmede kom ind ad Døren, havde Vilhelmine allerede tabt Ligevægten, og Juliane var heller ikke langt fra det — jeg mener naturligviis den Ligevægt, som bør finde Sted mellem Forstand og Følelse, Levemaade og Natur — Vilhelmine blev rød, Juliane blev bleg; begges Øjne bleve mindre, end de plejede at være.

Secretæren — men hvad kan det more Nogen at høre hvad han sagde, og hvad de sagde? for det hører jo til den gode Tone: aldrig at sige Andet, end hvad der er glemt ligesaa snart det er sagt — jeg vil springe over Theebordet, og føre Læserne ud i den nys udsprungne Hauge. —

Mens jeg og Fætter holdt os til de Gamle, holdt Secretæren sig til de Unge; og vi Gamle lod dem, ligesom det kunde være aftalt, gaae paa deres egen Haand. De bleve snart borte fra os.

„Nej see til de unge Mennesker!" udbrød Fruen, og lod som hun nu først savnede dem — „Aa see dog engang

hvor de blive af, min Kjære! (det var mig) Jeg er bange, Juliane glemmer Aftensmaden." —

Jeg gik — jeg fandt. Den belevne unge Mand havde deelt sig imellem Søstrene — jeg mener: han gik imellem dem begge; thi hvad Conversationen angik — især den, der føres med Øjnene — da blev Juliane aabenbart forurettet, og det jo længer jo mere. —

Da jeg saae hun begyndte at kjede sig, vilde jeg give hende Lejlighed til at slippe, og sagde derfor: at Moder ventede paa hende. Jeg tilbød hende ogsaa min Ledsagelse og Conversation paa Hjemvejen; men hun betakkede sig, og ilede foran. Fætter og jeg bagefter.

Jeg vil ligeledes springe over Aftensbordet — om hvilket jeg ikke veed noget videre af Vigtighed at berette, undtagen dette: at vi til sidste Ret fik Asparges, og at Juliane havde glemt at komme Muskat i Smørret; hvorfor hun ogsaa efter Bordet fik en velfortjent Irettesættelse af Justitsraadinden. Enten det nu var for Muskaten, hun havde glemt, eller for Secretæren som havde glemt hende — det skal jeg lade være usagt; men forknyt saae hun ud.

Secretæren maae have fundet Haugen særdeles smuk — som den ogsaa var — thi han kunde neppe bie til vi vare staaede op, saa vilde han derud igjen; og da han med et ret nydeligt Smiil gjorde et Spørgsmaalstegn eller en Krumning for Vilhelmine, saa var hun ogsaa paa Timen villig til at følge med ham.

Vi Andre gik bagefter ligesom før; men Juliane alene blev inde. Jeg syntes, at hun gjerne kunde fulgt med dem, for Secretæren har upaatvivlelig ikke ført nogen anden Tale, end den, enhver anstændig Pige uden Skam kan høre paa.

Naa, de To derude i Haugen vilde ikke til at komme igjen. Min Fætter — for han er ingen Natmand — var allerede iseng. Da det hele Eftermiddagen havde truet med Torden, maatte vi ikke faae Lov at gaae hjem. — Jeg skulde ligge hos ham.

Som jeg klædte mig af kom Uvejret nærmere, og inden jeg var kommen til Stromperne, begyndte det allerede at kaste Draaber. Vor Seng stod op til en Brædevæg og Fætter laae uderst — for ellers vil han forstyrre min Morgenandagt. —

Inden jeg kunde falde isøvn, hører jeg en Snakken i Værelset ved Siden — det var begge Søstrene. Jeg kunde ikke samle ret meget af det de sagde; dog hørte jeg tydeligt nok, at Vilhelmine flere Gange sagde:

„Hvor har Du faaet den? — Hvad skal jeg med den?" —

Og Juliane: „Det kan være Dig det samme — den er ikke stjaalen — der er Lykke ved den." —

Men hvad for en den? — der stod jeg — laae jeg, vilde jeg sige.

Jeg kom ikke til at sove før det næsten var Dag; thi det blev et frygteligt Vejr; og det var ikke nok med den Rumlen udenfor, men saa snorkede Fætter tillige saa ganske nedersachsisk — man skulde troet, han vilde parodiere Tordenen. — Og da jeg saa endelig skulde havt lidt Ro, vaagnede han og „fik Ideer" — som man siger om slige Paroxysmer. Jeg skulde slet ikke misundt ham hans „Ideer," naar han blot vilde beholdt dem hos sig selv; men jeg maatte naturligviis ogsaa plages med dem.

Een af dem var dog ikke saa tosset: at nemlig Secretær Skov, naar han fik een af Søstrene — ligemeget hvilken — kunde forskaffe mig den anden, ved at forære

mig en lille Herregaard. Jeg veed ikke, om han har meddeelt Secretæren denne idealske Tanke, eller ej; men det veed jeg: at jeg endnu ikke har faaet Herregaard — undtagen i Tankerne, og saadan een — siger han — er den suffisanteste, thi den kan hverken pantsættes eller sælges for resterende Skatter. — Men videre!

Secretær Skov — (havde han givet mig Herregaarden, skulde han hedt „von Schau") — var rigtignok ogsaa bleven om Natten. Han sad ved Kaffebordet med alle de Andre, da jeg kom ind. Vilhelmine skjænkede. Hun rakte ham just en Kop over Bordet; men istedenfor at tage Koppen, tog han hendes Haand — (som Erik von Rennesøe tog Prindsesse Ingeborgs) — saae paa den, saa paa hendes Ansigt, saa paa Haanden igjen.

I Forstningen kunde jeg ikke begribe, hvad der var at see paa den Haand, mere end paa en anden; men snart opdagede jeg: at det ikke var hele Haanden, men kun en Finger af samme, og navnligen „Stakketjohan," der tildrog sig hans Opmærksomhed. Og hvorfor? Paa samme Finger befandt sig en Guldring, med hvilken det saadan Beskaffenhed, som jeg nu lader ham forklare med hans egne Ord.

„Denne Ring" sagde han, „kjendes jeg ved. Den tilhører mig; men den maae ikke skilles fra Haanden."

Han saae bedende, smægtende paa den, der ejede Haanden — paa Forældrene — de smilte — Datteren smilte, men gjennem søde Taarer — det var et imponerende Optrin. —

Min Fætter stod op fra sin Stol, brystede sig, lagde sin Haand paa de to omhandlede, og sagde med megen Salvelse: „Her har Himmelen sammenføjet."

Saa lagde Fruen sin ovenpaa, saa Justitsraaden

sin, jeg min, og — Juliane sin." (Den var blød og varm, men electrisk.)

„Konge Herre! hvad skal min Bestilling være?" raabte jeg.

„Minnesanger til Brylluppet" sagde min velærværdige Fætter.

Andet Capitel.

Otte Maaneder for Brylluppet.

Rørkjær er ikke saa slem en Gaard. Den har rigtignok lette Jorder; men de ere gode til Rug og Boghvede, især naar de blive overflødigt merglede og gjødede. Engene — men jeg beder om Forladelse! jeg gaaer udenfor Sagen: det var ikke Landvæsenet, vi her skulde arbejde os ind i — behag nu at følge med ind i Huset! eller Slottet, som jeg mere passende vil kalde det. —

Det var den 11te October — (min Fødselsdag, paa hvilken min Fætters Kone altid tracterer mig med mine Livretter: Velling og Pandekager*]) — at der var — som Fætter kaldte det (for han vil gjerne, hvor han kan, anbringe bondeagtige Talemaader) „Igangsgilde" paa Rørkjær.

Secretair Skov, som nylig havde kjøbt denne fordeelagtigt beliggende og importable Ejendom, havde nemlig fundet det hensigtsmæssigt, at indbyde hele Omegnen til et landligt Maaltid. —

Det havde været „blæsevornt" (det er ogsaa een af Fætterens Cimbricismer) hele Dagen; men, endnu før vi

*) Hos Rosenkilde faaer jeg derimod altid Ollebrød og Hornfisk.

kom fra Bordet, blev det til en heel Storm; og regne gjorde det tilligemed. — Man saae ud ad Vinduerne, man skultrede sig, man syntes „det var et urimeligt Vejr," man mumlede om „at faae spændt for." —

„Der bliver intet af, mine Venner!" sagde Værten, der kom ind fra at have seet efter Vejret — „Der faaer Ingen Lov til at blive gjennemblæst og gjennemblødt inat, naar De ellers vil tage tiltakke med Lejligheden, saa godt som en Ungkarl kan have det. Jeg haaber, jeg kan sørge for Alle, uden at tage min Tilflugt til Søsterſenge."

Der var Mening i den Tale. Der opponeredes vel af Een og Anden, men det var ikke saa ilde meent; kun, som naar man i en Parlamentsforsamling siger Ministeren en Smule imod, for at vise sin Selvstændighed; og det seer Ministeren gjerne.

Udfaldet blev da, at Ingen rejste, og vi kom alle tilsengs — og vi laae godt, det maae jeg sige. Justitsraadinden selv forsikkrede — og hun har Ret til at tale et Ord med: „at Sengeklæderne vare ligesaa gode som hendes egne, paa det nær, at hendes dog vare noget bedre."

Men ikke Alle sov saa godt som jeg. Thi i et vist Værelse var det ikke rigtigt, det vil sige: det spøgte — — Men det er bedst, jeg lader Jomfrue Juliane tale, det vil sige: anføre en Passus af hendes Dagbog — den nemlig, som jeg med meest Interesse læste bag Omhænget af den Seng der paa Tidselholt.

„Var det en Drøm? Nej! det var ingen Drøm, her har jeg jo Ringen — den har en Kapsel — jeg aabner den — ah! hvor dejligt! En Glemmigej! — ak! jeg føler det: jeg glemmer Dig aldrig. — Det var virkeligt saa: han satte den selv paa min Finger — han fæstede mig —

den Uforglemmelige! Men veed han selv, at han gjorde det? O! — det bliver maaskee dog til en Drøm. — Men jeg vil fastne*) denne Drøm — jeg vil fængsle den til Papiret, paa det jeg maae bevare dens Farve, naar alle andre falme."

„Jeg kunde ikke sove: Stormen sagtnede sig meer og meer, Maanen skinnede klart ind i Kammeret — den blide Maane! Elskerens Vejviser!**) — See! Døren springer op — en høj hvid Skikkelse svæver herind — skrider hen til Sengen. Jeg er saa bespændt af Angst, at jeg end ej formaaer at vække min Søster, som ligger og sover sødeligt indenfor mig. Jeg klemmer mig ind til hende; men mine Øjne ere som koglede fast til det frygtelige Syn — Ha! det er ingen Aand — jeg hører et Suk — det bøjer sig — kysser mig — Himmel! det er ham! vor unge Vært! Han tager min Haand og hvisker: „„See! med denne trolover jeg Dig — som min Fader engang satte denne Fæstensring paa min Moders Haand, saaledes sætter jeg den nu paa din, Du Elskelige! og tilsværger Dig en evig Kjerlighed."" Han tager en Ring af sin Finger — trykker den ind paa min — vender sig og forsvinder. — Ah! han er Søvngænger — men handler han derfor uden Bevidsthed? Er dette ikke en Tanke, et Ønske, der har fore-

*) Det er et nyt Ord, hun her bruger; men det kan gjerne gaae an. P. Sp.

**) Den forresten agtværdige Pige maae ikke være fast i den græske Mythologie, for ellers vidste hun, at den overordentlig lydske Selene alene lyser, for at hindre „Fenstren," „Kilpen" og alle deslige Natteſværmerier, for hvilke de mørkeste Nætter ere de gunstigste. P. Sp.

svævet ham vaagen? — Det skal vise sig — jeg vil gjemme Pantet ved mit Hjerte.“*)

Først efterat have læst foranstaaende Rhapsodie, kunde jeg forklare mig Secretair Skovs synderlige Adfærd Morgenen efter hiin mindeværdige Nat: han var kold, adspredt, urolig, og saae i det Hele ud, som om han fortrød sin Gjæstfrihed, og var bange for at den skulde afbenyttes alt for meget.

Vel havde jeg, som jeg vilde staae af Sengen, hørt ham ude paa Gangen sige til Een — jeg veed ikke hvem: „Der har været Nogen inde hos mig inat, jeg lagde den bestemt foran Spejlet, da jeg klædte mig af — “

Men hvad for en den? Kunde jeg tænke paa, at det var hans Moders Forlovelsesring? eller at han selv havde stjaalet den, for midt om Natten at gaae halv nøgen ind til to honnette unge Piger, og sætte den paa den enes Finger? Hm! — der kunde siges meget om det.

Første Capitel.

Otte Aar for Brylluppet.**)

Majsolen beskuede med brændende Blikke sine egne dejlige Producter, da ogsaa jeg tog disse i Betragtning

---

*) Hun skulde ladet Ringen blive der, hvor Hr. Secretæren satte den! saa havde hun havt Hold paa ham; men det var vel sagtens en Slags Undseelse, fordi et Mandfolk aflagde hende et natligt Besøg i bare Skjorte. Hm! saameget har man hørt før. P. Sp.

**) Jeg skylder Sandheden — den jeg helst følger, saavidt det er passende — at tilstaae: at dette Capitel er gjennemseet, rettet og forbedret af min Fætter, saaledes, at jeg ikke kan

paa den vakkre Landejendom „Tidselholt." Bladene vare friske, smukke og af bedste Bonitet; og Blomsterne af samme Beskaffenhed. —

Men iblandt disse tiltrak mig især tvende, rigtignok indenlandske, som der ellers aldrig er meget ved; nemligen: de to Jomfruer Juliane og Vilhelmine paa bemeldte complette Hovedgaard. De vare Afkæggere af Theodore (ogsaa kaldet Justitsraadinde Petersen), den første 14, den anden 12 Aar gammel. —

Naar jeg siger „Blomster" saa mener jeg egentlig „Knopper", som ere nær ved at springe ud, og i dette stadium tiltale de mig altid stærkest. — Jeg kom hændelsesviis til at belure dem i Haugen ved meeromnævnte Herregaard. De tvende Rosenknoppe befandt sig ved Siden af hverandre blandt flere Blomster, og vare i Arbejd med at binde „Ønskeknuder" af „Hviinstraae."

„Jeg faaer ham" sagde den Ene.

„Nej, jeg faaer ham" sagde den Anden.

„Ja, lad os nu see ad!" sagde de begge.

Og see! Juliane havde knyttet de fejle Ender — Vilhelmines vare heldigt forenede.

„Ah!" raabte hun hjerteglad, „jeg faaer Ferdinand." —

„Tag ham saa!" sukkede Søsteren; „men —" her omfavnede hun den Anden — „derfor kan Du gjerne blive ved at holde af mig."

---

kiende det igjen; og naar jeg ikke vidste bedre, maatte jeg troe, at han havde forfattet det selv heelt og holdent. Imidlertid nærer jeg det Haab: at Læseren lettelig vil adskille mine forstandige og ædruelige Grundideer fra Pastorens phantastiske Indklædning.

Jeg er ikke overtroisk, men jeg troer dog stærkt paa Varsler; og jeg følte mig fast overbeviist om: at Vilhelmine Petersen i Tiden vilde blive ægteviet til Ferdinand Skov, som nu rigtignok ikke var andet end Student; men for hvem der var gode Udsigter, eftersom hans Fader havde „Gryn," og Sønnen var eneste Arving.

Som jeg nu staaer og morer mig over disse to „Rosenblommer" og deres fremspirende „Kjærlighedsblomster, saa er der Een der hvisker mig i Øret: „Naar Skov ta'er den ene, saa tag Du den anden!"

„Ja — hvad for en Anden?" svarer jeg.

„Det er jo ligegyldigt" siger Fætter — for det var ham — „Juliane har blaae Øjne, og Vilhelmine brune; det er hele Forskjellen." —

„Jeg skal ta'e det i Betænkning" siger jeg, og det har jeg ogsaa gjort; men da en saa vigtig Sag ikke kan overlægges for nøje, og bør betragtes fra alle Sider, inden man tager nogen Bestemmelse: saa fortrøster jeg mig endnu ikke til, at skride til endelig Afgjørelse.

Falddøren.

Slottet Glencarthy, i en Dal af samme Navn, har en lønlig, skummel, ja ret røveragtig Beliggenhed — for saavidt maae jeg dog bemærke, der endnu er saameget tilovers af samme, at det ikke kan kaldes en Ruin. Thi allerede for nogle og firsindstyve Aar siden, i hvilket Tidspunct nærværende Begivenhed falder, var ej engang Halvparten bebovet; Resten overladt til Tidens langsomme men sikkre Ødelæggelser. —

Glencarthy — eller Carthydalen — er at ligne ved en uhyre Grøvt eller Grav, der skraaner i en Strækning af en halv Miil nedad mod det atlantiske Hav, hvor den aabner en snever Udsigt til det mørkeblaae Ocean.

De stejle, indskaarne og bølgeformige Bakker paa begge Siderne ere bedækkede med en Lyngskorpe, over hvilken kun hist og her en enkelt Bregne vugger sig hvislende i Vinden. Ingen Kilde, langt mindre en Bæk; ingen Buske, langt mindre et Træ opliver Hulens eensformige sørgelige Udseende.

Øverst oppe i samme, dog heelt i Skjul og Læ af Bakkerne, ligger, eller laae Slottet, der bestod af en dobbelt, sammenbygget Firkant, omgivet af tørre Grave, og en tolv Fod høj grundmuret Fod. Bagtil, op mod Landet, havde engang været en Hauge, hvis eneste Levninger nu

vare en med Tjørn og Brombær bevoxet Grøvtevold, og nogle faa, hist og her adspredte, gamle Eske- og Espe-Træer. Den Fløj, som vendte herud, og som laae i Læ for de skarpe Østenvinde, der strøge fra Havet op igjennem Dalen med sammentrængte, og derved fordoblede Kræfter, var den eneste, som siden 1718 havde været beboet. De andre tre Udfløje, samt Tværbygningen, der i sin Tid var indrettet til Capel og Begravelse, afgave uforstyrrede Opholdsteder for Ugler, Rotter, og — efter den almindelige Mening — for natlige Ånder. Hele Borgen var, efter gammeldags Maade, af eet Stokværk, foruden Kjælderetagen, med høje, smalle Buevinduer, flankeret af fire højtfremragende Hjørnetaarne.

Hele dette gamle Herresæde havde den oprindelige mørkrøde Teglsteensfarve, og kun, til lidet frydelig Afvexling, nogle enkelte Rankevexter, der snoede sig op ad Murene, og Græs og Ukrud i de dybe Vindueskarme, hvis Jernstænger vare forrustede, Blysprossene forvittrede, og de fleste Smaaruder halvt og heelt indslagne af mange Aars Storme.

Fergus Maccarthy var det sidste Skud af en ældgammel, højberømt Heltestamme. Hans Fader Robert Maccarthy, var dybt indviklet i den uheldige Sammensværgelse til Stuarternes Fordeel, der endtes i Aaret 1718 med dette Parties Adsplittelse.

Robert, som nylig var blevet Enkemand, flygtede med sin tolvaarige eneste Søn Fergus, og sin eneste Datter Lucy til Frankrige, hvor han tog Krigstjeneste.

For Sønnen valgte han samme Bane, og anbragte ham i et militair Institut; Datteren blev opdraget i et Kloster.

1740 døde den gamle landflygtige Herre. Fergus

tog nu sin Afsked som Capitain, hentede Lucy, der var 10 Aar yngre end han, ud af Klosteret, og drog tilbage til Skotland, til sine Fædres forladte Borg.

Under Familiens Udlændighed var dennes tilliggende Ejendomme sequestrerede, og komne i fremmed Værge; selv ansaaes den, i Betragtning af dens Forfaldenhed og de store Bekostninger, dens Istandsættelse vilde udfordre, ej engang for værd at eje; og overlodes derfor til en gammel tilbageblevet Stewart eller Forvalter, som afkedigede det meste Tyende, og underholdt med Nød og Neppe de faa Øvrige af Gaardens ringe Jorder og forhutlede Skove.

Med sorgblandet Glæde modtog den graahærdede Davison sit unge hjemvendende Herskab paa det hartad øde og tomme Slot, og forlod snart efter det Lidet, hvorover han med saadan Troskab havde vaaget, for at gaae over i en bedre og herligere Tjeneste. En Skytte, en Tjener — der ogsaa fungerede som Kudsk og Rideknegt — og tvende Piger, alle tilsammen gamle Inventarier paa Gaarden, udgjorde hele dens Tyende. —

Fergus fordrev Tiden saa som saa med Læsning, og Jagt i de vilde Skovbakker og udyrkede Højlandsmoser, hvorfra han og Skytten forsynede baade Herskabets og Domestikernes Bord med Raadyr, Uhrhøns og andet Vildt, som udgjorde Slotsbeboernes halve Næring. En Aae paa Grændsen forsynede dem til Afvexling med Foreller og flere Slags Fisk.

Det faldt snart Capitainen paasinde, at Søsteren, opdragen blandt Nonner, manglede kvindeligt Selskab; thi hendes Smag for Læsning var ringe og udannet; og, skjøndt Huusvæsenets Besørgelse gav hende temmelig at bestille, og hun dertil var af et stille nøisomt Sind og

indskrænkede Begreber, følte hun dog et Savn, som Broderen troede at borde udfylde.

Maria Berthie, en fjernbeslægtet, fattig Pige, fader- og moderløs, opholdt sig just i en saare afhængig og nedtrykkende Stilling paa et Naboslot, med hvis rige, stolte og lykkelige Ejer saavel Maria som han selv vare langt ude besvogrede. Denne stakkels Pige ombyttede gjerne sin underordnede Plads med en Selskaberindes hos Lucy Maccarthy. Vel var hun syv Aar yngre; men alligevel langt ældre med Hensyn til Verdenskundskab, Klogskab og Mod; hvilken sidste Egenskab hun især besad i langt højere Grad, end de fleste Andre af hendes Kjøn.

Det var dog saa langt fra, at hun gjorde disse Fortrin gjældende paa nogen fornærmelig Maade hos den uerfarne, svage og frygtsomme Lucy, at hun meget mere ved en beskeden Anvendelse af samme erhvervede sig de tvende Sødskendes Yndest og Agtelse.

Det var vel omtrent to Aar efter disses Hjemkomst til den fædrene Borg, at Maria Berthie blev indlemmet i Familien. To Aar forløb atter, uden nogen væsentlig Forandring i Beboernes simple og eensformige Levemaade.

Men nu — sidst i Efteraaret 1744 — blev Capitainen, tilforn alvorlig og indsluttet i sig selv, stedse mørkere, tausere, ja endog oste tvær og adspredt: han talte mindre, sov mindre, spiste mindre; hans Jagtture bleve længere og længere; stundom blev han flere Dage borte, Ingen vidste hvor. Naar han var hiemme, sad han ofte hele Timer og stirrede ud af Vinduet; svarte forkeert paa Tiltale, og foer af og til hæftig op, som vakt af en svar Drøm.

Søsteren formodede her paa Kvindevis en lønlig

Elskov, gik i sine Formodninger videre, og gjettede paa Maria; ja gjækkede hende omsider med disse Gisninger; Alt uden i mindste Maade at harmes ved den Forestilling, at den fattige Selskabssøster kunde vorde Kone og Herskerinde i Huset — saa vant var hun allerede til at underkaste sig den hende i Aandsgaver langt overlegne Miss Berthie.

Denne derimod deelte ikke Lucys Anskuelser; men troede at Capitainens Tilbøjelighed maatte have hæftet sig til en anden, hende ubekjendt, Gjenstand. Dog begyndte hun efterhaanden at blive uvis og vaklende i sin Mening, naar hun bemærkede, hvorlunde Slotsherren ofte fæstede et langvarigt, stivt og forskende Blik paa hende.

Saa smigrende som slig en Opdagelse end kunde have været for den kvindelige Forfængelighed, saalidet vilde den have behaget Miss Marys Hjerte, i hvilket ikke fandtes mindste Spor af Kjærlighed til den ordknappe, mørke, strænge og altfor martialske Krigsmand.

Ikke behageligen overraskedes hun derfor, da denne en Aftenstund, efterat Lucy allerede, formedelst en let Forkjølelse, var gaaet tilsengs, og de befandt sig ene to i den vinterlige Dagligstue, saaledes tiltalede hende:

„Miss Berthie! jeg er Dem i mange Henseender høist forpligtet; Deres Kjerlighed — jeg kan gjerne sige — moderlige Kjerlighed for min gode Lucy; Deres kloge og heldbringende Bestyrelse af vort knappe Huusvæsen; Deres uforanderlige Sinds Blidhed, hvormed De taaler Søsterens — ja jeg tør vel til Dem nævne Barnet ved sit rette Navn — hendes barnagtige Luner, og Broderens Brantenhed; alt dette — afbryd mig ikke, gode Maria! — alt dette berettiger mig — dog nej — undskylder et

Skridt, som er baade dristigt, paatrængende, og — maaskee ej heller fri for en temmelig Grad af Egoisme —."

Her holdt han pludselig inde, og fæstede sit Blik fast, alvorligt og frittende paa den Tiltalte, der nu paa sin Side saae urolig til den ene og til den anden Side.

Hun havde jo, efter en saadan Indledning, Grund til at vente en Erklæring, om hvis Besvarelse Forstand og Følelse ikke kunde være lige enige.

Dog, det kom ganske anderledes.

„Gode Pige!" vedblev han: „jeg kjender Deres Characteerfasthed, Deres Sindighed, Deres Mod; jeg troer end mere, at De fuldt saa vel som nogen Mand er istand til at bevare en Hemmelighed; men just derfor tvivler jeg paa, at De skjøtter stort om at bære paa en, der er Dem ganske uvedkommende —."

Her aandede hun friere, og svarte rolig og bestemt:

„En Hemmelighed, som er af Vigtighed for Dem, Hr. Capitain! kan ikke være mig uvedkommende; det vilde være utaknemmeligt af mig, om jeg vilde unddrage mig Deres hædrende Tillid."

„Og om det nu" sagde Maccarthy med et sørgmodigt Smiil: „var en farlig Løndom, i hvilken jeg vilde indvie Dem — farlig dog blot for mig, men frygtelig for Dem —"

Han standsede atter.

„Tillad mig" sagde hun hurtigt, „at spørge: er mit Medvidende i denne Løndom aldeles nødvendigt?"

Han betænkte sig et Par Secunder, og svarte derpaa fast og langsomt:

„Ja! — Jeg skal have en Fortrolig her paa Gaarden; min stakkels Søster er alt for svag og frygtsom; Ingen af Tyendet tør jeg troe; ingen Fremmed, absolut

Ingen maae komme her — De, Miss Berthie! er den Eneste, og naar De alene vil — naar De tør — —"

„— Endnu eet —" afbrød hun hurtigt, „hvad det end er, naar det kun ikke strider mod Religion, Pligt og Ære; dog —" ligesom gribende sig selv i en Usømmelighed, og end mere gjort opmærksom herpaa ved Capitainens formørkende Blik og misbilligende Mine — „dog tilgiv —"

Han lod hende ikke fuldende Undskyldningen, og sagde: „Imorgen Aften ved denne Tid — hvis De bliver fast i Deres ædle heroiske Beslutning — skal De selv dømme om Sagens baade Vigtighed og Retmæssighed. I dette Mellemrum ville De endnu ret nøje overlægge, om De ogsaa besidder Mod nok til at dele en Londoms Rædsler, men ikke dens Farer."

Maccarthy var allerede længe tilsengs, da Maria endnu stod grublende over denne Samtales dunkle Indhold; og man vil maaskee mindre forundres over, at hendes Natteſøvn var afbrudt og urolig, end at hun den følgende Morgen var fuldkommen enig med sig selv om at lade sig indvie i de ukjendte, men vist nok saare forfærdelige Mysterier.

Hele Dagen var Maccarthy usynlig: han var ikke paa sit Værelse, ej heller paa Jagt; Ingen vidste, hvor har opholdt sig, og endnu mindre, hvad han bestilte. Omsider indfandt han sig ved Aftensbordet, hvor Miss Maccarthy ogsaa var tilstede.

Saasnart det tause Maaltid var forbi, Tjenerne borte og Lucy havde reist sig, for at gaae til sit Værelse, ledsaget, som sædvanlig, af Maria: gav Capitainen denne et Vink, at han ventede paa hende indtil hun kom tilbage.

Det varede en Time eller længer inden Lucy faldt i Søvn; og da hendes Veninde igjen traadte ind i Spisestuen, fandt hun Capitainen endnu siddende paa sin Stol, med Øjnene stivt hæftede paa Loftet og Hænderne foldede over Brystet. Han forblev en Stund i samme Stilling, og sagde da med dyb og dæmpet Stemme:

„Har De taget Deres Beslutning?"

„Ja" svarte hun: „jeg er fuldkommen beredt paa at deelagtiggjøres i Deres Hemmelighed, og at udrette for Dem Alt hvad mine svage Evner formaae."

„Saa behag at følge mig!" sagde han, rejsende sig: „men tag Deres Plaid, for det er koldt."

Hun hentede den, og indhyllet i samme traadte hun med faste Skridt hen foran Capitainen, der stod, med sænket Blik og sammenslyngede Arme, midt i Salen.

Han havde imidlertid hængt en Kappe over, og holdt en tændt Lygte i den ene Haand, et Nøgleknippe i den anden. Med en let Bøjning gik han forbi hende ud af Salen, hun fulgte efter.

De vandrede hurtigt hen over Corridoren. Midt i samme og lige for Fløjdørrene til Vestibulen, der førte ind i Capellet, standsede Maccarthy, aabnede, lukkede efter sig og Maria, gik videre, og oplukkede den egentlige Kirkedør, der med gjenlydende Knarken drejede sig paa sine gamle forrustede Hængsler.

Det var henved Midnatstider, klart Maaneskin, et stille Højtidsvejr. Den blege Maaneglands frembragte, i Forening med Lampens gule Skjær, en magisk Lysning i den tomme, og sjelden besøgte Tempelhal: Epitaphierne syntes at danse op og ned paa Væggene: Scener af Opstandelsen, Dommen, Himmel og Helvede finge et flygtigt,

men frygteligt Liv, og glede i voldsom Bevægelse forbi de tvende Nattevandreres stjaalne Diekast. —

Kirken var gjennemvandret og tillukket efter dem; de befandt sig i den ubeboede østre Fløj. En lang Række af Værelser, høje, øde, skumle, tilbagelagdes med Jilsomhed; det sidste førte til en Vindeltrappe, ved hvis Ende var en snever Dør ud til den tørre, med Rør, Nælder og Tidsler bevorne Grav.

Forbi denne stege de videre op ad en anden Vindeltrappe, og efter at Maccarthy her havde aabnet en Dør, befandt de sig i en sexkantet Hjørnestue i Slottets sydøstlige Taarn.

Maccarthy satte Lygten i et af de fire smalle Buevinduer, vendte sig om til sin Ledsagerinde, og sagde:

„Hvad synes Dem om denne Spadseretuur? tør De paa samme Tid af Natten foretage den alene? uden at skrækkes af Vindens Piben i de sondrede Vinduer, eller Uglernes Hvæsen, der ligner et sovende Menneskes Aandedrag, eller Flaggermusens Flugt om Deres Lygte og Tørnen mod Dem selv? Kan De uden Hjerteklappelse see Deres egen gigantiske Skygge svævende lig en Kæmpeaand hen over Væggene? høre Gjenlyden af Deres egne Fjed og Aandedræt fra den modsatte Ende af Kirken og de tomme Værelser?"

„Er det alene disse Rædsler, jeg har at bestaae," svarte den kjække Pige smilende, „da kan De paa mine Vegne være lige saa rolig, som De i dette Øieblik seer mig selv, Hr. Capitain!"

Han nikkede tilfreds, og tog atter Lygten.

„Saa er der endnu kun een tilbage" sagde han, „og den ikke ganske uden Fare, dog neppe for en Pige med Deres besindige Mod og faste Aandsnærværelse; thi den

egentlige Hemmelighed indeholder for Dem slet intet Farligt eller Frygteligt — vi staae nu paa den Hvælving, som skjuler samme — skal jeg aabne?" —

Pludselig opfoer den Tanke i hendes Sjæl: hvad om denne Mand alligevel skulde have forbryderske Hensigter med dig? du kjender jo i Grunden Intet til ham eller hans hidtil førte Levnet i den tøjleløse Soldaterstand; hans skumle, kolde Aasyn kunde maaskee dog skjule en vild og vanhellig Lue? —

Dog, hun dæmpede kjæk og ædelstolt denne flygtige Mistanke lige saa hurtig, som den var opkommen, og svarte:

„Har De ligesaa god Tillid til mig, som jeg til Dem, saa behøver De hverken at spørge eller tøve."

„Vel, vel! min ædle Mis!" raabte han og holdt Lygten ned mod Gulvet: „de fleste Piger vilde i Deres Sted have frygtet for noget ganske Andet; nej, nej! Kjærlighed og forlibte Eventyr ere ikke de Ting, der ligge mig paa Hjerte — seer De denne Staalstift? Behag at lægge Mærke til den blandt de øvrige Som!"

Han trykkede med en Nogle paa den — en Faldluge sprang op paa Klem.

Han traadte den atter ned i sin False, aabnede og lukkede igjen.

„Her" sagde han, „er den eneste Smule Fare; denne Lem kan nemlig kun aabnes ovenfra, men naar De saaledes læner den tilbage mod Vinduet, er De fuldkommen sikker — følg mig nu forsigtigt, og hold Hovedet tilbage, at De ikke støder Panden mod Muren!"

Han foran, og hun bagefter stege de ned ad mange Trappetrin, indtil de omsider standsede i en snever Hvælving, hvori ikke saaes Andet end en liden, jernbeslagen Kiste.

Paa dens ene Ende satte Maccarthy Lygten, paa den anden sig selv, og uden at agte paa, at en Dame stod foran ham, begyndte han saaledes at tale til hende.

„Det er nu sex og tyve Aar siden den sidste Revolution, for at bringe den retmæssige Kongestamme paa Tronen, mislykkedes. Stuarternes troe Venner ere i Begreb med at gjøre et nyt Forsøg. Carl Edward er formodentlig i dette Øieblik allerede landet paa vore Kyster. Jeg har besluttet, efter mine Forfædres Exempel, at understøtte den retfærdige Sag med Ærens uplettede Sværd. Imorgen gaaer jeg at løfte det under Skotlands gamle Kongebanner. Her — " han klappede paa Kisten — „ere en Deel af vore Hjælpemidler bevarede, de ere betroede i mit Værge, og jeg overgiver dem i min Fraværelse igjen i Deres Varetægt, min ædle Miss!"

Han rejste sig, fremtog en Nøgle, som laae under Kisten, aabnede denne, og lænede det knirkende Laag mod Væggen. Paa Bunden stode sex forseglede Læderpunge.

„Disse" sagde han, „ere fyldte med Louisd'orer, der tilhøre Kong Edward. Jeg modtager ingen, men lader dem afhente, naar det behøves; og hertil er det jeg udbeder mig Deres Medvirkning. Saasnart vor unge Konge kommer i Trang for Penge, afsender jeg et paalideligt Bud for at modtage dem. Og dette er Tegnet, hvortil jeg beder Dem at lægge stadigt Mærke: paa Stammen af den gamle Ask udenfor Deres Sovekammer-Vindue, som De hver Morgen maae betragte, vil De — naar Tiden kommer — finde et Kors udskaaret i Barken. Ligger Korset paa Siden, er jeg død; staaer det opret, da lever jeg; i begge Tilfælde udleverer De saa mange Punge, som der ere Huller udgravede under Korset. Naar De om Morgenen opdager Tegnet, gaaer De paafølgende Nat

Klokken tolv den samme Vej, som vi nu have vandret. Ved Enden af den første Vindeltrappe i den snevre Taarndør, der vender ud til Graven, vil De finde en Mand staaende med den venstre Haand paa Sværdknappen, og den højre paa sit Bryst. „Hvorfra og hvorhen?“ spørger De: han svarer, „fra Fergus og til Fergus.“ Nu forlader De ham, henter her de betegnede Punge, og giver ham samme. Han gaaer bort gjennem Graven, og imellem dem verles forresten intet Ord. Saaledes vil det formodentlig flere Gange gaae til, saalænge som nemlig Punge endnu findes i Kisten. For min Affending maae De paa saadan Tid og Sted ikke frygte; jeg skikker Ingen uden den, til hvem De kan have ligesaa fuldkommen Tillid, som til mig selv. Og nu, min dyrebare Miss! lad os vende tilbage; det Eneste jeg endnu vilde lægge Dem paasinde, er Forsigtighed med Falddøren. Nøglen til Kisten bliver her; de øvrige skal jeg lære Dem at kjende, alt som vi bruge dem paa Tilbagevejen; og derefter forvarer De dem under Laas og Lukke.“ —

De gik; Maria med et langt lettere Hjerte, end hun var kommen.

Den følgende Dag rejste Maccarthy. Lucy græd, og hang hulkende om hans Hals, som om hun anede, aldrig mere at skulle faae den eneste Broder at see. Men han lagde hende i Miss Berthies Arme og sagde:

„Der er din Søster — Gud beskytte Eder begge!“ —

Han kastede sig hurtig paa sin Hest, og forsvandt inden faa Øjeblikke bag Glencarthys høje Lyngbjerge.

Faa Dage derefter hjembragte Skytten fra en Jagttuur Rygtet om Prætendentens Landgang, hvilken Bevægelse denne Begivenhed havde foraarsaget i Højlandet, og hvorledes Bjergskotterne strømmede til hans Fane. —

Endnu var Askens Bark heel og holden; og Maria glædede sig hemmelig hver Morgen, naar intet Tegn var at opdage. Der forløb atter flere Dage.

Endelig seer hun det betydningsfulde Kors: det stod oprejst og under det vare tvende Huller udskaarne. Under spændt Forventning henslæbte sig for hende den langsommelige Dag.

Solen gik ned — det blev Aften — det blev Midnat.

Lucy var til Ro, de faa Tjenestefolk ligesaa; Alt var stille og tyst.

Maria tog Nøglerne frem, tændte Lygten, indsvøbte sig i sin Plaid, og tiltraadte — ikke uden lidt Ængstelighed — den eensomme Vandring. —

Det var en mørk Nat, ingen Maane, og kun faa Stjerner, der nu og da forsvandt bag Skyerne.

Da hun traadte ind i Capellet, gjennemfoer hende en let Gysen; thi — som Maccarthy havde forudsagt — et Par Flaggermuus omsvævede hende strax; deres smaae, fæle Skikkelser foer i let, uhørlig Flugt gjennem Lyset, som Lygten udbredte. Ej heller kunde hun afholde sig fra, af og til at see sig tilbage, hvor hendes Skygge, strækkende sig fra Gulvet og op paa den høje Hvælving, syntes, liig et uhyre Spøgelse, at forfølge hende. Dog, den raske Pige tabte derfor ingenlunde sin rolige Fatning; hun opmandede sig atter, og fortsatte med sikkre Trin sin Gang lige mod Taarndøren.

Her stod den Forventede, en høj Mandsskikkelse, med den højlandske Kappe kastet over den ene Skulder, og ganske i den bestrevne Stilling. Hun drejede Lyset hen paa ham: det faldt lige paa hans Bryst, og paa Armen, der laae tvert over samme.

Men Ansigtet forblev i en halv Skygge, hvilken hun — skjøndt som Kvinde lidt nysgjerrig — dog ikke var dristig nok til, med Lygten at opklare. Dog undgik det ikke hendes Opmærksomhed, at et Par venlige blaae Øine nøje betragtede hende, idet Feldtraabet blev forlangt, og nøjagtigen givet. —

Ufortøvet ilede hun den Ubekjendte forbi og op ad den anden Vindeltrappe, aabnede uden synderlig Anstrængelse Faldlugen, ligesaa Pengekisten, udtog tvende Punge; og, efterat have laaset og lukket efter sig — flyede hun dem til Maccarthys tause Affending.

Nu først fik hun Mod til nøjere at ville besee hans Ansigt; men han havde allerede vendt sig med et Buk, og, saa forekom det hende — med et Suk, saa hun kun nød et flygtigt Glimt af en smuk og ædel Profil.

Hurtig forsvandt han i de raslende Rør og Maria naaede, uden noget andet Mode, sit Værelse.

Kort Tid derefter gjenlød Bjergskotternes første Seiersskrig i Carthys affides Dal. Begge Pigerne hørte med Glæde Stuartisternes første Vaabendaad, og Englændernes Nederlag, eller bedre, deres Flugt ved Preston Pans.

Maccarthy vor ikke blandt de faa Offre for denne ublodige, letkjøbte Sejer.

Nogle Uger forløb: da stod atter et oprejst Kors under det første paa Afkens Stamme, med tvende Huller ved sin Fod. Næsten uden al Frygt, men ikke uden en Slags behagelig Forventning — Længsel tør vi vel ikke kalde det — tiltraadte Maria sin Nattevandring, og — fuldendte den ligesaa tyst og stiltiende som første Gang.

Den tause Gesandt havde et Klæde bundet skraaes ned over det halve Ansigt — en Erindring formodentlig fra Preston Pans — kun med det ene Øje altsaa betrag-

tede han sin skjønne Deeltagerinde i det hemmelighedsfulde Stevnemøde, bøjede sig ærbødigt, trykkede Haanden end fastere ind til sit Bryst, og forsvandt.

Det blev Vinter. Directe hørtes Intet fra Maccarthy; men paa Omveje erfaredes, at han var i Edinburg ved den letsindige Edwards Hof, der i sorgløs Blindhed hengav sig til Forlystelser, dem kun en fuldstændig Sejr borde tilladt ham; medens hans Arvefjende i al Mag forberedte hans Undergang.

Foraaret kom. Begge Parterne mødtes ved Falkirk. Ogsaa her sejrede Skotterne; skjøndt til liden Nytte for den Sag, der havde en saa vankelmodig og uduelig Formand.

Strax efter at denne Nyhed havde naaet Glencarthy, fremviste Asken det tredie Kors og de to sidste Huller.

Dagen var qvalm og lummer. Tordenskyer lejrede sig truende bag Bjergene; men Uvejret brød først løs henimod Midnat.

Da Maria gik gjennem Capellet, glimtede Lynene allerede gjennem Vinduerne, og kastede et hurtigt Skjær paa Alter og Prædikestol, og paa Malerierne. Det drønede huult og dump i det Fjerne. Marie gøs og ilede ned til Taarndøren.

Den tause Affending stod der lænet mod Muren. Med en stum Hilsen skred hun ham forbi og ned i Hvælvingen.

Hastig hentede hun Pungene, og overgav ham samme. Med den ene Haand modtog han dem, og med den anden leverede han hende et forseglet Brev, hvis Udskrivt lød: „til Miss Maria Berthie, at aabne i den bevidste Hvælving," — Uvejret var imidlertid draget nærmere:

Lynene bleve klarere og mere blændende; Tordenen buldrede stærkere, og rystede de klirrende Ruder.

Maria kastede et Blik paa den Fremmedes Aasyn, og pegede ud mod den flammende Himmel; men han — suldkommen begribende Meningen af hendes Gebærde — bøjede sig dybt, lagde Haanden paa sit Hjerte og ilede ud i den rædselfulde Nat.

Maria gik tilbage til Hvælvingen med Brevet.

Hun aabnede det: øverst laae en Skrivelse til hende selv, hvori Maccarthy takkede hende for hendes udviste Troskab og Taushed, og anbefalede hende fremdeles sin Søster; dernæst bad han hende i den nu tomme Kiste at gjemme vedlagte — for sig selv forseglede — Document, der indeholdt de Sammensvornes Navne.

„Et Hovedslag forestaaer" — saaledes endte Brevet — „dets Udfald er saare tvivlsomt; vorder det heldigt, veed jeg at finde Documentet; skulde det mislykkes, ere mange Navne skjulte for Fjenderne, og meget ædelt Blod vil blive sparet. Skal jeg falde, da er en saa vigtig Hemmelighed kun slet bevaret paa mit livløse Liig. Derfor gjem det, kjære Misf Berthie! paa det sikkre Sted! Sørg for Lucy, og lev vel!"

Medens Maria gjennemlæste dette Brev, og udrettede det hende overdragne Hverv, var Uvejret kommen lige over Egnen; men i den underjordiske Hvælving fornam hun Intet dertil. Just som hun tog Lygten, for at tiltræde Hjemvejen, hørte hun et hæftigt og huult dronende Buldre: en frygtelig Anelse greb hende. Hun ilede op ad den høje Steentrappe, og fandt ved det Øverste — Falddøren lukket.

Forfærdet sank hun i Knæe, og satte Lygten paa det øverste Trin; dog ikke længe: hun hævede sig rask, og

stemmede Skuldre og Nakke imod Lugen. Forgjæves: den modstod alle hendes Anstrængelser; hun kunde ligesaa godt have prøvet paa at løfte et Bjerg.

Hun eftersaae nu ved Lygtens Skin, om der ikke skulde findes en Aabning, en Stift, eller noget Saadant, hvoraf hun kunde benytte sig; men nej: Lugen sluttede saa tæt op fast, at hun strax tabte alt Haab, ved egen Kraft at kunne hæve den.

Hun tænkte nu paa at raabe; men da hun mindedes hvad Tid det var paa Natten, og at hun desuden befandt sig i et ganske øde og ubeboet Hjørne af Slottet, tang hun stille, og besluttede at oppebie Dagens Frembrud.

Først da hun igjen var kommen ned i Hvælvingen, fik hun en tydelig men rædsom Anskuelse af sin Forfatning: Levende Begravelse! —

At døe medfører for en karsk Sjæl ingen absolut sønderknusende Skræk; men at begraves før man døer, det oprører Naturen, det smelter selv det haardeste Mod.

Men endogsaa i Dødens Svælg forlader ikke Haabet den modstræbende Aand; og naar det ingen Ankergrund finder paa Jorden, hæver det sig til Himmelen. Maria faldt ned paa sit Ansigt, og bad med brændende Andagt, skjønt under Skjælven og Bæven, til den, for hvem enhver Grav er aaben, og Dødens Mørke selv et skinnende Lys. —

Styrket rejste hun sig op, og satte sig ved Siden af Lygten paa Skrinet, med en Følelse lig den, hvormed den Dødsdømte sætter sig paa sin Ligkiste.

Dog ikke længe forblev hun i denne Stilling: ubetvingelig Uro drev hende til et nyt Forsøg. Med den

ſtørſte af Noglerne prøvede hun atter at hæve Lugen: forgjæves! den var ej til at rokke.

Hun ſteeg atter ned: ſee! da var Lyſet i Lygten næſten udbrændt. Luen ſteeg og ſank, ſom Livskraften i et med Døden kæmpende Legeme: ſaa ſkulde da ſnart det evige Mørke indtræde, og Verdens Lys udſlukkes endnu længe før Sjælens! —

Med ſtum Forfærdelſe ſtirrede hun paa det ſtedſe ſvagere og ſvagere glimtende Skjær — omſider ſluktes det ganſke, og hun var nu indhyllet i et uigjennemtrængeligt Mulm, ene, uſeet, uhørt, redningsløs, i ſin dybe underjordiſke Grav! —

Atter foer hun op ad Trappen. Hun kunde beregne paa Lyſets Længde, at Dagen deroppe maatte være i Fremdrud. Hun hamrede paa Lugen, raabte, ſkreeg ſaalænge til hendes Stemme hendøde i hæs og ængſtelig Giſpen. Ingen ſvarte, Ingen hørte hende.

Hun bad igjen til Gud om en ſnar og barmhjertig Opløsning; ravede ned ad Trappen i den ſkumle Grav, indſvøbte ſit Hoved i Plaiden, lagde ſig ned, og ſtøttede det mod Muren, ventende paa Dødens Barmhjertighed.

Udmattet af Anſtrængelſe og forfærdende Tanker, indſlumrede hun: Dødens Broder, den ſmerteſtillende Søvn, hørte først hendes Bøn, og tog hende i ſit bedøvende Favn.

Hvorlænge hun forblev i denne lykkelige Bevidſtløshed, var hun vel ikke ſelv iſtand til at forklare: men kort har den ikke været; thi da hun vaagnede indfandt ſig tvende nye Plageaander: Hungeren og Tørſten.

Da ſtormede ind paa hendes arme Sjæl alt det Rædſelfulde, hun nogenſinde havde hørt om levende Begravne: hvorledes de med graadige Tænder ſkulle have revet Kjødet af deres egne Arme, indſuget deres eget Blod,

og saaledes under fordoblede Smerter have forlænget en gruelig Tilværelse; hvorlunde de have jaget Haanden i Halsen for at qvæle sig selv, eller søgt at knuse Hjerneskallen mod Kisten. —

Knuget af unævnelig Angst, sprang hun op, foer omkring i den snevre Hvælving, tørnede mod Skrinet, foer atter op til Faldlugen, og skreeg saalænge, til Stemmen qvaltes i hendes Bryst, og hun afmægtig segnede ned paa Trinene.

Endnu ingen Redning. —

Hun bad ikke længer om Livet, det ansaae hun nu som fortabt; ej heller om Døden, den ansaae hun nu som vis; men om Sindsroligheð til at gaae den med christelig Forberedelse salig imøde. Langsom krøb hun ned i den Hule, som hun aldrig mere tænkte at forlade, satte sig paa det nederste Trin, og lænede sig tilbage mod de næstfølgende; gjennemgik i Tankerne sit korte Liv, afbad i Ydmyghed vitterlige og uvitterlige Synder og anbefalede sin Sjæl til Gud Faders Naade og Sønnens Kjerlighed. —

En lang Søvn, eller rettere Afmagt, gjorde et Ophold i hendes Sjæls og Legems Lidelser. Medens hun sov vaagede et barmhjertigt Forsyn: det blinde Redskab til hendes Frelse var allerede sat i Bevægelse.

Just som Capitain, nu Oberst Maccarthy havde afsendt sin Betroede med hiint vigtige Document til sit Hjem, erholdt han Ordre, at foretage en Recognoscering henad mod denne Egn.

Da han Natten efterat Maria var bleven indespærret bivouakerede en tre a fire Mile fra Glencarthy, blev han betagen af en særdeles Længsel og Uro. Det kom ham for, som om han maatte gribe denne Lejlighed til at

sige sin eneste Søster det sidste Farvel; det anede ham, at han aldrig mere skulde faae hende at see, og at — saa meente han siden — at Alt paa Slottet ikke var, som det borde.

Saasnart Dagen brød frem, overgav han derfor Commandoen til sin Næstbefalende, ilede bort ad Stier og Gjenveje, og naaede Hjemmet hen paa Eftermiddagen.

Her fandt han Alle i største Bestyrtelse: Miss Berthie var forsvunden; havde været borte nu paa anden Dag, og uagtet al Søgen og Leden i og udenfor Slottet, var hun dog ikke til at opdage.

Strax slog den Tanke ham: at hun ufejlbarligen maatte være indspærret i Hvælvingen; men, deels for ej at røbe denne Løndom, deels for ej at forfærde den svage og frygtsomme Lucy, sendte han endnu engang hele Tyendet ud at søge omkring ved Slottet, bad Søsteren at tage vare paa Værelserne, og gik nu selv med beklemt Hjerte hen i Taarnet.

Rigtigt! Faldlugen var lukket (hiin Uvejrsnat iblæst ved et voldsomt Orkanstød, der ogsaa havde indslaget de tilbageværende hele Ruder i Buevinduet). —

Han aabnede Lugen, og ved Skinnet af den medtagne Lampe, saae han ved Trappens Fod Marias Plaid, i hvilken hun, som i et Liiglagen atter havde indsvøbt sig.

„Gud i Himlen! hun er død — død for min Skyld!“ var den første Tanke som gjennemfoer ham; men see! hun levede: Falddørens Oplukning havde hun ikke hørt; men Lampens Skjær, der glimtede ned gjennem Mørket, berørte hendes Øjne. Hurtigt kastede hun Øjnene opad, hvor hun da saae sin Befrier paa det Øverste af Trappen.

Saaledes maae Gravens Indvaanere være tilmode, naar Dommedagsbasunen engang skal vække dem af den

lange Slummer, og sende det evige Livs Lysstraale ind i Dødens mørke Bolig.

Han styrtede ned ad Trapperne, og tog den af glad Forfærdelse atter hendaanede Pige i sine Arme.

Han bestænkede hendes kolde, blege Ansigt med nogle Draaber af sin Feldtflaske, gjød nogle i hendes Mund, og snart opvaagnede hun ganske af sin Besvimelse, styrket ved den kraftige Drik, og end mere ved Bevidstheden om sin Redning.

Med hvilken inderlig Rørelse hun har takket baade sin himmelske og sin jordiske Frelser, kunne vi lettelig forestille os; saavelsom hvor angerfuld denne har afbedet sin Ubesindighed, at paalægge hende et Hverv, der nu havde kostet hende saa mange Timers Dødsqval, og paa det nærmeste selve Livet.

Han forestilte hende dernæst, at ogsaa dette maatte forblive en Hemmelighed for Søsteren og alle Andre, og at man til den Ende maatte opspinde et Eventyr om hendes lange Udeblivelse. Et saadant blev ogsaa paa Tilbagevejen sammensat, og lettelig troet af Lucy i hendes store Glæde over Veninden Gjenfindelse.

Een Nat kun opholdt Obersten sig paa Slottet Glencarthy. Da tog han en om og sorrigfuld Afsked med begge Pigerne, for at ile sin Skjæbne imøde.

Neppe fjorten Dage efter hans Bortrejse vare forløbne, da saae Maria, som hun en Morgen efter Sædvane mechanisk kastede sine Øjne paa Asken, et liggende Kors. Med Skræk og Bedrøvelse fornam hun, at Maccarthy maatte være falden.

Saa forsigtigt, saa skaanende som muligt, forberedte hun Veninden paa denne sørgelige, men langtfra ikke uven-

tede Begivenhed; og virkelig lykkedes det hende, snart at gjøre den stakkels Lucy fattet paa at høre det Værste.

Selv ventede hun i Midnattens Stund at erfare det Nærmere af Oberstens Fortrolige, som sikkerlig maatte have givet Tegnet, og ligesaavist vilde indfinde sig paa det bevidste Sted.

Ved Midnatsklokkens første Slag ilede Maria hen til Taarnet. Der stod allerede den velbekjendte stumme Ven, med den venstre Arm hængende i et Bind.

For første Gang hørte hun hans Stemme — sørgelige vare de Nyheder, han havde at berette.

„Vor fælleds Ven" sagde han dybt sukkende, „er ikke mere; han har udøst sit ædle Blod paa Cullodens Sletter. Alt er tabt, vor Hær adspredt, Carl Edward flygtet. Jeg selv tyer nu saaret og fredløs herhid, for at bede om et Skjul for mine Fjender."

„Jeg veed eet" svarte Maria, og hendes Taarer runde for den døde — ja vel og for den levende Ven, „jeg veed et sikkert Skjul, hvor intet menneskeligt Øje skal opdage Dem — følg De kun trostig efter!"

Maria ledte den saarede Flygtning ned i Hvælvingen; men brugte dog først den Forsigtighed at gjøre Faldøren fast til en af Jernstængerne i Vinduet bagved.

Hun deelte derpaa sit Lys med ham, og forsynede ham i Nattens Løb med Sengeklæder og Fødemidler, samt lægende Plaster til den kun slet forbundne Arm. Følgende Nat bragte hun ham desforuden Bøger, Skrivertøj og en Taburet — Kisten maatte tjene til Bord.

Tvende Maaneder tilbragte Skotten saaledes i sit lønlige Fængsel; men det blev ham snart til et Paradis — som man siger — thi Maria blev hans Eva. —

Efterat først Valpladsen og siden Skafotterne havde faaet Offere nok for Georg den andens fornærmede Majestæt; efterat den blodgjerrige Cumberland var vendt tilbage til Broderens Hof, udstædtes den almindelige Amnestie.

Maccarthys Ven ægtede Maria Berthie, og Lucy fandt hos dem et venligere og gladere Opholdssted, end i sine Forfædres skumle og henfaldende Ruiner.

Eva.

(Forhen trykt under Firma: P. Sp.)

Næsten i tyve Aar havde jeg — en lille Flyvereise undtagen — ikke været i Hovedstaden. Paa den dampende, sydende, brusende, buldrende Søegig, „Dania“ kjørte jeg gjennem Øresund ned forbi Nordsællands yndige Kyst, og steeg i Land paa Toldboden. Tusinde stode her, for at modtage de Ankommende. Mangen Hat lettedes, mangt et venligt Blik hilste de Landtrædende; men intet gjaldt mig. Mine Øjne søgte forgjæves en Ven eller Bekjendt — Alle vare mig fremmede. Jeg følte, at jeg havde overlevet min Ungdom, at jeg befandt mig blandt en ny Slægt — Alderdommen begyndte at minde mig. —

Jeg gjennemvandrede de gamle Gader, de havde faaet nye Beboere; vel gled mig nu og da et enkelt Ansigt forbi, der vakte dunkle Erindringer, men Ingen kunde jeg tiltale; thi Navnene vare mig fragaaede, og Alle forekom de mig alt for gamle til at være de Venner, hvis ungdommelige Aasyn min Hukommelse havde bevaret uforandret under Forløbet af et femtedeel Seculum.

Jeg ankom i mit Logis, blev modtaget med kold Høflighed, gik paa mit Værelse, forlangte Thee og Smørrebrød, nød Intet, lagde Armene paa Bordet, Ansigtet paa dem igjen, og sukkede en Gang eller to. Jeg rejste mig atter op, saae mig selv i Spejlet, tørte mine Øjne, be-

mærkede et Par Rynker ved Munden, dem jeg ikke før var bleven vaer, samt at mit Haar begyndte at graane i Tindingerne — loe ad mig selv, klædte mig om, og gik paa Comedie.

Endelig! — Nu troede jeg at være hjemme; ikke fordi jeg var stort heldigere i at forefinde gamle Venner, men fordi det syntes mig her ret saa hjemligt, saa huusligt og saa gadeligt. (Man gav en Vaudeville med Gadedecoration). Den forrige Klovt mellem Tilskuerne og de Spillende var udfyldt; disse tiltalte stundom hine, smaabandte, extemporerede, og bødede saaledes ved egne Indfald paa Forfatterens aandelige Fattigdom. Ja Folk, som ikke vare Skuespillere, traadte frem og gav Gjæsteroller. (En gjenkjendte jeg strax, og hvo de Andre vare, forklarede mig mine tjenstvillige Sidemænd). Kort: det Hele var saa hverdags, saa confortable, saa conversérende, saa handlingsløst og saa meningsløst, at jeg tilsidst reent glemte, at jeg var paa Comedie. — Illusionen blev dreven til det Yderste. Jeg kunde ikke tilbageholde mit lydelige Bifald.

En gammel Knurrepotte, som sad foran mig, spurgte mig, da Acten var ude: „Hvem beklapper De, min Herre? Forfatteren eller Skuespillerne?"

Jeg tænkte mig om og svarte: „De Sidste."

„Deri gjør De ret," sagde han; „thi de spille i Sandhed ypperligt, og vise en sand skabende Kraft, idet de gjøre Noget af Intet; men det er smerteligt at see dem spilde deres Talenter paa saadant Juks, og det undrer mig, at de ikke forlængst ere blevne kede af dette Væsen eller Uvæsen, der virkelig er langt under deres Kunstnerværdighed. Ak, min Herre! kom her imorgen, saa skal De see Theatret! ja! De skal see Sommertheatret for

Deres Øjne; dog er man beskeden nok til blot at spille i dets Forgaard; men dersom dette ikke er en Satire af den anonyme Forfatter, saa — " her gik Teppet op, og jeg ud.

Min Hjemvej faldt forbi Pedrins — jeg maatte dog gjøre mig bekjendt med den periodiske Literatur. Det første, der kom mig for Øjne, var et meget lærdt og meget myndigt Forsvar for den nærværende Theatersmag; mig vilde det ikke smage.

Jeg lagde derfor denne Doctordisputats tilside, og rakte efter et andet Blad; men i det samme bliver jeg vaer, at et Menneske staaer tæt foran mig med Næverne i Siden, og seer stivt paa mig — han maatte allerede have indtaget denne Plads i en Stund — jeg seer paa ham igjen. Han tier, men gjennemborer mig med sit Blik; jeg bliver en Smule benouet, jeg frygter, at det skal være Forfatteren til det Stykke, jeg ikke udholdt at see tilende — Theaterdoctoren, og at han læser mine Tanker.

Da udbryder han, stedse ubevægelig i den beskrevne Attitude, med et langtrukket, halv omt, halv bebrejdende: „Peer!"

Mit Fornavn! Mit Fornavn! — han maatte altsaa kjende mig, være en fordums Ven — jeg stirrede ham stivt i Ansigtet — jeg mærkede, at jeg havde seet det før; men hvor og naar, kunde jeg ikke mindes — jeg blev siddende og taug.

„Peer!" sagde han igjen i en endnu ømmere Tone, og strakte den høire Haand hen imod mig.

Jeg rejste mig, jeg ledte omkring i min Hukommelses Pulterkammer — nej, jeg fandt ham endnu ikke — tvivlsomt og langsomt rakte jeg ham Haanden, og vilde til at sporge.

Da raabte han tredie Gang ærgerlig og stampende i Jorden: „Peer da for F****!"

Nu faldt Sløret, der hidtil havde bedækket min gamle Vilhelms venlige Aasyn; det fremtraadte aabent og klart af Tidens Skygge — Gjenforeningen var fuldbragt.

Vi satte os vis à vis, og snakkede os ret dybt ind i fordums gode Dage.

„Men," brød han omsider af, „vi glemme reent det Nærværende over det Forbigangne; hvorledes har Du det, Peer? Du seer mig saa mager, saa philosophisk eller poetisk ud; hvad Vej er Du i? hvad bestiller Du? hvad er Du?"

„For Tiden Lysestøber," svarte jeg; „og Du?"

„En lykkelig Mand," sagde han, og to Glædestaarer fremtraadte som Vitterlighedsvidner i hans lyse Øjne, „og saa forresten kongelig Embedsmand, Justitsraad, i gode Omstændigheder, Ejer af et Lyststed paa Landet, af tre vakkre Børn og en velsignet Kone — ja, søde Peer! vil Du see en lykkelig Familie, saa kom til mig!"

„Det er den største Raritet," svarte jeg, „Du er istand til at vise mig: og dersom Du taler Prosa, forlanger jeg hverken at see Kunstkammer, Billedgallerie eller nogensomhelst anden Herlighed her i Staden — hvor tidlig imorgen kan jeg tage dit Paradiis i Øjesyn? thi nu sover jeg dog ikke inat."

„Kl. 7 kjøre vi ud paa Landet," sagde han; „kan Du følge med?"

Jeg slog til; vi sagde hverandre Godnat og gik hver til Sit. Som sagt: jeg sov kun lidet, og naar jeg faldt hen, drømte jeg noget Tøjerie, som jeg mindes i mit sextende, syttende Aar tidt at have drømt lysvaagen, men som ellers i langsommelige Tider ikke var faldet mig ind.

Næste Morgen paa Slaget sex stod jeg ved min Vens Dør. „Justitsraad S******“, stirlig indgravet paa et blankt Messingskildt, viste mig, at jeg var gaaet rigtigt. Jeg pikkede, en Solvstemme — som det hedder paa sin Poetisk — klingede: „Kom ind!“ Jeg lukkede op.

En dejlig Blondine med virkelige Silkelokker, indhyllet i et langt Schawl, var ivrig sysselsat med at paaklæde et halvvoxent, ligesaa nysseligt Pigebarn.

„Er Deres Faders hjemme?“ spurgte jeg den voxne Dame.

Hun smilte, og spurgte igjen: „Er det Justitsraad S****** De vil tale med?“ —

Jeg bukkede, —

„Nu skal jeg kalde paa min Mand.“

Med disse Ord svævede hun ind i et Sideværelse, og kom strax efter tilbage med min Ven. Han holdt hende omslynget med den ene Haand, og rakte mig den anden.

„Jeg forestiller Dig her,“ sagde han, „Fru Justitsraadinde S******, den første Kone i Kjøbenhavn, og det er Hr. P. Sp., den første Lyseføber i Jylland. Det er min Jomfrue Datter,“ vedblev han, pegende paa den halvvoxne Glut, „og her —“ en større og en mindre Dreng kom i det samme til — „staaer Christian S******, det største Lys i Metropolitanskolen; og her seer Du lille Lutte, en forkjælet Krabat, som idag fylder sit syvende Aar. Saa vigtig en Dag maae ikke gaae ubemærket forbi, og derfor er det ogsaa, at vi ville fejre den i det Grønne.“

Jeg var allerede indlemmet i denne elskværdige Familie; en Time henrandt som et Minut — Vognen holdt for Døren — vi kjørte ad Strandvejen. Ikke langt fra

Charlottenlund laae min Vens Lyststed. Da vi drejede derind fra Chaussеen, pegte Frue S****** hen til en med Stakitter indhegnet og af tvende store Ege overskygget Grønning, hvorpaa kun befandt sig en lille Græsbænk, der lænede sig til de gamle Træstammer. Hun greb i det samme sin Mands Haand og trykkede den med et Englesmiil til sine Læber; han gjorde samme Manoeuvre, og saaledes skiftedes de flere Gange til at kysse hverandres Hænder.

„Dersom disse to Egetræer" sagde jeg, „kunde snakke, vilde man vist faae noget at høre om Sødheden af det første Kys, om Elskovs Morgenrøde og Kjerlighed til Døden?"

„Forbistudt! mon ami!" sagde S****** smilende; „men det kunde vel hænde, at Træerne vidste noget Andet, værdt at fortælle — maae jeg, Eva?" spurgte han sin Viv.

Hun nikkede mildt; men vendte sig derpaa halvt om til mig, og sagde skjelmsk: „Hvad om din jydske Ven faaer isinde at støbe en Novelle heraf?"

„Ligemeget!" svarte han, „naar han blot ikke giver vore Navne til Priis?"

— „Ak min Gud!" udbrød pludselig Fru S******.

— „Kjendte Du hende, Eva?" spurgte min Ven.

„Jomfrue D***!" svarte hun langsomt, og vuggede medynksom det skjønne Hoved.

Jeg saae tilbage ud af Vognen: der gik et slet klædt Fruentimmer med en Kurv paa Armen.

„Hun har seet bedre Dage," sagde S****** sukkende: „hvem skulde nu sige, at hun for tyve Aar siden var den tilbedede Baldronning i alle Klubber? at hun ved sin Indtrædelse i Logen kunde dreje alle Hovederne i Par-

terret? Men Skjønhed uden Forstand og Dyd, er en sørgelig Gave."

Vognen holdt. Vi stege ud, og spiste Frokost i Haven, hvorpaa min Ven tog mig under Armen og førte mig tilbage til føromtalte indhegnede Plads ved Vejen. Vi satte os paa Græsbænken, og han fortalte som følger.

Da vi sidst adskildtes — mindes Du vel — havde jeg just taget juridisk Attestats med bedste Characteer. Jeg var i mit eet og tyvende Aar, fuldfærdig med mine Brodstudier, om jeg ellers kan kalde dem saa, da jeg, som Ejer af en betydelig arvet Formue, ikke egentlig behøvede at arbejde for Brod. Jeg var, som jeg er endnu, altid munter, altid frisk baade paa Legeme og Sjæl. Jeg manglede følgelig heller ikke Hjerte, men jeg havde hidtil vidst at holde det til Lydighed. Nu derimod tyktes det mig at være paa Tiden at see mig om efter en Deeltagerinde i al min Lykfalighed. — Der var Piger nok, der var altfor mange — hvem skulde jeg udkaare? Mit Hjerte kunde ikke faae Ro til at fæste sig til een Eneste, det fløj som en Fjederbolt fra den ene til den anden — jeg ærgrede mig ordentlig over, at jeg ikke blev alvorlig forelsket; dog det havde gode Veje.

Det var paa første Vinterbal i Harmonien, at en nys udsprungen Skjønhed fremsteg som Maanen blandt Stjernerne, og drog en Kreds af Beundrere omkring sig, ligerviis som cactus grandiflorus, da den første Gang udfoldede sin Ynde og udaandede sin Vellugt i Rosenborg Have. Hun var der under Ledsagelse af en gammel Kjøbmand, hendes Morbroder, og af Moderen selv, en lidt meer end middelbrende Kone; hun skulde være Enke efter en Officier.

(Denne var død som Lieutenant, men i Betragtning af Datterens Skjønhed blev ham i Graven tillagt Majors Rang af alle Harmoniens Cavalierer, paa det at den dejlige Laura kunde tituleres Frøken).

Frøken Laura gjorde Epoche; og jeg udfylder et Blad af hendes Historie. Mit Ideal var fundet, mine ømme Længslers hidtil ukjendte Gjenstand havde aabenbaret sig, og concentreret alle mine Ønsker og Forhaabninger til eet eneste Maal — jeg forelskede mig op over begge Ørerne og — Øjnene med. Jeg blev stokblind paa Forstanden; jeg saae kun med Hjertet, og fandt derfor alle muelige og umuelige Fuldkommenheder hos den Tilbedede. Jeg opdagede ved første Blik, at hun var kydsk som Maanen, reen som den nyfaldne Snee, from som en Helgeninde, klog, vittig, skarpsindig: kort sagt, et reent qvindeligt Vidunder.

Jeg søgte og fandt Adgang i hendes Moders Huus, for — som jeg indbildte mig selv — at studere hendes Characteer. Et misligt Studium! thi hun havde i Grunden slet ingen; men hvad hun manglede, supplerede min daarlige Forlibelse. En udenad lært Flosfel antog jeg for original Vittighed, en hverdags Anmærkning for selvtænkt Viisdom; og om hun end slet Intet sagde — fordi hun vel Intet vidste at sige — beviste dog et Smiil eller et Nik, at der laae herlige Skatte skjulte i hendes Sjæls umaadelige Dyb.

Vinteren gik hen uden at jeg vovede nogen Erklæring; jeg tilbageholdtes ved svimlende Betragtninger af hendes himmelhøje Fuldkommenhed. Jeg frygtede, at Afstanden mellem os maatte være altfor enorm, at jeg Hverdagsmenneske aldrig kunde vorde værdig til Besiddelsen af et saa engleligt Væsen. Tilmed svævede jeg i en piinlig

Uvished om hendes Hjerte ogsaa følte noget for mig, om det ikke allerede var fængslet af en mig i Sjæls og Legems Ynde langt overlegen Dødelig. Ikke som om hun skulde have kjendelig udmærket nogen Anden, ingenlunde! i visse lykkalige Øjeblikke troede jeg mig endogsaa alle Andre foretrukken; men hun havde dog for flere end mig et venligt Blik, et Smiil, ja selv en hjertelig Latter.

Nu da: Vinteren randt bort, og Sommeren fulgte derpaa. Lauras Morbroder ejede et Landsted lidt længere herude; der flyttede Moder og Datter ind, og jeg besøgte dem saa ofte, som mine Forretninger tillode — jeg var allerede dengang ansat i Collegiet.

Paa disse Spadseretoure havde jeg et Par Gange flygtig bemærket en halvvoxen, meget fattigt klædt Pige, just her hvor vi nu sidde. Hun passede paa et Drengebarn i ligesaa ussel Dragt, og dette saae ud til at kunne være et Par Aar gammelt. Hun tiggede ikke: det faldt mig altsaa ej heller ind at give hende noget.

En Dag, da jeg paa Tilbagevejen fra min Gudindes landlige Tempel kom herhid, og befandt mig i den saligste Stemning — en Følge af tvende ømme Suk og et Haandtryk — standsede jeg, mig selv hartad ubevidst, tæt foran de tvende Smaae. Baade Glæde og Sorg blødgjør Hjertet: mit rørtes underligt ved Synet af disse Børn; Pigen hugede sig sammen paa en Grøstue, den Mindste stod med Ryggen til mig og opsamlede med Begjærlighed Brødkrummer af hendes Skjød.

„Er Du sulten, Lille?" spurgte jeg.

Hun rystede de lange, gule Lokker tilbage, og stak det venlige, blege Ansigt frem; men svarte blot med et Suk. Drengen, som nu havde gjort reent Bord, tog hende under Hagen og lallede: „Meer meer!"

En Brødkone gik forbi, jeg kjøbte to Kringler og gav Børnene; det mindste gav sig strax ifærd med sin; det største sprang til og kyssede min Haand. Jeg rakte hende et Par Skillinger, og gik.

Da jeg næste Gang vandrede herud, randt de Smaae mig i Tanker: paa Vejen kjøbte jeg et Par Kringler, og stak i min Lomme. De vare paa samme Plet. Pigen sad med Albuerne paa Knærne og skjulte Ansigtet i Hænderne, Drengen laae ved hendes Fødder og legte med Blomster. Da jeg kom nær, slængte han Blomsterne bort, strakte den lille Haand ud imod mig med et tidt og hurtigt gjentaget „Mammam!"

Pigen rejste sig og smilte til mig: jeg kunde see, at hun havde grædt. Jeg gav dem Brødet tilligemed et Par Smaapenge, og spurgte: „Hvem er Eders Forældre, I Smaae?"

„Vi har ingen," svarte hun.

„Hvem høre I da til?" hvor bve I?" vedblev jeg.

Hun betænkte sig lidt, pegede derpaa til en Hytte nede mod Stranden, og sagde: „Der er Bedstefa'er."

„Og hvad bestiller han?" spurgte jeg videre.

„Han graver — deroppe," svarte hun — det var just i min nuværende Have — „naar han gaaer ud om Morgenen og det er godt Vejr, tager han os med, og om Aftenen henter han os."

„Men faae I da Intet at spise hele Dagen?" spurgte jeg igjen.

„Jo om Middagen" lød Svaret, „bringer Bedstefa'er os hans Eftermad." —

Jeg var inderlig rørt, og besluttede at hjælpe; men til Lyststedet vilde jeg ikke gaae strax, for ej at gjøre Op-

sigt; jeg vilde hellere see til denne stakkels Familie hjemme. Jeg fortsatte min Vandring.

Hos Laura forefandt jeg et mig ganske ubekjendt ungt Menneske. Han var civil klædt, men tiltaltes bestandig med et „Hr. Greve!“ Siden fik jeg at vide, at han var Officier. Han lod til at være halv hjemme der, talte og spøgede temmelig fortroligt baade med Moder og Datter. — Skinsygens Braad stak mit Hjerte. Da han var borte, lod jeg nogle Ytringer falde, som røbede min Sindsstemning.

„Min Dør,“ sagde Fruen, „er ikke tillukt for noget anstændigt Besøg; og en Pige kan vel — saalænge hun er fri og ubunden (de sidste Ord betonede hun med særdeles Eftertryk) — uden Forargelse tale med honnette Mandspersoner.“

Jeg følte heri en Slags Opfordring, men intet Kald til i dette Øjeblik at følge den. Jeg forstemtes ganske og aldeles, og tog Afsked før jeg ellers plejede. Paa Hjemvejen glemte jeg reent den fattige Familie.

Der forløb en Uge, inden jeg igjen Lejlighed til at besøge den skjønne Laura. Hun var adspredt, lunefuld; men dog fornemmelig om og hartad smægtende — jeg blev blød — en Tilstaaelse svævede paa min Tunge, men hun jog den selv tilbage til Hjertet, idet hun bad mig ledsage sig paa en Spadseregang: paa denne, under den blaae Himmel eller den grønne Løvsal, skulde et Ritornel af den søde Nattergal bedst forberede en ret smeltende Amoroso. Der blev endnu Intet af. —

Vi gik — eller rettere: Skjæbnen førte os hen paa Strandvejen. Hendes Arm laae paa min, en sød, livsalig Byrde; min Øjne hvilte paa de nydelige Fingre, der krummede sig tillidsfuldt, fortroligt over mit Haandled; jeg

sukkede — hun sukkede — Nattergalen slog an — mit Hjerte begyndte at flagre.

Da lød det tæt ved os: „Mammam! Mammam!“ Det var den lille fattige Glut, som havde kjendt mig, og udstrakte sine smaae, buttede Hænder. Søsteren sad i den sædvanlige Stilling, og saae tavs, sørgmodigt smilende op til mig.

„Sikke stygge Unger!“ hvidskede Laura. —

Det var Vand paa mit Hjertes Glød, min Arm løsnedes fra hendes; jeg foer i Lommen og gav hver af Børnene en Sølvskilling. Den Store greb min Haand med begge sine, og kyssede den hurtigt flere Gange; men den Lille kastede sine Penge paa Jorden, og forlangte Kringler. Det gjorde mig inderlig ondt, at jeg saalænge havde glemt de arme Stakler — jeg besluttede snart og tilfulde at oprette min Forsømmelse.

„Kjøb Brød til din Broder!“ sagde jeg til Pigen; „jeg skal endnu idag eller imorgen see til din Bedstefader.“

Taarerne trillede hende ned over Kinderne; hun kunde ikke sige noget, men tog den Lille paa Armen og gik hurtigt hen ad Vejen; Barnet saae tilbage over hendes Skulder, rakte efter mig og græd.

Laura legte med sin Parasol, og spurgte, seende til en anden Kant: „Gamle Bekjendtskaber, Hr. Secretair?“

„Oja, min Froken!“ svarte jeg; „men ingen, som jeg behøver at undsee mig ved; jeg har nogle Gange givet disse fattige Børn Lidt, derfor kjendes de ved mig — deres Tilstand er virkelig rørende.“

Frøkenen vendte sig rask om, og sagde omt: „Medlidenhed er en himmelsk Dyd.“

Ordene vare smukke nok; men det forekom mig, som Tonen ikke var den rette — jeg var reent ude af Stem-

ning — jeg troer næsten, at jeg gjorde en Bukning for Complimenten. Jeg bød hende atter min Arm; vi vendte tilbage.

Hjemme forefandt vi Greven. Hans lystige Lune virkede paa os begge; men aldeles forskjelligt: Laura blev munter, og jeg sørgmodig: hun loe, jeg sukkede, svarte adspredt, forkeert, hvergang de henvendte Talen til mig. Stridige Følelser kæmpede i mit Bryst; jeg frygtede for, ikke at kunne blive Herre over dem, og gjorde — hvad der under saadanne Omstændigheder vistnok var det Klogeste — jeg anbefalede mig.

Paa Hjemvejen gjorde jeg mig selv de alvorligste Spørgsmaal angaaende den skjønne Lauras Characteer; og, til stor Bedrøvelse for mit elskende Hjerte, kunde min Forstand ikke andet end besvare dem temmelig utilfredsstillende. Jeg standsede her ved Græsbænken, og gjentog uvilkaarligt: „stygge Unger!“ „gamle Bekjendtskaber!“ — „Men jeg vil dog fornye dem!“ raabte jeg; „jeg vil vorde en Fader for Eder, I stakkels Smaae!“

Hurtig ilede jeg ned til den betegnede Hytte. Døren stod paa Klem, jeg kikkede ind i den fattige Vaaning. Min lille Pige stod med foldede Hænder foran en gammel graahærdet Mand, der sad med en Bog og hørte hende paa en Lectie. — Det var Evangeliet om den rige Mand og den fattige Lazarus.

„Men Bedstefa'er!“ spurgte hun, „kommer der da ingen rige Folk i Himmerig?“

„Jo, mit Barn!“ svarte han, „de Gode.“

„Saa kommer den Herre der vistnok ogsaa,“ sagde hun glad, „der har givet os Penge og Hvedebrød.“

Jeg maae have robet min Nærværelse; thi hun vendte sig hastig om mod Døren. Jeg traadte ind.

„Der er han, der er han!“ raabte hun, løb hen til mig og kysede begge mine Hænder. Den Gamle rejste sig, og vilde gjøre det samme. Jeg afværgede det og sagde:

„I er nok selv Skolemester, Faer?“

„Jeg gjør det saa godt jeg kan,“ svarte han, „jeg har ikke Raad til at holde hende til Skole, og kan heller ikke godt undvære hende for den Lille der.“

Han pegede hen til dennes Leje — en stor Fyrrekasse med et Par tynde Puder og et grovt Vuggelagen, Glutten laae der og sov sødelig med en halv Kringle i Haanden — et Tegn til, at den ikke var hungrig indslumret. — Jeg spurgte Oldingen om hans Skjæbne og nærværende Vilkaar. Han fortalte lidt vidtløftig, hvad jeg her vil give i Udtog.

„I denne Hytte“ sagde han, „var min Fader Fisker for mig, og jeg efter ham. Jeg havde haabet, at den skulde gaae i Arv til min Søn; men Gud har villet det anderledes. Han var mit eneste Barn — hans Moder er død for mange Aar siden — han blev en dygtig Fisker, og giftede sig ung med en flink Pige herhenne fra Vedbek. De havde fem Børn, af hvem nu kun disse to ere ilive. For en halvanden Aar siden kom Sygdom her i Huset; de tre mellemste døde tilligemed Moderen. Sidste Efteraar blev min Søn derude paa Søen, baade med Jollen og Garnet. Jeg er nu for gammel til at drive Fiskeriet; jeg mangler ogsaa Redskaber, derfor maae jeg tjene Brødet — suurt nok og lidt nok — til os Alle med at pusle deroppe i den rige Grosserers Have. Kjære Herre! jeg vil gjerne grave, men jeg skammer mig ved at tigge; og dog seer jeg snart ingen anden Udvej — ak! jeg faaer vel hvad jeg behøver, min Tid kan ikke være lang; men

disse umyndige Stakler — " her trillede to Taarer ned fra hans dybtliggende Øjne — „hvad skal der blive af dem? Min Sønnekones Forældre ere ligesaa fattige som jeg, og anden Slægt har vi ikke. — Herre Gud! det var tungt, om de skulde plejes paa Sognet, og saa stilles fra hverandre."

Han lagde sin tørre, skjælvende Haand paa Pigens Hoved, og stirrede kummerfuldt hen til det slumrende Barn. —

„I skal ikke skilles ad, I skal alle tre blive samlede" sagde jeg, „saalænge Gud vil. Jeg skal sørge saaledes for Jer, min gode Gamle, at I kan være tilfreds og rolig baade for Eder selv og Eders Børnebørn; jeg veed en god Lejlighed til Eder, hos en Ven af mig herude i Landet, hvor I hverken behøver at grave eller tigge, men blot, saavidt Eders Kræfter tillade det, at hjælpe til med Fiskeriet i Parkerne og en lille Søe ved Gaarden."

„Gud glæde Dem, kjære Herre! baade her og hisset!" sagde han inderlig bevæget; „naar jeg ikke kan døe i min fattige Hytte, saa kunde jeg jo aldrig bedre fare; og de stakkels Smaae! for dem er det godt." —

Jeg trykkede Oldingen et Par Sedler i Haanden, og gik med et Hjerte, der vistnok var endnu gladere end hans.

Min Svoger, gift med min ældste Søster, ejede den Gaard, som han endnu beboer ude ved Sørekanten. Jeg vidste, at han ønskede en Fisker; jeg vidste ogsaa, at han havde baade Evne og Villie til at tage mod den nødlidende Familie. Saasnart jeg kunde, rejste jeg ud til dem, og bragte Tingen i Rigtighed. Min Gamle skulde boe paa Gaarden; for Børnenes Pleje og Opdragelse vilde der blive sørget.

Min Rejse medtog en heel Uge, og da jeg kom hjem, fik jeg saameget at bestille, at jeg i andre otte Dage hverken kunde besøge den gamle Fisker eller Laura, til hvem min Kjerlighed, ved den lange Fraværelse, havde vundet fornyet Styrke.

Endelig, en Søndag Morgen, tog jeg da Fod i Haand, og foer afsted ligerviis som Strudsen, der paa eengang løber og flyver — jeg fløj jo ogsaa for en stor Deel paa Kjerligheds Vinger. Hvad der var flemt nok: mit Hjerte var nær ved at flyve bort med min Forstand. „O nej!“ hvidskede det, „hun er ingen Coqvette; det er kun din Jalousie, min kjere Vilhelm, der hitter paa saadant Noget. Og fordi hun kaldte dine Fiskerborn stygge Unger, hvem siger derfor, at hun skulde være haard og følesløs? Vare de ikke virkelig lurvet klædte, og den mindste tilmed ganske snavset? Hiin Yttring var altsaa blot et Tegn paa dejlige Piges Reenligheds-Sands. Og hvem veed, om ikke ogsaa hun har havt et lille Anstød af Skinsyge? — I saa Fald, glæd Dig, Guilielmo! thi saa elsker hun Dig, o! skynd Dig! skynd Dig! ilt! flyv! før den elskende Glut doer af Længsel.“

Under saadanne søde Forestillinger nærmede jeg mig hendes landlige Vaaning. Jeg maatte først forbi Haven — derinde var lystig Commerce: man snakkede, man loe, man trallede. Jeg blev end meer nysgjerrig, og kikkede gjennem Hækken — hvad saae jeg der? Et heelt Selskab af unge Herrer og Damer, og midt imellem dem min Hr. Greve og min søde Laura, siddende paa en Bænk temmelig tæt ved hverandre: han slog Hvirvler i Luften med en lille guldknappet Rotting, og hvislede nu og da ret fortroligt til hende; hun smilte, loe og skrev med Parasollen i Sandet — ja! det var aabenbart, hun maatte

længes forskrækkeligt efter mig! Himmel! hvor blev jeg tilmode! Br—r! mit Hjerte rumsterede i mit Bryst, som naar Kjæden springer i et Uhr. Letsindige Flane! — tænkte jeg — iil da din Skjæbne imode! men tænk aldrig at knytte den til min!

Jeg vendte sporenstregs om igjen; min Stok kappede Hovedet af hver en Blomst, der stod paa min Vej, og havde den været en Bosse, jeg havde skudt alle de Lærker og Irisker, der sang omkring mig.

Atter var jeg kommen hertil, og vilde dreje om til Fiskerens Hytte, da jeg fik Øje paa min lille Pige, der sad alene med en Krukke ved Siden. Saasnart hun saae mig, brast hun i Graad, rejste sig, vaklede hen til mig, kyste min Haand og vædede den med sine Taarer — hun saae bleg og affældig ud.

„Hvad?“ sagde jeg, „hvordan har Du det, min Glut?“ hvad fejler Dig? hvor er din lille Broer?“

„Hansemand er død,“ svarte hun og græd bitterlig.

„Er han det?“ sagde jeg, „og han var jo frisk og rask da jeg saae ham sidst?“

„Ja!“ svarte hun; „men han blev strax syg og døde; han snakkede om Dem lige til det Sidste, og spurgte om den fremmede Mand med Kringlerne.“ —

Taarerne traadte mig i Øjnene: Hvad har Du der?“ spurgte jeg, pegende paa Krukken.

„Mælk til Bedstefader,“ svarte hun; „han er ogsaa syg.“ —

„Herre Gud!“ sukkede jeg, „da vil vi see til ham.“

Hun gik hen og hentede Krukken; jeg saae, at den var hende for tung, og tog den selv.

„Jeg vil bære den for Dig,“ sagde jeg.

Hun smilte gjennem Taarerne, og tørte sine Øjne

med Haaret; hun havde intet andet Klæde, og kun en kort, tyndslidt Kjole paa. — Vi ilede ned til Hytten, hun foran og jeg bagefter med Krukken.

Det var et sørgeligt Huus. Den gamle Mand laae for Døden: det var øjensynligt, at han kun havde maadelig Pleje i hans sidste Timer: faa og tynde Klæder i Sengen — lavt under Hovedet — Overdynen for kort — den naaede kun til midt paa det halvnøgne Bryst, der gik op og ned under Dødskampen. Han vilde rejse sig, da jeg kom ind, men formaaede det ikke; han kunde blot udvikle sine foldede Hænder, og strække dem imod mig — de faldt tungt tilbage paa Sengen.

„Kjære Fader!“ sagde jeg, „hvorledes er det med Eder? jeg kom nu for at hente Eder ud til min Svogers Gaard; der er lavet tilrette.

„Tak, tak! gode Herre!“ sagde han, „Gud har beredt et bedre Sted for mig; han vil, at jeg skal døe i min Faders Hytte; hvor jeg saae Lyset, skal det ogsaa udslukkes for mig. Nu er der lavet tilrette for os Alle paa Een nær — Gud velsigne Dem for Deres sidste Gave! derfor har baade den Gamle og den Unge vederqvæget sig, og en Kiste har jeg faaet til den lille Guds Engel der — “

En Hoste afbrød ham; jeg saae til den anden Side. Der laae det faure Barn, som saa nylig legte med Blomster — der laae det taus og stille med en Blomst i hver Haand, en Krands om de blaablege Tindinger og en nysudsprungen Rose mellem de visnede Læber.

„Tidligt falmet!“ sukkede jeg, — „Du lille venlige Blomst!“

„Du er forsørget,“ sagde en gammel Kone — Barnets Mormoder — der sad ved dets Hoved og fæstede det

et Par smaae sorte Sløjfer paa Huen — „og græder aldrig for Brød — see," vedblev hun, henvendende sig til mig, idet hun tog fat paa een af Ligets Hænder, og bøjede Fingrene frem og tilbage — „see, hvor ledeløs den lille Haand er! Hanseмand vil have sin Bedstefader med sig."

Søsteren sad ved den anden Ende af Kisten, og holdt begge hans Fødder, der stak frem under det stakkede Liigklæde, mellem sine Hænder, som om hun vilde opvarme dem; hun trykkede dem ind til sit Bryst, til sine Læber og Kinder, og badede dem med Taarer — Sorgens rette Balsom og Aloe.

— „Hvor skal hun hen," stønnede Oldingen, „naar jeg er borte?"

„Til mig, kjere Gamle!" sagde jeg, „eller til min Søster; det er en god Kone, der vil tage sig af hende som sit eget Barn — hun har ingen selv."

„Saa lønne Gud Jer begge!" sagde han, „jeg dør nu rolig. Dog — et Ønske havde jeg endnu — det er det sidste i denne Verden: min Kiste har jeg havt staaende i mange Aar, mine Jordeklæder og min Liigskjorte har længe ligget parate; men — jeg vilde gjerne have mig selv og min Sønnesøn lidt skikkeligt i Jorden; jeg har ladet ringe og synge lidt over alle de Andre, Præsten har ogsaa talt et Par Guds Ord ved deres Grave; men nu har jeg Intet mere; den sidste af de Sedler, De gav os, har vi verlet idag — gode Herre! —"

Jeg lod ham ikke tale ud, men forsikkrede ham, at begges Jordefærd skulde vorde saa hæderlig, som Nogens i hele Sognet.

Da rejste han sig med den sidste tilbagevendende Livskraft overende i Sengen; hans Øjne lyste i fornyet Glands. „Herre Jesu! annam min Aand!" raabte han

højt og kraftigt — segnede tilbage, og — udaandede sit sidste Suk.

Begravelsen var forbi. Degnen havde sunget, og Præsten prædiket over Olding og Barn. Deres gamle Slægtninge i Vedbek havde faaet en tilstrækkelig Pengehjælp, der betryggede dem for Nød i deres Alderdom. Min lille Plejedatter havde taget Afsked med dem, med sin fædrene Hytte og med alle sine Paarørendes Grave. Hun sad hos mig paa Vognen, iført nye Sørgeklæder — grædt, naar hun tænkte paa sine Forældre og Søskende — smilte, naar hun saae paa sin pene Kjole og store Slojfer: det lette Pigesind sejrer i det tolvte Aar letteligen over alle Sorger. — Vi rullede ind i min Svogers Gaard.

„Her," sagde jeg til ham og hans Kone, „bringer jeg Eder et lille Menneske, som hverken har Fader eller Moder, hverken Søster eller Broder — jeg haaber I skulle faae Glæde af hende."

„Et dejligt Barn!" hvidskede min Søster; „vi ville gjøre vort Bedste med hende."

Hun tog hende i sine Arme, og gav hende et moderligt Velkomstkys. Min Svoger kyste hendes høje, aabne Pande, og lagde en signende Faderhaand paa hendes Hoved. — Dagen efter rejste jeg tilbage — Glutten grædt, og kunde neppe losrive sig fra mit Favn.

Da jeg kom hjem til Kjøbenhavn, blev der gjort mig et Tilbud, som i min nærværende Sindsforfatning var mig saare velkomment. Der skulde nemlig i en af vore Colonier foretages en retlig Undersøgelse, og man havde foreslaaet mig til at føre Protocollen. Jeg greb med Glæde denne Lejlighed til at forlade et Sted, der var alt

for nær ved den farlige Skjønhed, jeg lettere kunde ophøre at agte, end at elske. —

Dog vilde jeg endnu engang see denne hjerteløse Skabning: jeg vilde sige hende mit Farvel — hvorfor? det vidste jeg neppe selv; thi Hjertet var endnu i Oprørstilstand mod den seirende Forstand — jeg vilde vise hende, hvor let Skilsmissen var mig; jeg vilde lade hende føle, hvem hun havde stødt fra sig; jeg vilde — ja, muligen var der Noget i mig, som, uden at jeg selv mærkede det, vilde gjøre et sidste Forsøg paa at smelte denne Barm, der lignede Sneen baade i Hvidhed og Kulde.

Jeg begyndte min Rolle — thi andet var det ikke — fortræffeligt: jeg talte om Dagens Bagateller med en Lethed, en Flygtighed, som vilde have gjort selve min Medbejler, den fjerlette Greve, Ære; jeg fløj paa Sommerfuglvinger fra een ubetydelig Gjenstand til en anden, og — min dejlige Sommerfugl fløj med; hun syntes mig endog nu ret være i sit Element — Luften; Sylphenaturen var umiskjendelig. Men det var paa Tiden at bryde los: jeg kastede min Stok ivejret og greb den igjen; og under denne Leeg spurgte jeg — saa ligegyldigt, som om Talen havde været om en Tour til Bellevue — „Har De ingen Venner eller Slægtninge i Amerika, min Froken?“

Hun gjorde store Øjne, og sagde: „Nej!“

„Naa, ja saa!“ vedblev jeg, „jeg kunde ellers havt den Fornøjelse at medbringe et Brev eller en Hilsen fra Dem; imorgen rejser jeg derover.“

Jeg skottede lenligt hen til hende, for at observere den uhyre Forandring i hendes Ansigt, en saadan Rædselstidende vilde frembringe — ak! det Eneste, jeg bemærkede, var Forundring med en svag Tilsats af Skadefryd.

„Jh!“ sagde hun listigt, „hvad berøver os saa pludselig Hr. Secretairens behagelige Selskab?“

„Embedsforretninger,“ svarte jeg med indædt Harme over hendes kolde Fatning.

Dog, nu var det sidste Baand imellem os overskaaret; jeg kunde forlade hende med frelst Samvittighed og lettere Hjerte. Det var mig tydeligt, at hun forlængst havde givet Slip paa mig, og udspundet sit Væv for Greven eller en anden glimrende Dagflue; og altsaa — adieu coquette!

Moderen kom til; jeg tog Afsked fra begge med den fuldkomneste Anstand, og med saadan en Sindsligevægt, at jeg, istedenfor at vende tilbage til Kjøbenhavn, gik nordpaa, og standsede først da Strandmøllens Susen og Klamren vakte mig af min stille Sjælero. Jeg fløjtede en Skotsk, gjorde omkring, og stod efter en Times Forløb udenfor en Have, som jeg ikke vidste hvem tilhørte, for jeg igjennem Hækken saae Laura og hendes Moder. Den Første sad paa en Bænk, saae ned i Skjødet, og plukkede — eet for eet — Bladene af en Rose. Den Anden stod og saae paa hende med en forskende Mine.

„Men Secretairen elsker Dig jo slet ikke, Barn!“ sagde hun.

„Det veed jeg bedre, Moer!“ svarte Laura, og et Par Taarer faldt i hendes Skjød; „og,“ vedblev hun, kastende Rosenstilken tilside, „om Greven nu ikke mener det alvorligt, saa er det Deres Skyld, om jeg har forspildt en mindre glimrende, men sikkrere Lykke.“

„Py—h!“ udblæste Mama, snurrede sig om, slog med Nakken og gik. —

Datteren rejste sig, og fulgte hende med langsomme og afmaalte Skridt.

„Py—h!“ gjentog jeg, da de vare borte, „nu er jeg paa det Rene; disse faa Ord har opklaret mig hele Sammenhængen: hun kunde nok lide mig, men hun holder dog mere af Grevindenavnet; følelsløs er hun ikke, men Forfængeligheden behersker hende — nej, skjønne Laura! vi To blive ikke skabte for hverandre.“

Jeg vandt virkelig større og stedse større Herredømme over min første uheldige Lidenskab, og snart blev jeg — paa enkelte ømme Mindelser nær — atter den muntre og livsglade Guilielmo.

Jeg rejste. — Men jeg vil skaane Dig for en Beskrivelse over samme Rejse, saavelsom for een over mit Ophold i Vestindien, der forlængede sig, af Aarsager, der ikke kunne interessere Dig, vidt over min Forventning. Jeg vil springe over et Tidsrum af fire Aar, da de Intet indeholde, som paa fjerneste Maade kan sættes i Forbindelse med denne hersens Græsbænk, og atter knytte den afbrudte Historie til min Gjenkomst til Fødelandet.

I de sidste to Aar havde jeg intet Brev modtaget fra min Søster, hvortil Grunden var denne, at jeg i dette Tidsrum havde gjort en Afstikker til Nordamerika, og derfor bedet hende, ikke at skrive. I et halvt Aar havde jeg ej heller ladet høre fra mig — hun vidste slet ikke naar jeg var ventendes. Jeg kunde altsaa berede hende og min Svoger en behagelig Overraskelse, hvortil jeg da udkastede en meget nysselig Plan, der grundede sig paa den betydelige Forandring, mit Gesjæs imidlertid var undergaaet. For min Bortrejse saae jeg nemlig — uanseet mine tre og tyve Aar — høist ungdommelig, for ej at sige drengeagtig ud: jeg havde et sandt Mælkogblodsansigt og lyse Haar; Skjæg vil jeg ikke tale om; den Smule Dunn, jeg opelskede paa min Hage, brugte altid

14 Dage for at vore til Kniven. Nu var jeg derimod bleven bruun og mager, mit Haar var mørknet og havde faaet en engelsk Tournure, og fra mine Ører til Munden strakte sig et Par vældige Bakkenbarter.

Planen var da denne: jeg vilde give mig ud for en Nordamerikaner, der var paa en Rejse gjennem Europa, og som havde lovet Hr. Secretair S******, med hvem han i Philadelphia var bleven bekjendt, at bringe dennes Familie i Danmark en mundtlig Hilsen fra ham. Comedien lod sig saameget lettere spille, som min Søster talte godt Fransk og hendes Mand tillige Engelsk. For ej at robes af Kudsken, reed jeg derud med min sorte Jockey bag efter mig.

En Staldkarl tog mod vore Heste, og fortalte, at Herskabet var ikke hjemme, men kom vistnok næste Dag. Jeg lod som jeg ikke forstod ham, min Billy maatte være Dragoman — han kunde ret godt Dansk, var indviet i min Plan, og en fiffig Krabat.

Jeg gik ind — ikke en Sjæl kom mig imøde, alle Værelser til Gaarden syntes at være ubeboede; jeg nærmede mig den velbekjendte Havestue. Derinde hørte jeg et Fortepiano ledsaget af en kvindelig Stemme. Jeg pikkede paa — intet Svar — Musikken blev ved — sagtelig aabnede jeg Døren.

Hvad saae jeg? et Baghoved med gule Silkelokker, en Nakke af kararisk Marmor, et Par Skuldre af samme Materie, en Ryg saa fuldkommen, at jeg Intet ved at ligne den ved, og et Par Arme, der enten vare drejede af Hvalrostænder eller støbte af Hvalrav. Fingre af Alabast legede Smut bag den smækkre Midie, og flagrede lig Sommerfugle hen over Tangenterne; Fødder, nydelige, smaae, hartad chinesiske, trippede omkring paa Pedalerne.

Det var en munter fransk Arie — Spil og Sang vare lige fortræffelige: jeg var halv Øre og halv Øje, og holdt mig saa stille som en Muus. —

Men nu var Stykket ude, og jeg fandt det upassende at lure længer; jeg traadte et Par Trin frem — Sangerinden drejede Ansigtet om og rejste sig, da hun blev mig vaer, med en let Rødme og en let Hilsen. Himmel! hvilket et Ansigt! jeg vil blot sige Dig, at jeg hverken i den gamle eller i den ny Verden havde seet Noget saa magelos yndigt. Paa et hængende Haar var jeg gaaet ud af min Rolle, og havde tiltalt hende paa Dansk.

„Jeg hører, De synger Fransk, Mademoiselle!“ begyndte jeg i dette Sprog; „jeg smigrer mig altsaa med det Haab, at vorde forstaaet af Dem; jeg er en Rejsende, som har lovet, paa min Tour gjennem Danmark at bringe Hr. A* og Frue et Brev og en mundtlig Hilsen fra en langt bortværende Ven.“

„Og denne Ven, om De tillader?“ spurgte hun hurtigt — ogsaa paa Fransk.

Jeg nævnede mit rigtige Navn, og lagde til: at denne Ven, da jeg forlod ham, befandt sig frisk og vel i Newyork.

„Denne Efterretning,“ sagde hun, „vil ret glæde Hr. A* og hans Kone — jeg beklager meget, at de just idag skulde være ude i Besøg — “

„ — Jeg ikke,“ afbrød jeg; „thi dette Tilfælde maae jeg takke for den Lykke — “

Jeg fik ikke Lov til at fuldende min galante Phrase; thi min Dame faldt mig ind i Talen: „Jeg vil sende Bud efter dem,“ sagde hun og ringede, „de ere ikke længer borte, end at vi om en Time kan have dem.“

Jeg vilde frabede mig al denne Ulejlighed, men hun erklærede det for uforsvarligt, at nole med at underrette dem om et saa kjert Besøg. En Pige kom ind, hun fik Ordre at lade En til Hest flyve til Herskabet, og bede dem komme strax hjem, da saadan og saadan Een var kommen ꝛc., samt dernæst at dække Theebordet, og bede Forvalteren at komme op. Dette skete Altsammen.

Jeg havde en god Time til at beundre saavel hendes fine yndige Manerer, som hendes uddannede og dog naturlige Forstand, hendes levende dog ikke forskruede Følelse, hendes fortryllende Jomfrueligheed, der ikke havde mindste Anstrog af landsbyagtig Forlegenhed eller affecteret Snerperie. Jeg blev høist begjerlig efter at vide hvem hun var.

„Det er formodentlig Datteren af Huset, med hvem jeg har den Ære at tale?“ spurgte jeg omsider; men just som hun vilde give mig Svaret, traadte min Søster og hendes Mand ind. Jeg gjentog min Fabel, og blev modtaget af begge med uforstilt Hjerteligheed.

Det kom mig rigtignok for, at hun stundom kastede hurtige og forskende Blikke paa mig; jeg begyndte at troe mig robet, men efterhaanden overbeviste jeg mig om det Modsatte, og glædede mig lønlig over den inderlige Glæde, de alle Tre robede ved mine Fortællinger om den kjære Guillaume, og det Venskab, der fandt Sted imellem ham og mig.

„De er en Nordamerikaner,“ sagde min Søster til mig, „og taler Fransk; min Mand taler ogsaa Engelsk, om dette Sprog er Dem kjærere; det er formodentlig Deres Modersmaal?“

„Ja det er, min Frue!“ svarte jeg, „men Fransk er min Fadersmaal, som De vil høre af mit Navn“ — jeg

havde kaldt mig La Fleur — „og da jeg med Fornøjelse erfarer, at hele Familien er fortrolig med dette Sprog —"

„Vi forstaae ogsaa lidt Engelsk allesammen" — sagde hun — „min Mand har givet os to Fruentimmer Information."

Jeg greb Lejligheden til at lykønske Begge med deres fortræffelige Datter; jeg tænkte nu at faae at vide, hvem hun var, men jeg blev lige klog; thi de hverken bekræftede eller benægtede. Først følgende Dag hørte jeg, at hun kaldtes Jomfrue Fischer.

Næste Morgen maatte jeg naturligviis gjøre Mine til at ville rejse, og dernæst lade mig nøde tilbørligen, inden jeg samtykkede i at forlænge mit Ophold endnu et Par Dage. Den første af Familien, jeg fandt ved Theebordet, var Jomfrue Fischer.

Ved min Indtrædelse farvede et stærkere Purpur hendes dejlige Kinder — mit Hjerte vilde sige mig, at dette var det første Glimt af Kjærligheds Morgenrøde: Du vil strax erfare, at dette kun var halvt sandt.

Min Rolle begyndte ellers at falde mig lidt besværlig; jeg længtes efter at trykke Søsteren til mit broderlige Hjerte, og havde det ikke været for den søde Piges Skyld, jeg havde strax om Morgenen afkastet mit Incognito. Jeg ventede ogsaa at opfange en eller anden Yttring, som let kunde træffe, da de jo maatte troe mig ganske uvidende i det Danske. Ja vel fik jeg Noget at høre, som just ikke ikke smigrede min Forfængelighed.

„Synes Du ikke" sagde min Søster til Jomfruen, „at denne franske Engelskmand er en Smule vindig?"

„Det finder jeg just ikke," lød det mere behagelige Svar.

Jeg holdt gode Miner, og sagde: „Var det Dansk, De der talede? der klinger saare lisligt."

Begge Damerne loe, og min Søster sagde skjelmsk: „Dersom De vidste, hvad Jomfruen der sagde, vilde De vist finde det endnu mere velklingende."

Den yndige Pige rødmede, og gjorde sig et Ærende ud af Stuen.

Jeg tog Billy for mig, og spurgte ham: om man ikke ymtede om hvem jeg var? hvad man ellers sagde om mig? o. s. v. Den sorte Lur viste Tænder, og svarede til alle mine Spørgsmaal: „All's well Massa! very well!"

Ved Middagsbordet hvidskede min Søster — dog saa højt, at jeg ret godt kunde høre det — til min dejlige Ubekjendte: „See engang paa vor Gjæst! jeg troer bestemt, han har forlorne Bakkenbarter."

Den Tiltalte saae ikke paa mig, men ned paa sin Tallerken, og min Svoger tilkjendegav ikke utydeligt sit Mishag. Jeg bed mig i Læben, og tænkte: det skal Du faae betalt! Du skal bie saa meget længere, inden jeg aabenbarer mig. —

Efter Bordet maatte jeg ride ud med min Svoger, for at see hans Ejendomme; jeg saae dem kun med et halvt Øje, thi deels kjendte jeg dem ret godt, og deels — fornam jeg nu ret grant, at jeg var forelsket.

Følgende Morgen fandt jeg min Søster i Rejseklæder. Hun bad mig undskylde, at hun maatte forlade mig, for at besøge en syg Veninde, „men jeg haaber" lagde hun sarkastisk til, „at De ikke skal savne Fruen — Jomfruen bliver hjemme."

Længer kunde jeg ikke holde mig: „Søster!" sagde jeg, og udbredte mine Arme mod hende. Leende, dog med Taarer i Øjnene, faldt hun om min Hals.

Hendes Mand rystede min Haand, og sagde smilende: „Min Kone har kjendt Dig siden igaarmorges, og din Neger duttede hun Sandheden paa; men jeg har tabt mit Væddemaal, for hun paastod, at Du kom først til at kaste Masken."

„Men dog ikke Bakkenbarterne," afbrød jeg — „apropos! Du talte om Jomfruen — hvad er det for en Jomfrue? hvorfra forskriver hun sig egentlig?" spurgte jeg med paatagen Ligegyldighed.

Min Frue Søster svarte i samme Tone: „Fra Lolland eller Falster; hendes Fader er en god Ven af min Mand, han var her for kort siden i Besøg og lod Datteren blive."

„Det er en ret vakker Pige" vedblev jeg.

„Saamænd!" svarte hun, „men det er Skade, hun kan neppe vente at blive forsørget nogensinde, for hun er fattig og faaer ikke Noget efter Forældrene."

Denne Anmærkning glædede mig ret inderlig. — Men nu kjørte virkelig en Rejsevogn frem, og Parret erklærede: at jeg maatte gjøre en Tour med dem til hans Broder — først næste Dag kunde vi komme tilbage. Jeg havde hellere blevet; men Indvendinger skottede jeg just ikke om at gjøre — jeg maatte endog tage bort, uden at have sagt Farvel til den skjønne Jomfrue Fischer.

Tiden faldt mig umanerlig lang derhenne. Jeg greb hver Lejlighed, naar min Søster ikke var tilstede, for at udspørge hendes Mand om dette Underbarn. Han var uudtømmelig i sin Roes, og pustede end mere til mit Hjertes Lue, da han forsikkrede, at han bestemt vidste, jeg havde gjort et behageligt Indtryk paa hende. —

Den Glæde, hendes faure Aasyn udstraalede ved vor Tilbagekomst, modsagde ham ikke; ja den var virkelig saa

paafaldende synlig, at den endog fremkaldte en Anmærkning fra min Søster, ved hvilken den stakkels Pige skiftede Farve og gik sukkende bort. Jeg laae den Nat paa Roser. — Ved Daggrye var min Beslutning taget.

Jeg stod strax op, i det Haab at finde den, jeg søgte, alene, før de selv kom paa Benene. Længe ledte jeg forgjæves: i Dagligstue, i Havestue, i Haven med alle dens Lysthuse. — Nej! hun var intetsteds; hun maatte ligge endnu — unge Piger ville gjerne sove længe om Morgenen. — Nu vel! jeg fik jo at bie. Imidlertid vilde jeg profitere af min egen Dueligheb til at nyde den dejlige Morgenstund, og opsøgte til den Ende Kjøkkenet for at tænde min Cigar. —

Lykkelige Indfald! Der var just min Engel i sin pene hvide Morgendragt, for at uddele Dagsbefalinger til det kvindelige Tyende. Hun hilste mig med et Engleſmiil, og sagde med sin bævende Guitarstemme: „Saa tidlig oppe, Hr. Secretair! Behager De ikke at træde ind i Stuen. — Theen skal strax komme."

Jeg vilde sagt Noget, men hun aabnede Døren for mig, og jeg gik taus bukkende ind. — Strax efter kom hun.

Jeg tog Mod til mig, greb hendes Haand, og sagde: „De veed nu, hvem jeg er — Jomfrue! kunde De for bestandig overlade mig den Haand, som jeg nu trykker til et kjerlighedsfuldt oprigtigt Hjerte?"

Hun blegnede — vaklede — sank paa Knæ for mig, og rev min Haand til sine brændende Læber: „Min Velgjører! min Fader!" stammede hun, „kjender De ikke Deres stakkels Eva?"

Taarer styrtede ud af hendes dejlige Øjne — mit hele Væsen hensløb i en Strøm af Salighed.

Da ilede min Søster med hendes Mand ind fra Side-

værelset, og sagde med comisk Alvor: „Mademoiselle! er det saaledes, jeg har opdraget Dem? har jeg lært Dem at knæle for et Mandfolk? Fra den allerførste Eva af og til Dem er der Ingen, der saaledes har fornedret sig — op med Dem, og lad ham knæle! det er Mandens Pligt — Monsieur La Fleur! De er ret en galant Cavalier."

Vi forbleve begge maalløse — i den samme Stilling. Men min Søster rejste sin herlige Plejedatter, lagde begge hendes Hænder om min Hals, og sagde — idet Taarer rullede ned over hendes smilende Kinder: „Der, Broder! har Du din fattige Fiskerpige!" —

Jeg trykkede hende til mit lykkalige Bryst, og det første Kjerligheds-Kys paa hendes Pande. Derpaa kastede hun sig om sin ædle Plejemoders Hals, og saa om Faderens — jeg gjorde ligesaa, og — og — ja seer Du: nu er Historien ude, og nu veed Du, hvem min søde Eva er, og nu veed Du, hvorfor denne Plet er os begge saa dyrebar. — Kom Peer! og kys min Kones Haand! Hun gjør mig til den lykkeligste Mand under Solen.

Her endte min Ven. Vi rejste os, og gik tilbage — jeg havde oplevet een af de gladeste Dage i mit Liv.

„Apropos!" sagde jeg paa Hjemvejen, „hvad blev der af Laura?"

Han svarte sukkende: „Min Ven! hun blev formelig forført og complet bedragen. Kjøbmanden, hendes Morbroder, gik Fallit, hendes Moder døde; hun selv — for at sige Dig Alt med saa Ord — det var hende, vi for mødte her med Appelsinkurven paa Armen.

Jorderne paa Hald.

Den nuværende Gaard af dette Navn er den fjerde, som har været opbygget paa et Jordsmon af nogle tusinde Alens Omkreds. Intetsteds i Landet findes saa talende Mærker af Tidens ødelæggende Vælde, eller rettere af Menneskets Foranderlighed. Man skulde troe, at Aandeverdenens dunkle Magter havde huset her, og Tid efter anden fordrevet de legemlige Beboere: saaledes — siger man — flytter Ræven ud, naar den maae dele sin Bolig med den dagskye Grævling.

Den allerældste Borg, hvis Tomt endnu hedder Gammelhald, laae paa en fordum omflydt Høj i den sydvestlige Ende af Søen. En skummel Krog, paa tre Sider omgivet af høje, skovgroede Bakker, og kun aaben mod Norden. Paa denne Kant sees Viborg i en Milsvejs Afstand.

Man kan forestille sig Gammelhald som en Røver, der lurende har ligget paa Udkik efter Landets ældgamle Hovedstad. Dens Opbygger omtaler Sagnet ikke, men vil, at „Ebbe og Aage, de Hellede to," som i Kong Snies Hungerstid førte Longobarderne ud mod Sønden, skal have boet her; samt at den danske „Arthur med det runde Bord," „Stærk Didrik og hans Kæmper" her have huseret.

Den sidste Beboer var hiin djærve, trodsige Ridders-mand, Niels Bugge, hvem Dannerkongen forgjæves søgte at betvinge med Vaabenmagt, og som kun maatte bukke under for Snigmorderdolken*). Han skal have nedrevet Gammelhald, og af dets Ruiner opbygget det andet, siden saakaldte Hald Slot, ligeledes paa en Banke i Søen; men længere mod Nord. Her var det han udholdt Belejringen; ligeoverfor paa Fastlandet sees endnu Levningerne af den saakaldte „Kongens Skandse.“ Og her vorder Skuepladsen for den Begivenhed, som indeholdes i efterfølgende Haandskrift.

Middelalderens Hald stod fra Midten af det fjortende Sekel i halvsjerde Hundrede Aar. I dette Tidsrum tilhørte det først den Myrdedes Slægtninge; siden de viborgske Bisper indtil den sidste catholske, Jørgen Friis. Derefter blev det et kongeligt Slot og Lehnsmands Sæde, og omsider Amtstue. Den sidste Amtsforvalter, Jacob Brockmann, skal være død i Fængsel, i hvilket han tredie Gang for Kassemangel var hensat. Nu blev det pantsat, og siden taget i Besiddelse og nogen Tid beboet af tre rige hollandske Jøder — Brødrene Lima.

Disse fulgte det efter kort Tids Forløb til Gregers Daa, der faldt som Oberst i Slaget ved Gadebusk. Denne bygte det tredie Hald paa en skjøntbeliggende Banke, midt imellem begge de ældre.

Ogsaa dette er nedrevet, og det fjerde og sidste

*) Paa givet Lejde drog han til Middelfart, hvor Valdemar opholdt sig; men blev her lumskelig myrdet. For at vælte Skylden fra sig selv, paalagde Kongen Borgerne en aarlig Skat, som endnu den Dag i Dag udredes under Navn af Hr. Bugges Mandebod.

opreist, noget længer tilbage fra Søen, for omtrent halvtredsindstyve Aar siden.

Her findes endnu trende gamle mystiske Billeder, hvis Betydning man forgjæves har villet udgrunde, og om Originalerne til hvilke Sagnet kun dunkelt taler.

Det ene er et Bryststykke, og forestiller en middelaldrende Mand af athletisk Skabning, med et stort, trindt og glubsk Ansigt. Hans eenradknappede, grove Vams slutter tæt op om den tykke Hals. Det sorte Mankehaar deler sig over Panden, og falder i bølgende Lokker ned til de brede Skuldre. Hans store, mørkeblaae Øjne, overskyggede af tykke Bryn, har ofte forfærdet mig som Barn, naar jeg gik ene gjennem Salen, og de truende fulgte mig fra Dør til Dør. Næst den hornede Figur i orbis pictus, har intet Billede holdet mig i saadan Respect, som „Niels Bugges" paa Hald. Om det ogsaa virkelig var hans, skal vort Haandskrivt maaskee siden aabenbare*).

Det andet er ligeledes et Bryststykke, men i meget mindre Format: En mørkladen, mager, senestærk, i en sort Kappe indhyllet Figur; Hovedet bedækket med en turbanformet Peltshue; den ene Haand griber i Barmen — sandsynligviis efter en Dolk. Man har sagt mig, det var en Jøde; og jeg tænkte uvilkaarlig paa Esau, den vilde, trodsige Jæger; saaledes maae han have seet ud, da han mærkede Moders og Broders Bedrag, og da han siden mødte denne med fjendsk Hu og blodige Tanker.

Da jeg blev ældre, tyktes han mig at maatte ligne Barcochba, som han beslutter at gjennemrejse det sønder-

*) Men vist er det, at denne Afbildning ikke modsiger Forestillingen om en ægte, gammel dansk Kæmpe.

splittede Nige. I dette skumle Aasyn præger sig Harmen over Folkets Fornedrelse, vaklende Haab om Fornyelsen af den tabte Herlighed, og mørke Ahnelser om et sørgeligt Udfald paa dette fortvivlede sidste Forsøg. Hvorhen stirrer dette skulende, badske Blik? Til Ælia Capitolina — til Romerørnen paa Zions Bjerg — vogt Dig! see! allerede udspiler den sin Kloe, for at sønderrive Dig! Han skjælver ikke — han har endnu Dolken — den sidste Tilflugt og Frelse.

Det tredie skal ogsaa forestille en Jøde — den Forriges Broder. Hvor ulig hiin! saa forskjellig, som Jacob fra Esau. Ja! dette er — maae være tegnet efter Naturen: Smildhed, Sagtmodighed, Bøjelighed; — patriarchalsk Værdighed, Godmodighed; dog ikke uden lidt underfundig Tilbageholdenhed. Saaledes har han smilet, da han bortbyttede Lindserne, og da han lagde de spraglede Kjeppe i Vandtruget. Han er omgivet af Blomster — Symboler paa søde, talrige Familieglæder, paa Haabet om Israels tilkommende Flor. En Hane — Aarvaagenheds, Paapassenheds Symbol — staaer paa hans Skjød; han klapper den med et omt og kjerligt Øjekast. –

„Vistnok" — har jeg siden tænkt, da jeg som ældre gjensaae Billedet — „vistnok behøver Du, forunderlige Nation! Hanens hele Aarvaagenhed for at bevare din skrøbelige Tilværelse; kun Skade, at Du saa ofte lader Dig henrive eller rettere oppuste af dens Overmod, og glemmer: at de Kjerner, der gjorde Dig fyldig og kjephøj, vare — ofte mødsommeligt nok — opsamlede i strenge Herrers Gaarde. Derfor have de ogsaa tidt stækket dine Vinger, naar Du baskede for højt med dem, og afrevet dine pralende Fjedre, saa baade Fidt og Blod fulgte med. Men Du opholdtes stedse af en højere Magt, der har

adspredt Dig blandt alle Jordens Folkeslægter, for at undervise og advare med dine Dyder, dine Lyder og Ulykker."

Det er en rum Tid siden, at jeg under en Morgenvandring satte mig paa Kongeskandsen, og skuede ud over den yndige Søe. Dagens Konge skred frem i sin ufordunklede Ungdoms-Glands, og klædte de østlige Lyngbjerge i Morgenrødt. Søen vaagnede og krusede sin tindrende Barm. Skoven lød, og de modstaaende Bakker gjenlød af Fuglenes Vaarsang; højt over den kredsede Ørnen, og dybt underneden skummede Vildanden de blinkende Bølger. Den blege Taage hævede sig fra Bugges Øe og hensmeltede i Morgenlyset; den steeg fra Ruinerne som en Aand fra sin natlige Bolig. En Ræv sad oppe paa Volden og keeg efter de forbiflyvende Fugle. Tvende Svaner sejlede ved dens Fod; de saae Fjenden, krummede deres stolte Halse og bruste med de mægtige Vinger, men han forsvandt bag Muren, og de mellem Strandbreddens Siv. En Baad skød sig ud fra Skovpynten, sagtelig klappede dens Aarer den glimrende Flade. Den gled til Land, en Fisker steg ud med sin tidlige Fangst. En gammel, men endnu kraftfuld Mand; hans Haar syntes ældre end han selv, thi det faldt i hvide Lokker om et fyldigt, brunladent Ansigt.

Hans Vej gik forbi Skandsen. Jeg tiltalede ham i det Haab at fiske et og andet Sagn om den ødelagte Ridderborg; det opfyldtes langt over min Forestilling.

„Min Fader," fortalte han, „der var Fisker før mig, har været med at bryde Slottet ned, og flytte Stenene over til den ny Gaard, strax efter at Jøderne vare rejste og Obersten kommen her. Det var et strengt Arbejde: de kunde ikke nær saa snart rive ned, som de hist henne

kunde bygge op. Hver en Stump maatte brækkes los med Staalstænger, og før Solen gik ned, maatte alle Mand være ude af Slottet, for det var ikke rigtigt fat der. En Dreng havde engang tovet for længe, men han blev aldrig Menneske siden. Det bares ham for, at der sad en Skriver ved et Bord og skrev; foran ham paa Bordet stod et Mandehoved, og hvergang han vilde dyppe Pennen, gabede Hovedet, og saa dyppede han i Munden. Et Skilderie have de et grumme Bryderie med: en Kone skulde bære det op til den ny Gaard, men da hun var kommen over Dæmningen, blev Skilderiet saa tungt for hende, som om det havde været Bly. Saa lagde de det paa en Vogn, men Hestene kunde ikke rokke det af Stedet. Tilsidst maatte de have Bud efter Præsten. Han bar det. Men da de saa hængte det op, blev det lige nær, for det faldt ned hver evige Nat: enten faldt Sømmet ud, eller Snoren gik istykker; men saa fik de et Som af en Liigkiste — det holdt. De sagde, det var den gamle Hr. Bugge, der havde bygget Slottet; han vilde nødig flytte derfra. Jeg kan endnu huske," — lagde han til — „at jeg som Dreng var med at gjøre reent der til Hove; for Kjelderne vare tilbage, og dem maatte vi feje engang om Aaret."

„Fandt I aldrig Noget der?" spurgte jeg.

„Ikke det jeg veed," svarede han, „undtagen noget gammel Skrivt, som Ingen kunde læse."

„Hvor blev det?" gjentog jeg ivrig, men hartad haabløs.

„Jeg troer, min Kone har det endnu," lød det velsignede Svar: „det laae i mange Aar i Lærdiken i min Kiste; men nu har hun faaet det til at svøbe om sit Rokkehoved." —

En Oldgrandsker kan bedst tænke sig min Utaalmodighed inden jeg naaede Fiskerens Hytte, og saae for mine Øine, hvad jeg endnu neppe vovede at troe — den raske Gamle havde ondt ved følge mig.

Jeg kom, jeg saae, jeg — fandt!

Ved Siden af „Kammersvenden af Morland" paraderede tvende Hoveder, Fiskerkonens og Rokkens. Efter dette sidste greb jeg med rovgjerrige Hænder, til stor Forbauselse for den gamle Mutter, der saae sig saa uforanlediget af en Vildfremmed sit Hørfutteral berøvet. Men hendes Forskrækkelse kan dog aldrig have været saa stærk som min Glæde, da jeg opdagede et Haandskrivt, om hvis Ælde Bogstavernes Træk og blakketgule Farve klarligen vidnede. Det var en Slags Dagbog i det hollandske Sprog: der løb mig som en krillende Kulde ned ad Ryggen, og antiqvarisk Vellyst sammenpressede Blodet omkring mit Hjerte.

Dersom Nogen skulde faae iøinde at forlange Hjemmel for Rigtigheden af denne Opdagelse, eller fyldestgjørende Beviis for dette Haandskrifts Tilværelse: da vil jeg bede en Saadan, for det første at lade sig noje med mit Digterord. Og synes denne Bekræftelses-Formular ham ikke at kunne give antagelig Sikkerhed — ja — saa faaer han i Apollos og Musernes Navn holde sig til den almindelig antagne Mening: at Sandhed og Phantasie ere ikke lette at adskille hos Folk af min Profession; undertiden formaae vi det ej engang selv. Man kan saa tidt gjentage en Løgn, til man selv troer den.

Saameget er vist: at Hald med dens Omgivelser, samt de tre forhen beskrevne Billeder, existerer endnu, og kunne af Enhver behagelig tages i Øjesyn; og at

Haandskriften — skjøndt noget defect — findes nu — i Nordlyset*).

Hald Slot, den 11te October 16...**)

Jeg har hørt om Søfarende, at der i yderste Havsnød ikke er dem nogen skrækkeligere Forestilling, end den: at de skulle forsvinde fra Havets Overflade, og begraves i Dybet, uden mindste Spor eller Efterretning for ventende Slægt og Venner. De opskrive desaarsag Omstændighederne ved deres sidste Ulykke, og overgive denne Meddelelse i en lukket Flaske til Bølgerne. Saaledes vil da ogsaa jeg, der kan anse mig selv for levende begravet og udslettet af Jorden, optegne mine sidste Tanker; om maaskee denne min underjordiske Bolig engang i Fremtiden kan vorde aabnet, og mine Been overgivne til et helligere Hvilested.

Det er nu fire Maaneder siden jeg blev indmuret, og jeg har Fødevarer for dobbelt saa lang Tid endnu. Men kunde min Fader ikke forlængst have været her igjen? — ak! om nu hans Haab har slaget ham feil! om han ikke har faaet Hjælp hos sine Venner i Holland! eller om han var falden i Sygdom, eller — død! — død! ja, saa maae det være.

Det var ikke muligt, at han saaledes kunde forlade en Søn, der opofrede til hans Redning baade Ære og Liv. — Opofrede? Hvad har jeg opofret? et Liv uden Værd enten for Andre eller for mig selv; et Liv uden Forbindelse, saa ligegyldigt for Verden, som min Død. Og Æren? hvad Ære har en navnløs Bastard? Her har

*) Et Maanedsskrift, Forf. i sin Tid udgav.

**) De tvende bageste Aarstal vare ganske ulæselige; men formodentlig skal det være „nogle og halvsems.“

jeg jo bortgivet, hvad jeg egentlig slet ikke har ejet. Dog, er dette ikke en Bebrejdelse mod min Fader, hvis ulykkelige Kjerlighed gav mig Tilværelse? Bort derfor med denne usonlige Tanke! Han elskede mig jo saa omt og inderligt: min Opfostring, min Opdragelse er det jo, der har foraarsaget hans Gjæld, og fristet ham til den ulykkalige Forgribelse, som nu koster ham Æren og mig Livet.

Hvad binder mig til dette usle Liv? de tvende eneste Baand ere loste: min Fader og — o Sulamith!

Den 15de October.

Idag fylder jeg mit eet og tyvende Aar — det sidste af mit unge Liv. Barmhjertige Gud! tilgiv mig arme Orm, at jeg tør spørge hvorfor, at jeg i mit Hjertes Bitterhed tør tvivle om Nødvendigheden af min jammerlige Tilværelse! Men var da Verden kommen aflave, om jeg ikke var bleven til, og havde udgjort en affondret Deel af dens Elendigheders Masse? Et Kar til Vanære — til Sondertrædelse! Stille, du usle Leer! kives ikke med den, som dannede dig.

O Kjerlighed! Kjerlighed! Universets underfulde, opholdende Kraft! hvorfor skulde min Fader kjende og lyde dit vældige Bud? hvorfor skulde dette Bud gjøre Brud paa menneskelige Love og Forhold?

Ikke før jeg taber baade Tanke og Følelse, vil den Time udslettes af min Erindring, da han første Gang trykkede mig til sit Bryst. Det er to Aar siden jeg blev hentet fra Holland og ankom hertil. Han kaldte mig ind i sit Kammer, og sluttede mig med lydelig Graad i sine Arme. Moder havde jeg aldrig vidst af at sige — nu fandt jeg da en Fader.

„O min Søn!“ sagde han, „den første Gang din Fader taler med Dig, er det for at skrifte sin Ungdoms Synd — for at bede om din Tilgivelse!“

Jeg skjulte mine taarefulde Øine i hans Haand. Han fortalte mig om min Moder: hvorledes han havde fundet og elsket hende, hvorledes Kjerlighed bedaarede dem saaledes, at de gav mig Tilværelse, og hvorledes haarde Slægtninge omsider adskilte dem — hun var af en anden Tro — de vidste at skjule hende. Forgjæves vare alle hans Eftersøgelser; mig — kun mig havde han beholdt.

„Min Søn, min Søn!“ sagde han tilsidst med Hulken og dybe Hjertesuk, „lov mig helligt, ved din Faders Anger og Sjælsmerte, at Du aldrig vil lade Dig henrive af forbuden Kjerlighed! Det øverste i Vellystens Bæger er sødt som Honning, men paa Bunden er Gift og Galde!“ —

O, Sulamith!

Den 16de October.

Efteraaret er allerede forhaanden. Gjennem mit lille Glughul kan jeg see Nordpynten af Bogeskoven; den begynder kjendelig at gulnes. Snart kommer Vinteren, og efter den atter Foraar — hvor er jeg da? der hvor ingen Morgensol vækker den Slumrende. Ak! er jeg da ikke allerede blandt de Dødes Tal? død fra Jorden og alle dens Glæder, og levende blot for min haabløse Fortvivlelse? —

Ha! hvorefter seer jeg? hvi forlænger jeg denne forfærdelige Dødskamp? Det samme Staal, hvormed jeg skjærer Brødet, som opholder mit elendige Liv, kunde jo i et Øieblik afskjære den snart udspundne Livstraad, og bringe det sorgbespændte Hjerte til Rolighed? — Viig fra

mig Fristet! tilbage til den Afgrund, hvorfra du er opsteget for at fordærve min arme Sjæl! Frivillig lod jeg mig begrave, for at frelse det eneste menneskelige Væsen, jeg tilhører; men Døden maae komme fra hiin usynlige Haand, der gav mig Livet.

Er ikke denne min Handling en Frugt af sønlig Kjerlighed? af Taknemmelighed, af uomgængelig Pligt? Hvilken rædselfuld Time, da min Fader aabenbarede mig sin Ulykke! Han havde haabet saa vist at kunne erstatte Mangelen; men der var Intet at faae, med mindre han selv rejste til Holland. Han foreslog mig at følge med sig til Amsterdam, hvor han endnu havde dette Nødanker.

Da var det, at Himlen — ja! en saadan Tanke har ikke sit Udspring fra Mørkets Hjem — Himlen indskød mig, at vove mit Liv og min Ære for at frelse hans: først vilde jeg have angivet mig selv, som den der havde besvoget Kassen (det var jo dog mig, som Pengene vare komne tilgode); dette afslog han med ubøjelig Haardnakkenhed. Men da jeg derpaa med brændende Taarer besvoer ham, at tillade mig her at holde mig i Skjul, indtil han kom tilbage fra Holland: da fejrede omsider mine inderlige Bønner. I trende Nætter hjalp han selv til at forsyne mit lønlige Fængsel med alle Fornødenheder. O, hvor skjalv han i mine Arme, da jeg for sidste Gang maatte losrive mig af hans Favn. Muurskeen, med hvilken han tillukkede mit underjordiske Fængsels Indgang, klapprede mod Stenene. Og da han nu igjennem den sidste snævre Aabning rakte mig sin kolde, bævende Haand — o! disse Taarer, hvormed jeg vædede den, disse Taarer, som randt i Mørket, ere de da ikke seete af Forbarmerens alseende Øjne? ere de ikke blevne en lindrende Balsom paa mit Hjertes dødelige Saar?

Ak! min Fader! dit har vel allerede længe ophørt at slaae — Du er vist allerede nu i et bedre Hjem, hvor Du med Længsel venter din Søn! Min Gud og Frelser! udløs mig snart af dette skrækkelige Fængsel!

Den 18de October.

Er det muligt, at jeg ulykkalige Dødsfange endnu kan nære en daarlig Lyst til Livet? at jeg med Længsel kan fæste mine Øjne paa hine Bølger, der tindre i Morgenlyset? at jeg kan misunde Svanen, der svømmer hist ude, sin Frihed?

O, at jeg kunde glemme min egen Frihedsstand, min korte Ungdomslyst! o, at jeg aldrig havde skuet disse Naturens Yndigheder! at jeg dog hellere havde stedse levet indsluttet som Padden i Steenklippen! uden Længsel — men ogsaa uden Savn! O, at jeg med Friheden ogsaa var skilt ved Erindringen! — Det var ifjor paa denne Tid, at jeg derovre i Skoven besøgte mine Doner — nu er jeg selv en fangen Fugl — naar skal jeg udløses af Dødens Snare?

Kommer jeg nogensinde mere for Dagens Lys, da veed jeg, at Galgen vorder min Lod; og dog kunde jeg sprænge mit Fængsel, for paa Vejen til Retterstedet endnu engang at mætte mine Øjne med Jordens Beskuelse. Men nej! det var jo et Selvmord — det var endnu værre: at vove min Faders Hemmelighed; hvo veed, hvilke Bekjendelser Pinebænken kunde afpresse mig? — Jeg vil tove til Forløsningens Time slaaer — naar skal jeg høre den?

Den 20de October.

Ogsaa nysgjerrig kan jeg endnu være. Jeg kan ofte ønske at vide, hvo der færdes over mit Hoved, hvo der

nu boer i Slottet. Det var pantsat af Kongen til nogle Jøder i Amsterdam — monstroe de skulde nu have det i Besiddelse? Jeg hørte iaftes Rumlen af Vogne paa Broen og en ualmindelig Tummel herovenpaa. Dog, hvad angaaer det mig? hvad vedkommer det den Døde, hvo der træder paa hans Grav?

Den 21de October.

Skal jeg betroe til Papiret mit Hjertes sødeste og smerteligste Londom? Skal jeg fornye Erindringer, der paa eengang henrykke og martre mig? hvorfor ikke? — Undflye dem er mig alligevel umuligt — maaskee kan det lindre min Smerte, at jeg opskriver dem — jeg vil prøve det, om jeg endog skulde trykke Braaden længere ind i mit saarede Bryst.

Sulamith — mit Hjertes Drøm! min første, min — sidste Kjerlighed! men lovet være Gud! den var reen og uvanhelliget; derfor er der endnu en Sødhed i Mindet om hine flygtige, skuffende Glæder.

Sulamith! jeg vil tænke mig Dig som første Gang, da jeg saae dit dejlige Aasyn mellem Hyacintherne. I dette Øieblik følte jeg — om jeg end vidste det ikke — at Du var min Sjæls udkaarede Brud. Det syntes mig et Tilfælde, at jeg den Dag, uden at jeg selv vidste hvorfor, paa min jevnlige Vandring til Børsen just valgte denne usædvanlige Vej. — Nu gik jeg ingen anden. Saasnart jeg drejede ind i Gaden, kjendte jeg dit Vindue langt borte. Sødt bævede mit Hjerte, jo nærmere jeg kom, mine Skridt bleve kortere, men jeg torde ikke vende mit Ansigt om til Dig; jeg skottede fra Siden: og dog opdagede jeg, at Du lagde Mærke til mig. Jeg veed ikke hvor mange Dage der forløb, inden jeg vovede at hilse.

Jeg forbausedes over min Dristighed; men, o Himmel! Du hilste mig igjen — mit Lod var kastet.

Den sidste Vintermaaned randt hen — Foraaret kom: en Dag savnede jeg Dig, den anden — tredie ligesaa. Da syntes mig, at min Sol var dalet. Unævnelig Længsel bespændte mit Bryst. Min Principal flyttede ud paa sit Landsted. Jeg sukkede, jeg græd — jeg vidste ikke, hvor nær jeg kom Dig.

Jeg sad i Jasminlysthuset og drømte om Dig, min Elskede! da hørte jeg et dybt Suk bag mig i Naboens Hauge. Jeg saae igjennem en Sprække i Plankeværket — Sulamith! det var Dig: Du sad der ombølget af dine brune Silkelokker, dit Hoved hældet mod din Skulder, dine sneehvide Fingre legede med Blomsterne i dit Skjød, dine Øjne vare hos Levkøjerne, men dine Tanker — ja, de vare hos din ukjendte Ven.

Jeg skjalv af Henrykkelse, men min Tunge klæbede til min Gane, jeg mægtede ikke at frembringe en Lyd — ak! jeg vidste jo ej engang dit Navn — Du rejste Dig, gik langsomt ind; og jeg sad endnu drømmende paa min Bænk, da Principalen opledte mig, og kaldte mig til mit Dagværk.

Hvor bankede mit Hjerte, da jeg næste Gang nærmede mig Lysthuset med min „Soleil brillant" — Hun var i Sandhed min Sjæls rette „glimrende Sol," derfor valgte jeg denne Blomst — hun var der ikke; jeg svingede mig op paa Plankeværket, og satte den forgyldte Vase med den skjønne Hyacinth paa Steenbordet. — Jeg skjulte mig og ventede — hun kom, hun saae Blomsten, rødmede, kiggede til alle Sider — endogsaa over Plankeværket — jeg kunde høre mit Hjertes Slag. Omsider opdagede hun mig i min Krog.

Hvad jeg sagde, hvorledes jeg kom over til hende — det har jeg glemt, eller jeg har nok aldrig vidst det. Forgjæves søger jeg at vække min Hukommelse; den tier lige til det Øjeblik, da hun løsrev sig af mit Favnetag, og spurgte: „hvem er De?"

Men altfor vel mindes jeg den Bleghed, der udbredte sig over hendes Ansigt, da jeg sagde hende mit Navn og min Stilling, som første Bogholder hos van der Leete. Hendes formørkede Øjekast sank til Jorden, hendes Hænder foldede sig: „Jeg tænkte," sagde hun neppe hørligt „at De var en af Vores."

Ved hendes Ord opsteeg et Bjerg imellem os. Hun forsvandt fra mine Øjne, uden at jeg mærkede hendes Bortgang.

Jeg kan ikke skrive længer. Jeg vil kaste mig i Søvnens Arme — ak! hvorfor er den saa kort? hvorfor varer den kun til imorgen?

Den 22de October.

„Een af Vores!" — Virkelig! Man har ofte antaget mig for Jøde! Bekjendte have skjemteviis forsikret mig: at *min Næse* og *mine Øjne* vare ganske israelitiske. Vel muligt: min Moder var jo ikke af min Faders Troe — milde Himmel! af hvad Troe er da Kjerlighed?

O, at jeg havde været een af *Hendes*, eller hun een af *Mine*! da havde vi opfyldt et Bud, som kom — ja, som kom fra Himlen; men Menneskene have andre Bud — anden Lykksaligbed — ak Gud! den er derefter.

Hvor stille og klar er Søen idag! et Spejl af den Himmel heroventil, som jeg nu aldrig meer skal see — den kommer i Bevægelse — det er Fiskeren i sin Baad. Ak! mit Hjerte bevæger sig ogsaa ved at skue et Menneske;

jeg føler, at jeg endnu ikke er skilt fra Verden. Han fortøjer Baaden — han udkaster Medesnoren — han fløjter Tonen af en Morgenpsalme. O, min Gud! min Gud! hvor underligt røres jeg! Jeg kan ikke see Bogstaverne for Taarer — Pennen skjælver i min Haand.

Den 25de October.

Nej! min Pensel skal ikke vanhellige hendes himmelske Aasyn. Behøver jeg da vel et Billede af hende; og er det ikke altfor dybt indpræget i mit Hjerte? O! det udslettes ikke, før dette arme Hjerte har ophørt at slaae.

Først igaar opdagede jeg mine Tegneredskaber — Min Fader har da lagt dem i Skrinet, at jeg kunde have Adspredelse i min Eensomhed. O, min elskede Fader! Du min eneste Ven paa Jorden! est Du nu i det Land, hvorefter din Søn længes? eller est Du endnu landflygtig i mit Fødeland, medens jeg er en Fange i dit!

Er Du hos min Moder? har en medlidende Himmel nu omsider forenet, hvad grusomme Mennesker adskilte? Fader! Moder! naar ville I hente Eders Søn?

Hvor smerteligt er det dog, aldrig at have kjendt de Arme, der første Gang omslyngede os; det Bryst, der gav os første Næring! ikke at kunne mindes det Aasyn, der med Ømhed og Henrykkelse hvilede paa vort! Ak! mon ogsaa paa mig? mig — forbuden Elskovs ulykkelige Frugt? Mon ikke snarere de bitreste Taarer have vædet mine spæde Kinder? og den dybeste Kummers Sukke blandet sig med mine Skrig?

Den 26de October.

Ja! han er død! — Gud glæde Dig i sin Himmel! Det var ingen Drøm! Vel sov jeg, men Forestillingerne

vare altfor levende, for sandsynlige til at være det sædvanlige Blændværk af en lænkebunden Phantasie, hiint væmmelige Sammensurium af opkogte Historier.

Var det min Moder, hvis yndige Skikkelse svævede ved hans Side? Det var hende — hun lignede Sulamith. Den Synlige smelter sammen til eet Væsen med den Usynlige: saa elsker jeg i den Ene dem begge.

Forunderligt! højst sælsomt! Fraværelse og Tiden — siger man — dæmper Kjærligheden; tvertimod hos mig: jeg har aldrig elsket heftigere end nu. Er dette en Tilgivt, endnu en Malurtdraabe i mine Lidelsers Kalk? Nej, det er Trøstens klarttindrende Dugperle. Daarligt har jeg handlet, idet jeg saalænge strædte at tillukke mit indre Øje for denne venlige Skikkelse, der tilhvisker mig det søde Haab: „vi sees igjen."

Førend jeg overgav mig selv til denne Ensomhed, troede jeg at være paa Vej til glemme hende — var det maaskee virkelig — men det var Rejsen, Omgang med saamange Mennesker, Naturens Skjønheder, Livets mangehaande Glæder, der endnu ikke havde opgivet Kravet paa mit unge Hjerte — Alt dette var det, som adspredte mig.

Nu, i denne min fuldkomne Affondring fra Verden, gjør den stærkeste af alle Følelser atter sin Ret gjældende. Nu først undrer det mig, hvorledes jeg har kunnet finde Fornøjelse i Jagt og Fiskerie, Musik og Dands. Var det en Forbrydelse mod Dig, min Elskede? — den vorder tilfulde affonet.

Hvad er dette? Baaden glider forbi, den bærer tvende fremmede Skikkelser — i hollandsk Dragt! Skulde det virkelig være disse Jøder? Sulamiths Landsmænd? — De forsvinde.

Besynderligt! det forekommer mig at være hine selv-

samme Figurer, der vare i Baaden hos hende, da jeg Dagen før min Afrejse saae hende sidste Gang, da jeg sad i Jasminlysthuset, og de sejlede forbi mig paa Canalen. Hun saae mig, thi pludselig blegnede hun, og greb fat paa Rejlingen. En af dem raabte: „Sulamith! hvad fejler Dig?“ Sulamith! det var første Gang, jeg hørte dit søde Navn — ak, det var sidste Gang, jeg saae dit himmelske Ansigt!

O, du skrøbelige Hjerte! hvi lader du dig atter daare af et bedragerisk Haab? hvortil disse Ønsker, som aldrig ville opfyldes? kunne disse Jøder aabenbare mig Noget, som det var værd at vide? Nej, de kunne ikke forudsige mig min Dødsstund.

Den 1ste November.

En vældig Storm! Det er Vinterens Herold — dens vilde Basunblæser. Han tuder i Sivene og knækker de raslende Rør. Han har afklædt Skoven; jeg seer den graae Himmel gjennem dens tynde, svajende Kviste. Bølgerne brøle, deres Skum pidsker som Sneefog forbi mit Vindue. Jeg vil lukke for det, jeg vil sætte Stenen ind, og tænde min Lampe. Jeg vil gjøre Dag til Nat — er mit Liv vel andet?

Igaar var der Jagt i Skoven. Da jeg saae ud af mit Kighul, opdagede jeg paa Skovpynten — den eneste Plet af Jorden, der endnu ligger for mine Øjne — en statelig Hjort. Han saae sig tilbage over Ryggen, og rystede sine mægtige Takker. Jeg hørte Hundeglam — da sprang han ned i Søen; Bølgerne sloge sammen over ham, Fraaden glindsede i Morgenlyset. Endnu en Stund saae jeg hans grenede Hoved over Vand; men snart var han ude af den snævre Glime, jeg fra mit lille Vindue

kan overskue — han har søgt Landet og Vindumovergaards Skove. —

Nu hørte jeg et Skud — atter eet — det rullede som Tordenskrald hen ad Almind og Branum Bakker. Mit Hjerte bankede af Jægerslyst, men jeg sad som Ræven i sin Grav. — Jagten nærmede sig — flere, stærkere Skud — højere Halsen — Bellereines klang som en Sølvklokke mellem de andre; jeg kjendte den grandt. Hvor ofte har jeg ledt den til Jagten, naar den hylende af Glæde sprang omkring mig, og svinkede med sin brune Hale! Stakkels Hund! nu har du en anden Herre; den gamle sidder der, hvor han hverken seer Sol eller Maane; du springer ikke mere foran ham om Morgenen, du træder ikke mere i hans Spor om Aftenen med hængende Hale og ludende Hoved. —

Da Alt blev stille, hørte jeg Michel Skyttes vældige Hallo Hallo! Mon han endnu tænker paa sin gamle Jagtkammerat? eller og han har glemt mig, som Bellereine og alle de andre? Ja! mig mindes Ingen, uden Themis; hun alene gjemmer den formeentlige Forbryder i blodtørstig Erindring.

Besynderligt! uforklarligt! aldrig tilforn har mit Fængsel forekommet mig saa snævert, Væggene ere mig for nære; Loftet hænger altfor lavt ned over mit Hoved — jeg maae røre mig. — Indgangen er tillukket — skulde der ikke være en Udgang? Hiin Gruusdynge har jeg endnu ikke prøvet paa at bortrødde — jeg maae vide, hvad der er bagved. —

Den 8de November.

Saa er jeg da ikke længere levende indmuret! jeg kunde, hvad Øjeblik jeg vilde, atter forskaffe mig Friheden.

— mig tykkes, jeg allerede har den; — at jeg — glemmer, at Galgen staaer udenfor Fængslet. —

At Ingen dog har vidst af denne Longang at sige! at Ingen har fundet paa at rødde disse Muurbrokker tilside! Vel, jeg tager Alt hernede i Besiddelse — Huuslejen er dyr. Liv og Ære! Og saa tør jeg nok gjøre mig Catacomben saa nyttig som muligt.

Som en Muldvarp vil jeg rode omkring hernede, vogte mig for Dagslys og Menneſker. Til Natten fortsætter jeg mine Undersøgelser — nu — Stenen for Glughullet! Lampen tændt! og Penslen i Haanden! Jeg vil arbejde paa Prospectet af mit Fødested: mit første Øjekast var ud paa det uendelige Hav, over den øde stormfulde Strandbred — jeg forudsaae min sørgelige Skjæbne.

Den 9de November.

Longangen ender ved Kaminen i den store Riddersal. Ovaderstenen kan lettelig tages ud, og Aabningen er stor nok til at krybe derigjennem. En snildt Paafund med det lille trinde Hul, der er boret gjennem Stenen! derfra kan man mageligt høre, hvad der foregaaer i Salen, og overſee en Deel af den. Med hvilken hæftig — jeg kunde sige glædelig Rørelse gjensaae jeg dette Værelse! Jeg gjenhilsede det store Ibenholts Skab, Marmorbordet, Jægerne, Hundene og Hjorten paa Tapetseriet som gamle Bekjendter. Morgensolen kastede sine Straaler ind paa Træernes Toppe — jeg syntes, at en Haabets Straale faldt ind og opklarede min Sjæls dybe Mørke — Blændværk! en Lygtemand paa Afgrundens Rand!

Den 11te November.

Det er dem, de selv samme, jeg saae i hendes Selskab — de rige Limaer; og hvo er da hun? og hvor? —

Almanakken havde Maaneskin. Det var paa den Tid at den skulde staae op Kl. 11. Der paakom mig en ubetvingelig Lyst til at tilbringe et Par natlige Timer paa Riddersalen. Saameget mindre tog jeg dette i Betænkning, som denne Fløj endnu rimeligviis er ubeboet, og Salen tilmed ikke i det bedste Rygte. Det sidste kunde ikke afholde mig, Gravens Søn, Dødens Fortrolige.

Stenen var snart borttaget — jeg indaandede den kolige forfriskende Vinterluft — mit Hjerte slog i sælsom Bevægelse, Taarer vældede frem af mine Øjne.

Det var mørkt i Salen, jeg satte mig ved det midterste Buevindue. Den østlige Himmel begyndte at lysne. Maanen bebudede sin Fremkomst; jeg ventede den som en elsket, længe savnet Ven. Det klaredes mere og mere: de mindre Stjerner forsvandt, luerød fremsteeg Nattens Dronning over Bøgeskovens mørke Kant, Bølgerne legede med hendes venlige Billede.

Sødt henrykket, glemmende mig selv og al min Elendighed, blev jeg siddende i uafbrudt Beskuelse af den maanelyse Himmel. Alle mine Tanker vare ved Fortiden, ved de Dage, da min uskyldige Sjæl var ligesaa reen og klar som hiint Nattens skjønne Lys, da frejdig Livslyst gjennemstrømmede, smeltede mine Smaasorger, som Maanen de tynde Blaaner, der glede hen over dens milde Aasyn.

Da nærmede sig en sort, uhyre Skye, som dens Straaler ikke mægtede at gjennemtrænge — den sank ned, sluktes, forsvandt i det tykke Mulm. Frygtelig vækket af mine falske Drømme, sukkede jeg af tungt sammenpresset

Bryst: „O min Ungdoms Lykfalighed! faaledes eft du ogfaa forfvunden — opflugt af min fkumle Skjæbnes uoploselige Mørke!"

Jeg vendte mig ind mod Salen, mit Hoved fank ned paa min Barm, mine Taarer vendte tilbage til deres Kilde — den lukkede fig for Fortvivlelfen.

Ikke længe: et pludfeligt Glimt oplyfte den fkumle Hal — Maanen var atter befriet. Dens Skin faldt lige paa — himmelfke Gud! — paa min Faders Anfigt.

Ikke Skræk, ikke Glæde var det, der greb baade Legeme og Sjæl, ingen mig hidtil bekjendt Følelfe; men vift nok den vi fornemme, naar Sjæl og Legeme fkal adfkilles, det fidfte nedfænkes i Gravens lange Vinternat — den forfte opftige til hiint Lys, hvorpaa den haaber, hvorefter den længes, men med Bævelfe.

Ak! det var ikke hans Aand! mit Hjerte flagrede ham imøde — han kom jo at forkynde mig Friheden? — Nej! det var kun hans Billede. Maanens fulde Frembrud af Skyen rev mig ud af min Vildfarelfe — hvorfor varede ogfaa den kun faa kort?

De have altfaa flyttet det fra Dagligftuen herop — til Selfkab for mig i mine natlige Timer? ja! jeg vil hver Nat beføge dig, elfkelige Afbilding! jeg vil tale til dig, jeg vil fukke, græde for dig, og troe at læfe Svaret i dit alvorlige Blik! jeg vil trofte mig ved din Skygge, indtil jeg — Gud give fnart! træder felv ud af Livet. —

Maanen fkred længere frem! den forlod min Faders Billede for at belyfe — Joſeph Limas, den gode ærlige Joſeph! fom han hedder paa Borfen og alle Contoirer. Godt truffet! ham livagtig; det famme milde, kloge Anfigt, der altid fig felv ligt, fnoede fig omkring mellem Jøder og Chriftne. God Yndeft, god Credit er

indpræget i enhver af disse mange Ynker — det er Joseph! lige from og lige snild mellem Brødre og mellem Ægypter. Han er mig ret kjer, denne Jode; han kjender jo Sulamith — maaskee er han hendes Nærbeslægtede?

En dygtig Maler har forfærdiget dette Stykke! hvor naturlige ere disse Blomster! hvor livlige deres Farver! Ogsaa en soleil brillant er imellem dem — mon den er tegnet efter hiin? mon han har plejet Originalen, og maaskee mindet sig med Veemod den arme Giver.

Endnu et Portrait! det er Broderens; ved første Øjekast gjenkjender man den barske, trodsige, fremfusende Salamiel, den bedste Billardspiller og den forvovneste Skøjteløber i Holland. Disse tvende ere altsaa her! Den ældste, Contoirchefen, hjemme i Amsterdam; ak! men hvor er Sulamith?

Saa urolig, som endnu aldrig tilforn i disse fem Maaneder, forlod jeg Riddersalen. Det var mig, som om jeg nødig maatte bryde op fra et kjært Selskab, som om min Hules Eensomhed havde noget hidtil ukjendt Lønligrædsomt. Ja, jeg forekom mig selv som et Gjenfærd, hvem Morgenluft og Hanegal bortjager fra elskede Slumrendes Leje tilbage til Gravens øde Bolig.

Den 12te November.

Hvilken Nat! har jeg vel troet, endnu at skulle opleve en saadan? eller at hiint søde Veemod, som Musikken vækker, skulde finde Vej til mit Hjerte? Min egen Mandoline ligger urørt paa Kistebunden — hvo spiller vel i Graven? — Næsten var jeg istand dertil — kun at jeg kunde gjøre det uhørt, eller hørt blot af dem, som vel nu alene have Øre for Seraphers Hallelluja.

Men var det ogsaa et Bryst af Jord, der udsendte disse Toner? Udflød denne smeltende Klang fra synlige Strenge. O! lad mig troe, at det var hendes forklarede Aand, der talede til mig i Englenes Tungemaal!

Jeg stod foran min Faders Billede. Mine Sukke tolkede min Lidelse, min Længsel: da lød en Harpes liflige Toner, mildt bølgende Accorder, og derpaa en Stemme, klar som Hjertets første Elskovsdrømme. Jeg stod som fastnaglet til mit Sted. — Det blev stille; jeg nærmede mig Døren til Corridoren: fra Hjørnestuen ved hiin Ende af samme syntes Lyden at komme. Her kommer Ingen om Vinteren; da den har Vinduer mod Nord og Øst, bruges den kun i den varme Sommertid. —

Skulde det da være et qvindeligt Besøg fra den fjerne Ridderold? En Aand, som her i sin Ham af Jord har elsket, og elsket haabløst, ubesvaret eller grusomt bedraget? — Nej! Harpen og Sangen lode sig atter høre; den var — portugisisk. Jeg kjendte den paa hiin sørgmodige Nationalmelodie, og paa den melancholske, tit gjentagne, længe udholdte Lyd af Ordet Coraçao*). — Min Hukommelse fløj tilbage til van der Leetes Landsted, i Naboens Hauge. Natten efter vor første og sidste Sammenkomst havde jeg hørt disse sørgmodige Toner.

O Gud! var det Sulamith, eller hendes Aand?

Den 14de November.

Igaar Nat var der Folk i Ridderſalen! Jeg listede mig tilbage i min Celle. Med Billeder kan jeg tale, med Aander kunde jeg være fortrolig; men — for Mennesker skjælver jeg. Ved min Forsvinden har jeg jo erklæret

---

*) Udtales Corasaung o: Hjerte, Udg. Anm.

mig selv for deres Fjende, og jeg frygter en Straf, som jeg ikke har fortjent.

Endnu afvigte Nat vovede jeg mig ikke ud af mit sikkre Skjul. Længere udholder jeg det ikke: naar Solen kommer op under Nordpolen, maae jeg afsted.

Den 15de November.

Nysgjerrigheden var altsaa stærkere end Frygten. Jeg ræddes for Mennesker, og dog søger jeg dem; jeg forekommer mig selv som en Schakal, der om Dagen lurer i sin Hule, men som i Mørket sniger sig hen til de menneskelige Boliger.

Det var vel ikke langt fra Midnat, da jeg forsigtig steeg op med min Lampe. Endnu før jeg naaede Enden af Løngangen, hørte jeg atter Stemmer i Salen. Sagtelig blev jeg ved at gaae frem. Jeg lagde Øret til Stenen, men kunde Intet tydeligt fornemme: da vovede jeg at tage Proppen ud.

Ved Bordet sad begge Brødrene: Joseph med Ansigtet imod mig, Salamiel vendte Ryggen til. Deres Samtale angik en Gjenstand, der strax vakte min hele Opmærksomhed: de havde grundet Aarsag til at vælge dette afsides Værelse.

„Siig mig oprigtig, Broder!“ sagde Salamiel, „er det ikke Guld og Sølv, som regjerer Verden? For disse Metaller kan jeg skaffe mig Huse og Jorder, Skibe, Vaaben — ja selv Soldater. Er det ikke dem, der har gjort os til Herrer af denne gamle Ridderborg, og et Par tusinde Bønder til vore Livegne? Og kunne vi ikke hvilket Øjeblik vi ville, ved disse samme Midler opsvinge os til danske Grever eller Baroner? Ja, er det ikke endogsaa muligt, paa Trappetrin af Guld at bestige en Throne.

„Salamiel!“ svarede Joseph med sit sædvanlige Smiil, „Penge have stor Magt, men Gud regjerer Verden. Vort Folk er det rigeste, og — det afmægtigste paa Jorden. Har alle vore Guldbynger hidtil kunnet kjøbe os en eneste Plet Jord, som vi torde kalde vor egen? Kan en Fader sikkre sine Børn Besiddelsen af sine dyrekjøbte Ejendomme? Leve vi ikke meget mere i en stedsevarende Udlændighed? Maae vi ikke idelig være beredte til at ofre vort Guld og vort Gods, for at redde vor usikkre Tilværelse? Vore Fædre vandrede fyrgetyve Aar i Ørken — fyrgetyve Gange saalænge omvanke vi nu, eller rettere, jages vi nu fra Land til Land af disse Fremmede, som vi frygte og afskye.“

Salamiel sprang op, gik nogle Gange hæftigt frem og tilbage, og traadte derpaa hen foran Broderen. „Joseph!“ sagde han, „Hvad er Skyld heri? er det ikke vor egen Mangel paa Samdrægtighed, paa Planmæssighed i vor Virken? er det ikke vor egen — ja, vor egen Fejghed?“

„Eller Jehovas Villie“ sagde Joseph; hans Svar lød som et Spørgsmaal.

„Jehovas Villie!“ gjentog Salamiel: „at dovne Munke udjog os fra dette Spanien, som vor Flid havde beriget? at disse Vandbier bemægtigede sig den Honning, vi i Aarhundreder stille og fredeligt havde indsamlet? Var det Guds Villie, at Portugal først modtog os med aabne Arme, for siden at udrive Børnene af Forældrenes Favn? At —“

„Broder!“ afbrød Joseph mildeligt; „hvorfor skulle vi oprive de gamle Saar?“

„For at beskjærme os mod nye!“ raabte Salamiel. „Det var dog vel engang paatide, at vort ulykkalige Folk

lærte at kjende og tilstoppe Kilderne til dets egen Fordærvelse: at det omsider lærte at høste istedet for evindelig at saae for Andre, at ansee Guldet for Middel til Uafhængighed og ikke for Tilværelsens Øjemed.

Joseph slog Øjnene ned, og lagde sine Hænder paa Bordet.

„Hvorlænge, Salamiel!“ sagde han med dyb og dæmpet Røst, „vil Du endnu hænge ved dine politiske Drømme? Femten hundrede Gange har Aaret fuldendt sit Løb, siden Stjernens Søn forgjæves opofrede fem hundrede Tusinde af sine Brødre, og endnu herske Hedningerne i Herrens hellige Stad. Endnu dagligen opfyldes Jeremiahs Spaadom: „Jeg vil give dem til Ustadighed, til Ulykke i alle Rigerne paa Jorden, til Forhaanelse i alle Stederne, hvorhen jeg vil fordrive dem.“

Salamiel kastede sig paa sin Stol, og stirrede taus og mørk hen for sig.

„Hvo har sagt“ gjenmælede han efter et Ophold: „I skal søge mig og finde; jeg skal omvende Eders Fængsel, og samle Eder fra alle Hedningerne, fra alle Stederne, derhen jeg lod Eder fordrive, og lade Eder komme tilbage til det Sted, hvorfra jeg bortførte Eder?“

„Dette er allerede skeet“ svarte Joseph, „dette er opfyldt engang, efterat Folket var prøvet og ydmyget i Babel i halvfjerdsindstyve Aar. Men sig mig: hvo kan nu see eller haabe Enden paa en sextenhundredaarig Trældom? Hvo skal nu samle et Folk, der er adspredt over den ganske Jordens Kreds? der ved Sprog og Sæder er mere fremmed for hinanden indbyrdes, end for de Nationer, blandt hvilke de leve?“

„Den der har Mod dertil" sagde Salamiel; „Mod, Klogskab og — Penge — det er Alt hvad der behøves."

„Og Forsynets Bistand" lagde Broderen til. „Penge kan tabes hastigere, end de vindes; Klogskab har Grændser, og Mod er ofte Galskab: Sabathhaj Sevi greb efter Scepteret, og fik et Stegespid!"

„Joseph!" afbrød Salamiel bittert, „din Hukommelse synes helst at ville dvæle ved de sørgelige og fornedrende Epocher i vor Historie. Jeg mindes hellere de Tider, da Asien skjalv for Davids Hyrdestav, da Tyrus og Sidon, Ophir og Saba bejlede til Salomos Venskab, og lyttede efter Viisdommen fra hans Læber."

„Hvorfor dvæle ved Minder" sagde Joseph, „som kun føre os til nedslaaende Sammenligninger? hvorfor ikke heller holde sig bittre, men nyttige Erfaringer?"

„For af dem at lære?" spurgte Salamiel noget spodsk.

„At vi have overlevet" svarede Broderen bestemt og alvorligt, „vor Tilværelse som Nation, vort Haab, og vore — Spaadomme. Tredsindstyve Slægter have ventet forgjæves paa den Frelser, som tvær vel længe i to og tyve Secler, om — han ikke allerede var kommen."

„Her rejste Salamiel sig atter, og gik med hurtige Skridt op og ned bag ved Broderen. Denne skrev med Fingeren paa Bordet og vedblev: „De Folk, vi kalde Hedninge, men hvis Sværd er over vore Hoveder, tilbede en Prophet, som vore Fædre udstødte af Synagogerne; de bygge deres Haab paa en Hjørnesteen, som vore vise Bygmestere forskøde. De stige og vi synke; de florere og triumphere, medens vi opfylde Herrens Trudsel: See jeg vil give dem Malurt at æde og Galdevand at drikke; jeg vil give Eder i Fremmedes

Haand og udføre mine Domme over Eder. Er ikke Hedningenes Messiah udsprungen af Abrahams Lænd? er han ikke udgangen af Davids Huus? I sexten hundrede Aar svinger han sit Scepter over Jorden, og udvider stedse sit Riges Grændser — Salamiel! hvor er vor Messiah?"

Salamiel svarede ikke, men gik endnu hastigere frem og tilbage.

„Broder!" vedblev Joseph: „der staaer skrevet; Mørket skal skjule Jorden, og Dumhed Folkene; men Hedningene skulle vandre ved dit Lys, og Kongerne ved det Skin, som er opgangen for dig. Broder! hvo haver sagt disse Ord? til hvem ere de talede? Er det ikke vort Lys, ved hvilket Hedningene og deres Konger vandre? Og ere vore Veje ikke som meget slibrige Veje i Mørket?"

„Hvis Lys er klarest?" sagde Salamiel stedse gaaende; „de Christne have revet deres i mange Stykker; Enhver priser sin Stump som det eneste rene og ægte Lys, og vover Liv og Blod for at slukke den Andens —"

„ — De ere dog alle Dele af et eneste Hele" faldt Broderen ind; „det ligger i Menneskets skrøbelige Natur, at ville rette og fuske paa Mesterstykker, at plette det Rene, forfalske det Ægte, og altid at forblande og vanhellige Religionens himmelske Gave med frække Tilsætninger af egne Drømme og egne Lidenskaber. Have vore Rabbinere gjort det bedre? Længe, længe før de christne Præster har Herren sagt: Baade Prophet og Præst ere Gjenskalke — de spaae Løgn i mit Navn, sigende: Jeg drømte, jeg drømte — ja, de ere Propheter, der spaae deres Hjertes Bedragerier."

„Men de Christne" blev Salamiel ved, „have omgjort deres Religions Lys til en Mordbrænderfakkel; paa Enden af deres Hyrdestav have de fæstet en Bøddeløxe; de fængsle og pine, de myrde og brænde — ej alene Fremmede — men deres egne Børn."

„Det er da kun de romerske, Broder!" svarte Joseph.

„Fordi de ere de mægtigste" sagde Salamiel; „lad Protestanterne først faae Overmagten; de ville misbruge den, som hine."

Joseph smilte, og trommede med Fingrene paa Bordet.

„Nu er Du ogsaa Prophet!" sagde han, „og dine Drømme ere mørke. Lad os ikke alene betragte de Christnes Gjerninger! de ere ufuldkomne, som alt Menneskeligt: vi, vi fore Alle vild som Faarene, vi vendte os hver til sin Vej, siger Esaias. Men deres Religion! er den ikke en Datter af vores egen?"

„Hvorfor" raabte Salamiel, „antoge vore Fædre den da ikke? hvorfor blev den kun annammet af Fiskere, Bønder og Betlere?"

„Fordi" svarte Joseph, „det var en Troe for Betlere, saavelsom for Konger; fordi de Lærde vare bedaarede af deres egen Viisdom; fordi vore Præster, de Rige og de Vældige drømte om jordisk Magt og politisk Glands og Storhed: vi saae ham; men der var ikke Anseelse, at vi kunde have Lyst til ham. Denne advarende Spaadom er forkyndet Aarhundreder før han kom."

Der blev et langt Ophold. Salamiel gik hen til Vinduet, og saae ud i Natten.

Joseph rejste sig og sagde: „Troe mig, Broder! dine Forhaabninger ere ligesaa dunkle som Natten hist

ude, og ligesaa løse som hine Skyer, der forsvinde og komme aldrig mere igjen. Troe mig, Salamiel! med vort Rige er det for længe siden forbi; det gjenrejses ikke mere. Endnu er vi et Folk — desværre! men et Folk uden Land, et Samfund uden Samdrægtighed, et Selskab uden selskabelige Fordele og Rettigheder. Vort Rige er opløst — som alle andre paa Jorden: de staae til en Tid, og synke da i Gruus. Af deres Ruiner opbygges nye, for at friste den samme Skjæbne. Kun eet Rige vil kunne bestaae, fordi det var et aandeligt Rige. Dets Grændser bestemmes ikke af Bølger eller Bjerge; det indskrænker sig ikke til eet Land, eet Sprog, een Lovbog. Det overskrider alle Grændser, og gjennembryder alle Skranker; thi Aanden kan ikke bindes med Lænker af Støv. Er dette Rige ikke allerede grundfæstet, da er alt en Drøm, og Gud har aldrig indblæst sin Aand i Menneskets Legeme."

Salamiel traadte hen foran Broderen, og saae længe og taus paa ham. Derpaa foldede han sine Hænder, vendte sig og gik med sænket Hoved langsomt ud af Salen. Joseph stod endnu længe hensunken i Tanker; omsider udbredte han sine Arme som til en Omfavnelse, saae op til Himmelen, og fulgte efter sin Broder.

Den 26de November.

En særegen Følelse drager mig til disse Jøder. Oprigtige, ædeltænkende Mennesker! De lede ærligen efter Sandhed — Gud give, de maae finde den!

Inat ventede jeg dem forgjæves. Da Midnatten var forbi, vovede jeg at tage Salen i Besiddelse, ja endog at medbringe min tændte Lampe — Lyset kan jo kun bemærkes fra Søen af.

Jeg søgte at sætte mig selv i den gamle veemodige Stemning — det lykkedes ikke: jeg var altfor adspredt; min Sjæl var, saa at sige, deelt mellem mangehaande, saare adskillige Følelser. Joseph og Salamiel, Sulamith og min Fader traadte — snart enkelte, snart samlede — op for min Indbildningskraft. Verden herovenfil, Graven hernedenfil droge mig vexelviis til sig: den sidste grundede sit Krav paa min egen frivillige Beslutning; den første stræbte at gjøre ældre Rettigheder gjældende. Ak! ere disse ikke forspildte? har jeg ikke for stedse fraſagt mig dem, da jeg sluttede mit Testamente? Saaledes maae den Yngling være tilmode, som lukker den tunge Klosterport mellem sig og Verden, som ombytter den vide, skjønne Jord med den snævre skumle Celle, og skjuler sit Hjerte med alle dets søde Følelser i Munkekappen.

O du yndige, glæderige Jord! skal jeg saaledes skilles fra dig?

Den 17de November.

Jeg kom forsilde — dog ikke forsilde; jeg har jo været i menneskeligt Selskab! jeg har jo seet, hørt gamle Bekjendte — O! enhver Bekjendt er mig eenlige Dødsfange en Ven.

Der var allerede afspiist; de havde været ser ved Bordet, Stolene stode der endnu. Levningerne af en Dyreryg og en Æblekage fik mine Tænder til at løbe i Vand. I mere end fem Maaneder har jeg levet af tør og kold Mad — Dampen af den varme vakte en næsten ubetvingelig Appetit: nu veed jeg, hvorfor Esau solgte sin Førstefødselsret.

Jeg stod i Begreb med, som en Muus at springe

frem fra mit Hul, da jeg hørte Stemmer og Fodtrin i Corridoren. Det var Mikkel Skytte og den gamle Else — hende har de nye Herrer følgelig ogsaa beholdt; det er smukt af dem — ogsaa Bellereine var der. De satte dem. Mikkel gav sig især med Dyreryggen, Else med Kagen; Bellereine sprang op paa en Stoel ved Siden af Skytten. Jeg misundte dem alle Tre; ja, jeg misundte den stakkels Hund de halvgnavede Been, som Mikkel rakte den.

„Der" sagde han, „du har Part i Bukken, du drev galant med ham, gamle Belle! og din Husbond skød ham accurat. Fanden staaer i den Jode, han er næsten ligesaa god Christen, som vi Andre, Else! han ryger sin Pibe, drikker sin Dram, og fletter hollandske Eeder af sig saa store som pommerske Bjelker."

„Jeg kan bedre lide Joseph end Salamiel" svarede Else, „han er altid mild og venlig, og han smiler endogsaa naar han stjænder, som sjelden skeer."

„Men han kan inte skyde" sagde Mikkel, idet han satte en Flaske for Munden, „han er ligesaa dum paa Jagten som Du, dit gamle Orgelværk! Giv mig et Stykke Kage!"

Else rækkede ham et Stykke, han gav det strax til Hunden med de Ord: „der Bellereine! det er fordi det er dig."

„Skam skulde slaae ham!" raabte Else, „jeg troer han gi'er Hunden Æbleklage."

„Det kommer deraf" svarte Mikkel, „at salig Johan — Gud veed, hvor han er — gjorde saameget af den."

En underlig Rørelse greb mig; det var første Gang i fem Maaneder at jeg hørte mit eget Navn. Kjere

Mikkel! — tænkte jeg — vidste Du, at jeg var Dig saa nær, Du sad vist ikke saa rolig. Og dog — dog kunde Du maaskee ogsaa forraade mig. O, at jeg maatte have, blot et Par Øjeblikke, havt Hunden hos mig! hvor vilde jeg klappet den, talt til den, og kjælet for den! den skulde have slikket mine Hænder; dens Øjne, dens Hale skulde have sagt mig, at der endnu var et levende Væsen, som havde mig kjer.

„Det blev en dygtig Karl til at skyde, den samme Johan" fortsatte Mikkel; „alligevel det første han kom her, vidste han ikke enten Krudtet eller Haglene skulde først ned; men jeg lærte ham det. Det var ilde, han skulde saadan tage fejl med disse Penge af Kongens; men disse herrens Tydskere, de har den Teufel i Kroppen."

Else tog sin en Priis, og sagde: „Da spaaede jeg ved mig selv, hvordan det vilde gaae; Herren gjorde, jo altfor meget af ham, om det saa havde været hans egen Søn, Mikkel —?" hun saae spørgende og polidsk paa Skytten.

Han tog sig en Slurk, og skottede fra Flasken hen paa hende: „Veed Hun Noget?" spurgte han langsomt.

„Hvad skulde jeg vide!" svarte hun; „men ellers kom han ligesom dumpende ned af Himmelen, og Herren har jo været udenlands i sin Ungdom — de vare saamænd heller ikke hinanden uliig af Ansigt."

„Ikke heller af Sind" sagde Mikkel: „Johan var istand til at give Skjorten bort af Kroppen, og den Gamle gav jo Bønderne for lang Henstand med deres Skatter — det var maaskee hans Ulykke den; jeg er sommetider nær ved at troe, at Johan endda har været uskyldig."

„Men da Herrerne derovrefra kom her for at efter-

see Kassen, fandt de jo et Brev der, hvori han angav sig selv," svarte hun.

„Godt nok!" indvendte Mikkel; „men hvorfor rejste saa den Gamle?"

„Det veed jeg godt" sagde hun: „Den Gamle vilde hen og see om han kunde bjerge Penge, inden Kassen blev efterseet. Kunde han det, saa havde det været godt: hvis ikke, skulde den Unge tage sig Skylden paa."

„Hille den slemme Jøde!" raabte han: „hvorfra veed Hun alt det?"

„Det er kun Noget, jeg tænker mig til," svarte hun.

„Paa den Maade" sagde Mikkel, „var den Gamle jo Medvider? Hm! Fanden veed hvordan det hænger sammen."

„Jeg kan da ellers sige Ham" vedblev Else, „at jeg engang uforvarende kom til at høre Noget af deres Discours: Vi maae rejse begge To — sagde den Gamle — Jeg bliver — sagde den Unge — "

„Naa! og hvad saa meer?" spurgte Skytten.

„Saa hørte jeg Intet meer" svarte Else, „for Resten hvidskede de."

„Hm!" sagde han efter nogen Betænkning; „der har Hun nok hørt fejl; Johan tog sig vel iagt for at blive — Naa! det skal være hans Skaal! Godtaar, Mosse Johan! og kuk engang ihvor Du er!"

„Jeg veed ikke, hvorfra jeg fik det forsløjne Indfald; men jeg kunde ikke bevinge min Lyst til at blande mig lidt i Conversationen, og det var skeet, inden jeg selv vidste det: Jeg slog et Blad med Munden, og jog saa Proppen i Hullet. At Else gav et Skrig, Bellereine et Bjef, at en Stol faldt overende, og en Dør blev smekket i — det hørte jeg, og — ja i Sandhed! jeg loe;

men forfærdedes i samme Øieblik ved Lyden af min Stemme.

Gud! er det muligt, i en Forfatning, som min, at være saa letsindig? For Opdagelse behøver jeg ikke at frygte, dertil ere de begge for overtroiske; men at jeg kunde skjemte, jeg som allerede staaer med begge Fødder i Graven — dette har været mig noget ret Gyseligt — Spøgelseagtigt. Dog — var det ikke snarere en dunkel Instinct, at jeg vilde jage dem bort, for at bemægtige mig noget af Levningerne? — Himmel! hvor det smagte mig! og alligevel torde jeg ikke spise efter Hjertenslyst; formeget kunde have robet mig arme Stakkel.

Naar jeg ellers overtænker denne Samtale, bliver jeg ret underlig tilmode. Mit Offer er bragt: men Frugten synes ikke at ville modnes. Jeg bortslængte min egen Ære for at frelse en elsket Faders, og see! hans taber sig tilligemed min. Skulde dette være et Bevis paa, at Sandheden stedse maae følges, om den end er nok saa haard og bitter; og at endog den ædleste Løgn forfejler sin Hensigt?

Hvor vanskeligt er det ikke at dølge eller forvandske Sandheden? den vil dog altid — heelt eller halvt — snart eller silde — komme for en Dag.

Tør jeg glæde mig over det skaansomme Omdomme, jeg nyder, skjøndt jeg uden Nytte har søgt at forspilde det? at Rygtet er mere sandfærdigt end jeg selv? jeg veed ikke? men det veed jeg, at en ny og vældig Magt vil drage mig op af det Mørke, hvori jeg frivillig, men brødefri, selv har nedsænket mig.

Sex Stole! hvem har siddet paa de fire? Coraçao! o! hvor svagt — hvor daarligt est du! —

Den 18de November.

Vinteren begynder tidlig og stræng. Søen er lagt langt ud, og Isen er bedækket med Snee — maaskee der endogsaa er Spor. Virkelig! jeg seer en Harefod her tæt udenfor — ja! gaae du kun! for mig sidder du trygt i din Busk; jeg skal ikke mere efterstræbe dig, stakkels Morten! Jeg sidder selv og krokker i mit forborgne Leje; jeg er ligesaa bange for Jægerne som du, skjøndt mit Afspring er vanskeligere at udrede. Hvor ganske anderledes var det forgangen Vinter! da vankede jeg fri og sorglos omkring paa den nyfaldne Snee, og nu! — der kommer Nogen — tryk dig, stakkels Hare! —

Det er Salamiel og Mikkel; de gaae virkelig paa Foden; de standse — den har gjort sin Lykke — maaskee sidder den i Flegbusken ved Hjørnet af Volden? — De gaae forbi — det knalder — Mikkel raaber: Apport! — Godnat, Morten! — O, jeg elendige Daare! skal da Alt hvad jeg seer og hører, drage mig tilbage til den Verden, som jeg haver sagt et evigt Farvel?

Evigt? — hvorfor da? Er min Fader død, hvad binder mig længer? Frygt for Døden? — er den visere udenfor end her? Ak! værre end selve Døden er den Uvished, i hvilken jeg lever. Saa være det da fast besluttet, endnu fjorten Dage vil jeg udholde. Hører jeg forinden Intet fra ham, da sprænger jeg mit Fængsel. Een Dag i Frihed er kosteligere, end et Aar i Trældom.

Den 19de November.

Det er hende! hun er her — har været her under Tag med mig i flere Maaneder. O! jeg har ahnet det; jeg har følt det, uden at vide det. Var det ellers mu-

ligt, at jeg saalænge havde kunnet udholde min piinagtige Forfatning?

Denne Gang kom jeg betids. Brødrene havde nylig sat sig tilbords, tilligemed Josephs Kone og tvende Smaadrenge; den sjette Stoel stod endnu ledig. „Hvor bliver Sulamith?“ spurgte Joseph: det skuddrede mig som et electrisk Stød. Da aabnedes Døren, hun traadte ind, og satte sig paa den ledige Plads. Jeg maatte holde mig fast, for ej at rulle ned af Longangens Trappetrin.

Hvor dejlig var hun, men ogsaa hvor bleg! ak! mon det er Tanken om mig, der har ombyttet Glædens røde Rose med Længselens hvide paa disse yndige Kinder? Og om det var — om ogsaa hun gik over til min Troe — hvad da? — Hvo er jeg? en ærelos, fredlos Forbryder — o Gud! o Gud! nu først fuldbringes det tunge Offer — forbarm dig, og end mine Lidelser, inden min Haand væbner sig imod mit Hjerte!

Den 20de November.

Endnu eengang vil jeg see dette himmelske Ansigt, og mætte mine Øjne med hendes Beskuelse. Endnu engang inden jeg siger Verden Farvel og gaaer dibben, hvorfra Ingen kommer tilbage, vil jeg sige hende — Formastelige! egenkjerlige Usling! hvad vil du? Rive hende med dig ned i haabløs Kjerligheds Afgrund? atter aabne et Saar, som Tid og Fraværelse maaskee allerede har tillukket?

Nej! ene vil jeg lide, ene vil jeg synke i Forglemmelsens Hav; ingen Taare skal væde mit usle Støv! —

Den 21de November.

Det er besluttet. — En barmhjertig Gud vil tilgive mig dette sidste forvovne Skridt; han vil lægge sønlig

Kjerlighed og et ubesmittet Liv i den opstigende Vægtskaal, og samle mig med den Fader, for hvis Skyld jeg udøser mit unge Blod.

Er jeg ikke allerede Dødsdømt? hvad gjør jeg Andet, end fuldbyrder den uigjenkaldelige Dom? Hvortil nytter, hvorfor udfordres en længer Marter? — naadige Fader! er det ikke nok?

Min Befrier ligger for mig — den er beredt til at oplukke mig Evighedens Porte. Kun endnu eet Farvel til denne skjønne Jord! Endnu een Time vil jeg beskue det yndige Dagslys — min sidste Dag!

Søen er tillagt. Den skinner, som et Spejl, i Morgensolens Straaler. — Isen synger — der er en Skøjteløber derude. Jeg har ogsaa tilforn med ungdommelig Lyst tumlet mig paa den blanke Flade; dengang var min Sjæl ligesaa rolig og klar som den stille smilende Søe — Lyden nærmer sig — det er ham — det er Salamiel! med sammenslyngede Arme laverer han i vældige Svingninger. —

Farvel, du sidste menneskelige Væsen, mine Øine her faae at see! — Han løber lige hen mod Rørholmen; der er Væld underneden — et farligt Sted før Solhværv er gaaet. Jeg vil raabe til ham gjennem mit Glughul — han har hørt det — han standser og seer sig om — nej! nu fortsætter han sit Løb — Himmel! han synker. —

Den 22de November.

Pennen danser i min Haand — kan den vel andet, naar Hjertet danser? — O, du naadige Gud og Frelser! hvorledes skal jeg dødelige Menneske bære saamegen Salighed?

Da jeg krympede mig under Prøvelsen, da min svage Haand formaastede sig til at gribe Hold i dit Tugtens Riis; da min Sjæl forkastede Haabet, og vendte sig i Fortvivlelse fra din Himmel — da var den allerede aabnet over mig, og Glædens Sol smilede over mit Fængsel.

Kun endnu et Par Øjeblikke, og det Forfærdelige var skeet — men derfor sendte du mig en frelsende Engel; derfor maatte Salamiel ud paa Søen; derfor maatte Isen briste under ham — o Gud! hvor underlige ere dine Veje! de ere alle Kjerlighed.

Nu først burde jeg bøde; men du straffer mig med Velsignelser — saa vil jeg da paalægge mig selv denne utilstrækkelige Bod: jeg vil lossrive mig fra saamange søde Omfavnelser, og tilbringe denne sidste Nat i mit Fængsel; med Angers og med Glædes Taarer vil jeg fuldende denne min Prøvelses Tid. Endnu en Nat vil jeg henleve i det Mørke, hvorfra din almægtige Haand udfriede mig.

Jeg rev Lagnerne af min Seng, sprang op gjennem Longangen ind i Riddersalen, ned af Vinduet. Salamiel kæmpede mod Vandene, der truede at opsluge ham: han brød Isen med sine Hænder, steeg og sank. Han raabte om Hjælp, men Ingen hørte ham; de vare alle i den modsatte Fløj, som vender ind til Landet. Isen var svag, jeg kunde ikke komme hen til ham; men jeg bandt Lagnerne sammen, tilkastede ham den ene Ende, og lagde mig fladt ud paa Isen: han greb fat, og jeg slæbte ham efter mig — han var frelst.

„Hvem er De, min dyrebare Redningsmand?“ spurgte Salamiel, da vi stod paa fast Is.

„En Død, som frelste en Levende“ svarte jeg, og

drog ham med mig. Han rystede af Kulde og Mathed; jeg maatte næsten bære ham. Jeg kunde ikke forlade ham, før han var kommen ind.

I Stuen sad Joseph og hans Kone ved Frokostbordet; Sulamith aabnede den modstaaende Dør — da begyndte Alt at løbe rundt med mig: Syn, Bevidsthed forlod mig — jeg besvimede.

Da jeg vaagnede, stod de alle Fire bekymrede ved min Seng. Mine Øjne faldt først paa Sulamith: hun var bleg som et Liig.

Endnu før jeg vaagnede, hørte jeg, at Salamiel sagde: „En Hollænder er han, thi han svarte mig strax i dette Sprog; men hvorledes han er kommen her, det maae den Gud vide, der sendte ham til min Frelse.“

„Det synes mig“ sagde Joseph, „at jeg skulde have seet ham før; hvor, kan jeg ikke mindes.“

Da var det, at mit Blik faldt paa Sulamith; en svag Rødme kom og forsvandt paa hendes Kinder.

„Hvem er De dog, kjære gode Menneske?“ sagde Josephs Kone roligt og omt. Jeg brast i Graad — jeg kunde ikke svare. Et Bud traadte ind og bragte et Brev — jeg skjulte mit Ansigt med Lagenet.

Jeg fornam en Tunge paa min Haand, og en Piben.

„Min Gud!“ sagde en Stemme, „Hunden kjender ham.“

Jeg slog Lagenet ned — Bellereine sprang op til mig.

Der var ingen Anden i Værelset, end Salamiel og hans Svigerinde.

Han traadte tæt hen til Sengen: „Hvo De endogsaa er,“ sagde han, „mit Livs Frelser kan uden Fare betroe sig til mig. De synes ikke at ville være kjendt; men ved den Gud, der brugte Dem som Redskab til min Redning! her har De Intet at frygte; og nærer De noget

Ønske, som det staaer i menneskelig Magt at opfylde, da behøver De blot at yttre det."

Jeg var i den piinligste Forfatning! jeg følte Trang til at betroe et Medmenneske min Hemmelighed; men det var ikke mig alene. Hvormeget kunde jeg vel aabenbare? Enten min Fader var levende eller død, hans Rygte var mig lige helligt.

Jeg mindes engang at have drømt: at jeg paa et Toug var steget op til Spidsen af et meget højt Taarn; foran mig var en uhyre uudgrundelig Dybde; og vende mig torde jeg ikke — jeg omfavnede Kuppelen; Touget forsvandt under mine Fødder; — jeg hang mellem Himmel og Jord i gruelig Dødsangest: ak! denne Drøm var et Varsel for min nærværende Sindstilstand. Længe torde den ikke vare.

Joseph kom farende ind med Brevet i sin ene Haand; med den anden pegede han til Gulvet, og raabte: „Et eneste Ord! kom De dernede fra?"

Jeg sagde Ja, men skjalv som et Espeløv.

„Nu saa være Gud højlovet i Evighed!" sagde han, kastede Brevet, omfavnede mig og trykte et Kys paa min Pande: „Velkommen, Søsterson!" jublede han; men hans Stemme bævede, hans Taarer trillede ned paa mit Ansigt.

Hans Kone udstødte et Forundringsskrig; Broderen tog Brevet op.

„Ja, Salamiel!" sagde han, sættende sig ved Sengen og holdende min Haand i sin, „læs De os dette Brev, hvis Indhold er os alle, men især denne elskelige Ven, saa højst glædeligt — det er fra hans Fader!"

Han læste.

„Meget ærede Hr. Svoger!"

„De vil med Rette undres over denne Overskrivt af „en Mand, som hidtil kun har været Dem bekjendt af „Navn. De vil tillade mig med faa Ord at løse Gaaden. — „Da jeg for nogle og tyve Aar siden opholdt mig i „Pengeanliggender her i Amsterdnm, blev jeg hændelses„viis bekjendt med Deres Søster Eva, som dengang var „i Huset hos Deres Morbroder. Vi fattede Godhed for „hverandre, og i et svagt Øjeblik lode vi os henrive af „vor gjensidige Tilbøjelighed! At Deres Fader, formedelst „sine strænge Religionsbegreber, aldrig vilde give sit Minde „til vor Forbindelse, dette vidste min Kjæreste altfor vel. „Men haabende paa Fremtiden, stolende paa min taalelig„gode Formuesomstændighed, og bestormet af min hæftige „Lidenskab, foreslog jeg hende et hemmeligt Ægteskab og „Flugt med mig til mit Fødeland. Hun indvilgede i begge „Dele, men Udførelsen maatte formedelst væsentlige Hin„dringer, opsættes. Imidlertid begyndte hendes Svanger„skab at blive synligt. Jeg bortførte hende og skjulte hende „hos en Ven og Landsmand af mig, som var bosiddende i „Rotterdam. Der blev hun Moder til en Søn, som i dette „Øjeblik — Gud give levende — befinder sig paa Hald. „Vor Flugt blev forberedet: et dansk Skib, som laae i „Havnen, skulde føre os til mit Hjem. Min spæde Søn „med sin Amme havde jeg faaet ombord, og ventede blot „Natten, for at afhente hans Moder. Ak! da jeg kom, „var hun forsvundet. Alle mine Efterspørgelser vare for„gjæves; jeg maatte føre vort Barn tilbage til min Ven. „Han sørgede for dets Pleje og Opdragelse.

„At Deres Fader havde opdaget sin Datters Op„holdsted, og overtalt hende til at vende tilbage, kunde „jeg formode; men at han havde bragt hende til en Slægt-

„ning i Antwerpen, dette har jeg først nu faaet at vide; „saavelsom at han havde taget det Løfte af hende: at hun „aldrig vilde søge nogen Gjenforening med mig, saalænge „hans Øine vare aabne.

„Efter to Aars frugtløse Søgen efter min forsvundne „Kjereste, rejste jeg til Danmark. Der underholdt jeg en „bestandig Brevveksling med min Ven i Rotterdam. Han „døde; men endnu forinden havde han anbragt min Søn „paa van der Leetes Comptoir i Amsterdam, hvorfra „jeg forgangen Aar lod ham komme til Hald.

„Ulykkelige Omstændigheder, hvis nærmere Forklaring „ikke hører herhid, foraarsagede, at jeg kom i et Par tu„sinde Dalers Kassemangel. Vel dobbelt saameget havde „jeg tilgode hos et Huus i Amsterdam. Jeg skrev; Hu„set havde gjort Opbud, og kunde ingen Penge afsende; „men vilde jeg selv komme, og skikke en paalidelig Mand, „vilde man see at gjøre Udvej.

„Jeg maatte altsaa afsted. Men i det Fald, at „Rejsen skulde vorde langvarig — som desværre ogsaa „skete — og Kassen imidlertid blive undersøgt, var dog „min Ære og mit Embede forloren. Da var det, at „min ædle Søn tilbød sig at leve skjult og indmuret i en „Løngang under Slottet, for at bringe Vedkommende paa „den højst rimelige Formodning, at han var deserteret „med Pengene.

„Ved min Ankomst hertil, efter en lang og besværlig „Søereise, faldt jeg i en haard Sygdom, der i tre Maa„neder berøvede mig Forstandens Brug. Ved min Op„vaagnen finder jeg, at Deres Søster, min dyrebare tro„faste Eva, er den, som har plejet, og — næst Guds „Hjælp — reddet mig.

„Efter Deres Faders Død forlod hun et Opholdsted,

„som vistnok ogsaa var ganske skjult for hendes Brødre, „og blev igjen modtaget af Morbroderen; denne var Na„boe til den Mand, som skyldte mig Penge.

„Igaar blev vort saalænge udsatte Ægteskab ende„ligen fuldbyrdet. Og dette giver jeg mig nu den Frihed „at tilmelde Dem, haabende, at De med Deres Broder „ville ikke ugunstig betragte dette Skridt af en Søster, „der saalænge har været tabt for Dem, og som i tyve „Aar har ved store Sorger bødet for en Brøde, hvortil „hendes Hjerte forledte hende.

„Men ak! vort arme Barn! mon han er endnu „ilive? Vi sukke og bede hver Dag til Gud, at dette „Brev dog ej maae komme forsilde. Naar De i en Baad „sejler om til den østre Fløj, vil De tæt ovenfor Vandet „finde et lidet firkantet Hul; derigjennem kan De til„raabe ham — Gud i Himmelen give, at han maatte „svare Dem! Han vil da selv tilkjendegive Dem, hvor „De kunne aabne for hans Fængsel. Svarer han Dem „ikke, vil De i det nordøstlige Hjørne af Kjelderen finde „en Qvadersteen betegnet med et Kors; der underneden „skal Muren brydes løs — jeg kan ikke skrive længer for „Sorg og Engstelse.

„De Penge, som manglede i Kassen, sender jeg med „samme Lejlighed. Ville De behageligen tilstille Øvrig„heden samme, tilligemed ilagte Skrivelse, som ganske ret„færdiggjør min Søn — o! maatte det dog komme ham „endnu tilgode!

„Lever han, da ville De sige ham, med hvilken Smerte „baade Fader og Moder længes efter ham.“

„O du naaderige Forsyn!“ raabte jeg, „baade Fader og Moder! ja — jeg vil afsted!“ Jeg sprang op.

„Kjere Ven og Frænde!“ raabte Joseph, „vi ville alle afsted; hav blot Taamodighed i nogle Dage, saa følges vi ad. Vi længes ligesaa meget efter at omfavne en fortabt og gjenfunden Søster, som De en Moder. Hald er følgt, og hvert Øjeblik kunne vi vente Kjøberen for at modtage Skjødet.“ Som han talede, hørte vi en Vogn rulle ind i Gaarden. „Det er ham“ sagde Salamiel, og begge Brødrene gik ud for at modtage ham.

Endnu var mit Glædesbæger ikke fuldt. Jeg hørte et dybt Suk bag ved mig — det var Sulamith: hendes Øjne svømmede i Taarer, et veemodigt Smiil bævede om hendes Læber.

Josephs Kone saae vexelviis paa os begge.

„Min Søster“ begyndte hun, „har ogsaa en Hemmelighed, hvori jeg er ene Medvider — mon den nu kunde løses?“

Sulamith rødmede, og saae bedende paa Søsteren.

Jeg ahnede min Lykke: „Ak!“ sagde jeg, „torde jeg haabe, at De endnu ikke har glemt mig?“

Hun svarede ikke, men Madame Lima pegede hen til et Vindue — ja i Sandhed! der stod min soleil brillant; jeg gjenkjendte Vasen paa de to brændende Hjerter.

Jeg greb hendes Haand og trykkede den til min Barm: „Er jeg da ikke een af Deres nu?“ hviskede jeg, og læste strax Svaret i hendes kjerlige Øjekast.

„Og mere, end De maaskee troer,“ sagde Søsteren; thi vi ere alle bestemte paa at antage en Religion, om hvis Sandhed min Joseph har overbeviist os.“

Jeg sluttede den Elskte i mine Arme, og trykte det første Kys paa hendes brændende Læber.

Saa frydefuldt løfer sig da min Skjæbnes dunkle, forviklede Gaade. Alt havde jeg tabt, endogsaa Haabet havde jeg bortkastet, og see! en kjerlig Himmel har givet mig Alt tilbage, og mere dertil: Ære og Frihed, Brud og Frænde, Fader og Moder — en Moder, som for mig ikke havde været til paa Jorden.

Jeg vil slutte mine Lidelsers og Glæders Historie, og henlægge den her, hvor jeg tænkte at berede mig min egen Grav. Imorgen forlader jeg den; den skal tillukkes efter mig.

Skal den engang i Fremtiden aabnes, da ville disse Blade maaskee komme en Mistrøstig for Øjne, og lære den: at Himmelen har endnu Frelse, selv naar Haabet svigter det fortvivlede Hjerte.

Skytten paa Aunsbjerg.

I min Opvæxt maatte jeg oftere og længer end jeg ønskede opholde mig, eller rettere, indespærres paa denne Gaard. Besidderen, Etatsraad Steen de Steensen, var nemlig min Moders Morbroder.

Han og Kone — en Schinckel — havde ingen Børn; jeg var opkaldt efter ham, og han var en godmodig Mand.

Hun — ja, hun holdt virkelig af mig — hun var „fuldblods", som det nu hedder; og man veed, at denne Race ikke er fri for Nykker, dem ej engang den „permanente Guillotine" er istand til at udpille: hun vilde herske, intet videre.

„Hvor er din Villie, lille Steen?" sagde hun ofte til mig — men ikke uden naar Fremmede vare tilstede.

Jeg var en Dukke, en Automat; og hun havde lært mig at svare: „I Bedstemoders Lomme." —

Den stakkels Drengs sædvanlige Trøst var, i hendes Fraværelse at drille hendes Yndlingshund „Manille", der, mellem os sagt, var af en yderst gnaven og irritabel Tænkemaade.

Jeg fik, henad Vejen sagt, den Satisfaction: at den engang uforvarende kom ind i Tøjreslaget til en Ørn, der ogsaa var fængslet, men til en Grønplet i Haven, hvor da denne Fuglenes Konge myrdede Favoriten, og aad ham

til Frokost. Der forstaaer sig: paa den regjerende Dronnings Befaling blev der holdt Standret over ham, og Dommen, at skydes, strax fuldbyrdet af Skytten Vilhelm.

Samme Skytte var ellers min Favorit; og jeg var aldrig lykkeligere, end naar jeg engang kunde faae Lov til at besøge ham i hans Kammer, besee hans Geværer, lege med hans Hunde, og høre hans Jagthistorier. —

Han hed ellers „Guillaume," der betyder det samme paa Fransk, som Wilhelm paa Tydsk, og han var en Franskmand. —

Jeg veed det nok, jeg er kommen i Ord for at lyve; nu kunde maaskee En og Anden ogsaa her ville beskylde mig for et Falsum. Men jeg er ikke bange, jeg kan legitimere mig — og jeg holder af Legitimiteten.

General Numsen, som engang, endnu i Mands Minde, var Chef for daværende Rytterregiment i Randers, havde, før han kom i russisk Tjeneste, tjent i den franske Armee. Her havde han faaet Rytteren Guillaume til Oppasser, og da de begge vare blevne kede af Kehrausen ved Rosbach, som Pompadourgeneralen — ikke førte op, thi det gjorde den gamle Fritz — men førte ned ad Rhinen til — saa blev baade Numsen og hans Tjener saa forstoppede i Halsen af alt det Pudder, der støvede fra de franske Parykker, at de sagde Farvel til Skjørteregimentet, og fulgtes ad herind til Danmark.

Vilhelm var en undersætsig firskaaren Karl med et tykt fort Haar, ditto Øjenbryn og smaae brune Øine til et bredt, blegt, men dog vakkert Ansigt. Mod almindelig fransk Natur var han saa alvorlig, at jeg aldrig mindes at have seet ham lee; endog kun et Smiil af ham var en Sjeldenhed, og endda laae der i samme Noget, som ikke huede mig. — Han var derhos ordknap, og

sagde ikke mere, end netop behovedes, undtagen naar han engang imellem fik isinde at fortælle mig Noget, og da tyktes mig, at han saae langt anderledes ud end til daglig Brug. —

„Herren" — saaledes hed Bedstefader til daglig Brug — gjorde meer af ham, end af selve Forvalteren, og sagde mange Gange: „at det var den ærligste Sjæl i Verden." —

„Naadigfruen" leed ham ikke synderligt, og det kom mig for, som om hun med Forsæt undgik at tale med ham; i det mindste maatte jeg ofte overbringe ham hendes Befalinger, om han end ikke var længer borte, end fra een Dør til en anden. —

Næsten ligesaalidt Samkvem havde han med de andre Tyender paa Gaarden — eet undtaget. Og dette ene var en ung, og, efter Kyndiges Mening, meget smuk Stuepige, ved Navn Mette.

Man skulde troe, at hun maatte ligne ham i Sind og Væsen; men tvertimod: Hun var stedse mild og munter, dog derhos saa anstændig i sin hele Opførsel, at Tjeneren, som ikke kunde undvære — og heller aldrig savnede — lidt Kjæresterie, saa med En, saa med en Anden, han kaldte hende — naar hun eller Vilhelm ikke hørte det — „Sipsippenip." Forvalteren, Gartneren og Ladefogden betitlede hende ligesaa pent; men, det forstaaer sig, ikke i Herskabets Nærværelse. —

Jeg undrede mig tidt og kunde ikke begribe, hvoraf det kom: at naar Vilhelm og Mette vare sammen, saae han mere mild, og hun mere alvorlig ud end ellers; og ligesaalidt: hvorfor Begge efter en Tids Forløb saae alvorlige ud, og det enten de vare hos hinanden eller fra hinanden. Og det blev jo længer jo værre, og omsider

saae jeg stakkels Mette græde, naar ingen Anden end jeg Smaadreng var tilstede. Og naar jeg saa spurgte hende, hvorfor hun græd? saa sagde hun, at hun havde ondt i Tænderne. Men mere herom siden.

Nu skal jeg forelobig bede om Tilladelse til at fortælle Noget, som tildrog sig paa den Tid, da Stuepigen begyndte at faae ondt i Tænderne.

Herren havde sendt Skytten synderpaa — jeg husker ikke hvortil eller hvorfor. Paa Hjemvejen kommer han mod Aften ridende til Them Kro, en Miilsvej der vesten for Himmelbjerget. Medens Hesten nu skal bede et Par Timerstid, sætter han sig i Krostuen mellem Sengen og en stor Bilæggerkakkelovn, for der ved Varmen at lure lidt. Strax efter kommer saa een saa en anden Bonde derind, og de sætte sig ved Bordet, og faae sig et Kruus og en Pibe Tobak; men Ingen af dem lægger Mærke til Skytten.

Nu var nogle Uger iforvejen hændet den Ulykke der i Nærheden: at et Par Heste vare blevne lobske for en Skovvogn, at de havde væltet den, og at en Bondepige, som kjørte dem, og var ene paa Vognen, havde faaet Hovedet knust mod et Træ.

Denne Begivenhed var da Æmnet for Gjæsternes Samtale. To af dem havde selv været med paa samme Skovrejse; men saa langt bagefter, at de ikke havde seet hvorledes det egentlig gik til. En Bondekarl, som kjørte den Vogn, der var næst efter hendes, vidste heller ikke, hvorover Hestene bleve lobske, og Ingen af de Efterfølgende kunde see noget til de to forreste Vogne, da Ulykken skete. At hiin Karl heller Intet havde seet, vidste de ikke anderledes at forklare sig, end at han maatte have sovet. —

Som de nu sidde og snakke herom, træder just den Karl ind, og sætter sig til Bordet, og bliver strax af de Andre opfordret til at fortælle endnu engang, hvorledes det var tilgaaet. Efterat have vædet sine Taleredskaber med et Glas Brændeviin og en Slurk Øl, opfyldte han Begjæringen.

Men hans Beretning maae ikke have tilfredsstillet Tilhørerne, eftersom saa den og saa den faldt ham i Talen med den Bemærkning: at det, han nu sagde, ikke i det eller det stemmede med den Forklaring, han først havde givet.

Tilsidst blev han vred, stivede Ryggen til Væggen og raabte til den, som igjen fremkom med sin Observation:

„Hvad gaaer af Dig? Du tænker vel aldrig at jeg har Skyld i Karens Død? Det —" her slog han med Knytnæve i Bordet — „det skal Du, Dennemand knage mig, bevise!"

Den Tiltalte blev heel forbløffet, og taug; men een af de Ældste søgte at berolige den Opbragte med den Forsikkring: at det var der jo Ingen, der havde tænkt eller sagt.

I dette Øjeblik springer Vilhelm frem fra sit Skjul, slaaer et Dommedagsslag i Bordet foran Karlen, og udtordner: „Du har myrdet hende — det skal jeg bevise."

De forfærdede Gjæster sprang op fra deres Sæder; men den tilraabte Karl gled ned af Bænken, og med kun det ligblege Ansigt over Bordet, stjælvende, klapprende med Tænderne, stammede han: „Det har jeg ogsaa — jeg vil jo bekjende."

Skytten havde naturligviis ikke sovet, men noje lagt

Mærke til hele Samtalen, og deraf erhvervet sig den Overbeviisning, at hiin var Morderen. Da han nu kom frem saa pludseligt, saa spøgelseagtigt, som en Hevnens Engel, og rystede den brødetunge Samvittighed, da opløste sig Synderens Forhærdelse — hans tiltvungne Mod var knuset, hans Frækhed tilintetgjort.

Bunden førtes han til Herredsfogden, og forklarede: at Pigen havde været frugtsommelig ved ham, at han var kjed af hende, og at hendes idelige Bebrejdelser og Trusler, at ville røbe ham, og derved forhindre hans tilsigtede Ægteskab med en anden Pige, havde bragt ham til at beslutte hendes Død. Paa et Sted i Skoven, hvor Vejen drejede af, saa hans og hendes Vogn for nogle Minutter blev skjult af Træer og Buske for de Efterkommende, sprang han af, og gav hende med Bagen af sin Bulvxe et dræbende Slag i Nakken, hug Hestene med Pidsken, og disse, som fornam at Ingen styrede dem, løb nu rigtig afsted over Stok og Steen. —

Synderen leed sin fortjente Straf; men Vilhelm blev almindeligen anseet som Een „der kunde meer end sit Fadervor," det vil sige: for en Heremester.

Det er ej alene for at characterisere Hovedpersonen i denne min sandfærdige Fortælling*), at jeg har fortalt Mordhistorien hisset, tilligemed Opdagelsesscenen; men fordi jeg næsten troer, at den sidste staaer i Sammenhæng med et andet Dødsfald, hvorom snart vil mældes. Men nu ville vi med Skytten tilbage til Aunsbjerg.

Nogle faa Dage efter hans Hjemkomst sidder Etatsraaden i Dagligstuen og hører mig paa en Lectie, da hans Kone kommer stormende derind, ladende Døren paa vid

*) Den er det virkelig.

Væg; men da hun havde naaet Midten af Værelset, standsede hun, slog begge Armene ud, og stod der som fastnaglet, med stive Øjne og bævende Læber.

„Gud hjælpe os! Mama!“ sagde han, uden at rejse sig, „hvad er der paafærde?“ —

„Mette! Mette!“ udstødte hun. —

„Hvad hun? Mama!“ spurgte han ganske rolig. —

„Mette er selvanden,“ fik hun med Møje og Forfærdelse frem.

„Saa har hun, sandt for Herren!“ (det var hans eneste Eedsformular) „været ved Mandfolk.“

„Hun skal væk! ud af Gaarden!“ raabte hun, „og det strax! og Han med!“ —

„Hvad for en Han? Mama!“ spurgte han.

„Skytten,“ svarte hun, „Skytten, min Hjerte! det ugudelige Menneske!“ —

„Lille Mama!“ gjenmælede han, „jeg troer, sandt for Herren! Du er — jeg havde nær sagt — Vilhelm er ligesaa fri som jeg.“

„Ja det siger Du, min Hjerte!“ raabte hun, „fordi det slemme Skarn staaer saa højt hos Dig. Men han har selv tilstaaet det. Jeg har længe havt Mistanke til den Taske, at det ikke var rigtigt med hende, og saa tager jeg hende for mig nu inde i Fadeburet, og gaaer hende paa Klingen, og saa bekjender hun ogsaa; men hun vil paa ingen Maade udlægge den Sandskyldige. Men nu skal Du bare høre videre, min Hjerte! Som jeg nu klemmer paa hende af alle Kræfter, saa gaaer Fadebuurdøren op, og hvem staaer i Døren? Vilhelm, min Hjerte! og saa siger han — jeg spurgte ham ikke, Tøsen ikke heller — saa siger han: laver Mette til Barsel, saa

bliver jeg Fader til Barnet. — Hvad siger Du nu, min Hjerte?" —

Nu rejste Etatsraaden sig med een for mig hidtil ukjendt Heftighed, og sagde: „Jeg troer, sandt for Herren! at vi er' i Hundedagene — Mama! lad dem begge To komme ind!" —

Hun ilede ud, han smed Bogen paa Canopeen, og gik med Hænderne paa Ryggen frem og tilbage i Stuen

Nu kom Synderne, hun forgrædt og blussende — han med sit sædvanlige stille og alvorlige Aasyn.

Naadigfruen stod bag ved dem med begge Næverne i Siderne; Etatsraaden foran dem med *fine* bestandig paa Ryggen. —

Han saae neppe til Synderinden; men fæstede sine Øjne paa *Vilhelms* ubevægelige Ansigt.

„Menneske!" udbrød han efter en Pause, „det havde jeg ikke troet om ham — en gammel Karl — sine halvtredsindstyve, troer jeg — og det unge Barn — "

„Hr. Etatsraad!" mælede Skytten med uforstyrrelig Ligevægt, „maae jeg ikke tale et Ord med Herren under fire Øjne!"

Herren taug et Par Secunder, sagde derpaa: „Følg med!" gik foran ind i et Sideværelse, *Vilhelm* efter ham — Døren blev lukket.

Ingen kunde høre, hvad de talede med hverandre derinde; thi det gik meget stille til, og Intet blev lydeligt, undtagen engang imellem et „sandt for Herren!"

Imedens denne hemmelige Forhandling varede — og det troer jeg, medtog en halv Time — herskede fuldkommen Taushed i Stuen. Mama kastede sig paa Canopeen, og saae snart paa *Mette*, snart paa Cabinetsdøren.

Mette stod som en Billedstøtte, og stirrede stivt ned

i Gulvet, medens Taarerne trillede ned ad hendes meer og meer blegnende Kinder.

Jeg sad paa mit eget lille Tabouret, saae i min Bog, og grundede paa, hvad der dog skulde komme ud af alt dette, der var mig ligesaa uforstaaeligt som Hieroglypherne endnu ere for de Lærde.

Da Herren igjen kom ud fra de hemmelige Forhandlinger med sin Tjener bag efter sig, vidskede han Næsen — mig tyktes ogsaa Øjnene — med sit Lommeklæde. I hiins Aasyn viste sig et lysere Skjær, end forhen.

„Lille Mama!" saa talte den Første, men langsomt og afbrudt, „der bliver nu meget snart et Par af disse To — Du vil vel have ham, Mette?"

Denne nejede, og bøjede sit Ansigt endnu dybere.

„Og saa skal der ikke snakkes meer om det Forbigangne, Mama! — Vilhelm! der er det Huus ved Siden af Smedens oppe i Vium — det er nu fæsteledigt — det kunne I faae, og derfor kan Du ligegodt passe din Tjeneste hos mig."

Skytten bukkede, og sagde til sin Forlovede: „Tak det naadige Herskab, Mette!"

Denne fløj hulkende hen til Herren, og nejede først for ham, saa for Fruen, og vaklede derpaa ud af Stuen. Skytten gik langsomt efter; men da han var i Døren, raabte Etatsraaden til ham med livelig Røst:

„Aa! Vilhelm! kik ud i Ellerne engang! om Sneppen ikke skulde være kommen inat — vi skrive den en og tyvende." —

Skytten nikkede med et stille Smiil, og gik.

Aunsbjerg ligger i Lysgaard Herred, og hører til Sørslev Sogn. Kirken har den historiske Mærkværdighed, at den jydske Adel — saa vil Sagnet — forsamlede sig i

samme, da den lagde Raad op om at opsige Christian den anden Huldskab og Troskab, og Mogens Munk ved Lodtrækning fik det farlige Hverv, at forkynde Majestæten denne Beslutning. Men Kirkegaarden har for mig en endnu mere levende Interesse — den tilhører ogsaa de Døde.

Der er — jeg vil haabe den er der endnu — en temmelig stor Jordhøj, omsat med hugne Steen, og mod Syden forsynet med et Jerngitterværk til Port eller Laage. Her hvile de jordiske Levninger af mine to yngste Søskende — døde i spæde Barndom — af Raadigherren og hans Frue, med flere af samme Slægt. De to Første vare endnu ufødte, de to Andre endnu baade levende og livlige, da vi bivaanede Guillaume Marteaus og Mette Kjeldsdatters Bryllupshøjtid i Sørslev Kirke.

Endnu samme Dag flyttede de Nygifte til Vium. Dog husker jeg nok, at da han havde fulgt sin Kone til det nye Hjem, vendte han endnu samme Aften, men silde maaskee, tilbage; og at det heller ikke anstod min naadige Bestemoder, hvilket jeg ligesaa lidet kunde begribe, hvorfor hun et „Stød" derefter blev vred over, at han havde ladet sin Søn give mit Fornavn.

Alt gik nu atter i den gamle Stiil, kun med den Forandring: at jeg imellem, naar Vejret var godt, fik Lov til at følge med paa Jagter, nemlig saadanne, hvor Vildtet ved Hunde eller Mennesker drives til den stillestaaende Skytte. Jeg fik nu Plads bagved Bedstefader, hvergang med Formaning: ikke at røre mig! Denne Befaling adlød jeg med bedre Villie, end naar „søde Bedstemoder" klinede mig til Tabourettet derhjemme.

Ligesom Vilhelm syntes, efter sit Giftermaal, at være trængt endnu dybere ind i sin Herres Kridthuus:

saaledes kom jeg ogsaa længer ind i Vilhelms, formedelst min saa tidlig vakte Sands for Jagten. Men jeg maae ile med min Historie; saameget mere, som jeg higer efter at have det, som nu kommer, bag ved mig.

Det var en Dag i Høst, at Skytten, efter Befaling, red ud ad Alheden paa Urhønsjagt. Han kom ikke hjem om Aftenen — man tænkte: han var bleven i Vium. Men næste Dag kom han heller ikke. Om Aftenen sendtes Bud derop — Konen havde ikke seet ham siden den foregaaende Morgen, da han paa Hentoget havde været en „Vending" inde hos hende.

Nu blev Bedstefader urolig, og befrygtede med Grund en Ulykke; tvende paalidelige Folk bleve samme Aften sendte afsted til Alheden, for at opsøge ham, og spørge efter ham i Coloniebyerne. Hen paa følgende Formiddag kom de tilbage med den Efterretning: at han to Dage iforvejen havde været inde i Haverdal hos Kromanden, og faaet Noget til Føden for Hest og Hund og sig selv, og at han i god Tid var redet derfra hjem til Aunsbjerg.

Nu satte Herren sig selv tilhest, ledsaget af Forvalteren og et Par Skovfogder. Han var mørk og ængstelig, og jeg begyndte allerede at græde for Vilhelm.

Det var mig en lang Dag. Ved dens Ende kom de tilbage, med tvende Vogne efter sig: paa den første laae Vilhelms affjælede Liig, paa den anden hans døde Hest; hans Hund slentrede bagefter med ludende Hoved og slunken Mave.

Der hvor Alhedens Kongeskov nu staaer, var paa hiin Tid ikke andet end Lyng. Men Anlægget begyndtes dog samme Aar, som det Nysfortalte tildrog sig. Endnu kaldes det ældste til Skovcultur indtagne Jordsmon, be-

liggende et tusinde Alen vesten for Skovriderboligen, „den gamle Plantage."

Paa hele dette Stykke var der efter Forstregler gravet firkantede Huller, og den opgravne Overtørv lagt ved Siden. Her var det at stakkels Vilhelm omsider fandtes, efter lang Leden i den vidtloftige, og heromkring bakkede Hede. Hønsehunden blev deres Vejviser. —

Da de nemlig først forgjæves havde søgt hans Spor paa Colonien og hos de faa vidtadspredte Hedeboere af Vium Sogn, og siden eftersøgt Lyngdale og Tørvegrave, hørte man pludselig langt borte en Hunds ynkelige Tuden. Man red efter Lyden, der i korte Mellemrum gjentoges; og da man kom nærmere, raabte Etatsraaden: „Det er, sandt for Herren! Vagtel."

Lidt nærmere, og de fik Øje paa den hvide Hund, der nu rejste Næsen i Skye og hylede, og nu lagde sig ned og forsvandt i Lyngen. De ilede did — der laae inde mellem Hullerne i den paabegyndte Plantage Jæger og Hest, den første lidt foran den sidstes Hoved, og Hunden ved hans Side.

Sandsynligviis maatte Hesten ved uforsigtigt Ridt mellem disse Huller være styrtet, og have sløjet forud og brækket Halsen. Begge vare allerede begyndte at gaae i Forraadnelse.

Men Etatsraaden nærede en anden Mening: han lod ved Rettens Hjælp anstille Undersøgelser, af hvilke der dog slet Intet kom ud. Vel saaes et Hul paa Hestens Bringe, men det kunde i dens Fald en skarp Steen have gjort; og desuden blev Stanken jo længer jo værre, og Ingen kunde eller vilde paatage sig Obductionen paa nogen af dem.

Man maatte nu beslutte sig til at begrave Skyttens

Liig. Jeg var med i Følget, da min salig Fader kastede de tre første Spadeslag paa Kisten, og udtalte den til Forkrænkeligheden og til Forklarelsen indviende Formular; men Graven blev først fyldt og tilklappet efter flere Dages Forløb, da Etatsraaden saae, at alle hans Bestræbelser for at opdage Noget vare spildte.

Hesten blev samme Dag nedgravet paa Toften, hvor den havde været henlagt, og Hunden — kjere Læser! ihvo Du end er, stød Dig ikke over en gammel fattig Poets Kjællingvornhed! Lee heller ikke ad ham! saa maae Du forresten gjerne troe, at han gaaer lidt i Barndom — Hunden Vagtel, min kjereste Legekammerat paa det alvorlige Aunsbjerg, han som saa mangen Gang havde deelt mit Smørrebrød med mig, og flere end een Gang fundet og bragt mig et tabt Lommeklæde eller Handske, ja, jeg vil tilstaae det reent ud: jeg græd ogsaa over Vagtel. Om det var for Vilhelms Skyld? Meget muligt — jeg veed det ikke selv.

Saalænge Skytten laae Liig, laae Hunden hos ham. Han vilde fulgt ham til Graven, men var dertil altfor udtæret. Man lukkede Porten for ham: da slæbte han sig ud i Toften, og lagde sig oven paa Hestens Hvilested. Vi satte de lækkreste Spiser for ham — han vendte Hovedet bort fra dem — han sultede og sørgede sig tildøde — han blev puttet ned ved Hesten — Bedstefader græd ogsaa over ham.

Men der var Een, som græd endnu mere end jeg — Vagtel var ikke den eneste, der sørgede sig tildøde for Vilhelm. Baade mens han stod i aaben Grav, og længe efter at den havde faaet sit grønne Dække, gik Enken hver Aften derop for at sørge — græde kunde hun ikke mere; hun havde ingen flere Taarer tilbage.

Graven var lidt nordud fra Kirketaarnet — jeg skulde finde Stedet nu ligesaa sikkert som for et halvt hundrede Aar siden — der satte hun sig med Ryggen mod Muren, og de foldede Hænder i Skjødet, og stirrede i stum Fortvivlelse paa den Tue, der skjulede hendes saa rædsomt bortrevne Ven.

Hver Dag besøgte min Fader hende; men hans Trøst fandt ingen Indgang.

„Min eneste Ven paa Jorden!“ disse vare hendes eneste Ord.

Barnet leed under Moderens Smerte. Det hentæredes — tre Uger efter Faderens Død blev det gjemt ved hans Side. Paa Enken gjorde dette andet Tab intet Indtryk. Hun brød sig slet ikke om det lille Liig, og skjænkede det kun et tilfældigt og følesløst Øjekast. Hendes Nabokoner maatte besørge dets Iklædning og Jordefærd.

Der gik neppe en Maaned, før Moderen laae ved Mandens anden Side.

Ni Aar vare forløbne, og jeg paa øverste Part i Mesterlectie, da jeg i Hundedagsferierne besøgte min Oldmorbroder paa Liselund, en Parcelgaard af Aunsbjerg, paa hvilken han, efter at have solgt Gods og alt det Øvrige, tilbragde sine sidste Dage.

Jeg maatte gjøre Rede for min Fremgang i Videnskaberne, og meget Andet, som den spørgelystne Gamle fandt Fornøjelse i at vide. Under denne Samtale kom vi uformærkt tilbage til forrige Tider, og den ene Erindring fra mine Barndomsaar gjenfødte den anden. Saa var det ej heller sært, at jeg kom til at tænke paa disse Begivenheder, som Læseren nu kjender.

Jeg bragte dem da paa Bane, og yttrede mit Ønske om mulige Oplysninger i dette, der endnu stedse var mig saa dunkelt, ja ret egentlig skummelt.

Den gamle Mand saae paa mig, og klippede med sine rødkantede Øjenlaage.

„Hm!" sagde han, „jeg veed næsten ikke, om Du kan have Godt af at vide disse Ting — dog — det kunde endda være. I Guds Navn! jeg vil aabenbare Dig, hvad jeg veed; brug saa selv din Forstand! og træk en god Lærdom ud af denne miserable Historie!"

Han taug endnu en Stund, hældede Hagen mod Brystet, tog sin Daase, smækkede med Fingrene tre Gange paa Siden — som det sig hør og bør, naar man vil tage en Priis med Anstand — men han tog ingen; han hvilede Daasen paa Knæet, hævede sit Ansigt, saae stivt hen paa sin Livbøsse, der hang paa Væggen ligeoverfor, og sagde:

„Den Flint der — ja nu bruger jeg den ikke stort mere — mine Øjne holde ikke længer med — den har tilhørt Guillaume de Martonniere — de Martonniere! læg Mærke til det, min Søn! Jeg byttede mig den til for en anden, der rigtignok var bedre, men ikke faldt mig saa godt: og gav ham i Bytte dette Krudthorn, Du seer der, indlagt med Sølv — jeg kjøbte det tilbage paa hans Auction — det er nu i denne Tid nitten Aar siden han kom fra min Svoger paa Hald og til mig. Jeg har aldrig havt bedre Skytte eller bedre Menneske i mit Brød." —

Her torte han en Taare af Øjet, og sagde:

Mine Øjne rinde slemt i disse Dage — vi faae ondt Vejr — hent mig Blyvandet, min Søn! inde paa Kakkelovnen!"

Jeg gjorde det, han badede Øjnene, og tog atter ved: „Du husker jo, da han i Them Kroe forbløffede denne Morder og Misdæder, og tvang ham ved sin glubske Adfærd til Bekjendelse?"

— Jeg nikkede. —

„Men Du veed vist ikke, at dette Skarn var Kjereste med Mette — hende Guillaume tog tilægte, og at han var Fader til det Barn hun fik? —

„Nej!" raabte jeg forskrækket. —

„Hm!" vedblev han, „var Du ikke paa Gaarden den Dag, da hendes Svangerskab blev opdaget af min salig Kone, og han var inde med mig Cabinettet der ved Storstuedøren?" —

„Jo!" —

„Da var det, han gjorde Rede for sig, og gav mig god og klar Besked, som jeg nu vil fortælle Dig. — Da der blev holdt Forhør over Morderen, maatte Vilhelm flere Gange derud, for at confronteres med ham. I det sidste, før Dommen skulde fældes, formanede Herredsfogden ham til at bekjende, om, og hvad han ellers kunde have paa Samvittigheden. Da brast han første Gang i Graad, og kunde en Stund ikke komme tilorde, saa heftigt bevæget var han. Fogden befalede nu sin Skriver at dyppe Pennen; men Synderen sagde: „Hvad jeg har at bekjende, er Noget, som kun den barmhjertige Gud kan straffe mig for, og derfor kan det ikke nytte at skrive Noget derom. Jeg vilde ogsaa bede: om jeg maatte være ene med Herredsfogden og denne Mand — " det var Vilhelm — „for ellers kan jeg ikke sige det mindste." — Fogden føjede ham i hans Begjæring. Og aabenbarede han da: at hans rette Kjereste, og den han vilde havt tilægte, hvis Djævelen ikke havde besnæret ham, var

Mette Kjeldsdatter — vores daværende Stuepige. Han havde nemlig tjent her, i Forpagter Hansens Tid, og saa var han bleven gode Venner med hende. Nu var det første Pintsedag, og de havde Lystighed herinde i Hestehaven, som de har hvert Aar, og der skete det da, at hun lod sig forføre til Utugt — ak! min kjære Søn! Synden, mærk Dig det! den er Menneskenes Fordærvelse. Nu havde de nok ogsaa faaet hverandre, for han havde rigtig Godhed for hende, og begges Forældre vare velhavende; men saa skete det, at han kom noget efter til et Bryllup i hans Hjemegn, og saa forsaae han sig ogsaa med den Anden, som han siden myrdede, for at faae Mette.

„Nu beder og besværger jeg Dig" — saaledes sagde han til Slutning til Vilhelm — Du er den, som bringer mig paa Retterstedet — men det klager jeg ikke over — det takker jeg Dig for — men jeg beder Dig for Jesu Skyld, at Du vil gjøre, hvad der staaer i din Magt, for at trøste Mette, og lindre hendes store Nød og Elendighed! og saa aldrig aabenbare for noget Menneske, at hun er besovet af en saa grov Misdæder, undtagen alleneste for Aunsbjergmanden, hvis Du troer, at det kan være til hendes Gavn."

„Jeg blev jo heftig forskrækket over at høre det" — foer min Gamle fort — „og spurgte ham, hvad han da egentlig havde ifinde. — Han strøg sig med Haanden over Panden, og sagde: — „Jeg har berøvet Pigen hendes Kjereste — hvorvel det kan jeg aldrig angre — men hun er uskyldig i hans Brøde, og jeg er skyldig at gjengive hende, hvad jeg formaaer. Desuden" — her blev hans Ansigt saa skummelt, som jeg aldrig før eller siden saae det — „desuden" — men her foer der som en Gysen over ham — han gik hurtig hen til Vinduet, som for

at trække Luft, vendte sig derpaa rask om, og sagde: „er Etatsraaden tilfreds med min Bestemmelse?“ —

„Jeg ikke allene bejaede dette Spørgsmaal, men forsikkrede, at jeg agtede ham desmere for det. Og saaledes kom da dette kortvarige og glædeløse Ægteskab istand.

„Jeg glemmer ikke, saalænge jeg lever, den Morgen, da han kom af med Livet. Inden han reed forlangte han at ville tale med mig. Og saa siger han, ganske rolig og philosophisk — som om Talen kunde være om Vind og Vejr — „Hr. Etatsraad Steensen!“ siger han — han plejede ellers ikke at lægge Navnet til — „dersom der idag eller en anden Dag skulde tilstøde mig Noget, og jeg ikke skulde tale mere med Dem, saa vil jeg bede Dem, for den Godheds Skyld, De altid har udviist imod mig: at De vil opfylde den Begjæring, som jeg har stilet til Dem, og som findes først i min Portefeuille. Den ligger i mellemste Skuffe tilhøjre i mit Skatol, og her er Nøglen!“ — „Jeg blev lidt sær ved denne her Tiltale — for Du tvivler vel ikke paa, min Søn! at der er Ahnelser til — og denne var desværre! som Du veed, ikke af de falske. Naa, jeg tog mod Nøglen, og sagde ham Terrainet, hvor jeg denne Gang vilde have Urhønsene skudte. Han reed — “

Her maatte den Gamle atter tage sin Tilflugt til Blyvandet, og det varede nu noget længer, inden det vilde hjælpe. Endelig tog han paany ved:

„Jeg fattede strax Mistanke om, at han var taget voldelig afdage, og ligesaa om Gjerningsmanden, som i saa Fald ikke kunde være nogen Anden end Broderen til den anden Morder. Og det ikke saameget fordi Vilhelm havde røbet denne, som for det, at han en Tid iforvejen havde attraperet Knægten paa Krybeskytterie, og

taget Geværet fra ham. Thi jeg har glemt at sige Dig: denne Skjelm havde faaet et Huus derude, som laae meget bekvemt for saadan Haandtering; og han var fra en Egn — derude ved Silkeborg, Them og Mattrup, hvor Vildttyveriet ret gik i Svang — og gaaer endnu, kan jeg troe. Jeg formodede nu: at Vilhelm, da han reed fra Haverdal — thi hans Vej gik langt uden om den gamle Plantage — har faaet Øje paa Krybeskytten derhenne — for der var et godt Sted at lure paa Kronvildtet, naar det trak hen for at vande i Aaresvad — at han har sat efter ham, og at Skurken saa, da han ikke kunde undløbe, har skudt, og truffet Hesten. — Men havde man endogsaa fundet Kuglen derinde i det halvraadne Creatur, hvis var den saa?"

Jeg græd, efter saa mange Aars Forløb, paany for min kjere stakkels Vilhelm; og da min Gamle saae det, maatte han atter gribe til Øjenvandet.

„Men" begyndte han igjen, „da hans Liig var bleven lagt paa Straae, kom jeg først i Tanker om Nøglen, han havde flyet mig, og aabnede hans Skatol — see der! tag nu min Nøgle, og gaae ind i Kammeret her, og aabne min Skriverpult! i nederste Skuffe midtfor ligger et sammenlagt Papir, ombunden med en sort Silkelidse — bring mig det!"

Jeg hentede det.

„Tag mig mine Briller — dog nej — Du kan selv læse det, men højt!"

Jeg læste.

„Dersom det skulde være Forsynets Villie, at jeg „skal døe en uventet og brad Død, forinden jeg altsaa har „kunnet tage nogen Bestemmelse med mine efterladte Sa-

„ger, da beder jeg Hr. Etatsraad St. de Steenſen, „om han vilde forfare med dem efterſom herved følger: „Mine faa Bøger beder jeg ham ſelv beholde til Erin„dring om mig; mine Klæder, Jagtredſkaber, og hvad „ellers kan gjøres i Penge, ſælges, og hvad derved ind„kommer, ſkal tilhøre min Kone, eller om hun ſkulde døe, „da den Lille, og om den ogſaa afgaaer, hendes nærmeſte „Paarørende; endelig findes i et hemmeligt Gjemme en „liden Pakke Breve, ſom Etatsraaden for det første ville „tage til ſig, og hvad med ſamme videre ſkal foretages, „derom findes Oplysning i ſelve Pakken. For at finde „det hemmelige Rum, behøves kun at trykke med en ſpids „Syl.“ —

Længer var intet læſeligt, da det var overſlaaet med Blæk. —

„Det gjorde Katten“ ſagde den Gamle, „den ſprang op paa Bordet til mig, ſom jeg ſad og læſte, og væltede Blækhuſet; men forneden ſeer Du, at han har underſkrevet ſig Guillaume de Martonniere. Han har altſaa været Adelsmand; men Skuffen kunde jeg ikke finde, hvor ofte jeg end ledte efter den.“

„Men har De da Skatollet?“ ſpurgte jeg.

„Ja vel har jeg det, for jeg kjøbte det paa Auctionen, jeg lod holde efter ham. Jeg har ikke kunnet beſlutte mig til at hugge det istykker, ſaameget mindre, ſom der ſlet ikke er Tegn til noget hemmeligt Gjemme; thi alle Rum ſynes mig at være lige ſtore, og at ſtrække ſig lige ind til Bagklædningen. Har han ejet de omtalte Documenter, maae han have havt dem et andet Sted.“

Saaledes endte han, og jeg maae ligeledes ende. Da han døde, og hans Efterladenſkaber bleve ſolgte, var

jeg langt fraværende, og veed ikke hvor dette Skatol blev af; ligesaalidt, om det er til endnu.

Men skulde det være Tilfældet, og Nogen, som læser disse Blade, er vidende herom, da kunde der skee mig — og maaskee Flere — en Tjeneste ved Underretning herom; thi jeg nærer den Overbeviisning: at de nævnte Breve dog maae findes i dette Bohave, og ville rimeligviis give Oplysning om Guillaume de Martonnieres tidligere Liv og Hændelser, og vise os, hvorledes denne franske Adelsmand er kommen til at ende sine Dage som simpel Skytte hos en jydsk Herremand.*)

Højstærede Læsere og Læserinder! harmes ikke paa mig, fordi denne lille Historie, der vel neppe kan anslaaes højere end til en stor Anecdot, er saa stykkeviis, dunkel og sørgelig. Er ikke al vor Kundskab herneden stykkeviis? er ikke al vor Viisdom dunkel? og største Delen af vor Erfaring — ja lad det kun staae her — sørgelig?

Jeg stod mange Gange i mine unge Drengeaar paa Vium Kirkegaard, der hvor Mette havde siddet og seet paa Mandens og Barnets Grave. Jeg har siddet der, naar Solen skred ned i Nordvest bag Lyshøj, og hørt paa Nordrummens Sørgesang histnede i Bastrup Sogn.

Jeg sørgede ogsaa, men der var ikke Græmmelse, mindre Tvivl eller Frygt i min Sorg. Der var Noget — der var Meget, som lignede Glæde, som var Glæde. — Dyret sørger ikke, undtagen maaskee i menneskeligt Samkvem — Sorg er Menneskets Forrettighed.

*) See „Fem Noveller og to jydske Sange“ af St. St. Blicher 1814, D. 17—32, hvor Brevene meddeles.

Eneste Barn.

Da jeg i Aaret 1815 var i Kjøbenhavn, befandt jeg mig en Dag hos hiin Ven, hvem jeg i min Fortælling „Eva“ har omtalt. — Der ringes, der aabnes, og med en dyb, men skoleret Reien, indtræder et, efter Udseende, lidt meer end midaldrende Fruentimmer. Hendes hele Dragt mindede om den Talemaade: „at slide Silke af Armod.“ Hatten havde Huller og Kjolen ligesaa, hvorvel de vare smaa, og skjødesløst sammenrømpede. Paa venstre Haands næstmindste Finger sages en simpel Ring, der snarere kunde være Messing end Guld. I den højre Haand holdt hun en Parasol, der vist længe havde overlevet sine skjønne Dage, ligesom Bærerinden, hvis lange, magre og blege Ansigt passede godt til hele Dragten.

Naar man kommer i Berørelse med en Bekjendt, ville Øjne instinctmæssigt søge Øjne. Men af hendes var ej engang den underste Halvdeel at see; de ubevægede Øjenlaage lukkede for Sjælens Vinduer — jeg mener Stenene, disse trinde Glughuller. — Hun havde været temmelig høj, men var nu sunken lidt; hun var rundrygget. Naar hun talte, rettede hun sig vel, men sank derpaa atter sammen. — Hun tiggede; man hørte det var schematisk, lært udenad. En endnu ikke aldeles neddæmpet Hoffærdighed robede sig baade i Tale og Legemsstilling. „Jeg har vistnok ikke den Ære at kjende Dem personlig, min Herre!“ sagde hun, „og De kjender vist heller ikke mig; men De

kan troe mig; jeg har seet bedre Dage, end disse" — et svagt Skuldertræk bekræftede det. — „Man har sagt mig: De var en ædeltænkende Mand, og saa fordrister jeg mig at anmode Dem om en Understøttelse — efter eget Behag — til Huusleje."

Han tog et Par Skridt hen mod Skriverpulten, men vendte sig pludselig om imod hende med det Spørgsmaal: „Deres Navn, Madam?"

Hun skuddrede, bøjede Hovedet, og trak Laagene heelt ned over Øjnene — medens hun svarede langsomt, og i en Spøgelsetone: „Mit Navn? — det har jeg for lang Tid siden tabt — og nu har jeg næsten glemt det — ligesom den øvrige Verden mig. Jeg har vel faaet et andet, men det tilhører en talrig Familie — det hedder: Sorgognød." — Her tørte hun sine — tørre Øjne.

Smith gav hende, uden videre Examination, nogle Sedler. Hun nejede, rettede sig igjen, og gik.

Jeg havde under dette Optrin, med selsomme Følelser, betragtet den fornemme Tiggerske. Det kom mig grandgivelig for, at jeg skulde kjende — eller have kjendt — dette Ansigt, denne Stemme. Men for disse dunkle og svage Mindelser fandt jeg hverken Tid eller Sted. Hun var mig i vaagen Tilstand som et Drømmebillede: man synes at skulle kjende Phantasiens Skabninger; men naar man troer at fastholde dem, forvandles eller forsvinde de.

„Hm! — det var mærkeligt" — sagde Smith — — „hun vilde ikke være sit Navn bekjendt — Du saae saa vist paa hende — veed Du noget?"

„Hm!" svarede jeg, „seet hende før har jeg; men det er mig ikke muligt at komme paa: hvor eller naar — "non hun gik ud?"

„Der seer jeg hende ude paa Gaden" sagde han, „hun gaaer nedad til Frue Kirke. — Vil Du ha' Noget at vide af hende, saa maae Du skruppe Dig."

Det gjorde jeg, indhentede, men fulgte hende i en liden Fraſtand.

Da hun drejede om Hjørnet af Biſpegaarden, tog hun, beſtandig gaaende, et Stykke Papiir op af Lommen, saae afvexlende paa dette og paa Huusnummerne. Noget forbi Chryſtalgaden ſtandſede hun et Par Secunder, og drejede derpaa ind ad en Port. — Jeg blev ved at holde den gamle Sejlers Kjølvand — opad til anden Sal. Medens hun ringede, gik jeg en Trappe højere op, og ſkottede gjennem Rækværkets Trømmer. Døren dernede gik op. En Tjeneſtepige traadte i den, og sagde ſpodſk: „Naa! det er hende igjen; hun beſøger os tidt, men mit Herſkab har befalet mig at ſige hende, at det ikke kan nytte, hun kommer her før paa Løverdag otte Dage — den første i Maaneden, hun veed — Adieu!" — Dermed lukkede hun Døren efter ſig, og ſmækkede Skaadden rapt for. — Den Udelukkede ſtødte Paraſollen mod Gulvet, ſtivede Ryggen, ſlog Øjnene heelt op, ſtod saaledes nogle Secunder, ſom Een der eftertænker noget Vigtigt, og gik — eller trippede raſkt ned ad Trapperne. Jeg fulgte efter. Hun tog Vejen tilbage ad Nørregade, om ad Chryſtalgaden, og ind i Peter-Hvitfeldsſtræde, hvor hun gik op i et meget uanſeeligt Huus. Jeg anſaae det for hendes Bopæl, ſom det ogſaa var.

I Kjelderen boede en Spekhøker, hvem jeg antog for Huſets Ejer, eller dog, ifølge hans Næringsvej, ſom den, der maatte vide Beſked om de Iboende. — Han var ikke tilſtede; men et Fruentimmer, ſom paa min Foreſpørgſel

bejaede at være hans Kone. Jeg kjøbte noget, og spurgte: om saadan og saadan Een boede her? og hvem hun var?

„Ja vel logerer hun her" lød Svaret; „men hvad hun hedder, kan jeg ikke huske; min Mand veed det, for han er fra samme Egn derovre i Jylland. Saameget kjender jeg til det: at han er fød paa det samme Gods som hendes Fader ejede, og han var ellers Kammerherre, eller saadan noget, og en riig Mand, og hun var eneste Barn; men hun skal ha' baaret sig snavs ad, giftet sig mod Faderens Villie, løbet fra sin Mand, og taget fremmede Guder — som man siger. Og nu er det Jux med hende: hun staaer altid skreven hernede, og Huuslejen kommer aldrig før bagefter; og det er endda knap nok, men min Mand seer lidt igjennem Fingre med hende for Landsmandsskabets Skyld — der er han selv! nu kan han give Dem bedre Forklaring."

„Hvorover?" spurgte han.

„Den Herre" sagde Konen, idet hun gik bort, „vilde vide, hvad hun hedder, der boer heroppe paa tredie Sal til Venstre."

Han saae stivt paa mig, og spurgte: „Med Forlov, hvem er De?" Det sagde jeg ham, saavelsom hvor jeg var født. Han blev herved meget mild, slog med den flade Haand paa Disken, og gav mig de forlangte Oplysninger, hvilke jeg, tilligemed Tiggerskens Ungdomshistorie, den jeg kjendte langt bedre end Høkeren, fortalte Smith, omtrent som den nu herefter findes.

Fra den første Tid af, at min Hukommelse staaer mig bi, mindes jeg godt Frøken S..... og tyktes — uagtet jeg var en Vildkat, naar jeg kom paa min egen

Bolgade — at Frøkenen var endnu mere forvildet end jeg; hun tog mig paa Skjødet, vippede mig, og kyssede mig, og sagde mig, at naar jeg blev ældre, vilde jeg nok komme til at forstaae saadan noget. Jeg vidste ikke, hvad hun meente, brød heller ikke mit Hoved dermed; men søgte, saa ofte som jeg kunde, ind til hendes Moder, som, meget gigtsvag, og, som siden er rundet mig i Tanker, meget hjertesyg, alligevel kjælede for mig, og altid havde Sukkergodt at putte i min lille Mund. Jeg saae hende aldrig udenfor hendes Kammer, inden hun blev baaret derfra i den bekjendte lille sorte Portechaise. — Hendes Mand, Kammerherren, stod ikke nær saa højt hos mig. Naar han kastede sine smaa grønne Øjne paa mig, fornam jeg altid noget Antipathisk; hvorvel han aldrig sagde mig et eneste haardt Ord, men blot gjorde lidt uskadelige Smaalejer med mig — disse endda ikke af de fineste, men de vare mig ligesaa uforklarlige som Datterens. — Denne gammeladelige Herre var en rigtig Aristocrat: hvilken Bondepige paa Godset, han tilkastede Tørklædet, hun maatte holde for; og hvilken Bonde, han blev vred paa, maatte holde Ryggen til. Stundom slog han vel haardt, for stærk var han, og maatte engang udholde en Proces lige til Højesteret, fordi han skulde have slaaet Een, saaledes at han døde deraf. Kammerherren blev frikjendt, det forstaaer sig selv; og saa var den Historie forbi. — Men jeg maae dog fortælle en anden, der vel ogsaa endtes med Død og Drab, men var alligevel meget morsom.

Paa Hald tjente en Hyrdedreng, der kunde løbe og springe, som om han havde lært det i Nachtigalls Institut. Det hændte sig nu en Sommer, at Gaardens fungerende Tyr med eet bliver mandvoln, render sit Tøjer istykker, jager andre Hoveder og Heste løse; og gik denne

Frihedsspectakel ud over Naadigherrens Korn. Han kalder da alle Folkene sammen, og udlover en Krone til den, der kan bringe ham Spectakelmageren enten død eller levende. — Hyrdedrengen siger: „A vil prøve ad — men saa skal J Anner slaae Purten i, nær A foer ham herind.“ — Hele Personalet bevæbnede sig nu med Forke, Øxer og Leer, og ventede paa gutten Tyr, medens min gode Thomas allerede havde opsøgt ham ude i Rugvangen. Han rækkede Tungen ud, og brølte ad Bæstet, der strax satte efter ham. Thomas's to Been vare rappere end Tyrens fire, saa at han flere Gange maatte standse, for at faae den med. Det lykkedes da ogsaa: Thomas foer som en Triumphator ind i Gaarden — Tyren bagefter, og — ud i Møddingen, hvor den fik en skiden Død. — Thomas fik ej allene sin Krone, men ogsaa en blaa Trøje med Sølvtresser, og en endnu mere glimrende Hue; kort sagt, han blev Løber, og gjorde i denne sin Embedsstilling Kammerherren megen Ære. Han var godt kjørende, den naadige Herre, men Thomas var endnu bedre løbende, saa hvor stærk end Kudsken jog paa, var Løberen altid langt foran, gjorde en Rundenom efter den anden, og smældede med sin Pidsk, som vilde han udæske baade Kudsk og Heste. — Thomas Løber skulde, uagtet sine glimrende Egenskaber, ikke kommet til at figurere i denne Historie, hvis han ikke havde gjort andre Løb end dem foran Kammerherrevognen.

Vor Frøken skulde da til at giftes. Papa havde udseet en kjøn ung Baron til hende, som tilmed var Lieutenant; og der var slet ikke andet ivejen for Ægteskabet, end det: at Datteren havde udseet sig en Anden. Det var skeet saa hemmeligt, at Naadigherren ikke vidste noget deraf, og altsaa ej heller kunde begribe, hvorfor hun gjorde

Indvendinger mod et saa passende Partie, thi Grunden hertil skjulte hun omhyggeligt.

Den lonligt Udkaarede var desværre kun en Præstesøn; men hans Uniform var blaa og hans Skjæg sort, hvorimod Baronen havde tynde gule Fnug paa Hagen.

Vor Hurtigløber Thomas blev de Elskendes Duepost, og Contoiret var Beklædningen af Niels Bugges Brystbillede i Vestibulen.

Dog, Correspondentsen blev opdaget, men Postføreren ikke; thi han løb mellem Hald og Wium naar alle Andre sov. En Dag ankommer en historisk og antiqvarisk Lærd fra Kjøbenhavn, eftersom han havde faaet at høre om de omtalte Billeder. Kammerherren selv viser ham det. Den Fremmede seer efter et muligt Malermærke; og da han intet finder paa den rette Side, vender han Billedet om, og hvad finder man der, uden en lille trekantet Billet, der slet ikke saae antik ud. Kammerherren stak den til sig i Taushed. Da den Fremmede var borte, aabnede Herren Brevet, og fik deraf fuldt Lys i Sagen — Datterens Hjerteforg. — Kudsken fik strax efter Befaling at spænde for Chaisen, og Frøkenen at gjøre sig færdig til en Rejse, og snart trak de fire Svedfurer det høje Herskab til Aunsbjerg, — det var et Slags galant Fængsel, hvori Frøkenen blev bragt; Herren og Fruen — hendes Faster — vare Arrestforvarere. — Ja de havde tidsnok: inden Fangen kom vel af Vognen, fik Løberen Anviisning paa det nye Posthuus, som hun paa Didrejsen allerede havde oprettet — i Munden paa en af de Vildmænd, der stode som Skildvagter ovenfor Indgangstrappen.

Baronen arriverede endnu samme Dag. Det gik saa meget kjerligt til: hun baade kyssede og klappede ham; og Ingen skulde troe andet, end at hun var forelsket til

op over begge Ører. Det var hun ogsaa, men ikke i den stakkels Baron.

Paa et Kammer i anden Etage blev Fangen indkvarteret, og Tjenerne stiftedes til at holde Vagt i Gangen, der førte til Slottets eneste Ud- og Indgang.

En Morgen, som Herren og Fruen og min Lidenhed sade ved Theebordet, kommer den ene Tjener ind med et Lommetørklæde, som han havde funde tunder Frøkenens Vindue. „Bring hende det op!“ sagde Herren. Men Fruen, som havde en finere Næse, tog Tørklædet fra ham, og eftersaae det i alle Hjørnerne, medens hun lod Tjeneren gaae ud. „Eja!“ raabte hun saa, „det er ikke Lottes Tørklæde — see her staaer et B. Jeg vil væde paa, at denne Monsieur B. har været hos hende i Nat. Gaae Du selv ud, min Hjerte! og see vel til baade i Haven og paa Muren, om der ikke skulde være andre Kjendetegn paa et hemmeligt Stevnemøde.“ —

„Det vil jeg, sandt for Herren! ogsaa,“ svarede han, og gik.

Undersøgelserne lode ham opdage: at langs hen med Muren var Duggen aftraadt, og Græsset nedtraadt: at i en Gang, som førte til den nordre Stakitport, var i Sandet synlige Trad frem og tilbage; samt at udenfor Porten havde staaet en Hest bunden, der havde trampet og skrabet.

„Jeg vil, sandt for Herren!“ — saaledes sluttede han sin Beretning — „hellere vogte hundrede Gedder, end een ung Pige, naar hun saaer Nykker. Synes Du som jeg, Mama! saa ville vi stikke hende tilbage, og det i denne velsignede Dag. Saa faaer din Broder selv passe paa hende det bedste han veed og kan.“

„Ja, min Hjerte! lad os det!“ sagde hun. —

„Men“ — lagde hun til — „er det ikke det Sikkerste, at vi følge selv med; for sende vi hende allene bort, hvem veed saa, hvad hun kunde hitte paa? Og Kudsken og Tjeneren kunne vi ikke forlade os paa.“

„Du har Ret, Mama!“ svarede han. Det slemmeste er: hvordan vi skulle faae hende herfra paa en god Maade; for Magten vil jeg paa ingen Maade bruge. — Det var den Gang, jeg paatog mig at være Vildtvogter, men det skal sandt for Herren, blive sidste Gang!“ —

„Lad Steen gaae op til hende!“ siger Fruen, „og spørge: om hun har Lyst at gjøre en Tuur med til Hald.“ Jeg gik; og see! hun havde strax Lyst, og kom heel paaklædt ned, endnu førend de Gamle vare blevne færdige. — Der blev slet ikke talt noget om den formeentlige Fenstren, og vi rullede af alle fire.

Midtvejs omtrent mellem Aunsbjerg og Hald ligger en lille Bye, hvis Navn jeg ikke er for at tilkjendegive. I Byen boede en Præst, hvis Hauge rakte lige ud til den Vej, vi havde at kjøre. Som vi kom hen derimod, see vi Præstens Gartner — som ellers var en ret beleven Mand — en Kjøbenhavner — han plukker Blomster, og binder dem sammen i Smaakoste. — Da vi næsten ere komne lige ud for ham, lader det til, som blev han os nu først vaer. Han hilser, nærmer sig hurtigt, og springer over Diget til Vognen, idet han beder Kudsken holde. „Maae jeg ha' den Ære“ raaber han, „at offerere Herskabet nogle af mine Levkøjer! Jeg troer neppe der findes saa fuldkomne andensteds i Jylland.“ Man takkede, og modtog de blomstrende Foræringer. „Naar De kommer til Staden,“ lagde han til, „hvor De maaskee bliver inat, var det godt, om Bouquetterne bleve løste, og Blomsterne enkeltviis nedsatte i vaadt Sand:

saaledes conservere de sig længere — den naadige Frøken paatager sig maaskee den Ulejlighed; den vil sandelig ikke være spildt."

Dette sidste sagde han med et noget alvorligt Ansigt og et Blik til den naadige Frøken, som jeg dengang ikke forstod at tyde, men af hvilket Slags jeg, gammel nok, har observeret adskillige. Nu kan jeg for det meste see paa et Par Øjne, om der er en vigtig Hemmelighed indenfor dem.

Vor Frøken var meget glad ved denne Urtekost; hun lugtede hvert Øjeblik til den, pillede ved Blomsterne og roste dem, og saaledes henad Vejen. Engang da hun lirkede lidt stærkere mellem dem, skimtede jeg noget hvidt forinden midt i Kosten; men hun lukkede øieblikkelig sammen om det. „Hvad!" sagde jeg i min barnlige Enfoldighed, „jeg troer, der er en hvid Nellike derinde." — „Du kan selv være en Nellike," sagde hun smilende, og gjemte Bouquetten paa Brystet. Men det kom mig for: at Snørlivet ikke var stærkt nok til at holde fast paa Blomsterne, saadan bevægede det sig ud og ind — det kunde jeg heller ikke begribe.

Men jeg brød heller ikke mit Hoved længe med det. Der var nok Andet, som tiltrak sig min Opmærksomhed: det smukke, paa Situationer saa veirelrige Landskab, hvis Beskrivelse ikke har Sted her, men som man kan lade sin Phantasie udmale med grønne, gule, lysblaae og brune Farver, og udgravere i høje Bakker og dybe Dale.

Kammerherren blev forundret og muggen ved at see os; han mumlede Noget, som jeg ikke kunde forstaae. „Du kan gaae lidt ind i dit Værelse — og tag den Lille med!" sagde han til Datteren. Vi gik. Indkomne der, hvidskede hun hurtigt, og jeg kunde sige fortroligt: „Tag

det Glas der, og hent mig det halv fuldt af det hvide Sand, Du veed nok!" Jeg tog Glasset og løb. Da jeg snurrede mig udenfor, og vilde lukke Døren, saae jeg, at i det Øjeblik hun klippede Bindselet over, der sammenholdt Blomsterne, faldt et lidet Stykke sammenfoldet Papiir fra dem; men hun greb det i Flugten med den ene Haand, medens den anden smed Levkøjerne hulter til bulter i Vindueskarmen. — Jeg gik ind igjen, efterat have hentet det forlangte Sand. Som jeg nu aabnede Døren, seer jeg at hun trykker noget Papiir, vistnok det samme — til sine Læber, og, da hun fornemmer mig, ned paa Brystet. „Saae Du noget? din lille Kjeltring!" sagde hun, vimsende hen til mig, og bøjende sit Ansigt tæt ned til mit. — „Jeg saae, at De kyssede en Strimmel Papiir; andet har jeg ikke seet," svarede jeg. — „Vist ikke," sagde hun, „jeg lugtede blot til det, for det duftede saa dejligt af Levkøjerne — forresten snakker Du ikke til noget Menneske, hvem det end er, om hvad Du saadan seer herinde, for, — see her har Du to Makroner, og flere skal Du faae, naar den lille Mund ikke vil sladdre. (Det lovede jeg — og holdt lige til nu, det er: noget over et halvt Aarhundrede; hvorfor mine Tilhørere ikke maae krympe sig ved, at jeg snakker saa vidt og bredt om en Begivenhed af det Slags, der er mange tusinde Aar gammel, og vil være nye saalænge Verden staaer; nu er der løst for Posen, og Indholdet vil herud.)

„Hør!" sagde hun videre, „jeg er ikke vel, og gaaer nu tilsengs. Naar lidt er gaaet, kan Du komme og læse mig noget op af „Siegvard" — som Du plejer; der hvor Kronhelm bortfører Therese — det er saa sødt, gaae nu til Fader, og snak med ham om Furerne." — Jeg gik og snakkede om Furerne baade den Dag og den næste.

Og Baronen snakkede med — for han var jo Cavallerie-Officeer. — Sommetider gik han og Kammerherren ind til den syge Frøken; men naar de kom, sov hun altid. (Det var snurrigt, naar jeg kom allene var hun altid vaagen.)

Naar jeg vilde til at gaae, sagde hun bestandig: „See at faae fat paa Thomas Løber! og spørg ham, om han ikke har noget til mig!“ — Det gjorde jeg ogsaa; men han havde ikke noget, førend den anden Dags Aften — efterat Frøkenen var bleven syg. Da flyede han mig saadan et underligt Brev, der ikke var lagt sammen som Breve ellers pleje at være, men som en Sløjfe. — Det maae have været et mærkeligt Brev: for, aldrig saasnart havde hun læst det, saa blev hun frisk, sprang op, og kom i Klæderne. — Jeg spurgte, om jeg ikke skulde læse i Siegvard, men hun sagde: „Lad ham kun være! Jeg har en anden Siegvard — han kommer snart — holdt! bie hos mig saalænge! Der har Du hele Æsken med Makronerne.“

Jeg klemte paa Makronerne. Hun pakkede Kjoler og Klæder og andet Stads i en Kuffert, idet hun hvert Øjeblik kikkede ud af Vinduet. — Da jeg havde faaet Has paa Makronerne, kikkede jeg ogsaa ud af Vinduet, for at see, hvad der monne være. Og see! der kom da en Vogn med fire Furer for — men det var ikke Kammerherrens, og Kudsken ikke heller. — Frøkenen smækkede Kufferten i, tog Nøglen til sig, og mig ved Haanden: „Kom med!“ raabte hun, „at ta'e mod de Fremmede!“ Udenfor stod hendes Kammerpige, og hende befalede hun at bære Kufferten ned, og sætte den i Gangen. —

Som vi ere der, ruller Vognen frem for Døren, og Kammerherren træder ud til os. Han studser kort ved at

see Datteren og det i Rejseklæder: „Hvad! Lotte! hvad betyder det? er Du nu saa frisk?“

„Ja, Papa! nu er jeg kommet mig!“ raabte hun med et skjelmsk Smiil.

I det samme traadte de Ankomne — en Mand med en guul Nøgle paa det høire Kjoleskjød — ligesom vor Kammerherre — og to andre uden Nøgler, ind ad Døren.

Den fremmede Kammerherre hilsede vores med et ironisk Smiil, og sagde: „Ifølge allerhøieste kongelig Ordre, og i Kraft af min Embedsmagt — “

„Jeg blæser ad Deres Embedsmagt!“ faldt Kammerherre S... forbittret ind; „men hvor er den kongelige Ordre? og hvad lyder den paa?“ —

„Ordren er her,“ svarte hiin, og fremtog et stort Document, igjennem hvis øverste Blad fremskinnede det store røde Majestætsegl. Vores greb efter det, og udbrølte et: „Lad see!“

„Deres Høivelbaarenhed!“ sagde hiin med et ondskabsfuldt Smiil, „er desværre ikke i en saadan Sindsstemning, at jeg tør betroe den allernaadigste Skrivelse umiddelbart i Deres Hænder. Men saasnart De lader Deres Frøken Datter, — hvem Ordren især angaaer — trine herhid, skal jeg i hendes og Deres samlede Nærværelse oplæse og nærmere fremvise den i disse Vidners Overværelse.“

„Kald paa Frøkenen!“ tiltordnede han en fjerntstaaende Tjener, og hun kom selv hid fra den anden Side med Rejseklæder paa, og en lille Byldt i den ene Haand. —

Faderen maalte hende et Par Gange fra Top til Taa, og spurgte barsk: „Hvorhen, Mademoiselle!“

Den Fremmede optog Svaret for hende, sigende med konstlet Gravitæt: „Da begge de Paagjældende nu ere

tilstede, skal jeg oplæse den mig meddeelte allerhøjeste Skrivelse, der lyder som følger; „Paa allerunderdanigst Andragende af Lieutenant B... af vor kongelige Marine, hvorledes han nemlig, som, forlovet med Froken Ch. S... har bragt i Erfaring, at benævnte Frøkens Fader C. S... holder hende strængt indespærret, for at tvinge hende imod hendes Villie til at ægte en Anden, saa har Du nøje at forfare i, hvorlunde denne Sags rette Sammenhæng og Fundament monne være, samt Fader og Datter confrontere, for af den Sidstnævnte hendes Erklæring at fordre, saavel anlangende den paaankede Indespærring, som især at bringe til Kundskab: hvilken af de tvende Medbejlere, hun vil erklære sig for. Vorder dette Ansøgeren Lieutenant B..., og det skulde være hendes faste Bestemmelse at forene sig i Ægteskab med denne, da har Du i det Fald, at Faderen ikke godvillig vil udlevere hende, at befrie hende med den saavel civile som militaire Magt, der staaer med vor allernaadigste Tilladelse til Disposition." —

Under Oplæsningen af dette Document, knyttede vor Kammerherre først den ene Haand, saa dem begge, og strakte dem med stive Arme skraa ned udenfor Hofterne, ret i gammeldags Klopfægter-Maneer, og da saa Forelæseren vilde, som han blev færdig, række ham det, knipsede han til det med højre Pegefinger, og begyndte at trampe saa med den ene Fod, saa med den anden — det lille tykke Corpus var ikke uligt en Statue, der vakler i Jordskjælv. —

„Naa!" sagde den Anden med uforandret Solskinsansigt. — „Og De, min Froken! hvad beslutter De? Deres frie Villie har De." —

„Du vil dog ikke løbe fra din Fader?" bruste Faderen til Datteren.

— „Hun behøver ikke at løbe," tog den fremmede

Kammerherre Ordet; „for hun kan kjøre med mig — om hun vil. — Bliver De her, eller maae jeg byde Dem min Arm?“

Hun tog imod den og bukkede for Faderen.

„Løb saa din Taske!“ raabte denne; „løb til Verdens Ende med din liderlige Matros! Men vov Dig aldrig indenfor Grændserne af dit fædrene Gods! Det er tabt for Dig — Du er arveløs.

Hermed skiltes Fader og Datter. De havde seet hverandre for sidste Gang.

Kammerherren blev oppe lige til næste Morgen. Snart skrev han, snart gik han frem og tilbage i sit Soveværelse, nu med hastige faste Trin, nu langsomt, ligesom En, der grubler eller er kommer op af en Sygdom. — Uden at have nydt noget siden Gaarsdagen, kastede han sig omsider paa Sengen, men i Klæderne, ringede paa Tjeneren og befalede ham at vække sig om to Timer. — Den fastsatte Tid gik Tjeneren ind, men kunde ikke faae ham vaagen, thi han var død; et Slagflod havde gjort Ende paa hans slette Liv, og kvalt hans Hævnplaner i Fødselen. — Den forhadte Svigerson blev hans Universalarving.

Denne tog aldrig Bopæl paa Hald, men kom blot engang hver Sommer dertil for at eftersee Bestyrelsen af Gaard og Gods, saavelsom Vedkommendes Regnskaber; hans Kone var ingensinde med, men forblev heller i Hovedstaden, hvor hun naturligviis kunde more sig bedre. — Maaskee Fru B...'s Ulyst til at gjensee sin Fødegaard og Egn, ogsaa har bevæget Manden til, efter faa Aars Forløb at sælge det Hele herovre. — Denne Handelssag tilligemed saamange Smaatterier, der først maatte bringes tilende paa Godset, holdt ham længer end sædvanligt dersteds.

Da han kom tilbage, fandt han sit Huus, sine Børn, sine Tyende; men sin Kone fandt han ikke: let kom hun — let gik hun.

Enten nu Tiden var bleven hende lang, mens Manden var borte, eller hun var bleven keed af ham, — hvilket jeg snareſt vil troe — nok var det: hun havde erhvervet sig en anden Lieutenant, til at forkorte Tiden. Men begge vare, et Par Dage før hun ventede sin rette Lieutenant hjem, pillet af med alt det ædle Metal, der havdes i Huſet — som der meentes — over til Sverrig. Idetmindſte har en Bekjendt af mig fortalt mig følgende:

„Jeg var i Sommeren 1805 i Chriſtianſtad, hvor jeg havde en Handelsforretning for vort Huus. Der træffer jeg en Dag den Lieutenant, som nogle Uger iforvejen var ſmuttet bort med Frue B... — jeg havde kjendt ham godt fra Kjøbenhavn, og et Par Gange laant ham Penge — ſom jeg aldrig fik igjen. — „Er det Dig? R....!“ raabte han, „hvad beſtiller Du her? Følg med hjem, og ſee hvordan jeg boer!“ — Jeg fulgte med, og ſaae, at han boede ſmaat, men dog temmelig godt. Han gik ſtrax hen til en Dør, ſatte Munden til Spræken, og ſagde: „Frue! maae jeg bede om Frokoſt til to Perſoner!“ — Jeg ventede nu at faae Frue B.... at ſee; men det var en ganſke anden: da hun kom ind med det Forlangte, hørte jeg ogſaa paa Sproget, at hun var ſvenſk. — Da hun igjen havde lukket Døren efter ſig gjorde L. en frivol Grimaſſe, og ſagde: „Hun er hverken af de yngſte eller ſmukkeſte; men hun er mig en ſolid Veninde — Du forſtaaer mig nok?„ — „Vel gjør jeg det“ ſvarte jeg; „men jeg troede ellers, Du havde en ældre Veninde.“ — „Ah!“ ſagde han, „har havt — rigtig! joh! Du kjendte jo Frue B... — der var ingen Udkomme med hende:

hun var løbet fra sin Fa'er, fra sin Mand, og saa løb hun fra mig med, den Satan!" — „Hvem løb hun saa med?" spurgte jeg, „og hvor er hun nu?" — „Hun løb tilbage til Danmark med en Handelsbetjent, der kneb en Deel Mynter fra sin Principal; men hvordan det siden er gaaet med hende — det veed jeg slet intet af — drik engang!"

En halv Snees Aar tilbage var jeg et Ærinde paa Hald. — Ak! hvor forandret!

Den gammeladelige grundmurede Borg var forsvundet, og en Vaaning af Bindingsværk og med Straatag, var nu den borgerlige Ejermands fordringsløse Bopæl. — Inde i Værelserne mindedes man om den uafladelige Foranderlighed i Alt, hvad menneskeligt er. „Nu" er aldrig saadan som „For": „Nyt" slutter sig til — eller rettere skiller sig fra „Gammelt". Her viste sig det Første — det var Bedsteforældre i Selskab med Børnebørn, her et mægtigt Egeskab i Fortidens Smag ligeoverfor en lille Mahogni Commode; her en Ottoman med forgyldt — nu mestendeels afslidt Træværk og Læderbetræk — der en Sopha fineret og betrukket med hjemmegjort Tøj: og her nogle store Billeder af ukjendte, længst forglemte Herrer og Damer, mellemspækkede og undersmækkede med Kobbere over Den Aprils Slaget og Napoleons Sejre. —

Jeg gik ud i Haugen — der var ingen mere! Alle de gamle Frugttræer vare forsvundne, Blomster og Køkkenurter havde givet Plads for Rug, Byg, Havre, Køer og Faar. — Jeg ilede ned til Søen, hvor jeg i mine Drengeaar paa en Altan udover Vandet havde anglet — der var ingen Altan, der var ingen Baad — der var

intet Andet end Vand — og saa Skoven paa hiin Side. Jeg tyktes endnu derovre at høre svage Gjenlyd af hine Kanonknald, der forkyndte Festiviteterne, dem jeg i mine Drengeaar saa ofte havde bivaanet. — Alt var stille. — Jeg ydede mine Barndomsminder et langt og trangt Suk, og tænkte: der kommer og en Tid, da du selv bliver stille.

Den jydske hvide Dame.

Et Portrait, tegnet ad Mortuam.

Vi har en Herregaard, beliggende i en af Landets videst udstrakte Dale. Mod Norden begrændses Dalen af bølgedannede, hør skovgroede, der lynggroede Bakker, som i en lige Linie strække sig milevidt. Til denne slutte sig retvinklet andre mod Øst og Vest. I Syden har vi en endnu højere Bjergkjæde, men heelthen skaldet, altid mørkladen, efter Luftens Beskaffenhed graabruun, eller blaagraa. Men midt igjennem Dalen glider en af Danmarks største Floder, bebrømmet med grønne Enge. Fra Herregaarden af seer man ikke, hvor den kommer fra, eller hvor den gaaer hen: den synes at udspringe af Bakkerne mod Vesten, og at tabe sig i dem mod Østen. Halvvejs i Dalen, norden for Aaen, paa Skjellet mellem Ager og Eng, knejser det tohundred Aar gamle Slot. Det viser sig, efter sin Alder, som hverken gammelgothisk eller nymodens italisk, men som en Sammensmeltning af begge Stile; men de gammeladelige Slægtnavne i Jernbogstaver paa Murene vække som Runer Mindet om ældre Dage.

Det samme gjorde ogsaa hun, som vel levede i nyere Dage blandt den yngre Slægt, men hvis hele Tilværelsesmaade, lige til Klædedragten, efter hvilken hun benævnes, henviste til en nu længe forsvunden, og allerede

længe fremmed Tidsalder. Da jeg nu har nævnet Klædedragten, vil jeg lægge den som Folie om mit Malerie.

Hendes Dragt var hvid, heelt hvid, og altid hvid; og ingen Nulevende veed at have seet nogen anden Farve paa hendes Legeme, ikke saameget som den allermindste Sløjfe. Hvad Formen angaaer, om den var gammeldags, eller rettede sig efter de foranderlige Moder, da mener jeg: at den hverken var gammeldags eller nymodens, men altid lige klædelig; og kan ikke tydeligere beskrive den, end ved at kalde den en „Omhylling. „Thi udi et saadant Gevandt forestiller jeg mig de gode Aander, de elskelige Afdøde, naar de stundom besøge deres Venner paa Jorden. Og vist er det, at denne Forestilling end mere livligen bestyrkedes ved at skue enhver hendes Stilling og Bevægelse: stod hun, da var det et Marmorbillede paa et Gravmæle; gik hun — men hun gik ikke, hun skred som den lette Morgensky, hun svævede som en Taagepille i en stille Maaneskinsnat.

„Men hvorfor" — vil maaskee sporges — „hvorfor just bestandig denne besynderlige Dragt? Var det ikke lidt — Særhed?" — ja vel var det sært, for det er sjeldent, meget sjeldent, at noget Menneske klæder sig efter eget Tykke. Jeg for min Deel finder her en Selvstændighed, som jeg højagter og beundrer. Vor hvide Dame maae have havt den hvide Lillie til Livblomst — Jomfrusneens Hvidhed har hun bevaret i sin uplettede Reenhed, som den falder fra Himmelen til vor mangefarvede Jord — bevaret den i sin første Stjerneglands, indtil den, smeltet af Solstraalerne i det Høje, i Dug opstiger til sit ætheriske Hjem — men Hvidt er ogsaa Dødens Farve: den Afsjælede lægges hvidklædt tilhvile — Hun var jo og som død for det Nærværende, en Gjengangerske fra

gamle Tider. Eller, bar hun den dybe Sorgs Farve som Enken for sin bortkaldte Ægtemage, saaledes hun for sin Ungdomsven? eller fordi hun aldrig fandt en saadan Ven? fordi Ungmøens Kjerlighedslængsel havde ophørt at leve? — Kjerlighed? O! hendes Kjerlighed var af udødeligt Væsen; den omfattede Alt, hvad som lever. Et Gjennemskjær af denne glimtede mildt fra hendes Helgenøjne, og aabenbarede sig stundom i Englesmilet paa hendes allerede i Livet forklarede Aasyn.

Comtessen — saaledes hed' hun bestandigt baade paa Gaarden og Godset, og Almuen syntes neppe at vide om hun havde noget Slægtnavn — Comtessen var af gammel adelig ublandet Slægt. — „Var det ikke hendes Stolthed?" — Stolthed! den kjendte hun ikke. Thi med dette tvetydige Ord maae Du ingenlunde betegne et saadant Sindelag, for hvilket Adelspatentet er et moralsk Skyldbrev, et urørligt Fideicommis paa Sjeleadel, et Legat af Dyder. Og dette Legat var hende i Sandhed helligt.

„Fjernet fra sin Slægt — ugift — eensom" — Hun var ikke eensom — "hvormed fordrev hun da Tiden?" — Hun fordrev den ikke; hun holdt den snarere fast, hvis det var muligt: hun nyttede den til Andagt — hiin stilleglade Andagt, der hæver Sjælen, som den finere Luftart Ballonen — hun brugte den til forædlende Læsning, og til ædel Velgjørenhed. For en Dame af hendes Stand var Comtessen langt fra at være riig; og dog havde hun altid tilovers for den Nødlidende. Vist er det, at de Fattiges Beklædning kostede hende langt mere end hendes egen.

„Hvor hun boede? Hvad hun hedte? — Hvad vedkommer det Portraitet? Navne udslettes, Slotte jævnes med Jorden; men Sjæleskjønhed er uforgængelig, den til-

hører en anden Verden. Der ere uden Tvivl Tilstuere ved denne Udstilling, som vide baade Sted og Navn; vide at dette Portrait er intet Ideal, men en Copie, en troe Copie af den elskelige Original, den de fuldtvel kjendte, den de ofte mindes med venligt Veemod, og vel nu med et Hjertesuk gjenkjende i dette Billed.

Hun oplevede og gjennemlevede længe bedrøvelige Tider: hun saae Slægtens gamle Glands mere og mere fordunkles, dens Magt at dale, dens Rigdomme forsvinde. Det stolte Herresæde kom i fremmede Hænder; dog, da det var kongelige Hænder, og Bopæl overlodes hende paa Fædreneborgen, følte hun sig der endnu ikke aldeles fremmed. Men da den saa stiltes til offentlig Auction, da de hende vildfremmede Giæster trækkedes om hendes Ungdoms Eden, — hende ligegyldigt, hvo der omsider skulde drage det til sig — da løstes det sidste Baand mellem hende og Verden: ved det sidste Hammerslag brast det gamle Pigehjerte.